Digitized by Google

32
7 I
30

SUPPLEMENTUM
DE SCRIPTORIBUS
VEL
SCRIPTIS ECCLESISATICIS
A BELLARMINO OMISSIS,

Ad annum 1460, vel ad Artem Typographicam inventam.

Collectore F. *CASIMIRO OUDIN*, *Preſbytero Veteris Inſtituti Ordinis Præmonſtratenſis.*

PARISIIS,
Apud ANTONIUM DEZALLIER, viâ Jacobæâ, ſub ſigno Coronæ Aureæ.

M. DC. LXXXVI.

Cum Approbatione & Privilegio.

32.1.5.30

3C

ILLUSTRISSIMO ECCLESIÆ PRINCIPI

CAROLO-MAURITIO TELLERIO,

ARCHIEPISCOPO

AC DUCI REMORUM,

PRIMO FRANCIÆ PARI,

GALLIÆ BELGICÆ PRIMATI, &c.

MULTUM vereor, ILLUSTRISSIME ARCHIPRÆSUL, *ne gravem apud cordatos viros notam temeritatis incurram, qui tam exiguum Opus tam inſigni Galliarum Archiepiſcopo offerre præſumam. Quis enim Ego, nullius homo nominis, ut adeam clariſſimum Eccleſiæ Præſulem, quem doctrina eximia commendat, quem æqua Eccleſiaſticæ Diſciplinæ Cenſura formidandum malis prædicat, publica florentiſſimi Galliarum Regni officia celebrem reddunt, quem demùm aſſidua Fidei Orthodoxæ defendendæ propagandæque ſtudia terribilem Heterodoxis ubi-*

que enuntiant. At quotquot hominem me ab offerendo Opuſculo deterrere debuerant, ea ſunt omnia, quæ ſi quando nutantem, confirmare deberent atque compellere. Quò minus enim Opuſculum eſt, eò majori Patrono indiget; quò incultius, eò doctiorem expoſtulat præſtantioremque Tutelarem: quò magis denique contradictioni eſt obnoxium, eò protectionem firmiorem perpetuamque ambit. Ea eſt Opuſculi, quod ſcribere aggreſſus ſum, natura, ut intrepidum, invictum imò protectorem exoptet, qui grandi auctoritatis pondere cenſuras ab eo omnes arceat, iras compeſcat, tempeſtates amoveat. Dixi hanc eſſe naturam, Supplementi de Scriptoribus vel Scriptis Eccleſiaſticis à Bellarmino omiſſis. *Nam inter Auctores quos complectitur, plures ſunt de quibus à multis retro ſæculis non modicæ contentiones ſunt, quas docti utrinque viri gravibus conjecturis ac rationibus amplectuntur. Has porrò dirimere lites, componere diſcordias, difficultatum nodos ſolvere, quis ſibi præſumat? Imò quis undique non timeat, aut non ſuccumbat, oppreſſus adverſariorum numero ac mole, quos quotidie noſtris temporibus, veteres querelæ ſuarum aſſertionum Patronos ardentiſſimos aſſequuntur. Agente hodiernorum hominum deplorandâ nequitiâ, ut qui certis modis in-*

quirunt ſollicitantque conteſtationes ſopiri, pacem iniri: ambarum partium inimicitias in ſe provocent, dicteria alliciant, contemptus atque injurias congregent, atque hoc unicum pacificæ voluntatis ſuæ referant emolumentum. Alii præterea ſunt, qui tribus aut quatuor abhinc ſæculis, alienis ditati Scriptis, apud omnes poſteriorum temporum Scriptores magni audiunt, longiſque dilatantur Operum ſyllabis; hos aliquando nos ad nuditatem uſque exuimus, vix quicquam invenientes proprium ipſorum, quo legitimè contegerentur, illorumque confuſioni ex paupertate improviſâ parceremus. E contra Scriptores alii hucuſque ignoti, velut è ſepulchris oblivionis, aut ex perpetui ſilentii latebris ſubitò erumpentes, ibi colliguntur plurimi: quibus ad vitam ſuſcitandis impar omnino ſum, niſi potentiſſimâ voce tuâ, Illustrissime Antistes, *evocentur, manu educantur, protectione compareant, patrocinio, ſuffragio, eruditione fulciantur. Plurimi ex illis, manuſcripti tantùm in obſcuris diverſarum Bibliothecarum angulis, inter cartæ aut pergameni carie corroſas paginas eò uſque mortui, quorum nulla penè memoria apud viros etiam Litteratos: qui impoſterùm ſub auſpiciis* vigilantiſſimi Archiepiſcopi Mauritii Tellerii, *prodibunt in publicum vivi, imò ovantes atque triumphantes, reſti-*

tuti in bonis ſuis, quæ tempus edax rerum, aut invidia litteraria abſtulerant, jam divites his libris ac liberis quos ex Minerva ſuſceperant. Grandi igitur protectione indigent ejuſmodi Lazari (ut ſic loquar) è ſepulchris ſuis ſuſcitati, qualem noſcunt ſinguli in Ampliſſimo Primate Galliæ Belgicæ, qui omnes ſingulari benignitate admittit, doctos viros humanitate Archiepiſcopali fovet atque amplectitur, omnium ſtudia promovet: ac qui quantam doctis viris amicitiam gratiamque oſtendit, tantam abſque dubio mortuis & è tumulis ſuis jam reſurgentibus, ob labores egregios ſuos Eccleſiæ impenſos, benevolentiam protectionemque ſuam præſtabit. Hæc ſunt, ILLUSTRISSIME ARCHIEPISCOPE, *quæ me movent, ut opem tuam implorem, qua tutum Opuſculum ad exteras etiam Nationes Telleriani nominis ac virtutis venerativas, imperterritum ibit. Illud quidem modicum Amplitudini tuæ impar, ſed abſque dubio maximæ meæ in te venerationis indicium: quod nullatenus aſpernabitur, qui omnes etiam abjectiſſimæ ſortis perſonas æquo animo, hilarique vultu admittit, verbis erigit, protectione ab oppreſſionibus vendicat. Accedit porrò convenientiæ juſtitia. Natus enim in ea Provincia, cui Metropolitanus praees, oriundus ex Urbe Metropolitica quæ te Primatem colit atque admira.*

tur, cui potiſſimùm primitias laborum noſtrorum qualeſcumque obtuliſſemus, quam ſummo Antiſtiti, quem jure divino hnmanoque veneramur. Nullâ illic cunctatione, nullâ deliberatione Opus fuit, cùm illi à quo vitam Chriſtianam habuimus, leges Canonicas audimus, totum quidquid poſſumus, debeamus. Debemus omninò, ac præterea immenſas Divinæ Bonitati gratias, quæ ſingulari ſuâ providentiâ te vigilantiſſimum huic ampliſſimo Archiepiſcopatui providit Antiſtitem, te ſollicitum omnium hujus Provinciæ Inſpectorem ac Proviſorem, te indefeſſum priſtinæ per longam anteriorum Epiſcoporum abſentiam corruptionis, ejuſque inveteratæ Extirpatorem. Ex quo enim Illuſtriſſimus Eccleſiæ Remenſi Archiepiſcopali Mauritius præſidet, nullus jam neſcit, quàm inſigni morum ornatu Eccleſiaſtici fulgeant, quos ut plurimùm anteà fœda criminum multorum labes, indignos miniſterio ſuo ac vulgari plebi contemptibiles effecerat. Quàm fervens Archipræſulis in diſcolos & indiſciplinatos Dei Miniſtros Cenſura ſit, palam ex eo, quòd vix improbus quis audeat in Archiepiſcopatum Remenſem vel inferre pedem: quantò minùs illic commorari. Qui è contra inſolitæ pietatis famâ celebres ſint, vel profunda Scientiarum ſtudia cum probitate coluerint, ab Ampliſſimo Archiepiſcopo amentur, prote-

gantur contra malevolos, ſtipendiis foveantur, atque ad majores ſubinde Eccleſias adminiſtrandas, juxta primævum & Apoſtolicum Eccleſiæ ſanctæ morem, vel inviti aſſumantur. Ita ſanè abſque adulatione ulla, nullus iſtarum Regionum, hæc neſcit. Jam quanto nitore, quanto ornamentorum apparatu, ſollicitante Archiepiſcopo in ſuarum Viſitationum decurſibus, Templa Parœciarum fulgeant, quantis diteſcant argenteorum Calicum ac pixidum opibus: reſciunt illi tantùm, qui Antiſtitem in ſuis laboribus inſequuntur, eorumque omnium Regeſta adſervant. Plurimæ, illæque à fundamentis erectæ in oppidis ac pagis Eccleſiæ, ex mandato & auctoritate Illuſtriſſimi Primatis, ubi Divina ceſſaverant ab annis benè multis: quas bellicus furor per omnem Remorum Provinciam atrociſſimè graſſatus, ſolo tenus æquaverat, quibus ſuſcitandis denegante opem Tellerio, Ruſticana paupertas inſufficiens erat. Abſit verbo invidia, unus ac ſolus expectabatur Mauritius, qui communes has Archiepiſcopii ruinas curis ſuis repararet, damnis & incommodis ingenti poteſtatis ſuæ pondere mederetur ac ſuppetias ferret. Moribus Cleri compoſitis, ornatis erectiſque Eccleſiis. unum reſtabat ad perfectam Provinciæ diſpoſitionem ac formam, prudens ac moderata Hæreſis Calvinianæ in extremis

hujuſce Diœceſeos partibus jamdudum triumphantis profligatio ac ſuppreſſio; quæ Illuſtriſſimum Antiſtitem ſtrenuum Chriſti Eccleſiæ Ducem, ac verum Mauritium proferret. Atque hoc ipſum eſt, quo ſe ſummum ac pluſquam Mauritium oſtendit, illuſtriſſimus Remenſis Archiepiſcopus ac Primas. Quâ enim Fidei puritate excellit, eadem apud Chriſtianiſſimum Regem agens, obtinuit ſuppreſſionem Sedanenſis Calviniſtarum Collegii, ubi peſſima doctrina ac florentiſſimo Galliæ Regno exitialis Secta, palam in Scholis docebatur. Hæc tamen ampliorum tantùm prœludia: extinctis namque Calvinianis Scholis, favente Ludovico XIV Rege Chriſtianiſſimo piis Archiepiſcopi Tellerii conatibus: profanum tandem Sedani Calviniſticæ opinionis Fanum Edicto Regio ſexto nonas Julii dato inhibitum, ritibus illorum novis ad Suburbium inferius, ædeſque ibidem novas conſtruendas, ex Regia benignitate tranſlatis. Cedet porrò commodus hic locus in ſacras Catholicæ Fidei ædes proximis Januarii Kalendis, Archipræſule adſtante ac repurgante, ut ubi hæretica olim doctrina arcem tenebat, illic ſub glorioſo Tellerii Pontificatu amandatis errorum monſtris, orthodoxa antiqua Fides exerat caput, triumphumque concinat. Hæc cùm publica ſint, quid mirum quòd tot laudes atque encomia inſigni Fidei Ortho-

doxæ Aſſertori, Hæreſeos Debellatori, Eccleſiarum Reparatori, exceſſuum atque Canonum infractorum Vindici conſcribantur? Quod illi à viris doctis, temporumque noſtrorum Scriptoribus, tot volumina dedicentur, quod tot gratiarum actiones à Diœceſanis reddantur? Atque ampliora merentur eximiæ Archipræſulis dotes ac curæ in Rempublicam Chriſtianam, aſſiduæ in commiſſam ſibi Provinciam & Eccleſiam ſollicitudines. Hæc docti viri Provinciarum etiam externarum agnoſcunt, hæc ſcribunt in tuorum meritorum gratiam, ILLUSTRISSIME ANTISTES: *idem ego ex juſtitiæ debito, factus intra commiſſam tibi in ſolidum Dominici gregis portionem Chriſtianus.*

F. CASIMIRUS OUDIN,
Presbyter Ord. Præmonſtratenſis.

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

POllicebatur ab aliquot annis Vir doctiſſimus circa materiam Scriptorum Eccleſiaſticorum Philippus Labbeus Societatis Jeſu, ſpecialem Diſſertationem de Scriptoribus Eccleſiaſticis, quos Robertus Bellarminus non attigerat. Hoc ſanè non præſtitit vir laborioſiſſimus, qui multa ad id Operis collegerat: vel morte interceptus, vel utilioribus aliis ad commodum Rei Litterariæ occupatus negotiis ac ſtudiis. Atque utinam id compleviſſet! haberemus haud dubium, conformem ſpei noſtræ operam ornatam, ordinatam, eruditam, perfectam: qualia ſunt penè omnia profecta à tanto viro, qui multas atque ampliſſimas excuſſerat Bibliothecas, Gallicas potiſſimùm, cui proinde nullus aliquantæ æſtimationis Scriptor ignotus eſſe poterat; imò nulla ferè cujuſcumque Scriptoris impreſſio. Cùm itaque hoc Opus nobis deeſſet, venit in mentem mihi, colligere atque ornare aliquas Notas, quas lectitando variis ex locis collegeram, ad privatum commodum, juvandamque memoriam. Hæc cùm volverem anxius ac revolverem, addidit ſtimulos vacillanti Amicus quidam meus, quo tandem urgente admovi manum operi, apud me cum blattis manſuro, uti ſtatueram. Fateor ob innumeram Scriptorum multitudinem, ſingulos à me non attingi, quis enim id poſſit? Maximè ſæculis XV, XVI, XVII, ubi nulla

ferè Orbis Chriſtiani Natio eſt, quæ non Authores pepererit, ad ingens volumen Nomenclaturâ ſolâ idoneos. Fuiſſet igitur hoc propoſitum laborioſum ſimul ac ſuperfluum, quin & impoſſibile ſucceſſu, quod tot Erroribus Nævisque ob locorum diſtantiam, impoſſibilemque totius Chriſtianiſmi notitiam, ſcateret: ut vix inculpatam paginam Docti, ac Multi hujus temporis Critici reperiſſent. Omiſſis igitur ſequioribus Eccleſiæ ſæculis, ordior ab ejus ortu, progreſſurus uſque ad ſæculi XV medium vel circiter, quo Typograph.ca Ars in Europam ſummo Doctorum omnium bono prognata eſt, quo maximè tempore ceſſant in antiquis Eccleſiarum Cathedralium, Academiarum, Abbatiarumque Bibliothecis Manuſcripti Codices, quos in multis ejuſmodi locis excuſſi. Non tango Scriptores Eccleſiaſticos, quos Bellarminus & Labbeus recenſent, niſi ex occaſione, nempe vel quia ſæculo aut loco non ſuo collocati ſunt, quod corrigendum fuit: vel quòd alia quædam illorum Opera mihi cognita ſunt, quæ temporibus illorum nondum lucem aſpexerant, quod recenſendum fuit: vel denique ob nonnulla Manuſcripta, quæ mihi Latinas potiſſimùm volventi Bibliothecas occurrerunt, in itineribus paucis ad id ſuſceptis. Cæteros de quibus nihil mihi novum dicendum occurrit, intactos linquo. Quantum porrò ad alios, quorum apud ipſos ſilentium, paucis perſtringo, ut Opuſculi nomen ſalvum ſit. Si enim tentaſſem uniuſcujuſque Scriptoris recenſere patriam, ſtudia, occupationes, conditiones, officia, fortunas, annos vitæ, & alias quaſlibet hujus ſtadii circunſtantias: quilibet Scriptorum, vel eorum quamplurimi, ſeorſim uni Opuſculo huic

æquali ſuffeciſſent. Tantumque abeſt, ut hæc ſcribendi ratio Lectoribus grata fuiſſet, vel Amico rem à me hanc expoſcenti; quin plures ab Opuſculo legendo abſtinuiſſent. Paucis ergo multa complector, & eâ diſpoſitione quæ commodiſſima omnibus ſemper viſa eſt, juxta ſucceſſionem ſæculorum & annorum in ſæculis. Si quid aliquando tantiſper ab hoc ordine diſcrepat, ut Auctor unus alterum poſt paucos annos ſequatur, quem totidem annis præcedere debuerat: id parcendum properanti, tanquam minimi vel nullius momenti in Chronologia. Adjeci multos Auctores hucuſque incognitos, notatis eorum Operibus Manuſcriptis, in quibus lateant Bibliothecis: ut ſi quando Docti velint illos eruere è tenebris oblivionis, poſſint id facere, reſcientes, ubinam gentium inveniantur. Nullus etenim dubitat, quin multa etiam manuſcripta Opera ſint, longè præſtantiora multis, quæ ſæpiùs impreſſa ſunt. Denique nonnullas criticæ partes in paucis Scriptoribus excuſſi, ut in Sancto Methodio Patarenſi Epiſcopo, Guillelmo Arverno Epiſcopo Pariſienſi, & aliis, utpote neceſſarias ad hoc ut unicuique ſuum redderetur. Quod & latiùs egiſſem, ſi de clarioribus Eccleſiæ Doctoribus Origene, Auguſtino, Ambroſio, Hieronymo, & cæteris egiſſem, à quibus abſtinui. Omnia porrò Compendio & clarè abſque verborum phalera. Demùm quæ à me ſæpiùs allegata ſunt, Collectanea ſæculo ſuperiori & præſenti evulgata, continentia veteres Eccleſiaſticos Auctores plurimos, quibus multum Eccleſiæ Doctiſque commodum allatum fuit, quorum hæc potiſſima ſunt. Bibliotheca Sanctorum Patrum variis tomis in folio Pariſiis potiſſimùm,

Coloniæ, & Lugduni noviſſimè anno 1677 impreſſa apud Aniſſonios fratres. Auctaria illius Duo, edita curis Franciſci Combefis, ex Editione Græco-latina Pariſienſi annorum 1648 & 1672. Collectaneum inſcriptum, *Geſta Dei per Francos*, anno 1611 Hannoniæ impreſſum duobus tomis in folio, curâ Joannis Bongarſii. Collectaneum variarum Peregrinationum in Orientem anno 1569, Baſileæ in folio impreſſum. Collectaneum Scriptorum Hiſtoriæ Byzantinæ, variis tomis, in folio Pariſiis ab anno 1648 & ſequentibus, ex Typographio Regio impreſſum. Collectanea varia Hiſtoricorum Germaniæ, à variis compacta Scriptoribus diverſorum temporum, à Joanne Piſtorio 1583, Chriſtiano Urſtitio 1585, Marquardo Frehero 1602, 1603, &c. Collectaneum Auctorum qui de Juriſdictione Eccleſiaſtica atque temporali ſcripſerunt, procuratum à Melchiore Goldaſto viro cæteroquin doctiſſimo, ſed hoſte maximo Romanorum Pontificum. Collectaneum Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii in quarto, ſex tomis Ingolſtadii anno 1601, & ſequentibus. Collectaneum Hiſtoricorum Franciæ quinque tomis in folio Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy anno 1636 & ſequentibus, curis Andreæ Ducheſnii. Itemque Hiſtoricorum Normanniæ in folio, ibidem anno 1619 ab eodem. Nova Bibliotheca Manuſcriptorum librorum Philippi Labbei duobus tomis in folio anno 1657, apud eundem Cramoſium. Spicilegium D. Lucæ Dacherii tomis tredecim in 4° Pariſiis impreſſum. Miſcellanea Stephani Baluzii, cum Analectis Joannis Mabillonii, Ordinis Divi Benedicti, impreſſa Pariſiis in octavo, variis tomis apud Fran-

tiſcum Muguet & Ludovicum Billanium, celebres Bibliopolas. Bibliotheca Scriptorum Veterum Ordinis Ciſtercienſis, in folio tomis octo, curâ & ſtudio Bertrandi Tiſſier, Prioris Bonifontis in Thieraſcia, ab anno 1662 & ſequentibus, apud Bonum-fontem impreſſa, ſed quæ venalis eſt apud Bernarditas Lutetianos & alibi. Collectaneum Antiquorum Hiſtoricorum Angliæ, qui poſt Bedam præcipui, in folio Londini anno 1596, & Francofurti 1601 curis Henrici Savillii. Itemque aliud inſcriptum, *Anglicarum, Hybernicarum & Cambricarum rerum Scriptores*, à Guillelmo Cambdeno collecti, in folio Francofurti 1603, Vvechelianis Typis: ac tertium *decem Scriptorum* duobus tomis in folio Londini 1652, curâ & ſtudio Joannis Seldeni. Collectaneum Conciliorum Angliæ, duobus tomis in folio, curis Henrici Spelmanni. Collectaneum denique Monaſtici Anglicani, quatuor in folio tomis Londini ab anno 1661 ad annum 1667 editum, & jam ubique cognitum. Collectaneum Hiſpaniæ illuſtratæ, cum Collectaneo Hiſtoricorum Siciliæ & aliis, quæ ob brevitatem prætereo, de quibus ſuis locis ex occaſione loquar. Omittimus etiam Collectaneum Decretalium Antiquarum Pontificiarum Iſidori Mercatoris, Hiſpani, qui ſæculo IX floruit, nimirùm ob evidentem earum ſuppoſitionem, & in evulgando hoc Opere impoſturam. Hanc Orbi Chriſtiano detexit David Blondellus Calviniſta Miniſter integro volumine, Genevæ in quarto edito anno 1628, quem poſtea in hac parte Docti omnes amplexi ſunt, etſi laſquientem Operis titulum improbaverint, *Pſeudo-Iſidori ac Turriani vapulantium*. Poterat ſanè modeſtiùs in hac parte uti

fortunâ ſuâ Blondellus, qui multis utrumque conviciis inſectatur. Hæc ſunt ad quæ ſæpiùs ego Lectorem mitto, præſertim dum Auctores ſeparatim impreſſi non extant. Si quis poſteà grandius volumen aggredi voluerit, aggratulabor, nec me pœnitebit præiviſſe Compendio, quod privatis meis uſibus ſufficiens fuit, addo & magis commodum. Unum autem cordi mihi fuit, ſpecialis quædam præcautio, ne quempiam aggrederer hoſtili modo, acerbèque appellarem, ex his etiam quos aut Calviniſtas, vel Hæreticos appellat vulgus. Licèt enim improbem omnem Hæreſim, Sectaſque omnes ab Orthodoxa noſtra alienas execrer: non poſſum tamen arridere iis Scriptoribus etiam Orthodoxis, qui egregiè veram Fidem defendiſſe ſe arbitrantur, dum multa probra, convicia, injurias, ironias, aliaque ejuſmodi atræ bilis ſputamenta in Hæreticos ad ſanguinem uſque evomuerint. Tantùm abeſt ut ejuſmodi ſcommata conducant errantibus ad caulas adducendis ovibus; ut inde magis à legitimo Paſtore audiendo alienentur, ab ovili longiùs avocentur; opinenturque non tantùm non eſſe Orthodoxos, ſed nec etiam Chriſtianos, qui mediis his Paganis ac Gentilibus utantur, ad procurandam Chriſtianorum unitatem & Errantium ſalutem. Si quid igitur acerbum in quempiam etiam Hæterodoxum dictum ſit, quòd Caritatem vel humanitatem lædat, dictum non ſit. Ingratus autem omninò eſſem, niſi teſtarer, per quos potiſſimùm in hoc Opuſculo colligendo profecerim. Horum unus, Domnus Placidus *Porcheron*, vir eruditus atque humaniſſimus, Bibliothecarius Sancti Germani de Pratis; qui locupletem hanc Bibliothecam quotidianis

pro

pro munere ſibi commiſſo ditat acceſſionibus. Hic quidquid in hac amplissima Bibliotheca tam manuſcriptum quam impreſſum fuit, effuſo corde, vultu hilari, manu ſemper apertâ obtulit, ingeſſit; ut parem in altero quopiam experiri unquam humanitatem ac bonitatem vix ſperare audeam. Alter Stephanus Baluzius, celeberrimæ Bibliothecæ Colbertinæ Præfectus, qui tantus quantus, propriâ etiam manu conſcriptum Syllabum eorum Operum manuſcriptorum, quæ nondum impreſſa ſunt, obtulit, quo novum clareſceret Opuſculum. Effari pauca de illo, grande ſcelus: loqui multa, planè ſuperfluum, cùm nullus in Orbe Litterario tantiſper eruditus ſit, qui Baluzium non noſcit: nulla Bibliotheca quæ libros ab ipſo editos & multitudine & judicio & eruditione inſignes, habere non ambiat, ulniſque ambabus acceptos non amplexetur. Digniſſimus tantâ Bibliothecâ Cuſtos, digna tanto, tamque erudito Cuſtode Bibliotheca. His paucis contentus, plura ſupprimere, ob amborum modeſtiam cogor. Quæ me prælocutum fuiſſe, ſufficiat.

EXTRAIT DU PRIVILEGE
du Roy.

PAR grace & Privilege du Roy, donné à Chaville le dix-neuviéme Juillet 1685. ſigné LE PETIT, & ſcellé. Il eſt permis à ANTOINE DEZALLIER, Marchand Libraire à Paris, de faire imprimer, vendre & debiter un Livre intitulé, *Suppllementum de Scriptoribus vel Scriptis Eccleſiaſticis à Bellarmino omiſſis, ad annum* 1460, &c. composé par le R. Pere CASIMIRE OUDIN, de l'Ordre de Prémontré, pendant le temps & eſpace de dix années conſecutives, à compter du jour qu'il ſera achevé d'imprimer pour la premiere fois : Et défenſes ſont faites à tous Imprimeurs, Libraires, & autres, de quelque qualité & condition qu'ils ſoient, de contrefaire, ny faire contrefaire ledit Livre, ny d'en vendre de contrefaits, ſous prétexte d'augmentation, correction, & changement de titre ; à peine de deux mille livres d'amende, confiſcation des Exemplaires contrefaits, & de tous dépens, dommages & intereſts,

omme il eſt plus au long porté par leſ-
ites Lettres.

Regiſtré ſur le Livre de la Communauté
s Libraires & Imprimeurs de Paris le on-
éme Septembre 1685. ſuivant l'Arreſt du
arlement du onziéme Avril 1663. & celuy
Conſeil Privé du Roy du 25. Février 1665.
igné; C. ANGOT, Syndic.

Achevé d'imprimer pour la premiere fois le 25.
nvier 1686.

APPROBATION.

J'Ay lû un Livre intitulé, *Supplementum de Scriptoribus vel Scriptis Eccleſiaſticis à Bellarmino omiſſis, ad annum* 1640. *&c.* dans lequel je n'ay rien trouvé de contraire à la Foy. Fait en Sorbone le 5. Juin 1685.

PIROT.

PERMISSIO SUPERIORUM.

NOs Frater Edmundus Maclot, in Congregatione Strictioris Obſervantiæ Ordinis Præmonſtratenſis Vicarius Generalis, Reverendo Patri Caſimiro Oudin Congregationis noſtræ Canonico Regulari, conſcripta Opera duo; Unum *De Scriptis vel Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino omiſſis, ad annum* 1400. *vel circiter*: Alterum, *Opera Sanctorum Hilarii ac Cæſarii Arelatenſium Epiſcoporum*, collecta in unum omnia, & emendata ad antiquas Editiones & manuſcriptos Codices: præviâ Doctorum Approbatione, typis mandari permiſimus. Pariſiis die 20 Maii anni 1685.

Signatum, F. Edmundus MACLOT
Vicarius Generalis.

Locus Sigilli.

De Mandato R. mei Patris Vicarii Generalis,
F. JOSEPHUS BOURGEOIS, Secretarius.

SUPPLEMENTUM

SUPPLEMENTUM DE SCRIPTORIBUS *VEL* SCRIPTIS ECCLESIASTICIS à Bellarmino omiſſis ad annum 1400.

BARNABAS genere Cyprius, qui & Joſeph Levites, 41.
cum Paulo gentium Apoſtolo ordinatus unam ad ædificationem Eccleſiæ pertinentem Epiſtolam compóſuit, quæ inter apocryphas Scrip-
uras legitur. Hic poſtea propter Joannem diſ-
ipulum qui & Marcus vocabatur, ſeparatus à Paulo, nihilominùs Evangelicæ prædicationis njunctum ſibi opus exercuit. *Hæc Hierony-
mus* in lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 6. cujus à verbis noſtrum de re eadem opuſculum rdior. Hanc Epiſtolam evulgavit primus Græcè & Latinè in 4o. Pariſiis anno 1645. Cum obſervatio-

nibus doctiſſimis ex MSS. Hugo Menardus Monachus Benedictinus Congregationis Sancti Mauri. Eandem iterùm Græcè & Latinè edidit in 4. Amſtelodami anno 1646. Iſaac Voſſius Gerardi Joannis filius, cum Epiſtolis Sancti Ignatii ex MS. Codice Bibliothecæ Florentinæ. Denique ipſam & tertius Joannes Baptiſta Cotelier vir doctus, recenſitam Græcè & Latinè inſeruit operi ſuo cui titulus: *Opera Sanctorum Patrum qui temporibus Apoſtolicis floruerunt*, impreſſa Pariſiis anno 1671. duobus tomis in fol. apud Petrum le Petit, viâ Jacobæâ ſub ſigno Crucis aureæ. Paſſus eſt Barnabas in Cypro die ij junij anno circiter 61. vel ſequenti.

100. MARTIALIS Lemovicum Epiſcopus cujus duæ circumferuntur Epiſtolæ, riſu dignæ, fabulis plenæ, quæ legantur omninò indignæ; ut & illius vita ab ejus diſcipulo Aureliano conſcripta, quæ habetur apud Surium. Merces ejuſmodi nocent ampliùs Chriſtianæ fidei, quam faveant: nec enim Æſopo indiget Orthodoxa ſancta Eccleſia.

100. CLEMENS ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli diſcipulus, & poſt Linum & Cletum Romanus Pontifex ab anno Chriſti 91. per annos novem, menſes ſex & dies totidem, uſque ad 23. Novembris anni 100. quo in Cherſoneſo Tauricâ paſſus eſt, primum Chriſtianæ æræ ſæculum fœliciter claudit. Ampliſſimè de eo Bellarminus in ſuo libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis, & Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, dum ſcripta ipſi attributa diſcutiunt. Quantùm autem ad opera quæ ſub nomine ſancti Clementis Papæ latitabant aut edita fuerant, nullus qui ea omnia (quantum humanitùs datur) majori curâ evulgaverit & inſigniori diligentiâ contulerit ad MSS. Codices,

ræcos & Latinos, quàm Joannes Baptiſta Co-
ier Socius Sorbonicus, quæ inſeruit Operi
inſcripto: *Opera Sanctorum Patrum qui
nporibus Apoſtolicis floruerunt*, de quo dixi-
is ſupra in ſancto Barnaba. Sunt autem, *Epiſto-
duæ ad Corinthios* græcè & latinè tom.1.pag.91.
*nſtitutionum Apoſtolicarum lib.*8. græcè & latinè
26.*Recognitionum lib.*10.*interprete Rufino* p. 390
*peregrinationibus prædicatione & actionibus ſan-
Petri*, ſeu *Clementinorum Homiliæ xix*. græcè &
nè p 525. *Clementinorum Epitome* græcè &
nè pag. 749. Et hæc ſunt *diſputatio Petri &
pionis longo ſermone conſcripta*, quam Euſe-
s in 3. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ volumine coarguit,
quâ Hieronymus in libro de Scriptoribus Eccle-
ticis cap. 15. denique ibidem *Martyrium ſancti
mentis* græcè & latinè ex MSS. Regiis pag. 828.
mus autem qui duas Epiſtolas Clementis ad Co-
thios edidit in publicum, hic Patricius Junius
glus doctiſſimus, qui eas in 4. Oxonii græcè &
nè anno Chriſti 1633. obtulit litterario orbi,
aceris reliquiis vetuſtiſſimi Ms. Exemplaris Bi-
othecæ Regis Anglorum, præmiſſis veterum
iptorum teſtimoniis, qui de ſancto Clemente
n ſumma laude meminerant, ejuſque Epiſtola-
n fragmenta allegarant.

ac ne quempiam ſuâ laude fraudemus, qui præ-
rit operam in evulgandis Clementinis operibus;
nciſcus Turrianus Soc. Jeſu edidit anno 1578.
tuerpiæ in fol apud Plantinum *Conſtitutionum
oſtolorum lib.* 8. *Clementis Romani*, adjun.
ad finem *lxxxv. Canonibus Apoſtolorum*,
mèt Franciſco Turriano interprete è græco,
n ejuſdem *Scholiis & annotationibus* ad confir-

manda Dogmata Orthodoxa contra Hæreticos. Idem opus græcè quoque edidit, additis itidem *græcè ſuis Scholiis, prolegomenis, & explanationibus apologeticis*, Venetiis Typis Jordani Ziletti anno 1563. in 4. *de duabus* autem *ſancti Clementis ad ſanctum Jacobum Fratrem Domini Epiſtolis & de tribus aliis ad diverſos*, eæ habentur in editionibus omnibus Conciliorum Laurentii Surii, Severini Binii, & Philippi Labbei; unde ſuperfluum de his pluribus diſſerere, cum in manibus omnium verſentur, fictæque cenſeantur.

100. DIONYSIUS Areopagita Athenienſium Epiſcopus & Pariſienſium, juxta abbatem Hilduinum ejùſque plurimos ſequaces, de quo Baronius in Martyrologio Romano ad diem 9. octobris & in ſuis annalibus anno 95. Num. 7 & anno 109. Num. 38. & ſeqq; Bellarminus lib. 2. de Monachis cap. 5. & lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis ſæc. 1. & Martinus Delrio in ſuis Vindiciis areopagiticis. De Dionyſio duæ celeberrimæ quæſtiones ſæculo noſtro agitatæ ſunt, inter viros ex utràque aſſertionis parte doctiſſimos, & hæ tam prolixis profundìſque diſputationibus, ut poſt eos iterum excutere illas, opus vanum atque otioſum ſit. Harum prima quæſtionum, *utrum ſanctus Dionyſius Areopagita Athenienſium Epiſcopus, ſæculo Eccleſiæ primo in Gallias venerit, factùſque ſit & Francorum Apoſtolus & primus Pariſienſium Epiſcopus?* Affirmant Hilduinus in ſuis Areopagiticis, Germanus Milletus ſancti Dionyſii in Franciâ Monachus Benedictinus, qui ea quæ Jacobus Sirmondus Soc. Jeſu Presbyter Antiquitatis eruditiſſimus indagator contra Hilduini aſſertiones de unico Dionyſio ſcripſerat, confutare & Eccleſiæ Pariſienſis multis à

ſæculis traditionem probare integro libro ac proliꝗo aggreſſus eſt, impreſſo Pariſiis anno 1642. Idem Petrus Halloix Leodienſis Soc. Jeſu, *in illuſtrium Eccleſiæ Orientalis Scriptorum, qui primo à Chriſto ſæculo vixerunt, vitis & documentis*, impreſſis 2. in fol. vol. annis 1633. & 1636. Duaci typis Petri Bogardi. Quod opus inde petitum, extat in editione operum ſancti Dionyſii factâ poſtremò per Balthaſarem Corderium ejuſdem Societatis anno 1634. Idem Martinus Delrio Antuerpianus ejuſdem Soc. *in ſuis Vindiciis Areopagitis* adverſus Joſephum Scaligerum, Antuerpiæ anno 1608. in 8. Idem qui editiones operum ſancti Dionyſii Areopagitæ procurarunt Petrus Lanſſelius Gravelinganus Soc. Jeſu Pariſiis anno 1615. & Balthaſar Corderius Antuerpiæ anno 1634. ejuſdem cum altero Societatis. Idem denique Natalis Alexander Dominicanus, qui omnium argumenta congeſſit, *in Selectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus* ſæculo 2. diſſertatione xv. ſtant è contra doctiſſimi etiam viri, Jacobus Sirmondus Soc. Jeſu expreſſâ *diſſertatione in qua Dionyſii Pariſienſis & Dionyſii Areopagitæ diſcrimen oſtenditur*, Pariſiis anno 1641. apud Sebaſtianum Cramoiſy in 8. Joannes Launoïus Conſtantienſis in Normannia Presbyter; in opere *De duobus Dionyſiis* prolixo, Pariſiis anno 1642. in 8. apud Edmundum Martinum. Eandémque duorum Dionyſiorum diſtinctionem approbant in ſuis Scriptis, Aubertus Miræus in Annalibus Belgicis, Dionyſius Petavius *in ſuis Theologicis Dogmatibus* & alibi, Andræas Duchesnius in notis ad Bibliothecam Cluniacenſem & in vitis Romanorum Pontificum, Joannes Morinus in opere *De ſacris Ordinationibus*, denique Franciſcus Boſquetus Lodoven-

ſis ac poſtea Montiſpeſſulani Epiſcopus Hiſtoriarum lib. 1. cap. 26. de hac quæſtione fuſè agit idémque adſtruit; omnes Galli, Miræo excepto, iique doctiſſimi.

Altera quæſtio utrum opera quæ vulgò circumferuntur ſub nomine ſancti Dionyſii Areopagitæ Athenienſis Epiſcopi; nimirum *De divinis Nominibus, de Cœleſti atque Eccleſiaſtica Hierarchia, de Myſtica Theologia* &c. ſint verè germanum Dionyſii Areopagitæ opus? Affirmant qui procurarunt editionem dictorum operum Petrus Lanſſelius & Balthaſar Corderius annis 1615. 1634. Martinus Delrio Antuerpianus & Petrus Halloix Leodienſis, omnes ejuſdem Soc. Locis ſupra dictis; quorum hanc in rem argutè argumenta compendiavit Natalis Alexander Dominicanus, ſupra citatus *in ſelectis Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ capitibus* ſæculo 2. diſſertatione xxi. & ita definit ſacra Facultas Theologica Pariſienſis tum ad calcem eximiæ ſuæ cenſuræ contra Lutherum, tum apertiùs in cenſura altera quam in Eraſmum tulit. Sed alii quamvis fateantur opera iſta eſſe Autoris antiqui, qui vixerit ſub finem ſæculi Eccleſiæ quarti, vel ſub initium quinti, negant tamen firmiſſimis argumentis eſſe Dionyſii Athenienſis vel Pariſienſis Epiſcopi. Ita Dionyſius Petavius *in opere Theologicorum Dogmatum*, Joannes Morinus *in opere De ſacris Ordinationibus*, Joannes Launoïus *in duobus Dionyſiis*, Dallæus miniſter Calviniſta *in opere De ſcriptis ſuppoſitis Dionyſii & Ignatii*, anno 1666, Genevæ in 4. omnes Galli cum multis aliis.

Hoc autem noſtro ſæculo, plures deſudarunt evulgandis corrigendiſque ſancti Dionyſii operibus. Primus illorum Petrus Lanſſelius Gravelinganus Theologus Soc. Jeſu, ejuſmodi opera omnia,

græcè & latinè notis illuſtravit & apologiâ præmiſſâ vindicavit, edita in fol. Pariſiis anno 1615. apud Michaëlem Sonnium, additiſque ad calcem variantibus Mss. Codicum lectionibus. Alter Balthaſar Corderius addidit huic editioni varia, ſuas nempe commentationes ad ſingula capita & periodos Librorum ac Epiſtolarum, cum vindiciis Areopagiticis Martini Deltionis & operibus Petri Haloxii Dionyſium ſpectantibus cum Scholiis græco-latinis ſeu commentariis ſancti Maximi Monachi & Georgii Pachimeris, cum vitis & Encomiis ſancti Dionyſii græco-latinis à Methodio Patriarchâ Conſtantinopolitano, Michaële Syngelo, Suidâ, Simeone Metaphraſte & aliis. Omnia græco-latina in fol. tomis 2. Antuerpiæ anno 1634. apud Balthazarem Moretum; quam editionem tertia eodem tenore ſubſecuta eſt Pariſiis tomis totidem anno 1644. apud magnam Bibliopolarum Societatem. Habentur autem opera ejuſmodi MSS. græcè in præcipuis Europæ Bibliothecis, nempe Pariſiis in Bibliotheca Regia, in Colbertina bis ex MSS. olim Thuaneis, in ſacrario Regalis Abbatiæ ſancti Dionyſii in Francia. Item Romæ in Sfortiana ter num. 84. 85. & 86. cum Commentariis græcis ſancti Maximi, in Vaticana ex MSS. Heidelbergenſibus num. 39. & 123. in Meſſanenſi apud Siculos, in Florentina ſereniſſimi Etruriæ Ducis, apud ſanctum Laurentium, atque etiam apud ſanctum Marcum pluteo 3. in Venetiana Sereniſſimæ Reipublicæ, denique in Bibliotheca Romana, ſanctæ Mariæ in Vallicella, atque in Anglicis Oxonii & Cantabrigiæ multis Codicibus.

Ignatius quem multi credunt à ſancto Paulo Epiſcopum ordinatum, diſcipulus ſancti Evange- 100.

liſtæ Joannis, ſucceſſit ex Euſebii Chronico ad annum 103. Evodio Antiochenſi Epiſcopo, poſteà damnatus ad beſtias, & in perſecutione Trajani Martyrium ſubiit, anno Chriſti 110. cujus feſtum Calendis Februarii. De eo Baronius in Martyrologio die 1. Februarii, & anno 71. num ij, & anno 110. N. 1. Euſebius Chron. anno 7. & iij, & lib. 3. Hiſtoriæ cap. 3. Hieronymus in Catalogo, & Evagrius lib. 1. Hiſt. Eccleſ. cap. 16. de ejus ſcriptis abundè Bellarminus & Labbeus, quibus addam verbis paucis, quando & à quibus ad noſtra uſque tempora Epiſtolæ Divi Ignatii impreſſæ ſint, à quibus impugnatæ atque propugnatæ fuerint.

Sub D. Ignatii nomine tres primùm Epiſtolæ in lucem datæ ſunt Pariſiis latinè tantùm anno Domini 1495. una ad Beatam Mariam, ad ſanctum Joannem Evangeliſtam duæ. Anno 1498. aliæ undecim Epiſtolæ latinè pariter ex veteri verſione, nondum comparente Exemplari græco, à Jacobo Fabro Stapulenſi typis ſunt impreſſæ. Hæc autem prima editio fuit teſte Philippo Labbeo, qui has undecim Epiſtolas tunc excuſàs, inter primas editiones enumerat, quæ in Regia Bibliotheca Pariſiis aſſervantur. tùm verò Symphorianus Champerius Lugdunenſis, has quindecim à Fabro editas, cum tribus aliis ab eo rejectis & quartâ ad Mariam Caſſobolitem nunquam antè publicatâ edi curavit, atque ita tandem quindecim Ignatii Epiſtolæ latinæ extiterunt. Ita impreſſæ ſunt in omnibus editionibus Bibliothecæ ſanctorum Patrum, Pariſienſi primâ anni 1575. & ſequentibus, Colonienſi anni 1618. atque Lugdunenſi ultimâ anni 1677. apud Fratres Aniſſonios. Quantùm autem ad

ſpiſtolas græcas, *Andreas* Geſnerus, ſi ipſi cre-
endum ſit, Epiſtolas duodecim græcè, interprete
oanne Brunnero primus omnium edidit anno Do-
nini 1559. ita enim in præfatione loquitur. *Igna-
ium verò, cùm ille (* Henricus Petri ſcilicet *) latinè
antùm ediderit, ego græcum exemplar MS. nactus
x Bibliotheca clariſſimi viri piæ memoriæ D. Gaſ-
ari à Nydprick, exiſtimavi neque Henrico Petri
oleſtum, ſtudioſis autem plerisque gratum fore, ſi
quæ hactenus latinè tantùm circumferebantur,
ræcè ſimul & latinè eſſent edita.* Sed quidquid di-
erit Geſnerus, ante eum Ignatii Epiſtolas græ-
ex Auguſtanæ Bibliothecæ manuſcripto exem-
ari Valentinus Pacæus anno 1557. publicaverat,
uem primùm in lucem eas edidiſſe teſtatur Mo-
llius, qui eaſdem Pariſiis recudendas curavit an-
no 1558. Hanc autem à Pacæo procuratam,
ncipem eſſe Græcarum Epiſtolarum editionem,
ſtruunt verba illa Centuriatorum Magdebur-
nſium ad annum 1558. *Eſt & hoc annotandum,
od hoc anno* 1558. *Epiſtolæ Ignatii græcè ſunt im-
ſſæ & publicatæ, quæ hactenus per aliquot ſæcu-
latuerunt.* Itaque duodecim Epiſtolæ ante à Ja-
o Fabro & Champerio latinè tantùm, nunc à
æo ex Auguſtano primùm, deinde à Geſnero
manuſcripto Codice Nydprixciano editæ ſunt.
Jacobus Uſſerius Archiepiſcopus Armacha-
, Hyberniæ Primas, homo miræ in antiquis
is excutiendis perſpicaciæ ac diligentiæ, cùm
nadverteret tres in Anglia Theologos olim lo-
quendam ex Epiſtolâ Ignatii à Theodoreto
um, nec in editione Græca, nec in vulgata
uſque Epiſtolarum verſione tunc repertum;
aſſe eo planè modo, quo à Theodoreto produ-

ctus fuerat: cœpit inquirere num fortaſſe in Anglia Exemplar aliquod Latinum adhuc deliteſcens reperiri poſſet, ex quo tres illi Theologi hauſerant loca, & ubi reliqua à Theodoreto aliiſque Patribus antiquis citata, integra comparerent; cùm duos libros manuſcriptos nactus eſt, unum è publica Collegii *Gunvilli & Caii apud Cantabrigienſes* Bibliotheca, alterum à privata D. Richardi Montis-acuti Nortvvicenſis nuper Epiſcopi, qui Divi Ignatii Epiſtolarum interpretationem à vulgata latina diverſam, imò diverſiſſimam continebant. Et ſtatim collatione factâ, teſtimonia Patrum omnium qui intra quinque (ut ait) poſt Chriſtum ſæcula floruerant, à Græcis Latiníſque Codicibus diffidentia, cum hac verſione optimè convenire, & multa à Græculis poſterioribus inſerta & intertexta ab eadem pariter abeſſe, attentus conſpexit. Itaque non ex levibus conjecturis, aut ex ſententia ſua; ſed ex veteris verſionis fide Græcas Ignatii Epiſtolas recognovit, aſſumpta ſtellionum notâ à genuinis facilè & apertè ſecrevit, & Epiſtolarum ſyllogen iſtarum ita excudendam curavit: ut Minio in textu Græco laciniæ iſtæ ſignarentur, quas à recentiore Interpolatore aſſutas fuiſſe, iudicio veteris Latini Interpretis tunc primùm ab ipſo editi, deprehenderat. Felix hoc quidem incœptum, quo Uſſerius ſenex, cùm ingenii, judicii & doctrinæ ſingulare ſpecimen exhibuit, tùm Eccleſiæ utiliſſimam & hiſce temporibus maximè ſalutarem operam præſtitit. Hæc Joannes Pearſon ex ſuis Vindiciis Epiſtolarum ſancti Ignatii, in proëmio de ortu, progreſſu & hodierno ſtatu controverſiæ, capp. 23. & 5. Laudat pariter Labbeus opus iſtud *libro de Scriptoribus Eccleſia-*

licis, verbo *Ignatius*, impreſſum Oxoniæ in 4. nnis 1642. & 1644. demum Londini 1647. deique Iſaacus Voſſius Gerardi Joannis filius, aliuantò poſt Uſſerium, edidit græcè & latinè ſeptem uriſſimas eaſdem ſancti Ignatii Antiocheni Epiſopi Epiſtolas, ex fide manuſcripti Codicis optiıæ notæ in Bibliotheca Medicæa Florentina reerti. Editum opus annis 1646, & 1648. Amelodami in 4. & poſteà recuſum Londini in 4. nno 1680. quorum diligentiæ vix quicquam addi oteſt, iis quæ ſpectant ad Ignatium, ejuſque piſtolas. Denique recudit eaſdem græcè & latiè, ſimpliciter & abſque omnibus commentariis, oannes Baptiſta Cotelier, inter *Auctores qui mporibus Apoſtolicis floruerunt*: quod opus imeſſum Pariſiis anno 1671. 2. in fol. tomis apud etrum le Petit, viâ Jacobæâ, ſub ſigno Crucis reæ.

Porrò tot ac tanti labores non impedierunt, ominùs curas Uſſerii ac Iſaaci Voſſii fatigaret allæus Calviniſta Miniſter, eas etiam ſic purgatas cuſans ſuppoſitionis, in opere ſuo *de Scriptis ppoſitis Dionyſii & Ignatii*, impreſſo Genevæ no 1666. in 4. Sed Dallæum confutavit inſigni prolixo opere Joannes Pearſon Presbyter Anıs, quod inſcripſit, *Vindicias Epiſtolarum ſancti natii*, impreſſas in 4. Cantabrigiæ anno 1672. pus ſanè prolixum eſt ad tœdium, ſed doctiſſiım, cujus compendium nobis obtulit Natalis exander Dominicanus clarum atque apertum, *ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus*, ſæculo 2. ſertatione xxii. per totam, quam legito. Hæc ſcriptis ſancti Ignatii omiſſa à Labbeo, paucis plicui, lectorem qui plura voluerit ad citatos ctores remittens.

120. Philo cum Agathopode & aliis oculatis teſtibus ſcripſerunt Martyrium ſancti Ignatii Antiochiæ Epiſcopi : quod Opus ex antiqua latina Interpretatione ad Manuſcriptos Codices collata nobis obtulit primus poſt Epiſtolas ejuſdem ſancti viri, Jacobus Uſſerius Armachanus Archiepiſcopus Oxoniæ, annis 1642. & 1644. in 4. & Londini anno 1647. tum poſtea Bollandus in vitis Sanctorum ad Calendas Februarii, impreſſi 3. in folio tomis. Antuerpiæ anno 1658. apud Michaëlem Knobbarum.

168. Athenagoras Athenienſis, Philoſophus Chriſtianus & Presbyter, vixit ſæculo Chriſti ſecundo, legationémque ſuſcepit pro Chriſtianis inter annum 165. quo Peregrinus Philoſophus in ardentem pyram ſe dedit præcipitem in Ludis Olympicis, & annum 170. quo Lucius Verus Imperator Julio menſe inter Concordiam & Altinum periit. Non deſunt tamen qui anno duntaxat 177. oblatum librum illum Imperatori aſſerant, cujus meminit quidem ſanctus Epiphanius in hæreſi Origenis, licet omiſerint Euſebius atque Hieronymus. *Apologia pro Chriſtianis ad Imperatorem Marcum Aurelium Antoninum, ejúſque* (non ut plerique ſentiunt) *filium Commodum, ſed fratrem adoptivum Imperiique conſortem Lucium Annium Verum*, Conrado Geſnero & Suffrido Petri Leovardienſi Interpretibus, ſæpe prodiit; non ſecùs ac ejuſdem *Liber de Reſurrectione Mortuorum*, Petro Nannio Alcmariano, & Henrico Stephano interpretibus. occurrent Latinè in Colonienſi atque in prioribus Pariſienſibus veterum Patrum Bibliothecis: Græcè verò atque Latinè in fol. Pariſiis anno 1615. cum Divi Juſtini operibus, item-

que in Auctuario Pariſienſi Bibliothecæ SS. Pa-
rum anni 1624. ſtudio Frontonis le Duc Soc.
eſu, qui etiam peculiares eis notas adjecit. *Apo-
ogia pro Chriſtianis* MS. Exemplar extat in Bi-
liotheca Sereniſſimi Bavariæ Ducis Monachii,
um. 149. Item *libri de reſurrectione mortuorum*
MS. Exemplar in Bibliotheca Catholici Hiſpa-
iarum Regis Scoriacenſi, MSS. operis utriuſque
n Regia Galliarum, quam conſule.

TERTULLIANUS natione Afer, patriâ, ut cre-
imus, Carthaginenſis, in hæreſim Montani la-
ſus, atque Eccleſiæ ab anno circiter 208. hoſtis,
biit anno circiter 215. ſcripſit multa, de quibus
bundè & plusquam ſatis agunt ſuis locis Bellar-
ninus & Labbeus, *in tractatu de Scriptoribus
Eccleſiaſticis.* Hic unum excutiam ad laudem eo-
um qui in Tertullianum labores ſuos contule-
unt, quâ ratione quibúſque temporum curſibus,
pera illius ad perfectum adducta ſint, & ad eam
uam videmus formam atque ordinem. 210.

Primus qui in hanc arenam deſcendit, & ſcripta
octiſſimi Tertulliani ex Manuſcriptis Codd. hinc
que inde comparatis in unum collegit, hic Bea-
us Rhenanus, natione Germanus, patriâ Sleſta-
ienſis in Alſatia, qui ea quæ conſequi potuit,
octiſſimis ſuis commentariis illuſtrata, in unum
olumen congeſta evulgavit in fol. Baſileæ anno
521. apud Frobenium. Tantùm valuit labor Rhe-
ani in Tertullianum, ut impreſſio ſæpius poſthæc
epetita fuerit Baſileæ annis 1525. 1539. 1550. apud
fficinam eandem Frobenianam, & Pariſiis Joan-
e Gagneio Doctore Theologo procurante, locíſ-
ue aliis quos recenſere ſuperfluum eſt. Alter qui
arenam eandem ingreſſus eſt, is Jacobus Pam-

melius Flandro Belga Brugenſis Canonicus & Archidiaconus, Epiſcopus Audomaropolitanus deſignatus, qui labore incredibili inquirens quidquid ad Tertullianum ſpectabat, opus ſuum impreſſum in fol. Antuerpiæ anno 1579. dedicavit Catholico Hiſpaniarum Regi, Belgarum Principi. Diviſit illud in quinque tomos, ut appellavit, ſcribens commentarium non in Tertulliani locos difficiles, ut aſſolet, ſed continuum ferè in omnia omnium tractatuum verba & ſententias. Iterata impreſſio hujus operis Pariſiis anno 1583. apud Michaëlem Sonnium, & anno 1616. ibidem. Coloniæ 1617. Itémque Pariſiis in fol. anno 1635. & alibi. Opus ſanè magnum ac memoriâ æternâ dignum, ob inſumptos huic efformando labores. Tertius acceſſit Pamelio Brugenſi doctiſſimus vir Joannes Ludovicus de la Cerda Toletanus, Soc. Jeſu, qui omnia Quinti Septimii florentis Tertulliani opera notis & argumentis illuſtravit, impreſſa Pariſiis anno 1624. duobus tomis in fol. apud Michaëlem Sonnium. Quartus demum Nicolaus Rigault, ſeu Rigaltius, ſuas etiam curas huic Scriptori adhibuit. Hic neglectâ omni illâ diviſione operum Tertulliani in plures vel pauciores tomos, uti fecerant Jacobus Pammelius ac Ludovicus Lacerdanus, ſimpliciter in uno volumine in fol. edidit omnia Tertulliani opera Pariſiis anno 1644. quæ poſtea impreſſa anno 1662. ibidem apud Joannem Dupuis, ſub ſigno Coronæ aureæ, ſelectis ab illo variis notis ex Auctoribus qui Tertullianum commentati fuerant, ſed brevibus & extra nauſeam. Hi quidem non omnes, ſed inſigniores, qui in ſcripta Tertullianica laborarunt: poſt quos ſcripſit etiam in Tertullianum annotationes ſelectas,

Georgius Ambianenſis Capucinus, *Tertulliani* *livivi titulo inſignes*; quas 3. in fol. tomis anno 46. Pariſiis impreſſit Michaël Soly, viâ Jacobæâ, o ſigno Phœnicis. Denique Carolus Moreau èmita Auguſtinianus anno 1658. ſcripſit 3. in fol. uminibus, *Omniloquium Tertulliani* impreſ- n pariter Pariſiis apud Jacobum Dallin, ſub ſi- o ſancti Stephani, & Thomam Jolly, ſub ſigno ti Hollandici. Quiſquis poſt tantos ac tam va- s auctores, in Tertullianum commentari tenta- it, ludere, opinor, atque oleum perdere apud identes exiſtimabitur.

AMMONIUS Alexandrinus, *Saccas* dictus, 220.
iloſophus Chriſtianus, floruit ſub initium ter- æræ Chriſtianæ ſæculi, circa annum Chriſti 2. cùm fuerit juxta Porphirium in vita Plotini tonicæ ſectæ Philoſophi, Præceptor Origenis amantii in Philoſophia. Scripſit *Concordiam angelicam*, ſeu *ex quatuor Evangeliorum libris m contexuit* ex puris Evangeliorum verbis, quod is anonymum inventum & malè Tatiano attri- um, in latinam linguam tranſtulit Victor Ca- nus Epiſcopus circa annum 545. incipit ab ex- io ipſo ſancti Lucæ, continétque genealogiam nanam Chriſti, quam Tatianus ex profeſſo re- ierat, quæ amplioribus apud Labbeum verbis Tatiano & Ammonio continentur. altera verò e in prima impreſſione Bibliothecæ veterum Pa- m. anni 1575. continetur ſub nomine *Ammonii*, ncipit à primis verbis Evangelii Joannis, *In ncipio erat Verbum*, &c. & quam vertiſſe in la- um ſermonem dicitur Ottomarus Luſcinius; Ammonii eſt nec Tatiani, ſed elegans ac Latina aphraſis Anonymi cujuſdam in Evangelia. Hoc tè annotandum.

230. ORIGENES, de quo abundè Labbeus poſt Bellarminum de Scriptoribus Eccleſiaſticis. Sed plura poſt eos noſtris temporibus Daniel Huet, Presbyter & Præceptor Sereniſſimi Franciæ Delphini, qui ab annis multis inquiſivit cum Summa diligentia, quidquid Græcum Origenis inveniatur apud celeberrimas Europæ Bibliothecas, quibus præmiſit ampliſſimum doctiſſimúmque commentarium *De vita, doctrina, ſcriptis & verſionibus operum illius*, maximè lib. 3. Origenian. ſect. 3. ubi de antiquis Latinis operum illius interpretationibus multa nondum cognita detegit, ad perfectiorem operum ejus & interpretationum impreſſionem. Hæc Græco-latina tomis 2. in fol. Pariſiis apud Andræam Pralard anno 1679. viâ Jacobæâ, ſub ſigno Occaſionis, continéntque *Origenis de Engaſtrimito, in Hieremiam Hom. xix. commentarios in Matthaeum & Joannem*, cum ſuis annotationibus, pollicetúrque tomo 3. *Libros contra Celſum. Philocaliam*; *Protrepticon ad Martyrium, de Oratione Dominica*; quorum ultima duo opuſcula nondum in publicum prodierunt. Nam *libri contra Celſum* editi Græcè & Latinè in 4. Cantabrigiæ anno 1658. Item *Dialogus de Orthodoxa fide*, agente Eutropio, defendente Meghetio, qui jam olim Latinè editus fuit, prodiit tandem Baſileæ anno 1674. græcè & latinè in 4. inſcriptus, *Contrà Marcionitas*. Sed opus iſtud pro certo impoſitum eſt Origeni, continétque doctrinam de anima & de reſurrectione Mortuorum, Origenianis erroribus maximè adverſam. Qui plura expoſtulat, emat opera citata Danielis Huetii cum ſuis Origenianis, quæ in compendium redegit Natalis Alexander Dominicanus *in ſelectis Hiſtoriæ Eccle-*

cc'eſiaſticæ capiiibus, ſæculo 3. parte 1. pag. 100.
t. 12. Et cap. 4. art. 2. pag. 132.

NOVATIANUS Antipapa primus, adverſus S. 250.
ornelium anno 251. electus, & hæreſis Catha-
rum princeps, ſcripſit librum unum *De Trinitate*,
alterum *De Cibis Judaïcis*, quos ſuis commenta-
s illuſtravit Jacobus Pammelius Belga, habent-
e omnes cum Tertulliano editiones Pammelia-
in Belgio, Galliâ, & alibi.

CYPRIANUS ex Rhetore factus Chriſtianus, 250.
rſuadente Presbytero Cæcilio, à quo & cogno-
n Cæcilii ſortitus eſt, Carthaginenſis Eccleſiæ
iſcopus & Africæ Primas, anno 248. conſe-
tus eſt, ac poſt decem annos die 14. Septembris
ni 258. martyrium haud procul Carthagine paſ-
s eſt ſub Valeriano, ejuſque filio Gallieno, Ro-
nis Imperatoribus. De eo Pontius ejus Diaco-
s, Acta varia vetera & probatæ fidei, SS. Au-
ſtinus & Hieronymus pluribus locis, Ruffinus
ologiâ pro Origene, Prudentius in Hymnis,
Gregorius Nazianzenus, Petrus Chryſologus,
nodius Ticinenſis, aliique paſſim, de cujus ſcri-
s abundè Bellarminus & Labbeus *in opere ſuo
Scriptoribus Eccleſiaſticis*: ſed injucundum non
t lectoribus oſtendere, quibus collaborantibus
ripta ſancti Cypriani pervenerint ad eam formam
perfectionem, ad quam ſucceſſu temporum ad-
cta ſunt.

Una ex primis editionibus operum ſancti Cy-
ani Martyris, correcta ac pro tempore nobilis,
collectione & caſtigatione Deſiderii Eraſmi,
diit in folio Baſileæ anno 1521. Item ex ſudori-
s & curis Henrici Gravii Dominicani, Coloniæ
ol. anno 1549. in officina Quenteliana. Addidit

huic Martyri tertius vigilias ſuas Paulus Manutius editione Romana anni 1563. quam cæteris omnibus multò caſtigatiorem, & libro quinto Epiſtolarum integro auctiorem reddidit. Eandem Guillelmus Morellius apud Lutetiam Pariſiorum anno 1564. auctiorem præ cæteris & egregiè etiam recognitam obtulit. Poſt tot denique tantoſque circa Cypriani ſcripta labores, Jacobus Pammelius Brugenſis in Flandriâ Canonicus & Archidiaconus, opera ejuſdem ſancti Patris omnia evulgare aggreſſus eſt cum perpetuis & inſignibus in ea commentariis, impreſſa in fol. Antuerpiæ annis 1568. & 1589. Itemque Pariſiis 1574. & 1616. Diſcrepat autem in editione ſua Pammelius, quòd Epiſtolas quas Paulus Manutius & alii anteceſſores libris quinque confusè poſitas ediderant, juxta rationem temporum diſpoſuerit, ſervatâ (quantum humano licuit ingenio) Chronologiâ. Alia etiam quàm multa præmiſerit facientia ad Cypriani ornamentum, varias nempe vetereſque vitas, cum altera prolixa quam marte proprio multis ſudoribus compoſuit. Poſt Pammelium, ſuum etiam Cyprianum cum notis propriis edidit Pariſiis in fol. anno 1643. Nicolaus Rigaltius, ab altero tantiſper diverſum.

Quamvis autem à tot temporibus, tanti totque viri ſudaverint ſancto Cypriano expurgando, nullus tamen ſat amicus Martyris (ut ita loquar) inventus eſt, ad ſupprimendos plurimos tractatus: qui cùm certò ſpectent ad alienos auctores, vel certò ad poſteriora tempora vel abſurdiſſimi ſint, Cyprianum ex collectione ſua exhonorant. Sunt ejuſmodi *Expoſitio in Symbolum Apoſtolorum auctore Ruffino Aquileienſis Eccleſiæ Preſbytero.* Opus

de Cardinalibus Chriſti operibus ab ejus Nativitate uſque ad adventum Spiritûs ſancti, quod certò eſt Arnaldi Abbatis Bonæ-Vallis in tractu Carnotenſi: *De duplici martyrio ad Fortunatum*, ubi cùm de Turcis agatur, abſurdum eſt ejuſmodi opus immiſceri Cyprianicis etiam incertis: *De revelatione capitis Beati Joannis Baptiſtæ*, ubi agitur de Pipino Francorum Rege: quam hæc bene ſpectant ad Cyprianum? *Cœno Cypriano falsò adſcripta:* opus ſtultum, &c.

Nec ab evulgando Cypriano propter tot Impreſſiones ceſſatum eſt, cui ſuam etiam operam adjecit Philippus Priorius apud Joannem Dupuis in fol. Pariſiis anno 1666. viâ Jacobæâ, ſub ſigno Coronæ aureæ. Hæc Impreſſio ad calcem operum Cypriani habet ad plenitudinem voluminis: *Marcii Minucii Fœlicis Octavium de Idolorum vanitate; Arnobii Afri adverſus gentes libros vii.; Julii Materni Firmici librum De errore prophanarum Religionum, Inſtructiones Commodiani adverſus Gentilium Deos:* cum ſelectis variorum auctorum commentariis, correctionibus & notis, nec aliam video hujus impreſſionis diſcrepantiam ab aliis impreſſionibus.

Denique omnia ſancti Cypriani Opera edita in fol. Oxonii in Angliâ anno 1682. è Theatro Sheldoniano, correcta ad manuſcriptos Codices potiſſimùm Anglos, qui ſummâ curâ allegantur, recognita & illuſtrata per Joannem Fell Oxonienſem Epiſcopum. Hic in quibuſdam diſcrepat ab aliis omnibus. 1°. Continet ſub initium Annales Cyprianicos, ſive tredecim annorum quibus Cyprianus inter Chriſtianos converſatus eſt, Hiſtoriam chronologicè delineatam per Joannem Ceſ-

trenſem Oxonienſis fratrem. 2°. Ad calcem habet *Tractatum De Baptiſmo non iterando*, quem incerti auctoris appellat pag. 21. & quem jam Nicolaus Rigaltius in ſuo Cypriano ediderat è manuſcripto Codice ſancti Remigii Remenſis. At conſtat ex auctoritate Gennadii & manuſcipto Vaticano illum ſpectare ad Urſinum Monachum Africanum, quòd non ignoraſſet doctiſſimus Epiſcopus Anglicanus, ſi bene legiſſet Concilia editionis Labbeanæ, quæ rem hanc definiunt. 3°. Continet opera Arnaldi Abbatis Bonæ-Vallis nempe tractatus, *De verbis Domini in Cruce*, *De operibus Chriſti Cardinalibus* cum vero illius Prologo (qui tamen olim integer & ſanus legebatur in editione Eraſmi Baſileenſi anni 1521.) quod monuiſſe ſufficit. *De operibus ſex dierum*, *De laudibus Beatæ Mariæ Virginis*, *meditationes varias*; omnia collata ad MSS- Codd. Hæc autem nupera editio maximè arguitur, quòd addiderit operibus jam multis D. Cypriano perperam adſcriptis opera duo, nempe *Confeſſionem ſancti Cypriani Martyris atque Pontificis*, *& Cæcilii Cypriani de Paſchate Computum*, quæ prælum omninò non merebantur. Fuiſſet enim longè aptius abſcondiſſe hujuſmodi adulterinas merces, quàm Litterario orbi obtuliſſe, quippe quæ magis ad Divi Cypriani contemptum quàm ad gloriam faciant. mirum, quòd qui etiam certas ſæpiſſimè diſputant, tam probroſas exponant in publicum.

260. AURELIUS Socius & contubernalis ſancti Pontii, qui ſancto Cypriano Carthaginenſi Epiſcopo Diaconus Altari adfuit, Martyrium ſcripſit Pontii, quod contigit anno 258. die 8. Martii. Habemus illud ex variis manuſcriptis Codicibus Bibliothecæ Colbertinæ, tom. 2. pag. 124. *Miſcella-*

orum Domini Stephani Baluzii, ex prælo Fran-
ci Muguet Pariſiis anno 1679.

GREGORIUS Neocæſarienſis in Ponto Epiſ- 260.
pus, qui ob ſigna & miracula quæ cum ma-
na Eccleſiæ gloria oſtendit, Thaumaturgus &
nticus eſt appellatus, cùm & Theodorus dice-
tur; quemadmodum habet Hieronymus in Ca-
logo & in Epiſtola 84. ad Magnum. Diſcipu-
s fuit Origenis, doctrinâ celebris, inde poſtea
Phædimo Amaſenorum Epiſcopo factus Neo-
ſareæ in Ponto Epiſcopus circa annum 233. vel
40. Obiit anno ci citer æræ Chriſtianæ 265. die
. Novembris.

Porrò Gregorii Thaumaturgi Epiſcopi Neo-
ſarienſis opera varia, græcè & latinè ſummâ
râ undique comparata, interprete & ſcholiaſte
octore Gerardo Voſſio colliguntur Romæ an-
1594. unà cum variis Sanctorum Patrum opuſ-
lis, quæ anteanunquam prodierant è prælis, eo-
m interprete & ſcholiaſte Gerardo Voſſio. Hæc
tem impreſſa in 4. Moguntiæ anno 1604. &
in fol. Pariſiis anno 1622. junctis ſanctorum
acarii Ægyptii, & Baſilii Seleuciæ Epiſcopi ope-
us, cum Zonaræ expoſitione in aliquot Canoni-
s Græcorum Epiſtolas. De his operibus plenè
ſſevinus *in ſuo Apparatu ſacro*, Bellarminus &
bbeus *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, qui mul-
contendunt ut magnam ſaltem earum partem,
non omnia, legitimam & putent & probent.
ttamen ut ego ingenuè ſenſum meum aperiam,
cam valde mihi ſuſpecta eſſe ea omnia quæ ſub
us nomine vulgata ſunt, ob auctoritatem ſancti
regorii Nyſſeni Epiſcopi, qui teſte Leontio By-
ntino in libro *de Sectis* cap. 8. ait in vita Divi

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Gregorii Thaumaturgi quam conſcripſit, cum nihil de ſcriptis reliquiſſe poſteritati: quis enim hoc melius noſcere poterat, quàm ſanctus Gregorius Nyſſenus, qui vitam ejus ſcribebat?

260. METHODIUS primùm Olympi Lyciæ, vel, ut alii volunt, Tyri Phœniciæ Epiſcopus, cognomento Eubulius, vir diſertiſſimus, de quo Bellarminus & Labbeus abundè *de Scriptoribus Eccleſiaſticis*. Paſſus eſt Martyrium non in perſecutione Decii, ſeu Valeriani, ut quidam cum Suida ſcripſerunt: ſed ſub Diocletiano & Maximiano in Chalcide civitate Græciæ, ad extremum noviſſimæ perſecutionis die 18. Septembris anni 302. vel 303. Opera ſancti Methodii evulgavit anno 1644. Græcè & Latinè Franciſcus Combefis in fol. apud Simeonem Piget, viâ Jacobæâ ſub ſigno Prudentiæ, cum operibus Amphilochii & Andreæ Cretenſis, de quibus infrà. Inter hæc habet ſermonem in feſtum *Occurſus ſeu Purificationis B. Mariæ Virginis* ſub nomine dicti Methodii, quem pro viribus aſſerit ſancto Methodio ſeniori, ſeu Olympi in Lycia Epiſcopo & Martyri, cum aliis communiter poſt Baronium, &c. Sed quàm meritò Methodio juniori Conſtantinopolitano Patriarchæ aſſertus teneat, his ducor argumentis. 1°. Enim hoc opus pronunciatum in Concilio aliquo ſeu Cœtu Eccleſiaſtico, ubi plures aderant Epiſcopi, quos per reverentiam *honorabiles Patres ac Fratres appellat*. Ita ſub initium, *Hodie ſiquidem divinorum oraculorum Concilium palam aperitur, glorioſaque hujus diei ſymbola, geſtaque facta à ſacris Prædicatoribus Eccleſiaſtico Cœtui releguntur*. Item ſub finem: *Tanquam Spiritu præſtantes, ſe unà cum poſitis illis honorabilibus Patribus ac Fratribus feſtum diem & con-*

tum agentes, lætis vocibus ſalutaverimus. At
: nullo modo cadunt in tempora perſecutionum,
quibus Methodius ſenior occubuit : optimè
ò cum Methodio Conſtantinopolitano noni ſæ-
i, ſub quo præſtantiſſimus Clerus, & in quam
em perpetuus ob negotia ſua Epiſcoporum
:hiepiſcoporumque adventus, ante quorum
ſpectum hanc habere potuit Orationem. Nul-
verò Conventus ſeu Concilium legitur, ſub
ɔ ſenior ſanctus Methodius Orationem iſtam
ſuggeſtu tam publico habere potuerit. 2°. Au-
r Orationis hujus, ſub finem alludit ſequenti-
; verbis ad Symbolum Nycænum vel Conſtan-
ɔpolitanum, dum de Chriſto : *Tu lumen es ve-
n ex vero lumine, Deus verus ex Deo vero.* At
:thodius ſenior exceſſerat ante utrumque Con-
um, nec alludere eorumdem verbis potuit, ſed
tè junior. 3°. Hæc Oratio impetit manifeſtè
:ſtorium, ejuſque ſæpè ſæpius hæreſim profligat;
de non poteſt eſſe Methodii ſenioris, qui 130.
nis mortuus eſt ante damnatam in Concilio E-
:ſino Neſtorii hæreſim. Audiamus auctorem lo-
entem, non per tranſennam, ſed cum affecta-
ne etiam aliqua, dum de Maria quam Matrem
ci appellat : *Patriis te canticis, filia David, Ma-
que Domini & Dei David, ſalutabo.* Tum poſtea
pellatur, *Dei Mater, Mater Plaſmatoris, porta
r quam Deus in carne oritur.* Tum poſtea, *Euge,
ge Dei Mater ancillàque; euge cui ille omnium
:ditor, debitor ſit.* Et poſtea, *Nam & ſola eorum
a Dei ſunt, partem cum Deo habere meruiſti,
a ſola* [illegible]*um ex Deo Patre unigenè ac ſempiternè
nitum carne genuiſti. Ita veraciter ſentiunt, qui
ıceram fidem ampleƈtuntur.* Quid, quæſo, clariùs

dici unquam potuit, ut ſe profiteretur ſcribere poſt Concilium Epheſinum ? 4° Tanta affinitas ſtili inter hanc orationem & alias junioris Methodii ; ut patet ex ejus encomiis *in ſanctam Agatham & Areopagitam Dionyſium*, ut ovum ovo ſimilius non ſit. Sanè quod huic authori Græco ſingulariſſimum eſt, ut in dicta oratione allocutus auditores, hos appellet *Patres & Fratres* : invenitur expreſſum modo ſimili in oratione dicta ad laudem ſanctæ Agathæ, quæ abſque dubio eſt Methodii Patriarchæ Conſtantinopolitani ſeu junioris, unde ejuſdem Scriptoris utrumque opus eſſe judicandum eſt. Ita ſub finem Orationis in occurſum, *tanquam ſpiritu præſentes ac unà cum poſitis illic honorabilibus Patribus ac Fratribus feſtum diem & conventum agentes*. Et ſub initium orationis in ſanctam Agatham : *Patres Fratréſque quotquot ſimul hic adeſtis, ac prope adſtatis*. 5°. Denique ſic loquitur author primæ orationis: *Ante te non eſt natus Deus alius ex Deo Patre, nec poſt te futurus eſt alius Filius Patri conſubſtantialis, & ejuſdem cum ipſo gloriæ* : quæ verba arguunt authorem Concilio Nycæno poſteriorem : & conſequenter ab oratione hac ſeniorem Methodium excludunt, cujus temporibus hæc vox nondum inventa vel uſitata fuit.

Objicitur Auctorem ſub orationis ſuæ initium, appellare ſympoſium virginum à ſe compoſitum, quod cùm ſeniori Methodio conveniat, conſequens eſt ejuſdem eſſe orationem iſtam. Reſpondeo hoc forſitan additum à Scribis, ut huic orationi ſatis ornatæ majorem conciliarent authoritatem ; vel hoc etiam ab ipſo juniore ſuam tranſcribente orationem fieri potuiſſe, ut gravius ei pondus Anti-

quitatis ac majeſtatis accederet. Arridet primum magis, nam illa prima periodus admodum inſueta eſt apud Concionatores, ut ſub initium orationis opera, ſua allegaverint. Præterea non cohæret iſta periodus prima cum cæteris, nam de virginitate ibi magis agit ac de virgine, quàm de Chriſto Domino. Et Simeone Juſto, & aliis ad hunc occurſum ſpectantibus. Denique quid ſibi vult hic Scriptor in prima periodo, dum *Et breviter quantùm licuit, & de caſtitate in ſympoſiacis abundè explicuerit?* Hæc enim ſibi pugnant *abundè & breviter*, arguuntque interpolatorem & aſſutorem.

Lucius Coelius, Lactantius Firmianus 320. natione Afer, Arnobii Siccenſis in Numidia Rhetoris auditor, Cicero Chriſtianus à pluribus meritò nuncupatus, quaſi quidam Fluvius Tullianæ eloquentiæ, lacteus ac mellitiſſimus Orator, ut verbis D. Hieronymi utar, cùm digreſſus ex Africa & Nicomediæ in Bithynia litteras Oratorias doceret, accitus circa annum Chriſti 302. Diocletiano & Maximiano Imperatoribus, vidit Templum Dei everti, ut teſtis eſt libro 5. de Juſtitia Dei cap. 2. Poſtea Criſpum Conſtantini Magni ex Minervina filium latinis Litteris erudivit, vir omnium ſuo tempore erudiriſſimus, ſed adeò in hac vita pauper, ut plerùmque etiam neceſſariis indigeret, inquit S. Hieronymus *in Chronico* ad annum olympiadis cclxxiv. id eſt Chriſti 317. Idem Hieronymus in Epiſtola 13. ad Paulinum & 83. ad Magnum; item de eo in Apologia ad Pammachium & Oceanum, in expoſitione Epiſtolæ ad Galatas lib. 2. cap. 4. Et Catalogi cap. 80. atque inde Honorius Auguſtodunenſis poſt Damaſum Papam Epiſtola quæ eſt 124. inter Hieronymianas, & Ge-

laſium Papam in Decreto de libris Apocryphis: ut Cæteros omittam, Trithemium lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis, Ludovicum Vives in cap. 23. libri 18. de Civitate Dei. Hæc Labbeus, qui nihil ſpeciale habet de ſcriptis Lactantii.

Fuerunt tamen plures qui curas ſuas obtulerunt libris Lactantii evulgandis corrigendiſque. Antonius Raudenſis Italus Ordinis Minorum, circa annum 1440. opera Lactantii emendavit ad MSS. Codd. collatione facta diligenti, & præfixâ locorum notatione, qui minùs quadrare veritati videbantur. Impreſſa poſtmodum prodiere Venetiis anno 1497. apud Bevilaquam, & Lugduni apud Gryphium, & Baſileæ apud Cratandrum anno 1532. & Coloniæ anno 1544. apud Petrum Quentelium. Alter etiam Xyſtus Betuleius opera omnia Lactantii Commentariis ſuis auxit, impreſſa Pariſiis anno 1563. Tertius autem Michaël Thomaſius Hiſpanus Antonii Auguſtini in Epiſcopatu Ilerdenſi ſucceſſor, cujus elegantes notæ cum Lactantii operibus prodierunt, expreſſæ typis Antuerpiæ annis 1579. & 1587. apud Plantinum, & poſt biennium, hoc eſt anno 1589. Pariſiis quoque inſertæ operibus Lactantii in ſecunda editione elegantiſſima & accuratiſſima Bibliothecæ Ss. Patrum, apud Michaëlem Sonnium. Quartus denique Joſephus Iſæus Cæſenas olim D. Petri de Urbe Canonicus, qui omnia Lactantii opera ad MSs. Codd. emendata, in folio edidit Romæ anno 1650. Cum brevibus ab calcem Commentariis ex Typographia Maſcardi. Hujus autem operibus jam ſæpius evulgatis ſed ultimò Lugduni Batavorum in 8. anno 1660. cum Commentariis variorum auctorum, adde inſignem li-

brum *De morte perſecutorum*, quem cum eruditiſ-
ſimis notis primus edidit ex Ms. Bibliothecæ Col-
bertinæ Stephanus Baluzius tom. 2. *Miſcellaneo-
rum ſuorum* pag. 1. & ſeqq. Pariſiis apud Franciſ-
cum Muguet anno 1679. in 8. annotationibus ad
calcem tomi appoſitis.

COMMODIANUS, dum inter ſæculares Litteras 320.
etiam noſtras legit, occaſionem accepit fidei. Fac-
tus itaque Chriſtianus, & volens aliquod ſtudio-
rum ſuorum munus offerre Chriſto ſuæ ſalutis au-
ctori, conſcripſit mediocri ſermone, quaſi verſu
Librum adverſus Paganos. Et quia parum noſtra-
rum attigerat litterarum, magis illorum deſtruere
potuit dogmata, quam noſtra firmare: unde & de
divinis repromiſſionibus adverſus illos, vili ſatis
& craſſo (ut ita dixerim) ſenſu diſſeruit, illis ſtu-
porem, & nobis deſperationem incutiens. Tertul-
lianum & Lactantium & Papiam auctores ſecu-
tus, moralem ſanè doctrinam & maximè volun-
tariæ paupertatis amorem optimè proſecutus ſtu-
dentibus inculcavit. Hæc Gennadius cap. 15. *de
Scriptoribus Eccleſiaſticis*. Commodianus floruit
circa annum 320. temporibus Conſtantini Magni
Imperatoris & Silveſtri Romani Pontificis. Hujus
Inſtructiones de quibus ſuprà, primus evulgavit
Nicolaus Rigault Pariſinus, anno 1664. impreſſas
ad calcem operum Cypriani, poſt opera Minutii
Felicis, Julii Materni Firmii, & Arnobii Afri con-
tra gentes, impreſſa correctiſſimè cum commenta-
riis & obſervationibus variis lectionum diſcrepan-
tium.

THEODORUS Heracleæ Thraciarum Epiſcopus, 320.
elegantis apertique ſermonis, & magis hiſtoriæ
intelligentiæ edidit ſub Conſtantino principe Com-

mentarios in Matthæum & in Joannem & in Apoſtolum & in Pſalterium. Hæc D. Hieronymus in Catalogo cap. 90. Hunc porro *Commentarium in pſalmos Davidis* edidit primus ex MSs. Codd. Bavaricæ Bibliothecæ & aliis, Balthaſar Corderius Soc. Jeſu, impreſſum Antuerpiæ in fol. anno 1642. apud Balthaſarem Moretum, cui adjunxit duos alios Commentarios anonymos. Ibi plura de Theodoro.

350. EUSEBIUS Emeſæ in Syriâ ſeu Phoeniciâ Epiſcopus, Arrianæ ſignifer factionis, quem phœnicem Euſebium vocat Theodoretus, vixit tempore Conſtantii Imperatoris, ſub quo mortuus & Antiochiæ ſepultus eſt, ideoque ſaltem ante annum 361. vivere deſiit. De eo S. Hieronymus in Chronico ad annum 247. olympiadis 281. tertium, & in Catalogo cap. 91. ubi inter cœtera aſſerit ſcripſiſſe *in Evangelia Homilias breves, ſed plurimas.* At hujus ad nos ſcripta non pervenerunt; omnibus quę ei inſcribuntur ſuppoſitis, de quibus nos aliquando ſpeciali diſſertatione agemus. Plura Bellarminus & Labbeus.

360. ANTONIUS Abbas Monachorum Pater, de cujus Epiſtolis loquuntur Bellarminus & Labbeus, quos utinam aliquis græcas educat. poſt quas ſequantur congruè Regulæ variæ primorum Eremi incolarum Antonii, Iſaiæ, Macarii, Serapionis, Paphnutii & alterius Macarii, quas habet Lucas Holſtenius in Collectione regularum ſancti Benedicti Anianæ Abbatis, impreſsâ Pariſiis in 4. anno 1663. apud Ludovicum Billaine, parte 1. pag. 3. & ſeqq: uſque ad regulam ſancti Pachomii, quam ſequantur duodecim Epiſtolæ ejuſdem Pachomii. Obiit Antonius anno æræ Chriſtianæ 356. die 17.

Januarii, ſuæ ætatis 105. Olymp. cclxxxiii. 4. ſub Conſtantio Conſtantini Magni filio.

Macarius diſcipulus ſancti Antonii Magni, ſocius Amathæ, diſtinctus ab aliis duobus, altero Ægyptio, Altero Alexandrino, etiam ſancti Antonii diſcipulis. De Ægyptio Eccleſia Latina mentionem habet in Faſtis Eccleſiaſticis ad diem 2. Januarii, de Alexandrino ad diem 15. ejuſdem menſis. De tertio abundè Poſſinus in prolegomenis ad Theſaurum Aſceticum num. v. vi. & ſequentibus, ubi rectè diſtinguit tres Macarios Sancti Patris Antonii diſcipulos, nempe Ægyptium qui in Scythi ſedem habuit, Alexandrinum qui in Celliis quæ in Lybia ſunt, loca longè diſtantia à Thebaide, ubi Antonius degebat. Itaque in Thebaide erat mons interior, ubi ſolus plerumque reſidebat Antonius; & mons exterior in quem ſubinde excurrebat, ut habitantes in eo ſuos Monachos inviſeret. In eo hic tertius Macarius, ſub cujus nomine opuſcula ſeptem nempe *De cuſtodiâ cordis pag.* 19. *de perfectione in ſpiritu* pag. 47. *De oratione* 63. *De patientiâ & diſcretione* 81. *De Elevatione mentis* 115. *De Caritate* 141. *de libertate mentis* 183. edidit Petrus Poſſinus Soc. Jeſu in ſuo Theſauro Aſcetico græcè & latinè impreſſo Tholoſæ in 4. anno 1684. apud Guillelmum Boſch. Ibi in prolegomenis plurima de iſto Macario, cui etiam attribuit Homilias quinquaginta, quæ Ægyptio inſcribuntur. Claruit eodem tempore quo Antonius Abbas, cui morienti adfuit. 360.

Eusebius natione Sardus, & ex Lectore urbis Romanæ Vercellenſis Epiſcopus, ob confeſſionem fidei à Conſtantio Principe anno 355. Scythopolim & inde in Cappadociam relegatus, ſub Juliano 360.

principe ad Eccleſiam ſuam anno 360. reverſus; poſt multos pro Chriſto labores paſſos mortuus eſt anno 369. Calendis Auguſti, Valentiniano ſeniore & Valente regnantibus. De eo Hieronymus in Chronico ad annum 360. & in Catalogo cap. 96. Epiphanius in Panario Hæreſi 30. Honorius Auguſtodunenſis lib. 1. *de Scriptoribus* cap. 97. Baronius *in Martyrologio Romano* ad diem 1. Auguſti, & *in Annalibus ſuis anno* 311. n. 42. & anno 328. n. 22. Onuphrius anno 352. Aubertus Miræus *in Auctario Scriptorum Eccleſiaſticorum* cap. 40. ſcripſit in exilio *Epiſtolam De ſtatu ſuo & vitâ ad Preſbyteros & quaſdam Italiæ plebes*, item *libellum quendam ad Patrophylum*; quæ extant in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Pariſienſis annorum 1575. & 1589. itemque in aliis.

370. ATHANASIUS verè Magnus Nicænæ Synodo interfuit anno 325. Diaconus Alexandrinæ Eccleſiæ, & adverſus Arrium Hæreſiarcham ſtrenuè pro Catholica fide pugnavit. Tum anno 326. elapſo duntaxat quinto poſt Concilium menſe, in locum demortui Alexandri creatus Alexandrinus Patriarcha, multas perpeſſus pro Chriſti fide Arrianorum Ethnicorumque inſidias, variiſque eſt exercitatus exiliis. Vixit tamen inter tot tàmque atroces perſecutionum procellas imperterritus, uſque ad tempora Valentis Imperatoris, obiitque die 2. Maii; anno Pontificatûs ſui 46. abſoluto, æræ Chriſtianæ 373. ut colligitur ex Epiſtola Proterii Patriarchæ pariter Alexandrini ſcriptâ ad ſanctum Leonem; licet Socrates lib. 4. hiſtoriæ cap. 29. biennio ante defunctum tradat Gratiano 11. & Probo Coſſ. de eo ſanctus Gregorius Nazianzenus Oratio-

ne in laudem ejus habitâ, Baſilius Epiſt. 46. aliiſque locis, Ruffinus lib. 1. Hiſt. cap. 14. S. Hieronymus ejùſque interpres græcus Sophronius cap. 87. Catalogi, & ſæpe in Chronico ſuo. Photius in Bibliotheca Codd. 32. 139. 140. & 258. Gennadius & alii. Opera Divi Athanaſii in magna perturbatione ſunt, quàm multis ei aliorum Auctorum inſcriptis. Hic primus eſt, cui doctiſſimi hujus ſæculi Critici debuerant apponere medicam manum, ut ſancti Patris Scriptiones redderent puriſſimas ab extraneis omnibus: ſed heu ſtupendam patiuntur confuſionem! quam ut ex parte tollam, paucis ſequentibus incerta ac ſuppoſita aperiam Qui plura voluerit, adeat Poſſevinum, & Bellarminum, & Labbeum, qui plenè loquuntur de variis impreſſionibus operum ſancti Athanaſii, notantque ſuppoſitionis plura opera ſub ejus nomine evulgata, vel ſaltem incertitudinis.

1. *Diſputatio contra Arium in Concilio Niceno*, de quâ Bellarminus dubitat & meritò, eſt enim Vigilii Africani Tapſenſis Epiſcopi, qui omnia ſua opera ſub alienis nominibus conſcripſit. Hujus autem Scripta in unum collecta evulgavit Petrus Franciſcus Chiffletius Soc. Jeſu Divione in 4. anno 1665. apud viduam Philiberti Chavance, ubi dicta diſputatio quæ nunquam à magno Athanaſio compoſita eſt, legitur pag. 84. inſcripta: *Contra Arrium Dialogorum lib. 2.*

2. *Expoſitio fidei*, de qua dubitat Bellarminus, cujus optimæ rationes,

Liberii Romani Pontificis ad Athanaſium Epiſtola, *Athanaſii ad Liberium reſponſum*, de quibus dubitat Bellarminus, quem conſulas.

4. *De ſanctiſſima Deipara Virgine* opus, de quo

dubitant Baronius & Bellarminus, ſed Spinellus & Maraccius fulcire atque Athanaſiò vindicare conantur. Hoc ordinarium eſt valde Devotis, ut inter extaſes ſuas non habeant guſtum: Sed indiſcriminatim omnia approbent ſatisfacientia ſuis extaticis exceſſibus, uti hac in parte contigit Spinello & Maraccio Devotis Marianis. At aliter eruditis, de quibus ſuprà, quorum pietas ſolida ſemper fuit.

5. *Symbolum Athanaſii.* Quamvis ſancti Athanaſii fides vel Symbolum vulgò appelletur, non eſt tamen opus Athanaſii, ut rectè cenſet Dominus Godefridus Hermant Bellovacenſis Canonicus in ſuis Obſervationibus ad vitam ſancti Athanaſii gallicè à ſe compoſitam. 1°. Enim hujus operis Scriptor aggreditur expreſſè Neſtorii hæreſim naturas in Chriſto confundentem, quod omninò convenire non poteſt ſancto Athanaſio, mortuo longè ante ortam Neſtorianorum Inſaniam: unde hujus Symboli auctor non poteſt eſſe Magnus Athanaſius. 2. Omnia hujus Symboli MSs. græca exemplaria variant, latina verò concordant ſibi invicem, quod indicium eſt, Auctorem hujus operis non eſſe græcum ſed latinum. Ergo non competit Athanaſio, optimè autem convenire poteſt Vigilio Tapſenſi Africano, qui illud edidit ſub nomine ſancti Athanaſii. 3°. Nullus ante Hincmarum Remenſem Epiſcopum qui ſæculo IX. floruit, meminit hujus Symboli inter latinos aut græcos. At quis credat tam nobile opus ſi Magni Athanaſii legitimus fuiſſet partus, tandiu latitaſſe in utràque Eccleſia? Unde ex tam profundo prolixòque ſilentio arguimus Auctorem hujus Symboli non extitiſſe ſanctum Athanaſium, ſed

ſub

ſub ejus nomine ad majorem applauſum fuiſſe à Vigilio Tapſenſi confictum. Qui plura voluerit, adeat dictum Godefridum Hermantjam citatum, Voſſium qui inſigne opus conſcripſit *De tribus Symbolis* impreſſum Amſtelodami anno 1662. in 4. Jacobum Uſſerium Archiepiſcopum Armachanum, qui de eodem Argumento ſcripſit.

Objiciunt. De hoc Symbolo videtur ſumpſiſſe ſanctus Auguſtinus illud in Pſalmum 120: *De hoc ſole Pater Athanaſius Alexandrinus Epiſcopus ita pulchrè locutus eſt: non factus, nec creatus, ſed genitus*, ut acutè Bellarminus. Hoc ſanè Argumentum eſſet validum, ſi auctoritas allegata legeretur apud Auguſtinum, ſed olim jam Lovanienſes annotarunt hoc nullatenus legi in MSs. omnibus à ſe viſis Divi Auguſtini operibus, quod ab aliquo otioſo intruſum fuit in textum Doctoris ſancti, ut huic Symbolo auctoritatem compararet. Idem annotant Doctiſſimi viri Monachi Benedictini, qui ſuas in Cœnobio ſancti Germani Pariſienſis curas impendunt corrigendis ordinandíſque ſancti Auguſtini operibus, ut ex editis conſtat.

6. *Definitiones quædam*, de quibus vide Bellarminum. Cui attexam maximam partem excerptam eſſe ex Anaſtaſii Sinaitæ ὁδηγῷ, ut annotat Albertinus in opere ſuo de Euchariſtia latino pag. 406. immò *hæ ipſæ Definitiones* inveniuntur in MSs. Codicibus attributæ ſancto Maximo Monacho & Martyri, & inſertæ ſunt ejuſdem operibus quæ ſummâ diligentiâ collegit in unum Franciſcus Combefis Dominicanus, de quibus nos poſtea *in ſancto Maximo Monacho*.

7. *Dialogi ſeptem contra Arrianos, Apollinari-*

ſtas & Macedonianos, interprete Abrahamo Scultero Sileſienſi, non ſunt Athanaſii. Horum ſeptem Dialogorum inter Orthodoxum & hæreticum extat Ms. Exemplar græcum ſub nomine ſancti Athanaſii Alexandrini Epiſcopi, inter libros græcè MSs. quos Franciſcus Turrianus Soc. Jeſu reliquit Patribus Societaris, dum eorum Inſtitutum amplexus Romæ eſt, unde forſitan Athanaſio attributi; ſed contra Macedonianos agere non potuit, defunctus ante natam eorum hæreſim. Hos autem nuperrimè Joannes Garnerius Pariſinus Soc. Jeſu in opere poſthumo cui nomen indidit *Theodoreti Supplementum*, impreſſos iterum, Theodoreto attribuit: At ita levibus (meo quidem ſenſu) conjecturis, deſtiturúſque omni Antiquitatis teſtimonio vel veteris Ms. Codicis fide, ut fidem non mereatur. Hoc *Theodoreti Supplementum* impreſſum Pariſiis hoc anno 1684. in fol. græcè & latinè apud viduam Edmundi Martini, viâ Jacobæâ ſub Sole aureo. Denique Dialogos iſtos novâ à ſe verſione latinâ correctos ſub nomine ſancti Maximi Monachi & Martyris, edidit dictus Franciſcus Combefis in ſua Collectione operum dicti Maximi: Et meritò, cum in celeberrimis totius Europæ Bibliothecis atque iis pluribus, MSs. græca Exemplaria hoc ſancti Maximi nomen habeant, ut probat dictus Combefis.

8. *Ejuſdem Epiſtola cujuſdam præfationis loco ſcripta, in qua motuum Eccleſiaſticorum tragædia*, cum ſeptemdecim ſequentibus capitibus: ex Photio in Bibliotheca Cod. 46. ſpectant ad Theodoretum, de quibus etiam Labbeus agit in Theodoreto. Sed nuperrimè in Supplemento Theodoreti de quo ſtatim egimus, Joannes Garnerius hunc

librum græcè &latinè reddidit ſub nomine Etherii Epiſcopi Thyanenſis, ex autoritate Marii Mercato. is qui fragmentum quoddam allegat ſub nomine dicti Etherii, olim Theodoreti diſcipuli & ſequacis. Addit deceptum fuiſſe in ſua Bibliotheca Photium dum opuſculum iſtud Theodoreto attribuerat, ex codice Ms. quem præ manibus habebat. Cum enim & primum opus manuſcripti Codicis & ultimum indubiè ad Theodoretum ſpectarent, hanc pariter Diſſertationem de Variis Hæreſeum capitibus in dicto MS. Cod. mediam,opinatus eſt etiam ſpectare ad eundem Scriptorem. Tanta autem eſt Antiquitas Marii Mercatoris Auguſtino æqualis, ut ſufficiat ad hanc Diſſertationem Etherio adjudicandam, uti à Joanne Garnerio factum eſt.

9. *Quæſtiones ad Antiochum* Joanne Reuclino, Valentino Ampelandro, & Joanne Lampadio interpretibus. Vide Bellarminum hic & in fine Recognitionis librorum de Conciliis, & Theophilum in Erotematis, qui rejiciunt; nec quicquam pro iis ſtantibus Turriano, Malvendâ, & quibuſdam aliis. Nullum ſanè opus ſub nomine ſancti Athanaſii, quod tam frequenter inveniatur MS. in celeberrimis Europæ Bibliothecis: in Vaticana ſæpius, ex Codicibus manuſcriptis Heidelbergâ maximè adductis num. 363. & 368. & 69. in Sfortiana num. 32. in Vallicellana ejuſdem Urbis, in Bibliotheca ſereniſſimæ Reipublicæ Venetæ. in Florentina ſereniſſimi Ducis, in Imperatoria Viennenſi ſemel atque iterum, in Auguſtana num. 77. in Regia Gallica ſæpius. Has Sixtus Senenſis l. 4. Bibliothecæ ſanctæ rejicit ſequentibus verbis: *Quæſtionum ex veteri & novo Teſtamento ad Antiochum Principem liber unus continens quæſtiones*

161. *Athanaſii non videtur, ſuſpicor hunc ex variis Patrum Scriptis collectum à ſtudioſo quopiam, qui in quæſtione quarta Theologiam myſticam Dionyſii allegat, Athanaſii ſæculo (ut opinor) incognitam: Et quæſtione 33. citat Athanaſium ipſum, & ab eo diverſam ſententiam profert.* Videndi quoque è Jeſuitis, Maldonatus, Poſſevinus, Delrio, Cornelius à lapide, aliique; item quæ Labbeus *de Scriptoribus Eccleſiaſticis* in addendis ex Leone Allatio dixit, *de quæſtionibus ſancti Juſtini Martyris & Anaſtaſii Sinaitæ*, ab aliquo poſterioris ævi Scriptore multarum pariter additionum fermento locupletatis.

10. *Dicta & interpretationes Parabolarum ſancti Evangelii, cum aliis viginti Quæſtionibus*, interprete Joanne Lampadio, debent eandem ſortiri fortunam, & ſunt Scriptoris Athanaſio longè recentioris. Dicta & Interpretationes parabolarum ſancti Evangelii à quæſtione prima ad 46. Diverſæ Expoſitiones ex veteri teſtamento à quæſtione 47. ad 75. Dubia in ſelectos Pſalmos à quæſtione 76. ad 92. Denique à quæſtione 93. ad ultimam 135. explicantur propoſitæ dubitationes ex Epiſtolis ſancti Pauli. Hic ſolus ordo farraginem arguit, quales multæ à Græcis anonymis factæ ſæculis poſterioribus; unde in manuſcriptis Codicibus nunc plures, nunc pauciores ſunt ejuſmodi quæſtiones, & hæ omnes ſub nominibus ſanctorum Juſtini, Athanaſii atque Anaſtaſii, in Manuſcriptis variis Bibliothecarum principalium.

11. *De unica Deitate Trinitatis ad Theophilum lib.* 12. non ſunt Athanaſii, ut jam antea ſenſerant multi; ſed ſunt lib 12. de Trinitate ſub nomine ſancti Athanaſii ſcripti à Vigilio Africano,

Tapſenſi poſtea Epiſcopo, in cujus operibus cenſentur pag. 198. à Petro Franciſco Chifflet evulgatis. De quibus jam ſupra.

12. *Diſputatio D. Athanaſii cum Ario Laodiceæ habita, coram Probo Judice à Conſtantino Imperatore delegato*, legitur inter opera ejuſdem Vigilii Tapſenſis pag. 118. ad quem ſpectat.

13. *Epiſtola Athanaſii & Ægyptiorum Epiſcocoporum ad Marcum Papam Romanum, cum Marci Papæ Reſponſo*; ſunt notoriè ſpuria, ut docent Bellarminus, Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro verbo *Athanaſius*, ubi impoſita ei opera diſcutit. Cardinalis Baronius tom. 3. Annalium, ſub annum 336. Quonam pacto (inquit dictus Cardinalis) ſub dictis Conſulibus potuit Athanaſius Alexandriâ ad Marcum Papam ſcripſiſſe, qui jam exul hoc anno agebat in Galliis? Et quænam ſub Conſtantino graſſatio Arrianorum contigit in Ægypto, cùm non Marci tempore, ſed multò poſt, quando Conſtantinus Georgium in locum Athanaſii ſubrogavit, paſſa ſit Eccleſia Alexandrina violentam Arrianorum vaſtationem? Sed & quonam pacto potuit decimo Kalendas Decembris ſcripſiſſe ad Athanaſium, cùm hoc ipſo anno Nonis Octobris reperiatur eſſe defunctus? Cùm enim Pontificem nonniſi octo menſes ſediſſe Hieronymus teſtetur in Chronico, has autem Epiſtolas citet Marianus Scotus, & pariter contendat, nonniſi octo menſibus ſediſſe Marcum Papam: quonam modo fieri potuit, eam datam eſſe ab ipſo Marco Epiſtolam, ſi jam ante ipſe ex humana vita deſierat?

14. *De Paſſione Imaginis D. N. Jeſu Chriſti, qualiter crucifixa eſt in Beryto civitate Syriæ*, li-

bellus ſpurius Latinè editus ſeptem capitibus conſtans, præmiſſis duabus narrationibus Græcis, ex vetuſtiſſimis manuſcriptis Codicibus Bibliothecæ Palatinæ, quòd illæ nec inter ſe conveniant, multò minùs cum Latina interpretatione veteri. Sed de toto hoc negotio, quod puerile mihi eſt, plura docebit te Cardinalis Bellarminus.

15. *Homiliæ ſeptem* ſtudio Lucæ Holſtenii erutæ ex diverſis Bibliothecis, & Latinè redditæ, ita mihi languidæ, humileſque ſunt, ut magno Athanaſio doctis viris indignæ prorſus videantur. Has ego ſemel atque iterum legi, ſed pueriles valde nihilque veteris ſucci continere adverti.

16. Extat præterea quæ creditur ab eodem ſancto Athanaſio elucubrata *ſanctæ Syncleticæ Vita*, quam ad diem quintam Januarii, vulgarunt Latinè tantùm ex interpretatione Davidis Colvilli Scoti, R R. P P. Joannes Bollandus & Godefridus Henſchenius Soc. Jeſu Theologi. Hanc verò teſte Nicephoro Calliſto lib. 8. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 40. eadem ratione ſcripſit, quâ vitam ſancti Antonii ſcripſerat: ut ſicut in hoc viri, ita in illa haberent mulieres, quod imitari aſſiduè poſſent. Illam autem Græcè & Latinè ex manuſcripto Codice Regis Chriſtianiſſimi Bibliothecæ, edidit Joannes Baptiſta Cotelier profundæ eruditionis Theologus, & linguæ Græcæ Profeſſor Regius, tom. 1. pag. 201. *Veterum ſuorum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ*, in 4°. Pariſiis anno 1677. apud Franciſcum Muguet, ſub ſigno Adorationis Regum. Habet ille ſanctum Athanaſium Auctorem, ſi credimus Codici manuſcripto Vaticano 825. teſtibus Holſtenio in Animadverſis in Martyrologium Romanum, & Exemplari Bibliothecæ

Scorialenſis, cujus mentio fit ab Alexandro Barvoëtio in Catalogo illius Bibliothecæ, ac ex quo manavit Latina interpretatio Davidis Colvilli, quam edidit ad 5. Januarii Joannes Bollandus, de Eccleſia optimè meritus. Quia tamen idem Holſtenius eruditiſſimus vir, addit in alio Codice vetuſtiſſimo Bibliot. Vaticanæ Cryptaferratenſi 1589. eam vitam aſſignari Polycarpo Aſcetæ, & Codex Regiæ Bibliothecæ non præfert nomen Scriptoris, res in dubio relinquitur. Fatendum quidem eſt, non indignum eſſe opus doctrinâ & pietate ſancti Athanaſii, licet in Scriptore tanta ſit affectatio ad comparationes in quemque operis ſui paragraphum inducendas; cujus nullum extat in aliis genuinis Divi Athanaſii Operibus exemplum, ut ob ſolam hanc infantilem affectationem Athanaſio abnegem, tribuamque Polycarpo Aſcetæ.

17. Denique ſub nomine ſancti Athanaſii in Codice Regularum Lucæ Holſtenii qui Pariſiis in 4°. anno 1663. apud Ludovicum Billaine, appendice ad dictum Codicem fol. 2. habetur Latinè tantùm *Athanaſii liber de Obſervationibus Monachorum*, & fol. 8. *ejuſdem exhortatio ad Sponſam Chriſti*, ex vetuſtiſſimis manuſcriptis Codicibus: Opuſcula non indigna Magno Athanaſio, colendaque ob veterem eorum Latinam verſionem.

CÆSARIUS frater ſancti Gregorii Nazianzeni, 369.
quem ipſe defunctum oratione celebri laudavit, quæ eſt inter editas num. x. cujuſque meminerunt Photius in Bibliotheca Cod. 210. Nicephorus Calliſtus lib. 12. cap. 24. & Suidas. Obiit 369. die 25. Februarii. Extant ſub ejus nomine editæ anno 1626. in 4°. ab Helia Ehingero Auguſtanæ Bibliothecæ Præfecto *Quæſtiones Theologicæ &*

Philoſophica num 78. Græcè & Latinè ex interpretatione Joannis Leunclavii, quem emendavit atque ſupplevit. Item in magna Bibliotheca Pariſienſi veterum Patrum anni 1644. tom. xi. pag. 545. habentur *ejuſdem QuæſtionesGræco-latinæ* num. 195. in Dialogos quatuor transformatæ, ex Auctario anni 1624. R.P. Frontonis Ducæi Societatis Jeſu, qui primus omnium Græcum textum edidit ex manuſcripto Codice nobiliſſimi viri Franciſci Olivarii Abbatis. Sanè harum quæſtionum ſub nomine Cæſarii fratris ſancti Gregorii Nazianzeni extant manuſcripta Græca Exemplaria in multis Bibliothecis, ut in Regia Gallica, in Bavarica ſereniſſimi Ducis num. 102. hoc titulo: *Cæſarii fratris ſancti Gregorii Theologi Solutiones Quæſtionum* 195. *Theologicarum, quas illi propoſuerunt Conſtantius, Theochariſtus, Andreas, Gregorius, Domnus, Iſidorus, Leontius.* Item in Auguſtana num. 74. cum eodem titulo, quamvis pauciores inveniantur, forſitan eſt tantùm *lxxviii.* quas Elias Ehingerus Auguſtanæ Præfectus Bibliothecæ anno 1626. in 4°. edidit; at in Catalogo Bibliothecæ Monaſterii quod Inſula Pathmos in mari Ægæo habet, quem refert Antonius Poſſevinus ad calcem Apparatus ſacri pag. 42. *Interrogationes propoſitæ à diverſis Cæſario Gregorii Theologi fratri, cum reſponſionibus ſunt ccxxi.*

Circa has quæſtiones, duo aut tria maximè vellem obſervari. 1. Eſt ex Photio, earum auctorem videri potiùs eſſe ſanctum Gregorium Nazianzenum, qui hac ratione voluerit nomen fratris ſui poſteritati commendari. 2. Dialogos illos eandem cum ſimilibus Eclogarum libris aleam ſubiiſſe, hoc eſt, infarta eſſe ab Interpolatoribus quæ-

dam Gregorii Nyſſeni, Maximi Abbatis, aliorúmque Patrum poſterioris ævi ſegmenta : quò factum eſt, ut illorum auctor Cæſarius à quibuſdam rejectus fuerit poſt annum 700. à Chriſti Natalibus, quod adnotaſſe juvat. 3. Manuſcriptos Codices maximè varios eſſe in numero quæſtiónum & reſponſionum, ut conſtat ex prædictis, éſtque inditium incerti Scriptoris.

BASILIUS re & cognomento Magnus, decurſis in urbe Athenienſi ſtudiorum ſpatiis, ad philoſophandum ſolitudinem aptiorem ratus, in Eremum cum *Gregorio Nazianzeno* ſeſe contulit, quo nemo illi conjunctior ob ſtudiorum animorúmque ſimilitudinem, ac nec fratrum quidem ſuorum ullus carior. Habuit fratres duos ob morum probitatem & doctrinam inclitos, *Gregorium* & *Petrum*, illum Nyſſæ, hunc Sebaſtæ Epiſcopum; alióſque duos anonymos Monaſticen profeſſos, cum ſororibus quæ ſæculum & ipſæ nuntio remiſſo abjecerunt. Cæterùm ſanctus Baſilius Euſebio defuncto anno 370. Cæſarienſis creatus Epiſcopus, cùm annis octo & menſibus aliquot præfuiſſet, annò ineunte 379. Kalendis Januarii in Domino obdormivit, Martyrologio Romano, & Menologio Græcorum, ad eundem diem adſcriptus. Ex veteribus plerique omnes doctrinam & eloquentiam *D*ivi Baſilii extollunt, ejuſque honorificam mentionem habent, ſanctus Hieronymus in Chronico & in Catalogo cap. 16. ſanctus Gregorius Nazianzenus epiſtolâ 8. 38. & in Oratione quam de laudibus ejus habuit, & alibi. Theodoretus libro 4. Hiſtoriæ Eccleſiaſt. cap. 19. & præfatione in Cantica Canticorum, ſancti Auguſtinus & Gaudentius, Photius in ſua Bibliotheca Codd. 128. 379.

141. 142. 143. 144. 191. Philoſtorgius in ſua Hiſtoria Eccleſiaſtica, Suidas, & alii. Bellarminus Latinam Baſilii operum editionem anni 1540. exhibuit, & Labbeus Græco-latinam Pariſienſem anni 1618. duobus tomis in fol. Nos ultimam Pariſienſem Græcè & Latinè 3. in fol. tomis anno 1638. apud Claudium Sonnium, viâ Jacobæâ, ſub ſcuto Baſileenſi.

Tomo 1. continentur,

Hom. ix. in Hexaemeron pag. 1.

Hom. xvij. in quoſdam Pſalmos, pag. 107.

Hom. xxxj. de Diverſis, 276.

De Baptiſmo lib. 2. 548.

De vera Virginitate liber 1. 609.

Adverſus Eunomium Hæreticum lib. v. 695.

Tomo 2.

Commentarius in Iſaiam Prophetam, pag. 1

De Spiritu ſancto ad Amphilochium liber, 297.

Aſcetica & Ethica, pag. 366. cum Proœmiis de vera ac pia Fide, pag. 384. & de Judicio Dei, pag. 392. poſt quæ ipſa capitula Ethica ſequuntur, pag. 405.

De Inſtitutionibus Monachorum ſermones duo, 508.

Regulæ fuſiùs diſputatæ, 525.

Regulæ compendioſè expoſitæ, 608.

Animadverſiones adverſus Canonicos, 740.

Conſtitutiones Monaſticæ, 745.

Pœnæ incerti Auctoris in Monachos delinquentes, 804.

Tomo 3.

Epiſtola ad Chilonem diſcipulum. 1. Ad Monachum lapſum, 9. ad Virginem lapſam, 13. Epiſtola Canonica ad Amphilochium, 19.

Epiſtolæ ſancti Baſilii Magni, & Gregorii Theologi ccxiv. pag. 41. & ſeqq.

Aliæ Epiſtolæ ſancti Baſilii ccxiv. interprete Richardo Montacucio, 230. & ſeqq.

Conciones Morales xxiv. de Vita & Moribus Chriſtianis, à Simeone Magiſtro & Logotheta ex libris ſancti Baſilii Magni excerptæ, pag. 445.

Sancti Baſilii libellus de Grammaticæ exercitatione, 592.

Epiſtola conſolatoria in adverſis, 613.

De laudibus Eremi, 621.

Admonitio ad filium ſpiritualem, 624.

Notæ & variantes Lectiones, quibus varia loca emendantur, 633.

Commodiùs autem, meo quidem judicio, in proxima editione, ſic omnia ſancti Baſilii Cæſarienſis Archiepiſcopi opera diſtribuerentur in tres tomos, quorum primus eſſet *Homiliarum*; ſecundus *aliorum ejuſdem librorum & tractatuum*; tertius *Epiſtolarum*, additis ad ſingulos tomos quæ noviſſimè ſub nomine ſancti Baſilii edita ſunt, opuſculis, hoc ordine.

Tomus I. Homiliarum.

Hom. ix. in Hexaemeron ex interpretatione Joannis Argiropyli, & recognitione Godefridi Tilmanni Carthuſiæ Pariſienſis Monachi.

Eædem Hom. ix. in Hexaemeron, quæ Græcè & Latinè Euſtathio interprete ad Syncleticam Diaconiſſam leguntur in magna Bibliotheca Veterum Patrum Editionis Pariſienſis anni 644. tomo 1. pag. ſeu fol. 1467. ex interpretatione Vetuſtiſſima, de qua Caſſiodorus.

Hom. xvii. in quoſdam Pſalmos, 107.

Hom. XXXI. de diverſis argumentis, 276. quibus addere potes Homilias Morales tomi ſecundi. Homiliam ſeu ſermonem de abdicatione rerum, tomo 2. pag. 370.

De Cultu ſive Exercitatione Monaſtica, pag. 382.

Aſcetica, ſeu de Inſtitutionibus Monachorum ſermones duos, pag. 508. & 515,

Denique poſt ſermones duos *de Jejunio*, p. 276. & 286. Homiliam ſeu ſermonem de eodem, quem cum altero *in Proverbiorum caput 6.* ex manuſcriptis Codd. Regio & Colbertino, edidit Joannes Baptiſta Cotelier Societatis Sorbonicæ Theologus, & linguæ Græcæ Profeſſor Regius, tom. 1, pag. 28. & ſeqq. veterum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ, apud Franciſcum Muguet anno 1677. Pariſiis in 4°.

Tomus II. Librorum ac Tractatuum.

Adverſus Eunomium hæreticum lib. V. tom. 1. pag. 695.

De Baptiſmo libri duo, ibidem pag. 548.

De vera & illibata Virginitate Liber, pag. 609.

Commentarius in Iſaiam Prophetam, pag. 1. tomi ſecundi.

De Spiritu ſancto ad Amphilochium Liber, pag. 297.

Prologus Aſceticorum & Ethicorum, pag. 366. cum opuſculis de vera ac pia Fide, pag. 384. & de judicio Dei, pag. 392. ad proëmium Ethicorum ſpectantibus, inde ipſa Ethica, pag. 405. cum indiculo præcedente.

Regulæ fuſius diſputatæ, pag. 525.

Regulæ breviùs ſeu compendiosè expoſitæ, p. 608. Has porrò Regulas ex veteri tranſlatione

Latina Ruffini Aquileienſis Presbyteri, cum prologo ad Urſeium Abbatem, habes in Collectione Regularum Holſtenii parte prima, fol. 95. & ſeqq.;

Conſtitutiones Monaſticæ, pag. 745.

Animadverſiones in Canonicos peccantes, pag. 740. cum pœnis in Monachos delinquentes, pag. 804. incerti Authoris, quæ inſcriptione carentes inter Baſilii Scripta repertæ ſunt, ſed quas alii opinantur eſſe ipſius ſancti Baſilii.

Tomus III. Epiſtolarum & aliorum adjunctorum.

Epiſtolæ ſub nomine ſancti Baſilij ccccxxxij. de quibus ſupra egimus, quibus addantur *Epiſtolæ xij. mutuæ Baſilii, Apollinaris & Libanii.* quas ex variis manuſcriptis Codicibus Bibliothecæ Regis Chriſt. edidit Joannes Bap. Cotelier, de quo jam ſupra, T. 2. p. 84. & ſeqq. veterum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ apud Franciſcum Muguet, anno 1681. Pariſiis in 4°. Item Amphilochii Baſilio pag. 99. quæ xij. eſt Baſilium reſpectans.

Liturgia ſancti Baſilii Græcè & Latinè ex Interpretatione Gentiani Herveti Aurelianenſis, Canonici Remenſis tom. xij. pag. 382. Magnæ Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Pariſienſis anni 1644. & in Auctario Græco-latino Frontonis Ducæi anni 1624. tom. 2. ex editionibus Græca Pariſienſi Guillelmi Morellii ann. 1560. & Veneta, apud Alexandrum Bruciolum an. 1548. *ejuſdem Liturgia* Latinè tantùm, tom. 6. ejuſdem Bibliothecæ, pag. 1.

Alia Liturgia, ex Arabico converſa à Victorio Scialagh Accurenſi Maronita, è Monte Libano, ibidem col. 75.

Anaphora ejuſdem, ex Syriaca lingua traducta per Andræam Maſium Bruxellenſem, ibidem columnâ 13.

Precatio quâ idem ſanctus Baſilius ſolebat uti apud Deum, antequam ſacra operaretur, ibidem col. 22.

Admonitio ſancti Baſilii ad filium ſpiritualem, latinè tantùm, pag. 624. Habetur autem eadem Admonitio ex veteri Manuſcripto latino, antiqui Interpretis Anonymi, ſed ordine aliquantulum meliori, in appendice ad Codicem Regularum Lucæ Holſtenii, pag. 20. Impreſſus Codex in 4°. Pariſiis anno 1663. apud Ludovicum Billaine in Aula Palatii.

Conciones Morales XXIV. de Vita & Moribus Chriſtianis, à Simeone Magiſtro & Logotheta, excerptæ ex libris ſancti Baſilii Magni. Hic meo quidem ſenſu rectus ordo operum ſancti Baſilii, qui meliorem inveniet, hic ſanctum Doctorem honorabit.

393. QUINTUS JULIUS HILARION ſcripſit Latinè *Chronicon* ſeu *libellum de Duratione mundi*, in quo libello dicit ſe ſcripſiſſe librum de die Paſchatis, qui interiiſſe videtur. Libellus *de Duratione mundi* editus primùm à Petro Pithæo Trecenſi, unde poſtea in Supplementum primæ editionis Bibliothecæ Veterum Patrum anni 1575. immiſſum eſt, quod anno 1579. impreſſum Pariſiis; denique in ſecundam ejuſdem editionem, quæ anno 1589. prodiit ibidem apud Michaëlem Sonnium, viâ Jacobæâ, ſub Scuto Baſileenſi. Putatur ſcripſiſſe Cæſario & Attico Conſulibus, hoc eſt, anno Chriſti 397. ſed cujus nullùs Antiquorum mentionem facit, quod mirum eſt.

EVAGRIUS ſancti Hieronymi comes, tum Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopus poſt mortem Paulini Epiſcopi anno 389. creatus, vixiſſe creditur uſque ad annum 392. De eo Socrates Hiſtoriæ libro 5. cap. 15. Hiſt. & Caſſiodorus Tripartitæ l. 9. cap. 26. Sanctus Hieronymus in Catalogo cap. 125. his verbis: *Evagrius Antiochiæ Epiſcopus, acris ac ferventis ingenii, cùm adhuc eſſet Preſbyter, diverſarum hypotheſeon tractatus mihi legit, quos necdum edidit: vitam quoque Beati Antonii, de Græco Athanaſii in ſermonem noſtrum tranſtulit.* Errant Sixtus Senenſis, & Trithemius, dum Evagrium Epiſcopum Antiochenum & Evagrium Monachum ſancti Macarii Ægyptii diſcipulum Origeniſtam, conflant in unum. Extat vita ſancti Antonii Abbatis ab Evagrio Antiocheno Epiſcopo latinè reddita, in Vitis Patrum à Balthazare Moreto Typis Plantinianis anno 1628. Antuerpiæ in fol. editis, cum Notis Heriberti Roſvveidi, 393.

EVAGRIUS Ponticus ſancti Macarii Ægyptii, & alterius Alexandrini dicti diſcipulus. 395. Juxta Caſſiodorum Hiſtoriæ Tripartitæ lib. 8. cap. 1. è civitate Iberorum quæ circa Euxinum ſita eſt in Ponto Amaſiæ vel Helenopoli, quem ſanctus Hieronymus Hyperboritam appellat, Preſbyteri filius erat, Lector ordinatus à ſancto Baſilio Cæſareæ in Cappadocia Epiſcopo ad Argæum, tum à ſancto Gregorio Nazianzeno ad Diaconatum promotus, ejuſque factus Archidiaconus. Lapſus eſt in Origenis Sectam ab anno 379. Dydimo docente; ſed cùm Conſtantinopoli fungeretur munere Diaconi, ibi pertentatus ab uxore cujuſdam ex Præfectis & viſu territus, cogitur excedere divino impulſu. Inviſit itaque Melaniam ſe-

nio em Hieroſolymis verſantem, eique adhæſit; cùmque in morbum incidiſſet, Melania induit eum habitu, ut Palladius aſſerit, monaſtico, & dimiſit ad montem Nitriæ, ubi per biennium commoratus eſt: tum abiit in ſolitudinem, ibique annos quatuordecim in celliis vixit, inſiſtens jejuniis & orationibus, longámque complevit ætatem. Scripſit plures libros, de quibus ejuſque virtutibus loquuntur Socrates lib. 4. Hiſtoriæ capite 18. Caſſiodorus libro 8. Hiſtoriæ Tripartitæ cap. 1. ferè per totum, Gennadius libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap 11. ubi aſſerit pleraſque lucubrationes Evagrii Monachi è Græco in Latinum eſſe à ſe converſas, quem appellat *continentiſſimum & eruditiſſimum virum*. De eodem Evagrio habet multa Hieronymus in Epiſtola ad Cteſiphontem contra Pelagianos. Et in vitis Patrum libr. 2. cap. 27. extat vita Evagrii Pontici, qui ibidem *à Spiritualium rerum ſcientiâ & incredibili abſtinentiâ* ſupra modum commendatur; quas quidem laudes Evagrium ipſum de ſe texuiſſe non eſt vero ſimile. Dicti porrò libri in editione Moretiana ſecundi & tertii Auctor ſive Interpres, fuit Ruffinus Aquileienſis Presbyter, ut Prologomeno x. ad vitas Patrum Heribertus Roſvveidus docet.

Scripſit Evagrius *librum unum de octo Vitioſitatibus*, quem cum antiqua tranſlatione Gennadii noſtri vel Ruffini edidit Græcè & Latinè Pariſiis in 4°. poſt vitam ſancti Joannis Chryſoſtomi; Emericus Bigot Doctus Rotomagenſis, anno 1680. apud Viduam Edmundi Martini, viâ Jacobæâ, ſub Sole aureo, de quo, verbo *Palladius*. Item *ſermonem dogmaticum de ſancta Trinitate ad eos qui Monaſticam vitam degunt in patria, dum*

eſſent

eſſet Conſtantinopoli cum ſancto Gregorio Nazianzi Epiſcopo : quem Græcè & Latinè edidit pag. 358. Niliacorum opuſculorum, de quibus infra, Joſephus Maria Suarez, Epiſcopus olim Lucionenſis, Romæ ex typographio Barberino anno 1673. Item ſententias, *quæ ad Monachos & Anachoretas pertinent*, quas Gennadius interpretatus eſt, uti *libellum ad Virgines Deo devotas, ſeu doctrinam aptam vitæ communis Cœnobitis*, ex ejuſdem interpretatione, ut ipſe teſtatur. Hæc opera vocat Suidas in Lexico hiſtorico *Commentarium in Proverbia Salomonis*, eo maximè quòd in iis imitetur librum Proverbiorum Salomonis, ut conſtat legenti utrumque, Latinè tantùm ex veteri hac interpretatione poſitum in appendice Regularum Holſtenii, pag. 34. ex Codice manuſcripto Floriacenſi, de qua ſupra in *Antonio* & aliis veterum Regularum Auctoribus. Item *Capitula gnoſtica* 61. quæ forſitan Commentarium gnoſticum vocat Socrates Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ lib. 4. cap. 18. & quæ Evagrio tribuuntur in Cod. Barberino & in Vaticano 653. quamvis in Vaticano alio 1434. anepigrapha exiſtant, ut appictum eſt ad oram Codicis Barberini, unde ea exſcripſit dictus Suarez, tranſtulitque. Hæc nos ex Joſepho Suare in Indice Operum ſancti Nili, abſque præjudicio eorum qui plura cognoverint de Scriptis Evagrii Pontici. 595

Gregorius Nyssenus Epiſcopus, frater fuit ſancti Baſilii Magni, quem perperam Emeſenum Honorius Auguſtodunenſis, & Joannes Trithemius in Catalogis appellant, quem veneranda Eccleſiæ antiquitas eximiè coluit laudibúſque extulit, quem ſequentibus ſæculis Theologi, tam

Græci quàm Latini ad confirmanda orthodoxæ fidei dogmata teſtem certiſſimum adhibuerunt: quippe qui in iis quæ ad fidem pertinent, nulla in re à Baſilio, ut inquit etiam Cardinalis Bellarminus, diſſenſerit. Vitam ejus, ſtudia, res geſtas præſertim pro fide Catholica, nemo quidem unus per Hiſtoriæ ſeriem (quemadmodum fit in aliorum vitis) pertexuit, quod ſciam. At quæ ſanctus Gregorius Nazianzenus in Oratione ad eum habita commemorat, tot & tanta ſunt, ut inſtar hiſtoriæ eſſe queant. Theodoretus autem lib. 4. cap. 28. & in Polymorpho Dialogis 1. & 2. ſanctus Hieronymus cap. 129. de Scriptoribus Eccleſiaſticis, Socrates lib. 3. cap. 8. lib. 4. capite 21. & lib. 5. cap. 9. Sozomenus lib. 7. c. 10. Photius Bibliothecæ Codd. 6. & 7. Leo Sapiens Orientis Imperator Conſtitutione 88. ubi eum vocat dulcem & illuſtrem Eccleſiæ fontem, Suidas in Lexico, Nicephorus Callixtus lib. 11. cap. 29. & lib. 12. cap. 13. Honorius Auguſtodunenſis libelli 1. cap. 129. & Martyrologium Eccleſiæ Romanæ præter recentiores; ut Raphaël Volaterranus, Joannes Trithemius & alii, honorificentiſſimè de ejus vita, doctrina, eloquentia, tanquam patre aliorum ſanctorum Patrum loquuntur. Atque cùm idem Nazianzenus varias ad eum Epiſtolas ſcripſerit, nimirum 34. 35. 36. 37. 42. 43. 95. & 142. ex his elici poteſt, quid de eo vel dicere, vel ſentire poſſimus. Sanè quod is ipſe Nyſſenus ſub Valente Imperatore actus ſit in exilium, quodque hoc demortuo deſtinatus ſit ab Antiochena Synodo ad inſtaurandas Orientales Eccleſias, & ab Synodo Oecumenica Conſtantinopolitana, ſub Theodoſio habita, ad viſitandas Arabiæ Eccleſias:

dignus autem fuerit, ut inter præcipuos fidei Catholicæ propugnatores ſanctione etiam imperiali laudaretur, maxima ſunt, quæ nos provocent & ad ejus Scripta legenda, & ad imitandam in fide fortitudinem. Vixit dudum in Epiſcopatu, obiitque die 9. Martii anni 395. vel ſequentis, cujus diem mortis anniverſarium Latini 9. die Martii, Græci in Menologio quarto Idus Martii cultu unanimi concelebrant. Agunt ad plenum de Scriptis ejus, variiſque eorum editionibus Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Gregorius Nyſſenus*; Bellarminus & Labbeus, uterque in opere ſuo, *de Scriptoribus Eccleſiaſticis*. Omiſit tamen hic ultimus perfectiſſimam atque ultimam omnium Divi Gregorii Nyſſeni Operum editionem Græco-latinam 3. in fol. tomis factam Pariſiis anno 1638. apud Ægidium Morellium, quem hic repræſentabo, aliis alibi allegatis.

Tomus I.

Hexaemeron ſive Hiſtoria de opere ſex dierum, pag. 1.

De hominis Opificio, pag. 44.

In ea Scripturæ verba, *Faciamus hominem ad imaginem noſtram*, Oratio I. 139.

In hominis creationem Oratio II. 153. Porrò Dionyſius Abbas Romanus, cognomento Exiguus, qui circa annum 533. floruit, tranſtulit è Græco in Latinum, *librum ſancti Gregorii Nyſſeni de Opificio hominis*. quem dicavit Eugippio Abbati, quæ verſio primùm typis vulgata eſt Baſileæ anno 1562. tum Coloniæ anno 1573. ſed utrubique abſque epiſtola tranſlatoris Eugippio Presbytero inſcripta, immò etiam abſque verſione præfationis Gregorii Nyſſeni, quas exhibet Joannes Mabil-

on tom. 2. Analectorum ſuorum, pag. 1. ex manuſcripto Codice Abbatiæ Corbeienſis. Hæc autem antiqua Dionyſii Abbatis tranſlatio convenit optimè primæ editioni futuræ Operum ſancti Gregorii Nyſſeni, facta nimirum à docto viro atque antiquo.

De vita Moſis, ſive de vita perfecta liber, 167.

Tractatus prior in Pſalmorum inſcriptiones, 177.

Tractatus poſterior, qui eſt de inſcriptionibus Pſalmorum, 291.

In ſextum Pſalmum de Octava, 367.

In Eccleſiaſtem Conciones octo, 373.

In Cantica Canticorum explanatio perfecta, 468.

De Oratione Dominica Homil. quinque, 712.

De vita Beata comparanda, ſive de Beatudinibus Orationes octo, 762.

Eſt autem advertendum Petrum Poſſinum Soc. Jeſu Tholoſanum, Theologum doctiſſimum, de ſanctis Patribus evulgatis optimè meritum, in prologo ad *Theſaurum Aſceticum*, quem in 4°. evulgavit Tholoſæ hoc anno 1684. apud Guillelmum Boſch, aſſerere haberi apud ſe proximum editioni integrum Commentarium D. Gregorii in Eccleſiaſtem, quem tantùm mutilum & imperfectum hæc editio nobis exhibet, illúmque tranſcriptum ex manuſcripto Codice Romano.

Tomus II.

In illud Apoſtoli 1. Corinth. 15. *Quando ſibi ſubjecerit omnia, tunc etiam ipſe Filius ſubjicietur ei, qui ipſi ſubjecit omnia.* 6.

Ex quæſtionibus de eo, quid ſit ad imaginem

& ſimilitudinem Dei, 22.
Epiſtola de Ventriloqua ſeu Pytonyſſa, 35.
Oratio in ſuam Ordinationem, 40.
Contra Apollinarem, 47.
Contra Fatum, 62.
Tractatus adverſus Græcos ex communibus Notionibus, 82.
De Anima, 90.
Epiſtola Canonica ad ſanctum Letoïum Metilenes Epiſcopum, 114.
Oratio in eos qui differunt Baptiſma, 124.
De fugienda fornicatione in dictum Apoſtoli 1. Corinth. 6. *Omne peccatum quodcumque fecerit homo*, &c. 129.
In Mulierem Peccatricem, vel in eos qui duriùs & acerbiùs alios judicant atque condemnant, quique converſione indigent & pœnitentiâ, 132. Hæc Homilia non ſpectat ad ſanctum Gregorium Nyſſenum, ſed ad Aſterium Amaſeæ Epiſcopum, cujus excerpta dat Photius in ſua Bibliotheca Codice 271. unde Auctori reſtituenda eſt.
De Pauperibus amandis & benignitate complectendis, 138.
Contra Uſurarios, 144.
De Trinitate adverſus Judæos, ex veteri Teſtamento ſelecta teſtimonia, cum explicatione, Laurentio Siſano interprete, 153.
Oratio de pœnitentia, 165.
Vita ſanctæ Macrinæ Virginis, ſororis ſancti Gregorii Nyſſeni, 177.
Oratio tertia in quadraginta Martyres, 205.
Oratio adverſùs eos qui differunt Baptiſmum, 225.
Oratio de Pauperibus & beneficentia, 235.

Oratio in principium jejuniorum, 247. quæ etiam non eſt ſancti Gregorii Nyſſeni, ſed Aſterii Amaſeæ Epiſcopi, cujus excerpta refert Photius in Bibliotheca Cod. 271. unde reddenda eſt Aſterio vero illius parenti.

Oratio contra Fornicarios, 260.

Contra Eunomium Orationes ſeu libri duodecim, 265. uſque ad finem tomi.

Tomus III.

De ſancta Trinitate, & quòd Spiritus ſanctus ſit Deus, 6.

Tres Deos dici non oportere, 15.

De differentia ſubſtantiæ & hypoſtaſeos 28.

De Fide ad Simplicium Tribunum, 38.

Catechetica magna Oratio, 43.

De Virginitate vera & incorrupta, 111.

Contra Manichæos Syllogiſmi decem, 180.

De Anima & Reſurrectione Dialogus, 181.

Adversùs Apollinarem ad Theophylum, 216.

Quid nomen vel profeſſio Chriſtiani ſibi velit 267.

De perfectione Chriſtiani ad Olympium, 275.

De propoſito ſecundùm Deum, 298.

In eos qui ægrè ferunt reprehenſiones, 311.

De Infantibus qui præmaturè abripiuntur, 317.

In diem Natalem Domini noſtri Jeſu Chriſti, 339.

De ſancto Stephano Protomartyre, 354. Homilia quæ non eſt ſancti Gregorii Nyſſeni, ſed Aſterii Amaſeæ in Ponto Epiſcopi, cujus excerpta dat Photius in Bibliotheca, cod. 271.

De ſancto Chriſti Baptiſmate, 366.

De ſancto Paſchæ Feſto & Reſurrectione, 382.
De ſancta Reſurrectione Domini Oratio II. 400.
De ſancto Paſcha & Reſurrectione Oratio III. 416.
De ſancto Paſchæ Feſto Oratio IV. 435.
De ſancta Domini Reſurrectione Oratio V. 437.
De Aſcenſione Domini, 441.
De Occurſu Domini & Simeone, 444.
De Deitate Filii & Spiritûs ſancti, & de Abraham, 464.
In laudem Baſilii Magni fratris ſui Oratio, 479.
In laudem ſanctorum quadraginta Martyrum Oratio, 499.
In laudem eorumdem Sanctorum Oratio ſecunda, 504.
In funere Pulcheriæ Oratio conſolatoria, 514.
De Placilla Oratio funebris, 527.
De Vita ſancti Gregorii Thaumaturgi, 534.
De laudibus ſancti viri ac Martyris Theodori, 570.
De Magno Meletio Oratio funebris, 580.
Vita atque Encomium ſancti Patris Ephraim, 595.
Oratio quâ docet non eſſe dolendum ob eorum obitum, qui in fide dormierunt, 617.
Epiſtola ad Flavianum, 645.
Oratio de iis qui adeunt Jeroſolymam, 652.
Epiſtola ad Euſtachiam, Ambroſiam & Baſiliſſam, 655.
Poſſent autem commodiùs omnia ſancti Gre-

gorii Nyſſeni Opera diſtribui in duos tomos, quorum primus eſſet Tractatuum majorum & Commentariorum, ſecundus verò Orationum quas habet multas & Epiſtolarum, aliorumque minorum Operum.

395. Marcus Eremita, qui & Exercitator dictus eſt, ſub Imperatore Theodoſio ſeniore vixit, ex Palladio in Hiſtoria Lauſiaca, qui eum jam Centenarium inviſit. Sozomenus autem & Nicephorus Callixtus de eo ejuſque Scriptis honorandam mentionem faciunt. Sozomenus lib. 6. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 29. *Marcum* (inquit) *ferunt etiam in ætate juvenili admodum fuiſſe placidum, prudentem, & ſanctarum Scripturarum memorem; denique uſque adeò Deo carum, ut Macarius affirmaverit. quod cùm Preſbyter Cellinorum eſſet, abs ſe nunquam acceperit, quæ Sacerdotes initiatis ad menſam ſacram dare decet: ſed Angelus ei dederit, cujus ſe manum ad juncturam uſque tantùm vidiſſe dixit.* Nicephorus verò, *ipſe quoque* (inquit) *Marcus in Monaſtica vita priùs verſatus, multa poſt ſe reliquit Scripta. Eorum qui ad nos pervenerunt, libri octo ſunt, univerſalium affectionum numerum æquantes; & alii triginta & duo, in quibus vias totius Aſceticæ vitæ omnes perſequitur: ad quæ loca ſecedendum, & quomodo ad voluntatem Dei greſſus dirigendi ſint: quomodo etiam homo Dæmonum tentationes ſuperet, mentémque repurget, atque ad veterem dignitatem progrediatur, ut cum Deo cæleſte inſtitutum ſectatus, vivat.* Eorumdem Operum mentionem habet Photius in ſua Bibliotheca Cod. 200. quorum plurima Latinè reddita ex MS. Cod. Bibliothecæ Regiæ, qui ibidem extat, à Joanne Pico Pariſienſi Claſſium Inquiſitoriarum Præſide, de

cujus verſionis cenſura vide Bellarminum & Joannem Mariam Braſichellanum, qui in Romano Indice anni 1607. tom. 1. pag. 173. & ſeqq. obſervat hæc opera cautè eſſe legenda, & non pauca arguit in iſto Auctore, quiſquis tandem ille fuerit. Poſſet facilè conferri Latina tranſlatio cum manuſcriptis Codicibus Bibliothecæ Regiæ, & edi cum textu Græco, cujus adhuc manuſcripta exemplaria in aliis Bibliothecis, ut in manuſcriptis Codicibus Beſſarionis Cardinalis, quos habet Reſpublica Veneta; & in Bibliotheca ſereniſſimi Bavariæ Ducis num. 88. ubi *Marci Monachi Sermones decem*, cum Dorothei Abbatis Sermonibus ſeu Inſtitutionibus, cum Iſaïæ Abbatis Presbyteri & Anachoretæ Sermonibus xxviij. cum capitibus centum de perfectione Diadoci Photices in veteri Epiro Epiſcopi. Marcus porro noſter eſt diſtinguendus ab alio, qui floruit tempore Leonis Philoſophi Imperatoris, hoc eſt, cica annum 900. qui Imperatorem illum ſaucium curavit, eique decem adhuc vitæ annos prædixit, ut Joannes Curopalata, Cedrenus, Zonaras, aliique Græci Scriptores narrant.

TICONIUS natione Afer, quem ſanctus Auguſtinus Donatiſtam fuiſſe affirmat, ſcripſit multa, de quibus Gennadius lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 18. & poſt eum Honorius Auguſtodunenſis lib. 2. cap. 18. Habemus ejus opuſculum *De ſeptem Regulis ad inveſtigandam & inveniendam intelligentiam Scripturarum*, in Bibliotheca veterum Patrum, Pariſienſis primæ editionis anni 1575. de qua jam ſæpius, & in ſequentibus omnibus. Agunt de Ticonio ſanctus Auguſtinus lib. 3. De doctrina Chriſtiana cap. 30. & lib. 2. Re- 395.

tract. cap. 18. Caſſiodorus præfatione in Pſalmos & lib. divinarum Inſtitutionum cap. 9. & Iſidorus lib. 1. de ſummo Bono, itemque Molanus in manuſcripta Bibliotheca ſacra. Hujus ſeptem Regularum librum ad MSS. Codices collatum Andræas Schottus Antuerpienſis, Soc. Jeſu, tom. v. Bibliothecæ Patrum anno 1618. publicavit. Floruit Ticonius, Theodoſio & filio ejus regnantibus.

396. PHILO Carpathi Inſulæ, quæ Aſiatico tractui adjacet, Epiſcopus circa annum 396. floruit, de quo ſufficienter agunt Bellarminus & Labbeus, occaſione cujuſdam Commentarii falsò ei adſcripti. Huic igitur *Commentarium in Cantica Canticorum* ad Euſtratium Presbyterum & Euſebium Diaconum Stephanus Salvatus Piſcienſis Interpres attribuit, ſed perperam. Verus enim Philonis hujus Commentarius, cum illa interpretatione veteri, cujus meminit Caſſiodorus libro de divinis Inſtitutionibus cap. 5. habetur MS. in Bibliotheca clariſſimi viri Domini Emerici Bigotii Rotomagenſis quem dare optat in lucem publicam.

400. ASTERIUS claræ Amaſenorum Metropolis Epiſcopus, vir ſanctitate, doctrinâ & eloquentiâ conſpicuus, floruit ad finem quarti ſæculi, ſancto Chryſoſtomo æqualis. Prædeceſſorem habuit Eulalium, cujus mentio apud Sozomenum libro 7. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 2. ſucceſſorem verò Palladium unum è Patribus Epheſinæ Synodi. Scripſit multa, nota etiam antiquis, Concilio Generali ſeptimo, Adriano Papæ, Nicephoro Conſtantinopolitano, Photio, auctoribus Catenarum & aliis. Non pauca edita fuerunt, tum ſeparatim, tum in Bibliothecis ſanctorum Patrum, tum alieno nomine alibi. Conſule inter recentiores præſer-

tim Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro, Bellarminum & Labbeum de Scriptoribus Eccleſiaſticis, utrumque *in Aſterio*; hunc *in Gregorio* quoque *Nyſſeno*, cujus Homiliæ ſeu Orationes quinque ex Interpretatione Philippi Rubenii J. C. Antuerpienſis Græcè & Latinè editæ tum ſeorſim in 4. Antuerpiæ anno 1608. tum tom. 2. Auctarii ad Bibliothecam veterum Patrum anni 1624. Collectore Frontone le Duc Soc. Jeſu, & tom. 13. pag. 591, magnæ ejuſdem Bibliothecæ Pariſienſis anni 1644. Item Orationes ſeptem aliæ, in Auctario Græco-latino ad poſtremam Bibliothecæ veterum Patrum editionem Pariſienſem, edito duobus tomis in fol. anno 1648. curâ & ſtudio Franciſci Combefis Burdegalenſis Ordinis Fratrum Prædicatorum, & in Auctario altero ejuſdem Auctoris Combefii, edito in fol. anno 1672. Pariſiis, pag. 538.

Addo autem aliquas haberi Homilias ad Aſterium pertinentes inter opera ſancti Gregorii Nyſſeni, de quo ſupra; nempe tomo 2. pag. 132. *in Mulierem peccatricem, vel in alios qui duriùs & acerbiùs alios judicant atque condemnant, quique converſione indigent & pœnitentiâ:* hunc enim tanquam Aſterii refert atque delibat Photius in ſua Bibliotheca, Cod. 271. *in principium jejuniorum* Ibidem pag. 247. quam etiam velut ejuſdem Aſterii refert ac delibat Photius loco citato. Denique *in ſanctum Protomartyrem Stephanum.* Ibidem tom. 3. pag. 354. de qua pariter Photius citatus. Item *Homilia in Pſalmum quintum*, ſub nomine Aſterii legitur in Codice manuſcripto Bibliothecæ Regiæ, num. 2402. quæ etiam extat Græcè impreſſa apud Chryſoſtomum Henrici Savillii tom. 7.

num. 65. pag. 431. Denique ex eodem manuſcripto Regio, Joannes Baptiſta Cotelier profundæ eruditionis Theologus & Regius linguæ Græcæ Pariſiis Profeſſor, edidit *ſeptem Orationes ſive Homilias ſancti Aſterii in Pſalmos* v. v.. & VII. tom. 2. pag. 1. & ſeqq. *Veterum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ*. quæ in 4°. duobus tomis edita Pariſiis anno 1681. apud Franciſcum Muguet. Plura autem habet de his Homiliis in ſuis Notis pag. 516. ubi eas aſſerit & rectè probat eſſe Aſterii, tam ex auctoritate Ms. Cod. quam Catenarum veterum eas ſub nomine Aſterii allegantium.

Vixit Aſterius Amaſeæ in Ponto Epiſcopus anno circiter 400. à Chriſti Domini Natalibus, ut colligitur ex Orationibus de Calendis & adverſùs avaritiam, ubi meminit eorum quos Julianus Apoſtata Imperator ad fidem negandam induxerat: *etiamnum recentia & noſtræ ætatis, cum enim Imperator ille &c.* Citatur in Nicæna II. Synodo Actionibus 4. & 6. ab Hadriano I. Papa libro de Imaginibus, à S. Nicephoro Conſtantinopoliano, in 1. & 2. Antirrheticis, à Photio Cod. 271. Myriobibli, aliiſque. Diverſus porro fuit tum ab Aſterio Arrianæ factionis Philoſopho, quem conſtat ex ſancto Hieronymo cap. 94. libri de Script. Eccleſiaſticis ſub Conſtantio Imperatore, ſcripſiſſe in Pſalmos, Evangelia & Epiſtolam ad Romanos, quique notus Socrati, Sozomeno cæteriſque Hiſtoriæ ſacræ Scriptoribus, imò & ſancto Athanaſio in libro de Synodis. Item alius ab Aſterio Petræ in Arabia Epiſcopo, qui unà cum Acacio legatione functus eſt ad ſanctum Julianum cognomento Sabam, teſte Theodoreto in Philoteo ſeu Religioſa Hiſtoria cap. 2. & ex Arriano factus

Catholicus, ſanctorumque Athanaſii atque Euſebii Verſellenſis æqualis, in Africam à Conſtantio Imperatore relegatus, ibidem occubuit; cujus in Martyrologio Romano memoria ad diem x. Junii.

MARCUS Gazæ in Paleſtina Diaconus, vixit ſub annum quadringenteſimum-tertium, & fideliſſimè ſcripſit *Acta ſancti Porphyrii Gazenſis Epiſcopi & Martyris*, relati in faſtos Romanos ad diem 26. Februarii. Acta illa græcè apud Metaphraſtem, latinè apud Laurentium Surium extant. 403

PAULINUS ſancti Ambroſii olim Diaconus, de quo ſic Iſidorus libro *De Viris illuſtribus cap.* 4. *Paulinus Preſbyter explicuit in benedictionibus Patriarcharum triplici intelligentiæ genere libellum ſatis ſuccincta brevitate compoſitum. Idem etiam petente Auguſtino conſcripſit Ambroſii vitam, ſignis florentem atque doctrinis, & meritis Apoſtolorum non imparem. Si quidem & Conſtantius Epiſcopus Germani vitam contexuit, obitumque Paulini Uranius edidit.* Hæc ſanctus Iſidorus. Opuſculum *De Benedictionibus Patriarcharum* eſt illud ipſum quod habetur ſub nomine & inter opera Ruffini Presbyteri, ſed illud Paulini hujus non eſt, neque alterius Paulini Nolani Epiſcopi, imò Rufinum habet Aquileienſem auctorem, inter cujus opera eſt impreſſum. Deceptus itaque eſt Iſidorus, ex eo quod dictum Rufini opus inſtante Paulino Nolano compoſitum atque eidem tranſmiſſum, Paulini eſſe crediderit. Vita autem *ſancti Ambroſii à Paulino ejus olim Diacono ſcripta* ſolet præmitti omnibus editionibus Ambroſianorum operum. Idem Paulinus obtulit *libellum Zozimo Papæ in gratiarum actionem, ob Pelagium & Celeſtium condemnatos*, quem habet ultima Collec- 410

tio Conciliorum Pariſienſis anni 1671. tom. 2. pag 1578. Claruit anno 400. ad 420. & ultra; diſtinguendus cautè à duobus aliis Paulinis eodem tempore adhuc viventibus. Horum unus Paulinus Biterrenſis, in Gallia Epiſcopus; de quo Aubertus Miræus in Auctario ſuo de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 63. qui ſub annum 410. vixit, ſub cujus nomine apud Cardinalem Baronium in Annalibus Eccleſiaſticis ad annum 418. extat *Epiſtola* enarrans ſigna terrifica Biterris effecta. Roſvveidus in notis ad Paulinum Nolanum, dubitat an huic Paulino Biterrenſi non ſit attribuenda elegans *Homilia in ſanctum Geneſium Martyrem Arelatenſem*, quam Surius ad diem 25. Auguſti edidit, & quæ inter Paulini Nolani opera legitur. Alter Paulinus Auſonii ex filio, vel (ut alii volunt) ex Fratre Heſperio Nepos, hoc etiam tempore extitit, qui ad annum uſque vitæ ſuæ 83. pervenit; cujus *Eucharisticum Carmen* de vita ſua legitur poſt Poëmata ſancti Paulini Nolani, in Bibliotheca veterum Patrum editionis Pariſienſis annorum 1575. & 1589. quas conſule.

420. MARCELLUS Memorialis ſcripſit Severiano & Juliano *Acta Collationis Cartaginenſis lib.* 3. quæ circa annum 411. habita fuit. Hanc è Ms. Cod. erutam primus edidit Papirius Maſſonus Gallus, quam correxit Petrus Pithœus Trecenſis, habétque Collectio noviſſima Conciliorum Pariſina anni 1671. tom. 2. pag. 1337. floruiſſe creditur circa annum 420.

420. SEVERUS SULPITIUS de cujus laudibus & Scriptis, Bellarminus & Labbeus in opere ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Poſſevinus *in Apparatu ſacro.* Hujus Operibus ſæpiùs impreſſis cum no-

tis etiam & Commentariis, addo duas inſignes Epiſtolas ad ſororem ſuam quas primus evulgavit Stephanus Baluzius tom. 1. Miſcellaneorum ſuorum pag. 329. Itémque alias quinque in Spicilegio Lucæ Dacherii evulgatas ex Ms.Cod. tom. 5. pag. 532. magnum veteris ac venerandi Scriptoris Supplementum.

Pelagius natione Scotus, è Britannia oriundus, ex Oroſio in Apolog. & ſancto Auguſtino Epiſt. 106. ad Paulinum, ubi eum Britonem cognominatum eſſe ait, ut à Pelagio Tarenti diſtingueretur. Idem conſtat ex ſancto Proſpero, initio Carminis De ingratis, ubi eum Britannum Colubrum vocat: qui à ſancto Hieronymo præfatione lib. 1. in Jeremiam Scotus dicitur, *& Scotorum pultibus prægravatus*: eo quòd ob gentis utriuſque viciniam, Britanni etiam Scoti dicerentur. Profeſſione Monachus fuit, ex ſancto Auguſtino lib.De geſtis Pelagii cap.25.& lib.De Hæreſibus cap. 88. non ex eorum genere Monachorum qui Cœnobiticam in Monaſterio vel Eremiticam in deſertis locis; ſed qui Religioſam in ſuis ædibus vitam agebant, & ſæculi contemptum modeſtiore corporis habitu, moribùſque profitebantur. Unde ſanctus Auguſtinus ipſum *veluti Monachum* appellat. Nunquam ſacris Ordinibus initiatus eſt, unde ipſum Zozimus Pontifex *virum Laïcum* vocat Epiſtola ad Aurelium, & ſanctus Auguſtinus lib. de geſtis Pelagii cap. citato Presbyterum vel Clericum fuiſſe negat. Neutiquam confundendus, (ut Baronius Voſſius & Vſſerius fecerunt) cum alio ejuſdem nominis Monacho, cujus defectionem à fide luget, moréſque pravos arguit ſanctus Chryſoſtomus Epiſt. 4. ad Olympiadem. Ut enim ob- 420.

ſervat doctiſſimus Petavius lib. De Pelagianorum & Semipelagianorum Dogmatum Hiſtoriâ, hæc Epiſtola ſcripta eſt à S. Chryſoſtomo exule circa annum Chriſti 403. quo tempore etſi concepta eſſet à Pelagio hæreſis, nondum tamen palam innotuerat, maximè apud Orientem. Imo tunc Pelagius magnum ſanctimoniæ nomen ſuſtinebat, ut teſtatur ſanctus Auguſtinus eum vocans ſanctum lib. De peccatorum meritis & remiſſione cap. 1. quod opus contra ipſius doctrinam edidit anno 413 poſt damnatum ſcilicet in Concilio Carthaginenſi Celeſtium, anno 412. Credibile eſt eum poſtea in Paleſtina Monachum habitu factum, ubi cùm eſſet, adverſus gratiam Chriſti peſtilentiſſimum Dogma cum Diſcipulo ſuo Celeſtio concepit animo. Celeſtius qui prior in Africa palam hæreſim publicavit, anno 412. Carthagine damnatus fuit. Pelagius ſtilo primum à ſancto Hieronymo, poſt ab Auguſtino perſtrictus fuit, demum ab Innocentio I. Papa anno 417. menſe Januario, unà cum Celeſtio Eccleſiaſtica Communione privatus eſt. Eoſdem anno 418. Zozimus Innocentii in Pontificatu ſucceſſor, damnavit, & ſuo Edicto Honorius Imperator perculſit. Africani porrò Epiſcopi accepto Zozimi Decreto (in plenaria Synodo ut ſcribit Proſper) Epiſcoporum ccxiij. Carthagine Congregatâ contra Pelagianam hæreſim canones octo condiderunt, qui Milevitanæ in Numidia Synodo per errorem attribuuntur. Hæc Compendio dicta ſint, qui plura voluerit, legat Dionyſium Petavium in libro De Hiſtoria Pelagianorum & Semipelagianorum ex Theologicis Dogmatibus, Pariſiis in fol. tomis 5. anno 1644. apud Sebaſtianum Cramoiſy, Voſſium in hiſtoria Pelagiana Amſtelodami

lodami in 4. anno 1655. Uſſerium Archiepiſcopum Armachanum, Henricum de Noris Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini, qui amplis doctiſque voluminibus de ea re ſcripſerunt. Plurima etiam de Pelagii & Celeſtii doctrina, moribus, condemnatione, diſcipulis & impugnatoribus, Natalis Alexander Dominicanus *in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capitibus*, tom 1. ſæculi quinti articulis decem capitis 3. à pag. 57. ad 271. quem conſulas.

Scripſit Pelagius *Commentarium in Epiſtolas ſancti Pauli*, quem habes tomo 8. operum Divi Hieronymi impreſſum, & quem nonnulli ſancto Doctori perperam adſcripſerant. Conſtat autem eſſe Pelagii tam ex Auguſtino qui eum Pelagio attribuit variis locis, quam ex Commonitorio Marii Mercatoris auctoris contemporanei, quod legitur tom. 2. Conciliorum pag. 1512. Item *Epiſtolam* dedit *ad Demetriadem* Virginem tom. 9. eorumdem operum D. Hieronimi, ac poſt Epiſtolas D. Auguſtini, ſæpius impreſſam: denique *Libellum ſuæ fidei*, ad Innocentium Romanum Pontificem tom. 2. eorumdem Conciliorum pag. 1563. Hæc de Pelagii Scriptis, qui defunctus circa annum 418.

PALLADIUS natione Galata, Helenopoleos in Cappadocia Epiſcopus, Evagrii Pontici Diſcipulus, & Ruffini Aquileienſis Presbyteri æqualis atque amicus fuit, propenſior in Origenis ac Pelagianorum errores, obiit ſæculo Chriſti quinto poſt annum 410. aut etiam 418. Mentio illius apud S. Epiphanium Epiſt. ad Joannem Epiſcopum Hieroſolymitanum, quæ eſt 60. inter Hieronymi Epiſtolas, apud ſanctum Hieronymum in 420.

proëmio libri ad Cteſiphontem adverſùs Pelagianos, Gelaſium I. Papam præfatione in librum adverſùs Pelagianos, Socratem lib. 4. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 18. Caſſiodorum Hiſtòriæ tripartitæ lib. 8. cap. 1. Joannem Damaſcenum ſeu quemvis alium Auctorem libri, de iis qui in fide dormierunt; Nicephorum libro ij cap. 44. Poſſevinum, Voſſium &c.

Hic anno ætatis 53. Epiſcopatûs 20. vitæ ſolitariæ 33. poſt luſtratam & pedibus obitam Eremum, ſcripſit græcè *Hiſtoriam Lauſiacam* (dicta autem eſt *Lauſiaca*, quia ad Lauſum virum illuſtrem & ſacro Cubiculo Præfectum ſcripta fuit) quam habes latinè ex veteri interpretatione editam cum notis Heriberti Roſvveidi in Vitis Patrum Antuerpiæ in fol. annis 1615. & 1628. Item græcè cum Notis Joannis Meurſii anno 1619. Lugduni Batavorum in 4. denique græcè & latinè cum notis Frontonis LeDuc in Supplemento græco-latino Bibliothecæ veterum Patrum editionis Pariſienſis 1624. pag. 893. Sed quia multa in græco textu deſunt ex defectu MSs. Codd. in illa Meurſii ac Ducæi editione græca; Joannes Baptiſta Cotelier *in ſuis veteribus Monumentis Eccleſiæ Græcæ* anno 1681. Pariſiis in 4. editis apud Franciſcum Muguet tom. 2. pag. 341. addidit ſupplementum ejuſdem textûs græci Hiſtoriæ Lauſiacæ, collatum ad Ms. Cod. græcum 2466. Bibliothecæ Regiæ: & ad 3. MSs. Codd. Bibliothecæ Colbertinæ, unde integer prodire poteſt. Item ſcripſit tractatum *De gentibus Indiæ & Bragmanibus* græco-latinè ex Ms. Cod. Anglico per Eduardum Biſſæum Londini 1665. in 4. *Item vitam ſancti Joannis Chryſoſtomi* quam habes latinè tantùm inter ejus opera

græco-latina in fine 2. voluminis, ſcriptam per modum Dialogi inter Epiſcopum & Theodorum, unde quidam illam Theodoro adſcripſerant. Sed eandem græcè & latinè ex Ms. Cod. Bibliothecæ Florentinæ, quo olim uſus fuerat Ambroſius Camaldulenſis in interpretatione ſua, edidit Emericus Bigotius Doctiſſimus Rotomagenſis in 4. anno 1680. Pariſiis apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ ſub Sole Aureo. Omiſit præfationem huic operi à Palladio præfixam Emericus Bigot ob rationes quas Critici idoneas non cenſent, ideóque malæ fidei apud multos accuſatur; quod ingenuo homine litteratóque eſt indignum. Opus autem Palladii inſcriptum *Hiſtoria Lauſiaca* olim Romæ Ms. in Bibliotheca Sfortiana in claſſe Hiſtoricorum num. 93. tractatus *De gentibus Indiæ & Bragmanibus* Ibidem in claſſe Theologorum num. 106. *Vita ſancti Joannis Chryſoſtomi* Ms. in bibliotheca Imperatoria Vindobonenſi.

Polycronius Apameæ Epiſcopus, Theodori Mopſueſtiæ Epiſcopi frater, Diodori Tarſenſis Epiſcopi auditor, ſcripſit teſte Sixto Senenſi in Bibliotheca ſancta *Commentaria in Job & Ezechielem*, ex quibus multa Theodoretus Cyrenſis deſumpſit. Vixit ſub annum 420. de quo Baronius in Geſtis anni 433. Habetur ſub nomine Diaconi Polychronii *Commentarius in Eccleſiaſtem & in Cantica Canticorum* in Bibliotheca Bavarica num. 49. & 50. Itémque *Commentarii in Cantica* MSs. in Bibliotheca Galliarum Regia. Viderint curioſi Antiquitatum, an habeant ſæculum & mores Polychronii Apameæ Epiſcopi.

Severus minoris inſulæ Balearis Epiſcopus, Aſclepiodoro & Mariniano Conſulibus, hoc eſt an-

no Chriſti 423. Circularem ad omnes Eccleſias Epiſtolam miſit *de Judæorum in ea Inſula converſione déque miraculis ibidem factis ad Reliquias S. Stephani*, quas Paulus Oroſius, quia in Hiſpaniam à Gothis obſeſſam transmittere non poterat, illic reliquerat. Ex Vaticana eam bibliotheca Baronius in Geſtis anni 418. inter Annales edidit.

PHILOSTORGIUS Arrianus ſcripſit Hiſtoriam Eccleſiaſticam lib. 12. incipientibus per duodecim litteras ſui nominis uſque ad annum 425. in quibus maximè favet Arrianis, multíſque in caſibus S. Athanaſium culpat. Incœpit Hiſtoriam Eccleſiaſticam ab Arrii in hæreſim ſtudio, & deſiit in Geſtis anni quo poſt mortem Honorii, Theodoſius junior Valentinianum Juniorem patruelem ſuum imperii conſortem fecit, ut Photius in Bibliotheca Cod. 40. tradit, ubi plura de eo ſcriptiſque narrantur. Nicephorus Callixtus initio operis ſui *Deo inviſum* vocat, nempe ob hæreſim, eundémque ut ineptum Eunomii laudatorem lib. 12. cap. 29. taxat. Suidas ex Philoſtorgio non pauca recitat variis in locis. Hoc opus eruit ex Ms. Cod. Genevenſi Jacobus Godefroy doctiſſimus Juriſconſultus impreſſum in 4. Genevæ anno 1652. ſed & illud procuravit imprimi iterum anno 1673. Henricus Valeſius Regius Hiſtoricus, cum Hiſtoriis Theodoriti & Evagrii Scholaſtici in fol Pariſiis apud Petrum le Petit viâ Jacobæa ſub ſigno Crucis Aureæ.

EVODIUS Uzalenſis in Africa Epiſcopus, ad quem frequentes ſancti Auguſti Epiſtolæ extant, unus fuit ex quinque illis Africæ Epiſcopis, quorum litteras ad Innocentium I. Papam habemus. Hic

ſcripto confirmavit miracula facta ad Reliquias ſancti Stephani, quas ex Paleſtina primus in Occidentem Oroſius adtulerat. Ita de eo Auguſtinus lib. 22. de Civitate Dei cap. 8 & de miraculis quæ fiebant apud Uzalim. Ita etiam ſcribit Sermone de Diverſis xxxiii. *apud Uzalim: Ubi eſt frater meus Epiſcopus Evodius. quanta ibi miracula fiant, quærite & invenietis.* Recitat ibidem de matre rogante Protomartyrem pro filio abſque Baptiſmo defuncto, ad gratiam Baptiſmi ſuſcipiendam reſuſcitato. leguntur *D. Auguſtini ad Evodium Epiſtolæ* 99. 00 101. & 102. totidémque *Evodii ad Auguſtinum Epiſtolæ inter Auguſtinianas poſitæ* 98. 246. 247. 259. Eſtque unus ex illis quinque Epiſcopis, quorum apud Auguſtinum extat *Epiſtola* 95. *ad Innocentium Papam.* Scripſit etiam *Librum de fide ſeu de unitate Trinitatis contra Manicheos*; quem habes tom. 6. operum Divi Auguſtini, ut evincit Jacobus Sirmondus lib. de Hiſtoria Prædeſtinatiana cap. 1. ex fide trium MSs. Codd & præcipuè Corbeienſis Abbatiæ. De Evodio Sigebertus Gemblacenſis libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 15. Aubertus Miræus in Auctario cap. 73. Poſſevinus in Apparatu ſacro cum aliis. Floruit circa annum 420. & ultrà.

LEPORIUS vitam primùm profeſſus Monaſticam in Galliis, deinde in Africa promotus ad Sacerdotium, Pelagianorum erroribus imbutus eſt, ac Neſtorianam etiam hæreſim prædocuit. A Caſſiano admonitus cum adhuc in Galliis verſaretur, ab ſancto Auguſtino in Africa ad fidem Catholicam converſus, *libellum ſuæ emendationis ſeu fidei profeſſionem edidit*; quam Aurelius Carthaginenſis, ſanctus Auguſtinus, Florentius & Secundus Afri-

cani Epiſcopi probaverunt, & cum litteris de ejuſdem Leporii converſione ad Proculum Maſſilienſem & Cilinium Aquenſem in Galliis Epiſcopos miſerunt. Quo præciſè anno, incertum, quamvis circa 425. hoc contingere potuerit juxta Labbeum in Chronologia Eccleſiaſticorum Scriptorum. Circa 420. juxta Aubertum Miræum in Scholio ad caput 59. Gennadii Maſſilienſis De ſcriptoribus Eccleſiaſticis. Hunc libellum integrum Jacobus Sirmondus cum Victorii Afri, Iſaaci & Capreoli Cartaginenſis Epiſcopi & alterius Opuſculis Dogmaticis, Pariſiis anno 1630. primus in lucem edidit apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Immiſſus poſtea in Collectionem Conciliorum Editionis ultimæ Pariſienſis anno 1671. tomo 2. pag. 1678. poſt primam Sirmondi Editionem. Ubi & quam ob cauſam ſcriptus ſit præter Gennadium citatum cap. 59. de Scriptoribus, commemorant Caſſianus libro de Incarnatione Chriſti cap. 4. Facundus Hermianenſis lib. 1. cap. 4. quorum teſtimonia ex parte cum teſtimonio Joannis Papæ 11. Epiſtola 3. ad Avienum & Cœteros Senatores, ad libelli finem adtexta ſunt. Sed hunc illi variis nominibus deſignant; Joannes Papa *Epiſtolam* vocat, Caſſianus *flebiles confeſſionis & planctûs litteras*, Gennadius *libellum emendationis*, Facundus *libellum ſatisfactionis.* Ad calcem Sirmondus adjecit ſancti Auguſtini (ab hoc enim dictatum ſtilus indicat) Collegarúmque Africæ Præſulum Epiſtolam, quam unà cum Leporii libello, ut facti fidem facerent, miſerant ad Epiſcopos Galliæ. Hujus etiam meminit Vigilius Tapſenſis lib. 2. de Trinitate, & ante hos omnes ſanctus Leo Papa in Collectione

teſtimoniorum SS. Patrum pro aſſerenda veritate duarum naturarum in Chriſto, ſubnexa ipſius Epiſtolæ ad Leonem Imperatorem. Laudat ſanctus Leo verba iſtius Leporianæ Confeſſionis, ſed ſub nomine ſancti Auguſtini, cui etiam attribuitur in illo teſtimoniorum delectu, quem habet Actio 2ª. Concilii Calcedonenſis. Quare hunc libellum à ſancto Auguſtino conſcriptum aſſerit & probare contendit vir eruditus Paſchaſius Queſnel Presbyter Congregationis Oratorii, in notis ad Epiſtolam 134. ſancti Leonis Papæ.

ISAAC claruit circa annum 430. de quo ſic Gennadius cap. 26. Iſaac ſcripſit de ſancta Trinitate & de Incarnatione Domini librum obſcuriſſimæ Diſputationis & involuti ſermonis, confirmans ita in una Deitate tres eſſe Perſonas, ut tamen ſit in ſingulis proprium aliquid, quod non habeat alia. Patrem ſcilicet hoc habere proprium quod ipſe ſine origine origo ſit aliorum: filium hoc habere proprium, quod genitus Genitore non ſit poſterior: Spiritum Sanctum hoc habere proprium, quod nec factus ſit, nec genitus, & tamen ſit ex altero. De Incarnatione verò ita ſcribit, ut manentibus in eo duabus naturis, una credatur filii Dei Perſona. Iſaaci ex Judæo ad Chriſtum Converſi Librum fidei *de ſancta Trinitate & de Incarnatione Domini* tractantem, Jacobus Sirmondus Soc. Jeſu Theologus cum Leporii Presbyteri, Capreoli Epiſcopi Carthaginenſis & Victorini Afri Libellis, primus anno 1630. Pariſiis edidit. 430.

URSINUS Monachus ſcripſit adverſùs eos qui rebaptizandos Hæreticos decernunt, docens nec legitimum eſſe nec Deo dignum rebaptizari illos

„ qui in nomine vel ſimpliciter Chriſti, vel in no-
„ mine Patris & Filii & Spiritûs ſancti, quamvis
„ pravo ſenſu baptizentur: ſed poſt ſanctæ Trini-
„ tatis & Chriſti ſimplicem Confeſſionem, ſuffice-
„ re ad ſalutem manûs impoſitionem Catholici Sa-
„ cerdotis. Hæc Gennadius cap. 27. Hoc opuſculum anonymum deſcripſit primùm Jacobus Sirmondus ex Ms. Cod. ſancti Remigii Remenſis, evulgavit Nicolaus Rigault tacito nomine Auctoris inter notas ſuas ad Cyprianum, deſignavit Auctorem Philippus Labbeus in tabula præfixa Conciliis à ſe collectis ultimæ editionis Pariſienſis anni 1671. ex fide Ms. Codicis Vaticani, ibidémque recudit tom. 1. Conciliorum pag. 770. Ignoravit Joannes Fell doctiſſimus Epiſcopus Oxonienſis in ultima editione operum ſancti Cypriani anno 1682. Oxonii procurata, ubi dictum opus anonymum reliquit. Floruit anno 430. de quo poſt Gennadium Honorius Auguſtodunenſis libello 2. cap. 27.

VIGILIUS Diaconus compoſuit ex Traditione
„ Patrum *Monachorum Regulam* quæ in Cœnobio
„ ad profectum Fratrum in Conventu legitur brevia-
„ to & aperto ſermone, totius Monaſticæ profeſ-
„ ſionis in ſe continentem Diſciplinam. Hæc Gennadius cap 51. quam nos habemus Regulam in Collectione Regularum Lucæ Holſtenii, editâ Pariſiis in 4. anno 1663. apud Ludovicum Billaine, 1. parte pag. 89.

PAULINUS qui & Pontius Meropius, ex Senatoribus tum paterno tum materno genere Romanis, Patre Paulino Burdigalæ in Aquitania natus anno Chriſti exeunte 353. vel ineunte 354. ab Auſonio Rhetoricis & Poëticis artibus inſtitutus Con-

ſul ſuffectus eſt, non ordinarius. Dives valde, Theraſiam piam & locupletem duxit uxorem, cujus hortationibus, ſanctorúmque Epiſcoporum & Presbyterorum ſuffragiis anno exeunte 389. ad Chriſtum converſus eſt ætatis anno 36. à Delphino Burdegalenſi Epiſcopo baptizatus, in Hiſpaniam cum piiſſima conjuge Theraſia ſeceſſit ante annum 390. ſeu exeunte 389. ubi quatuor completos annos commoratus, ex ea ſuſcepit filium qui ſub octavum ab ortu diem defunctus Compluti ſepultus eſt. Inde Paulinus ſe Deo dicat & conſecrat: ac Monaſticam vitam amplectitur; vendit prædia & pecuniam pauperibus erogat anno 392. Tum exeunte 393. Barcinone facto multitudinis impetu à Lampio Presbyter ordinatur invitus die Dominicâ Nativitatis Chriſti, ætatis anno 40. Ex Hiſpania in Italiam venit anno 394. & Florentiæ peramanter exceptus eſt ab Ambroſio, qui illum Clero adſcribere ſuo voluit: ut etſi diverſis in locis degeret, tamen Mediolanenſis Eccleſiæ Presbyter cenſeretur. Hinc Romam ſe contulit, ubi dum honorificè admiſſus eſt à Populo & Proceribus Urbis, ſenſit Siricii Papæ & quorumdam Romanæ Eccleſiæ Clericorum invidiam: quamobrem paucis poſt diebus Nolam ſe recipit, & ibi conſiſtit unà cum conjuge. In morbum incidit anno 395. & ab Africæ & Campaniæ Epiſcopis, Clericis & Monachis inviſitur. Sanctiſſimo Capuanæ Eccleſiæ Presbytero Baſilio, magnâ vi ereptam domum reſtitui impetrat. In Paulini gratiam ſcribit Anaſtaſius Papa anno 399. ad Epiſcopos Campaniæ, eodémque tempore gravi & diutino morbo laborat Paulinus. Anno 402. à Niceta Dacorum Epiſcopo & à Melania Seniore

inviſitur, Baſilicas anno 403. Nolæ ædificat, itémque Fundis Eccleſiam conſtrui jubet. Ipſius fratre mortuo, Paulinus exeunte anno 409. Nolæ creatur Epiſcopus, ætatis anno 56. Nolâ à Gothis captâ anno 410. nihil mali Paulino illatum eſt, imò apud eum ſe recipiunt Paulini duo, unus Presbyter, alter Laïcus. Ad Synodum Ravennam anno 419. ab Imperatore invitatur, ut Romanæ Eccleſiæ Schiſma componat. Anno 431. menſe Junio graviſſimo laterum dolore correptus, à duobus Epiſcopis inviſitur triduo ante obitum, cum quibus ante lectulum ſuum offert Deo ſacrificium. Ad Eccleſiæ communionem revocat à ſacris Myſteriis extorres, poſtridie cum ſuis matutinum perſolvit Officium; & datâ pace omnibus Eccleſiæ ſuæ Clericis, circa horam decimam in nocte cubiculum in quo jacebat, motu terræ concutitur, ac paulo poſt animam Deo reddidit anno Chriſti 431. die 22. Junii, ætatis anno 78. Vultus ejus niveo candore & totum corpus reſplenduit, Pagani & Judæi ingenti fletu & ſciſſis veſtibus ad ejus exequias unà cum Chriſtianis convenerunt, Nolæque in Baſilica ſancti Felicis ſepultus eſt, qui anno 432. evocavit ad cœlos ſanctum Joannem Neopolitanum Epiſcopum. Hanc vitæ Epitomen ex nupera editione operum ſancti Paulini verbo tenus, huc tranſtulimus.

De Scriptis ſancti Paulini ad plenum agunt Bellarminus & Labbeus *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, & Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*: nos tantum attingemus breviter varias illorum editiones. Prima eorum editio prodiit Lutetiæ Pariſiorum anno 1516. typis Jodoci Badii Aſcenſii, in multis lacera, in nonnullis mutila, ac etiam à

cenſore ipſo Badio depravata. Secunda eſt editio Henrici Gravii Dominicani, qui anno 1560. Coloniæ ſub prælo Choliniano Paulini opera multis mendis repurgavit ex veteribus MSs. Exemplaribus. Inde tertia prodiit Baſileæ anno 1569. inter Orthodoxographos à Joanne Jacobo Grinæo collectos, quæ videtur ex Manuſcriptis poſt priores editiones expreſſa. Quartam cum Ms. Codice collatam immiſit Andræas Schottus Jeſuita in Colonienſem Bibliothecæ Patrum editionem anni 1618. addito Epithalamio Juliani & Ibæ nondum excuſo. Quintam & poſtremam editionem anno 1622. Antuerpiæ curavit & typis Plantinianis commiſit Heribertus Roſvveidus Soc. Jeſu, vir pius & eruditus; ſed tot occupationibus implicatus, ut cum tempus non ſufficeret, aliorum ſæpe ſtudiis uti cogeretur, & ſuccedaneam duntaxat imponeret manum. Illam profectò editionem accuratam non exiſtimavit ejuſdem Societatis Petrus Franciſcus Chiffletius, qui ad novam ſancti Paulini operum editionem procurandam multa in medium protulit in ſuo *Paulino illuſtrato*, quem edidit in 4. Divione anno 1662. apud Viduam Philiberti Chavançii. Tandem jam ſub prælo novo ſunt ſancti Paulini opera, in 4. duobus tomis evulgata anno 1684. Pariſiis apud Edmundum Couterot viâ Jacobæâ ſub ſigno ſancti Petri, collata ad plurimos MSs. Codices, illuſtrata notis ac lectionibus variantibus curâ ac ſtudio Domini Joannis Baptiſtæ le Brun doctiſſimi Presbyteri, cujus laboribus accedere nihil poteſt.

URANIUS ſancti Paulini Nolani Diſcipulus, magiſtro ſuo morienti anno 431. adfuit, & narrationem de ejus obitu ad poſteros tranſmiſit,

quam Surius primus ad diem 22. Junii publicavit, ac poſt eum Franciſcus Chiffletius Soc. Jeſu in ſuo *Paulino illuſtrato* anno 1662. Denique ultimus editor & illuſtrator Operum ſancti Paulini de quo ſtatim tom. 2. pag. 143 editionis Pariſienſis 1684. Uranii Paulinus ipſe epiſtolâ 17. & Iſidorus in Catalogo cap. 4. meminerunt.

CAPREOLUS Carthaginienſis in Africa poſt Aurelium Epiſcopus, ſcripſit Epiſtolam *De una Chriſti veri Dei & hominis Perſona,* contra hæreſim Neſtorii recens damnatam. Eam Jacobus Sirmondus Soc. Jeſu Theologus, cum opuſculis Dogmaticis aliorum quatuor Scriptorum veterum, qui ante annos ampliùs mille ducentos claruerunt, Pariſiis 1630. edendam curavit. Atque hujus quidem Epiſtolæ ad Vitalem & Tonantium Hiſpanos ſcriptæ, (cùm ibi Neſtoriani Dogmatis ſemina ſpargerentur) fragmentum ex Pithæanis Schedis, jam antea Baronius in Geſtis anni 432. ediderat. Vincentius porro Lerinenſis in poſteriore Commonitorio, inſuper cum laude meminit *Epiſtolæ ab eodem Capreolo ſcriptæ ad Synodum Epheſinam,* quæ extat in Actione 1. ejuſdem Synodi: ſed & legationis Epheſum à ſe miſſæ Capreolus ipſe meminit in Epiſtola à Sirmondo edita.

MARIUS Mercator Laïcus, vir eruditus, ſancto Auguſtino familiaris, ipſum conſuluit de quibuſdam quæſtionibus Pelagianorum, ad quem ſanctus Doctor Epiſtolam unam conſcripſit, cujus ipſe meminit lib. *De octo Dulcitii quæſtionibus*, quæſt. 3. Hujus incerta patria eſt; Campanum fuiſſe vel Appulum, vel ex parte Italiæ quæ vergit ad Siciliam, conjicit eruditus operum ipſius editor, & interpres Joannes Garnerius Soc. Jeſu

Theologus; ex eo quod res Celeſtii Campani Julianíque Appuli domeſticas privatáſque ita noverit, quemadmodum vix alteri licet, quàm qui fuerit ejuſdem aut Civitatis aut ſaltem Provinciæ. Laïcum fuiſſe, ex ſancto Auguſtino *filium* eum vocante certum eſt, libro *De octo Quæſt. ad Dulcitium quæſt.* 3. ubi meminit Epiſtolæ ad ipſum datæ, quæ nunc primùm extat in nupera editione operum D. Auguſtini Pariſiis hoc anno 1684. procuratâ, ſtudiis Benedictinorum Gallicanorum Congregationis ſancti Mauri. Palmas autem ſuas in ſacro Eccleſiæ adverſùs Pelagianos bello retulit Marius Mercator, qui contra ipſos *Commonitorium* Theodoſio Imperatori obtulit, Florentio & Dionyſio Coſſ. quorum Conſulatus incidit in annum 429. Item librum *Subnotationum adverſus Julianum Pelagianum* ſcripſit poſt obitum ſancti Auguſtini, tempore Epheſini Concilii. *Adverſus Neſtorii impios Anathematiſmos Contradictiones* ſcripſit anno 431. ante inchoatum Concilium Epheſinum. *Neſtorii Sermones & Epiſtolas nonnullas, Theodori Mopſueſteni fragmenta, ſancti Cyrilli Apologetica adverſus Orientales, & Theodoretum, nec non varia ex libris ejuſdem Theodori excerpta*, ex græco in latinum tranſtulit. Lege eruditi viri Joannis Garnerii Soc. Jeſu præfationem in omnia Marii Mercatoris opera, quæ ipſe edidit & notis doctiſſimis ac Diſſertationibus prolixiſſimis ampliavit, in fol. Pariſiis anno 1673. apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis, ex Ms. Cod. Bibliothecæ Cathedralis Bellovacenſis. Hæc porro Marii Mercatoris opera iterum edidit Stephanus Baluzius in 8. anno 1684. apud Franciſcum Muguet, ſimpliciter

& abſque omni illo ornatu, & immenſo apparatu diſſertationum ad nauſeam prolixarum, reſectis græcis omnibus hinc atque illinc ad majorem operis molem à Garnerio appellatis. Unde longè ſincerior ad fidem 3. MSs. Codd. hæc ultima editio eſt. Agit de Mario Mercatore Natalis Alexander Dominicanus in *ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus* ſæculo v. tom. 1. pag. 219. & 579. unde iſta deſumpſimus: qui plura voluerit, legat magnum volumen Joannis Garnerii, de quo ſupra egimus.

PHILIPPUS Presbyter, ſancti Hieronymi diſcipulus & fidelis Auditor, ſcripſit *Commentarium in librum Job*. Lib. 3. ſermone aperto ac ſimplici, dedicatum Nectario Epiſcopo, quem malè habent opera impreſſa tam ſub nomine venerabilis Bedæ, quam ſancti Hieronymi, in quorum operibus legitur. Vidi illos MSs. in antiquiſſimo Codice Bibliothecæ Igniacenſis in tractu Rhemenſi, cum auctoritate Gennadii operi præfixâ. Nulli dubium eſſe debet, quin opus iſtud Philippi ſit, cujus & Gennadius meminit cap. 62. & cui Philippo affirmat ipſe Beda in libello *De ratione unciarum*. Claruit circa Annum 430. cujus ſub proprio nomine opus impreſſum in 4. Baſileæ anno 1527. apud Adamum Petrum, & ibidem in fol. eodem anno, apud eundem Adamum Petrum, atque utriuſque impreſſionis exemplum vidimus & tenuimus. Vide Sixtum Senenſem in Bibliotheca Sancta pag. 164. qui ejus opera dicit fuiſſe edita antea ſub nomine Bedæ, cum quibus adhuc perperam leguntur.

440. THEODOTUS Epiſcopus Ancyranus in Galatia, quem malè Gennadius in libro de Scrip-

toribus Eccleſiaſticis cap. 55. & Honorius Auguſtodunenſis Libello 2. cap. etiam 55. Theodorum appellat, ſtrenuus ſancto Cyrillo in Concilio Epheſino adverſùs Neſtorium ſocius fuit. Homilias plures ſcripſit, è quibus alias oravit in eodem ipſo Concilio, in cujus etiam acta relatæ ſunt, alias etiam allegat Epiphanius Diaconus & quidem plures. Extant *orationes* Theodoti *duæ* in dicta Synodo recitatæ, quas olim alibi dixerat: & *tertia* adverſùs Neſtorium, quam habuit in ipſa Synodo. Photius in Bibliotheca Cod. 231. recenſens Patrum nomina, quorum teſtimoniis Sophronius Patriarcha Hieroſolymitanus duplicem in Chriſto operationem confirmaverat, inter eos nominat ſanctum Theodotum qui Ancyræ præfuit. Ipſum *tres libros de Spiritu Sancto* ſcripſiſſe, conſtat ex Nicænæ fidei Expoſitione contra Neſtorium, ad cujus finem hæc habet: *Hæc quidem velut obiter nunc dicta ſunto de Spiritu ſancto, de cujus divina majeſtate ac dominatione pleniùs in tribus aliis libris diſputavimus; quos ſi legeris, Spiritum Sanctum pari cum Patre & filio laude celebrari ac conglorificari ex divinis Litteris doceberis.* Sanctus Nicephorus Patriarcha Conſtantinopolitanus unam omnium certiſſimè Theodoti Homiliam conſtare dicit, quâ ejus indubiè mens agnoſci poſſit, diſſufflatis quæ tot illi falsò adſcribunt Hæretici; nempe *in ſanctam Deiparam & Symeonem* quam primùm vulgavit Franciſcus Combefis Dominicanus in Auctario ſuo ad Bibliothecam SS. Patrum editionis Pariſienſis anni 1648. ex authographo Jacobi Sirmondi, ſubjectam Orationi Amphilochii ut ejuſdem, quàmque Ms. habet ſub nomine S. Theodoti Ancyrani Biblio-

theca Cardinalis Mazarini. Hanc idem Combefis inſeruerat Amphilochianis operibus anno 1644. Pariſiis in fol. procuratis, velut partum Amphilochii, quam Philippus Labbeus Amphilochii Siudæ eſſe exiſtimavit, ſed ſolâ conjecturâ, cui ejuſdem Sirmondi conjectura præiverat. Idem ſanctus Nicephorus in Antirrheticis non ómnino agnoſcit Theodotum laudatæ atque inculpatæ fidei, quem tamen nihil favere Iconomachis tum ipſe contendit, tum qui partes Catholicorum in vij. Synodo Epiphanius Diaconus agit. Ait ſe ejus *tomos ſex ad Lauſum contra Neſtorium* legiſſe, itémque *fidei Expoſitionem ſanctorum* 318. *Patrum qui Nicæam convenerant ſeu Symboli Nicæni Expoſitionem & Neſtorii confutationem*, ex Scripturis & fide Nicææ expoſita; quam idem Franciſcus Combefis latinè & græcè didit, notis illuſtravit atque in lucem emiſit, cum *ſancti Germani Patriarchæ Conſtantinopolitani Oratione hiſtorica in Dormitionem & Tranſlationem ſanctæ Mariæ Virginis Deiparæ*, in 8. Pariſiis anno 1675. apud Antonium Bertier viâ Jacobæâ ſub ſigno Fortunæ.

BACHIARIUS Natione Hybernus, ſancti Patricii, ut volunt, diſcipulus, ſancto Auguſtino coævus, de quo hæc habet Gennadius lib. de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 24. *Bachiarius vir Chriſtianæ Philoſophiæ, nudus & expeditus vacare Deo diſponens, etiam peregrinationem pro conſervanda vitæ integritate elegit. Edidiſſe dicitur grata opuſcula; ſed ego ex illis unum tantùm de fide librum legi, in quo ſatisfacit Pontifici urbis adverſus querulos & infamatores peregrinationis ſuæ; & indicat ſe non timore hominum, ſed Dei, eam peregrinationem ſuſcepiſſe, ut exiens de terra ſua & de cognatione ſua,*

cohæres

cohær fieret Abrahæ Patriarchæ. Scripſit *Epiſtolam ad Januarium De recipiendis lapſis*, quæ extat in Bibliotheca veterum Patrum tom. 1. editionis primæ Pariſienſis anno 1575. & ſecundæ, anno 1589. atque in aliis. De eo Joannes Pitſeus lib. De Scriptoribus Britanniæ, Aubertus Miræus in Auctario cap. 77. Ut liceat conjecturis agere, videtur Bachiarius ſubduxiſſe ſe ex Britannia, ob variarum nationum incurſiones, tunc afflictiſſima. Nam ſub annum 441. *Angli, Saxones, Jutta & Frizii* Germaniæ populi, à Procopio, Bedâ, aliiſque vetuſtis Scriptoribus commemorati, in Britanniam tranſierunt. Tiro Proſper à Petro Pithœo & Henrico Caniſio, atque demum ab Andræa Ducheſnio editus, ad annum xviii. Theodoſii, ſic ſcribit: *Britanniæ uſque ad hoc tempus variis cladibus eventibuſque laceratæ, in ditionem Saxonum rediguntur.* Nec multò ante fortaſſe ex Hybernia ſua venerant *Scoti,* quorum nomen æquè ac *Pictorum*; ævo Julii Cæſaris incognitum fuit.

FASTIDIUS Britannorum Epiſcopus ſcripſit ad viduam quandam *De vita Chriſtiana* librum unum; & alium *De viduitate ſervanda*, ſana & Deo digna doctrina. Hæc breviter Gennadius libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 56. Hoc autem opuſculum de vita Chriſtiana legitur inter opera ſancto Auguſtino ſuppoſita tom. 9. operum pag. 416. ad cujus tomi cenſuram Philippus Labbeus in opere ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis tom. 1. pag. 148. adjudicat hoc opus Faſtidio Britannorum Epiſcopo: unde & ex fide Mſ. Codicis, impreſſum eſt etiam Romæ anno 1663. ſub nomine hujus Faſtidii, correctúmque in multis locis;

PROBA Falconia (ut inquit Sixtus Senenſis lib. 4. Bibliothecæ fol. 293.) illuſtris fœmina, Adelphi Proconſulis uxor, rari & elegantis ingenii Matrona, græcè & latinè ad ſummum erudita, divinarum Litterarum amantiſſima, & quaſi altera Chriſtianorum Latina Sapho; prima omnium excogitavit ex verbis Virgilii quem totum memoriâ tenebat, varios utriuſque Teſtamenti locos metricè deſcribere. Excerptis ergo hinc inde ex Virgilii Poëmatibus nunc integris verſibus, nunc hemiſtichiis & hemiſtichiorum particulis, opus propoſitum veluti centonem ex multis pretioſis pannis inſutum, ſervatâ Hexametri lege collegit, ipſúmque *Virgilio-Centones* inſcripſit. Ita Sixtus Senenſis, ſed Gelazius Papa in Decreto De libris Apocryphis anno 494. edito *hunc Virgilio-Centonem* inſeruit, quod ejus antiquitatem valdè commendat. Hos autem Centones primùm olim Lugduni in Gallia anno 1516. impreſſos vidimus, unà cum Poëmatibus Baptiſtæ Mantuani. Indę hoc Poëma inductum in Bibliothecam veterum Patrum tom. 8. editionis primæ & ſecundæ Pariſienſium annorum 1575. & 1589. tum in ſequentes. Idcirco autem inter Eccleſiaſticos viros poſitam ait Iſidorus lib. De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 5. *quod in laudibus Chriſti verſata ſit*: Sigebertus verò lib. De viris illuſtribus cap. 52. inquit *Centonem de mundi Fabrica & Evangeliis pleniſſimè expreſſiſſe*. Claruit ſub Valentiniano III. & Honorio Juniore circa annum Domini 430. & ultrà, de qua etiam Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Proba Falconia*. Et in Selecta Bibliotheca lib. 16. editionum Venetæ & Colonienſis, Venetæ apud Societatem Vene-

tam 1602. & alterius auctæ per Auctorem, anno 1608. apud Joannem Gymnicum.

EUDOCIA vel Eudoxia clariſſima fœmina, Leonis Athenienſis Philoſophi filia, Theodoſii Junioris Imperatoris uxor, eximiis corporis & animi dotibus inſignis, chriſtianæ Religionis perpetua cultrix, ſanctorum Voluminum ſtudioſa, & Poëticæ artis gloriâ inter omnes ſui temporis Poëtas præcipua, collegit breviter ac ſummatim ad imitationem Probæ illuſtris fœminæ, ex græcis Homeri carminibus admirabili induſtriâ plurimas veteris ac novi Teſtamenti hiſtorias, ſervatâ pedum menſurâ & Homerici carminis majeſtate, quod opus in compendium redactum *Homero-Centones* atticulavit. Aſſerit tamen Joannes Zonaras græcus Auctor, Patritium quemdam doctum virum hoc opus primùm collegiſſe, & poſteà imperfectum & indigeſtum reliquiſſe: ſed Eudociam demum abſolviſſe & in ordinem redegiſſe, ut declarat græca inſcriptio heroïcis verſibus operi præfixa. D. Hieronymus in Epiſtola quadam ad Paulinum, ſcribit ſe *Homero-centonas & Virgilio-centonas* legiſſe, ſed cujuſnam ſint, ipſe non indicat. Idem quoque auctor narrat eam cum primùm ob ſingularem pudicitiam & egregiam formam eſſet marito chariſſima, in ejus acerbum odium ob ſequentem cauſam innocenter incidiſſe. Pomum inuſitata magnitudine ſibi oblatum Imperator admiratus, uxori ſuæ miſit. Id illa Paulino dedit viro erudito & hanc ob cauſam ſibi familiari, qui rei ignarus illud Imperatori offert, ut rem miram. Quo ille agnito & occultato, uxorem interrogat, ubi ſit Pomum ipſum miſſum? Illa verita, ne quid ſuſpicaretur, maritus quod jam

ſuſpicabatur, ſe comediſſe reſpondit: verùm illo acriùs urgente jurejurando affirmat ſe jam comediſſe: tum Imperator ira percitus, pomum profert. Sic illâ in manifeſto mendacio deprehenſâ, ſuſpicio mariti confirmatur. Paulinus verò innocens occiditur. Eudocia cum ſe inviſam eſſe cerneret, facultatem abeundi Hieroſolymam poſcit: quò cum magnis opibus profecta, & Templa ædificavit, & pauperibus hujus loci Monaſteriis multa dedit. Inde reverſa, poſt mariti obitum, eò rediit, ibique mortua eſt, non ſine magna opinione ſanctitatis, regnante Marciano Auguſto, anno ſalutis noſtræ 460. Hæc Sixtus Senenſis in Bibliotheca ſancta lib. 4. pag. 227. editionis Pariſienſis in fol. anni 1610. apud Rolinum Thierry viâ Jacobæâ ſub Sole Aureo. Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Eudoxia* Editionis Colonienſis in fol. 2. tomis anni 1608. apud Joannem Gymnicum. Hoc autem opus inſcriptum Homero-centones extat verſum latinè tom. 8. Bibliothecæ veterum Patrum editionis primæ & ſecundæ Pariſienſis anno 1575. & 1589. atque etiam in aliis editionibus: ſed græcè & latinè ſimul in editione nupera Pariſienſi anni 1644. tom. xi. pag. 572. Meminit etiam hujus Eudociæ Photius in Bibliotheca ſua Codd. 183, & 184. narrans eam ſcripſiſſe *Metaphrazim in Octateuchum* metricè, *& in Zachariam & in Danielem & libros tres in Cyprianum Martyrem:* ubi etiam judicium de ipſius Scriptis profert, commendans ejus laborem, quod à muliere & à Reginâ profectum ſit, quòdque *perſpicuus quidem ſit labor ut Heroiro ſcriptus carmine, ſi quis alius.* Addit legibus artis ipſam eſſe profundam, niſi quòd

quæ poëtica conſuevit licentia, fabulis delectans eos qui legunt, ipſas non intermiſcuit. Sed hoc certè majori laudi donandum eſt nobiliſſimæ fœminæ, quin etiam ſubdit hæc verba *Sententias quidem non protendens, neque contrahens, ſervat ſemper proprias.* Addit ipſe Photius hac occaſione hiſtoriam converſionis atque martyrii SS. Cypriani & Juſtinæ, ut hic non ſit Cyprianus ille, qui in Africa fuit ob Chriſtum interemptus, ac cujus inſignia ſcripta extant.

EUSTATHIUS vir diſertiſſimus, à Caſſiodoro, Bedâ & Sigeberto hoc loco laudatus, *novem Sermones ſancti Baſilii Magni in principium Geneſeos ex græco latinos fecit*, & Syncleticæ ſorori Diaconiſſæ inſcripſit. De eo ſic Caſſiodorus cap. 1. De divinis lectionibus: *Geneſeos principia Baſilius attico ſermone elucidavit, quem Euſtachius vir diſertiſſimus ita tranſtulit in latinum, ut ingenium doctiſſimi viri facundiæ ſuæ viribus æquiparaſſe videatur; qui uſque ad hominis conditionem novem libros tetendit.* De eodem ita Junilius Epiſcopus Africanus, ſeu potiùs venerabilis Beda in præfatione Commentarii in Geneſim. *De principio Libri Geneſis multi multa dixere, ſed præcipuè Baſilius Cæſarienſis, quem Euſtathius interpres de græco fecit eſſe latinum.* Syncleticæ porro ſororis Diaconiſſæ ad quam Euſtathius ſcripſit, meminit in præfatione Operis ſui Paſchalis Sedulius, his verbis: *Quis non optet & ambiat eximio ſyncleticæ ſacræ Virginis & Miniſtræ Chriſti placere judicio, quæ ſuperbi ſanguinis nobilitatem ſic humilitate provexit ad gloriam, ut in Cœleſtis patriæ ſenatu fieri mereatur athleta? Scripturas Eccleſiaſtici dogmatis ita ſitiens epotavit, ut niſi ſexus licentia defuiſſet, po-*

tuiſſet docere quàm membris fœminei corporis animus ſit virilis. Extat hoc opus cum Scriptis ſancti Baſilii Impreſſis Antuerpiæ in fol. typis Plantinianis anno 1616. Pariſiis & alibi, floruitque Euſtathius circa annum 440. & ultrà.

450. NILUS ex Præfecto urbis Conſtantinopolitanæ, Monachus & Abbas, ſancti Joannis Chryſoſtomi ut ferunt, diſcipulus, floruit ſub Theodoſio Juniore Auguſto circa annnm 440. obiitque die 12. Novembris anni 452. quouſque perveniſſe creditur, imperante Marciano. De eo Martyrologium Latinorum ac Græcorum Menologium ad diem Nov. 12. Synodus vii. Generalis in cujus Actione 4. citantur duæ ſancti Nili Epiſtolæ, altera ad Heliodorum Silentiarium, altera ad Olympiodorum Præfectum. Photius in Bibliotheca Codd. 201. & 216. in quibus allegantur *Nili de oratione capita* 153. & fragmenta exhibentur *ex ejuſdem Nili Sermonibus duobus de Paſchate; & tribus de Aſcenſu Domini,* hactenus ineditis. ſanctus Joannes Damaſcenus *in Eclogis ſeu parallelis MSs.* Nicephorus Callixtus lib. 14. *Hiſt. Eccleſiaſtica* cap. 14. & 53. Sixtus Senenſis lib 4. *Bibliotheca ſancta*, Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, verbo *Nilus Monachus*, Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Allatius in ſua diſſertatione *De Nilis*, Joſephus Maria Suares in libro Chronologico *de Vita ſancti Nili* pag. 692. ubi omnes vitæ ipſius Epochas ſtrictim computat, quos conſulas.

Scripſit ſanctus Nilus plurimas Epiſtolas quas labore immenſo poſt Petrum Poſſinum Soc. Jeſu Presbyterum doctiſſimum, græcè & latinè evulgavit in fol. doctiſſimus Leo Allatius Romæ

anno 1668. ex Typographio Barberino, quibus ad abundantiam ſollicitudinis adjecit variantes plurium MSs. Codd. Lectiones, & diſſertationem *De Nilis & eorum Scriptis.*

Item varia ſancti Nili Opuſcula quæ poſt mortem Leonis Allatii græcè & Latinè evulgavit in fol. Romæ Joſephus Maria Suares olim Lucionenſis Epiſcopus anno 1673. ex Typographio etiam Barberino, ſuntque ejuſmodi opera inſcripta.

Tractatus De vita aſcetica pag. 1. & ſeqq.

Ad Agathium Monaſticam vitam agentem de virtutibus excolendis & vitiis fugiendis. 85.

Ad Magnam Ancyræ Diaconiſſam de voluntaria paupertate, ſeu de nihil poſſidendo 233.

Tractatus Moralium ſeu ſpiritualium Admonitionum 321.

Epicteti Enchiridion ſeu Manuale à ſancto Nilo conciſum & interpolatum 327.

De Monachorum præſtantia in Urbibus aut in ſolitudinibus 377.

Ad Eulogium Monachum Tractatus Aſceticus 408

Ad eundem De vitiis quæ ſunt oppoſita virtutibus. 451.

Tractatus De Octo Spiritibus malitiæ 456; quem etiam edidit cum veteri latina interpretatione Dominus Emericus Bigot Rotomagenſis vir doctus Pariſiis in 4. anno 680. de quo diximus anteà in *Palladio Galata*, qui ſcripſit vitam ſancti Joannis Chryſoſtomi.

De oratione capita 153. cum prologo nondum edito 475.

Liber de diverſis malignis cogitationibus 512.

Ejuſdem capita 33. per gradus quoſdam diſpoſita 543.

Spirituales Sententiæ per Alphabetum diſpoſitæ 548. cum aliis 552.

Ejuſdem Inſtitutio Aſcetica ad Monachos 555.

Sententiæ abducentes hominem à corruptibilibus 557.

Sermo in illud Evangelii: *Qui nunc habet ſacculum, tollat*, 577. inde ſequitur magnus index operum ſancti Nili, cum libro Chronologico vitæ ipſius; ubi multa ſatis vana, nec ad rem ſpectantia. Adde his *Sententiarum Centurias duas* & ampliùs, quæ leguntur editæ græcè & latinè in magnæ SS. Patrum Bibliothecæ Supplemento Pariſiis edito 1624. in fol. tom. 2. pag. 1168. ex tomo Orthodoxographorum Baſileæ in Germania anno 1569. in fol. His Joſephus Maria Suares paucas addit periodos ex Cod. Ms. Barberino, in indice operum ſancti Nili pag. 626. Eaſdem *duas Centurias Sententiarum ſancti Nili græco-latinas* edidit Franciſcus Turrianus Soc. Jeſu, collatas cum tribus MSs. Exemplaribus & Scholiis appoſitis, cum capitibus centum græcis duntaxat, *De perfectione ſpirituali ſancti Diadoci Photices in vetere Epiro Epiſcopi* Florentiæ apud Bartholomæum Sermaterellium anno 1578. in 8.

Item Narratio Nili quâ cædes Monachorum montis Sinæ & captivitas Theoduli filii à ſancto Nilo tunc Eremita deſcribitur, quàm græcè & latinè Pariſiis in 4. edidit Petrus Poſſinus Soc. Jeſu apud Sebaſtianum Cramoiſy anno 1639. ex Typographio Regio, cujus ad calcem addidit *Orationem in Albianum Hegumenum*. Porro hujus narrationis & Albianæ laudis variantes MSs. Co-

dicum lectiones edidit Leo Allatius ad calcem Epiſtolarum ſancti Nili, quas vide cum doctiſſima diſſertatione *De Nilis & eorum Scriptis*. Hæc ſunt, amice lector, quæ vir doctus Labbeus neſcivit, dum in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* de Nilo ſcriberet, apud quem tamen alia ſunt non contemnenda.

Petrus Chryſologus Ravennæ Epiſcopus, de quo abundanter ejúſque Scriptis Poſſevinus in *Apparatu ſacro* & Labbeus in opere *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, quos legas, Hæc opera ſæpius impreſſa in Galliis cum operibus ſanctorum Leonis Papæ primi, Maximi Tautinenſis Epiſcopi, Fulgentii Ruſpenſis, & aliorum: ſed ſeparatim in 8. Lugduni anno 1636. licet optima eorum impreſſio ſit ea quam procuravit Dominicus Mita Bononienſis Presbyter, factam Bononiæ in 4. apud Carolum Zenerum anno 1643. cum notis atque ad antiqua MSs. exemplaria Collationibus, quam legito. Hujus autem ſancti Antiſtitis Homilias ſeu Sermones, olim ab Annis ad minus Nongentis collegit in unum alius Pontifex nomine Fœlix, quibus addidit parvulum Prologum ad indubiam eorum veritatem, à me erutum ex MSs. tribus Codicibus operum ſancti Chryſologi, in Bibliothecis Fuſniaci, Signiaci ac Longipontis Ciſtercienſis Ordinis, quem hic exprimere juvat ut pote valde brevem.

Prologus ad ſermones Sancti Petri Ravennatenſis Eccleſiæ Epiſcopi.

Beatus Pontifex Petrus Ravennatenſis Eccleſiæ « præfulgidum decus, & Catholicæ veritatis præ- « cipuus Doctor, calore ſuperni amoris accenſus & « rigatione perennis gratiæ irroratus, digno eloquii «

» ſui ornamento vernantium lectionum opuſcula de
» ſingulis Evangeliorum parabolis polito ſermone
» conficiens, delectabili dulcedine aures omnes re-
» plevit & corda. Proinde dilectiſſimi, tanti Paſto-
» ris intentum & anxia mente legamus, & ardenti
» deſiderio ulníſque ſpiritalibus amplectamur; qua-
» tenus fructum laboris in veſtræ mentis cellariâ re-
» condentes, ſimul cum eo magnificæ laudis gloriâ
» perfruamur, & præmia æterni muneris capia-
» mus. Hæc humilis Præſul Fœlix de pauperculi
» cordis cellario, ſermonis exiguum legentibus ob-
» tulit munus.

Porro Fœlix iſte eundem in MSs. Codd. ordinem inſtituit, quàm qui in vulgaribus operum ſancti Petri Chryſologi impreſſionibus hucuſque legitur. Fœlix ipſe Epiſcopus Ravennatenſis ſuum hunc Prologum Sermonibus illis præfixit, qui in 3. aut 4 MSs. Codd. à me inſpectis ſunt numero clxxvi. Claruit Epiſcopus Ravennæ xl. circa annum 702. ad 708. circa quem hanc collectionem aggreſſus eſt.

HONORATUS Antoninus Conſtantinæ in Africa civitatis Epiſcopus, ſcripſit ad Arcadium quendam, qui pro *Confeſſione fidei Catholicæ* in partibus Africæ à Genſerico Rege miſſus exulabat, *Epiſtolam ad labores pro Chriſto ferendos exhortatoriam*, & exemplis præſentibus & Scripturarum relationibus roboratam, & quòd Confeſſionis fidei perſeverantia non ſolùm præterita purget peccata, ſed & meritum procuret martyrii. Hæc Gennadius cap. 95. *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, legitúrque Honorati Epiſtola in Bibliotheca veterum Patrum primæ & ſecundæ editionis Pariſienſis annorum 1575. & 1579. quam etiam repe-

ries tom. 5. editionis à Colonienſibus anno 1618. procuratæ. Floruit circa annum 450. ejuſque memoriam faciunt Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, verbo *Antoninus*; Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 114, pag. mihi 203. Labbeus in *Bibliotheca Scriptorum Eccleſiaſticorum Chronologica* ad annum 450.

Diadocus Photices in veteri Epiro ſeu Illyrico Epiſcopus, à Bellarmino & Auberto Miræo in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 30 Paginâ mihi 182. floruiſſe dicitur exeunte ſæculo quarto, circa annum Chriſti 390. Sed perperam, cum circa 460. floruerit, ut conſtat ex præfatione Victoris Vitenſis ad Libros quinque *De perſecutione Africana*, quos evulgavit Petrus Franciſcus Chifflet Presbyter Soc. Jeſu. De illo hoc unum certò profitetur Labbeus, antiquiorem fuiſſe illum ſancto Maximo Abbate & Martyre; qui capita aliquot illius citaſſe reperitur; Itémque Photio Patriarchâ Conſtantinopolitano, qui ejus meminit in Myriobiblo capp. 201. & 231. ſcripſit *centum Capita De perfectione Spirituali*, quæ latinè paſſim impreſſa ſunt ex interpretatione Franciſci Turriani Soc. Jeſu, græcè verò tantùm cum duabus centuriis *Sententiarum ſpiritualium ſancti Nili* collatis cum tribus MSs. Exemplaribus & Scholiis appoſitis, Florentiæ apud Bartholomæum Sermaterellium anno 1578. in 8. Itaque de eo Victor Vitenſis in prologo ad libros *De perſecutione Africana* Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, cum aliis de quibus ſupra. Habentur ejuſmodi Capita ſancti Diadoci MSs. in Bibliotheca Societatis Jeſu Romana, inter Codices quos attulit ad Societatem Franciſcus Tur- 460.

tianus; in Veneta ſereniſſimæ Reipublicæ inter libros quos ei reliquit Beſſarion Cardinalis; in Bavarica ſereniſſimi Ducis Monachii num. 88. cum Sermonibus Aſceticis Dorothei, Iſaïæ & aliorum.

SANCTUS LEO MAGNUS cognomine, vitæ ſanctimoniâ, rebúſque geſtis ac ſcriptis maximus, Romanus Pontifex, vir apoſtolicus, Orthodoxæ fidei columna, vocis Apoſtoli Petri interpres, Apoſtolicorum Dogmatum defenſor, Apoſtolis comparandus, ſcripſit Sermones varios & in Eccleſia pronuntiavit, Chriſtiana pietate, eruditione, facundiâ admirandos. Scripſit etiam plures Epiſtolas, quibus Catholicam veritatem aſſeruit, Eccleſiaſticam Diſciplinam reſtauravit ac propagavit, Canonum tranſgreſſores & contemptores coërcuit: de cujus Scriptis abundè Bellarminus & Labbeus in opere *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Natalis Alexander in *ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capitibus* ſæculo v. tom. I. Cap. 2. parag. 6. pag. 33. cap. 4. art. 24. pag. 620. dum agit de Proſpero & Juliano Pomerio, unde hic ſequentia deſumam. Inter omnes operum ipſius editiones excellit illa quam accuravit clariſſimus & doctiſſimus vir Paſchaſius Queſnel Presbyter Congregationis Oratorii D. N. Jeſu Chriſti, ex collatis MSs. Codicum Exemplaribus cum doctiſſimis Commentariis variíſque diſſertationum & operum acceſſionibus, duobus in 4. tomis anno 1675. Pariſiis, apud Joannem Coignard viâ Jacobæâ ſub Bibliis aureis.

Meritò Paſchaſius in appendicem rejecit *Sermonem in Natali ſancti Vincentii* Martyris, cujus Auctor Hiſpanum ſe prodit: & *Sermonem* qui in aliis editionibus ſecundus erat, in *Natali SS.*

Apoſtolorum Petri & Pauli, cujus initium eſt: *Exultemus in Domino*: quia præter exordium, quod procul dubio non eſt ſancti Leonis; & quinque circiter lineas quæ deſumptæ ſunt ex Sermone 2. in Anniverſario ipſius Aſſumptionis ad Pontificatum, reliqua ex Sermone 3. in Anniverſario ejuſdem tranſcripta ſunt. *Sermonem 96. in Cathedra ſancti Petri* quòd cæteris accenſuiſſet, pœnituit virum doctiſſimum, ſtylo maturiùs expenſo, illúmque tandem ſanctiſſimo Pontifici abjudicavit.

Epiſtolam *de Chorepiſcoporum privilegio* quæ in prioribus editionibus erat 88. rectè abjudicavit ſancti Leoni idem Paſchaſius Queſnel; cui hoc in judicio præiverant Joannes Morinus & Sirmondus; Ex Heterodoxis verò Blondellus in ſuo Pſeudo-Iſidoro & Turriano vapulantibus. Primum ſuppoſitionis argumentum eſt, quòd in antiquis codicibus MSs. non compareat, ſed tantùm in recentioribus quibuſdam poſt Iſidorianæ Collectionis tempora exaratis. 2. Quòd apud Antiquos Scriptores mentio hujus Epiſtolæ nulla extet, eamque nullus ſeu Canonum ſeu Pontificiorum DecretorumCollector ante Iſidorum Mercatorem, ſeu ante 9. ſæculum ſuis Collectionibus inſeruerit. 3. Quòd ſtylus à Leonino prorſus abhorreat. 4. Quòd titulus ſancto Leoni ſit inſolitus, & quòd nexus Epiſcoporum Germaniæ cum Gallicanis non ſapiat ætatem ſancti Leonis, ſed Caroli Magni, aut poſteriorem. 5. Cùm Synodum Romæ habitam deſcribit, *Synodum* appellat *Epiſcoporum, ſive Cœterorum Conſacerdotum, Chriſtique Fidelium coadunatam*: quaſi laïca plebs inConcilium admitteretur; quæ verba ſancto Pontifice indigna ſunt. Adde nomen ſacerdotis ævo

ſancti Leonis, nunquam tribui ſolitum Presbyteris abſque additamento hujuſmodi, *ſecundi Ordinis*, *ſecundi Gradûs* &c. Taceo de fœdo ſoleciſmo. 6. In hac Epiſtola citantur Canones Neocæſarienſes, cùm nec à S. Leone, nec ab ejus Deceſſoribus, Synodorum particularium Canones citatos legamus: & Innocentius I. alios à Nicænis recipiendos non eſſe profeſſus ſit. 7. Canon 13. Neocæſarienſis ea in Epiſtola ex Dionyſii Exigui verſione citatur, quam Leone Magno longè poſteriorem eſſe nemo neſcit. 8. Rhabanus Maurus in libro quem *De Chorepiſcopis* ad Drogonem Metenſem Epiſcopum ſcripſit, ejus Epiſtolæ non meminit, quod argumento eſt eam eſſe ſuppoſititiam: nunquam enim ille Chorepiſcoporum cauſſam defendendam ſuſcepiſſet, ſi ſanctus Leo eos damnaſſet; neque hæc Epiſtola virum tam eruditum & in Germania quò miſſa dicitur, ſcribentem fugiſſet. 9. Epiſtola illa nihil aliud eſt quam Canon ſeptimus Hiſpalenſis Concilii, cui exordium inſulſum præfixit impoſtor, ut Epiſtolæ imaginem indueret. 10. Adulterinam eſſe Epiſtolam clamat ſilentium Synodorum Pariſienſis 6. & Meldenſis, Nicolai I. in Epiſtola ad Rodulphum Bituricenſem Archiepiſcopum, Capitularium Caroli Magni & Ludovici Pii Impp. in quibus frequens Chorepiſcoporum mentio occurrit, nulla Epiſtolæ iſtius ſancti Leonis, quam certè non omiſiſſent. Denique ſunt aliqua in ea Epiſtola, quæ cum Eccleſiæ Romanæ conſuetudine conciliari non poſſunt. *Sed neque*, inquit, *coram Epiſcopo licet Preſbyteris in Baptiſterium introire*. An non potiùs coram Epiſcopo, & cum Epiſcopo in Baptiſterium introire, & ex of-

ficio baptizanti Epiſcopo adeſſe jubebantur ? Ad has non attenderunt rationes viri eruditi, qui hanc Epiſtolam ut genuinam ſancti Leonis admittendam eſſe cenſuerunt Halleiius & Ludovicus Cellotius, in ſuo uterque opere *De Eccleſiaſtica Hierarchia*. Petrus Aurelius adverſùs Sirmondum ſcribens. Dionyſius Petavius *in notis ad ſanctum Epiphanium*, & Petrus de Marca lib. 2. *de Concordia Sacerdotii & Imperii* cap. 13. cum aliis.

Idem operum ſancti Leonis editor atque illuſtrator Paſchaſius Queſnel duos illos *De vocatione omnium gentium libros*, nec non *Epiſtolam ad Demetriadem* edidit ſub nomine ſancti illius Pontificis, eáſque lucubrationes ipſi vindicare conatus eſt duabus diſſertationibus elegantiſſimis. Id autem probat ex ſtilo, dicendique caractere planè ſimili : ex identitate doctrinæ circa gratiam Chriſti, & circa alia etiam capita ; ex vocibus Auctori librorum De vocatione gentium & ſancto Leoni communibus, ex convenientia denique utriuſque in citanda Scriptura ſancta. Sed nondum viris omnibus eruditis perſuadere potuit, hos libros & hanc Epiſtolam eſſe ſancti Leonis fœtus, ejuſque nomine in nova operum ipſius editione, meritò inſcriptos fuiſſe. 1. Quia tanta non eſt ſimilitudo doctrinæ iſtorum librorum cum doctrina Leonis, quin æqualis & fortè major reperiatur cum doctrina ſancti Proſperi, ut in Proſpero dicit Natalis Alexander, nec tamen ſancto Proſpero indubiè attribuuntur. Stylus verò non eſt Leonino penitus ſimilis : nam periodi ſancti Leonis ſunt magis commenſuratæ, nec tantæ ſunt in ejus Sermonibus aut Epiſtolis figuræ, tot Rithmi, tanta

modulatæ ac tinnulæ orationis affectatio; quanta in libris *De vocatione omnium gentium* aut in Epiſtola *ad Demetriadem* : uno verbo, facundior eſt ſancti Leonis citra ullam affectationem oratio. Præterea ſanctum Leonem contra Manichæos, contra Priſcillianiſtas; contra Pelagianos; contra Neſtorianos & Eutychianos pugnaſſe, ejus Vita & Epiſtolæ teſtantur : ſed contra Semipelagianos ipſum certaſſe non legimus. Amicus Caſſiani erat, qui libros *De Incarnatione Chriſti* ſcripſit ab eo rogatus; eoſque ipſi nuncupavit : qui aliunde Proſperum magni faciebat, quem ubi creatus eſt Pontifex, ſibi ad Epiſtolis eſſe voluit. Controverſiis igitur illis non ſe videtur immiſcuiſſe ſanctus Leo. Tertio Gelaſius Papa Libros *De vocatione gentium* laudat ſub nomine *cujuſdam Eccleſiarum Magiſtri*. At ſanctum Leonem Deceſſorum ſuorum unum, tot meritis illuſtrem, tantâ nominis celebritate conſpicuum, qui ab annis duntaxat triginta obierat, ſuo nomine deſignaſſet; non eo modo quo ignoti quique notari ſolent. Nemo enim facilè credet ex hominum memoria deletum fuiſſe hujus Auctoris nomen, præſertim Romæ, ſi is fuiſſet ſanctus Leo Romanæ Eccleſiæ Archidiaconus, ac paulo poſt Pontifex, qui ab annis triginta è vita migraverat. Plura enim Romæ fuiſſent illorum librorum & Epiſtolæ Exemplaria; quorum aliquod adſcriptum habuiſſet ſancti Leonis nomen; & vivebant adhuc plurimi, quibus notum fuiſſet ſanctum Leonem hæc ſcripſiſſe, & id in omnium eruditorum ore verſatum eſſet, nec illud ignoraſſet Gelaſius doctiſſimus Pontifex. Denique nullus Codex Ms. hæc opera ſancto Leoni adſcribit, ut fatetur ipſe Paſchaſius

Paſchaſius Queſnel, nec in tota retro Antiquitate genuinus illorum Auctor cognitus eſt. Unde non moleſtè ferat vir doctiſſimus, ſi libros *De vocatione gentium* & Epiſtolam *Ad Demetriadem* ſub ſancti Leonis nomine (ſub quo illa pauló confidentiùs vulgavit) nec laudemus, nec laudanda eſſe putemus: eo quod ejuſmodi auſus in Scriptis ſanctorum Patrum inſcribendis vel abradendis, *abſque demonſtratione, vel quaſi*, fieri non debeant.

Quantum etiam *ad capitula ſeu Auctoritates de gratia Dei & libero voluntatis arbitrio*; quæ Cœleſtino Papæ tribuuntur, pro quibus ſancto Leoni aſſerendis diſſertationem ſuam tertiam Paſchaſius Queſnel inſtituit: vix video, quânam ei ratione ſuccedat. Hæc enim ſolas conjecturas, eaſque non ſatis validas, ad Antiquitatem deſtruendam & mille annorum, ut ita loquar, Cœleſtini poſſeſſionem. Unde Paſchaſius ſub initium ſuæ diſſertationis adſtringitur fateri eas eſſe Cœleſtino attributas à Petro Diacono, aliiſque qui in cauſa fidei ex Oriente Romam miſſi ſunt, lib. *De Incarnatione & gratiâ D. N. Jeſu Chriſti ad Fulgentium* cap. ultimo. deinde à Creſconio Epiſcopo Africano, in fine ſuæ Collectionis Canonum circa annum Chriſti 690. emiſſæ, eidem adſcriptum Pontifici legitur. Tum denique poſterioribus ſæculis, à Floro Magiſtro ſcribente Eccleſiæ Lugdunenſis nomine, adverſùs Joannem Scotum Erigenam; à Lupo Ferrarienſi Abbate in *Collectaneis* quæſtione 2. ab Hincmaro Remenſi libro *De prædeſtinatione* cap. 22. pag. 128. 130. 133. & Epilogi cap. 5. pag. 379. Nihil itaque conjecturæ valeat ad tam mucidam Antiquitatem everten-

dam, immo ſpernuntur dum nimiùm affectatæ ſunt.

Denique inter Epiſtolas ſancti Leonis Papæ invenientur inſertæ aliorum Epiſcoporum Epiſtolæ: ut *Proterii Alexandrinæ Eccleſiæ Patriarchæ Epiſtola ad Leonem Romanæ Sedis Epiſcopum De Feſtivitate Paſchali* anno 554. ſcripta, quam ex Ms. Cod. correctam deſcripſit atque inſeruit ſuo in Canonem Victorii Aquitani Paſchalem Commentario cap. 2. Ægidius Bucherius Atrebatenſis Theologus Soc. Jeſu, de qua Gennadius libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 10. mentionem facit. Item *Epiſtolæ Paſchaſini Lilybæi in Sicilia Epiſcopi ad Leonem præfatum Papam directa de eodem argumento*, de qua Gennadius citatus cap. ſequenti; quàmque refert idem Ægidius Bucherius citato libro, ſub finem capitis primi. Item *Epiſtola ſancti Leonis Bituricenſis in Gallia Epiſcopi* ſub annum Chriſti 454. unà cum Victurio Cenomanenſi & Euſtochio Turonenſi, ad Preſbyteros & Epiſcopos Provinciæ *non Thaciæ*, (ut inter Leonis primi Papæ Epiſtolas vulgatum eſt) *ſed Tertiæ*, quo nomine Turonica Provincia Deſignatur, quæ eſt Tertia Lugdunenſis: ut Sirmondus in notis ad Concilia Galliæ obſervavit. Item *Epiſtolæ duæ Flaviani Patriarchæ Conſtantinopolitani*, & una *Ravennii Arelatenſis Archiepiſcopi, Ruſtici Narbonenſis Archiepiſcopi* aliorùmque Galliæ Epiſcoporum &c.

» VICTORIUS Natione Aquitanus, ſcru-
» puloſus temporum calculator, invitatus à ſan-
» cto Hilaro urbis Romæ tunc Archidiacono,
» & poſtea poſt mortem ſancti Leonis Epiſco-
» po, compoſuit *Paſchalem curſum* indagatione

cautiſſimâ ; poſt quatuor priores qui eum in hac parte præveneranc , id eſt , Hippolytum, Euſebium, Theophylum & Proſperum : protendens temporum ſeriem uſque ad annum 532. Ita ut quingenteſimo trigeſimo-tertio anno Paſchalis reincipiat ſolemnitas, eodem menſe & die, eadémque lunâ, quâ primùm Paſſio & Reſurrectio Domini facta eſt. Hæc Gennadius *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 88. Hunc Victorii Aquitani Canonem Paſchalem primus edidit doctiſſimíſque commentariis ornavit Ægidius Bucherius Atrebatenſis Soc. Jeſu, impreſſum Antuerpiæ in fol. in officina Plantiniana anno 1633. cum aliis aliorum Patrum operibus ad eandem materiam ſpectantibus. Scripſit Victorius *Canonem Paſchalem* Conſtantino & Rufo Conſulibus, ut ipſe in Prologo tradit, hoc eſt, Chriſti anno vulgari 457. quo claruit.

Victor Cartennæ in Africa Epiſcopus, de quo ſic Gennadius cap. 77. *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*. Victor Cartennæ Mauritaniæ civitatis Epiſcopus, ſcripſit adverſùs Arrianos librum unum & longum, quem Geiſerico Regi Vandalorum per ſuos audiendum obtulit, ſicut ex proœmio Libri ipſius didici. Scripſit & de pœnitentia publica librum, in quo & regulam vivendi pœnitentibus juxta Scripturarum autoritatem ſtatuit. Et ad Baſilium quendam ſuper mortem filii conſolatorium libellum, ſpe reſurrectionis perfectâ inſtructione munitum. Homilias etiam compoſuit multas, quas à fratribus propriæ ſalutis ſollicitis, in libris digeſtas ſervari cognovi. Habetur liber *De pœnitentia* tom. 2. ad calcem operum D. Ambroſii, in multis editionibus. Item liber 460.

De conſolatione in adverſis ad Baſilium, inter opera Sancti Baſilii Magni tom. 3. pag. 613. ultimæ Editionis Pariſienſis anni 1638. quod nullus adnotavit: Sanè iſtud opus editum primò Pariſiis circa annum 1520. apud Claudium Chevallon in 12. cum operibus *Sancti Eucherii Lugdunenſis Epiſcopi*, ex Ms. Codice antiquo, ut narrat editor nullâ factâ mentione ullius interpretis: unde liquet eſſe Auctoris latini, non græci; ad Baſilium Victoris Africani, non Baſilii Græci & Cappadocis ad aliquem alium. Claruit anno 460. de quo Bellarminus & Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Scholiis ad Gennadium.*

ARNOBIUS JUNIOR quantum conjicere fas eſt, Gallus fuit, offerens *Commentarios ſuos in Pſalterium* duobus Epiſcopis Gallis, Leontio nempe Arelatenſi Epiſcopo & Ruſtico Narbonenſi anno Chriſti 460. vel 461. quo Cathedræ Arelatenſi recens ſedebat Leontius, & ſenex Narbonenſi Ruſticus. Nullum ſanè inditium quòd Afer fuerit hujus Commentarii Auctor, hæ conjecturæ eum fuiſſe Gallum, quamvis inde Gallia noſtra magnum non habeat ſplendorem, ob hujus operis latinitatem barbaram & inſulſam, peccantemque grammaticarum legum deſpectum. Legitur hoc opus in Bibliotheca SS. Patrum, omnium editionum. Quantum verò ad *altercationem inter Arnobium & Serapionem*, ſeu *conflictum Catholici de Deo trino & uno, de duabus in Chriſto ſubſtantiis in unitatem perſonæ, & de gratiæ ac liberi Arbitrii concordia*; allegò infrà opuſcuum iſtud, verbo *Vigilius Tapſenſis*, ad quem ſpectat, ut dicemus ad annum DLXX. Agunt de Arnobio

Juniore Sixtus Senenſis lib. 4. Bibliothecæ ſanctæ, Poſſevinus in Apparatu ſacro Bellarminus & Labbeus De Scriptoribus Eccleſiaſticis, Natalis Alexander Dominicanus in *Selectis Historiæ Eccleſiaſticæ capitibus*, ſæculo v. tom. 1. cap. 4. pag. 639. ubi Arnobium Gallum facit contra Sixtum Senenſem qui eum Africanum credidit. Hæc ad correctionem Nomenclatorum recentium.

PAULINUS Petricordius vel potiùs Petracoricenſis floruit circa annum 460. & ulteriùs cujus habemus *libros ſex carmine heroïco ſcriptos ad Perpetuum Turonenſem Antiſtitem, De vita ſancti Martini ejuſdem Urbis Epiſcopi*, qui tom 8 Bibliothecæ veterum Patrum editionis Colonienſis anni 1618. & editionum veterum Pariſienſium annorum 1575. & 1589. ac pluribus aliis Poëtarum Collectionibus Paulino Nolano Epiſcopo adjudicantur: cum *verſibus De viſitatione Nepotuli ſui & brevi opuſculo De orantibus*, quæ primùm carmina Franciſcus Juretus ex Codice V. C. Petri Pithæei cum notis ediderat. Sex tamen illi libri *de vita ſancti Martini* pertinent ad Paulinum patriâ Petricordium ſeu Petracorienſem, qui 30. aut 40. circiter annis ab obitu ſancti Paulini Nolani Epiſcopi, opus illud ſuum dicavit Perpetuo Turonenſi Archiepiſcopo, Præſidi Concilii Turonenſis anni 480. Ita etiam volunt MSs. Exemplaria Vaticanum & Corbeienſe, de quibus Sirmondus in eruditis ſuis ad Sidonium Apollinarem notis. Plura apud Philippum Labbeum in diſſertatione hiſtorica de Scriptoribus Eccleſiaſticis verbo *Paulinus Nolanus* tom. 2. pag. 165. Aubertus Miræus in Bibliotheca ſua Eccleſiaſtica Scholio ad caput 470.

48. Gennadii de Scriptoribus Eccleſiaſticis pag. 57. Bellarminus obſervatione ſecundâ ad opera ſancti Paulini Nolani, in editione omnium ampliſſima & caſtigatiſſima libri de Scriptoribus Eccleſiaſticis anno 1617. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy. Noviſſimus editor operum ſancti Paulini Nolani Pariſiis in 4. anno 1634. apud Edmundum Couterot.

ANTONIUS ſancti Simeonis Stylitæ diſcipulus, qui Martyrologio Romano 5. Januarii adſcriptus eſt, Magiſtri ſui vitam ſcripſit, quæ in Vitis Patrum Eremitarum tom. 1. editionis Plantinianæ legitur, quam procuravit Heribertus Roſvveidus Soc. Jeſu annis 1615. & 1628. Vixit ipſe cum Simeone, & vermes de corpore ejus fluentes collegit, & in ulcerum cavernis repoſuit, ut ipſe de ſe in hæc verba narrat: *Quidam juvenis adſtitit ei nomine Antonius, qui vidit hæc & ſcripſit. Juxta præceptum illius colligebat vermes de corpore ejus, qui cadebant in terram, & porrigebat illi rurſum. At ille ponebat eos ſibi in ipſo vulnere, ad ſimilitudinem Juſti Job dicens, manducate quod vobis Dominus dedit.* Et infra ad finem: *Ego humilis peccator Antonius, in quantum potui, lectionem brevem hanc expoſui.* Claruit Antonius circa annum 470. de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 94.

480. CONSTANTIUS Presbyter Lugdunenſis, (non autem Epiſcopus, ut ſanctus Iſidorus in Catalogo cap. 4. ſcripſit) à Sidonio Apollinari Arvernorum Epiſcopo ſæpe laudatus, ſcripſit librum unum *De vita ſancti Germani Antiſſiodorenſis Epiſcopi*, qui in collectione ſanctorum Laurentii Surii extat ad diem XXXI. Julii. Hoc opuſculum ob-

tulit ſancto Patienti Lugdunenſi Epiſcopo, qui obiit die ij Septembris anno circiter 480. Unde Conſtantium eodem tempore clarum fuiſſe liquet. De eo Sammarthani in Gallia Chriſtiana, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 103. fol. Mihi 200., auctores omnes qui ſcripſerunt de Epiſcopis Altiſſiodorenſibus.

GENNADIUS Epiſcopus ſive Patriarcha Conſtantinopolitanus, vir (ut inquit Gennadius Maſſilienſis in libro De ſcriptoribus Eccleſiaſticis cap. 90. *linguâ nitidus & ingenio acer, tam dives ex lectione Antiquorum fuit, ut Danielem Prophetam ex integro ad verbum commentatus exponeret. Homilias etiam multas compoſuit; moritur Leone ſeniore imperante.* Hæc Maſſilienſis Sinonymus Ejus autem miracula & virtutes perſequitur Nicephorus Callixtus Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ lib. 15. cap. 22. & 23. Extat ejus Epiſtola *Ad Metropolitanos & ad Romanum Pontificem contra Simoniacos* in Orthodoxographis pag. 658. & inde in Bibliotheca ſanctorum Patrum Marguini Bignei, editionum Pariſienſium 1575. & 1589. Vixit juxta Trithemium anno 460. ſed errore (opinor) Amanuenſium, cum 490. ſcribendum eſſet. Quomodo autem Gennadius dudum Pelagianis faverit; qui tamen poſtea redditus omnino Catholicus; Vide Cardinalem Baronium tom. 2. ſub annum Domini 490. Fœlicis autem Papæ nonum. Ita Poſſevinus in Apparatu ſacro, quem amplexus ſum. 490.

EUGENIUS Carthaginis Africæ civitatis Epiſcopus & Confeſſor publicus, admonitus ab Hunerico Rege Vandalorum, Catholicæ fidei Expoſitionem & maximè verbi Homouſii proprieta-

„ tem differere, cum conſenſu omnium Africæ,
„ Mauritaniæ, & Sardiniæ atque Corſicæ Epiſco-
„ porum & Confeſſorum, qui inCatholicâ perman-
„ ſerant fide; librum fidei non ſolùm ſanctarum ſcri-
„ pturarum ſententiis, ſed & Patrum teſtimoniis
„ communitum, per Collegas ſuæ Confeſſionis por-
„ rexit. Jam verò aſportandus pro fidelis linguæ
„ remuneratione in exilium, Epiſtolas velut con-
„ ſervandi Baptiſmatis ovibus ſuis quaſi paſtor ſol-
„ licitus dereliquit. Altercationes quoque quas cum
„ Arrianorum Præſulibus per internuntios habuit,
„ conſcripſit, & relegendas per majorem Domûs
„ Hunnerico tranſmiſit. Similiter & preces pro quie-
„ te Chriſtianorum, eidem velut Apologias obtulit.
„ Vivere adhuc ad confirmationem Eccleſiæ dicitur.
Hæc Gennadius lib. De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 96. quæ breviùs Honorius Auguſtodunenſis ex eodem habet libello 2. cap. 99 Ejus quoque cohortatoriam Epiſtolam ad Eccleſiam ſuam Carthaginenſem, ut eam in recta fide confirmaret, & adverſùs Arrianorum perſecutionem muniret, deſcribit ſanctus Gregorius Turonenſis lib. 2. hiſtoriæ Francorum cap. 3. Quantùm autem ad *Orationem quam Hunnerico Vandalorum Regi obtulit*, hanc habes inſertam lib. 5. De perſecutione Africana Victoris Vitenſis Epiſcopi, de quo ſtatim agemus Claruit Eugenius anno 490. & ultra, de quo mentionem faciunt Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Scholiis ad Gennadium, Natalis Alexander Dominicanus in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus, ſæculo v. tom. 1. pag. 689.

VICTOR VITENSIS in Africa Epiſcopus, in VVandalica perſecutione pro fide Orthodoxa gra-

viſſima incommoda paſſus, ejuſdem perſecutioni hiſtoriam libris quinque ſcripſit circa annum 490. quos *De Perſecutione Africana* inſcriptos & ad ſuam puritatem ex collatione MSs. Codicum reductos, cum operibus Vigilii Tapſenſis Epiſcopi evulgavit in 4. anno 1665. Petrus Franciſcus Chifflet Societatis Jeſu Presbyter, Divione apud Viduam Philiberti Chavance, & Pariſiis apud Simeonem Piget viâ Jacobæâ ſub ſigno Prudentiæ, quibus ſubjunxit varias ad calcem lectiones cum notis & vindiciis. Ejus memoria ſacris Eccleſiæ faſtis inter Confeſſores inſerta eſt ad diem 23. Auguſti. Victorem Vitenſem dico cum viris doctiſſimis, Holſtenio & Chiffletio, qui ita dicendum ex MSs. Codicum fide oſtendunt, quibus ſuffragatur vir etiam doctiſſimus Henricus de Noris Eremita Auguſtinianus lib. 2. Hiſtoriæ Pelagianæ cap. 21. id probans ex notitia Epiſcoporum Africæ, qui ſub Hunnerico Genſerici ſucceſſore perſecutionem ſuſtinuerunt. In ea namque inter Epiſcopos Provinciæ Proconſularis legitur *Florentius Uticenſis*: in catalogo autem Epiſcoporum Provinciæ Byzacænæ hæc verba leguntur, Victor Vitenſis non *occurrit*. Uticenſis igitur Eccleſia ſpectabat ad Provinciam Carthaginenſem, Vitenſis verò ad Byzacænam: illi Florentius, huic verò Victor præerat, tempore Vandalicæ perſecutionis. Qui plura voluerit, legat notas Petri Franciſci Chiffletii ad dicti Victoris libros.

Honoratus Maſſilienſis Eccleſiæ in Gallia Epiſcopus floruit circa annum 490. & ſcripſit teſte Gennadio lib. De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 99. (ſi tamen hoc caput ad eum ſpectat, cùm in multis MSs. Codd. non reperiatur) *De vita*

ſancti Honorati Arelatenſis Epiſcopi tractatum, quem Bollandiſtæ ad diem 5. Maii, Surius ibidem, & Paſchaſius Queſnel ſub finem tomi primi operum ſancti Leonis Magni correctiſſimè edidit. Vide opera ſancti Leonis ultimæ editionis Pariſienſis impreſſa 2. tomis in 4. 1675. apud Joannem BaptiſtamCoignard viâ Jacobæâ ſub Bibliis aureis.

500. ADRIANUS auctor Græcus ſcripſit græcè circa annum 500. *Iſagogen ſacræ Scripturæ* utilem, & hæc anno 1602. græcè prodiit Auguſtæ Vindelicorum ex Bavarico & altero Codice, Manuſcriptis. Antiquior eſt hic Scriptor quam vulgò credatur, cujus mentio apud Caſſiodorum invenitur cap. 10. Divinarum lectionum, ubi agit de Introductoribus Divinæ ſapientiæ, Ticonio, ſancto Auguſtino, Eucherio, & Junilio. Ejus quoque meminit Photius in ſua Bibliotheca Cod. 2.

LAURENTIUS Novarienſis Epiſcopus cognomento Mellifluus, de quo hæc Sigebertus in libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 120, pauca habet: *Laurentius Mellifluus ſcripſit librum De duobus temporibus, id eſt, uno ab Adam uſque ad Chriſtum; altero à Chriſto uſque ad finem ſæculi. Declamavit etiam Homilias ore quaſi mellito, unde agnominatur Mellifluus.* Sunt qui conjiciunt, ipſum ex Novarienſi Epiſcopo ſub annum Chriſti 507. creatum eſſe Mediolanenſem Archiepiſcopum, ipſúmque laudari ab Ennodio Ticinenſi, in Dictione miſſa Honorato Novarienſi Epiſcopo, cum Baſilica Apoſtolorum dedicaretur. Hoc autem certum non eſt, ſolíſque & infirmis nititur conjecturis. Floruit circa annum 510. & ultrà, forſitan ad annum 520. Scripſitque *librum de duobus temporibus, ſeu de Pœnitentia &*

Eleemoſina Homilias duas, quas habet Bibliotheca SS. Patrum edit. Pariſienſis, anni 1579. tomo 9. ſeu Supplementi pag. 1542. apud Michaëlem Sonnium, aliæque editiones hujus Collectanei omnes, tam Pariſienſes quàm Colonienſis anni 1618. & Lugdunenſis ultima anni 1677. Item *Homiliam de muliere Chananæa* quam è Ms. Corbeienſi eduxit Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 18. cum paucis obſervationibus. De illo præter Sigebertum, Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 115.

PASCHASIUS de quo Bellarminus & Labbeus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis, Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Auctario cap. 121. pag. Mihi 204. cui omnes attribuunt *Libros duos De Spiritu ſancto contra Macedonium*, & qui inveniuntur in omnibus editionibus Bibliothecæ veterum Patrum, præſertim in ultima Lugdunenſi anni 1677. apud Aniſſonios Fratres tom. 8. pag. 806. ſub nomine dicti Paſchaſii Diaconi. Innituntur auctoritate D. Gregorii Magni qui in libris Dialogorum attribuit dicto Diacono Paſchaſio libros De Spiritu ſancto, quam Auctoritatem eſſe maximam non diffiteor. At ſive Paſchaſius hos tantùm libros olim à Fauſto Regienſi Epiſcopo compoſitos tranſcripſerit, ſive opus ipſumPaſchaſii,de quo loquitur ſanctusGregorius, lapſu temporum interciderit : Libri qui ſub nomine dicti Paſchaſii evulgantur, non ſunt ipſius, ſed ſpectant ad Fauſtum Regienſem Epiſcopum. Eſſe autem ipſum opus Fauſti, convincitur 1°. Ex Ms. Cod. Vaticano unde primùm impreſſi ſunt, quem Jacobus Sirmondus vidit & tenuit ,

ſub nomine Fauſti inſcriptum. 2°. Quia ſcripti ſunt hi libri occaſione accepta Symboli, ut notat Gennadius libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 85. dum loquitur de Fauſto ejúſque ſcriptis; unde opus Fauſti proprium eſſe arguuntur. 3°. Continent proprias Fauſti opiniones, nempe nihil eſſe incorporeum præter Deum, unde lib. 2. cap. 1. appellat *animam corpoream*. 4. Joannes Trithemius qui videbat hos libros MSs. antequam imprimerentur, allegat eorum prima verba, ſub nomine Fauſti à ſe inſpecta, quæ cum primis operis hujus verbis eadem ſunt. Itaque nihil omnino habemus Diaconi Paſchaſii, cùm opus ei attributum, debeatur Fauſto Regienſi in Gallia Epiſcopo.

530. COGITOSUS Scotus Monachus & Abbas ſcripſit *Acta ſanctæ Brigittæ Laginenſis Scoto Hybernæ*, quæ ſub annum 521. vixit, eſtque Martyrologio Romano inſcripta, ad diem 1. Februarii. Actorum iſtorum Baronius in notis ad Martyrologium meminit, eaque primus ex Ms. Cod. Henricus Caniſius tom. 5. Antiquarum lectionum evulgavit. Hujus Brigittæ nonnulli revelationes celebrant, quas eſſe Brigittæ junioris apud me conſtat, quaſque nullius aut minimi ponderis eſſe cenſeo. Multa habet ex Cogitoſo in Typographia Hyberniæ Silveſter Giraldus Cambrenſis, qui anno 1188. floruit. De eodem habet mentionem Poſſevinus in Apparatu ſacro, Miræus in Auctario cap. 127. pag. 205.

NONNUS *Panopolita Ægyptius eloquentiſſimus, Virginem Theologum, hoc, eſt Joannem Evangeliſtam verſibus heroïcis eſt interpretatus*. Hæc Suidas in Lexico. Vixit ante tempora Imperatoris Juſtiniani, nam Agathias qui ſub Juſtiniano floruit,

lib. 4. de bello Gothico, authoritate ejus utitur. Sixtus autem Senenſis cum inter græcos Poëtas Chriſtianos præcipuum numerat, cujus &(inquit) feruntur Dionyſiacon lib. 48. heroïcè conſcripti, ſed ij ad rem Eccleſiaſticam nihil conferunt. Antonius Poſſevinus in libro 17. Bibliothecæ ſelectæ cap. 12. juxta editionem Venetam & Colonienſem anni 1608. opponens veram hujus Poëtæ Theogoniam falſæ Theogoniæ Heſiodi, inſeruit ejuſdem Nonni Carmina quædam græca græcæ paraphraſeos cum verſione latina: ut quàm altè Deo aſpirante, idem græcus Chriſtianorum Cothurnus poteſt incedere, habeatur ad manum. incipit autem ἄχρονος ἦν, ἀκίχητος, ἐν ἀῤῥήτῳ λόγος ἀρχῇ, hoc eſt; ut verbum è verbo reddamus: *Sine temporeierat, incomprehenſibilis ineffabili verbum principio.* Et quidem ex Aldi Manutji officina Romæ, id eſt, circa annum 1508. ex Poſſevino, qui hoc aſſerit in Apparatu (centum prope modum abhinc annis) prodiit *hæc paraphraſis græca*, cujus poſtea latinam verſionem Joannes Bordatus & Erardus Hedenecx ediderunt: ſed quæ demùm emendatior utroque idiomate emiſſa eſt Lugduni Batavorum anno 1598. in 8. operâ Franciſci Nanſii cum ejuſdem notis ad ipſam. *Hæc Paraphraſis Poëtica in Evangelium ſancti Joannis*, græcè etiam cum textu Evangelii & Henſii exercitationibus, prodiit Lugduni Batavorum anno 1627. in 8. & græco-latinè Pariſiis anno 1578. in 8. & in Bibliotheca veterum Patrum editionis Pariſienſis anni 1624. p. 302. & ſeqq. Idem Nonnus collegit & explicavit *Hiſtorias, quarum meminit ſanctus Gregorius Nazianzenus in duobus Steleteuticis* adverſùs Julianum: cujus collectio

& explicatio græcè edita p. 127. Etonæ 1610. in 4. eadémque latinè per Jacobum Billium inter opera ſancti Gregorii Nazianzeni Pariſiis in fol. 1583. & 1609. Denique *Libri* 48. *Dionyſiacorum* ſunt editi græcè per Joannem Sambucum cum lectionibus ac conjecturis Gerardi Falkemburgii & emendationibus Guillelmi Canteri Antuerpiæ 1569. in 4. & græco-latinè per Lubinum cum lectionibus ac conjecturis Gerardi Falkemburgii Hanoviæ 1605. in 8. Itemque græco-latinè cum variis Lectionibus & notis marginalibus per Jacobum Lectium Aureliæ Allobrogum anno 1606. in 8. De Nonno Poſſevinus in Apparatu ſacro verbo *Nonnus*. & in Bibliotheca Selecta lib. 17. cap. 12. Aubertus Miræus in Auctario cap. 128. pag. Mihi 205.

Montanus Epiſcopus Toletanus, virtute Sancti Spiritûs & eloquio pollens, ſcripſit *Epiſtolas duas, alteram Palentinæ Urbis Incolis De Eccleſiaſtica Diſciplina & contra Priſcillianos; alteram ad Turribium Religioſum Monachum*. Præfuit Concilio Toletano II. anno 527. & ultra; de quo ſanctus Hildephonſus in libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 3, Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Scholiis ad caput 3. Hildephonſi. Extant ejuſmodi duæ Montani Epiſtolæ in Martyrologio Hiſpanico ad diem 23. Februarii, pag. 225. & in noviſſima Editione Conciliorum Pariſienſi tom. 4. pag. 1736. Claruit uſque ad 530. & ultra, de quo ſanctus Hildephonſus loco citato, pauca quidem, ſed præclara narrat.

Remigius Remorum Archiepiſcopus, Francorum meritò ob Clodovæum ad Chriſtianam Fidem converſum appellatus Apoſtolus. Hoc con-

tigit anno Regni Clodovæi xv. poſt victoriam Alamannicam, id eſt, juxta æram noſtram anno Chriſti deſinente 496. In Natali enim Domini, exeunte anno baptizatum fuiſſe, Alcimus Avitus Vienneniſis Epiſcopus teſtatur, in Epiſtola ad ipſum Clodovæum data, quam Sirmondus tom. 1. Conciliorum Galliæ publici Juris fecit. Sigebertus Gemblacenſis, triennio ſeriùs, id eſt, anno 499. Clodovæi Baptiſmum ſtatuit: ſed more ſuo, (omnia enim triennii ferè ſpatio poſteriùs narrare ſolet, quàm geſta ſunt) ut in Chronico Belgico annotavit Miræus. Cæterùm anno 471. Remenſem Sedem Remigius adiit, duos & viginti annos tunc natus; ut præter Hincmarum in Vita ſancti Remigii, Flodoardus in Hiſtoria Remenſi libro 1. cap. 11. & 18. aſſerit. Nam in Epiſtola quam ad tres Epiſcopos anno 523 ſcripſit, & quæ extat tom. 2. Conciliorum Galliæ, teſtatur ſe jam annis quadraginta-tribus Epiſcopatum geſſiſſe. Idem porrò ad Superos tranſivit ante annum 535 ſiquidem hoc ipſo anno Flavius Remorum Epiſcopus Concilio Arvernenſi ſubſcripſit. Falsò itaque Hincmarus & Flodoardus referunt, illum annis ſeptuaginta-quatuor ſediſſe; & vixiſſe annis nonaginta-ſex. Habemus paucas & breves Sancti Remigii Epiſcopi Epiſtolas *ad Hormiſdam Papam, ad Clodoveum Regem & alios ſcriptas*, quæ extant tom. 1. Conciliorum Galliæ, editionis Jacobi Sirmondi in fol. Pariſiis anno 1629. Apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Item in Collectione ultimâ Conciliorum editionis Pariſienſis anni 1671. quam doctiſſimi viri Philippus Labbeus & Gabriel Coſſartius, Ambo Soc. Jeſu, XVII. vol. in fol. procurarunt. Item apud Marquar-

dumFrehærum in Corpore Hiſtoriæ Francicæ. Sidonius Apollinaris lib. 9. Epiſtolâ 7. ad Remigium datâ, *Declamationes* ſeu *Orationes ejus* à doctrina atque eloquentia mirificè commendat; ſed quod dolendum, nullæ ad nos pervenerunt. Nec recens hæc jactura eſt, cum Hincmarus & Flodoardus eas penitus ignoraſſe videantur. Joannes Baptiſta Villalpandus Soc. Jeſu Theologus, Romæ primùm anno 1598. atque etiam poſtea Moguntiæ anno 1634. edendas curavit Remigii Remenſis nomine *Explanationes Epiſtolarum ſancti Pauli*, ex Ms. Codice Bibliothecæ ſanctæ Cæciliæ in Urbe: quas naſutiores Critici tam heterodoxi quam Catholici Remigio Lugdunenſi vel Antiſſiodorenſi tribuendas cenſent. Plurima de his Labbeus tom. 2. De Scriptoribus Eccleſiaſticis, verbo *Remigius Antiſſiodorenſis* pag. 285. & ſeqq. ubi demonſtrativè probat eas non poſſe ſpectare ad Remigium Remenſem. Sanè in multis Bibliothecarum Mss. Codd. antiquis ſexcentorum & ultra annorum, habentur ſub nomine Haymonis Halberſtatenſis Epiſcopi, ſub quo etiam impreſſæ ſunt Pariſiis anno 1556. in 8. longè antequam ederentur Romæ ſub nomine Remigii. Adde ſtilum ſimillimum aliis Haymonis Halberſtatenſis Epiſcopi Commentariis, ut guttæ gutta ſimilior non ſit, quod Critici etiam rigidiſſimi agnoſcunt. 3. Tempore jam Fulberti Carnotenſis Epiſcopi, vix elapſis centum ab obitu Remigii Antiſſiodorenſis annis, jam Haymoni tribuebantur, ut patet ex pagina 169. editionis Pariſienſis à Carolo Villierio anno 1608. procuratæ. 4. Denique modus agendi in ejuſmodi Commentariis conſarcinatus ex variis auctoribus antiquioribus, ſpectat

ſpectat ad ſæculum 9. quod optimè quadrat in Haymonem Halberſtatenſem, non in Remigium Antiſſiodorenſem.

Teſtamentum ſancti Remigii Remenſis ediderunt Philippus Labbeus Soc. Jeſu, ac poſt eum Carolus le Cointe in Annalibus Eccleſiaſticis Francorum, extabâtque priùs in Hiſtoria Flodoardi lib. 1. cap. 18. ſed tot auctum interpolationibus, quæ nec tempora nec genium Remigii ſapiunt, ut pleriſque ſuſpectum videretur. Hæc Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo 6. cap. 4. art. 3. pag. 132. ubi & ſequentia addit. Sincerum illud ſancti Remigii Teſtamentum, quod brevius vocat, deſcribit *Dominus Guillelmus Marlotus Hiſtoria Metropolis Remenſis tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* XI. ex MSs. Codd. Abbatiarum SS. Remigii, Nicaſii, & Theoderici prope Remos. Prolixius illud vocat, quod à Flodoardo refertur, vel à recentioribus ejus hiſtoriæ aſſutum eſt, & pro breviori ſuppoſitum. Prolixius illud Pſeudepigraphum eſſe, viri ut plurimùm eruditi aſſerunt, his adducti rationibus. 1°. Quòd Hincmarus qui ſancti Remigii vitam ex Eccleſiæ ſuæ monumentis conſcripſit, illud ignoraverit, ſolúmque brevius operi ſuo ſubjecerit ut ex MSs. evidens eſt: nec unquam prolixioris Teſtamenti auctoritate uſus ſit, cùm ſe dedit occaſio. 2°. Quòd in eo vocabula quædam ſint ſancti Remigii ætate minimè uſitata, imò prorſus incognita, *ut Auſtriæ & Neuſtriæ* nomina ad illas ſignificandas regiones, quæ his deinde vocabulis ſunt appellatæ. Item vox *Archiepiſcopi.* 3°. Quòd in Regem ordinatus à ſancto Remigio dicatur Clodovæus per ſacri Chriſmatis

H

unctionem, cùm tamen unctus non ſit ut Rex fieret, (quippe qui tum decimum-quintum Regni annùm agebat) ſed ut Chriſtianus fieret. Etſi unctus in Regem eſſet, non fuiſſet neglectus ab ejus poſteris tam ſacræ Inaugurationis ritus. Neminem tamen legimus ex Regibus primæ ſtirpis unctum. 4°. Quòd in prolixiori illo Teſtamento multa ſuggerat Remigius de increpando Rege ab Eccleſia Remenſi, ſi à Religione deflexerit, aut Eccleſiæ bona pervaſerit: De convocandis Galliarum Archiepiſcopis, & de Elogio ſegregationis à corpore Chriſti, quæ ab horum temporum Diſciplinâ & moribus abhorrent, quibus Metropolitæ æquales inter ſe, nec ulli jus erat alios convocandi, niſi Sedis Apoſtolicæ Vicarius & Primàs illorum eſſet conſtitutus. Quod licèt ſancto Remigio collatum ſit ab Apoſtolica Sede privilegium, non tamen ad ejus ſucceſſores tranſmiſſum eſt, ut inferiùs probabimus. Prolixius tamen Teſtamentum à Flodoardo deſcriptum, vel ipſius hiſtoriæ, ut probabiliùs eſt aſſutum, laudatus ſuprà *Marlotus* tueri ſatagit, & hiſce graviſſimis rationibus utcumque reſpondet. Legant quibus per otium licet, deque ejus ſententia judicium ferant. Hæc ille verbo tenus, at utrumque brevius & prolixiùs mihi ſuſpectum, utrumque apud doctiſſimos viros ſuppoſititium.

FULGENTIUS RUSPENSIS, in Africa Epiſcopus, de quo Bellarminus, & plenè Labbæus locis ſæpiùs allegatis. Quibus unum addam, nempe poſt varias doctorum virorum ad Opera ſancti Fulgentii procuratas ſucceſſu temporum Acceſſiones & Commentarios: ea omnia anno hoc 1684. cum optimo ordine & caractere, impreſſa

in 4°. Pariſiis apud Guillelmum Deſprez, viâ Jacobæâ; ſub ſigno ſancti Proſperi, ſuppoſititiis Sermonibus elemento minori ad finem adjectis.

DIONYSIUS cognomento Exiguus, natione Scytha, profeſſione Monachus & Abbas Romani Monaſterii, geminâ ſcientiâ græcè & latinè clarus, inquit Sigebertus Gemblacenſis cap. 27. De Scriptoribus Eccleſiaſticis, floruit initio ſexti Æræ Chriſtianæ ſæculi, uſque ad annum circiter 540. Ejus meminit qui eodem vivebat tempore; Caſſiodorus Senator cap. 23. divinarum Inſtitutionum, ut Bedam ac recentiores computi artifices, Chronologiæ Scriptores, Canonumque Collectores omittam. Hic autem multa latinè ſcripſit, vel è Græco in Latinum tranſtulit, quorum quæ hucuſque viderim, hæc ſunt: *Collectio Canonum Eccleſiaſticorum ad Stephanum Epiſcopum Salonitanum*, edita tom. 1. pag. 101. Novæ Bibliothecæ Juris Canonici veteris, Pariſiis in fol. anno 1661. apud Ludovicum Billaine, curâ & ſtudio Guillelmi Vvoëli, Theologi ac Socii Sorbonici & Henrici Juſtelli; *cum Epiſtola ſancti Cyrilli & Concilii Alexandrini contra Neſtorium*. Ibid. p. 175. ab eodem Dionyſio in Latinum ſermonem tranſlatâ. *Collectio Decretorum Romanorum Pontificum ad Julianum Presbyterum ſanctæ Anaſtaſiæ; à Siricio ad Anaſtaſium*, qui ſedebat anno 498. Ibidem pag. 183, cui ab Anonymo additum Supplementum, *A Papa Hilaro ad Gregorium juniorem*, quod extat ibidem pag. 249. impreſſum. Tranſtulit è Græco in Latinum *Librum ſancti Gregorii Nyſſeni de Opificio hominis*, quem dicavit Eugippio Presbytero; quæ verſio typis vulga- 540.

ta eſt Coloniæ anno 1573. primùm Baſileæ anno 1562. ſed utrubique abſque Epiſtola Tranſlatoris Eugippio Preſbytero inſcripta, imò etiam abſque verſione Præfationis Gregorii Nyſſeni, quas exhibet Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum, pag. 1. & ſeqq. ex manuſcripto Codice Abbatiæ Corbeienſis. Item *vitam ſancti Pachomii Abbatis*, quam vide in Vitis Patrum illuſtratis ab Heriberto Roſvveido Soc. Jeſu, & Antuerpiæ in fol. annis 1615. & 1628. impreſſis. Item *Orationem ſancti Procli ex Ciziceno Epiſcopo Patriarchæ Conſtantinopolitani De laudibus ſacroſanctæ Dei genitricis Mariæ adversùs Neſtorii blaſphemias*; *cum Epiſtolâ ejuſdem de Fide ad Armenos*, & alterâ *ad Domnum pro Cauſſa Athanaſii Perrhenorum Epiſcopi*, quas habet Vincentius Richardus in Collectione Operum ſancti Procli, impreſſa in 4°. Romæ anno 1630. Habet eandem Epiſtolam ſancti Procli ad Armenos ab eodem Dionyſio tranſlatam, & Fœliciano Paſtori dicatam Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Pariſienſis anni 1575. tom. 1. pag. 406. & ſequentibus. Item tranſtulit *Epiſtolam ſancti Proterii Alexandrini Epiſcopi ad Beatiſſimum Leonem Papam Romanæ Urbis Epiſcopum De ratione Paſchali*, editam in Appendice Operis De doctrina temporum Dionyſii Petavii, unà cum duabus ejuſdem Dionyſii Exigui Epiſtolis Paſchalibus. 1°. *Ad Petronium Epiſcopum*, ubi agit de Cyclo Paſchali, quem ſub Conſulatu Philoxeni & Probi Junioris ſcripſiſſe dicitur. 2°. *Ad venerandos Bonifacium primicerium & Bonum ſecundicerium De ratione Paſchæ*, quam conſtat fuiſſe ſcriptam anno Domini 526. indictione quarta labente, & Lunæ Cyclo 14. Item

tranſtulit *Hiſtoriam inventionis Capitis ſancti Joannis Baptiſtæ conſcriptam à Marcello Abbate,* cujus tranſlationem dicavit Abbati Gaudentio. Hanc ad calcem Tractatus hiſtorici de Capite ſancti Joannis Baptiſtæ pag. 205. ſubjecit Carolus du Freſne du Cange, Conſiliarius & Regius apud Ambianos Quæſtor. Opus hoc proſtat in 4° apud Sebaſtianum Cramoiſy Pariſiis anno 1665. viâ Jacobæâ, ſub Ciconiis. Hæc ſufficiant de Dionyſii Scriptis.

S. BENEDICTUS natione Italus, patriâ Nurſinus, Monachorum in Occidente Anteſignanus ac Princeps, Cœnobii Caſſinenſis Conditor, ibidem anno ſalutis 543. die 21. Martii, Sabbatho Dominicæ Paſſionis, non Paſchatis, obdormivit in Domino. Cujus res geſtas ſanctus Gregorius Magnus fusè proſequitur lib. 2. Dialogorum, quem Gregorii Librum Ingolſtadienſes Græco-latinum annis ſuperioribus ex Verſione Zachariæ Papæ publicarunt. Scripſit *Regulam S. Benedictus, ſermone luculentam, diſcretione præcipuam,* inquit Gregorius I. Papa in Dialogis, quam habes in Collectione Regularum & Conſtitutionum Aſceticarum, procurata Antuerpiæ anno 1638. typis Plantinianis ab Auberto Miræo, de qua etiam in Bibliotheca ſua Eccleſiaſtica ad cap. 30. libri 3. Honorii Auguſtodunenſis De Scriptoribus Eccleſiaſticis pag. 126. Habet eandem Lucas Holſtenius in ſua etiam Collectione Regularum, edita in 4° Pariſiis apud Ludovicum Billaine. De cujus variis impreſſionibus, & in eam Commentariis, quos tam Antiqui quàm Moderni Scriptores adornarunt, non eſt hic proprius loquendi locus.

GORDIANUS quidam ſcripſiſſe dicitur juſſu Imperatoris Juſtiniani, *Vitam & Paſſionem S. Placidi, Diſcipuli S. Benedicti Abbatis Caſſinenſis, ejuſque fratrum Victorini, Eutichii, & aliorum*, Meſſanæ in Sicilia à Manucha Pirata anno 539. occiſorum, quæ apud Surium ad diem 5. Octobris extat, & correctior in Vitis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ſæculo 1. Sed Baronius in Notis ad Martyrologium, Operis hujus ita meminit, ut inſcriptionem ejus videatur habere ſuſpectam; ſic enim inquit: *Acta à Gordiano conſcripta, ut ferunt, juſſu Imperatoris Juſtiniani*, Hæc Aubertus Miræus in Auctario, capite 141. pag. 207.

550. FACUNDUS HERMIANENSIS, in Africa Provinciæ Bizacenæ Epiſcopus, floruit poſt Conſulatum Baſilii anno 4. & ultrà, circa annum 550. duodecim libros ſcripſit *pro defenſione trium Capitulorum*, quæ non poſſe abſque injuria fidei Synodíque Chalcedonenſis everſione condemnari, falsò ſibi perſuaſum habuit. Horum meminerunt Victor Tunnonenſis in Chronico, & ſanctus Iſidorus *lib. De Viris illuſtribus* cap. 19. Scripſit etiam librum *adversùs Motianum* ſeu *Mutianum Scholaſticum*, qui Africanos Antiſtites propterea quòd ſe à Vigilio Papa & ab Eccleſia, trium Capitulorum causâ, poſt illius judicatum ſegregaverant, meritò redarguebat. Hæc Opera eruit è tenebris oblivionis Jacobus Sirmondus Societatis Jeſu, impreſſitque anno 1629. in 8°. Pariſiis Sebaſtianus Cramoiſy, viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Item ſcripſit Epiſtolam prolixam quam inſcripſit *Epiſtolam fidei Catholicæ in defenſione trium Capitulorum*, à Domno Luca Dacherio Ordinis Divi

Benedicti editam tom. 4. Spicilegii jam ſæpiùs citati, pag. 106. ex qua probatur Facundum Schiſmaticum fuiſſe, & in Schiſmate occubuiſſe. De eo ſic Caſſiodorus in Pſalmum CXXXVIII. *Facundus venerabilis Epiſcopus, Hæreticorum penetrabili ſubtilitate deſtructor, nuper ad Juſtinianum Principem ſcribens de duabus Naturis Domini Chriſti duos libellos, cautè nimis luculenterque tractavit. Quos vobis manuſcriptos reliqui, ut nec antiquis egeatis Tractatoribus, nec modernis.* Ubi duos libellos *De duabus Naturis Chriſti* ipſi tribuit Caſſiodorus, ſed exiſtimo his verbis eum ſignificaſſe duo prima Capita libri primi ex duodecim quos ad Juſtinianum direxit. Qui plura voluerit, adeat Poſſevinum in *Apparatu ſuo*, Aubertum Miræum *in Bibliotheca Eccleſiaſtica*; Scholio ad caput 19. Iſidori *De Viris illuſtribus*, pag. Mihi 86. Natalem Alexandrum Dominicanum *in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capitibus*, ſæculo. 6. capite 4. pag. 156. & ſeqq.

PRIMASIUS ADRUMETINUS, in Byzacena Africæ Provincia Epiſcopus, anno 553. tempore Concilii quinti Generalis interfuit Conſtantinopoli cum Vigilio Papa, ut conſtat ex Collectione ſecunda iſtius Concilii. Illius præterea meminerunt Junilius Africanus pariter Epiſcopus, qui ei *Librum De partibus divinæ Legis* dedicavit. Victor Tonnonenſis in eadem Africa Epiſcopus in Chronico, Caſſiodorus Senator in Libro *De divinis Lectionibus* cap. 9. Iſidorus Catalogi cap. 9. atque multi recentiores, inter quos eſt Philippus Labbeus in Diſſertatione hiſtorica De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis, tom. 2. pag. 234. illius Opera diligenter notat & recenſet. Ad-

dit autem pag. 255. *Libri autem ejus De Hæreſibus ad Fortunatum Epiſcopum videntur periiſſe, in quibus explicatis quod olim ſanctus Auguſtinus in libro Hæreſeon, imperfectum morte interveniente reliquerat; in primo oſtendebat quid hæreticum faciat; in ſecundo & tertio digerebat quid hæreticum demonſtret.* At ſalva pace Philippi Labbei, non perierunt illi tres Libri Primaſio Epiſcopo attributi; ſunt enim *ipſe Prædeſtinatus*, quem vir doctiſſimus Jacobus Sirmondus Anonymum tribus libris edidit Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy anno 1643. in 8°. & hanc obſervationem debemus Joanni Mabillon, qui tom. 4. Analectorum ſuorum, deſcribens in Præfatione Iter ſuum Germanicum p. 83. & 84. teſtatur ſe vidiſſe in Germania hos libros manuſcriptos ſub nomine Primaſii, quod omnino confirmat ſententiam noſtram, atque Opus Anonymum reſtituit legitimo parenti Primaſio. Hæc Labbeo addenda cenſuimus neceſſarium. Vide Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro, Aubertum Miræum in Bibliotheca Eccleſiaſtica, pag. 83 Scholio ad caput 9. Iſidori De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

AURELIANUS Arelatenſis Archiepiſcopus, ex Patriciorum Aurelianorum ſtirpe editus in Gallia Narbonenſi, ut memorant Ennodii Litteræ, eodem anno quo Auxanius rebus humanis exceſſit, ad Pontificatum pervenit 546. quem Vigilius Papa, petente Childeberto Rege, & conſentiente Imperatore, Vicarium ſuum per omnes Gallias conſtituit, Litteris hoc anno die 23. Auguſti miſſis, cùm ad ipſum Aurelianum, tum ad cæteros Galliarum Epiſcopos. Concilio Aurelianenſi v°. ſecundus à Sacerdote Lugdunenſi ſubſcripſit an-

no 549. ad eumque miſſa eſt anno 550. Epiſtola ejuſdem Vigilii Romani Pontificis de quæſtione in ſui defenſionem pro Chalcedonenſi Synodo, quâ hortatur ut Childeberto ſuggerat ad Regem Gothorum ſcribere, ne quid in Ecclefia Romana turbari ſinat in præjudicium veræ Religionis, Urbe à Rege Totilâ noviſſimè captâ. rogatque ut de ejus incolumitate, Eccleſiæque Romanæ juribus conſervandis ſatagat, operâ Childeberti Chriſtianitatis (ut vocat) ſtudioſiſſimi. Sanctus autem Aurelianus dicitur in Epiſtola Legatis Francorum qui Conſtantinopolim proficiſcebantur directâ, ſub annum 552. ubi ad Vigilium Legationem in cauſſa trium Capitulorum miſiſſe ſcribitur, quam recitat Sirmondus. De illo etiam Præſule meminerunt Uſuardus in Martyrologio, Baronius, Spondanus, & Proprium Arelatenſis Eccleſiæ. Floruit ſub Childeberto Rege Francorum, conſtructoque Monachorum Cœnobio, ſcripſit eis *Regulam*, quam habet Lucas Holſtenius in Collectione ſua, parte ſecunda, pag. 58. & ſeqq. Item *alteram Sanctimonialibus*, quam idem habet parte 3. pag. 3 .

Cyprianus, Messianus & Stephanus, tres Diſcipuli ſancti Cæſarii Arelatenſis, anno circiter 550, Vitam ſui Magiſtri libris duobus ſcripſerunt, quæ apud Surium ad diem 27. Auguſti, mutila & imperfecta; ſed quam integram & plenam Vincentius Barralis edidit, in Chronologia illuſtrium Lirinenſis Inſulæ virorum, impreſſa Lugduni anno 1613. in 4°. Joannes Mabillon, ſæculo primo Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, quibus tamen hunc non accenſet Cæſarium.

560. JOANNES SCHOLASTICUS, ita dictus, quòd primùm in foro ex Scholaſticorum, hoc eſt, Advocatorum ſeu Cauſidicorum numero fuerat, Antiochiæ Preſbyter & Apocriſiarius, qui & poſtmodum Eutychio Patriarcha Conſtantinopolitano in exilium pulso, in ejus locum à Juſtiniano Imperatore ſuffectus eſt. Hic *Syllogen Canonum* compoſuit, quâ priorum Conciliorum Canones in veteri Codice Eccleſiæ univerſæ ſparſim diffuſos, in quinquaginta titulos, non ſervato ordine temporis, nec ſerie ſeu conſequentiâ numerorum: ſed ſingulos ex ſimilibus Canonibus, & ad eandem rem pertinentibus titulos cum Canonibus integris contexuit. Item & *Nomocanonem ſeu Concordiam Canonum* Eccleſiæ cum Legibus civilibus. Utrumque Opus ex variis manuſcriptis erutum, editum eſt tom. 2. Bibliothecæ Juris Canonici veteris, pag. 499. & 603. cum doctiſſima Præfatione Chriſtophori Juſtelli, apud Ludovicum Billaine Pariſiis 2. tomis in fol. 1661. Floruit anno 560. vel circiter, electus Patriarcha Conſtantinopoleos, vel nominatus anno 554. mortuus anno 578. quo Eutychius iterum ad Sedem ſuam reverſus eſt. Agunt pluribus de eo Baronius in Annalibus 554. num. 11. & ſeqq. Auctores Bibliothecæ Juris Canonici veteris in Præfatione generali, & ſpecialibus, ad dicta Opuſcula Joannis, quos excutias.

VIGILIUS TAPSENSIS, in Byzacena Africæ Provincia Epiſcopus, floruit imperante Juſtiniano, circa annum 560. & ulteriùs, laudatus à Theodulpho Aurelianenſi Epiſcopo *in Tractatu de Baptiſmo*, ſub nomine Vigilii Africani. Scripſit multa quæ dudum latuerunt ſub alieno nomi-

ae, nimirum SS. Athanaſii, Arnobii ſenioris, Ambroſii, Auguſtini, & aliorum; vel potius ſingularem quandam ac ſibi propriam habuit affectationem, ut Opera propria ſub alienis nominibus occultaret: Et hanc vel ex motivo Chriſtianæ humilitatis, quæ amat neſciri & pro nihilo reputari, vel ut hujuſmodi Vigiliana Opera majorem ex alienis antiquiorum Doctorum nominibus mutuatis, auctoritatem ſibi acquirerent. Hæc tandem ſollicitudinibus & ſtudiis Petri Franciſci Chiffletii Soc. Jeſu Presbyteri, ſub nomine ſancti Vigilii Epiſcopi Tridentini ut plurimùm evulgata, Auctori proprio reſtituta ſunt, impreſſa in 4°. cum Operibus Victoris Vitenſis, anno 1665. Divione apud Viduam Philiberti Chavance, adjectis ad calcem Diſſertationibus, Annotationibus & Lectionibus variantibus ejuſdem Petri Franciſci Chifſletii. Sunt autem *Lib. v. adversùs Eutichetem*, p. 1. olim malè ſub nomine Vigilii Tridentini Epiſcopi & Martyris, evulgati. *Contra Arrium Dialogorum lib.* 2. pag. 84. olim ſub nomine & inter Opera ſancti Athanaſii, ad quorum finem, pag. 117. adde tanquam ſupplementum, Solutiones objectionum Arrianorum, pag. 533. *Contra Arrium, Sabellium & Photinum lib.* 3. pag. 118. olim ſub nomine & inter Opera Divi Athanaſii. *De Trinitate lib.* 12. pag. 198. olim ſub ejuſdem nomine, in ejuſdem Operibus. *Symbolum ſeu Ratio Fidei*, quæ vulgò *Symbolum ſancti Athanaſii* dicitur, quod ſanè eſt Neſtorio poſterius, & hominis Latini, ut jam omnes cenſent, de quo mentionem primus omnium fecit Hincmarus. Habetur in Operibus Divi Athanaſii, & in tomis Conciliorum editionis ultimæ Pariſienſis anni 1671. De

quo qui plura voluerit, legat doctiſſimum Voſſium in Opere *De tribus Symbolis*, in 4°. Amſtelodami anno 1662. & Godefridum Hermant Canonicum Bellovacenſem in doctiſſimis ſuis Annotationibus ad Vitam ſancti Athanaſiii, gallicè editam, & Pariſiis impreſſam in 8°. & in 4°. anno 1679. apud Antonium Dezallier, ſub ſigno Coronæ Aureæ. *Contra Fœlicianum Arrianum, De Unitate Trinitatis ad Optatum, lib.* pag. 331. olim & malè ſub nomine & inter Opera ſancti Auguſtini. Item ſcripſit ſub nomine Divi Auguſtini *Altercationem cum Paſcentio Arriano coram Judice Laurentio*: quam ex MSS. erutam habes in appendice ad volumen Epiſtolarum Divi Auguſtini noviſſimæ Impreſſionis, p. 41. cum docta Annotatione prævia, à noſtris Benedictinis Gallis hujus editionis Curatoribus confecta. Scripſit etiam Diſputationem inſcriptam, *Conflictum ſub nomine Arnobii & Serapionis*, quam Commentariis illuſtravit Fanciſcus Feu-ardant Minorita Gallus, & quam habes in ultima editione Lugdunenſi Bibliothecæ SS. Patrum, tom. 8. pag. 203. & ſeqq. in aliiſque impreſſionibus ejuſdem Bibliothecæ. Item *contra Marivadum Arrianum Diaconum*, olim ſub nomine Idatii contra Varimadum lib. 3. pag. 357. *Contra Palladium Arrianum lib.* 1. *in ſpecimen Concilii Aquileienſis*, olim ſub nomine & inter Epiſtolas Divi Ambroſii. *Contra eundem Palladium lib.* 2. ſub nomine & inter Opera Ambroſii, hic pag. 506. ſed cujus Prologus ſeu initium habetur pag. 529. tum ad paginam 532. reſume quod habetur pag. 506. deinde ejuſdem lib. pag. 524. adde pauca ſub finem pag. 532. poſt quæ addes Epiſtolas Concilii Aquileienſis ad Epiſcopos

Galliæ, & ad Imperatores, ut hac ratione hi duo libri puri & abſque inverſione legantur. Hæc ſub alienis omnia nominibus, unum ſpirantia Opera Vigilium Scriptorem, de quo pleniùs Illuſtrator Operum Petrus Franciſcus Chiffletius, ut ſupra jam monuimus.

ISAACUS Junior Monachus Syrus, diſtinctus ab Iſaaco ſeniore Syro itidem Monacho, quem Gennadius in Catalogo capite 66. ita memorat: *Iſaac Syrus Preſbyter Antiochenæ Eccleſiæ, ſcripſit Syro ſermone, longo tempore, & multa; præcipuâ tamen curâ adversùs Neſtorianos & Eutichianos. Ruinam etiam Antiochiæ longo carmine planxit, eo auditores imbuens ſono; quo Ephrem Diaconus Nicomediæ lapſum. Moritur Leone & Martiano Imperantibus.* Hæc Gennadius de Seniore; ſed Junior vixit uſque ad extrema Gothorum tempora, ut narrat S. Gregorius lib. 3. Dialogorum cap. 14. Iſaacus hic Junior creditur parens libri *De contemptu mundi*, qui tom. 6. Bibliothecæ SS. Patrum editionis à Colonienſibus anno 1618. procuratæ, legitur: eóque magis quòd ſanctus Gregorius aſſerat ibi inter alia, ab Iſaaco dictum, *Monachum qui in terra poſſeſſiones quærit, non eſſe Monachum.* Quod quidem ad citati libri Argumentum, facit quàm maximè. Ejuſdem autem Iſaaci Junioris in Bibliotheca veterum Patrum Sermones Aſcetici leguntur, in veteribus editionibus annorum 1575. & 1589. ſub titulis ſequentibus, latinè tantùm impreſſi, nimirum.

Exhortatorium vitæ ſpiritualis De contemptu mundi, cujus initium *Anima quæ Deum diligit* pag. 1019.

De pugna vitiorum. *Multum honorem &c.* p. 1022.

De acceſſu ad Deum. *Quando aliquis in aliquam ruinam* p. 1025.

De difficultate virtutum. *Quamlibet virtutem* p. 1027.

De profectu ſpirituali Dialogus. *Quo vinculo retinetur* p. 1028.

De ordine Monaſticæ vitæ: *Ex operatione violenta* p. 1031.

De humilitate. *Beatus homo qui ſit* p. 1032.

De tribus ordinibus proficientium. *Tres ſunt ordines* p. 1033.

De ſolitudine Monachorum. *Homo multæ ſolitudinis* p. 1035.

De diverſis tentationibus. *Virtutes invicem* p. 1038.

De informatione Novitiorum. *Hic eſt ordo ſobrius* p. 1043.

De pœnitentia. *Fortitudinem quam* p. 1048.

Habentur autem Sermones ejuſmodi græcè MSs. in duobus Codicibus Bibliothecæ Vaticanæ ſub hoc titulo: *Iſaac Abbatis Syri & Anachoretæ, Epiſcopi Ninive, Sermones aſcetici, ſcripti ab ipſo proprio idiomate, expoſiti autem ſive tranſlati à ſanctis Patribus Abbate Patricio & Abbate Abrahamo, Philoſophis & demorantibus in Laura.* Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Bibliotheca Eccleſiaſtica* Scholio ad cap. 66. Gennadii Maſſilienſis pag. 63. & in *Auctario* cap. 162. pag. 211. unde ſuperiora habuimus.

PELAGIUS Papa anno 559. mortuus die 4. Martii, putatur ex græco in latinum tranſtuliſſe librum *De Vitis Patrum* ab incerto auctore ſcriptum, qui in Plantiniana editione annorum 1615.

& 1628. ordine quintus eſt. Itemque *Joannes III.* Pelagii in Pontificatu Succeſſor, anno 572. die 13. Julii mortuus, putatur latinum feciſſe græcum librum *De vitis Patrum* ab Anonymo ſcriptum, qui in Plantiniana editione eſt ordine Sextus. Vide Heribertum Roſvveidum in ſuis *ad vitas Patrum Prolegomenis*, & Miræum in *Auctario* cap. 156. pag. 210. & in Scholio ad caput ultimum Hieronymiani Catalogi pag. 38.

DATIUS Mediolanenſis Archiepiſcopus, florebat in dicta Eccleſia circa annum 560. cui plures attribuunt *Chronicon Ms. in Bibliotheca Mediolanenſi*, ut Aubertus Miræus in *Auctario* cap. 155. p. 210. ſuæ *Bibliotheca Eccleſiaſtica*, Ferdinandus Ughellus in Italia ſacra, dum de Mediolanenſibus Archiepiſcopis. Sed quamvis ſub ſancti Datii Mediolanenſis Archiepiſcopi nomine inſcriptum ſit, ſuppoſitum tamen eſt, dum perſequitur tempora ſeu ſeriem rerum Mediolanenſium uſque ad annum 1066. cujus prima pars habet Auctorem Landulphum Seniorem, 2. Arnulfum, 3. Landulphum Juniorem. De hoc Chronico legatur obſervantia Joannis Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 3. ex litteris Mediolano acceptis, nullum enim argumentum veritatis hujus Chronici Datiani.

ZACHARIAS ex Scholaſtico ſeu ſophiſta, Mitylenenſis non ſolum Epiſcopus, verum etiam *Metropolita* vocatus *in Actis Oecumenici Concilii quinti*, anno 553. habiti à centum ſexaginta quinque Patribus contra Anthymum & Theodorum, ſub Vigilio Pontifice Romano, temporibus Juſtiniani & Juſtini Impp. huic igitur interfuit Zacharias Mitylenenſis, ac deputatus à Menna Pa-

triarcha & Concilio, cum Voſporio Neocæſarienſi Metropolita Provinciæ Ponti Polemoniaci, & Acacio Peſſinuntino, ad notificandum Anthymo quæ à Concilio geſta eſſent de ejus auctoratione ab Epiſcopatu Conſtantinopolitano, & ipſum invitandum infra tres dies ad Synodum, ad faciendam ſuper annuntiatis congruam ſatisfactionem.

Scripſit Dialogum *De univerſitatis procreatione contra mundi & materiæ æternitatem à Philoſophis conſtitutam*, quem Gilbertus Genebrardus Aquenſis Archiepiſcopus, & antea Regius Litteratum Hebraïcarum Profeſſor, latinum fecit. Item ſcripſit *Diſputationem contra ea quæ De duobus principiis à Manichæo quodam ſcripta, & in viam publicam projecta reperit*, quam Franciſcus Turrianus ex Ms. Codice ſuæ Bibliothecæ latinè reddidit, & Henricus Caniſius tom. 5. Antiquarum lectionum Ingolſtadii anno 1604. in 4. publicavit. utrumque opus legitur latinè in Bibliotheca Veterum Patrum tom. 6. editionis Colonienſis anni 1618. apud Antonium Hierat. Porro *Dialogus de mundi Opificio contra Philoſophorum diſputationem*, græcè & latinè prodiit Pariſiis anno 1618. in 4. interprete Joanne Tarino Andegavenſi, cum *Origenis Philocalia* de obſcuris ſacræ Scripturæ locis, à ſanctis Patribus Baſilio Magno & Gregorio Nazianzeno ex variis Origenis Commentariis excerptâ; & cum Sermone Anaſtaſii Presbyteri in monte Syna *De hominis ad imaginem & ſimilitudinem Dei creatione*, qui & Gregorio Nyſſeno tribuitur. Habes etiam græcè & latinè in *Bibliotheca SS. Patrum* Moreliana Pariſienſi anni 1644. tom. xi. pag. 331. & ſequentibus

ſequentibus. Claruit circa annum 560. de quo lo-quuntur Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 152. pag. 209. Poſſevinus in *Apparatu ſacro* & Conradus Geſnerus in *Bibliotheca ſua. Diſputatio autem Zachariæ* quam Caniſius edidit, habetur græcè Manuſcripta inter Codices græcos, quos Franciſcus Turrianus attulit ad Societatem Jeſu dum Romæ ipſam profeſſus eſt.

CYRILLUS Monachus ac diſcipulus ſancti P. Sabæ floruit non anno 490. ut voluit Poſſevinus in ſuo *Apparatu ſacro*, verbo *Cyrillus*: ſed anno circiter 560. vel 553. ut Labbeus in *Chronologia* breviſſima *Scriptorum Eccleſiaſticorum*. Certum quippe eſt eum vixiſſe poſt ſanctum Sabam clariſſimum Abbatem qui è vitâ migravit quinto Decembris anni 532. unde ad annum 560. vel circiter ſpectat. Scripſit autem *Vitam ſancti Euthymii Abbatis*, de quo Romanum Martyrologium ad diem 20. Januarii, quam habes græcè Ms. in Bibliotheca ſereniſſimi Bavariæ Ducis Cod. 164. Vaticana ex MSs. Heidelbergenſibus Cod. 308. & 357. in Regia Gallicana Codd. variis: Et quam edidit græcè & Latinè ex MSs. Regiis duobus 493. 2422. & tribus Colbertinis, Joannes Baptiſta Cotelier multæ Antiquitatis Theologus & Regius Linguæ græcæ Profeſſor, tom. 2°. pag. 200. *Veterum Monumentorum Eccleſiæ græcæ*, in 4. Pariſiis 1681. apud Franciſcum Muguet ſub ſigno trium Regum. Item *Vitam ſancti Joannis cognomento Silentiarii*, quam græcè & latinè ediderunt ex Ms. Vaticano 866. Continuatores Bollandiſtæ ad diem 13. Maii, editi tribus tomis in fol. Antuerpiæ anno 1680. apud Michaëlem

Cnobbarum. Item *Vitam ſancti Sabæ Abbatis* de quo Romanum Martyrologium ad diem 5. Decembris, quam habes Ms. in Metaphraſte apud varias Bibliothecas, & ſingulariùs in Vaticana Cod. 357. Heidelbergenſi. Luculentum de Cyrillo Monacho teſtimonium dat Cæſar Baronius, de quo ſic loquitur: liceat abſque invidiâ dicere,
» me neminem reperiſſe poſt ſanctum Hieronymum
» atque Athanaſium, qui majori fide ſcripſerit ſan-
» ctiſſimorum virorum res geſtas, digerens eas atque
» diſtinguens accuratè per tempora, ac ipſe Cyril-
» lus: dum quæ ipſe vidit, vel ſanctorum omni
» probitate præſtantium virorum relatu didicit, abſ-
» que levi ſuſpicione mendacii, ſinceram veritatem
» veluti ſacroſanctum depoſitum poſteris tradidit.
» Nempe vitam Joannis ſanctiſſimi, qui ex Epiſ-
» copo Coloniæ quæ erat in Armenia, evaſit ſilen-
» tiarius: cum profectus ad loca ſancta, ſubijciens
» ſe Diſciplinæ magni Sabæ, mutatus in Mona-
» chum ob incomparabilem ſilentii obſervantiam,
» *Silentiarius* eſt dictus. In *Annalibus* anno 491. n. 15. 16. 18. an 497. num. 58. & anno 498. num. 10.

570. PROCOPIUS Cæſareæ in Paleſtina natus, Hiſtoricus, Notarius & Comes Beliſarii, cujus & res geſtas conſcripſit. Continet ejus hiſtoria *Libros octo*, quorum duo priores ſunt *De bello Perſico*, duo ſequentes *De bello Vandalico*, quatuor poſtremi *De bello Gothico*. Priores duos in compendium redegit Photius in *Bibliotheca* Cod. 63. ſed omnium Synopſim ſive Compendium habes apud Agathiam in præfatione, qui ſuam hiſtoriam inde orditur, ubi Procopius deſinit. Octo iſtis Libris poſtea nonum Procopius adjecit, & eum quòd

complecteretur res anteà non editas, *Anecdota ſive Arcana* nuncupavit, teſte Suidâ: qui etiam tradit Procopium hoc libro invectum fuiſſe in Juſtinianum Imperatorem, ejuſque conjugem Theodoram; itémque in Beliſarium & ejus uxorem. Anecdota ſtudio Nicolai Alemanni Romæ & Lugduni 1623. typis edita fuerunt. Cæterùm præter octo libros quos dixi, extat volumen Procopii *De Juſtiniani ædificiis*, in ſex narrationes diviſum, cujus operis Georgius Codinus in *ſelectis de Conſtantinopoli* meminit. Hæc autem omnia Procopii opera ſunt edita græcè & latinè, inter Auctores Hyſtoriæ Byzantinæ in fol. XXIV. tomis editos, ex prælo Galliarum regio ab anno 1647.& ad 1670.& ultrà.Longè diverſus ab illo eſt Procopius Gazæus Sophiſta, cujus meminit Photius in *Bibliotheca* Codd. 206. & 207. qui concinnavit ex aliorum libris *Commentaria in Octatenpum*, *libros Regum & Paralipomenon*, Tiguri excuſa anno 1555. Item *Commentaria in Iſaiam* interprete Joanne Curterio, excuſa græcè & latinè Pariſiis anno 1580. Quando hic vixerit, certò non conſtat.

AGATHIAS Mutinæ in Aſia natus, Scholaſticus ſive Cauſidicus Smirnæus, eodem & tempore quo Procopius vixit. Hic Suidâ teſte; præter Epigrammata multa, ſcripſit *libros quinque de Imperio & rebus geſtis Imperatoris Juſtiniani*; quos habes græcè & latinè impreſſos cum notis & interpretatione Bonaventuræ Vulcanii, inter Scriptores Hiſtoriæ Byzantinæ ex Typographio Galliarum Regio, de quo ſtatim egimus in Procopio. Agathias creditur fuiſſe Gentilis, qui hic poſitus eſt tanquam Procopii Continuator in rebus Juſtinianeis.

AGNELLUS Ravennatenſis Epiſcopus ſcripſit *Epiſtolam de ratione fidei ad Arminium*, quam reperies tom. 5. Bibliothecæ SS. Patrum à Colonienſibus anno 1618 procuratæ, & in editionibus anterioribus annorum 1575. & 1589. Pariſiis apud Michaëlem Sonnium. Hunc auctorem Coccius ſæculo quinto vixiſſe exiſtimat, ſed ſexto circa annum 560. Voſſius *De hiſtoricis latinis* pag. 757. quem ſequor.

CASSIODORUS Conſul & Senator, poſteà Monachus & Abbas, quem multis laudibus ornant, quotquot ſcripſerunt de Scriptoribus Eccleſiaſticis: ut Bellarminus & Labbeus, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Scholio* ad caput 21. libelli tertii Honorii Auguſtodunenſis *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Sigebertus cap. 40. *De viris illuſtribus*. His addam *omnia Aurelii Caſſiodori opera* inſigni ſtudio, 2. in folio tomis impreſſa eſſe Rothomagi anno 1679. impenſis Antonii Dezallier Bibliopolæ Pariſienſis, & collata ea fuiſſe cum MSs. Codd. curis Domni Johannis Garetii Monachi Benedictini Congregationis ſancti Mauri, præmiſſâ dicti Caſſiodori vitâ, cum diſſertatione *De ejus Monachiſmo*, variiſque Scriptorum de eo teſtimoniis. Geſſit Conſulatum ſolus anno 514. ac Theodorico ejuſque ſucceſſoribus Gothorum Regibus cariſſimus, tum relictis negotiis publicis uni Deo vacans, poſt annum 562. in Vivarienſi Monaſterio, Nonagenario major obiit, de quo plenè dixit Johannes Garetius in ejus vita.

NICETIUS Treverenſis, pietate zeloque fidei inter alios Treverenſes Epiſcopos conſpicuus, apud Lemovices Nobilibus natalibus ortus, quem

celeberrimi illius Nicetii tantopere à Sidonio Apollinari laudati, cognatione proximum fuiſſe aliqui conjiciunt. Hic autem ex Arverniâ à Theodorico Mediomatricum Rege apud Treviros in Antiſtitem miſſus, & ſancto Gallo qui à Clero expoſcebatur, ob ſtirpis nobilitatem & ſanctimoniæ laudem prælatus, ex Abbatis officio Treverenſem Pontificatum Regis Decreto conſecutus eſt. Qui ob id etiam Theodorico venerationi fuit, quod ipſum peccantem & Theodebertum filium liberè admonere ac emendare conſueverat, ut paſſim ex Gregorii Hiſt. & ejuſdem Nicetii in Vitis Patrum cap. 17. colligitur his verbis: *Venenerabatur eum Rex Theodoricus magno honore, eò quod ſæpiùs vitia ejus nudaret ac crimina, caſtigatus emendatior redderetur: & ob hanc gratiam decedente Trevericæ Urbis Sacerdote, cum ad Epiſcopatum juſſit accerſiri.* illud in eo mirandum narrat & Gregorius eodem capite, quod ad Clericatûs Ordinem non modò inſtitutus, ſed natus videretur, ut quidem cum corona quam Clerici tunc temporis geſtare ſolebant, Infans inſtar Attonſi rareſcentibus in orbem pilis ex matris utero prodierit. Vir ſanè Apoſtolicus, quem his Elogiis commendat Gregorius lib. 10. Hiſt. cap. 29. *Erat apud Urbem Trevericam vir eximiæ ſanctitatis Nicetius Epiſcopus, non ſolùm in prædicatione admirabilis facundiæ, verùm etiam in operibus bonis ac mirabilibus celeberrimus habebatur in plebe*: & cap. 94. De gloria Confeſſorum, *Nicetius Eleemoſynæ, Charitatis, ſanctitatiſque totius refulſit merito.* Quod autem ſæpius pro injuſtis facinoribus ob inceſtas nuptias ab ipſo Clotharius Rex acerrimè increpatus & excommunicatus fuiſſet, in exilium

amandatur : à quò poſt hæc revocatus, Sedi ſuæ reſtituitur à Sigiberto filio, ut fuſiùs deſcribit idem Gregorius in Vitâ Nicetii, quam præclarè ex Beati Aredii Abbatis Lemovicini Narratione contexuiſſe teſtatur. Interim ſubcripſit Conciliis Arvernenſi anno 535. Aurelianenſi v°. anno 549. & alteri Arvernenſi eodem anno. Scripſit *De Vigiliis ſervorum Dei* tractatum, qui cum alio tractatu *De bono Pſalmodiæ* tribuitur Nicetæ Epiſcopo in antiquiſſimis Membranis Bibliothecæ Vaticanæ; cujus etiam utriuſque tractatus extant MSs Exemplaria in Bibliotheca ſancti Maximini Trevirenſis. Nuper utrúmque edidit tom. 3. *Spicilegii* D. Lucas Dacherius Ordinis Divi Benedicti, tribuítque non Nicetæ Epiſcopo (quem vir clariſſimus Lucas Holſtenius, Jacobus Sirmondus, aliíque eruditiſſimi cenſuerunt eum eſſe Nicetam Daciæ Epiſcopum, de quo plura ſanctus Paulinus Epiſt. 10. ad Severum, Natali IX. ſancti Fœlicis, & fuſiùs Carmine XXX. cùm Martyrologio Romano ad diem 7. Januarii, Baronius, Bollandus &c) ſed Nicetio noſtro Trevirenſi Archiepiſcopo, ad quem ſpectare videntur. Extat quoque in actis Conciliorum ad annum 549. Epiſtola Mappinii Remenſis ad eundem Præſulem (quem Beatiſſimum Papam indigitat) excuſatoria cur ad Synodum Tullenſem non venerit anno 550. Ubi etiam habentur, ut & in *Collectaneo Hiſtoricorum Franciæ* & in *Conciliis Galliæ* à Jacobo Sirmondo Pariſiis in fol. 3. tomis anno 1629. apud Sebaſtianum Cramoiſy evulgatis, *duæ Nicetii Epiſtolæ inſignes:* quarum priore *Juſtinianum Imperatorem in hæreſim lapſum ſub annum 563. ab hæreſi revocat*, alterâ *Clodoſvindam*

Clotarii Francorum Regis filiam ſub annum 565. hortatur ut maritum ſuum Alboinum Longobardorum Regem ad fidem Catholicam adducat. Tranſiit ad Chriſtum Nicetius circa annum 568. Nonis Decembris, quo die ejus Natalitia Eccleſia celebrat, quanquam alii velint obitum adſcribi Calendis Octobris, inſigni encomio laudatus à Fortunato lib. 3. Carmine IX. quod vice Epitaphii poteſt hic referri.

Splendor, Apex fidei, veneranda mente Niceti
Totius orbis amor, Pontificúmque caput.
Summus Apoſtolico præcellens Paſtor ovili,
Auxiſti meritis quidquid honoris habes.
Divino inſiſtens operi, terrena relinquis,
Cui moritur mundus, non moriture manes.
Vita brevis cunctis, ſed non brevis illa Beatis,
Cum bona non pereant, jure perennis erit.
Dum tibi reſtrictus maneas & largus egenis,
Quod facis in minimis, te dare credo Deo.
Captivus quicumque redit ſua limina cernens,
Ille lares patrios, tu capis inde polos.
Hic habet exul opem, jejunans invenit eſcas,
Qui venit eſuriens, hic ſatiatus abit.
Triſtibus abducis curas purgando querelas,
Et ſanat cunctos una medela viros.
Pauperis hinc lachrymas deſiccas, gaudia præſtans:
Qui prius ingemuit, vota ſalutis habet.
Te paſcente greges, nunquam lupus abripit agnos;
Sunt bene ſervati quos tua caula tegit.
Templa vetuſta Dei renovaſti in culmine priſco,
Et floret ſenior te reparante domus.

Hinc populis longos tribuas pia vota per annos,
Et maneas paſtor, ne lacerentur oves.

Corpus ſepelitur in Baſilica Maximini Trevirenſis, quo loco memoria ejus in cultu erat ætate ſancti Gregorii Turonenſis, ut ipſe inſinuat libro *De Gloria Confeſſorum* cap. 93. ubi & hodie religiosè clareſcit: fuit enim ſanctitate, virtutum excellentiâ, & miraculorum ſignis admodum ſpectabilis. De Vita illius plura Gregorius in citatis libris *De Gloria Confeſſorum*, *Vitis Patrum*, & *Hiſtoria Francorum*. Fortunatus in *Carminibus*, Surius in *Vitis Sanctorum*, Baronius & Spondanus in *Annalibus*, Miræus in *Faſtis Belgicis*, Brovverus in *Notis ad Fortunatum*, Hadrianus Valeſius in libris *Rerum Francicarum*, Sammarthani Fratres in *Gallia Chriſtiana* tom. 1. pag. 717. dum de Archiepiſcopis Treverenſibus, à quibus præcedentia ferè omnia habuimus.

580. Paschasius ſancti Martini ex Dumienſi Abbate Bracarenſis Epiſcopi Diaconus, floruit anno circiter 580. tranſtulitque in linguam Latinam librum *De Vitis Patrum*, græcè ab incerto Auctore conſcriptum, qui in editione Plantiniana eſt ordine ſeptimus, quem Martino Abbati Dumienſi dicavit. Alius ab iſto fuit ſanctus Paſchaſius ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconus, Martyrologio Romano ad diem 31. Maii adſcriptus, à Sigeberto in Catal. cap. 17. & à nobis ſupra ad annum 520. recenſitus.

Joannes Climacus, ob librum 30. Capitum, quibus tanquam gradibus ſeu ſcalis ad perfectionis Religioſæ culmen aſcenditur, ſic vulgò nuncupatus. Idem quoque Joannes Sinaita, vel

Abbas ſancti Montis Sina, cognomento Scholaſticus, reperitur à Veteribus dictus. Vixit extremo Chriſti ſæculo ſexto, circa annum 580. Et ſi Menæis Græcorum fides, pene centenarius obiit die 30. Martii, ut habet etiam Martyrologium Romanum. De eodem Elias Cretenſis Metropolita, qui Explanationes in Scalam ſcripſit, quemque nonnulli putant interfuiſſe anno 787. Nicænæ Synodo, Joannes Gerſon, Volaterranus, & alii recentiores cum Bellarmino & Labbeo, quibus hoc addam;

Nullum Auctorem Græcum inveniri, cujus Opera tam frequentia ſint in Manuſcriptis Græcis Bibliothecis. Nam in Vaticana decies & ultra MSs. ſunt, in Vallicellana bis, in Veneta ſereniſſimæ Reipublicæ ter, in Florentina bis, in Meſſanenſi bis, in Bavarica bis, in Auguſtana ter, in Imperatoria bis, in Regia Gallica ſæpius inveniuntur. Fuit & alius Joannes Abbas Montis Sina, diverſus, ut voluit, à noſtro Climaco, qui in manuſcriptis Codicibus perhibetur Auctor Germanus hiſtoriæ Sanctorum Barlaam & Joſaphat. Hæc legitur apud Laurentium Surium latinè ad diem 27. Novembris, & in calce Operum ſancti Joannis Damaſceni; quem illius Scriptorem cenſent Jacobus Billius in editione ſua Operum dicti Damaſceni procuratâ in fol. Pariſiis anno 1577. & Heribertus Roſvveidus in Notis *ad Vitas Patrum*, evulgatas in fol. Antuerpiæ annis 1615. & 1628. Plantinianis typis. De Scriptore hujus Operis ita habet Codex manuſcriptus 368. Bibliothecæ Heidelbergenſis, nunc Vaticanus: *Barlaami & Joſaphati Vita, Hiſtoria ex anteriori Æthiopum ſeu Indorum regione in ſanctam Urbem tranſlata*

per Joannem Monachum de Contubernio S. Sabæ. Codex autem 59. habet, *Barlaami Liber ſeu de rebus in India geſtis à Barlaamo & Joſaphato Joannis Damaſceni.* Legitur etiam græcè MS. in Bibliotheca Auguſtana Cod. 79. Bavarica Cod. 205. & 17. atque alibi ſæpiùs, ut in Florentina & Regia Pariſienſi.

MARIUS Aventicenſis ſeu Lauſannenſis Epiſcopus, Concilio Matiſconenſi anno Chriſti 585. ſubſcripſit, in Epiſcopatu annos viginti & menſes octo exegit, anno ætatis ſexageſimo quarto, pridie Calendas Januarias obiit, quâ die nomen ejus ſacris Faſtis adſcriptum eſt. Sepultus fuit Lauſannæ in Æde ſancti Tyrſi, quæ exinde ob novi Hoſpitis celebritatem ſancti Marii nuncupata eſt. Scripſit *Chronicon* à tempore quo ſanctus Proſper Aquitanus deſinit, ſive à Conſulibus Valentiniano VIII. & Anthemio, id eſt, à Chriſti anno vulgari 455. uſque ad annum 581. quod Petr. Fr. Chifflet Soc. Jeſu Theologus primus ex MSs. etuit, & Andræas Ducheſnius inſeruit tom. 1. pag. 210. Collectanei ſui Hiſtoricorum Franciæ, anno 1638. apud Sebaſtianum Cramoiſy, & annis ſequentibus impreſſi. Agunt de Mario Aventicenſi dictus Andræas Ducheſnius loco citato, Sammarthani in *Gallia Chriſtiana*, dum de Lauſanenſibus Epiſc.

EVANTUS ſeu EVANTIUS, Abbas primùm, tum poſtea Viennenſis in Gallia Epiſcopus, putatur vixiſſe ab anno Chriſti 580. ad 590. vel circiter. Hunc ut ſanctum Ado in Chronico, & Molanus ad Uſuardum die 3. Februarii commemorant. Hic Evantius vel Eventius, cujus meminit Fortunatus lib. 3. Epiſtolâ ad Euphronium, qui & Eventius & Aventius nominatur: quem

Chriſtophorus Brouverus in Notis ſuis ad Carmina & Opera Fortunati, putat fuiſſe Viennenſem in Gallia Epiſcopum : Et meritò, nam Evantius Viennenſis Epiſcopus Matiſconenſi I. Concilio, anno 582. Lugdunenſi III. 583. Valentino III. 584. & Mariſconenſi II. 585. ſubſcripſit. Scripſit verò *Epiſtolam contra eos qui ſanguinem animalium immundum eſſe judicant, & carnem mundam eſſe dicunt*: quam Epiſtolam ex manuſcriptis Codicibus Cœnobii ſancti Galli, Henricus Caniſius tom. 5. Lectionis Antiquæ, & Colonienſes in fine tomi 6. *Bibliothecæ Patrum* ediderunt. Sanè quoad Argumentum Epiſtolæ ab Evantio (quiſquis ille fuerit) ſcriptæ ſpectat, Joannes Lorinus cap. 15. in Acta Apoſtolorum & alii docent, primitivam Eccleſiam dudum abſtinuiſſe à ſanguine animalium. Gregorius Turonenſis lib. 8. cap. 39. ſuæ Hiſtoriæ teſtatur obiiſſe anno undecimo Regni Childeberti in Auſtraſia, hoc eſt, anno Domini 586. De illo Sammarrhani in *Gallia Chriſtiana*, tom. 1. pag. 795. in Epiſcopis Viennenſibus, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis*, cap. 160. pag. 213. poſt Antonium Poſſevinum in *Apparatu ſacro*.

LEONTIUS BYZANTINUS, ex Advocato, vel (ut quidam alii ſcribunt) ex Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbytero, Monachus in Laura ſancti Sabæ prope Hieroſolymam, non ſcripſit ante quintam Synodum Oecumenicam, ut Bellarminus cenſuit, neque Juſtiniani Magni Imperatoris tempore floruit, ut Baronius contendit; ſed ad extrema Juſtini Junioris & Tiberii tempora; ac fortè etiam ad uſque Mauritii Imperium pervenit. Nam in Actione quinta de Sectis inter Ale 590.

xandrinos Antiſtites extremum numerat Eulogium, qui ſedit ab anno 581. ad annum 604. atque ſub Phoca obiit, & cujus nonnulla excerpta ſive Eclogas ſubminiſtrat Bibliotheca Photii. Errant qui eundem eſſe putant cum Leontio Byzanceno, cujus meminit Cyrillus in Vita Sabæ Abbatis c. 95. & in *Vita S. Quiriaci* Anachoretæ, quique aſſeritur imbutus Origeniſtarum erroribus, & Theodori Mopſueſteni Sectator. Noſter enim Leontius è contra Origenem & Origeniſtas refellit, invehiturque in Theodorum Mopſueſtiæ, Diodorum Tarſi, & Neſtorium Conſtantinopolis Antiſtites. Hujus ſunt *Excerpta ex ore Theodori Abbatis religioſiſſimi & doctiſſimi Philoſophi, divinis pariter externiſque Litteris eruditi, De Sectis Hæreticorum ac Synodo Chalcedonenſi:* diſtincta in Actiones decem, quæ extant græcè & latinè, interprete Joanne Leunclavio, tum ſeorſim in 8°. Baſileæ 1578. cum Legatione Manuelis Comneni ad Armenos, tum in *Auctario Bibliothecæ Veterum Patrum* an. 1624. & tom. XI. Morellianæ pag. 493.

Ejuſdem, ut creditur, Leontii *Libri tres adversùs Eutychianos & Neſtorianos.* Item *Libri duo adversùs fraudes Apollinariſtarum, Solutiones Argumentorum Severi, Dubitationes hypotheticæ, & Definitiones contra eos qui negant in Chriſto duas naturas.* Latinè tantùm à Franciſco Turriano Soc. Jeſu Theologo redditæ habentur tom. 4. Antiquæ Lectionis Henrici Caniſii, & in Bibliothecis Veterum Patrum: ſed græcè MSs. ſunt Romæ inter Libros, quos idem Turrianus dedit Societati, quando ipſam ingreſſus eſt.

Idem porrò mihi videtur cum Byzantino Leontius Conſtantinopolitanus, qui ſcripſit librum

De duplici natura in Chriſto contra Hæreſim Monophyſitarum, & diſputationem contra Philoſophum Arrianum : quæ Mss. dicuntur aſſervari in Bibliotheca Imperiali Viennæ Auſtriæ. Eſto in duos aut tres etiam Leontios hunc diſtinxerit Poſſevinus, deluſus hîc (ut ſæpius aliàs) à Geſnero, ejuſque Epitomatoribus non ſufficienter accuratis.

EUSTATHIUS Presbyter & familiaris domeſticus ſancti Eutychii Patriarchæ Conſtantinopolitani, qui obiit anno Domini 586. cum Magiſtro in exilium profectus eſt, atque reverſus Conſtantinopolim, nunquam ab ejus latere diſceſſit uſque ad mortem. Scripſit *Vitam hujus ſancti Patriarchæ*, annoſque, menſes & dies aſſiduus diligenſque obſervavit, quam ex manuſcripto Codice Vaticano græcè & latinè ediderunt Continuatores Joannis Bollandi ad diem 6. Aprilis. Scripſit hanc Vitam imperante Mauritio Euſtathius in Anniverſario die obitûs ſancti Eutychii, circa anno 590. vel ultrà.

FERREOLUS natione Narbonenſis, è nobiliſ- «
ſimis parentibus originem duxit, cujus genitor «
Ansbertus ex magno Senatorum genere, accepit «
& Clotharii Regis Francorum filiam vocabulo «
Blithil. Migrante tandem ad Cælos Beato Firmi- «
no, eligitur Angelica electione B. Ferreolus Epiſ- «
copus Uceticnſis, qui terrena cæleſtis vitæ amore «
poſtponens, culmen ſancti Officii in ſe ſuſcepit, »
unde hujus ſanctitatis & prædicationis fama lon- «
gè lateque eſt diffuſa. Propter ſanctitatem vitæ «
B. Ferreolus à calumniatoribus accuſatur, capi- «
tur & trahitur, & Pariſius in exilium mittitur. «
Quantò pro Nomine Domini diſtabat à ſæculo, «

„ tantò merebatur vicinior fieri Cælo. Inſpirante
„ Sancti Spiritûs gratiâ ſuæ Eccleſiæ ruinam mox
„ ſcivit. Remittitur ad propria vir Beatus, & im-
„ menſis muneribus à Rege donatur, qui ab exilio
„ revertenti omnis populus occurrit. Hæc vetuſta ejuſdem Præſulis Vita. Inſtituit Monaſterium, quod de ſuo nomine *Ferriolacenſe* nuncupavit, cujus Monachis *Regulam* ſcripſit, quam Lucretii Dienſis Epiſcopi, qui in magna exiſtimatione erat in Eccleſia Gallicana, permiſit Cenſuræ, anno circiter 590. Hanc edidit Lucas Holſtenius in *Codice Regularum*, parte 2. pag. 69. & ſeqq. deque eo honorificam mentionem facit ſanctus Gregorius Turonenſis lib. 6. Hiſtoriæ capite 7. ſequentibus verbis: *Eo tempore Ferreolus Ucetienſis Epiſcopus, magnæ vir ſanctitatis obiit, plenus ſapientiâ & intellectu, qui libros aliquos Epiſtolarum quaſi Sidonium ſecutus; compoſuit. Poſt cujus obitum Albinus ex Præfecto per Dynamium Rectorem Provinciæ, extra Regis conſilium, ſuſcepit Epiſcopatum.*

DYNAMIUS Patricius & Rector patrimonii S. R. E. in Gallia, à Sigeberto in Catalogo, capite 114. eſt recenſitus, *quaſi ſcripſerit Vitam virtutibus plenam ſancti Marii, qui fuit Abbas Bodanenſis Cœnobii.* Scripſit verò Dynamius vir illuſtris ac Patricius Vitam ſancti Maximi, primùm Abbatis Lerinenſis, poſt Epiſcopi Regienſis in Gallia, quam Urbico, qui Fauſto in Eccleſia Regienſi ſucceſſerat, dedicavit. Extat in Vitis Sanctorum Laurentii Surii ad diem 27. Novembris, & apud Vincentium Barralem in Chronologia Lerinenſi. An hic apud Sigebertum ſit legendum ſancti Maximi, valde propendeo, licet non ha-

beam unde demonſtrem. De Mario Bodanenſi hactenus nihil legi. Dynamius laudatur à Gregorio Magno, Epiſtolâ ad ipſum datâ menſe Aprili, Indictione undecimâ, anno Chriſti 593. Idem Gregorius anno 595. in Dynamii locum ſuffecit Candidum Presbyterum, eique mandavit ut ex ſolidis patrimonii Eccleſiæ Romanæ in Gallia recipiendis, pueros Anglos Paganos 17. aut 18. annorum compararet, in Monaſteriis utique Deo dandos, & Chriſtianâ doctrinâ imbuendos. De eodem abſque dubio agunt Gregorius Turonenſis lib. 6. Hiſtoriæ cap. 7. dum de electione Albini in Epiſcopum Ucetienſem defuncto Ferreolo. Item Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 167. pag. 212. & Scholio ad caput 114. Sigeberti, Poſſevinus *in Apparatu ſacro*.

ANASTASIUS, Sinaïta vulgò dictus, primus ex duobus Anaſtaſiis inter cæteros Antiochenis, ſeu Theopolitanis Patriarchis, qui pietatis ac doctrinæ laude celeberrimi claruerunt. Hic Sinaïta dictus eſt, quòd in Monte Sinaï vitam exercuiſſet Monaſticam, unde ad Sedem Antiochenam eſt elatus ab anno 561. ſub extrema Juſtiniani Imperatoris tempora. Sed à Juſtino Juniore anno 572. in exilium actus, locum ceſſit Gregorio, cujus poſt mortem, imperante Mauritio, dignitatem priſtinam anno 595. recuperavit, atque aliquot annis commiſſam ſibi plebem rexit uſque ad annum 599. quo die 21. Aprilis vivere deſiit. De eo plura Evagrius Scholaſticus libro 4. Hiſtoriæ capp. 38. 39. 40. &c & Cæſar Baronius tum in Notis ad Maryrologium Romanum, tum in Annalibus, aliique: ex quibus Sigebertus capite 42. de Viris illuſtribus, teſtatur ab eo ſancti

Gregorii Papæ Paſtoralem librum in Græcam linguam fuiſſe tranſlatum, quod vel ex ipſo ſancto Gregorio libro 10. Epiſt. 22. diſcere poſſumus. Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus tam ad caput 42. Sigeberti pag. 138. ſuæ Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, quàm in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis, capp. 169. & 170. p. 213. Labbeus in Diſſertatione hiſtorica de Scriptoribus Eccleſiaſticis tom. 1. verbo *Anaſtaſius Sinaïta*, & in addendis ad dictum tomum pag. 712. & ſequentibus: quem hic ferè totum, ſed ordine convenientiori tranſcribemus, ob intricatas de Scriptis Anaſtaſio Sinaïtæ attributis difficultates, cum paucis aliquibus de noſtro additis, tam quoad manuſcriptos Codices operum Anaſtaſii, quàm quoad varias earum impreſſiones & tranſlationes Latinas.

ALTER ANASTASIUS Martyr nuncupatus, Sinaïtæ ſucceſſit ab anno circiter 599 Antiochenus Patriarcha, qui à Judæis excarnificatus dicitur die 21. Decembris, ut habet Martyrologium Romanum, anno, ut paſſim docent, æræ Chriſtianæ 608. Imperatoris Phocæ ſeptimo; vel ex paucorum ſententia, anno ſequenti, Phocæ octavo jam incœpto. Errant enim non mediocriter, qui in annum 610. differunt, quo tempore jam cæſus erat Phocas ab Heraclio, ut Labbeus rectè oſtendit in Chronico. Antiquiori Anaſtaſio Sinaïtæ dicto tribuuntur multa Opuſcula, quorum nonnulla exhibentur in Bibliothecis Sanctorum Patrum, eorúmque Auctariis, alia ſeparatim impreſſa ſunt, de quibus ſingulis nos dicturi ſumus. Advertendum tamen antea maximam eorum partem eſſe dubiam, de quibus graviter inter Scriptores controvertitur

trovertitur, & pauca ſunt contra quæ excipi non poſſit: unde infirmi ſunt & fluctuantes, qui Dogmaticum aliquid ex ejuſmodi Scriptis firmiter ſe ſtabilire arbitrantur.

1. Orationes quinque Dogmaticæ. 1. *De ſanctiſſima Trinitate*, 2. *De incircumſcripto*. 3. *De Incarnatione divina*. 4. *De Paſſione & Impaſſibilitate Chriſti*. 5. *De ejuſdem Reſurrectione*. Has ex Manuſcriptis Bibliothecæ Regiæ Gallicis erutas, Godefrido Tilmanno Pariſienſis Carthuſiæ Monacho interprete habent Bibliothecæ Sanctorum Patrum Editionis Pariſienſis annorum 1575. & 1589. apud Michaëlem Sonnium. Eaſdem latinitate donatas à Franciſco Turriano Soc. Jeſu Theologo, cum variis Veterum Opuſculis publicas fecit Ingolſtadii anno 1616. in 4°. Petrus Stevartius Leodienſis, eámque verſionem priore abjectâ, quæ in editionibus Pariſienſibus apparet, Colonienſes ſuæ Veterum Patrum Bibliothecæ anno 1618. inſerunt. Extant autem Mss. Græca hujus Operis in Bibliotheca Galliarum Regia, Vaticana Romæ, & inter manuſcriptos Codices Græcos, quos Franciſcus Turrianus ceſſit Societati Jeſu, quando eam profeſſus eſt: Denique in Sfortiana Cod. XXXI. Cæterum Dogmatici tomi meminit ipſe Anaſtaſius ſub finem Prologi τοῦ ὁδηγοῦ, & cap. 8. vocat τὸν τόμον ἀπολογητικὸν πρὸς τὸν λαόν, in quo dicit ſe tractaſſe de Natura & Perſona. At hoc quidem valeret, ſic ὁ ὁδηγὸς eſſet indubium Anaſtaſii opuſculum. Sed de eo, ut poſtea dicemus, non minus eſt controverſum, quàm de aliis.

2. *Anagogicarum Contemplationum in Hexaemeron Libri undecim*, qui à Michaële Glyca aliiſque citantur. Vertit latinè ignotus mihi hactenus

Interpres, cujus nomen fruſtrà in Pariſienſibus & Colonienſibus Bibliothecis requires, in quibus prædictum opus impreſſum eſt. Codices manuſcripti harum Contemplationum quæ latinè tantùm prodierunt, in Bibliothecis Vaticana Cod. 372. Heidelbergenſi, ubi Homiliæ hujuſmodi Anagogicæ in Hexaemeron cenſentur duodecim: Bavarica Cod. 241, Imperatoria Viennenſi Codicibus variis, Vallicellana Romæ, quæ ſpectat ad Patres Oratorii Domini N. J. C. Labbeus Obſervatione primâ in Anaſtaſium Sinaïtam, ait ſe vidiſſe aliquos qui *Contemplationes Anagogicas in Hexaemeron* aſſererent ſcriptas eſſe ab aliquo alio Anaſtaſio, aut pſeudo-Anaſtaſio, poſt annum 1050. vel 1078. quo etiam tempore vixiſſe contendebant Auctorem aut certè Interpolatorem *Quæſtionum ac Reſponſionum de variis Sacræ Scripturæ Capitibus*, ſive xciij. tantùm, ſive cliv. Neque enim ſibi conſtant in ſimilibus Eclogis Manuſcripti Codices.

3. *Dux viæ*, Græcè ὁδηγὸς *adverſùs Acephalos & Severianos*, quem græcè & latinè edidit Jacobus Gretzerus Societ. Jeſu Theologus Ingolſtadii anno 1606. in 4°. apud Adamum Sartorium, cum *ejuſdem Oratione de ſacra Synaxi, & de non judicando, & de Oblivione injuriarum.* Hic verò Commentarius eum in finem elucubratus eſt, ne Orthodoxi inciderent in laqueos & retia Hæreticorum, eorum præſertim qui Severum ſectabantur. Manuſcripti Codices Græci tres hujus Operis in Bibliotheca Galliarum Regia, & quartus in Auguſtana Cod. 66. alius in Bavarica, unde opinor fuiſſe eductum à Jacobo Gretzero. Albertinus Calviniſtarum in Gallia famoſus Miniſter ſcripſit

grande opus de Euchariſtia, quod in Latinam tranſlatum linguam, Daventriæ in fol. impreſſum eſt anno 16 4. illic paginâ 893. non nulla de Anaſtaſio noſtro Sinaïta obſervat ſequentibus verbis; Editus eſt, inquit, procurante Gretzero « Tractatus ſub titulo ὁδηγὸς, ſeu *Dux viæ*, quem « contendit eſſe Anaſtaſii Sinaïtæ Patriarchæ An- « tiocheni, hoc nomine primi. Teſtes duos profert, « videlicet Codicem Bibliothecæ Bavaricæ nomen « illius proferentem, & Nicephorum Callixtum Hi- « ſtor. Eccl. lib. 18. cap. 44. inter Anaſtaſii hujus « Opera ὁδηγὸν recenſentem. At hi minimè ſuffi- « ciunt; nam idem Codex Bavaricus, notante ipſo « Gretzero, tribuit pariter eidem Anaſtaſio libellum « cui titulus eſt, *Relatio de rebus geſtis in Perſia*; « *&c.* de quo tamen ait: *Orationem illam olere neſ-* « *cio quid Fabularum, ut difficile credi u ſit ex Ana-* « *ſtaſii officina prodiiſſe.* Ad Nicephorum autem « quod attinet Auctorem recentiſſimum; non eſt « ſufficientis fidei ad hoc Opus aſſerendum Anaſtaſio « Sinaïtæ: præterquam quòd in eo falli potuit; ac « quando eundem Anaſtaſium ait, à Judæis fuiſſe « occiſum, quod certò conſtat & fatetur Gretzerus, « contigiſſe non ipſi, ſed alteri Anaſtaſio ipſius ſuc- « ceſſori. Incertum eſſe aio utrum de hoc ὁδηγῷ « cujus locus nobis exponitur, id intellexerit; an « de libro prolixo Quæſtionum jam etiam edito, « quem ipſe Gretzerus teſtatur in Codicibus Bava- « ricis & Romanis pariter inſcribi βιβλίον τ καλούμενον ὁδηγὸς, &c. *Sed plus dicit Albertinus,* « Utrumlibet intellexerit Nicephorus, deceptum « fuiſſe, neutrumque illorum Anaſtaſii primi An- « tiocheni eſſe poſſe. Non certè priorem, nam in « illo non modò citantur Auctores Anaſtaſio poſte- «

„ riores, ut Auctor Prati ſpiritualis Joannes Moſ-
„ chus, Maximus & Nicephorus Conſtantinopoli-
„ tanus: ſed mentio fit Cypri à Saracenis expugna-
„ tæ, quod contigit annis poſt Anaſtaſii mortem ad
„ minus 47. Sed & ibidem Auctor ipſe expreſſè no-
„ tat annum 700. agi, ex quo Loca ſancta Orthodoxis
„ doxis erant reſtituta: quibus planè verbis indicat,
„ ſe poſt annum milleſimum ſcribere. Nec quoque
„ poſteriorem, inquit *Albertinus*; quod priuſquam
„ oſtendamus, juvat Lectores monere hunc Tracta-
„ tum non eſſe librum continui tenoris: ſed Rapſo-
„ diam ex variis Scriptis tanquam Centonibus ἀμε-
„ θόδως planè congeſtam. Nam Caput tertium eſt
„ initium alterius operis à duobus præcedentibus
„ Capitibus diſtincti, ut patet ex titulo illi appoſito
„ ſic, *Anaſtaſii minimi Monachi Opus de Ortho-
„ doxa fide ex ſacris Litteris ac Doctoribus decer-
„ ptum.* Similiter Caput quartum quod pro titulo
„ habet, *Anaſtaſii Preſbyteri ſancti Montis Sina,
„ Opus de fide Oeconomiæ Chriſti Filii Dei ad ſan-
„ ctam Eccleſiam Catholicam Babylone ſcriptum*,
„ oſtendit novum prorſus opus eſſe & à cæteris ſe-
„ paratum. Penès me eſt Codex Græcus pro Joan-
„ ne de Raguſio olim Manuſcriptus, qui ſub hoc
„ titulo: *Sancti Patris noſtri Athanaſii Patriarchæ
„ Theopolitani de Fide:* ubi deprehendi extare tan-
„ tummodò duo priora hujus ὁδηγοῦ Capita, nec ea
„ quidem inchoata à prioris initio, ſed ab iis verbis
„ quibus pro titulo apponitur, *Brevis Expoſitio Fi-
„ dei.* At viciſſim ad compenſationem, plurimas a-
„ lias definitiones & diſtinctiones habens, quæ edi-
„ tioni Gretzerianæ ad finem ſecundi Capitis, &
„ cæteris quos vidi manuſcriptis Codicibus, deſunt.
„ Tres autem videntur hujus Operis Codices manu-

ſcripti in Regia Galliarum Bibliotheca, quorum «
duo ſine Auctoris nomine; illi autem ea tantùm «
complectuntur quæ Tractatus editus habet duobus «
prioribus Capitibus: ac reipſa idem ſunt, cum li- «
bello illis adhuc breviori, qui extat inter Opera «
Divi Athanaſii, ſub titulo, *Tractatus de Defini-* «
tionibus. Tertius manuſcript. Codex ea ferè omnia «
continet quæ habentur in editis, ſed & in plurimis «
multò auctior, & ordine non eodem: caret enim «
eo exordio & indice, quæ in editis caput primum «
antecedunt. Hæc & plura affert Albertinus De Euchariſtia locis citatis, pag. 893. & 903. quem verbo tenus refert Labbeus tom. 1. de Scriptoribus Eccleſiaſticis, pag. 712. in addendis & corrigendis: ex quibus conſtat, quantùm variant in Bibliothecis manuſcripti Codices ſub nomine Anaſtaſii, & quàm modicam fidem mereantur.

4. *Quæſtiones & Reſponſiones de variis Argumentis in ſacram Scripturam num. cliv.* græcè & latinè cum inſigni Auctario evulgatæ ſunt, ab eodem Iacobo Gretzero Ingolſtadii in 4°. an. 1617. typis Ederianis: cùm anteà à Gentiano Herveto latinè duntaxat, ac numero tantùm xciii. editæ fuiſſent, & Anaſtaſio Nicæno Epiſcopo attributæ, ut in obſervationibus poſtea Labbeus docuit. Hæc Gentiani Herveti verſio dictarum Quæſtionum & Reſponſionum, tum ſeorſim excuſa eſt, tum in Bibliotheca veterum Patrum, editionis Pariſienſis primæ & ſecundæ annorum 1575. & 1589. apud Michaëlem Sonnium, ſub ſcuto Baſilienſi. Hæ Quæſtiones in Scripturam ſacram, hodie atque olim magnum & inſigne præbuerunt Criticis ſacris diſputandi argumentum: aliis Anaſtaſio Nicæno Epiſcopo, aliis Anaſtaſio Sinaïtæ Patriar-

chæ Antiocheno, quibuſdam etiam neutri adjudicantibus, ſed earum Conſarcinatorem ad ſæculum uſque undecimum, & annum Chriſti 1050. aut 1078. ablegantibus. Horum iſta eſt in ſpeciem, & in veritate rei validiſſima Argumentatio. In iſtis Quæſtionibus citantur Canon 89. Synodi Quiniſextæ ſive Trullanæ, ſanctus Maximus Martyr, Joannes Climacus, Limonarium Joannis Moſchi, Nicephorus Patriarcha Conſtantinopolitanus, qui anno 828. defunctus eſt, necnon Olympiodorus, qui poſt annum 900. floruiſſe perhibetur. Item in quæſtione cxvii. numerat Auctor vel Interpolator, quiſquis eſt, ſeptingentos annos ab eo tempore, quo loca Chriſti myſteriis & miraculis in Paleſtina conſecrata in poteſtate & poſſeſſione Chriſtianorum Orthodoxorum fuerint. Nec juvat allegare cum Gretzero & Allatio, plurima eſſe eis Quæſtionibus inſerta à Recentioribus, ſicut & in Quæſtionibus Divo Athanaſio ad Antiochum attributis, ac ſimilibus Collectaneis: hoc enim eis incumbit probandum, quod ut faciant, debent oſtendere manuſcripta Exemplaria Græca, varia, antiqua, probatæ fidei, à quibus additiones ejuſmodi abſint. Quod quamdiu non fecerint atque ediderint, conſentaneum rationi erit, ut omnem ejuſmodi Operum incertorum ſeriem alicui alteri Anaſtaſio attribuamus, qui ſub finem ſæculi xi. vel initium xii. vixerit. Ejuſmodi *Quæſtionum & Reſponſionum de variis Argumentis in ſacram Scripturam*, extant manuſcripti Codices in Bibliotheca Vaticana, Florentina, Meſſanenſi, Imperatoria Viennenſi, Bavarica Cod. 105. & aliis celebrioribus Bibliothecis.

5. *Compendiaria fidei Inſtitutio*, quæ ſub no-

mine Anaſtaſii & Cyrilli Alexandrini, prodiit tomo xv. Magnæ Bibliothecæ Pariſienſis Sanctorum Patrum, pag. 677. & tomo vi. Colonienſis parte 2. pag. 712. Hanc autem græcè & latinè edidit Theodorus Beza Vezeliacenſis Monachus in 8°. anno 1570. cum quinque Dialogis de Trinitate, ſub nomine ſancti Athanaſii Alexandrini, quamvis ex fide omnium ferè Mss. Codicum, ſpectent ad ſanctum Maximum Monachum, inter cujus Opera extant. Idem forſan opuſculum, cum eo qui ſub nomine Anaſtaſii in Bibliotheca Florentina inſcribitur, *De rectis veritatis Placitis*, quod collatione noſci poteſt.

6. *Homiliæ aliquot* ejuſdem nomen præferunt, editæ tum græcè in variis Divinis Joannis Meurſii, tum latinè tantùm in antiquis Lectionibus Henrici Caniſii, tum græcè & latinè partim in Auctario Græco-latino Bibliothecæ Pariſienſis anni 1624. & in aliis duobus annorum 1648. & 1672. quas hoc ordine ſervato habet Franciſcus Combefis in dicto Auctario ſeu Supplemento Bibliothecæ veterum Patrum anni 1648. Pariſiis, tom. 1. columnâ 350.

1. *In Annuntiationem Beatæ Mariæ Virginis*, Franciſco Combefis Interprete, de qua vide varia Divina Joannis Meurſii impreſſa anno 1619. Lugduni Batavorum in 4°.

2. *In Transfigurationem Domini noſtri Jeſu Chriſti*, eodem interprete.

3. *De ſacra Synaxi, & de non judicando, deque oblivione injuriarum*, eodem interprete. Verſionem verò Franciſci Turriani Soc. Jeſu exhibuit Henricus Caniſius tom. 3. Antiquæ Lectionis, eandemque græcè & latinè ediderat jam antea

K iiij

Jacobus Gretzerus Ingolſtadii anno 1606. cum ἐδητῷ in 4°. deſumptum, ut opinor, ex manuſcripto Codice 74. Bavaricæ Bibliothecæ, ubi legitur.

4. *In Pſalmum ſextum*, interprete Philippo Svvenenzelio Soc. Jeſu Theologo.

5. *In eundem Pſalmum*, interprete Franciſco Combefis, cujus etiam alia Verſio Latina Franciſci Turriani tom. 3. Antiquæ Lectionis Henrici Caniſii: nec deſunt manuſcripta Exemplaria Græca in Bibliothecis Sfortiana Codd. 32. & 72. Meſſanenſi, Vaticana Cod. Heidelbergenſi 4. & 368. & in manuſcriptis Codicibus quos Franciſcus Turrianus obtulit, quando ingreſſus eſt Romæ Societatem Jeſu.

6. Anaſtaſii Presbyteri in Sina Monte, *Sermo De hominis ad imaginem & ſimilitudinem Dei creatione*, græcè & latinè, qui & Gregorio Nyſſeno tribuitur, cum Origenis Philocalia, De obſcuris ſacræ Scripturæ Locis anno 1618. Pariſiis in 4°.

7. Alia quoque extant manuſcripta græcè in variis Bibliothecis ſub nomine ſancti Anaſtaſii, nimirum *Anaſtaſii Abbatis Diſſertatio contra Judæos* in Vaticana, *Anaſtaſii Explicatio de jejunio, & in Pſalmum* 13. in Imperat. Vindobonenſi, *Anaſtaſii Theopolitani Archiepiſcopi Narratio actorum in Perſide*, in Auguſtana, Codd. 66. Vaticana Cod. Heidelbergenſi 4. & 364. *Anaſtaſii Sinaïta Sermo in fratres ſuos morte prægreſſos.* Ibidem Cod. 308. *Anaſtaſii Sinaïta Sermo de diverſis modis ſalutis & pænitentiæ*, ibid. Cod 367. Hos Codices Docti poſſunt per otium excutere & conferre, num diverſi vel iidem Sermones ſint cum

editis, qui ſæpe ſub titulis diverſis iidem extant in manuſcriptis Bibliothecis.

EUTROPIUS Eccleſiæ Valentinæ Epiſcopus, dum adhuc in Monaſterio Servitano degeret, & Pater eſſet Monachorum, ſcripſit ad Epiſcopum Licinianum, cujus ſuprà fecimus mentionem, valde utilem Epiſtolam; in qua petit ab eodem pro qua re baptizatis infantibus Chriſmatis unctio tribuatur. Scripſit & ad Petrum Epiſcopum Irtabicenſem, *De diſtinctione Monachorum* ſermone ſalubri compoſitam Epiſtolam, & valde Monachis neceſſariam. Hæc ſanctus Iſidorus cap. 32. De Viris illuſtribus. Hanc autem Epiſtolam *De diſtinctione Monachorum ad Petrum*, edidit Lucas Holſtenius anno 1663. in Appendice ad Codicem Regularum, pag. 82.

ORIENTIUS Epiſcopus Illiberitanus juxta Labbeum in parva Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum, floruit anno circiter 600. de quo hæc pauca Sigebertus in Catalogo cap. 34. *Orientius Commonitorium Fidelibus ſcripſit metro heroïco, ut mulceat legentem ſuavi Breviloquio.* Hoc Commonitorium Martinus Delrio primus Antuerpiæ anno 1600. apud Joachimum Trognezium publicavit; ſecundò poſteà editum in tom. 5. Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis Colonienſis: denique editum etiam cum Notis Salmanticæ anno 1644. in 4°. De illo Aubertus Miræus *in Bibliotheca Eccleſiaſtica Scholio ad caput 9. Gennadii De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 45. Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, verbo *Orientius*, vbi eum longè antiquiorem facit, ſed non probat. 600.

MARCUS Poëta, atque (ut volunt) familiaris

ſancti Benedicti Caſſinenſis, *Vitam ejus à ſancto Gregorio deſcriptam defloravit heroïco Breviloquio*, & pauca ſuperaddidit. Hæc Sigebertus De Scriptoribus Eccleſiæ cap. 35. Carmen hujus Marci Romæ anno 1590. in 4°. impreſſum eſt apud Franciſcum Zannetum, cum Operibus Proſperi Martinengi Brixiani, Monachi Monaſterii ſanctæ Euphemiæ Brixienſis, Congregationis Caſſinenſis, alias ſanctæ Juſtinæ de Padua. Sunt autem hæc Martinengi Opera, Collectaneum quoddam veterum Poëmatum Græcorum & Latinorum, cum propriis ejus Poëmatibus, quæ omnia tribus loco citato tomis impreſſa ſunt.

FAUSTUS *Diſcipulus ſancti Benedicti Abbatis, ab ipſo Benedicto miſſus in Gallias, cum Mauro ejus Monacho, Vitam ipſius Mauri Monachi deſcripſit.* Hæc Sigebertus Gemblacenſis in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 32. Extat hæc Vita apud Laurentium Surium ad diem 15. Januarii, quâ ſanctus Maurus adſcribitur Faſtis Eccleſiaſticis, apud Joannem Bollandum die eadem, ubi plura de Auctore hujus Operis in præludiis ad Vitam ſancti Mauri: denique in Collectione Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, ſæculo primo hujus Ordinis, ubi multa de ſancto Mauro & de Scriptore vitæ illius, qui dicitur Fauſtus. Hoc enim opuſculum ob Parachroniſmos, vix obtinet apud Criticos omnimodam fidem. Claruit Fauſtus circa annum 600. de quo Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 171. pag. 213. ubi etiam loquitur de *Marco Poëta* qui Fauſtum præcedit. Sunt qui Vitam iſtam negant eſſe Fauſti; ſed alterius ſub ejus nomine, quibus valida non deſunt

argumenta ſuæ aſſertionis. Solvant nodos iſtos, quorum intereſt.

LEANDER ex patre Severiano, profeſſione Monachus, & ex Monacho Hiſpalenſis Eccleſiæ provinciæ Bæticæ conſtitutus Epiſcopus, vir ſuavis eloquio, præſtans ingenio, tantùm quoque vitâ atque doctrinâ valuit, ut fide etiam ejus atque induſtriâ populi gentis Gothorum ab Arriana Inſania ad Fidem Catholicam reverterentur. Hic ex Hiſpania Conſtantinopolim ad Tiberium Auguſtum Legatus tranſmigravit, Synodo Epiſcoporum interfuit, & cum ſancto Gregorio poſtmodum Papa, qui tunc pro Pelagio ſecundo partes Legati agebat, familiaritatem habuit, intimámque neceſſitudinem. Ex vitæ ſtudiorúmque ſimilitudine voluntates conciliatas fuiſſe, inditio ſunt Libri Moralium à Divo Gregorio Leandri hortatu, ejúſque nomine in publicum editi. Joannes Biclarenſis tradit anno 589. Leandri atque Eutropii tunc Abbatis Servitani, ac poſtmodum Eccleſiæ Valentinæ Epiſcopi, conſilio atque auctoritate, Actiones tertii Concilii Toletani potiſſimùm gubernatas fuiſſe. Scripſit Librum unum *ad Florentiam ſororem ſuam De Inſtitutione & Contemptu mundi, titulorum diſtinctionibus prænotatum*, inquit Iſidorus libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 28. quem ex Mss. Codicibus edidit Lucas Holſtenius in Codice Regularum parte 3. pag. 89. Mortuus eſt Leander anno Domini 603. die 27. Februarii, ſuccedente ſibi fratre ſuo Iſidoro ad Archiepiſcopatum Hiſpalenſem. Plura de eo Surius & Bollandiſtæ ad diem 27. Februarii, poſt Iſidorum libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 28. Honorium Auguſtodunenſem libello 3. de

iiſdem Scriptoribus cap. 34. Poſſevinum in Apparatu ſacro, Aubertum Miræum in Bibliotheca Eccleſiaſtica, Scholio ad caput 28. Iſidori p. 89. quos conſulere potes.

610. PATERIUS ſancti Gregorii I. Papæ Diſcipulus & S. R. E. Secundicerius, cujus Beda in Commentariis in Cantica Canticorum meminit, collegit ex ejuſdem ſancti Gregorii Papæ Operibus *tres Libros Explanationum in omnes utriuſque Teſtamenti Libros*, Romæ anno 1553. in fol. impreſſos. Claruit anno Chriſti 610. Ita Molanus in ſua manuſcripta Bibliotheca Belgica. Hoc Collectaneum eſt primò immiſſum in Opera ſancti Gregorii Papæ in editione Romana anni 1591. atque in ſequentibus, ſed mutilum: cùm enim contineat Libros tres, nempe duos in Vetus Teſtamentum, & unum tertium in Libros Novi Teſtamenti; habentur inter Opera Divi Gregorii primus & ultimus deficiente medio, nec ſcio etiam an inveniatur in impreſſione ſpeciali Romana anni 1553. de qua ſtatim locutus ſum, quòd illam non viderim. Unum ſcio me vidiſſe plurimos Codices manuſcriptos hujus Operis in variis Bibliothecis, in quibus habebantur tantùm hi duo Libri Excerptorum ſancti Paterii, primus nimirum & ultimus: ſed integrum à me viſum & excuſſum Codicem Ms. in Bibliotheca Cæleſtinorum Pariſienſium, eumque chartaceum, in quo tres Libri continentur. Paterii mentionem faciunt Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Bibliotheca Eccleſiaſtica pag. 138. poſt Sigebertum in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 43. Item pag. 128. poſt Honorium Auguſtodunenſem libello 4. de iiſdem cap. 5. apud dictum Miræum.

Paulus Emeritenſis in Hiſpania Diaconus, exemplo ſancti Gregorii Magni, qui de Vita & Miraculis Patrum Italicorum ſcripſit, *Librum De Vita & Miraculis Patrum Emeritenſium compoſuit*; quem Thomas Tamaïus Philippi IV. Regis Catholici Hiſtoriographus ad fidem veterum Codicum Antuerpiæ anno 1635. in 4°. apud Joannem Meurſium, primus edendum curavit, additis Notis brevibuſque Commentariis de Rebus Emeritenſibus. Floruit Paulus circa annum 612. cujus meminerunt Baronius in geſtis anni 589. Loaiſa in Notis ad Concilium tertium Toletanum, Ambroſius Morales lib. 11. Chronol. Hiſt. cap. 71. Mariana lib. 5. cap. 13. Bernardus Britto lib. 6. Monarchiæ Luſitanicæ capp. 19. & 20. Aubertus Miræus in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 174. pag. 214. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Labbæus in Chronologia brevi Scriptorum Eccleſiaſticorum ad annum 610. atque alii.

Theophylactus Simocatta, Ægypto oriundus, ſed in Græcia natus, ſub annum 612. floruit, *De rebus à Mauritio Imperatore geſtis libros octo* poſteris reliquit, quos è Græco Jacobus Pontanus Soc. Jeſu Theologus Latinos fecit Auguſtæ Vindelicorum, edidit græcè & Latinè cum Notis Ingolſtadii anno 1604. in 4°. & qui nuperrimè impreſſi ſunt in fol. Pariſiis græcè pariter & latinè, inter Scriptores Hiſtoriæ Byzantinæ ex typographio Regio. Singulorum librorum excerpta Photius in Bibliotheca Cod. 65. recitat. Circumferuntur & hæc ejuſdem Simocattæ *Quæſtiones Phyſicæ, Epiſtolæ Morales, ruſticæ, Amatoriæ*, quas græcè edidit Bonaventura Vulcanius Lugduni Batavorum anno 1597. in 12°. Eadem

autem Theophylacti Simocattæ Expræfecti opuſcula græcè & latinè, ab Andræa Schotto poſt Bonaventuram Vulcanium auctiùs edita Antuerpiæ anno 1599. in 8°. apud Commelinum, cum Verſione & Notis, ſub nomine Jacobi Kimedontii ſuppoſito, qui Schottus fuit. Item *Excerpta Legationum* ex Libris illis Hiſtoriarum; itemque *Epiſtolæ Mixtæ* ab Aldo Manutio, olim majori Epiſtolarum Græcarum volumini inſertæ ſunt. Habentur autem *eadem Excerpta de Legationibus* græcè & latinè interprete Carolo Cantoclaro cum ejuſdem Notis & Henrici Valeſii, inter dictos Scriptores Hiſtoriæ Byzantinæ Pariſiis impreſſos, de quibus ſuprà. Simocattæ meminerunt Photius Cod. 65. Suidas & Cedrenus, & hinc Nicephorus Callixtus pleraque ad Mauritii Imperatoris Vitam ſpectantia, ſublegit. Quæ verò fuſiùs Simocatta ſuis libris exponit, ea breviùs perſtringunt Theophanes, Zonaras, Cedrenus, & Callixtus. Vide Jacobum Pontanum in Proœmialibus ſuæ editionis Librorum Simocattæ, Poſſevinum in Apparatu ſacro, verbo *Theophylactus Simocatta*, & *Theophylactus Ægyptius*: Aubertum Miræum in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 176. pag. 215. Labbeum in Chronologia, &c.

Columbanus in Hybernia Scotorum inſula natus, Abbas primùm in Hybernia, poſt Luxovii in Burgundia, ac demum Bobii in Italia, tanto, (juxta Sigebertum libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 60.) ſapientiæ theſauro eſt ditatus: ut adhuc adoleſcens librum Pſalmorum elimato ſermone ſcriberet, & alia multa ederet, vel ad canendum digna, vel ad docendum utilia. Obiit

Bobiis in Italia anno 614. die 24. Novembris. Scripſit *Carmina quædam*, quæ habentur in diverſis impreſſionibus Bibliothecæ Sanctorum Patrum. Item *Regulam cum Pœnitentiali*, pro Monachis â ſe in multis locis inſtitutis, quæ cum Cæſariana & aliis, dudum in plurimis Galliarum Cœnobiis viguit, quam habes cum Pœnitentiali, in Collectione Regularum Lucæ Holſtenii parte 2. p. 88. & 98. Omnia porro ſancti Columbani Junioris opera, ſummis curis inquiſita, Commentariis illuſtrata, procuravit imprimi in fol. Patricius Flemingus Hybernus, Ordinis Fratrum Minorum Strictioris Obſervantiæ, anno 1667. Lovanii apud Viduam Andrææ Bouveti. Sunt autem *Regula Monaſtica cum Regula Cœnobiali*, quæ eſt ipſum Pœnitentiale ſancti Columbani editum ſupra ab Holſtenio ad calcem prioris Regulæ. *Sermones ſeu Inſtitutiones ſpirituales numero xvii.* quarum ultima eſt Sermo Fauſti Regienſis in Gallia Epiſcopi ad Monachos. *Epiſtolæ aliquot cum Carminibus*, jam alibi ut plurimùm impreſſis: tum denique varia ad ſanctum Columbanum, vel Hyberniam ſpectantia, qualia ſunt Vitæ Sanctorum, &c. plurima ſancti Columbani meritum commendantia, Joannes Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, impreſſo Pariſiis in fol. anno 1669. apud Carolum Savreux ad turrim Metropolis Eccleſiæ, ſub ſigno trium Virtutum. Colganus lib. 2. de Sanctis Hyberniæ pag. 471. Thomas Meſſinghamus in Florigerio Sanctorum Hyberniæ, ubi Regulam ſancti Columbani refert, Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 4. de Abbatibus Luxovienſibus, & alii multi.

JOANNES GRAMMATICUS Alexandrinus,

cognomento Philoponus, floruit anno circiter 610. qui quamvis inſignem ſibi gloriam compaiaſſet, dum adversùs Proclum Lycium pro Chriſtiana Religione egregiè ſcripſerat; corruit tamen in Baratrum impietatis, ſuo nimiùm ingenio fidens, ſcribens adversùs quartam Synodum Oecumenicam, ut inquit Photius in ſua Bibliotheca Codice 55. & negans ut habet Nicephorus Callixtus lib. 18. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ cap. 47. ita Reſurrectionem Mortuorum, ut aſſereret corpora noſtra corrumpi ſecundùm formam atque materiam, & futurum interitum viſibilis hujus mundi, & rurſus novi mundi creationem alteram, atque alia. Quin & Photius cùm Bibliothecæ ſuæ Cod. 43. dixiſſet eundem Philoponum *in Hexameron ſcripſiſſe contra Theodorum Mopſueſtenum*, qui fuerat in eodem argumento verſatus: ait extare Acta Diſputationis Severianorum adversùs Tritheitas, habitæ coram Joanne Epiſcopo Cónſtantinopolitano ſub Juſtino Imperatore, Conone & Evagrio altera ex parte contra Tritheitas, ex altera autem Paulo ac Stephano Tritheitis Philoponi defenſoribus, impiis æquè omnibus: quæ monſtra fovebat Theodora Auguſta, tanquam ova Aſpidum. Sed non ſolùm Conon, Evagrius, Themiſtius, & Theodoſius Monachus Hæretici, non aſſentientes Concilio Chalcedonenſi, ſcripſerunt adverſus Philoponum, ut habet Photius Codd. 23. & 24: verùm etiam Leontius Monachus omnium maximè egregium librum triginta capitum, quo ſimul hæreſim eam evertit, & piam ſententiam noſtram confirmat. Porro Joannis Philoponi *Lib. 4, De mundi Creatione ſeu in Hexaemeron ad Sergium Conſtantinopolitanum Archiepiſcopum*; unà *cum Diſputatione*

Diſputatione de Paſchate, græco latinè impreſſi ſunt curis & ſtudio Balthaſaris Corderii Societatis Jeſu Theologi anno 1630 in 4°. Viennæ Auſtriæ typis Gregorii Gelbhaar. Sacras quoque ſæpius Litteras tractavit Philoponus, dum & ſcripſit *contra decem & octo Procli argumenta & contra Severum:* qui tamen ab Eccleſiæ Doctoribus ut Tritheites & qui tres Deos aſſerat rejicitur, & in Orthodoxorum catalogum non admittitur. Scripſit item plurima Grammatica, Philoſophica, Arithmetica, Rhetorica, ex quibus extant quæ ſequuntur. Joannis Grammatici Philoponi in priora Analytica græcè Venetiis in fol. anno 1536. ejuſdem *in duos priores Analyticos libros Commentarii* ab Alexandro Juſtiniano Chio Medico in Latinum converſi in fol. Valgris 1560. ejuſdem *in poſteriora Analytica* græcè Venetiis in fol. anno 1534. *in poſteriora Reſolutoria* græcè in fol. Venetiis 1584. apud Aldum. Ejuſdem *in primos iv De naturali auſcultatione Libros* græcè in fol. Venetiis 1535. *Contra Proclum de mundi æternitate*, græcè ibidem. *In Libros De Generatione & Corruptione* græcè Venetiis 1527. Ejuſdem *in Phyſicorum libros iv Explanatio*, Joanne Baptiſta Raſario interprete in fol. Venetiis anno 1569. & græcè Venetiis anno 1527. *in tres Meteororum libros Commentarii* latinè Joanne Baptiſta Camotio interprete, Venetiis in fol. 1551. *in Libros Ariſtotelis de Anima*, græcè in fol. Venetiis 1535. Itemque Gentiano Herveto interprete latinè in fol. Lugduni 1558. apud Juntas. Ejuſdem *in Libros quinque De Animalium generatione* cum textu græco, in fol. Venetiis. Denique ejuſdem *in Procli Diadoci octodecim Argumenta De mundi æternita-*

te, Joanne Mahotio interprete latinè in fol. Lugduni anno 1557. Hujus mentionem facit Photius in Bibliotheca Codd. 21. 43. 240. 55. 75. 215. Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo, *Joannes Grammaticus*, & *Joannes Philoponus*

620. LEONTIUS NEAPOLEOS, vulgò *Lemiſſa*, ſive *Nemoſia*, in Inſula Cypro Epiſcopus (unde corrigas velim eorum errorem. qui Conſtantiæ, ſive Salaminæ, modo *Famagoſta* Antiſtitem appellant, pervenit ad annum uſque 620. vel ultra; ut patet ex Vita ſancti Joannis Alexandrini Patriarchæ, qui ob eximiam in pauperes miſericordiam, dictus eſt (ut loquitur Sigebertus capite 57. De Viris illuſtribus) *Eleemoſynarius*, qui obiit anno 616. die 23. Januarii. Hæc Vita in ſeptima Synodo generali laudata eſt actione 4. ubi Conſtantius Conſtantiæ Cypriorum Epiſcopus teſtatur eum floruiſſe tempore Mauritii Imperatoris (qui cæſus eſt anno 602. (multáſque laudationes & homilias ſcripſiſſe, atque inter cæteras, *De J. C. Domini noſtri Transfiguratione*, quæ periiſſe videtur, aut cum blattis tineiſque alicubi luctatur in membranis. Hanc Vitam ex veteri tranſlatione Latinam habes in Vitis Patrum ab Heriberto Roſvveido Soc. Jeſu Presbytero editis in fol. Antuerpiæ annis 1615. & 1628. Item ſcripſit *Vitam & adminiſtrationem ſeu res geſtas ſancti Simeonis cognomento*, τῦ Σαλ.; qui ſtultitiam ſimulabat, & hæc duo opuſcula habentur græcè Mss. in Bibliotheca Vaticana, ut teſtatur Catalogus manuſcriptus, atque in Collectaneo Legendarum Simeonis Metaphraſtæ. Item utrumque ſimul Ms. in Meſſanenſi. Vita etiam ſancti Joannis Eleemoſynarii in Auguſtana Cod. 59. in Vaticana

Codd. Heidelbergenſibus 9. & 68. Habentur quoque tom. 1. Auctarii Græco-latini poſterioris ad Bibliothecam Sanctorum Patrum editionis Pariſienſis in fol. anni 1648. à columna 681. ad 738. *Orationes duæ, quarum prima in ſanctum Simeonem Senem, qui Chriſtum Dominum in ſuas ulnas ſuſcepit :* altera *in Feſtum Mediæ Pentecoſtes, in Cæcum à nativitate, & in ſanctum Petrum ab Herode in carcerem detruſum.* Videndus quoque Hortus Crucis, quem edidit Jacobus Gretzerus. Porrò Cardinalis Baronius ex veteri Verſione ſeptimæ Synodi, Auctore Anaſtaſio S. R. E. Bibliothecario malè collegit, atque ex eo Poſſevinus in Apparatu ſacro, pluresque alii, Leontium ſcripſiſſe poſt Evagrium Scholaſticum τὰς Σάλυς Turbationes ſeu Bella & Seditiones ſui temporis, vel (ut quidam) Tribulationes quas Eccleſia Dei paſſa eſt tempore Gregorii Magni & Mauritii Imperatoris. Deluſus enim vetus ille Interpres ὄντι τῶ Σαλῶ quod erat Epitheton ſancti Simeonis, qui ſtultitiam vecordiamque ſimulabat, cujuſque Vitam Leontius noſter ſcripſerat, τὰς Σαλοὺς numero multitudinis legit. Hanc obſervationem debemus Heriberto Roſvveido, in Notis ad Librum primum de Vitis Patrum, ex quo Voſſius fonte abluit priorem maculam in altera editione Hiſtoricorum Græcorum. Sanctus Joannes Damaſcenus Oratione 3. De Imaginibus citat ejuſdem Leontii *Apologiam pro Chriſtianis contra Judæos*, atque ex eo, niſi fallor, libro excuſus eſt locus ille, ſeu fragmentum libri contra Judæos, quod extat tom. XVI. pag. 1. ultimæ Pariſienſis editionis Bibliothecæ Veterum Patrum, anni 1644. de Leontio mentionem facit Sigebertus in Catalogo capite 57.

Poſſevinus in Apparatu ſacro, Labbeus poſt Bellarminum De Scriptoribus Eccleſiaſticis, quem paucis additis hîc expreſſimus. Eſt enim alius Leontius Abbas ſancti Sabæ Romæ, qui poſteris reliquit Vitam ſancti Gregorii Agrigentini Epiſcopi copiosè ſcriptam, quæ Ms. extat græcè in Bibliotheca Meſſanenſi: Item in Vaticana, Codd. menſis Novembris apud Metaphraſtem, Bavarica Cod. 72. Heidelbergenſi Cod. 17.

630. GEORGIUS Monachus, tum poſt ſanctum Joannem Eleemoſynarium Patriarcha Alexandrinus, Sedem hanc tenuit ab anno 616. quo Joannes obiit, ad annum 630. quo ipſe mortuus eſt. Scripſit *Vitam ſancti Joannis Chryſoſtomi*, ex qua Photius in Bibliotheca Cod. 96. excerpta dedit. Idem illic dicit certò ſe non poſſe affirmare, quis hic Georgius ſit: ſed placet quod Andræas Schottus ibidem ad libri Marginem annotavit, illum videri qui ſancto Joanni Eleemoſynario ſucceſſit circa annum 620. Et verò B. Joanni Damaſceno priorem fuiſſe ſatis conſtat, cum is ex hac Vita (non expreſſo Scriptoris nomine) adducat hiſtoriam de imagine ſancti Pauli, Oratione 1. De imaginibus ſub finem. Hanc Vitam integram nobis dedit Godefridus Tilmannus Carthuſiæ Pariſienſis Monachus in græcis doctiſſimus, quam latinam habes ibidem in fol. anno 1557. impreſſam. Habetur etiam græcè inter varia ad ſanctum Chryſoſtomum ſpectantia in editione græca operum illius, procuratâ in fol. tomis viii. Etonæ in Collegio Regali prope Londinum anno 1613. curâ Henrici Savillii nobilitate, eruditione ac ſtudio juvandi Litteras, clariſſimi viri. Eadem græcè Ms. extat in variis Bibliothecis

quæ cum editis conferri poteſt, nempe in Vaticana Codd. Heidelbergenſibus ſub nomine Georgii Alexandrini, n 9. 80. & 394. Bavaricâ Cod. 194. Regiâ Gallicâ, unde eam latinam reddidit citatus Tilmannus. Ad eundem (ut opinor) Georgium Alexandrinum, ſpectat *Chronicon Alexandrinum* dictum, *in quo omne ævum uſque ad vigeſimum Heraclii annum digeritur.* Hoc opus in vetuſta Siciliæ Bibliotheca primus invenit Hieronymus Surita Hiſpanienſium rerum Scriptor, atque inde operâ ejuſdem & Antonii Auguſtini tunc in Urbe Auditoris Rotæ (ut vocant) Romam advectum fuit. Hæc cauſa eſt, cur Sigonius, Panvinius & alii olim *Faſtos Siculos* appellarint: cujus partem à Caſaubono acceptam, Euſebio ſuo græcè Scaliger adjecit. Sed integrum atque adeo nummis 36. aureis emptum, Auguſtanæ Vindelicorum Bibliothecæ poſtea acceſſit. Inde ultimorum duorum annorum narrationibus exceptis, quæ ita vetuſtate attritæ, ut legi non poſſent; eduxit, exſcripſit & cum ſuâ interpretatione publicavit græcè & latinè, anno 1615. in 4. Monachii Typis Annæ Bergiæ, Matthæus Raderus Soc. Jeſu Theologus. Hic *Chronici Alexandrini* nomen libro impoſuit, eò quod in Frontiſpicio Ms. Codicis illud commendet Petrus Alexandrinus Epiſcopus, quem quidem veriſimiliter ſuſpicatur, eſſe Petrum illum qui anno Chriſti 640. Alexandrinus Epiſcopus fuit. Opus eſt Chronologis utile, vel ob multa ex Julio Africano & Euſebio Cæſarienſi excepta quæ ibi legas & non alibi. De Georgio Photius Cod. 96. Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus

Eccleſiaſticis capp. 104. & 179. 180. à quo multa ex antedictis accepta ſunt. Porrò cùm iſtud Chronicon Res Alexandrinas maximè perſequatur, cùm excurrat uſque ad tempora ultima Georgii Alexandrini, cùm à Petro Georgii ſucceſſore commendetur: hæc omnia ſimul juncta inducunt, ut Georgius illius auctor credatur, cui ſententiæ favent doctiſſimi Viri.

640. DONATUS Valdeleni Burgundiæ ſuperioris Ducis & Flaviæ filius, Valdeleni primi Bezuæ Abbatis frater, de cujus ortu mirabili è ſterilibus parentibus Jonas eſt legendus in vita ſancti Columbani Luxovienſis Abbatis cap. 13. Sub ejus diſciplina in Luxovienſi Cœnobio ſapientia & pietate inſtitutus, ſubinde Archiepiſcopatum Bizuntinum ad quem electus eſt, clariſſimè gubernavit, ut eſt in Chronico Beſuenſi: poſteàque ob amorem ejuſdem B. Columbani, ex ipſius Regula Monaſterium conſtruxit, quod *Palatium* nuncupant, referente alio Ms. Chronico. Ædificavit autem *Eccleſiam ſancti Pauli* in urbe Biſuntinenſi, in qua cum patre ſuo in Domino requieſcit: Et *Juſſanum Monaſterium B. Mariæ*, cum matre ſua Flavia, quæ ibi ſepulta eſt. Idem huic Monaſterio Puellarum quod mater ejus fundaverat, *Regulam* ſcripſit, ex SS. Auguſtini, Cæſarii, Columbani & Benedicti Regulis maxima ex parte defloratam, quam edidit Lucas Holſtenius in Codice Regularum parte 3. pag. 47. & ſeqq. Hic ipſe eſt Donatus Archiepiſcopus, cujus Regulæ meminit Benedictus Anianenſis in Concordia Regularum; qui etiam, ut putamus, auctor fuit *Commonitorii ſeu Regulæ SS. Pauli & Stephani*, quam habet idem

Holſtenius in Collectione Regularum parte 2. pag. 4. & ſeqq. de qua idem Benedictus: quâ nimirùm & Monachos ſancti Pauli, & Cathedralis Eccleſiæ Biſuntinenſis ſancti Stephani Canonicos regulares, ipſe utrorùmque Pater ac Præfectus, ad omnem mo um honeſtatem inſtituebat. Interfuit Synodo, de qua Flodoardus lib. 2. hiſt. Remenſis cap. 5. quam quidem Sueſſione non Remis, & primo anno Dagoberti, Chriſti 630. celebratam alii volunt. Adfuit etiam Cabilonenſi Concilio circa annum 650. & nominatur in Diplomate pro Dionyſianis Monachis an 658. ex citato Codice Ms. Biſuntino, per hunc Antiſtitem Donatum recepit Eccleſia Villas Domblingum & Arſlatum. Ejus corpus ex Baſilica ſancti Pauli, deinde tranſlatum eſt in vicinam Parochialem Eccleſiam, quæ ab ipſo ſancto Donato nomen habet, & colitur 7. Idus Auguſti. Hæc ex Gallia Chriſtiana tom. 1. pag. 120. in Archiepiſcopis Biſuntinenſibus, quorum Epitomen ſuppeditavit Petrus Franciſcus Chiffletius Soc Jeſu Theologus Plura Joannes Jacobus Chiffletius Eques & Archiater Regis Hiſpaniæ, in opere cui titulus *Veſontio civitas Imperialis* Lugduni in 4. anno MDCXVIII impreſſa, ubi de ejus antiquitatibus & Archiepiſcopis. Joannes Mabillon ſæculo 2. Ordinis D. Benedicti pag. 335. edito Pariſiis anno 1669. in fol. apud Carolum Saureux.

PAULUS Diaconus Neapolitanæ Eccleſiæ, quem Labbeus ad annum 640. in Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum aſſignat, teſte Sigeberto libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 96. tranſtulit de græco in latinum *Vitam ſanctæ Mariæ Ægyptiacæ*, quam

Sophtonius Hieroſolimytanus Epiſcopus græcè ſcripſerat, & quam poſtea carmine reddidit Hildebertus Cenomanenſis Epiſcopus, ut Henricus Gandavenſis in catalogo cap. 8. narrat. Hujus autem vitæ textus græcus Sophtonii Epiſcopi, cum antiqua tranſlatione latina Pauli Diaconi, & cum metrica Hildebetti Epiſcopi, habentur jam apud Continuatores Bollandi, ad diem 9. Aprilis.

CUMIANUS ſeu CUMEANUS, Abbas primùm, poſtea Epiſcopus Hyberniæ, vixit ſub annum 640. ſcripſitque *ad Segienum Huenſem ſanctæ Columbæ Abbatem Epiſtolam De feſti Paſchalis ratione*, quam Ægidius Bucherius in Commentario ad Victorii Aquitani Canonem Paſchalem recitat; & Uſſerius in Syntagmate Epiſtolarum Hybernicarum edidit ex Bibl. Cottonianâ pag. 17. & ſequentibus. Hyberni enim, ſeu Scoti, Picti & Britanni indigenæ, cum antiquos Eccleſiæ ſuæ ritus in celebrando Paſchate retinerent, quos ante Anglorum irruptionem in Britanniam à ſuis Majoribus acceperant: multas ſuper hac re cum Anglis jam Chriſtianis contentiones ac diſputationes habuerunt, ut Bucherius ex Bedæ Hiſtoria citato libro cap. 9. docet. *Ejuſdem Cumeani Abbatis Scoto-hyberni lib. De Pœnitentiarum menſura* apud Patricium Flemingum *in Columbano ſuo* pag. 197. de quo diximus ſuprà ad annum 610. Plura de Cumiano Flemingus citatus, Miræus in ſuo Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 188. pag. 217. Joannes Colganus in Vitis & actis Sanctorum Hyberniæ, quas cum notis & appendicibus Lovanii duobus vol. in fol. annis 1645. & 1647. evulgavit.

Thomas autem Meſſinghamus in Florigerio Sanctorum Hyberniæ, quod evulgatum eſt in fol. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy anno 1634. viâ Jacobæâ ſub Ciconiis, nihil habet de Cumiano, quod valde mirum eſt.

JOANNES IV. Papa anno 641. ſcripſit *pro Honorio prædeceſſore ſuo apologiam ad Imp. Conſtantinum, Heraclii filium.* Scribendi occaſio prodiit ex Pyrrho Patriarcha Conſtantinopolitano & aliis Monothelitis, qui Honorii ad Sergium Pyrrhi prædeceſſorem Epiſtolâ abutebantur, quaſi ipſorum hæreſi faveret, quam Joannes recto atque Orthodoxo ſenſu dictatam fuiſſe probat. Apologiæ hujus teſtimonio uſus eſt *ſanctus Maximus* in diſputatione ſua cum Pyrrho, quæ paucis poſt annis in Africa ſecuta eſt. Ipſam verò Apologiam Jacobus Sirmondus inter Collectanea Anaſtaſii ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Bibliothecarii anno 1620. Pariſiis edendam curavit apud Sebaſtianum Cramoiſy, addidítque nonnulla excerpta ex duabus aut tribus Epiſtolis ſancti Maximi, huc ſpectantibus. Ita Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 186. pag. 217. alias etiam Epiſtolas Joannis IV. Papæ, habes in Collectione Conciliorum.

BRAULIO Cæſarauguſtanus Epiſcopus, mortuo fratre ſuo Joanne Dignitatem hanc habuit, vir ſicut germanitate conjunctus, ita non minimè ingenio ſimilis. Scripſit *Vitam ſancti Emiliani Turiaſonenſis Monachi*, quæ & memoriam hujus & virtutem illius ſancti viri ſuo tenore commendat pariter & illuſtrat: quam habes in Vitis Sanctorum ad diem 12. Novembris, & inter legendas ſeu collectanea De Sanctis Ordinis

Divi Benedicti. Interfuit Conciliis IV. V. & VI. Toletanis, & anno 646. die 26. Martii ad Cælites tranſiit. Sanctus Iſidorus Braulioni ſuos Originum libros dicavit, extantque è contrà duæ Braulionis Epiſtolæ ad ſanctum Iſidorum Hiſpalenſem, in operibus dicti Iſidori impreſſæ. Corpus Braulionis anno 1270. inventum, adſervatur in Baſilicâ ſanctæ Mariæ Majoris Plura apud Marianam & alios rerum Hiſpanicarum Scriptores conſulendos, poſt Ildefonſum cap. 12. De Scriptoribus Eccleſiaſticis, Miræum in Scholio ad dictum caput ſancti Ildefonſi, Poſſevinum in Apparatu ſacro.

ELIGIUS natione Lemouix, è Villa Catalacenſi ab urbe ſex milliariis diſtante, primùm Aurifaber, inde Epiſcopus Noviomenſis, atque is ſanctiſſimus, cujus vitam pluribus ſcripſit Audoenus Rothomagi Archiepiſcopus, Eligio contemporaneus amicus. Narrat idem Audoenus Solemniacenſe Monaſterium in rure Lemovicenſi Eligium ædificaſſe, Monialium Domicilium Pariſiis, Baſilicâmque in honorem Apoſtoli Pauli & ſancti Martialis Lemovicenſis Epiſcopi. Sanctorum thecas ex auro & gemmis fabricavit Germani Pariſienſis, ſancti Martini apud Turones, Mauſoleum ſancti Martyris Dionyſii in civitate Pariſienſi. Defuncto Achario Noviomenſi Epiſcopo, ſuffectus in ejus locum, ac conſecratus in civitate Rothomagenſi, Dominica Rogationum die 14. Maii 646. Intereſt Concilio Cabilonenſi circa annum 650. quo tempore fundat Tornaci Abbatiam ſancti Martini. Migrans ad Dominum moritur anno 663. Calendis Decembribus ex veteri Kalendario, cui depoſitioni malè aſſignan-

tur anni *659.* & *665.* Sepelitur in Eccleſia ſancti Lupi olim à Clodovæo conditâ, quæ nunc ipſius Eligii nomine de novo conſtructa eniteſcit. Habet Eccleſiam Romæ ſui nominis, propè fontem ſancti Georgii in Velabro. Quantùm ad ejus Scripta, eandem ſortiuntur fortunam, atque ea quæ hucuſque ſub nomine ſancti Ildefonſi Toletani Archiepiſcopi edita ſunt. Nam *opuſculum de rectitudine Catholicæ Converſationis*, quod inter opera ſancti Auguſtini ſuppoſititia legitur, eſt certò ſancti Eligii, cujus mentionem facit ſanctus Audoenus in Vita ſancti Eligii. Sed quantùm ad Homilias xvii. ſub nomine Eligii ejuſdem, in Bibliotheca ſanctorum Patrum tomo 2. veterum editionum Pariſienſium annorum 1575. & 1589. has & Antonius Arnaldus in opere ſuo *De Perpetuitate Fidei circa veritatem corporis & ſanguinis Domini in Euchariſtia* cenſet ſuppoſitas ac dubias. Unde dum allegat, nunquam niſi ſub nomine *auctoris Homiliarum quæ ſancto Eligio attribuuntur.* Albertinus autem in opere ſuo doctiſſimo ſimul & peſſimo de Euchariſtia, quod Genevæ primùm in fol. Gallicè editum eſt anno 1633, & latinè Daventriæ in fol. anno 1654. adulterinas multis validis probat argumentis. Sanè ſolum ejus dictum Homiliâ ultimâ ſub medium ſufficit ad abjudicandas Homilias iſtas Eligio, nempe quod peccatum paris ſit enormitatis viro amplexanti ſuam uxorem tempore Quadrageſimæ & comedenti carnes eodem tempore contra Decreta Conciliorum Eccleſiæ. Sic autem. *Diebus autem Quadrageſimæ vos omnibus modis à conjugum commixtione veſtrarum, ſicut decet Chriſtianos, abſtinere oportet: nam ut quidam ſapiens ait,*

ſimilis reatus eſt fideli Chriſtiano diebus Quadrageſimæ etiam cum propria uxore concumbere, ſicut & carnes in cibum ſumere.

Auctor iſtarum Homiliarum videtur mihi vixiſſe ſub initium vel medium ſæculi noni. Illæ enim omnes ſunt conſarcinatæ ex variis veterum Patrum fragmentis, ſuntque tantùm laciniæ deſumptæ ex SS. Patribus, Auguſtino potiſſimùm, Ambroſio, Leone, Cæſario Arelatenſi, Benedicto, Gregorio Magno, aliiſque non citatis: qui mos conſuendi libros vel Homilias ex aliorum pannis, fuit proprius ſæculi noni, ut conveniunt & noſcunt omnes docti. Auctor autem fuit Epiſcopus, & olim Monachus Ordinis Divi Benedicti: ut conſtabit cenſatis omnibus ex ſola Homilia XI. inſcripta *in Cœna Domini ad populum, deinde ad pœnitentes* Ibi dum allegat ſanctum Auguſtinum *dicente* inquit, *Beato Auguſtino*; dum Ambroſium, *ut ait Ambroſius*; dum Cyprianum, *ut ait Beatus Cyprianus*; dum ſanctum Leonem, *de hoc & ſanctus Leo Papa*; cum Gregorium *ut Beatus dicit Gregorius:* ſed ubi ſanctum Benedictum doctrinâ longè inferiorem his omnibus ſanctæ Eccleſiæ Doctoribus, ita anteà loquitur: *Nam cum quali devotione & reverentia ſit orandum, Beatiſſimus & ſanctiſſimus Pater Benedictus demonſtrat dicens.* Nihil magis poterat prodere Monachum Benedictinum, quàm affectata iſta ſuperlativorum congeries, in alleganda Divi Benedicti Regula. Et licet Cyprianum ſanctiſſimum Martyrem appellet, longè tamen aliud eſt dare Cypriano vocem ſanctiſſimi Martyris, ac Benedicto affectatas *voces Beatiſſimi ac ſanctiſſimi Patris Benedicti.* Adde quod vel rarò vel nunquam

videbis in Scriptoribus ſæculi VIII. vel IX. citatam Regulam ſancti Benedicti cum elogio ejuſmodi, niſi ab illis, qui eam olim profeſſi ſint: Unde cum eam nunquam ſanctus Eligius profeſſus ſit, inde arguendum eſt Homilias ejuſmodi Regulam allegantes, ab eo amovendas, nec eſſe Eligianas. Plura dabunt de ſancto Eligio Bellarminus & Labbeus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis, Baronius in Annalibus & Martyrologio Romano ad Kalendas Decembres, Bucelinus in Annalibus Gallo-Flandriæ, Molanus in Natalibus Sanctorum Belgii, Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 3. pag. 87. in Noviomenſibus Epiſcopis, & alii multi.

THALASIUS Monachus Græcus ſancto Maximo Monacho & Martyri contemporaneus & familiaris, floruit juxta Labbeum anno circiter 650. vel ultrà. Scripſit *ad Paulum Preſbyterum De ſincera charitate & vita continentia*; ſeu potius, *de Regimine mentis centurias quatuor* quas græcè & latinè habes in Bibliotheca SS. Patrum tom. XI. pag. 1179. editionis Pariſienſis Morellianæ anni 1644. Silent omnes ferè Scriptorum Nomenclatores de Thalaſſio, ſi Poſſevinum in Apparatu ſacro atque Aubertum Miræum in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 199. pag. 219. excipias, qui admodum parcè de illo loquuntur. 650.

EUSTRATIUS Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Presbyter floruit circa hoc idem tempus; qui ſcripſit *tractatus tres De Vitâ functorum animis*, à Photio in Bibliotheca Cod. 171. recenſitos. In tertio ſtudioſè hoc perſequitur, *Oblata pro iis qui in fide obierunt, à Sacerdotibus ſacrificia atque*

donaria, vel preces alioquin, ſupplicationeſque & Eleemoſynas pro iiſdem factas, ad Fidelium ſalutem ac delictorum remiſſionem iis valere omninò, pro quibus hæc offeruntur. In his autem *tertia offerre Sacra* refert, qui Dominicæ ac triduanæ Reſurrectionis Myſterium, in precationis ſubſidium atque auxilium aſſumunt. *Novendialia* ſimiliter, quòd poſt octavum à Reſurrectione diem viſus iterum eſt à Diſcipulis Chriſtus. Prætereà *Quadraginta*, quòd poſt dies totidem à Diſcipulis poſtremùm viſus, in cælos cum humana noſtra natura aſcendit. *Hactenus ex Photio.* Notet hic pius Lector antiquum morem functos vitâ juvandi ſacrificiis precibus atque Eleemoſynis: de quo & *ſancti Joannis Damaſceni extat Oratio*, in qua etiam tria hæc ſacrificandi intervalla, obſervari olim ſolita, exprimere videtur. Edidit hunc Euſtratium græco-latinè Leo Allatius pag. 319. libri *De Concordia ſeu Conſonantiâ Orientalis & Occidentalis Eccleſiæ in materia de Purgatorio* Romæ anno 1655. in 8. apud Joſephum Lunam Maronitam: unde poſtea tranſiit latinè tantùm in Bibliothecam Sanctorum Patrum ultimæ editionis Lugdunenſis, anno 1677. apud Aniſſonios fratres. Idem Euſtratius ſcripſit commentarios *in poſteriora Analytica Ariſtotelis* editos græcè Venetiis anno 1534. apud Aldum Manutium. Item *Euſtratii & aliorum Peripateticorum Commentarii in libros Ethicorum* græcè in fol. Venetiis anno 1536. apud eundem; latinè verò per Joannem Bernardum Felicianum Pariſiis anno 1543. Habent mentionem illius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Auctario ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 188. pag.

217. Labbeus in *brevi Chronologia Eccleſiaſticorum Scriptorum* ad annum 650. Leo Allatius loco citato.

Sanctus Martinus I. Papa anno 649. ordinatus, eodem anno (hortante imprimis ſanctoMaximo Abbate qui nuper Conſtantinopoli Romam advenerat) Synodum 105. Epiſcoporum contra Monothelitas in Urbe celebravit. Cujus quidem Synodi Acta anno proximè ſequenti, ad ſanctum Amandum Tungrenſem ſeuTrajectenſemEpiſcopum miſit, eidemque prolixâ Epiſtolâ quam in Annalibus Baronianis & tom. 1. Conciliorum Galliæ reperies) diſſuaſit, ne Epiſcopatum abdicaret. Anno 653. menſe Junio Martinus à Calliopa Exarcho Ravennate Româ abductus, annum unum in Naxo inſula exul tranſegit: inde Conſtantinopolin perductus diriſque modis vexatus, demum in Cherſonem eſt relegatus, ubi & obiit anno 655. Scripſit ſanctus Papa *varias & Summo Pontifice dignas Epiſtolas plures*, quas partim græcè & latinè, partim latinè tantùm habemus collectas in tomis Conciliorum ad annum 649. ſed correctius in Conciliis ultimæ editionis Pariſienſis anni 1671. quæ Labbeana dicitur. Leguntur etiam inter Collectanea Anaſtaſii Bibliothecarii à Sirmondo edita Pariſiis anno 1620. apud Sebaſtianum Cramoiſy, *quatuor Epiſtolæ ſancti Martini*, quarum *prima* commemorat ea quæ Romæ paſſus eſt, cum inde à Calliopa vi abreptus eſt; *altera* perſequitur ea quæ in illum Conſtantinopoli acerbè geſta ſunt & crudeliter, priuſquam in Cherſonem relegaretur: *reliquas duas* è Cherſone de ſui exilii calamitatibus ſcripſit. Plura de illo in geſtis ſancti Maximi Martyris,

apud Anaſtaſium Bibliothecarium in Vitis Romanorum Pontificum, Miræum in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 489. pag. 217. Poſſevinum in *Apparatu ſacro* Joannem Jacob in *Bibliotheca Pontificia*, & alios rerum Pontificiarum Scriptores.

EUGENIUS JUNIOR ſeu ſecundus, Toletanus Epiſcopus, de quo ſic ſanctus Hildefonſus in
» Catalogo cap. 14. & ultimo. Item Eugenius al-
» ter poſt priorem Pontifex ſubrogatur. Hic cum
» Eccleſiæ Regiæ Clericus eſſet egregius, vita Mo-
» nachi delectatus eſt. Qui Sagaci curâ urbem Cæ-
» ſaraugustanam petens, illic Martyrum ſepulchris
» inhæſit, ibique ſtudia ſapientiæ & propoſitum
» Monachi decenter coluit. Unde Principali violen-
» tiâ reductus; atque in Pontificatum adſcitus;
» vitam plus virtutum meritis, quàm viribus egit.
» Fuit namque corpore tenuis, parvus robore, ſed
» valde ferveſcens Spiritus virtute. Studiorum bo-
» norum vim perſequens &c. Cæterum hujus *Eugenii Junioris Epigrammata* aliaque opuſcula Jacobus Sirmondus Lutetiæ anno 1620. edenda curavit, una cum *Dracontii* libellis duobus ab eodem Eugenio recognitis. Operi etiam Dracontii (in quo carmine heroïco mundi creationem explicuit, & Geneſeos initium eleganter explanavit) diei ſeptimæ explicationem quæ deſiderabatur, Eugenius adjecit. Ex iis verſibus intelligi datur, fuiſſe virum non inelegantis ingenii, neque ineruditi. Epigrammata porrò, etſi rudia ſunt atque impolita, iſtud magis ævi vitio, quàm auctoris culpâ; eſt tamen in eis rerum ſententiarúmque pondus non exiguum. Obtinuit Epiſcopatum ab anno 647. ad 657. Receſvvinthi

Regis nonum, quo obiit die 13. Novembris, ſuccedente ſancto Ildefonſo ejus Diſcipulo. Sunt qui Eugenium Ildefonſi avunculum fuiſſe affirment; cui opinioni nec Ildefonſi ipſius, nec Eugenii Scripta favent, in quibus nulla rei hujus mentio eſt. Qui plura de ſancto Eugenio Juniore cupit, conſulat ſucceſſorem Ildefonſum cap. 14. *De Viris illuſtribus*, Miræum in *Bibliotheca Eccleſiaſtica*, Scholio ad dictum caput, Sirmundum qui omnia Eugenii Opera edidit, Cardinalem Baronium in Notis ad Martyrologium Romanum die 13. Novembris, Marianam lib. 6. cap. 9. *Hiſtoria Hiſpanicæ*, & alios Auctores qui de geſtis Archiepiſcoporum Toletanorum ſcripſiſſe dicuntur.

TAIO cognomento Samuhel, Cæſaraugustanæ Urbis Epiſcopus, ſcripſit *Libros quinque Sententiarum*, ex puris ſancti Gregorii Magni, quem perpetuò volvebat, verbis, ſupplens pauca ex verbis ſancti Auguſtini, ubi verba Divi Gregorii convenientia materiebus non invenit. Quod Opus egregium MS. aſſervatur in Bibliotheca Thuanea Pariſienſi, nunc Colbertina, per emptionem à paucis menſibus. Opus dicatum Quirico Barcinonenſi Epiſcopo, cui Ildefonſus dicavit Opus ſuum *De perpetua Virginitate Beatæ Mariæ Virginis.* Adfuit ille Conciliis Toletano VIII. anno 653. & IX. anno 655. Mirum eſt hunc librum húcuſque in publicum non prodiiſſe, cùm tam multi qui longè minoris momenti vel Antiquitatis ſunt, prodierint. De eo Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum p. 68, & Petrus de Guſſanvilla in Annotationibus ad IV. Libros Dialogorum D. Gregorii, Collectores Conciliorum in ſuis Annotationibus ad Concilia VIII. & IX. Toletana, quibus interfuit.

M

FRUCTUOSUS Complutenſis primùm Abbas, Dumienſis poſteà Epiſcopus, ad Archiepiſcopatum Braccarenſem Decreto Concilii Toletani X, tranſlatus eſt anno 656. qui Monaſticum Inſtitutum in Hiſpaniis propagavit. Ejus *duplex extat Regula*, prior xxiii. altera, xx. duntaxat conſtans capitibus. Priorem Regulam Complutenſi duntaxat Monaſterio, quod propriis ſumptibus ædificavit atque dotavit, ſcripſiſſe videtur Fructuoſus: alteram inſtar ſupplementi adjeciſſe, pro Monaſteriis præſertim deinceps in villis & agris conſtruendis. Id patet ex capite 9. ubi ſic: *Qui greges Monaſterii accipiunt alendos, tantam ſollicitudinem ſuper eos gerere debent, ut nulli damnum in frugibus inferant; & tantâ vigilantiâ aſtutiâque ſollicitentur, ne à beſtiis devorentur: ut fragroſa & abrupta montium & inacceſſibilia vallium prohibeantur, ne ad præcipitium defluant, &c.* Utramque Regulam edidit Lucas Holſtenius in Codice Regularum parte 2. pag. 133. quam laudant Egbertus Eboracenſis Epiſcopus *in Excerptis Canonum*, Sanctus Benedictus Anianenſis Abbas *in Concordia Regularum*, Smaragdus Abbas *in Commentario ad Regulam Divi Benedicti*: de quibus Holſtenius in frontiſpicio dictorum Operum. Joannes Mabillon ſæculo 2. Ordinis Divi Benedicti, pag. 581. & ſeqq. Pariſiis in fol. 1669. apud Carolum Savreux.

660. DOROTHEUS ARCHIMANDRITA, celebris eſt inter Auctores Græcos qui de moribus ſcripſerunt. Quoad ejus ætatem, ea mihi non omnino nota eſt. Bellarminus circa annum Domini 560. collocat, cùm tamen nulla ratione fieri poſſit, ut qui ſancto Zozimæ Abbati qui ſub Impera-

ſore Juſtino Juſti[ni]ani avunculo ac deceſſore ſenex (ut ipſe vult) floruit, & familiaris fuit: alleget Joannem Climacum, qui poſt annum 580. ſcripſiſſe perhibetur. Hunc ergo convenientiùs circa annum 660. figimus, donec aliquis certas de eo Epochas inveniat. Extant in Orthodoxographis & in Bibliothecis Veterum Patrum græcè & latinè, *Dorothei Sermones ſeu Doctrinæ xxiv. de Vita rectè & piè inſtituenda*, interprete Hilarione Veronenſi Congregationis Caſſinenſis Monacho. Iidem latinè facti per Chryſoſtomum Calabrum, impreſſi in 8°. Cremonæ 1595. cum Chryſoſtomi Homilia De educatione liberorum. Eoſdem quoque ante paucos annos latinitate donavit; Notiſque brevibus illuſtravit Balthazar Corderius Soc. Jeſu Theologus, de quibus in Bibliotheca Script. Soc. Jeſu, ultimæ editionis, agitur. Anonymus qui eidem præfationem præmiſit, aſſerit doctrinam illam per manum parentum traditam, magnum illum Tharaſium Patriarcham C P. qui anno 787. floruit, veneratum fuiſſe. Habentur MSs. græcè hi Sermones Dorothei cum Sermonibus Aſceticis Iſaiæ Abbatis, in Bibliothecis Vaticana ſæpius, Veneta, Bavarica Cod 88. Regia Gallica, & alibi.

MARCULFUS Monachus Gallus, ſcripſit ad Landericum Pariſienſem Epiſcopum, qui anno 660. floruit; *Formularum Antiquarum libros duos*, quibus appendices variæ adjunctæ ſunt. Hos Hieronymus Bignonius cum aliis veteribus Formulis incertorum Auctorum ex Bibliotheca Regis Galliæ anno 1613. primus Pariſiis edidit, & poſtea Colonienſes in tomum vii. Bibliothecæ Sanctorum Patrum attulerunt. Libri ſunt longè utiliſſimi ad Francicas ac Germanicas Antiquitates il-

luſtrandas, eoque nomine ab eruditis paſſim laudantur. Ita Miræus *in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 195. pag. 219. Has Formulas poſt Bignonium rursùs edidit Stephanus Baluzius tom. 2. Capitularium Regum Francorum p. 369. cum Commentariis dicti Hieronymi Bignonii, & propriis, ex editione Franciſci Muguet anni 1677. Pariſiis, ſub ſigno Adorationis trium Regum.

S. MAXIMUS ex Commentarienſi Regio Monachus primùm Conſtantinopolitanus, poſt Abbas creatus, ſtrenuè adversùs Monothelitarum hæreſim decertavit, habitâ diſputatione publicâ cum Pyrrho Patriarcha Conſtantinopolitano eundem confudit, & ad ſanam doctrinam traxit, ut Theophanes & Photius tradunt, *cujus Diſputationis acta integra*, prout à Notariis tunc excerpta fuerunt, Baronius in geſtis anni 645. græcè & latinè edidit. Agunt de Scriptis ſancti Maximi tantâ curâ multi, ac præ cæteris Labbeus in Diſſertatione de Scriptoribus Eccleſiaſticis Bellarminianis, ut nihil ejus diligentiæ addi poſſit, tam in exponendis Operum ad ſua uſque tempora inſcriptionibus, quàm in recenſendis editionibus ac verſionibus variis. Addemus tantùm quæ compelta ipſe non vidit, nempe *omnia Opera ſancti Maximi Monachi & Martyris*, præmiſſis variis & quamplurimis Monumentis ad ejus certaminum cognitionem plenam neceſſariis, impreſſa eſſe Pariſiis 2. tom. in folio, apud Andræam Cramoiſy an. 1675. viâ Fibulariâ, ſub Abrahæ Sacrificio, collecta ex variis Bibliothecis ac ferè totius Europæ celeberrimis, curâ & ſtudio F. Combefis Dominicani reformatæ Provinciæ S. Ludovici. Huic deſunt editioni *Commentaria ſancti Maximi in Ope-*

ra Divi Dionyſii Areopagitæ, quia cum his Operibus Dionyſianis jam ſæpe impreſſa ſunt græcè & latinè Pariſiis anno 1615. Antuerpiæ 1634. & iterum Pariſiis anno 1644. in fol. de quibus diximus *in Dionyſio Areopagita* ſuperiùs. Item *Libri duo de Computo Eccleſiaſtico*, græcè & latinè ex Bibliotheca Vaticana, interprete Dionyſio Petavio Soc. Jeſu Presbytero, cum aliis Græcis Auctoribus in Uranologio habentur, anno 1630. Pariſiis in fol. apud Sebaſtianum Cramoiſy, viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Ejuſdem ſancti Maximi inveniuntur *Scholia in Divi Gregorii Nazianzeni cognomento Theologi locos difficiles* manuſcripta in Codice Bibliothecæ Regiæ: quod opus eſt modicum, Joanni Scoto Erigenæ olim tentatum, verſione inſcriptâ Carolo Calvo Francorum Regi, atque MS. in Bibliotheca Cluniacenſi, ex quo aliqua emendari & ſuppleri poſſunt in manûſcriptoCodice Regio. Sed tandem hoc opus editum græcè & latinè cum verſione Latina Joannis Scoti Erigenæ, Oxonii in fol. anno 1681. è Theatro Sheldoniano. Obiit Maximus in exilio Confeſſor egregius, anno 662. die 13. Auguſti, de quo cum laudibus Nomenclatores omnes.

Anastasius Monachus ſancti Maximi Conſtantinopolitani Abbatis Diſcipulus, ſcripſit *Epiſtolam ad Calaritanos in Sardinia Monachos contra Monothelitas Hæreticos*, eò tandem prolapſos, ut duas & unam, id eſt, tres in uno eodemque Chriſto voluntates & operationes prædicarent. Habetur hæc Epiſtola inter Collectanea Anaſtaſii S. R. E. Bibliothecarii, quæ Sirmondus edidit Pariſiis anno 1620. apud Sebaſtianum Cramoiſy. Itemque habetur in prolegomenis ſeu præludiis ad

Opera ſancti Maximi edita à Franciſco Combefis, de quibus dicebamus ſtatim. Obiit in Lazica anno 662. die 24. Julii, præveniens ad patriam cæleſtem ſanctum Magiſtrum Maximum, qui obiit ſequentis Auguſti die 13.

ANASTASIUS alter S. R. E. Apocriſiarius, in Lazica exulans anno 665. inde miſit *Epiſtolam ad Theodoſium Gangrenſem Preſbyterum*, quæ præter ea quæ de S Maximi Conſtantinopolitani Abbatis obitu narrat, ampla fragmenta continet, ex ſancti Hyppol ti Portuenſis Epiſcopi Sermonibus. Hujus Apocriſiarii Epiſtola iſta, extat in citati Anaſtaſii B bliothecarii Collectaneis, à Sirmondo Pariſiis anno 1620. apud Cramoſium evulgatis. Itemque in prolegomenis pag. 67. ad Opera ſancti Maximi Monachi, quæ collegit Franciſcus Combefis, de quibus nos egimus in Maximo; ubi græcè & latinè legitur: cùm latinè tantùm apud Anaſtaſium Bibliothec. in Collectaneis haberetur.

HILDEFONSUS Archiepiſcopus Toletanus in Hiſpania, de quo Bellarminus & Labbeus libro locisque à me ſæpius citatis, præter additionem ad librum ſancti Iſidori De Viris illuſtribus, quæ capitibus tantùm XIV. conſtat, ſcripſit *Librum de illibata Virginitate ſanctæ ac glorioſæ Genitricis Dei Mariæ contra Infideles, ordine Synonymorum conſcriptum*: quem ſolùm genuinum cenſet Joannes Poza in Elucidario B. Virginis lib. 4. Tractatu 4. cap. 6. reliquaſque Homilias à Franciſco Feu-ardent Ordinis Minorum Pariſiis anno 1576. apud Nivellium in lucem emiſſas, eſſe ſuppoſititias multis contendit argumentis. Favet huic ſententiæ Franciſcus Combefis in ſua Bibliotheca Concionatorum tom. 7. ad diem feſtum Aſſum-

ptionis B. Mariæ Virginis, ubi has affert Homilias, in quibus notat quædam deſumpta ex Divo Bernardo in Homiliis *ſuper Miſſus eſt*: alia *ex Commentario in ſeptem Pſalmos Pœnitentiales*, qui legitur poſt Opera Divi Gregorii Magni, creditúrque eſſe Gregorii VII. ſummi Pontificis, vel ſancti Anſelmi Lucenſis Epiſcopi. Favet & Lucas Dacherius tom. 1°. atque XII°. Spicilegii, ubi ex occaſione Libri Ratramni *De Nativitate Chriſti* tom. 1. pag. 218. & Paſchaſii *De Partu Virginis* tom. XII. pag. 1. in præludiis ad tomos, docet in his Homiliis ſub nomine ſancti Hildefonſi editis, haberi multa deſumpta ex Operibus iſtis, quod conferenti per otium advertere pronum eſt. Leguntur autem dicti Spicilegii tom. 1. pag. 308. Epiſtolæ aliquot Quirici Barcinonenſis Epiſcopi, Hildefonſi Toletani Archiepiſcopi, & Idali Barcinonenſis etiam Epiſcopi, collectæ illic ex Codice manuſcripto. Obiit Hildefonſus anno 667, die 23. Januarii, cujus Elogium & Opera eloquitur Julianus Toletanus Epiſcopus ad calcem Opuſculi ſancti Hildefonſi *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* in Bibliotheca Eccleſiaſtica Miræi pag. 98. de quo abundè Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Labbeus De Scriptoribus à Bellarmino recenſitis, omneſque Rerum Hiſpanicarum Scriptores: Joannes Mabillon ſæculo 2. Ordinis Divi Benedicti, pag. 320. & ſeqq. in fol. Pariſiis 1669. apud Carolum Savreux.

THEODOSIUS & THEODORUS fratres anno 668. cùm Exemplum Epiſtolæ ab Anaſtaſio Apocriſiario ad Theodoſium Gangrenſem ſcriptæ accepiſſent: Scripſerunt *Scholium ſive Hypomneſticon de hujus Anaſtaſii & aliorum Athletiois Cer-*

taminibus; quod latinè verſum inter citata Anaſtaſii S. R. E. Bibliothecarii Collectanea invenies, edita Pariſiis anno 1620. curis Jacobi Sirmundi. Illud autem habetur græcè & latinè in prolegomenis ad Opera ſancti Maximi Martyris pag. 80. editionis quam procuravit Pariſiis anno 1675. apud Andræam Cramoiſy Franciſcus Combefis, de quo ſupra diximus in ſancto Maximo Martyre.

670 » AUDOENUS: qui & Dado, Epiſcopus Rotho-
» magenſis (teſte Sigeberto libro De Scriptoribus
» Eccleſiaſticis cap. 58.) ſcripſit *ad Robertum Pariſio-*
» *rum Epiſcopum Vitam ſancti Eligii Noviomenſis*
» *Epiſcopi*, duobus libris, explicans miracula quæ
» vel in vita, vel poſt mortem ejus geſta ſunt per
» eum, tertio libro Rhetoricè & Commaticè to-
» tam Vitam ejus recapitulans. Hæc Sigebertus de Vita ſancti Eligii, quam Laurentius Surius edidit ad diem ſecundam Decembris, ſed mutilam abſque præfatione & libro tertio; integram verò Lucas Dacherius in Spicilegio, deſumptam ex manuſcripto Codice optimæ Notæ. Factus eſt Audoenus Epiſcopus Rothomagenſis anno 646. Obiit anno 689. die 24. Auguſti, qui rectè circa annum 670. hanc Vitam ſcripſiſſe creditur.

680. THEODORUS natione Græcus, Cantuarienſis Archiepiſcopus, à Vitaliano Papa anno 668 ordinatus, magnus Eccleſiaſticæ Rei Promotor in Anglia, ad quam à Romano Pontifice miſſus fuerat, doctrina ſimul & ſanctitate inſignis, multis ad utilitatem Eccleſiæ Conciliis interfuit, de quibus in Collectione generali Conciliorum anni 1671. Pariſiis apud magnam Societatem Bibliopolarum editionis ultimæ, & in Collectione Conciliorum

Angliæ, impreſſa Londini duobus in folio tomis anno 1639. ſtudio & curâ Henrici Spelmanni. Scripſit inſigne *Pænitentiale*, quod ab Auctoribus ſequentibus ſæpius allegatur, & Ms. aſſervatur in Bibliotheca ſancti Benedicti Cantabrigienſis codice 133. cujus ſummaria capita retulit Henricus Spelmannus in Collectione Conciliorum Angliæ, utinam integrum Orbi Chriſtiano obtuliſſet! Item *Capitula Eccleſiaſtica*, quæ tom. 6. Conciliorum pag. 1875. ultimæ editionis anni 1671. & tom. 9. Spicilegii Dacheriani leguntur. Obiit anno 690. die 19. Septembris, de quo Sigebertus Gemblacenſis in Catalogo cap. 63. Poſſevinus in Apparatu ſacro, aliique Scriptores Hiſtoriæ Anglicanæ.

CEOLFRIDUS Abbas Anglus, ſcripſit circa annum 690. ***Epiſtolam inſignem ad Naitanum Regem de ratione Paſchatis***, quam Venerabilis Beda totam inſeruit Hiſtoriæ ſuæ Anglicanæ, & quam habent Concilia ultimæ editionis Pariſienſis anni 1671. tom. 6. pag. 1423. De Ceolfrido Venerabilis Beda in Hiſtoria Gentis ſuæ lib. 6. cap. 28. Sigebertus in Catalogo Scriptorum cap. 6. Baronius anno 669. num. 5. 6. & anno 701. num. 1. Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbis *Ceolfridus* & *Geolfridus*, quem ait mortuum fuiſſe anno 724. & fuiſſe Præceptorem Venerabilis Bedæ. 690.

BAUDEMUNDUS ſancti Amandi Trajectenſis Epiſcopi Diſcipulus. circa annum 690. ſcripſit *Vitam Magiſtri in Chriſto cariſſimi:* Et ipſius Amandi teſtamentum à Philippo Abbate relatum manu propria ſcripſiſſe dicitur. Baudemundo *Supplementum & Hiſtoriam tranſlationis atque elevationis* adjecit, eandemque Vitam *quatuor libris*

metricè ad Hayminum Abbatem Vedaſtinum edidit *Milo Monachus ac Sacerdos Elnonenſis*, qui medio ſæculo nono vivebat, ut ex Supplementi cap. 7. num. 22. & ex cap. 8. apparet. Utrumque Opus edidit Joannes Bollandus tom. 1. ad diem 6. Februarii, idque eruditiſſimis Commentariis illuſtravit Godefridus Henſchenius. Item Opus Baudemundi cum Supplemento tantùm Milonis ad Vitam ſancti Amandi, legitur etiam ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 709. & ſeqq. edito Pariſiis in fol. anno 1669. apud Carolum Savreux, curâ & ſtudio D. Joannis Mabillon, ubi etiam multa ſpectantia ad cultum & famam ſancti Amandi.

URSINUS profeſſione Monachus, ad inſtantiam *Anſoaldi Pictavienſis Epiſcopi*, & *Andulfi ſui Abbatis*, quorum ille tranſlationis Auctor, hic exſecutor fuit: circa annum 690. *Sancti Leodegarii geſta & tranſlationem ſcripſit.* Hoc Opuſculum cum Opere Anonymi de eadem re, edidit tomo 1. Collectanei Hiſtoricorum Franciæ Andræas Ducheſnius anno 1636. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy; & Joannes Mabillon ſæculo 2 SS. Ordinis D. Benedicti, poſt opus dicti Anonymi p. 698. quod eſt editum Pariſiis in fol. an. 1669. apud C. Savreux. Quantùm ad Urſinum & Anonymum pag. 679. cùm ſint ejuſdem temporis, hoc mihi videtur ut Anonymus ab Urſino acceperit, non Urſinus ab Anonymo. Ibidem etiam pag. 707. habes Epiſtolam ſancti Leodegarii, quam ſcripſit ad matrem ſuam Sigradam Sueſſionis in Cœnobio puellarum commorantem. Quod attinet ad alia ſancti Leodegarii Scripta, circumfertur quoddam ejus teſtamentum, quod eruditis homi-

nibus merito non probatur; de quo lege Sammarthanos in Gallia Chriſtiana, Stephanum Perard in Collectione veterum Inſtrumentorum ad Hiſtoriam Burgundicam pertinentium, & Carolum le Cointe ad annum 666. in Annalibus Francicis Eccleſiaſticis.

Cresconius ſeu Crisconius Epiſcopus Africanus, floruit eo tempore quo Joannes Patricius victoriam de Saracenis in Africa reportavit, ut ex manuſcripto codice Vaticano, quem allegat illuſtriſſimus Annalium Conditor Cæſar Baronius ad annum Chriſti 527. colligitur: quam Cedrenus ad annum tertium Imperii Leontii refert, id eſt, ut ex Anaſtaſio in Hiſtoria Eccleſiaſtica diſcimus, anno Chriſti 690. Scripſit Collectionem Canonum duas veluti partes habentem. Prior *Breviarium Canonicum* dicitur, in quo Diſciplina omnis Eccleſiaſtica ad Ferrandi exemplum, brevibus quibuſdam ſummulis, & per ſubtilitatem titulorum, ut loquitur Juſtinianus, comprehenditur, citatis tantùm quæ ad rem ſpectant, ad ſingulos titulos Conciliorum Canonibus, vel Pontificum Decretis. Poſterior verò integros Canones ac decreta, eo ipſo ordine quo in Breviario citantur, exprimit; inſcribiturque in manuſcriptis codicibus, vel *Concordia Canonum vel Liber Canonum.* Utriuſque, Ferrandi nimirùm & Creſconii Breviarium primus in lucem edidit Petrus Pithoeus ex codice manuſcripto Eccleſiæ Trecenſis, Pariſiis anno Chriſti 1588 non autem Nicolaus Faber, ut putat Altaſerranus. Hanc editionem ſecuti ſunt Guillelmus Voellus Theologus ac Socius Sorbonicus, & Henricus Juſtellus Chriſtophori filius, in editione ſua Bibliothecæ Juris Canonici Veteris.

2. in fol. vol. apud Ludovicum Billaine anno 1661. Pariſiis impreſſæ: ſed emendatam atque diligentiſſimè collatam cum duabus aliis impreſſionibus poſterioribus, Altaferrani ſcilicet & Franciſci Chiffletii, quas ille Auguſtoriti Pictonum anno 1630. hic Divione anno 1649. typis mandari fecerunt. *Concordiam verò Canonum Creſconii* antehac non editam, ex antiquo manuſcripto codice Bibliothecæ Collegii Claromontani, nunc primùm in dicta Bibliotheca Juris Canonici veteris, Voellus & Juſtellus publici juris fecerunt. Hanc porrò acceptam referre debes eruditiſſimis Viris Soc. Jeſu Presbyteris Philippo Labbeo & Gabrieli Coſſartio inſignis Claromontanæ Bibliothecæ Præfecto, qui ea quâ præditi erant humanitate, hunc codicem Juſtello communicarant, ex quo diligenter collato cum alio codice Bibliothecæ Thuaneæ qui Creſconii nomen præfert, ſed multis Canonibus & Decretis interpolatus eſt, Guillelmus Voellus & Chriſtoph. Juſtellus editionem ſuam confecerunt. Conferentes etiam cum codicibus Dionyſii Exigui & Eccleſiæ Romanæ, ex quibus totus depromptus eſt Creſconius; caſtigatis, ſi qui reperti ſunt, Exſcriptoris erroribus; & adſcriptis, ſi quæ notatu dignæ viſæ ſunt, variantibus Lectionibus. Agunt de Creſconio Baronius ad annum 527. in *Annalibus Eccleſiaſticis*, præfati Auctores Bibliothecæ Juris Canonici veteris in ſuâ præfatione ad Lectorem, arguentes Annaliſtam in aliquibus.

700. AIGRADUS Fontanellenſis Monachus ſcripſit circa annum 700. *Vitam ſancti Anſberti Rothomagenſis Epiſcopi*, quam obtulit Hiltberto Abbati Fontanellenſis Cœnobii, editam apud Surium &

Bollandum ad diem 9. Februarii. Itemque ſæculo 2. Sanctorum Ordinis D. Benedicti ſæpius à nobis allegato, pag. 1048. Aigradi lucubratio Eruditis videtur in aliquibus locis interpolata, nempe ubi Anni æræ Chriſtianæ deſignantur, qui calculus ſeu calculi modus Aigradi tempore nondum in Gallia uſum obtinebat. Certè clades Provinciæ ab Agarenis illata, quæ num. xv. indicatur, contigit anno circiter 737. quo Hiltberrus Abbas jamdudum è vivis exceſſerat: & ex hac, manifeſtum interpolationis deſumitur argumentum.

ARETAM quære ad annum 912. quo florebat.

ADAMNANUS ſeu ADAMANNUS, natione 710.
Scotohybernus, floruit anno circiter 714. ſcripſitque *Libros tres de Vita ſancti Columbæ Abbatis Scoti*, quos primus evulgavit Henricus Caniſius tom. 1. *Antiquarum Lectionum*, & poſt eum alii, ut Joannes Mabillon ſæculo 1. in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Scripſit idem *Libros tres de Locis Sanctis ex relatu Arculfi Gallicarum Epiſcopi*, quorum mentionem facit Beda libro 5. Hiſtoriæ ſuæ cap. 16. quos habes impreſſos primùm Ingolſtadii anno 1619. curâ & ſtudio Jacobi Gretzeri Theologi & Presbyteri Soc. Jeſu, tum ſæculo 3. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 2. pag. 502. curâ & ſtudio Joannis Mabillon, qui huic addidit *aliud in terram Sanctam Hœdeporicon* Auctore Bernardo Monacho Gallo, factum anno 870. cujus meminit Guillelmus Malmesburienſis libro 4. *De Regibus Anglorum* cap. 2. ſect. 35. & 48.

JOANNES Patriarcha Conſtantinopolitanus anno circiter 712. ſcripſit *inſignem Epiſtolam ad*

Papam, & *Urbis Romæ Archiepiſcopum Conſtantinum*, qui ſedit ab anno 708. ad 714. diem 9. Aprilis, quo obiit. Habet Collectio Conciliorum ultimæ editionis Pariſienſis anni 1671. hanc Epiſtolam Græco-latinam tom. 6. p. 1407. ubi eam leges.

720. ANDRÆAS Damaſco oriundus, dictus Hieroſolymitanus ob Monachiſmum in his regionibus profeſſum, Cretenſis poſtea Archiepiſcopus, atque (ut quidam cenſent Docti) pro more Græcorum ab Archiepiſcopatu Cretæ ad Cathedram Cæſareæ Cappadociæ tranſlatus, floruit circa annum 720. mortuuſque fertur die 14. Junii anni 724. inde corrigendus error multorum qui illum ſæculo ſexto aſſignant. Multa de illo Triodium Græcorum quæ refert Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 182. ſed quæ falſa ſunt, oreque pleno fabulas Græcorum ſapiunt. Scripſit *Homilias plures*, quas hinc & inde collectas evulgavit Franciſcus Combefis Ordinis FF. Prædicatorum, Pariſiis in fol. anno 1644. græcè & latinè apud Simeonem Piget viâ Jacobæâ ſub ſigno Prudentiæ. Addidit in Auctario græcæ Sanctorum Patrum Bibliothecæ, quod duobus tomis in fol. evulgavit anno 1648. ſumptibus Antonii Berthier viâ Jacobæâ ſub ſigno Fortunæ, ad præcedentem. Collectionem *Orationes duas in Sanctæ Mariæ Nativitatem* tom. 1. pag. 1289. quarum ſecunda eſt in Bibliotheca Sanctorum Patrum ſub nomine ſancti Germani Conſtantinopolitani; atque etiam aliam in *Decollationem ſancti Joannis Baptiſtæ* pag. 1327. Item tom. 2. p. 235. *Euchariſticum Carmen* ad Agathonem Diaconum ob Acta ſextæ Synodi Oecumenicæ ad eum miſſa,

unde collegimus eum vixiſſe Agathonis hujus temporibus, circa annum 724. & ulteriùs. Hoc etiam Euchariſticum Carmen inſertum Collectioni Conciliorum editionis ultimæ Pariſienſis anni 1671. Habentur *duæ Orationes Græco-latinæ* hujus Andrææ Cretenſis ſive Jeroſolymitani in *Exaltationem ſanctæ Crucis*, apud Jacobum Gretzerum tomo 2. de Cruce, cujus Opus nobile & amplum impreſſum eſt in 4°. Ingolſtadii variis tomis anno 1610. Item ejuſdem *Computus* græcè & latinè cum Uranologio Dionyſii Petavii edito Pariſiis in fol. anno 1630. apud Sebaſtianum Cramoiſy, viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Ejuſdem denique (ſi tamen idem eſt, qui ſucceſſivè Cretenſis ac Cæſarienſis Archiepiſcopus factus ſit) *Commentarius in Apocalypſim B. Joannis* græcè & latinè per Theodorum Peltanum cum Notis Sylburgii in fol. typis Commelini 1596. tumque iiſdem typis anno 1603. græcè & latinè cum Operibus ſancti Joannis Chryſoſtomi. Denique latinè tantùm interprete eodem Peltano Ingolſtadii anno 1584. in 4°. Porro qui unum eundemque faciunt Andræam Cretenſem Archiepiſcopum cum Cæſareenſi, innituntur ſolis conjecturis. Volunt enim proclive fuiſſe Aretæ Cæſareenſi, ut ex Cretenſi Cæſareenſem faceret ad honorandam patriam; unde negant conſequenter fuiſſe unum eundemque Andræam, utriuſqueSedis ſucceſſivè Archiepiſcopum: ſed dictum ab Areta Cæſareenſi Andræam Cæſareenſem, quem Cretenſem appellare debuerat. Sanè cùm Aretas qui Commentarium ſcripſit in Apocalypſim circa annum 912. (ſcripſit enim etiam *Acta ſancti Euthymii Patriarchæ Conſtantinopolitani* anno 911. ad cælos tranſlati) Andræam ſuum à quo

ſumpſit plurima, haberet velut Auctorem uno aut altero ſæculo à ſe antiquiorem : rectè conſequenter in unum idemque tempus incidunt Andræas Cæſareenſis & Cretenſis,ac forſitan in eundem coëunt, qui ſucceſſivè utramque Sedem tenuerit pro more Græcorum, & qui nunc Cretenſis, nunc Jeroſolymitanus, nunc Cæſareenſis vocatus ſit. De Andræa Cretenſi Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 182. pag. 216. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ : Franciſcus Combeſis locis citatis, tam in præliminaribus ſpecialis ſuæ editionis Operum Andrææ, quam in Auctario ſuo Græco-latino anni 1648. ad Bibliothecam Sanctorum Patrum, & in Apparatu ad Bibliothecam Concionatoriam prævio, verbo *Andræas Cretenſis*.

JONAS Monachus Fontanellæ in Diœceſi Rothomagenſi, mandante Baino Abbate ſuo, ſcripſit *Vitam ſancti Vulfranni Senonenſis Archiepiſcopi*, qui obiit abjecto Epiſcopali munere, anno 710. die 20. Martii in Cœnobio Fontanellæ, non inelegantem pro illo ævo. Extat impreſſa apud Surium ad diem 20. Martii, atque apud Continuatores Bollandi ad diem eundem. Itemque ſæculo tertio parte 1. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti; vixit autem anno Chriſti 709. cujus anni ad extremam Hiſtoriam ſuam meminit. De Jona iſto faciunt mentionem in *Apparatu ſuo* Antonius Poſſevinus, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 206. pag. 220. & capite 196 pag. 219. & in Scholio ad caput 61. Operis Sigeberti *De Scriptoribus iiſdem Eccleſiaſticis* pag. 140. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ ; ubi eum diſtinguit

ab

ab altero Jona antiquiore, qui ſcripſit Vitas Sanctorum Columbani, Euſtaſii, &c.

GERMANUS Patriarcha Conſtantinopolitanus, 739
vixit temporibus Leonis Iſauri Imperatoris, cujus impietati contra ſacras Imagines fortiſſimè reſtitit, quæ anno 726. impellente quodam Judæo, primùm in publicum erupit. Exinde nequicquam ſe furori ejus interponens, Epiſcopatu ſe ſponte abdicavit anno Chriſti 730. cùm centeſimum ferè ætatis annum ageret. Nam Gregorius II. Papa in ſecunda Epiſtola quæ in Synodo VII. extat, adſerit Germanum anno Chriſti 726. habuiſſe annos quinque & nonaginta. Cæterùm habemus *duas Epiſtolas ſancti Germani Conſtantinopolitani ſenioris*, græcè & latinè editas Romæ, Coloniæ, Pariſiis cum Concilio generali VII. ſeu Nicæno II. ad Joannem nempe Synadenſem, ad Thomam Claudiopolitanum, &c. Cætera omnia illi inſcripta ſunt Germani Conſtantinopolitani Junioris, qui floruit ſub initium ſæculi xiij. anno 1222. & ſeqq. ut ſuo loco dicemus. Scio à Bellarmino in libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis, Labbeo ibidem, & ab Editoribus Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Colonienſis; huic Germano attribui *Theoriam rerum Eccleſiaſticarum, & expoſitionem Orationis Dominicæ*, ex iſta theoria verbotenus deſumptam. Sed Gretzerus in Notis ad tomum 2. de Cruce, putat illam Theoriam eſſe alterius Germani ætate poſterioris: atque idem ſentit *De Encomio Deiparæ*, quod Petrus Pantinus latinè reddidit. Plura de ſancto Germano Labbeus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis, Aubertus Miræus in Auctario ejuſdem Scriptorum Eccleſiaſticorum cap. 207.

N

pag. 220. Franciſcus Combefis in ſuo Apparatu ad Bibliothecam Concionatoriam, verbo, *Germanus Conſtantinopolitanus*, Cardinalis Baronius in Annalibus Eccleſiaſticis, Poſſevinus in Apparatu ſacro.

740. FOELIX Monachus Anglus, Congregationis Girvvenſis ſeu ſancti Bedæ, ut loquitur, ſcripſit circa annum 740. vel ultra, Vitam ſancti Guthlaci Presbyteri & Eremitæ, quam ex manuſcripto codice erutam produxit in publicum Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. 1. ſeu parte 1. pag. 263. in folio, Pariſiis anno 1672. apud Carolum Savreux ad Turrim Metropolis Eccleſiæ, ſub ſigno trium Virtutum.

» HEDDIUS, STEPHANUS cognominatus, na-
» tione Anglus, Ordinis ſancti Benedicti Monachus
» Cantuarienſis Congregationis Giribennæ, à tene-
» ris annis ita in bonarum Litterarum ſtudiis enu-
» tritus, ut jam vir factus omnium ſcientiarum ge-
» nere evaſerit inſtructiſſimus. Multa quidem, quan-
» tùm invenire potui, non ſcripſit, ſed illa tamen
» pauca puro, terſo, & elegante ſtilo exarata. Mu-
» ſicus inſignis & primus, teſte Bedâ, præter unum
» Jacobum, cantandi Magiſter in Nordhantumbro-
» rum Eccleſiis; illuc enim ex Cantia vocatus à
» Vvilfrido venit, & pſalmodiam docuit. Ratione
» virtutis & multiplicis eruditionis, erat omnibus
» Litteratis & piis illius temporis cariſſimus. Hor-
» tante Acca Hagulſtadenſi Epiſcopo ſoluta oratione
» ſcripſit *De Vita ſancti Vvilfridi librum unum*, *de*
» *Vita Eatta & Tumberti librum unum*; de aliis ni-
» hil mihi certi conſtat. Claruit anno ſalutis reſtau-
» ratæ 720. regnante in Northumbria Oſrico. Hæc

Pitſeus. Opus de Vita ſancti Vvilfridi, editum à Joanne Mabillon ex Ms. Bibliothecæ Cottonianæ in Anglia, ad calcem partis primæ Sanctorum ſæculi 4. Benedictini pag. 671. cujus variantes Lectiones ex Ms. Codice Sarenſi edidit ad finem ſecundæ partis ejuſdem ſæculi pag. 550. quod impreſſum duobus tomis in fol. apud Ludovicum Billaine anno 1677. & 1680. Et quidem Eddium à Vvilfrido ex Cantia accitum fuiſſe, conſtat ex Hiſtoria Venerabilis Bedæ lib. 4. capite 2. Quo tempore id actum ſit, indicat Eddius ipſe in ſubjectæ Vitæ cap. 14. ubi narrat Vvilfridum ſub annum 665. evocaſſe Cantores ad reformandos Eccleſiæ corruptos cantus. Cæterùm inſignem ubique modeſtiam exhibet iſte Auctor, cùm agens de Theodoro ejuſque ſucceſſore Berthvvaldo, qui Vvilfridi ſuique ipſius exilii Auctores fuerant, aut certè fautores, eos paſſim ſanctos & ſanctiſſimos appellat. Opus autem ſuum ſcribebat ſtatim à Vvilfridi obitu, certè ſuperſtite adhuc ſancto Vvillebrordo Trajecti inferioris Epiſcopo, qui anno 739. ad Superos abiit, anno uno ante Accam Hagulſtadenſem Epiſcopum, cui Eddii Liber nuncupatus eſt.

ANTONIUS Monachus, ab Opere quod contexuit, cognomento *Meliſſa*: quem quæres ad an. 1140. ad quem revocandus eſt, ex Critica Franciſci Combefis, Ordinis Fratrum Prædicatorum.

EGBERTUS natione Anglus, dignitate Cantuarienſis Archiepiſcopus, claruit circa annum 747. ſcripſitque nobile Opus *Pœnitentiale libris quatuor diſtinctum*, Ms. in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti Cantabrigiæ in Anglia Cod. 133. 750.

ut ab oculatis teſtibus audivimus : Opus antiquum, præloque digniſſimum, quod nos multa edoceret de mediis Eccleſiæ temporibus. Item ſcripſit Opuſculum *De Jure Sacerdotali*, quod legitur in Conciliis anni 1671. tom. 6. pag. 1586. Denique Dialogum *De Inſtitutione Eccleſiaſtica*, editum Dublini anno 1664. operâ Joannis Vvaræi Equitis Aurati, & immixtum Conciliis tomo 6. pag. 1604. Pœnitentiale autem ſeu Canones *De Remediis peccatorum*, qui leguntur poſt dictum Dialogum pag. 1612. in citatis Conciliis, ſunt excerpti ex dicto Pœnitentiali Egberti : unde ambiguum, an ſint Venerabilis Bedæ (cui paſſim attribuuntur) opus legitimum, nec enim Beda Senior excerpere ab Juniore Egberto potuit.

ANASTASIUS Abbas Monaſterii ſancti Euthymii in Palæſtina, cujus ſanctus Joannes Damaſcenus initio Libri de Triſagio, & Cardinalis Baronius in geſtis anni 749. meminerunt, ſcripſit *Librum contra Judæos*: quem ex Græco latinè à Franciſco Turriano redditum Henricus Caniſius tom. 3. *Antiquarum Lectionum*, & Colonienſes tom. 8. Bibliothecæ Veterum Patrum publicarunt ; ſed Ms. græcè aſſervant Bibliotheca Vaticana Romæ, & Jeſuitica ejuſdem Urbis inter Codices manuſcriptos ab eodem Turriano datos. Atque hic quidem Anaſtaſius cum de Triſagio non rectè ſentire videretur, Joanni Damaſceno occaſionem præbuit ſcribendi opuſculum de hoc Hymno. Agunt de iſto Anaſtaſio, quem Euthymianum vocant ad diſtinctionem ab aliis quandam, Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Auctario ad Scriptores Eccleſiaſticos cap. 212. p. 221, Labbeus in brevi Scriptorum Chronologia.

Isidorus Pacensis, Hiſpaniæ Epiſcopus, Idacium Lemicenſem Epiſcopum continuavit in ſua Chronologia, ſicut ipſe Idacius ſanctum Hieronymum continuaverat. Iſidorum Pacenſem continuant Sebaſtianus Salmanticenſis, Sampirus Aſturicenſis, & Pelagius Ovetenſis, quos omnes junctim ex manuſcriptis Codicibus Prudentius Sandovallius Pampelonenſis Epiſcopus anno 1634. Pampelone in Navarra primus edidit, quorum ultimum Baronius citat in Annalibus tom. 10. pag. 653 Ex his *Iſidorus Pacenſis* orditur ab æra 653. ſive ab anno Heraclii ſeptimo, quo Mahometes Saracenorum Ductor Syriam, Arabiam, & Meſopotamiam occupavit, deſinitque in æra ſeptingenteſima nonageſima octava, id eſt in anno Chriſti 754. quo tempore ſe ſcripſiſſe teſtatur, ſub finem operis. *Sebaſtianus Salmanticenſis* à temporibus Pelagii Regis uſque ad Ordonii I. Regis obitum, hoc eſt, uſque ad æram nongenteſimam tertiam, ſive uſque ad annum Chriſti 865. ſuam, ut nuncupat, Hiſtoriam deduxit. *Sampirus Aſturicenſis* ab æra octingenteſima nonageſima ſexta, ſive à temporibus Alfonſi Magni, illo nomine tertii Regis, uſque ad initium principatûs Veremundi Regis continuavit. *Pelagius Ovetenſis Epiſcopus*, à temporibus dicti Veremundi, uſque ad obitum Alfonſi ſeptimi, quem vocant Imperatorem Hiſpaniæ, rerum geſtarum ſeriem perduxit. De æræ ratione & origine Joannes Mariana, libro 3. cap. 24. conſulendus. De Iſidoro Pacenſi Aubertus Miræus in Bibliotheca Eccleſiaſtica ad caput 8. Anonymi cujuſdam de duodecim Scriptoribus Eccleſiaſticis, pag. 105. à quo hæc accepimus. Alii

tamen ab Hiſpanis, hos omnes Iſidori Continuatores arguunt ſuppoſitionis.

BONIFACIUS, dictus antea *Vvinfridus*, natione Anglus, vel, ut quibuſdam videtur, Scotus; Friſiorum, Haſſorum, Thuringorum, Bajoariorum, aliorumque Germaniæ populorum, quos Chriſtianæ fidei myſteriis informavit, Apoſtolus. Romanorum Pontificum Gregorii II. Gregorii III. & Zachariæ amicitiâ ac privilegiis ornatus, Moguntinenſis primus Archiepiſcopus, & Sedis Apoſtolicæ Legatus, Martyrio coronatus, obiit in Friſiæ villa Dockumio die quinta Junii anno 754. non 755. ut plerique recentiores etiam eruditiſſimi minùs caſtigatè putarunt, qui in celeberrimo Monaſterio Fuldenſi, quod in Buchonia ſilva fundaverat, ſepultus fuit.

Sancti Bonifacii ac plurium aliorum Epiſtolæ, cum libro de Vita & Martyrio ſancti Livini Epiſcopi Gandavenſium Patroni, eodem Auctore ſancto Bonifacio, diligentiâ ac ſtudio Nicolai Serarii Soc. Jeſu Presbyteri ac Theologi, emerſerunt è prælo Moguntiæ anno 1605. in 4°. Item Domnus Lucas Dacherius doctiſſimus Congregationis ſancti Mauri in Gallia Monachus edidit *quædam Statuta ſancti Bonifacii nomine*, tom. 9. Spicilegii p. 63. apud Carolum Savreux Pariſiis anno 1669. in 4°. ad turrim Metropolis Eccleſiæ. Quantùm autem ad *Vitam Livini*, quam Serarius ſub nomine ſancti Bonifacii Epiſcopi Moguntini, & Martyris, poſt ejuſdem Epiſtolas edidit: Joannes Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 449. ubi eam iterùm recudit, cenſet non habere Auctorem Bonifacium Moguntinenſem Archiepiſcopum & Martyrem, qui an. 754.

ætate adhuc virente Martyrium ſubiit : ſed eſſe alterius Bonifacii ſenioris, qui circa annum 680. annis prope octoginta ante Moguntinenſem floruerit, quod obſervatione dignum cenſui. De illo plura Nicolaus Serarius in ſerie Moguntinorum Archiepiſcoporum, Chriſtophorus Brovverus in Fuldenſis Eccleſiæ Hiſtoria, Cardinalis Baronius in Annalibus & in Notis ad Martyrologium Romanum, Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 1. in Archiepiſcopis Moguntinenſibus, Voſſius qui de ejus patria, & quibuſdam ad eam ſpectantibus multa collegit cap. 29. libri 2. De Hiſtoricis Latinis, Aubertus Miræus in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 215. pag. 221. Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo ſeu parte 2. pag. 1. & ſeqq. aliique quos conſulere pores poſt Surium ad diem quintam Junii.

VVILLIBALDUS Anglo-Saxonum claro & illuſtri genere ortus, habuit patrem Richardum, fratres & ſorores ſanctimoniâ clariſſimos, quos cultu celebri Eccleſia veneratur. Anno circiter 728. in Italiam veniens, adiit Monaſterium Caſſinenſe nuper à Petronace reſtitutum, ubi per annos decem converſatus eſt. Anno 739. juſſu Gregorii Papæ III. in Germaniam accedens, anno inſequenti Presbyter ordinatus eſt undecimo Kalendas Auguſti, poſtero anno Epiſcopus factus Eccleſiæ Eiſtetenſis, qui Synodo Germanicæ adfuit anno 742. Floruit circa annum 760. ſcribens *Vitam ſancti Bonifacii* Moguntinenſis Archiepiſcopi, quam Lullo ipſius ſucceſſori & Megingozo Vvirtziburgenſi Epiſcopis nuncupavit. Idem anno 777. corpus fratris ſui ſancti Vvunebaldi tranſtulit in 760.

locum decentiorem, poſt aliquot annos corpus ſanctæ Vvalpurgis ſepulturæ mandavit, ac demùm ipſe vitam explevit non ante annum 786. Vitam hanc ſancti Bonifacii Moguntini Antiſtitis & Martyris ediderunt plures, atque horum primus Henricus Caniſius tom. 4. Antiquarum Lectionum, Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 1. editionis Pariſienſis in fol. anno 1672. apud Carolum Savreux ad turrim Metropolis Eccleſiæ. Agunt de ſancto Vvillibaldo Eiſtetenſi Epiſcopo diffusè Henricus Caniſius loco & tomo citatis Antiquarum Lectionum, Jacobus Gretzerus in Opere ſuo ſpeciali *De Eiſtetenſibus Epiſcopis & hujus Eccleſiæ Tutelaribus*, Joannes Mabillon ſæculo 3. SS. tomo citato pag. 365. & ſeqq. Aubertus Miræus in ſuo *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 216. pag. 222. ſuæ *Bibliothecæ Eccleſiaſticæ*, Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*.

CHRODEGANDUS, in Aula Majoris Caroli cognomento *Tuditis* educatus, juxta Paulum Diaconum in libro *de Mediomatricenſibus Epiſcopis*, ex Clerico tandem factus eſt Epiſcopus anno ſalutis 743. Gorzienſis Monaſterii fundamenta Chrodegandus, in pago Scarponnenſi poſuiſſe fertur anno ſexto Childerici Regis, id eſt, Chriſti 748. Eccleſia in honorem S. Petri & ſancti Stephani primùm dedicata, quæ poſtea ſancti Gorgonii dicta eſt. Inſtrumentum hujus fundationis à Philippo Labbeo injectum in Collectionem Conciliorum ultimæ editionis Pariſienſis, anno 1671. procuratam. Voluit etiam Chrodegandus ut Cathedrales Canonici canonicè viverent, unde eis conſcripſit *Regulam*, quam interpolatam ex variis

capitibus edidit primus in *Spicilegio* Domnus Lucas Dacherius, ſed puram atque ab omni intruſo purgatam idem Labbeus obtulit tom. 7. pag. 1444. Conciliorum ultimæ ſuæ editionis. Mortuus eſt anno 768. die 6. Martii. Plura de illo Paulus Diaconus in libro *De Metenſibus Epiſcopis*, Philippus Labbeus in *Conciliis* nuperæ editionis Pariſienſis, Joannes Bollandus, vel ejus Continuatores, ad diem 6. Martii, Sammarthani tomo 3. *Galliæ Chriſtianæ*, in Epiſcopis Metenſibus, Jonnnes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. 2. pag. 204. ubi de ſancto Gorgonio Patrono Gorgienſis Monaſterii, poſt Sigebertum in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, cap. 78, qui hujus Regulæ mentionem facit.

GODESCALCUS Diaconus & Canonicus Leodienſis, mandante Agilfrido Epiſcopo Leodienſi, ſub annum Chriſti 770. primus ſcripſit *Vitam ſancti Lamberti Epiſcopi Leodienſis & Martyris.* Poſt Godeſcalcum *Stephanus* Leodienſis Epiſcopus ſub annum 903. Poſt hunc *Nicolaus* Canonicus Leodienſis ſub annum 1126, & *Reynerus* ad ſanctum Laurentium Monachus ſub annum 1130. idem præſtiterunt: quorum omnium Scripta ex ordine evulgavit Chapeaville. anno 1612. tom. 1. ex tribus quos in 4°. edidit, rerum Leodienſium. De illo Joannes Chapeavillius loco citato, ut Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 220. pag. 223. Joannes Mabillon ſæculo 3 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 66. ubi eandem Vitam ſancti Lamberti refert. 770.

FLORUS Martyrologus, Uſuardo antiquior,

quem ad annum 770. refert Labbeus in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum, nullus eſt: ſed ad annum 855. referendus, cùm ſit unus atque idem cum Floro Lugdunenſis Eccleſiæ Diacono.

AMBROSIUS AUTPERTUS Monachus Ordidinis Divi Benedicti, tum poſtea Abbas ſancti Vincentii ad Vulturnum in Benevento, ubi ſanctiſſimè vixit, ac mortuus anno 778. die 19. menſis Julii. Paulus Vvarnefridi in libro 6. *De geſtis Longobardorum* cap. 40. agens de primordiis Cœnobii ſancti Vincentii juxta Vulturnum, laudat *Scripta viri eruditiſſimi Autperti* ejuſdem Monaſterii Abbatis, quæ de primis loci Inſtitutoribus compoſuit. Chronographus etiam ejuſdem Cœnobii, qui ſæculo XI. floruit, ejuſdem Ambroſii Autperti Vitam contexens, Scripta fideliter recenſet. Scripſit autem in *Apocalypſim Joannis* inſignem Commentarium ſeu Expoſitionem, quæ edita primùm eſt Coloniæ anno 1536. tum in tomo 9. *Bibliothecæ Veterum Patrum* ſub nomine *Ambroſii Anſberti* Galli Presbyteri, viri facundiſſimi; quem Monachum & Presbyterum Ordinis Divi Benedicti appellat Trithemius, eumque cum Bellarmino & aliis ad annum 890. claruiſſe affirmat. Addit autem multùm Philippus Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* tom. 1. pag. 44. dum ei attribuit Ambroſio *Commentaria in Pſalmos atque in Cantica Canticorum*, Coloniæ anno 1536. pariter impreſſa, quæ conducunt ad meritum doctrinæ Autperti. Hæc à nobis & ab aliis inquiſita diligentiùs, quorum nullum unquam veſtigium apparuit illic impreſſorum, hoc unum ſcientes. Chronographus etiam ſan-

cti Vincentii ad Vulturnum, editus ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, parte 2. paginâ 259. & ſeqq. dum plures ejus enumerat lucubrationes ſectione ſeu num. 7. in his accenſet librum *De Conflictu vitiorum & virtutum*, qui legitur inter Opera ſpuria ſanctorum Auguſtini & Ambroſii, Ambroſio verò in pluribus Exemplaribus manuſcriptis tribuitur, forſitan errore nominis: nam Autpertum etiam Ambroſium vocatum conſtat, hoc enim nomen præfert Expoſitio ejus in Apocalypſim. Certè cùm in dicto Opuſculo fiat mentio Regulæ D. Benedicti, conſtat opus ſpectare non poſſe ad Ambroſium Mediolanenſem, optimè & meritò ad Ambroſium Autpertum ſancti Vincentii ad Vulturnum poſiti Monaſterii Abbatem. Scripſerat Libellum ſeu *Sermonem De Cupiditate*, quem habes Ms. in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti Cantabrigiæ cod. 288. cujus initium, *Sanctorum Eccleſiam*. Scripſit etiam *Vitam Beatorum Patrum Paldonis, Tutonis & Vaſonis cum Hiſtoria ſui Monaſterii plena relatione*, ut inquit Chronographus ſancti Vincentii jam relatus ſectione 7. quam ex MSs. codicibus edidit Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. ſeu parte 1. pag. 425. & ſeqq. Scripſit idem Ambroſius Autpertus nonnullas Homilias, de quibus doctiſſimè differit Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 260. ubi de lucubrationibus Ambroſii Autperti, & nos poſt ipſum breviter. Una eſt in *Transfigurationem Domini noſtri Jeſu Chriſti*, quam Benedictini Sancti Germani habent manuſcriptam in duobus manuſcriptis codicibus pervetuſtis, poſt Commentarium in Apo-

calypſim Ambroſii Autperti. Altera quæ eſt in *Aſſumptionem Beatæ Mariæ Virginis*, & incipit, *Adeſt, dilectiſſimi fratres, venerabilis dies omnium Sanctorum Solemnitates præcellens, &c.* Habetur inter Sermones ſancti Auguſtini Sermone 18. De Sanctis: ad quem non ſpectat, cùm tempore Divi Auguſtini ſolemnitas iſta Aſſumptionis nullatenus extaret in Eccleſia; unde à nuperis amicis noſtris, clariſſimis Operum Divi Auguſtini illuſtratoribus, inter Opera incerta conjectus eſt. Convenit autem optimè Homilia iſta cum temporibus Ambroſii Autperti, quibus de Aſſumptione Beatæ Mariæ Virginis agi cœptum eſt; ut docet citatus Joannes Mabillon pag. 207. poſt relatum ex manuſcripto codice Cluniacenſi hujus Homiliæ fragmentum. Tertia, cujus inſcriptio atque exordium eſt, *Sermo de Lectione ſancti Evangelii, editus à Domno Autperto Presbytero atque Abbate, in Purificatione S. Mariæ: Si ſubtiliter à Fidelibus quæ ſit hujus diei feſtivitas perpendatur, &c.* Quam manuſcriptam tantùm, & non vulgatam cenſet Joannes Mabillon loco citato pag. 260. Invenitur tamen ad calcem Operum ſancti Ambroſii Mediolanenſis Epiſcopi impreſſa, in ultima editione Pariſienſi anni 1665. apud magnam Societatem Bibliopolarum, immò & in editione anni 1642. ut habet Labbeus. Addo, hæc eadem Homilia Ambroſii Autperti, quæ legitur ad calcem Operum Divi Ambroſii Epiſcopi Mediolanenſis, ut jam ſuprà dixi, legitur de verbo ad verbum inſerta Homiliæ *De eadem B. Mariæ Virginis Purificatione*, quam habuit Alchuinus coram Carolo Magno, & quam refert velut Alchuini Opus indubium doctus Stephanus Baluzius tom. 2. *Miſ-*

cellaneorum pag. 382. Hæc enim Homilia Autpertina ibi ad verbum exprimitur. Plura de Ambroſio Autperto poſt Sigebertum libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 91. Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, & Aubertus Miræus tam in *Auctario ad Scriptores Eccleſiaſticos*, cap. 257. pag. 230. quam in *Scholio ad caput 91. Sigeberti*. Hi tamen ambo falluntur in deſignando tempore quo floruit Autpertus, collocantes ad annum Domini 890. facientes eum recentiorem annis centum & ultrà, quam verè fuerit. Labbeus *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* à Bellarmino recenſitis, & omnium ampliſſimè Joannes Mabillon ſæculo 3. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti* tom: 2. paginâ 256. ubi ejus Vitam & merita ad plenum depingit.

ALDELMUS ſeu ADELINUS & ADELHELMUS Sagienſis Epiſcopus, quem Philippus Labbeus ad annum 790. in brevi Chronologia collocat, quærendus ad annum 890. ac quem etiam Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Bened cti, ad initium ſæculi x. amandat.

ARIBO quartus Friſingenſis Epiſcopus anno 762. creatus, annis tribus & viginti ſanctum iſtud munus atque onus ſuſtinuit, mortuus anno 784. Scripſit circa annum 780. *Vitam ſancti Corbiniani* primi Epiſcopi Friſingenſis, quam poſt alios refert D. Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tomo 1. pag. 500. edito Pariſiis in fol. anno 1672. apud Ludovicum Billaine ſub ſigno Magni Cæſaris & ſancti Auguſtini. Diſtinctus ab eo fuit *Aribo Moguntinus Archiepiſcopus*, qui interpretatus eſt xv *Pſalmos Graduum* (ut vocant) obiitque an- 780.

no 1031. De Aribone iſto Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 298. pag. 235. & in Scholio ad caput 140. Sigeberri pag. 152. Joannes Mabillon loco citato, cum aliis qui ſcripſerunt de Epiſcopis Friſingenſibus.

790. DONATUS Mediomatricenſis Eccleſiæ Diaconus, ad quam olim omnimodè ſpectabat Monaſterium ſancti Trudonis in Hasbania, ſcripſit circa annum 790. *Vitam ſancti Trudonis Confeſſoris* celeberrimæ hujus nominis Abbatiæ titularis ac tutelaris, quam habes ſæculo 2. SS. Ordinis Divi Benedicti pag. 169. ex Ms. Codice viri clariſſimi Andrææ Ducheſnii. Ætas auctoris petenda eſt à Pontificatu Angelramni Metenſis Epiſcopi, Caroli Magni Archicapellani, anno 800 demortui, cui Angelramno Vitam ſancti Trudonis à ſe compoſitam Donatus nuncupavit. De illo Theodoricus Monachus poſtea Abbas Trudonianus, Vitæ ſancti Trudonis interpolator, apud Surium ad diem 23. Novembris & Joannes Mabillon loco citato.

GEORGIUS Monachus; Taraſii Patriarchæ, Conſtantinopolitani Syncellus (quomodo dicebatur qui proximus erat Patriarchæ, atque defuncto ſucceſſor deſtinabatur) vixit temporibus Caroli Magni, & anno 792. *Chronicon* inſtruxit: quod *à mundi exordio uſque ad Maximianum & Maximinum tyrannos perduxit*; ſed morte præventus ulteriùs perducere non potuit. Illud græcè & latinè Pariſiis in fol. anno 1652. cum hiſtoria Theophanis evulgatum eſt, typis Lupareis ſeu Regiis inter auctores hiſtoriæ Byzantinæ, cujus operi notas adjecit doctus Jacobus

Goar Ordinis Fratrum Prædicatorum vir clariſſimus, qui contulit laborem ſuum ad corrigendos Hiſtoricos græcos. Habetur Ms. græcè in Bibliotheca Auguſtana Cod. 81. Vaticana ex Ms. Heidelbergenſi 395. & in Scoriacenſi Regis Hiſpaniarum. In hoc volumen Syncellus univerſum Euſebii Cæſarienſis Chronicon verbotenus tranſtulit, ſic tamen ut in Euſebio reprehendendo penè ſit perpetuus. At verò fatemur quidem meritò ipſum ſæpè ab Euſebio diſſentire: ſed habet ſuos nævos Syncellus, non paucos nec exiguos, ut Scaliger in Animadverſionibus Euſebianis docuit. De Georgio Syncello Joſephus Scaliger Julii Cæſaris à Burden filius in *Theſauro temporum* quem græcè & latinè habemus editum in fol. Lugduni Batavorum anno 1605. atque iterum anno 1658. Aubertus Miræus *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 222. pag. 225.

DACRIANUS Abbas quem Nomenclatores ſub hujus ſæculi finem aſſignant, nullus fuit: qui enim nomen iſtud excogitavit Ludovicus Bloſius, vixit ſæculo XVI. Errant autem Margarinus Bignæus & alii, dum illi attribuunt *Speculum Monachorum & XII. brevia ſpiritualis vitæ documenta*, quæ tom. 8. Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Colonienſis leguntur, atque in anterioribus editionibus Pariſienſibus annorum 1575. & 1589. de quo Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 229. Ultima enim editio operum Ludovici Bloſii facta Plantinianis iiſque pulcherrimis typis & cartis, in fol. anno 1632. Antuerpiæ apud Balthaſarem Moretum, adjudicat in prolegomenis *hæc duo*

opuſcula Ludovico Bloſio, *primum* quidem articulo 6. pag. 24. *alterum* articulo 7. pag. 31. ex MSs. Lætienſium fide & teſtimonio Abbatis Monachorúmque domeſticorum.

800. „ PAULUS VVARNEFRIDI & Theodolindæ fi-
„ lius, natione Italus, Monachus Coenobii Caſſi-
„ nenſis propter ſcientiam Litterarum à Carolo
„ Magno Imperatore adſcitus, ſcripſit *Vitam ſan-*
„ *cti Gregorii Magni Papæ*, ſcripſit *geſta Pontificum*
„ *Metenſium*, ſcripſit *miracula ſancti Arnulphi*,
„ qui primò major domus Regis Francorum, po-
„ ſtea Metenſium Epiſcopus, Eremiticam vitam
„ expetiit. Hiſtoriam quoque Vinnulorum, qui
„ poſtea nominati ſunt Longobardi, luculento &
„ plano ſermone ſcripſit. Hæc Sigebertus libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 80. de quo plura Labbeus & Bellarminus ſæpiùs allegati, Miræus in *Scholio* ad dictum caput Sigeberti pag. 148. *Bibliothecæ* ſuæ *Eccleſiaſticæ*, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*. Addimus autem adſignatis à Philippo Labbeo Pauli Vvarnefridi operibus *Vitam ſancti Gregorii Summi Pontificis* cognomento Magni, quam habemus nuperrimè impreſſam in præliminaribus ad Opera ſancti Gregorii Magni, edita 3. voluminibus in fol. Pariſiis anno 1675. apud magnam Bibliopolarum Societatem. Adjicimus etiam dictum Paulum ad mandatum Caroli magni correxiſſe & diſpoſuiſſe *Homiliarium Eccleſiaſticum pro Dominicis & feſtis totius anni ex libris & ſermonibus, ſeu Homiliis ſanctorum Patrum* 2. tomis diſtinctum, à Carolo magno Rege approbatum, cui tamen inſertæ ſunt Homiliæ nonnullæ à poſteris, ut Herrici Monachi Antiſſiodorenſis, quem mortuo Paulo floruiſſe conſtat

ſtat, tempore Caroli Calvi. Impreſſum iſtud Homiliarium in folio, cum prævia Caroli magni epiſtola, Spiræ apud Petrum Drach Juniorem anno 1482. ut habet Johannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 29. compoſitum hoc opus circa annum 790. quod in Ms. exemplari vidimus in Bibliotheca Igniacenſi Archiepiſcopatus Remenſis, Ordinis Ciſtercienſis. Plura de Paulo Vvarnefriido Leo Hoſtienſis libro 2. Chronici Caſſinenſis cap. 17. Joannes Mabillon loco citato, poſt Sigebertum qui cap. 81. dum de Carolo magno loquitur Procuratore Lectionarii Eccleſiaſtici de quo ſupra, Paulum illius auctorem ac diſpoſitorem facit.

PAULINUS Aquileienſis Epiſcopus, ſub annum Chriſti 794. ſcripſit contra *Elipandum Toletanum Epiſcopum* libellum qui extat tom. 2. Conciliorum Galliæ ex editione anni 1629. Pariſis apud Sebaſtianum Cramoiſy, curis Jacobi Sirmondi Soc. Jeſu Presbyteri. Item libros tres contra *Felicem Urgellitanum Epiſcopum*, Lutetiæ anno 16 7. editos cum operibus Alchuini ab Andræa Ducheſnio apud Sebaſtianum eundem. De Paulino Bellarminus & Labbæus ſufficienter in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, quibus addo ex fide MSs. Codicum quos vidi, eundem Paulinum Forojulienſem Epiſcopum eſſe auctorem libri ſeu opuſculi *De ſalutaribus Documentis*, qui extat inter opera Divi Auguſtini in appendice ad tomum IV. ſub finem, ac modò in ultima editione operum D. Auguſtini, reſtitui à doctiſſimis ejus procuratoribus, legitimo parenti. Plura de ipſo Bollandus ad diem undecimam Januarii. Obiit anno 804. in majore Fo-

O

rojulienſis urbis Baſilica ſepultus, cujus dies natalis 3. Nonas Januarii ab Aquileienſi Eccleſia quotannis celebratur: ut ex monumentis ejuſdem Eccleſiæ narrat Philippus Ferrarius in catalogo Sanctorum Italiæ. Ita Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 225. pag. 223. quem ſecutus ſum

ALCHVVINUS ſeu ALBINUS FLACCUS ALCHUINUS Anglus, præceptor Caroli magni, Abbas ſancti Martini Turonenſis & Cormariceni Cœnobii anno 800. ex Pancarta nigra Cormaricenſi, & pluribus Chronicis. Monachus Sangallenſis auctor de geſtis Caroli Magni, lib. 1. cap. 2. ejus ita meminit. Albinus in omni latitudine Scripturarum ſupra cæteros modernorum temporum exercitatus, utpote Diſcipulus doctiſſimi Bedæ, peritiſſimi poſt ſanctum Gregorium Tractatoris. Dedit autem illi Abbatiam ſancti Martini juxta Turonicam Civitatem; ut quando ipſe abſens eſſet, illic requieſceret. Unde in epiſtola 3. ad Regem ſic ait: Veſtræ piæ providentiæ conſilio tranſlatus ſum in ſervitium ſancti Martini, fidei Catholicæ & Eccleſiaſticæ donante Deo proficuum. Ejus quoque fit mentio in brevi Chronico Turonenſi his verbis: Anno 796. Carolus Rex inſtituit Canonicos in Eccleſia B. Martini authoritate Hadriani Papæ, eiſque Alcuinum magiſtrum ſuum præfecit, qui paulò poſt obiit an 804. poſtquam immunitates ſuæ Eccleſiæ Rex Carolus confirmaſſet. Scripſit varia, quæ ſummo ſtudio collegit Andræas Ducheſnius, poſteà Regius Hiſtoriographus, vir immortali nomine dignus, impreſſa Pariſiis in fol. anno 1617. apud Sebaſtianum Cramoiſy. De Alchuino Bellarmi-

nus & Labbæus, quibus hæc ſubnotanda duximus.

Opuſculum *De divinis Officiis* non eſt Alchuini, ſed auctoris longè recentioris, quippe cùm agat de Hilperico qui florebat anno 1000. ut conſtat ex illius opere *De Eccleſiaſtico Computo*, quod extat Ms. in multis Galliæ Bibliothecis. Item Epiſtola ſeu liber *De Caremoniis Baptiſmi* ad Carolum Magnum, incipiens ab his verbis; *Domine mi Chriſtianiſſime Imperator miſiſtis ad ſervulum veſtrum* &c. non eſt Alchuini, ſed Amalarii Treverenſis Archiepiſcopi, qui hunc librum ſcripſit anno 811.quo Alchuinus erat mortuus.Ità Sirmondus in notis ad opera Theodulphi Aurelianenſis, & Baluzius, in notis ad Capitularia Regum Francorum tom. 2. pag. 1070. & 1071 Sed illorum loco poſſunt ſubſtitui alii tres fœtus Alchuini legitimi, nempe *Commentarius in Cantica Canticorum brevis* editus Cum commentario Gilberti Foliot Londini in 4. anno 1638. ſtudio Patricii Junii Britannicæ Majeſtatis Bibliothecarii. Item *Breviarium fidei adverſus Arrianos*, quod evulgavit Anonymum Sirmondus, & Alchuino adjudicant MSs. Codices, ut habet Franciſcus Chifflet in præfatione ad opera Ferrandi Diaconi. Item *Confeſſio fidei quadripartita ex ſanctis Patribus*, quam evulgavit idem Franciſcus Chifflet in 4. Divione anno 1656. cum excerptis variis ex decem libris ſancti Fulgentii Ruſpenſis Epiſcopi contra Fabianum Arrianum, cum Rhabani Mauri libro adverſus Judæos, & Anonymi Commentariolo De Hæreſi & damnatione Berengarii. Pro confeſſione iſta Alchuino aſſerenda, prolixam nuper Diſſertationem conſ-

cripſit Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 178. & ſequentibus.

Homiliæ tres 1ª. *De ſilentio* in quo miſſum eſt Incarnatum verbum, 2ª. *De Nativitate B. Mariæ Virginis*, 3ª. *in Feſto omnium Sanctorum*, non ſunt Alchuini, ſed ſunt deſumptæ ex Homiliario Pauli Diaconi, quod Andræas Ducheſnius credidit eſſe Alchuini; ubi cùm certo nomine non adnotentur, has Alchuini eſſe opinatus eſt. *Prima* enim abeſt omninò à ſtilo hujus Auctoris, *ſecunda & tertia* ſunt poſteriores illo: cùm neutrum horum Feſtorum extaret in Eccleſia tempore illius. Horum loco ſubſtituenda inſignis Homilia *De Purificatione B. Mariæ Virginis*, hucuſque ad calcem operum ſancti Ambroſii Mediolanenſis impreſſa illique adſcripta; indubius Alchuini fœtus, quem auctori ſuo legitimo aſſeruit Stephanus Baluzius tom. 2. Miſcellaneorum pag. 382.

Incompletus liber *De ſeptem artibus* non eſt Alchuini, ſed præfatio Caſſiodori Senatoris in ſuum librum De ſeptem artibus, ut rectè annotavit Domnus Joannes Guaretius in præludiis ſuis ad opera Caſſiodori pag. 8. impreſſionis Rothomagenſis ſumptibus Antonii Dezallier anno 1679.

Item Epiſtolis cxv. Alchuini, adjungi deberent aliæ, quæ paſſim vagantur in ejuſdem operibus & aliis in locis. 1. Epiſtola de illo Canticorum loco, *Sexaginta ſunt Reginæ* &c. 2. *Quid ſit æternum & ſempiternum, & immortale & perpetuum, & ſæculum & tempus &c.* 3. Ad filiam in Chriſto cariſſimam. 4. De ratione Septuageſimæ Sexageſimæ & Quinquageſimæ. 5. Reſponſum Caroli Magni. 6. De Baptiſmi Ceremoniis ad Odui-

num Presbyterum. 7. Ad pueros ſancti Martini De confeſſione peccatorum. 8. Caroli Magni ad Alchuinum, quam habet Stephanus Baluzius tom. 1. Capitularium pag. 414. 9. Reſponſio Alchuini ad eandem, eodem tomo ſub finem, pag. 1442. 10. 11. 12. quas idem habet Baluzius tom. 1. Miſcellaneorum pag. 305. & ſeqq. denique Epiſtolæ XXVI. quas habet Joannes Mabillon tom. 4. Analectorum pag. 272. & ſequentibus, ex Ms. Germanico. Carminibus verò variis Alchuini, addendum quod habetur *De Cuculo* tom. 1. Analectorum ejuſdem Joannis Mabillon pag. 369. aliáque duo inſerta tom. 4. eorumdem Analectorum pag. 522. Hæc habui addenda impreſſis Alchuini operibus, de quo plura Joannes jam citatus ſæculo 4. Sanctorum Ordinis D. Benedicti parte 1. pag. 145. & ſeqq.

USUARDUS Monachus, Ordinis D. Benedicti & ſancti Salvatoris Vice-Comitis Abbas, quem Labbæus collocat ad annum 806. quærendus ad annum 870. ubi de illo agetur pleniùs.

LUDGERUS ſeu LIUDGERUS primus Monaſteriensis Epiſcopus in Vveſtphalia, ſcripſit *Vitam Magiſtri ſui ſancti Gregorii Ultrajectenſis Epiſcopi*, quam ex Ms. Cod. Fuldenſi Chriſtophorus Brovverus evulgavit anno 1615. Moguntiæ, cum hiſtorica narratione De primordiis adventus ſancti Bonifacii Moguntini Archiepiſcopi atque Ordinationis, quæ fuerant in alio opuſculo ſcilicet ſancti Vvillibaldi prætermiſſa, quam eodem ſermone ſeu opuſculo concluſit. Eandem Vitam refert Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti parte 2. pag. 319. impreſſo Pariſiis 2. tomis in fol. anno 1672. apud Ludo-

vicum Billaine in Palatio Regio. Extat ejuſdem Ludgeri *Epiſtola ad Rixfridum Ultrajectenſem Epiſcopum De vita & miraculis S, Suitberti Epiſcopi*, apud Surium & Bollandiſtas Calendis Martii. Obiit autem ſanctus Ludgerus anno 809. die 26. Martii, ut teſtatur Ditmarus in Chronico. Ludgeri porro Magiſtri ſui Vitam libris duobus *Othelgrimus* contexuit, quos integros adeóque Surianis pleniores ex manuſcripto Fuldenſi, Brovverus anno 1616. publicos fecit, & Bollandiſtæ ad diem 26. Martii, quos conſulere potes. Plura de ſancto Ludgero Surius & Bollandiſtæ ad diem citatam Martii, & Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2. pag. 319. Itemque ſæculo 4. tomo 1. pag. 15. Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 231. pag. 226.

ARNO Salisburgenſis in Germania Archiepiſcopus, Carolo Magno & Ludovico Pio Imperatoribus cariſſimus, ut conſtat ex variis Capitularibus Regum Francorum, ubi nomen ejus comparet, concinnavit Opuſculum ſeu *Indicem eorum quæ Eccleſiæ Salisburgenſi data ſunt à Theodone, Othilone, Taſſilone, aliiſque Bavaricæ Ducibus ac Proceribus*, editum Ingolſtadii in 4°. anno 1602. tomo 2. Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii. Item apud eundem Caniſium tomo 6. ibidem anno 1611. impreſſo, habetur etiam notitia donationum factarum Eccleſiæ Salisburgenſi, cum Chronico Salisburgenſi & Catalogo Epiſcoporum Salis burgenſium, Vitiſque aliquot Præſulum ejuſdem Sedis: quæ juvant ad illuſtrandum Arnonis Opuſculum. Ejuſdem porro Epitaphium in tomo 4. Analectorum Joannis Mabillonii, Pariſiis

anno 1684. in 8°. apud Viduam Edmundi Martini, via Jacobæâ, ſub Sole Aureo. Claruit ab anno 800. ad 818. de quo Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 317. pag. 239. Henricus Caniſius loco citato.

ETHELVOLFUS Monachus Anglus, Ordinis Divi Benedicti, ſcripſit circa id tempus metricè *De Abbatibus & Viris piis Monaſterii ſancti Petri in inſula Lindiſfarnenſi*, quod edidit Joannes Mabillon anno 1680. apud Ludovicum Billaine, ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2. pag. 302. Floruit ab anno 800. ad 820. ut ibidem probat dictus Mabillonius; de quo etiam in *Apparatu ſacro* Poſſevinus, qui perperam eum floruiſſe ait anno 730. ac cognominatum fuiſſe Bernicium & Lupum, quod me latet.

TILPINUS ex Monacho Sancti Dionyſii Pariſienſis, Archiepiſcopus Remenſis, de quo plura apud Sammarthanos in Gallia Chriſtiana in Archiepiſcopis Remenſibus. Obiit anno 811. cujus Commenta ſæculo demùm illabente duodecimo prodierunt. 810.

LEIDRADUS Lugdunenſis Archiepiſcopus ſcripſit anno 811. juſſu Caroli Magni inſignem librum *De Sacramento & ritibus Baptiſmi* quem ex variis MSs. evulgavit Joannes Mabillon tomo 3. Analectorum pag. 1. & ſeqq. anno 1683. Item *& duas Epiſtolas*, quas habes impreſſas tom. 2. operum Agobardi Lugdunenſis Archiepiſcopi ex impreſſione ultimâ procurata Pariſiis, cura & ſtudio Stephani Baluzii, de qua agemus in Agobardo. Ceſſit oneri atque Honori ſimul Primatus & Archiepiſcopatus Lugdunenſis anno 813. de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scrip-

toribus Eccleſiaſticis cap. 240. pag. 228. dum agit de Agobardo qui ei ſucceſſit in Sede Lugdunenſi; Sammarthani tom. 1. Galliæ Chriſtianæ in Archiepiſcopis Lugdunenſibus.

Odilbertus Mediolanenſis Archiepiſcopus mandante eodem Carolo magno, ſcripſit anno 811. *unum librum de Sacramento Baptiſmi & ejus ceremoniis*. Epiſtola Caroli magni ob eam rem ad Odilbertum, habetur tom. 1. Analectorum Joannis Mabillon: Reſponſio autem Odilberti cum opere huic annexo habetur Ms. in Bibliotheca Augienſis intra Conſtantiam Monaſterii in Germania, cujus epiſtolam cum ſpecimine libri refert jamdictus Mabillon tom. 4. eorumdem Analectorum pag. 317. claruit hic Archiepiſcopus Odilbertus ſub Carolo magno & Ludovico pio Imperatoribus, ab anno 808. ad circiter 820. de quo Capitularia Regum Francorum Stephani Baluzii, & Ferdinandus Ughellus in Italia ſacra, dum de Mediolanenſibus Archiepiſcopis agit.

AMALHARIUS Fortunatus Trevirenſis Archiepiſcopus ſcripſit libellum anno eodem 811. ad ejuſdem inſtantiam de eadem materiâ, qui legitur inter opera Alchuini, ut ſupra diximus in Alchuino, ex annotationibus Jacobi Sirmondi & Stephani Baluzii quos ibi allegavimus. Obiit Amalharius Treverenſis Archiepiſcopus anno 814. de quo plura poſſunt legi apud Chriſtophorum Brovverum Soc. Ieſu Presbyterum in Annalibus Treverenſibus, Sammarthanos fratres in Gallia Chriſtiana, verbo *Treverenſes Archiepiſcopi*, & alios.

CAROLUS MAGNUS Rex Francorum ab anno 768. Longobardorum ab anno 774. & Roma-

norum Imperator ab anno 800. die 25. Decembris, locum mereatur inter Scriptores Eccleſiaſticos, ut pote fautor Litterarum ac Litteratorum, reſtitutor Diſciplinæ Eccleſiaſticæ, Damnorum Eccleſiæ in anterioribus ſæculis reparator, de quo ita Sigebertus pag. 81. De Scriptoribus Eccleſiaſticis: *Carolus Imperator, per manum hujus Pauli Diaconi ſui, decerpens quæque optima de Scripturis Catholicorum Patrum, Lectiones unicuique feſtivitati convenientes, per circulum anni in Eccleſia legendas, compilari fecit in duobus voluminibus.* Egimus jam de hoc Opere dum locuti ſumus de Scriptis Pauli Vvarnefridi Aquileienſis Diaconi, quod impreſſum diximus in fol. Baſileæ an. 1482. apud Petrum Drach; & Coloniæ Agrippinæ annis 1517. & 1539, apud Maternum Cholinum; denique Pariſiis in fol. annis 1535. & 1569. *Capitularia ſive Edicta Caroli Magni & Ludovici Pii,* à ſe in 4. libros digeſta, Anſegiſus Abbas Fontanellenſis anno 827. publicavit, quæ Petrus Pithoeus Pariſiis anno 1588. edenda curavit, ibidem poſtea recuſa anno 1603. Sed inſigni prælo in fol. duobus voluminibus, *cum tribus Libris eorundem Capitularium à Benedicto Levita collectis*, impreſſa tertiò Pariſiis anno 1677. apud Franciſcum Muguet Regium Typographum, viâ Citharæ, ſub Adoratione trium Regum, curis & ſtudiis Stephani Baluzii doctiſſimi Antiquarii. Præter opus à Sigeberto commemoratum, extant libri quatuor *De Imaginibus* ad Adrianum Pontificem Maximum, qui nomine Caroli Magni non immeritò editi ſunt Pariſiis anno 1555. procurante editionem Joanne Tillio Meldenſi Epiſcopo, quos Rogerus Houeden in geſtis anni 792. attribuit. Al-

chuino Caroli Magni Magiſtro. *Ijdem lib.* 4. *contra imagines*, cum Notis Melchioris Goldaſti Haiminsfeldii; editi Francofurti anno 1608. in 8°. & in Opere inſcripto, *De Imaginum cultu varia Decreta Imperatorum in utroque Imperio, &c.* Extat & *Codex Carolinus ſeu Epiſtolarum Caroli Magni ad Paulum, Stephanum, & Adrianum Romanos Pontifices, & aliorum ad ipſum*, quem edidit Ingolſtadii apud Angermariam Jacobus Gretzerus Societatis Jeſu Presbyter anno 1613. Item *innumera Diplomata* Donationum, Fundationum, & Confirmationum, quæ leguntur in Collectionibus Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii, in Collectaneo Hiſtoricorum Franciæ Andreæ Ducheſnii, in Spicilegio Dacherii, Analectis Mabillonii, Miſcellaneis & Capitularibus Stephani Baluzii, Rebus Diplomaticis, & aliis locis. Adde Epiſtolam inſignem *De gratia ſeptiformis Spiritus*, quam edidit Joannes Mabillon tomo 4. Analectorum pag. 312. & alias plures Epiſtolas de diverſis Argumentis, quæ leguntur in Collectione nupera Conciliorum, in volumine *Rerum Diplomaticarum* ejuſdem Mabillonii, & *Capitularibus* Baluzii, quas ſigillatim recenſere operoſum eſſet & ſuperfluum ſimul. Quantùm autem ad libros quatuor *contra Adorationem Imaginum, & Decreta Nicænæ Synodi* quæ adorandas cenſet, impreſſos in Gallia anno 1555. directoſque Adriano Papæ Summo Pontifici, qui eos confutat inſigni Opere ſeu Epiſtolâ quæ legitur in Conciliorum Collectionibus: non videntur eſſe opus unius hominis, ſed facti de communi conſilio Epiſcoporum Galliæ, tunc temporis de Imaginum cultu contendentium. Multi damnarunt olim ſuppoſi-

tionis hos Libros, ut Bellarminus & alii; ſed qui ſunt hujuſmodi novæ notæ homines, contra Hincmarum contemporaneum, & tot manuſcriptos Codices ejuſdem ſæculi, qui videntur in Galliarum Bibliothecis? Vide doctiſſimum Sirmondum in tom. 7. *Conciliorum* noviſſimæ editionis ad annum 794. pag. 1054. Obiit Carolus Imperator cognomento Magnus Aquiſgrani anno 814. die 28. Januarii: de quo plurima Andræas du Cheſne in *Collectaneo Hiſtoricorum Franciæ*, Collectores veterum Hiſtoricorum Germaniæ, Joannes Bollandus in *Vitis Sanctorum* ad dictam 28. Januarii diem, Aubertus Miræus in *Bibliotheca Eccleſiaſtica ad caput* 81. Sigeberti pag. 143.

THEOPHANES primùm Monachus, inde Agri Abbas, Georgio Syncello contemporaneus & familiaris fuit, cujus *Chronicon à temporibus Maximiani & Maximini Imperatorum continuavit uſque ad Michaëlis & Theophili avum*, hoc eſt, ad annum 813. quod cum Chronico ejuſdem Georgii de quo ſupra dictum eſt, impreſſum Pariſiis in fol. anno 1652. typis Regiis, ſtudio Jacobi Goar Ordinis Fratrum Prædicatorum, qui obſervationes ei adjecit. Habetur autem Opus iſtud græcè Ms. in Bibliotheca Regia unde prodiit, & in Vaticana ex manuſcripto Codice Heidelbergenſi 395. Ex illo ſuam Hiſtoriam Eccleſiaſticam concinnavit Anaſtaſius S. R. E. Bibliothecarius, uti ex duobus aliis Georgio Syncello & Nicephoro Patriarchâ Conſtantinopolitano, quos ferè ad verbum tranſcriptos latinè reddidit; & ita ſequitur, ut merum Interpretis nomen mereri videatur: atque id conſtare etiam poteſt ex fragmentis, quæ Dionyſius Petavius in ſuis ad Nicephorum Notis inſc-

ruit. De Theophane alio loquitur Photius in ſua *Bibliotheca* Cod. 64. de noſtro Georgius Cedrenus & Michaël Glycas in ſuis *Hiſtoriis* narrant: atque ex recentioribus Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 223. paginâ 223. Philippus Labbeus in Protreptico ad Hiſtoriam Byzantinam.

820. BENEDICTUS Fundator & primus Abbas Anianæ circa annum 800. quod Cœnobium eſt nobile Diœceſis Magalonenſis in Gallia Narbonenſi., Ordinis Divi Benedicti, claruit temporibus Pipini Regis Francorum, Caroli Magni & Ludovici Pii Imperatorum, à quibus poſtremis ob ſanctitatem notiſſimam ac eminentem ſcientiam eximiè cultus eſt, factus etiam Abbas ac Pater plurium Abbatiarum, ut Gellonis, Maſciaci, &c. Ad Ordinem in eis conſervandum, atque reſtaurandas regulares Obſervantias, lapſu temporum ac corruptione morum disjectas, inter varias occupationes quibus à ſcribendo impeditus non eſt, compoſuit inſigne volumen *Concordiam Regularum* appellatum, ad facilitandam omnibus Monachis profeſſionem Regulæ Benedictinæ. Impreſſum Opus Pariſiis in 4°. anno 1638. curâ & ſtudio Domni Hugonis Menard Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri, cum ſuis doctiſſimis Obſervationibus ac Notis. Idem Abbas Benedictus collegit in unum volumen *omnes Regulas Cœnobiticas*, quæ uſque ad ſua tempora remanſerant, quas ex manuſcripto Codice evulgavit in 4°. Lucas Holſtenius, cum nonnullis ab eo adjunctis poſterioribus Regulis, anno 1663. Pariſiis apud Ludovicum Billaine in aula Palatii. Addidit & *Collectaneum ex variis Sanctorum Patrum Opuſculis*

Benedictus Anianenſis, quod pariter editum ab eodem Holſtenio. Denique *paucas etiam Epiſtolas*, quæ referuntur (niſi fallor) poſt Vitam ſancti Benedicti Anianenſis ab Ardone Smaragdo ejus diſcipulo & Anianenſi Monacho conſcriptam, à Bollando ad diem XI. Februarii, & à Joanne Mabillon tom. I. ſæculi quarti Sanctorum Ordinis D. Benedicti. Obiit Benedictus Anianenſis Abbas die undecima Februarii anno 821. ætatis 70. in Monaſterio Indæ prope Aquiſgranum: de quo Gallia Chriſtiana Sammarthanorum fratrum tom. 4. pag. 54. ubi de Abbatibus ſeu Prælatis Anianenſibus, Hugo Menardus poſt Ardonem Smaragdum quem edidit, in prolegomenis ad Concordiam Regularum; Lucas Holſtenius in iiſdem prolegomenis ad Codicem Regularum, Bollandiſtæ ad diem undecimam Februarii, Joannes Mabillon ſæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tomo ſeu parte I. pag. 191. & ſequentibus.

THEODULPHUS Aurelianenſis Epiſcopus, de quo doctiſſimè poſt Bellarminum Labbeus, cui adde operibus à Jacobo Sirmondo editis, carmina quæ ſunt in tomo I. Analectorum Joannis Mabillon pag. 376. nec aliud dicendum ſupereſt de Scriptis Theodulphi.

SEDULIUS natione Scotus de cujus conditione an Epiſcopus vel Presbyter tantùm fuerit, nihil conſtat: cautè diſtinguendus eſt ab alio Sedulio Poëta, qui floruit circà annum 430. tempore Theodoſii II. & Valentiniani III. Imperatorum. De Seduliis doctiſſimam diſſertationem inſtituit Labbeus occaſione Sedulii Senioris, in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis tom. 2. pag. 224. &

ſeqq. ab illo mutuamus pauca quæ de Sedulio juniore dicenda ſunt. Itaque Sedulius junior, Scotus, floruit circa annum 820. de quo Hepidannus Monachus ſancti Galli in Annalibus Brevibus ab Andræa Ducheſnio editis tom. 3. Hiſtoricorum Franciæ hæc habet pag. 473. *anno 818. Sedulius Scotus clarus habetur.* Scripſit *Collectaneum* ſive *explanationem in omnes Epiſtolas ſancti Pauli*, ex Origene, Euſebio, Hilario Diacono, Ambroſio Ruffino, Joanne Chryſoſtomo, Hieronymo, Auguſtino, Pelagio, Gennadio Conſtantinopolitano, aliiſque Patribus excerptam; imò ex ipſo etiam ſancto Gregorio Papa, cujus verba tranſcripſit tacito ejus nomine ex libro 19. Moralium in Job. cap. 21. ut rectè obſervavit Benedictus Juſtinianus Societatis Jeſu Theologus in 1. ad Corinthios cap. 6. verſu 5. prodiit primò Baſileæ apud Henricum Petri annis 1528. & 1534. tum poſtea in collectionibus & Bibliothecis Veterum Patrum. Hujus auctorem non ſecus ac *Collectanei in Matthæum* eodem filo contexti ac in capita ſeu lectiones 355. diviſi, arbitratur Labbeus loco citato fuiſſe Sedulium illum Scotum Preſbyterum, qui anno 818. florebat, teſte Hepidanno: eidemque tribuenda cenſet quæ Trithemius Sedulio Poëtæ adjudicabat opuſcula, nimirum in *majus volumen Priſciani* in *ſecundam editionem Donati*, *Epiſtolarum ad diverſos* librum unum &c. Addit contra Uſſerium Armachanum Archiepiſcopum Labbeus loco citato pag. 334. Ego verò contra ſentio Sedulium illum collectorum ex ſanctis Patribus Fragmentorum conſarcinatorem ſub Carolo magno, ejuſque filio Ludovico Pio floruiſſe, tum quòd ratio iſta expla-

nandi Codices ſacros, ſapiat omnino genium ſæculi noni, ad quod ab Hepidanno, ut ſuprà obſervatum eſt, refertur. Tum quòd idem videatur auctor catenæ illius ſeu *Centonis in Paulum* cujus collectaneum *in Evangelium ſancti Matthæi* ex diverſis Patribus collectum poſſidet Bibliotheca Collegii noſtri Pariſienſis, in nitidiſſimis membranis elegantiſſimâ manu, & quod à 700. vel 800. annis ſupereſt deſcriptum. At in eo citantur non modò ſanctus Eucherius, ſanctus Leo, Arrobius Junior, Fauſtus Regienſis, ſanctus Gregorius, ſanctus Iſidorus, Arculfus ubi de locuſtis quibus veſcebatur in deſerto ſanctus Joannes Baptiſta, ac Ven. Beda: ſed & ipſe Sedulius Poëta ad illa verba, *Et ne nos inducas in tentationem:* Hinc Sedulius egregiè verſibus deſcribit dicens,

Non quia nos Dominus, lucis vitæque repertor
In laqueos tentantis agat. &c.

EIGIL Fuldenſis Abbas quartus ab anno 818. ad 822. vir pius & ſanctus, litteris mandavit *geſta præcipua ſancti Sturmii præceptoris ſui*, in cujus *diſcipulatu*, ut ipſe in prologo ſuo affirmat, *plus quàm viginti annos converſatus fuerat*, cui, & morienti adfuit. Quin etiam opus ſuum cenſuræ Monachorum Fuldenſium ſubjecit non ſemel. Nam le- " ctionem libri illius, quem de vita ſupradicti Ab- " batis & origine Monaſterii Fuldenſis, Chriſti " gratiâ largiente compoſuit, Fratribus ad menſam " recitari præcepit, teſte Candido Monacho in *ipſius* " *Eigilis actis*: quatenus hi eadem mirabilia divi- " næ operationis audientes, gratias divinæ Maje- "

„ ſtati referrent, & omnis jucunditas feſtivitatis
„ ipſius, in ejus laude perſonaret. Edidit illam Chriſtophorus Brovverus in collectione virorum illuſtrium Germaniæ, inde conjectam apud Surium ad diem 17. Decemb. tum denique apud Joannem Mabillon ſæculo 3. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 2. pag. 267. & ſeqq. de quo idem Mabillon ſæculo 4. *Sanctorum ejuſdem Ordinis* tom. 1. pag. 226. & ſeqq.

CANDIDUS Fuldenſis Ordinis Divi Benedicti Monachus, florebat anno circiter 826. qui ſcripſit carmine & ſoluta oratione *Vitam ſancti Eigilis quarti Abbatis Fuldenſis*, quam primus edidit Chriſtophorus Brovverus Soc. Jeſu Presbyter Theologus anno 1616. Moguntiæ in 4. inſertam *Syderibus Germaniæ*. Eandem habet Joannes Mabillon ſæculo 4. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 1. pag. 226. & ſeqq.

CLAUDIUS Taurinenſis Eccleſiæ Epiſcopus, natione Hiſpanus, non Scotus (ut placuit Jacobo Uſſerio Armachano Archiepiſcopo) de quo Labbeus & Bellarminus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*. Quibus addo Claudium ſcripſiſſe inſignem Commentarium *in Leviticum* hortatu Theodemiri Abbatis anno 823. quem Ms. habent Benedictini Pariſienſes ſancti Germani à *Pratis*, ex codice ſancti Remigii Remenſis. Item Commentarium in *Evangelium Matthæi*, opus Juſto Carroſenſi Abbati nuncupatum, cujus præfatio jam impreſſa eſt, ſed integrum Ms. in Bibliotheca Cathedralis Laudunenſis. Item expoſitionem in *omnes Epiſtolas D. Pauli*, quarum Epiſtolæ ad Galatas commentarium Druc teranno Abbati Solemniacenſi dicavit, cum verò qui in epiſtolam ad Epheſios

Epheſios ab ipſo elucubratus eſt, Ludovico Auguſto inſcripſit: habetur autem in 2. voluminibus MSs Bibliothecæ Floriacenſis. Hæc Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 46. ubi multa de ſcriptis Claudii Taurinenſis. Nos etiam vidimus commentarium Claudii in *librum Ruth*, Ms. in Bibliotheca Bonæſpei in Hannonia, dum illic MSs. Codices excuteremus De illo Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, verbo *Claudius Clemen Scotus*: Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 242. pag. 228.

ADALHARDUS Comes Palatii, filius Bernardi Comitis qui Pippini frater fuit, Caroli autem Martelli majoris Domûs Franciæ nepos, poſtea Corbeiæ Galliarum Abbas, delegatur Romam ad Leonem Papam cum Bernario Epiſcopo in cauſa definitionis de Proceſſione Spiritûs ſancti, ut notant Annales Francorum Veteres ac Fuldenſes ſub annum 809. & Vita Caroli magni auctore incerto. Particeps fuit conjurationis Bernardi Regis Italiæ adverſùs Ludovicum Pium Imperatorem, unde in Aquitaniæ partes retruſus apud ſancti Philiberti Monaſterium ſeceſſit. Poſt hæc revocatus ab exilio anno 822. & Eccleſiæ ſuæ reſtitutus, uti teſtantur Vita Ludovici Imperatoris & Eginardus in Annalibus. Inquit enim ad annum 821. *Adelhardum quoque de Aquitania ubi exulabat, evocatum; Corbeiæ Monaſterio ubi priùs fuerat, Abbatem ac Rectorem eſſe juſſit, & Bernardum fratrem ejus reconciliatum eidem Monaſterio reddidit.* Scripſit *Statuta Corbeienſis Eccleſiæ*, quæ ex Ms Codice eruta habentur tom. 4. *Spicilegii* Domni Lucæ Dacherii, apud Dionyſium Bechet & Ludovicum Billaine Pariſiis in

4. anno 1661. Hincmarus Remenſis Archiepiſcopus Epiſtola ad Epiſcopos Franciæ cap. 12. *Senem & Sapientem vocat, Domini Caroli Imperatoris Propinquum, Corbeiæ Abbatem, inter primos Conſiliarios, & auctorem libelli De ordine Palatii Regii.* Vitam ejus conſcripſit Paſchaſius Radbertus Corbeienſis Abbas, de quo infrà; deceſſit verò anno 826. ad diem 2. Januarii. Ab Hildemanno Epiſcopo Bellovacenſi, quem Monachum ipſe nutrierat, traditus ſepulturæ in Baſilica ſancti Petri, eóquè condecoratus Epitaphio.

Hic jacet eximius meritis, venerabilis Abbas.
Noſter Adelhardus, dignus honore ſenex.
Regia proſapies, Paradiſi jure Colonus,
Vir caritate probus, moribus atque fide,
Quem dum ſub tumulo recolis, tu quiſque viator,
Cerne quid es, quid eris: mors quia cuncta rapit.
Nam poſt octavas Domini hic carne ſolutus,
Succedente die Aſtra petivit ovans.

Plura de ſancto Adhelardo clariſſimus Paſchaſius Ratbertus qui Vitam ſcripſit; atque ex recentioribus Joannes Bollandus in *Vitis Sanctorum* ad diem 2. Januarii, Lucas Dacherius in Prolegomenis ad citatum tomum *Spicilegii*, Joannes Mabillon ſæculo 4. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti* tom. 1. pag. 306. & ſeqq.

JOSEPHUS Theſſalonicenſis Archiepiſcopus frater ſancti Theodori Studitæ, cum ipſo exilium paſſus eſt anno Nicephori Logothetæ 7. Chriſti 809. ut teſtatur Cedrenus verbis ſequentibus: *Anno 7. Imperii Nicephori Theodorus Studiani*

quo vidé ſupra ad annum 820. quam etiam habes recuſam apud Bollandiſtas ad diem 12. Februarii; & tertiò apud Joannem Mabillon tom. 1. ſæculi quarti Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Obiit Ardo Smaragdus anno 843. die 7. Martii, de quo qui plura cupit, volvat dictum Hugonem Menardum loco indicato, & Joannem Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 4 8. ubi fuſè de Smaragdo Ardone & altero ſequenti.

SMARAGDUS Abbas Sancti Michaëlis ad Moſam in Lotharingia, Epiſcopatus Virdunenſis multa ſcripſit, de quibus agunt doctiſſimè Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, cui addere aliquid omninò ſuperfluum, excepto Opuſculo Smaragdi, quod *Viam Regiam* inſcripſit, inſertam tom. 5. Spicilegii Lucæ Dacherii pag. 960. quam Labbeus nondum editam ignoravit. Qui voluerit plura, legat Aubertum Miræum in Bibliotheca Eccleſiaſtica Scholio ad caput 6. libri quarti Honorii Auguſtodunenſis *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 128, Labbeum citatum ſupra, Joannem Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 418. & ſeqq. ubi prolixè de Scriptis utriuſque Smaragdi. Claruit ſub Ludovico Pio Imperatore circa annum 840. & ſequentes, ut conſtat ex Chronico Monaſterii ſancti Michaëlis ad Moſam antiquo, quod edidit Joannes Mabillon in citatis Analectis ſuis.

METHODIUS Patriarcha Conſtantinopolitanus, quem doctrinâ ac moribus inſignem anno 842. dignitate iſta auctum fuiſſe, Cardinalis Baronius narrat in Annalibus ad annum 842. num. 11. & ſeqq. de quo etiam anno 843. num. 1. & ſeqq. cujus Scripta à multis antiquitatem plus æquo aman-

tibus, attributa ſunt alteri Methodio Patarenſi Epiſcopo, quem ſeniorem appellamus. Hujus junioris Methodii ſunt Orationes. Prima *De Simeone & Anna, quo die Domino in templo occurrerunt, ac de ſanctiſſima Deipara*, quam tanto æſtu ſeniori Methodio aſſerere conatur Franciſcus Combefis. Secunda *In Ramos Palmarum* græcè & latinè impreſſa, inter Opera ſenioris Methodii, de quo ſuprà. Tertia, *Encomium ſancti Dionyſii Areopagitæ & Martyris*, quod græcè & latinè legitur ad calcem operum Divi Dionyſii Areopagitæ, Antuerpiæ & Pariſiis in fol. ſæpe impreſſorum. Quarta, *Encomium ſanctæ Agathæ Virginis & Martyris*, latinè tantùm impreſſum in Bibliotheca Sanctorum Patrum Concionatoria Franciſci Combefis, ſed græcè Ms. Venetiis in Sancti Marci Bibliotheca, ut ait dictus Combefis pag. 50. Apparatus ſui ad Bibliothecam Concionatorum. Obiit Methodius Conſtantinopolitanus Archiepiſcopus anno 847. die 14. Junii, ut habet Baronius ad an. 847. num. 32. & in Martyrologio ad diem 14. Junii, de cujus Scriptis Aubertus Miræus in *Auctario ſuo de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 263. pag. 230. Leo Allatius & Jacobus Goar Ordinis Fratrum Prædicatorum in *Euchologio*, Franciſcus Combefis in Auctoribus recenſitis ſeu Apparatu ad Bibliothecam Concionatorum, verbo *S. Methodius Patriarcha Conſtantinopolitanus* pag. 50.

ERMANRICUS ſeu ERMENRICUS, primùm Monachus, poſtea Elevvangenſis Abbas Monaſterii in Diœceſi Auguſtana, quod medio ſæculo decimo ad Canonicos vertiſſe dicitur. Scripſit *Vitam ſancti Soli* eo tempore, quo H Rabanus Maurus Abbas præerat Fuldenſi Monaſterio, ut pa-

das Auguſti. His addidit Benedictus Levita *Libros tres alios*, ibidem impreſſos cum variis additionibus tom. 1. pag. 801. & ſeqq: quorum Epitomen ſcripſerunt *Iſaac Lingonenſis Epiſcopus, Herardúſque Turonenſis Archiepiſcopus*, ibidem pag. 1233. & 1283. itemque in Conciliis nuperæ impreſſionis tom. 8. *Epitome Iſaaci* pag. 598. & *Herardi* ibidem pag. 617. De Anſegiſo quem uterque Laubienſem Abbatem ſcribit, Poſſevinus in Apparatu ſacro, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 245. pag. 229. cum aliis qui dicta Capitula ediderunt, Sigebertum amplexi in ſuo Chronico ad annum 827. Plura Joannes Mabillon ſæc 4. Sanctorum Ord. D. Benedicti tom ſeu parte 1 p. 630. & ſequentibus.

VUFINUS BOETIUS Epiſcopus Pictavienſis clarus temporibus Ludovici Pii Imperatoris circa annum 830. ſcripſit ad Godolenum Abbatem Nobiliacenſem *Vitam ſancti Juniani Abbatis Mariacenſis*, quam habet Ioannes Mabillon ſæculo 1. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 307. quod editum apud Ludovicum Billaine in fol. Pariſiis anno 1668. in Palatio Regio.

JESSE Ambianenſis Epiſcopus, à Carolo magno Conſtantinopolim ad Nicephorum Imperatorem Legatus anno 802. miſſus fuit & Caroli teſtamentarias tabulas anno 811. ſignavit. Longam ſcripſit *Epiſtolam Catecheticam ad Sacerdotes, & omnes in ſua Diæceſi Chriſto militantes*, quam Ioannes Cordeſius Hincmari Opuſculis pag. 664. Lutetiæ Pariſiorum anno 1615. editis ſubtexuit. Obiit autem Jeſſe anno 836. de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 266, fratres Sammarthani tom. 830.

2. pag. 94. Galliæ Chriſtianæ in Epiſcopis Ambianenſibus.

AMALHARIUS Metenſis Diaconus & Abbas in antiquis MSs. Codicibus appellatus, ſub cujus nomine extant *Lib.* 4. *De Officiis divinis ſeu Eccleſiaſticis*, anno 827. Iuſſu Ludovici Pii Imperatoris compoſiti. Item *Liber unus de ordine Antiphonarii* in Bibliotheca Ss. Patrum editionis Lugdunenſis anni 1677. itemque *Libri* 2. *Inſtitutionum ſeu Regulæ Canonicorum & Sanctimonialium canonicè viventium*, in Conciliis impreſſionis ultimæ anni 1671. tom. 7. pag. 1307. de quibus Aubertus Miræus in Bibliotheca Eccleſiaſtica Scholio ad caput 3. libelli 4. Honorii Auguſtodunenſis pag. 128. ac poſt eum doctiſſimè Labbeus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis, quibus addo. Item ejuſdem Amalharii *Ecloga in Canonem Miſſæ* tom. 2. Capitularium Baluzii pag. 1352. Itemque *Epiſtolæ nonnullæ* ad Epiſcopos, de quibus Stephanus Baluzius in notis ad opera Agobardi tom. 2. pag. 143. quas evulgavit Lucas Dacherius tom. 6. Spicilegii pag. 164. & ſeqq. Obſervandum porrò eſt librum 4. Officiorum divinorum Amalharii non extendi ultra caput XLVII. ut patet ex libro ſancti Agobardi adverſùs prædictum Amalharium, ubi dum refutat caput ultimum libri quarti, ea refert quæ conveniunt capiti XLVII. ut videre eſt tom. 2. operum Agobardi per Baluzium pag. 119. Hinc patet *Supplementum* ad libros quatuor Amalharii de Officiis divinis, quod caput XLVIII. inſcriptum eſt tom. 2. Analectorum pag. 96. à Joanne Mabillon impreſſum; eſſe aſſumendum, quod proprio capite his libris adjunxit Ad-

hemarus Monachus Benedictinus; dum hos libros tranſcribi fecerat, ut habet Ioannes Mabillon in Annotationibus pag. 140. nec ſanè cohæret hoc Supplementum cum aliis & ultimis horum librorum capitibus, ut legenti clarum eſt. Itaque hoc Amalharii Opuſculum eſt inſcribendum *Supplementum Adhemari ad libros Amalharii de Officiis divinis*, quod conſcripſit ex amore ſingulari in Regulam D. Benedicti quam profitebatur. Floruit & vixit Amalharius Metenſis uſque ad annum 840.

FROTARIUS Tullenſis Epiſcopus florebat anno circiter 830. qui ſcripſit *librum Epiſtolarum ad varios Præſules*, à quibus & alias acceperat, quem ex Ms. Codice Carnotenſis Eccleſiæ eductum evulgavit Andræas Ducheſnius tom. 2. Hiſtoricorum Franciæ pag. 719. & ſeqq. qui apud omnes Galliæ Bibliothecas noti ſunt. Habetur nomen Frotarii Tullenſis Epiſcopi in Cartulario Arremarenſi ad annum 837. de quo Sammarthani fratres in Gallia Chriſtiana tom. 3. verbo *Tullenſes Epiſcopi*.

HILDEMARUS Monachus Gallus, evocatus circà annum 830. à Ramperto Brixienſi Epiſcopo in Italiam, cui & Leutgario Abbati commiſit ſanctorum Fauſtini & Iovitæ Eccleſiam, in qua Sacra neglecta erant, reſtituendam ad ſeverioris vitæ normam. Scripſit *inſignem commentarium in Regulam ſancti Benedicti*, Ms. in Bibliotheca ſancti Benigni Divionenſis, quem habet editioni paratum Ioannes Mabillon, ut ait tom. 2. Analectorum pag. 84. Hic autem Commentarius eo quod in Monaſterii Caſſinenſis Bibliothecâ à multis temporibus conſervaretur, Paulo Diacono

P iiij

Caſſinenſi Monacho à ſexcentis annis adſcriptus eſt, primùm à Leone Marſicano Cardinale in Chronico Caſſinenſi lib. 1. cap. 15. tum à Petro Diacono & Bernardo Cardinale & Abbate Caſſinenſi & aliis: quamvis viri doctiſſimi noſtro tempore Benedictus Haeftenus & Angelus de Nuce Abbas Caſſinenſis, iſtud opus Paulo Diacono meritò abjudicent, imò idem Ioannes Mabillon tom. 4. Analectorum pag. 638. aſſerit vidiſſe ſe opus iſtud Ms. in Bibliotheca Monaſterii Augienſis ſeu Augiæ divitis in Germania cum hoc Lemmate: *Incipit expoſitio Baſilii Abbatis, ſuper Regulam ſancti Benedicti Abbatis primitus.* Sed auctori ſuo legitimo reddit codex Ms. Divionenſis, & in pluribus MSs. Gallicanis expoſitio hæc Hildemaro tribuitur, favetque *Epiſtola ipſius Hildemari ad Urſum Epiſcopum Beneventanum*, quæ in expoſitione capitis 58. Regulæ integra refertur. vixit Hildemarus uſque ad annum 840. ut credimus: de quo Ioannes Mabillon locis citatis.

THEOSTERICTUS ſancti Nicetæ Confeſſoris & Hegumeni Medicienſis in Bythinia diſcipulus, ſcripſit *Vitam Magiſtri ſui* anno 824. mortui, paucis poſt mortem annis, quam græcè & latinè habes apud Bollandiſtas ad diem tertiam menſis Aprilis.

HATTO ſive HETTI vel HETTO, Baſileenſis Epiſcopus, unà cum aliis aliquot Nobilibus viris, juſſu Caroli Magni ad Nicephorum Conſtantinopolitanum Legationem obiit anno 811. ut in Annalibus Francorum legitur, quos Petrus Pithoeus edidit. Hac occaſione Hodoeporicon, ſive Itinerarium contexuit, quo iter à ſe in Græciam

ſuſceptum deſcripſit, quod lapſu temporum interiit. Scripſit quoque *Librum de Viſionibus, ſive de Vita Vvettini Monachi*, quam Viſionem expreſſit Carmine heroico Vvalafridus Strabus anno 825. Utrumque autem Opus impreſſum à Joanne Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 263. & 272. Item longè antea Opus Hattonis proſaicum *de Viſione Vvettini Monachi* impreſſum fuerat, cum Viſionibus ſanctæ Mechtildis Abbatiſſæ, Hildegardis, & aliorum Viſionariorum, Pariſiis in fol. anno 1513. ex officina Henrici Stephani, de quibus ad annum 1300. *in ſancta Mechtilde* dicemus. Edidit item *Capitulare* quod impreſſum extat ad calcem tomi 6. Spicilegii Lucæ Dacherii in Conciliis ultimæ editionis Pariſienſis anni 1671. tomo 7. p. 1522. Obiit Hetti ſeu Hatto anno 836. in Augienſi Monaſterio prope Conſtantiam ad Rhenum, in quo primùm Abbas fuerat, reverſus ad ſuam ſolitudinem, ut Hermannus Contractus in Chronico teſtatur: de quo Aubertus Miræus in Auct. *De Script. Eccleſiaſt.* capite 249. pag. 229. Lucas Dacherius in prolegomenis ad 6. tomum Spicilegii, Joannes Mabillon loco citato.

Theganus Treverenſis Eccleſiæ Corepiſcopus ſub clariſſimis Archiepiſcopis Amalhario, Fortunato, & Hettone ſeu Hetti, ibidem gratiâ prædicationis variiſque dotibus floruit ab anno circiter 810. ad 840. Scripſit autem unum librum *de geſtis Ludovici Pii*, quem Andræas Ducheſnius tomo ſecundo Hiſtoricorum Franciæ veterum inſeruit, qui continet geſta tantùm dicti Imperatoris uſque ad annum 837. unde credere eſt vel manuſcriptum Codicem mutilum fuiſſe, vel Auctorem non vi-

xiſſe ultra hunc annum. De illo plura Aubertus Miræus in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 250. pag. 230. Ducheſnius loco citato, Sammarthani fratres in Gallia Chriſtiana tom. 1. pag. 720. ubi de Epiſcopis Trevirenſibus.

AGOBARDUS natione Gallus, Eccleſiæ Lugdunenſis Corepiſcopus primùm fuit ſub Leidrado, & Canonum Gallicanorum acerrimus propugnator ſub Ludovico Pio & Lothario Imperatoribus. Rexit cedente viro clariſſimo Leidrado, Metropolim Lugdunenſem ab anno 813. cujus electionem declarat Ado cùm in Chronico ait: *In loco ejus* (Leidradi) *Agobardus ejuſdem Eccleſiæ Corepiſcopus, conſentiente Imperatore & universâ Gallorum Epiſcoporum Synodo, Epiſcopus ſubſtitutus eſt: quod quidam deffendere volentes dixerunt, eundem venerabilem Agobardum à tribus Epiſcopis in Sede Lugdunenſi, jubente Leidrado fuiſſe ordinatum. Sed canonica auctoritas eſt, in una Civitate duos Epiſcopos non eſſe, nec vivente Epiſcopo, ſucceſſorem ſibi debere eligere; ac idcirco illâ quâcumque causâ Regulæ Eccleſiaſticæ præteriri in tanto ordine fixæ, non debent.* Adfuit Agobardus Concilio apud Attiniacum celebrato anno 822. & alteri Lugdunenſi 828. Fuit etiam de numero illorum Epiſcoporum qui Ludovicum Imperatorem anno 833.apudCompendium Palatium indignè habuerunt, quòd ob crimen ſententiam paſſus eſt an. 835. in Concilio Theodonis-Villæ, ubi Ebbo Remenſis de ſuo gradu dejectus eſt. Tandem anno 836. Conventus apud Stramiacum in Pago Lugdunenſi fieri cœptus, in quo ventilata eſt cauſa Eccleſiarum Lugdunenſis & Viennenſis vacantium, quæ abſentibus reis Epiſcopis peragi non

potuit. Eos autem in gratiam poſtea rediiſſe cum Ludovico, & Eccleſias ſuas recepiſſe, docet Ado in Chronico: *Ambo* (ait) *poſtmodum piis Imperatoribus agentibus, Agobardus Lugdunenſem & Bernardus Viennenſem Sedem recepit*; *poſt paucu-los annos Agobardus apud Santonas in Expeditione Regia poſitus defungitur.* Quod accidiſſe volunt quidam anno 840. vel ſequenti. Scripſit plures tractatus breves ſeu opuſcula, quæ ſummis curis collegit, Annotationibuſque illuſtravit Stephanus Baluzius, impreſſa 2. tomis in 8°. anno 1666. apud Franciſcum Muguet, Pariſiis ſub ſigno trium Regum. Adjunxit Operibus Agobardi tom. 2. ad calcem, Epiſtolas Leidradi & Opuſcula Amolonis, Lugdunenſium itidem Archiepiſcoporum inter ſanctos Lugdunenſes Confeſſores 8. Id. Junii memoria ejus anniverſariis honoribus colitur in faſtis Eccleſiæ Lugdunenſis, ejuſque vita amplior legitur apud Theophilum Raynaudum in *ſuo Indiculo Sanctorum Lugdunenſium*. Plura de Agobardo ejuſque Scriptis Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 240. pag. 228. Sammarthani fratres in *Gallia Chriſtiana* tomo 1. pag. 301. & 302. ubi *De Archiepiſcopis Lugdunenſibus*, Stephanus Baluzius in præludiis ad ſuam editionem Operum Agobardi, & alii quos brevitatis causâ omittimus.

MODOINUS Auguſtodunenſis Epiſcopus claruit temporibus Ludovici Pii Imperatoris, à quo privilegium obtinuit anno Imperii ſui ſecundo, Chriſti Domini 816. quod refertur in Gallia Chriſtiana fratrum Sammarthanorum, ubi de Epiſcopis Æduenſibus: adfuitque Concilio apud Theo-

donis Villam anno 835. ubi Ebbo Remenſis Epiſcopus depoſitus eſt., lataque ſententia dejectionis in alios abſentes. Scipſit *Epiſtolam Elegiaco Carmine* ad Theodulphum Aurelianenſem Epiſcopum, quam edidit Henricus Caniſius tom. 6. Antiquarum Lectionum. Mortuus circa annum 839. vel 840. de quo agunt dictus Caniſius & Sammarthani locis citatis.

840. JONAS Epiſcopus Aurelianenſis, Theodulphi ſucceſſor ab anno circiter 821. floruit imperante Ludovico Pio, ſcripſit varia, de quibus ſufficient Bellarminus & Labbeus loco ſæpius allegato, quibus adjicio eundem Jonam ſcripſiſſe *libros tres De inſtructione Laicali* immixtos tomo primo Spicilegii Lucæ Dacherii impreſſo in 4°. Pariſiis anno 1655. apud Dionyſium Bechet. Item *Viam Regiam* tom. 5, ejuſdem Spicilegii pag. 57. cum Via Regia Smaragdi Abbatis ibidem pag. 960. Hic Auctor cautè legendus eſt, quoniam laborat eodem errore, quo Agobardus & reliqui ejus ætatis Galli, qui negabant ſacris Imaginibus ullum deberi cultum religioſum, Qua de re Anaſtaſium Bibliothecarium lege præfatione in ſeptimam Synodum. Ita Bellarminus in Catalogo. Obiit Jonas anno. 843. de quo plura apud Labbeum citatum, & Sammarthanos fratres in Gallia Chriſtiana tom. 2. verbo *Aurelianenſes Epiſcopi.*

ARDO, SMARAGDUS dictus, Cœnobii Anianæ in Septimania Diœceſis Magalonenſis Monachus, Diſcipulus ſancti Benedicti Anianæ Abbatis, ſcripſit *Vitam ſui Magiſtri*, quam è tenebris eruit, præmiſitque Concordiæ Regularum ejuſdem Benedicti, Hugo Menardus Monachus Benedictinus ex Congregatione Sancti Mauri in Gallia, de

Monaſterii Præpoſitus, ejuſque frater Joſephus Archiepiſcopus Theſſalonicæ, cum Platone incluſo & reliquis Monachis; ſe à Communione Nicephori Patriarchæ ſegregarunt, propter Joſephum Oeconomum, quòd is contra leges Conſtantinum & Theodoram coronaſſet. Imperâtor eâ arreptâ occaſione juſſit contra eos Concilium inſtitui, quod eos & Monaſterio & Urbe ejecit. Quâ de re & ipſe Theodorus Studites Oratione in ſanctum Platonem. *Exilium* (inquit) *jam decretum fuit, & Pater ipſe Plato circumſcriptus eſt in unâ quadam Inſulâ, ex his quæ ante Urbem ſunt: quemadmodum & frater noſter in alia quadam valdè aſpera, munito quodam carcere ad exilium accedente.* Manſerunt autem teſte Zonara tres iſti, Plato, Theodorus, & Joſephus, in exilio uſque ad Imperium Michaëlis Rangabi, ſeu ad annum 811. qui eoſdem cum Patriarcha in gratiam reductos; liberos ad propria abire permiſit. Hic autem Joſephus ſcripſit *Orationem in exaltationem Crucis Dominicæ,* quam Jacobus Gretzerus tom. 2. De Cruce Græco-latinam edidit, cum Oratione ſancti Theodori Studitæ in *Adorationem vivificæ crucis mediâ Quadrageſimâ*, ibidem pariter impreſſâ. Mortuus eſt circà annum 828. cujus anniverſariam memoriam celebrant Græci quotannis die 13. Julii; ut ex Typico ſancti Sabæ datur intelligi. Ita Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 244. pag. 229.

ANSEGISUS Abbas non Laubienſis uti hactenus creditum fuit, ſed Fontanellenſis ſeu ſancti Wandregiſili in Normannia collegit anno 827. *Capitula Caroli Magni & Ludovici Pii ad ſæcularem & Eccleſiaſticam politiam ſpectantia lib.* 4. quos Pe-

trus Pithœus primùm edidit Pariſiis anno 1588. in 8, tùm recudendos curavit ibidem anno 1603. Anſegiſi exemplo Jacobus Sirmondus Capitula *Caroli Calvi* unum in faſcem collegit, & Pariſiis anno 1623. edidit in 8. apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Hæc autem omnia Capitularia cum aliis aliorum Regum plurimis hinc inde Comparatis capitularibus 2. in fol. tomis evulgavit, collatis inter ſe compluribus MSs. Exemplaribus, Stephanus Baluzius anno 1677. apud Franciſcum Muguet, Typographum Pariſienſem Regium. Credunt plerique Anſegiſum hunc Abbatem fuiſſe Laubienſem in Cameracenſi tractu, perſuaſi auctoritate Sigeberti qui de eo ita ſcripſit ad annum 827. *Anſegiſus Abbas Laubienſis Edicta Imperatoris Caroli magni & Ludovici Pii ad Eccleſiaſticam legem pertinentia in duobus libellis digeſſit. Item Edicta eorumdem ad mundanam legem pertinentia in duobus æquè libellis digeſſit.* Sed nullus antiquior Sigeberto reperitur, qui iſta referat: imò Fulcuinus vetuſtus auctor qui originem & hiſtoriam Monaſterii Laubienſis ante Sigebertum deſcripſit, veterumque Abbatum Laubienſium ſeriem dedit, nullam Anſegiſi mentionem facit. Neque etiam Ægidius Vaulde qui anno hujus ſæculi 1628. Vitam ſancti Urſmari & hiſtoriam ejuſdem Monaſterii vulgavit, collectam ex veteribus monumentis Laubienſibus, vicinarúmque Eccleſiarum & Monaſteriorum. Ita exactiſſimus Baluzius in præfatione ad lectorem præmiſſâ ſuis præcitatis Capitularibus num. 39. & 40. ubi ea adjudicat Anſegiſo Fontanellenſi Abbati, qui floruit ſub Carolo magno & Ludovico Pio, mortuúſque eſt anno 834. 13. Calen-

tet ex capite ſexto, ac proinde ante annum 847. quo HRabanus Maurus Sedi Moguntinæ impoſitus eſt. Hermanicus Fuldæ Litteris operam dedit ſub Præceptore Rudolfo Monacho, cui hanc lucubrationem dedicat, quam primus edidit Henricus Caniſius tomo quarto Antiquæ Lectionis, ac poſt eum Joannes Mabillon tomo ſecundo ſæculi tertii Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 429. & ſequentibus. Hic etiam ornavit ſeu interpolavit *Vitam ſancti Magni ſeu Magnoaldi*, qua de re idem Joannes Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ad annum 665.

AMULO ſive Amulus Agobardo in Lugdunenſi Pontificatu ſuffectus, inquit Codex Ms. S. Benigni Divionenſis. *In Lugdunenſi Pontificatu ſanctæ memoriæ Agobardus Lugdunenſis Epiſcopus obiit 8. idus Junii, Amulo præfati Epiſcopi Diaconus ordinatur Epiſcopus Lugdunenſis* 17. *Kalendas Februarii.* Variant in ejus appellatione MSS. Codices, nam antiqua Capitularia Regis Caroli Calvi ad annum 846. *Amalonem* legunt, alia ut Ado Viennenſis & fragmentum antiquum hiſtoriæ Franciæ *Amulonem*, Flodoardus lib. 3. hiſtoriæ Remenſis cap. 21. *Amolum* vocat. Ei ſcribit Vvenilo ſeu Guenilo Senonenſis Archiepiſcopus, quem clariſſimum Præſulem indigetat, apud Lupum Ferrarienſem Abbatem Epiſt. 81. ubi agitur de negotio Auguſtodunenſis Eccleſiæ, ac præficiendo ipſi Antiſtite Berno; & conſecratione Godelſadi in Epiſcopum Cabilonenſem: & in altera *ad Theobaldum Epiſcopum Lingonenſem*, Agobardum nominat pium patrem, anteceſſorem ac nutritorem ſuum Amulo Epiſcopus. Hujus opera impreſſa cum Agobardo tomis 2. in 8. Pariſiis

apud Franciſcum Muguet, anno 1666. curâ & ſtudio Stephani Baluzii. Sunt autem 1°. *Liber in formam Epiſtolæ ad Godeſchalcum vel adverſus eum,* cujus libri 1°. pars tom. 2. pag. 149. & cujus altera ſeu continuum (quod benè notandum eſt) ſpeciale opuſculum inſcribitur ſeu ſecundum pag. 179. incipiens *gratiam itaque Dei credere debemus.* Ita ſenſit clariſſimus Præſes Gilbertus Mauguinus in Vindiciis ſuis prædeſtinationis & gratiæ, ac poſt eum Stephanus Baluzius loco citato in notis pag. 130. unde in Ms. Codice quo uſus eſt Sirmondus, hoc prætenſum opuſculum ſequebatur dictam primam partem abſque titulo novo; & cum ſeparatione modicâ. Nam *primum opuſculum* pag. 172. eſt Sermo quem Florus Lugdunenſis de prædeſtinatione fecit, ut benè moneat idem Mauguinus diſſertationis cap. 22. & Baluzius locis citatis. Item *Collectaneum ſententiarum ſancti Auguſtini de prædeſtinatione & gratia Dei & de libero hominis arbitrio*, pag. 189. & ſeqq. quas probabile pluſquam eſt ab eodem Amulone contra Godeſchalcum collectas 3. *Liber contra Judæos* incipiens, *Deteſtanda Judæorum* &c. quem ſub nomine Rhabani Mauri, cum aliis Fulgentii & aliorum Patrum operibus evulgavit Petrus Franciſcus Chifflet Divione anno 1656. apud viduam Philiberti Chavance, eſt certò noſtri Amulonis, cui eum attribuit Joannes Trithemius, & Codex Ms. Bibliothecæ Colbertinæ, ut mihi fidem fecit Baluzius. 4. *Epiſtola ad Theobaldum Lingonenſem Epiſcopum*, dicto tom. 2. operum Agobardi pag. 135. Sedebat adhuc anno 848. quo damnatus Godeſchalcus. Vide Flodoardum libro tertio capite vigeſimo primo, Epiſtolam 163. Joannis

nis VIII. Sublatus eſt circa annum 850. die 31. Martii.

Altfridus Epiſcopus Monaſterienſis tertius factus anno 839. claruit doctrinâ & moribus, *Vitam ſancti Patris Ludgeri primi Monaſterienſis Epiſcopi* aggreſſus ſcribere, quam duobus libris complevit: *Quatenus tam veneranda illius exempla multis ad ædificationem proficerent, nefas putans tanti viri latere virtutes*, inquit in prologo Vitæ iſtius, quam edidit Bollandus ad diem 26. Martii, & Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 15. & ſequentibus. Eſt autem cautè diſtinguendus iſte Altfridus, qui obiit anno 849. die 22. Aprilis, ab alio Altfrido Epiſcopo Hildesheimenſi, qui iſto etiam ſæculo floruit, cujus elogium texuit Joannes Mabillon ſæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 259.

Paschasius Rathbertus Corbeienſis Abbas, de quo Bellarminus & Labbeus. Hujus operibus à Sirmondo editis atque à Labbeo recenſitis adde *Opuſculum De Partu Virginis* lib. 2. tom. 12. Spicilegii à Luca Dacherio evulgati, pag. 1. & ſeqq. Itemque *Vitam ſancti Vualæ Comitis & Abbatis Corbeienſis*, ſub titulo *Epitaphii Arſenii*, quod edidit ex manuſcripto Codice ſancti Martini de Campis Joannes Mabillon, ſæculo 4. tomo 1. paginâ 453. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Plura de ſancto Paſchaſio apud Labbeum citatum, & ſæculum quartum dicti Joannis Mabillon tom. 2. pag. 122. Galliam Chriſtianam fratrum Sammarthanorum tomo 4. de Abbatibus Corbeienſibus, Sirmondum in præludiis ad Opera ejus à ſe edita Pariſiis, & alios.

850. HAIMO Diſcipulus Alchuini cum Rhabano Mauro, & ex Monacho Fuldenſis Cœnobii Hirſfeldenſis Abbas; & Eccleſiæ Halberſtatenſis in Saxonia Epiſcopus, de cujus Scriptis, eorumque impreſſionibus variis, abunde Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* à Bellarmino agnitis tom. 1. pag. 417. & in addendis & corrigendis pag. 788. His addo *Libellum de Corpore & Sanguine Domini*, tom. 12. Spicilegii Dacheriani pag. 27. apud Ludovicum Billaine, in 4°. Pariſiis anno 1675. in aula Palatii. Obiit anno 853. die 27. Martii, de quo plura Joannes Mabillon ſæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 1. pag. 618.

LUPUS Ferrarienſis Abbas, de quo Bellarminus & Labbeus ad plenum, quibus addo omnia hujus Lupi Opera cum Annotationibus egregiis edita curis Stephani Baluzii in 8°. Pariſiis anno 1664. apud Franciſcum Muguet, viâ Citharæ, ſub ſigno Adorationis trium Regum. Extant ejuſdem Lupi Sermones Mss. aliqui Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti Cod. 284. quorum unus *de incurſu Danorum ad Anglos*. Item unus *in feſtivitate ſancti Judoci* in Bibliotheca Lumleii Codice 165 De quibus libro 2. pag. 45. Eclogæ Oxonio-Cantabrigienſis, Londini in 4°. anno 1600. Impreſſæ apud Joannem Norton. De illo plura apud Aubertum Miræum in *Auctario* ſuo *de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 247. & 268. & in Scholio ad caput 94. libri Sigeberti *De viris illuſtribus* pag. 145. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, ubi malè diſtinguit in Lupum Servatum Moguntinenſem Presbyterum, & Lupum Ferrarienſem Ordinis Divi Benedicti Abbatem, unum eundem-

que hominem. Immò Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Lupus*, ex uno & eodem Auctore tres conſtituit: nempe Lupum, qui *De rebus ſancti Maximi Treverenſis Epiſcopi* ſcripſit, alterum Ferrarienſem Abbatem, quem gratis & abſque vero Epiſcopum inſtituit, eò quòd certis Conciliis Epiſcoporum interfuerit, appellatus ob eminentem ſcientiam, etſi nuſquam Infulas habuerit: & tertium Servatum Lupum Moguntiacenſem Presbyterum. Sammarthani de eodem, tomo quarto Galliæ Chriſtianæ, in Abbatibus Ferrarienſibus.

VVANDALBERTUS Prumienſis in Archiepiſcopatu Treverenſi Monachus & Diaconus, ſcripſit metrico ſtilo (ut Sigebertus in Catalogo capite 128. loquitur) hoc eſt verſu heroico *Martyrologium*, circa annum 853. ad Otricum illuſtrem Clericum, quod Joannes Molanus anno 1568. Lovanii cum Martyrologio Uſuardi evulgavit; quodque falſo titulo *Ephemeridum Bedæ* extat etiam tom. 1. Operum hujus Auctoris; illud denique ex manuſcripto Codice editum à Luca Dacherio tomo 5. Spicilegii pag. 305. Scripſit & *Vitam ſancti Goaris*, quam habes apud Surium editam die 6. Julii, & ſæculo 2. Sanctorum Ordinis ſancti Benedicti pag. 275. & alios. Florebat anno 855. quo Lotharius Imperator in eodem Cœnobio mortuus eſt. De quo plura Joannes Bollandus in præludiis ad ſuum Opus de Sanctis, dum de Martyrologiis agitur; Lucas Dacherius præludiis ſuis ad tomum 5. Spicilegii, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 316. pag. 239. & in Scholio ad caput centeſimum & vigeſimum

octavum Sigeberti *De Viris illuſtribus*, pag. 149.

FLORUS Lugdunenſis Eccleſiæ Diaconus, quem ſæpe manuſcripti Codices *Magiſtrum Florum* appellant, quòd forſitan ejuſdem Eccleſiæ Scholis præfuerit, vir doctus & eruditus, Agobardi & Amulonis Archiepiſcoporum temporibus celebris fuit. Collegerat ingentem manuſcriptorum Codicum multitudinem, cujus ope ac ſubſidio ſe præcipuè uſum fatetur Vvandalbertus Diaconus in præfatione metrici ſui Martyrologii, ad Otricum illuſtrem Clericum. *Sancti & nominatiſſimi viri Flori Lugdunenſis Eccleſiæ Subdiaconi, qui ut noſtro tempore re vera ſingulari ſtudio & aſſiduitate in divinæ Scripturæ ſcientia pollere; ita Librorum autenticorum non mediocri varietate & copiâ cognoſcitur abundare.* Breve quidem, ſed & inſigne hoc Flori elogium, cui favet & contemporaneus Auctor nobilis Vvalafridus Strabo in Carmine ad Agobardum, ubi hæc inter cætera Florum noſtrum eximiè commendantia leguntur.

At de Flore novo, qui vos penes ortus, odorem
Prodit ubique ſui, hæc loca rumor alit.
Flora venit quondam, dum ſingula quæque Deorum
Sunt afflata jugis prata, thymumque gerens.
Huic Floro meliùs ſententia Chriſticolarum
Attribuit quicquid dogmate & ore viret.
Nam hic Florus florem ſequitur de germine Jeſſe,
Et tradit quod amans attulit ille homini.
Quæ tam ſegnis erit, donis ingrata ſupernis,
Quæ ſe hoc non ſponte nectare paſcat apis?

Floreat haud flaccens hic flos, & florea fragrans
Spiramenta ferat, ſemper ubique Deo.
Donec in Aſtriferas porrecta cacumina ſedes
Erigat, & fructum jam ſine fine habeat.

Cùm autem juxta Divinam Incarnati Verbi Sapientiam, in ore duorum vel trium teſtium ſtet omne verbum: ex teſtimoniis tam luculentis inſignium virorum Vvandalberti ac Vvalafridi, tam uberem doctrinam, quàm probitatem Flori notiſſimam habemus. Scripſit autem varia, ac primùm *Commentarium in Epiſtolas ſancti Pauli ex* XIV. *Patribus*, nimirum ex Cypriano Carthaginenſi, Hilario Pictavienſi, Ambroſio Mediolanenſi, Paciano Barcinonenſi, Theophylo Alexandrino, Gregorio Nazianzeno, Ephrem Diacono, Leone Romano Pontifice, Cyrillo Alexandrino, Fulgentio Ruſpenſi, Paulino Nolano, Avito Viennenſi Epiſcopo, & aliis, quod ex manuſcripto Codice Carthuſiæ majoris à Franciſco Chiffletio Presbytero Soc. Jeſu fideliter tranſcriptum, & prælo proximum obtulit, deditque Domno Lucæ Dacherio Monacho Benedictino S. Germani de Pratis Pariſienſibus, ut habet Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 12. Item *alind Commentarium in eaſdem ſancti Pauli Epiſtolas ex puris & ſolis verbis Divi Auguſtini*, ut tradit Sigebertus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 92. quod hucuſque inter Opera Venerabilis Bedæ, & ſub ejus nomine impreſſum eſt, quamvis ſit Flori Lugdunenſis: ut ſpeciali Diſſertatione enuntiat eruditus Joannes Mabillon tom. 1. citato Analectorum pag. 12. & ſeqq. Item *Librum De Prædeſtinatione contra Joannis Scoti erroneas*

Definitiones, ut tradit Matthæus Vueſtmonaſterienſis ad annum 883. quem accuratiſſimè edidit Gilbertus Mauguin Præſes Monetæ Pariſienſis anno 1650. tom. 1. Vindiciarum Gratiæ & Prædeſtinationis pag. 575. & ſeqq. *cum Sermone ejuſdem Magiſtri Flori de eadem materia*, eodem tomo pag. 21. Item *Commentarium in Canonem Miſſæ*, cujus manuſcripta exemplaria in variis Bibliothecis, ſed duo in Bibliotheca ſereniſſimæ Reginæ Sueciæ Chriſtinæ num. 927. & 1348. ex quibus ſuppleri poſſunt multa quæ in editis deſunt, ut ait Joannes Bona S. R. E. Cardinalis lib. 2. Liturgicarum rerum cap. 14. paragr. 1. pag. 643. Item *Martyrologium* quod hucuſque ſub nomine Bedæ evulgatum eſt, inter cujus etiam Opera legitur. Sed quod Bollandiſtæ Antuerpienſes Societatis Jeſu Presbyteri, reſtituerunt Floro ex manuſcriptis variis, collocaruntque ad frontem tomi 2. menſis ſui Martii, magno Litteratorum commodo. Item *Collectionem ex Lege & Canonibus de Coërcitione Judæorum, & auctoritate & firmitate judicii & teſtimonii Epiſcoporum*, quam evulgavit Lucas Dacherius tom. 12. Spicilegii, pag. 48. de qua loquitur Fr Chifflet in Notis ad Ferrandum Diaconum pag. 272. & 273. adde *Collectionem de Electionibus Epiſcoporum*, quam habet Stephanus Baluzius tom. 2. ſui Agobardi pag. 254. Scripſit etiam *Carmine aliquot Pſalmos, Hymnos & Epiſtolas*, quæ ſunt edita ſub nomine Drepanii Flori in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Lugdunenſis anni 1677. tomo 8. pag. 667. & ſeqq. ſapiuntque poëſim noſtri Lugdunenſis Flori, cujus etiam tempus indicat Epiſtola ad Modoinum Auguſtodunenſem Epiſcopum. Item *va-*

ria Carmina apud Joannem Mabillon tom. 1. Analectorum pag. 388. & ſeqq. quibus adde *aliud Carmen ad Moduinum* in Collectione variorum Epigrammatum typis Morellianis, edita Pariſiis anno 1550. incipiens ab his verbis,

Solvo, Pater, profluas hilari de pectore grates,
Quòd referas Floro labra benigna tuo.

Item aliud *De titulo Altaris in perſona Agobardi*, quod retulit Sirmondus in Notis ad Theodulfum Aurelianenſem, de quibus idem Mabillon ibidem. Plura de Floro omnes qui ejus nonnulla Opuſcula in publicum ediderunt, quos ſupra retulimus: Aubertus Miræus in Scholio ad caput 92. Sigeberti *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo 9. parte 1. pag. 220.

RHABANUS MAURUS Moguntinenſis Archiepiſcopus multa ſcripſit, quæ undique comparata ex Schedis Jacobi Pamelii, operâ & ſtudio Georgii Colvenerii Academiæ Duacenæ Cancellarii, ſex tomis in fol Coloniæ typis Antonii Hierat anno 1627. edita prodierunt; de quo Bellarminus & Labbeus, quibus hæc pauca addimus annotantes

Quæſtiones Canonum Pœnitentialium ad Heribaldum lib. 3. *Itemque de Virtutibus & Vitiis, de peccatorum ſatisfactione & remediis ſive pœnitentiis lib.* 3. qui leguntur tom. 5. Operum Rhabani, ſpectare ad Halitgarium Cameracenſem Epiſcopum, ac inſcribi ad Ebbonem Remenſem Archiepiſcopum, quo nomine habentur tomo 5. Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii, ut rectè annotat Stephanus Baluzius appendice ad Reginonem, *De Eccleſiaſticis Diſciplinis*, in præfatione ad Epi-

ſtolam Rhabani ad Heribaldum paginâ 449. *Commentarius etiam in Regulam Divi Benedicti*, non eſt Rhabani, ſed Smaragdi vel Abbatis ſancti Michaëlis ad Moſam in tractu Virdunenſi, vel Monachi Anianenſis ſub Benedicto Abbate ejuſdem loci, quam quæſtionem definire non eſt n.. ctri ingenii, ob probabiles ad utramque partem aſſertionis rationes. Tractatus etiam *adversùs Judæos*, quem cum aliis Operibus veterum Patrum Franciſcus Chifflet in 4°. evulgavit Divione anno 1656. non eſt Rhabani, ſed Amulonis Lugdunenſis Archiepiſcopi, ut ſupra in Amulone diximus. Poſſunt autem ſubſtitui in locum iſtorum indubia Rhabani Opera, quæ Colvenerius non habuit, alibi poſtmodum impreſſa: nempe *Liber de Computo Ecclesiaſtico ad Marcharium*; quem evulgavit tom. 1. Miſcellaneorum Baluzius Pariſiis anno 1678. apud Franciſcum Muguet. Item Opuſcula duo, *Unum de Corepiſcopis, alterum de Reverentia filiorum erga parentes*, edita ab eodem Baluzio in ultima editione Operis Petri de Marca Pariſienſis Archiepiſcopi, *De jure Sacerdotii & Imperii*, apud Franciſcum Muguet Pariſiis in fol. anno 1669. tomo 1. pag. 285. & ſeqq. Opus verum ſeu *Epiſtola Rhabani ad Heribaldum Autiſſiodorenſem Epiſcopum*, evulgata ab eodem Baluzio in ſui Reginonis Appendice pag. 465. apud eundem Muguet anno 1671. Pariſiis in 8°. cujus etiam nævos aliquot ſeu lacunas ex manuſcripto Codice corrigit Joannes Mabillon tomo 1. Analectorum pag. Item Epiſtolæ tres *De prædeſtinatione Dei*, 1. *Ad Hincmarum Remenſem Archiepiſcopum*. 2. *Ad Notingum Veronenſem Epiſcopum*. 3. *Ad Eberardum Comitem in Italia*, quas

in 4°. publici juris fecit Jacobus Sirmondus Pariſiis anno 1647. apud Sebaſtianum Cramoiſy. *Alia dua* quæ leguntur in Conciliis ultimæ impreſſionis Pariſienſis anni 1671. tomo 8. pag. 1845. cum altera quam habet Stephanus Baluzius in Capitularibus Regum Franciæ tom. 2. pag. 1378. Si quis plura cupit de Rhabano, adeat præter Labbeum ſupra citatum, Georgium Colvenerium in præludiis ad Opera illius impreſſa, ubi Vita Rhabani à Rodulfo Monacho & Joanne Trithemio, cum variis aliorum teſtimoniis; itemque Bollandum in Vitis Sanctorum ad diem 4. Februarii, Joannem Mabillon ſæculo 4. *Sanctorum Ordinis D. Benedicti* tom. 2. pag. 1. & ſeqq. Natalem Alexandrum in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo 9. parte 1. pag. 224. & parte 2. pag. 575. Diſſertatione ſpeciali, quæ xj. eſt.

ALVARUS Cordubenſis florebat in Hiſpania anno 859. quo Martyrium paſſus eſt ſanctus Eulogius, cujus *Agonem* deſcripſit idem Alvarus Eulogii amicus & familiaris, tormentorum oculatus teſtis. Habetur hoc opuſculum cum *Epiſtola* ejuſdem Alvari *ad eundem Eulogium*, impreſſum cum Operibus ſancti Eulogii Martyris, de quibus Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Sanctus Eulogius Epiſcopus & Martyr* tomo 1. pag. 527. Eadem Opera immiſſa etiam in Collectaneum Hiſpaniæ illuſtratæ, atque in Bibliothecam Veterum Patrum; ac quantum ad Martyrium ſancti Eulogii, legitur etiam apud Surium & Bollandum ad diem 11. Martii tom. 2. pag. 89.

VVALAFRIDUS Strabo ſeu Strabus, ex Monacho ſancti Galli Abbas Augiæ Divitis ſeu Majoris in Diœceſi Conſtantienſi ad Rhenum, quem

multi diſtinguunt à Strabo Fuldenſi Monacho qui Gloſſæ ordinariæ primus auctor fuit, ſcripſit multa de quibus abundè Bellarminus & Labbeus. His addo *Vitam ſancti Othmari Abbatis* à Vvalafrido Strabo compoſitam iterùm haberi ſæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 2. pag. 153. Itemque *Vitam ſancti Blaitmaci Abbatis Hijenſis* ibidem tom. 2. pag. 439. quæ etiam tom. 6. Antiquarum lectionum Henrici Caniſii & apud Bollandum ad diem 19. Januarii. Item ſcripſit *carmine Viſionem Vvettini Monachi*, quam ex Ms. Cod. erutam inſeruit Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 1. pag. 272. & ſeqq.

Prudentius cognomine Galindus, natione Hiſpanus, dignitate Tricaſſinus in Campania Epiſcopus fuit. Appellatur ſanctus in Eccleſia Trecenſi, cujus feſtum quotannis eâ in Eccleſiâ die 6. Aprilis celebratur. Interfuit Concilio Pariſienſi anno 846. Turonenſi IV. anno 849. Sueſſionenſi II. anno 853. Extat ad ipſum Epiſtola Lupi Ferrarienſis Abbatis LXIII. cujus etiam meminerunt Rhabanus, Hincmarus, & Flodoardus. Scripſit prolixum *tractatum de Prædeſtinatione contra Joannem Scotum Erigenam*, ſeu *librum Joannis Scoti Erigenæ de Prædeſtinatione* correctum ab ipſo Prudentio, quem edidit Gilbertus Mauguin tom. 2. Vindiciarum prædeſtinationis & gratiæ pag. 191. & ſeqq. Item *collectaneum de tribus epiſtolis ad Hincmarum Remenſem, & Pardulum Laudunenſem Epiſcopos*, editum ad calcem hiſtoriæ Gotteſchalci Prædeſtinatiani pag. 425. quam ſcripſit Ludovicus Cellot Pariſinus Soc. Jeſu Presbyter, impreſſam Pariſiis in fol. anno

1655. apud Sebaſtianum Cramoiſy Regium Typographum viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Item *tractoriam Epiſtolam adverſus* 4. *Capitula Conventus Cariſiacenſis*, editam tom. 2. Vindiciarum prædeſtinationis & gratiæ pag. 176. Hæ autem vindiciæ editæ curis Gilberti Mauguini Monetarum Præſidis in Curia Pariſienſi, 2. tomis in 4. anno 1650. apud Joannem Billaine Pariſiis viâ Jacobæâ ſub ſigno Divi Auguſtini. Item *brevem Epiſtolam* ad quemdam Epiſcopum fratrem ſuum, quæ tom. 4. Analectorum pag. 324. Obiit Prudentius ſecundum Annales Bertinianos anno 861; die 6. Aprilis, de quo plura apud dictum Gilbertum Mauguin qui potiora illius opera Litterario orbi obtulit, Bollandiſtas ad diem 6. Aprilis, Sammarthanos fratres in Gallia Chriſtiana tom. 3. *in Trecenſibus Epiſcopis*.

RATRAMNUS Monachus Corbeienſis veteris in Gallia, claruit ſub Ludovico Pio & Carolo Calvo Galliarum Regibus, diſcipulus Paſchaſii Rathberti ejuſdem Corbeiæ Abbatis, contemporaneus Prudentio, Hincmaro Rhemenſi, Gotteſchalco Orbacenſi Monacho, Lupo Ferratienſi Abbati, & aliis. Claruit anno 860 & ſequentibus, qui multa reliquit poſteris ingenii ſui monumenta: Nimirum *contra errores Græcorum lib.* 4 qui habentur in Spicilegio Domni Lucæ Dacherii tom. 2. pag. 1. & ſeqq. *De Nativitate Chriſti lib.* 1. tom. 1. dicti Spicilegii Dacheriani pag. 218. *De duplici prædeſtinatione libros* 2. quos Gilbertus Mauguin ſupra citatus edidit tom. 1. pag. 29. Vindiciarum prædeſtinationis & gratiæ, de quibus *in Prudentio* locuti ſumus. *De Corpore & ſanguine Domini librum* 1. anno 1532. impreſ- 860.

ſum in Germania ſub nomine Bertrami, ſed quem legitimum fœtum Corbeienſis noſtri Ratramni agnoſcit Joannes Mabillon, ex fide MSs. Codicum, in prologo ad tomum 2. ſæculi quarti Sanctorum Ordinis D. Benedicti, quem legito. Idem antea ſenſerat Jacobus Uſſerius Armachanus Archiepiſcopus, quem eam ob rem immeritò carpit auctor Perpetuitatis Eucharisticæ de veritate ſubſtantiali Corporis & Sanguinis Domini, toto libro xij. contendens, hunc librum eſſe hæreticum ac Bertrami hæreſeos condemnati. Idem ſcripſit Ratramnus *Librum de anima*, quem ex Ms. Codice ſancti Eligii Noviomenſis tranſcriptum, editioni paratum habet, idem Joannes Mabillon Benedictinus Congregationis ſancti Mauri, in Monaſterio ſancti Germani de Pratis. Idem Ms. in Collegio ſancti Benedicti Cantabrigiæ Cod. 301. in Anglia. Plura de tanto viro quem tamen in multis accuſat Ludovicus Cellot in hiſtoria hæreſeos Prædeſtinatianæ, alii omnes qui ejus Scripta ediderunt, Gilbertus Mauguin & Lucas Dacherius in præludiis ad tomos 1. & 2. Spicilegii ſui, Joannes Mabillon in præfatione ad tomum 2. ſæculi quarti Sanctorum Ordinis D. Benedicti, Natalis Alexander in ſelectis hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo 9. parte 2. pag. 597. diſſertatione ſpeciali, quæ XIII. eſt.

ÆNEAS Notarius ſacri Palatii in Concilio Cariſiaci anno 848. creatur Epiſcopus Pariſienſis anno circiter 853. cujus electionis formula per Clerum Pariſienſem extat Epiſtola 98. Lupi Ferrarienſis Abbatis ad Metropolitanum Senonenſem, ejuſque Suffraganeos. Leguntur *duæ ipſius Epiſtolæ formatæ*, ediditque *librum De erroribus Græco.*

rum juſſu & rogatu Nicolai 1. Papæ, qui Ms. in membranis quarumdam Biblioth:carum reperitur, extatque impreſſus in Spicilegio Lucæ Dacherii tom. 7. pag. 1. & ſeqq. Cæterum Concilio apud Saponarias interfuit anno 859. Tuciacenſi 860. Sueſſionenſi 3. anno 866. Tricaſſino 867. vixitque circiter uſque ad annum 870. De quo loquuntur fratres Sammarthani in Galliâ Chriſtiana tomo 1. pag. 408. *in Epiſcopis Pariſienſibus.*

ANSCHARIUS ex Corbeiæ Gallicæ Monacho, primus Bremenſis Archiepiſcopus, ſcripſit circa annum 860. *Vitam ſancti Vvillehadi primi Bremenſis Epiſcopi libris* 2. unà cum Actis ſanctorum Anſcharii & Remberti Epiſcoporum Bremenſium Coloniæ Agrippinæ editam anno 1642. opera Philippi Cæſaris; Itemque à Joanne Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 2. pag. 401. & ſeqq. Qui cupit plura de ſancto Anſchario, habet ejus acta ad annum 865. quo ipſe obiit die 3. Februarii, apud Baronium in Annalibus anno 865. num. 101. & in Martyrologio Romano ad diem allegatam, Bollandum ad diem etiam 3. Februarii, Joannem Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 75. & ſeqq.

RUDOLFUS ſeu RODOLFUS Monachus Fuldenſis claruit etiam his temporibus, Scriptor gravis, de quo hoc loquuntur Annales Fuldenſes elogium ad annum 865. *Anno* 865. *Rudulphus Fuldenſis Cœnobii Preſbyter & Monachus qui apud totius penè Germaniæ partes Doctor egregius & inſignis floruit Hiſtoriographus & Poëta, atque omnium artium auctor nobiliſſimus habebatur*, VIII. *Idus Martii diem ultimum fœliciter clauſit* Scrip-

ſit *Vitam ſanctæ Liobæ Virginis & Abbatiſſæ Biſchofoeſmenſis* in Germania, quam habes editam apud Surium in editione illius ſecunda ad diem 28. Septembris, & apud Joannem Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 245. & ſeqq. Item ſcripſit *Vitam Rhabani Mauri Magiſtri ſui*, poſtea Fuldenſis Abbatis & Moguntini Archiepiſcopi, quam habes editam in prolegomenis ad opera Rhabani Mauri edita Coloniæ anno 1627. & apud Bollandum in Vitis ſanctorum ad diem 4. Februarii quâ obiit, & ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2. pag. prima & ſeqq.

Iso Cœnobita Monaſterii ſancti Galli circa annum 690 deſcripſit duobus libris *Translationes & Miracula ſancti Othmari*, quos habet ſæculum 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti tomo 2. pag. 162. hic laudatur multùm ab EKKerardo juniore in libro de Caſibus Monaſterii ſancti Galli cap. 2. ubi *Notkerum Balbulum*, *Tutilonem & Ratpertum* diſcipulos habuiſſe dicitur. Apud Hepidannum verò anno 871. *Iſo Magiſter obiit pridie idus Maii*, quem itidem annum ſignat Hermannus Contractus.

OTHELGRIMUS Monachus Vverthinenſis, contemporaneus & ſocius ſancti Ludgeri Monaſterienſis Epiſcopi, ſcripſit *Vitam illius libris duobus*, admiſcens ſubinde quædam nonnihil ab Altfridi narratione diſcrepantia, cujus ſcriptionem ex membranis Fuldenſibus eruit Chriſtophorus Brovverus, ediditque in Syderibus ſuis Germaniæ. Verùm cum auctor hujus Vitæ ſcriberet poſt annum 864. ut patet ex lib. 2. cap. 26. licèt non procul ab iſto anno: difficile eſt concilia-

re hunc annum cum diſcipulatu ſancti Ludgeri Epiſcopi, qui mortuus eſt anno 809. die 26. Martii; niſi valde ſenex Othelgrimus fuerit quando hanc Vitam ſcripſit, vel valdè juvenis fuerit traditus Diſciplinæ ſancti Ludgeri, ſicut factum eſt in Ordine ſancti Benedicti. Conditor tamen Litaniæ Vverthinenſis primos vitæ Liudgerianæ Scriptores ait fuiſſe *Othelgrimum diſcipulum ejus, Altfridum Monaſterienſem Epiſcopum, & Uffingum Cœnobitam Uverthinenſem.* Eandem hanc Vitam reddidit cum alterâ ab Altfrido Monaſterienſi Epiſcopo compoſita, Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 1. pag. 15. & ſequentib: poſt Bollandum ad diem 26. Martii, quos quiſque adire poteſt per otium.

ERMENTARIUS Abbas Trenorchienſis, *Tranſlationem Corporis ſancti Philiberti Abbatis ex Herienſi Monaſterio in varia loca*, ſcripſit anno Domini 863. quam primus edidit Petrus Franciſcus Chifflet in ſua hiſtoria Monaſterii Trenorchienſis, ac poſt eum Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 537. & ſeqq.

ODO Ordinis Divi Benedicti, Abbas Glannafolienſis in Diæceſi Cœnomanenſi, & Foſſatenſis in Agro Pariſienſi, ſcripſit anno 869. *Opuſculum de tranſlatione ſancti Mauri Abbatis in Foſſatenſe Monaſterium Agri Pariſienſis*, quod legitur editum apud Bollandum ad diem XV. Januarii, & in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ſæculo 4. tom. 2. pag 165 & ſe qq.

MILO Monachus ſancti Amandi, ſcientia Litterarum clarus, ſcripſit metrico ſtilo *Vitam ſan-*

cti Amandi. Scripſit etiam ad Carolum Regem metricè *librum de Sobrietate*. Hæc Sigebertus in catalogo Scriptorum Eccleſiaſticorum cap. 105. breviter de Milone loquitur. Milo autem fuit Monachus apud ſanctum Amandum in Pabula Ordinis Divi Benedicti, Avunculus & Magiſter Hugbaldi Elnonenſis, vir eruditus ac clarus temporibus Ludovici Pii ac Caroli Calvi Imperatorum ultra medium ſæculi IX. circa annum 866. ſcripſit *Supplementum ad vitam ſancti Amandi* à Baudemundo conſcriptam, atque *Hiſtoriam tranſlationis & elevationis corporis ſancti Amandi*. Itemque eandem Amandi vitam *quatuor libris metricè ad Hayminum Abbatem Vedaſtinum*, quæ omnia ex MSs. Cod. collecta edidit Joannes Bollandus ad diem 6. Februarii. Vivebat poſt medium ſæculum IX. ut ex Supplemento *ad Vitam ſancti Amandi* cap. 7. num. 22. & cap. 8. apparet. Item ſcripſit *Homiliam de ſancto Principio Sueſſionenſi Epiſcopo*, quam habes apud Surium ad diem 27. Septembris. Obiit Milo anno 871. in ſuo Monaſterio, quem recenſet Poſſevinus *in Apparatu Sacro* & Aubertus Miræus in Scholio ad caput 105. Sigeberti, pag. 146. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Joannes Mabillon in præludiis ad Vitam ſancti Amandi ſæculo 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 709. & ſeqq. *Conflictus veris & hiemis* eſt ejuſdem Milonis Monachi Elnonenſis ex Auberto Miræo Scholio ad Catalogum Sigeberti cap. 105. pag. 146. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, quem damus ex Ms. Codice Bibliothecæ Colbertinæ.

CONFLICTUS

CONFLICTUS VERIS & Hyemis.

Conveniunt ſubito cuncti de montibus Altis
Paſtores pecudum, vernali luce ſub umbrâ,
Arboreas pariter lætas celebrare camœnas.
Omnes hic cuculo laudes cantare parabant.
Ver quoque florigero ſuccinctus ſtemmate venit,
Frigida venit hyems rigidis hirſuta capillis,
His certamen erat cuculi de carmine grande.
Ver prior alluſit ternos modulamine verſus:

Ver. *Opto meus veniat cuculus, cariſſimus Ales,*
Omnibus iſte ſolet fieri gratiſſimus hoſpes,
Intret is modulans rutilo bona carmina roſtro.

Hyems. *Tum glacialis hyems reſpondit voce ſevera,*
Non veniat cuculus, nigris ſed dormiat antris:
Iſte famem ſecum ſemper portare ſueſcit.

Ver. *Opto meus veniat cuculus cum germine læto,*
Frigora depellat, phœbo comes almus in ævum,
Phœbus amat cuculum, creſcenti luce ſerena.

Hyems. *Non veniat cuculus, generat qui forte labores,*
Prælia congeminat, requiem diſjungit amatam,
Omnia diſturbat, pelagi terræque laborant.

Ver. *Quid tu tarda hyems cuculo convicia cantas?*
Qui torpore gravi tenebroſis tectus in antris,
Poſt epulas Veneris, poſt ſtulti pocula Bacchi.

Hyems. *Sunt mihi divitiæ, ſunt & convivia læta,*
Eſt requies dulcis, calidus eſt ignis in æde,
Hæc cuculus neſcit, ſed perfidus ille laborat.

Ver. *Ore refert flores cuculus, & mella miniſtrat*
Ædificatque domos, placidas & navigat undas,
Et generat ſoboles, lætos & veſtiet agros.

Hyems. *Hæc inimica mihi ſunt, quæ tibi læta videntur:*
Sed placet, optatas gazas numerare paratas,

Et gaudere cibis, ſimul & requieſcere ſemper.

Ver. *Quis tibi tarda hyems, ſemper dormire parata*
Divitias cumulat, gazas vel congregat ullas
Si ver aut æſtas tibi nulla vel ante laborat.

Hyems. *Vera refers, illi nunquam mihi multa laborant,*
Sunt etiam ſervi noſtrâ ditione ſubacti,
Jam mihi ſervantes Domino quæcumque laborant.

Ver. *Non illis Dominus, ſed pauper inopſque ſuperbus,*
Nec te jam poteris per te tu paſcere tantum,
Ni tibi quis veniat cuculus, alimonia præſtet.

Palemon. *Tunc reſpondit ovans ſublimi à ſede Palemon,*
Et Daphnis pariter, paſtorum & turba piorum:
Deſine plura hyems, rerum tu prodigus atrox
Et veniat cuculus paſtorum dulcis amicus,
Collibus in noſtris erumpant germina læta,
Paſcua ſit pecori requies & dulcis in arvis,
Et virides rami præſtent umbracula feſſis
Uberibus plenis, veniantque ad mulctra capellæ,
Et volucres variâ phœbum ſub voce ſalutent.
Quapropter citiùs cuculus nunc ecce venito,
Tum jam dulcis amor, cunctis gratiſſimus hoſpes.
Omnia te expectant, pelagi telluſque ſalutant:
Salve dulce decus cuculus, per ſæcula ſalve.

GOTTESCALCUS Monachus Orbacenſis in Epiſcopatu Sueſſionenſi (cujus occaſione hoc noſtro ſæculo ingentes quærelæ inter doctiſſimos viros commotæ ſunt) cum aliquandiu per varias pro-

vincias excurriſſet variiſque in locis docuiſſet, damnatus fuit hæreſeos à Rhabano Moguntinenſi Archiepiſcopo in Concilio illuc collecto anno 848: & ab aliis Galliæ Epiſcopis ſollicitante potiſſimùm Hincmaro Remenſi Metropolitano, anno ſequenti 849. in conventu Cariſiacenſi. Scripſit *brevem fidei ſua confeſſionem & prolixam*, quas evulgavit Gilbertus Mauguin tom. 1. pag. 9. & 19. Vindiciarum Prædeſtinationis & gratiæ. Item *Epiſtolam ad Ratramnum Corbeienſem Monachum* Condiſcipulum, quam eduxit Ludovicus Cellot Pariſinus Soc. Jeſu Presbyter in *Hiſtoria Gotteſcalci Prædeſtinatiani* pag. 415. Mortuus eſt Gotteſcalcus in carcere, quo jubente Hincmaro detentus fuit, apud Altum-Villare Cœnobium anno circiter 870. Qui plurima cupit de Gotteſcalco & ejus doctrina, legat *Vindicias prædeſtinationis & gratiæ* quas conſcripſit Gilbertus Mauguin doctiſſimus Præſes Rei Monetariæ Pariſienſis, cum Collectaneo variorum hujus ſæculi Scriptorum, impreſſas 2. tomis in 4. Pariſiis apud Joannem Billaine anno 1650. ſub ſigno Divi Auguſtini: Hiſtoriam Gotteſcalci Prædeſtinatiani à Ludovico Cellot jam citatam atque in fol. editam Pariſiis anno 1655. contra prædictum Gilbertum Mauguin, quæ proſtat apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Paucioribus verò omnia complectitur Natalis Alexander Dominicanus in *ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus* ſæculo IX. parte ſeu tom. 2. diſſertatione V. pag. 264. & ſeqq.

THEODORUS ABUCARA Archiepiſcopus Cariæ, vixit temporibus Baſilii Macedonis Imp. 870.

Conſtantinopolitani & VIII. Synodi. Scripſit *Varia opuſcula contra Hæreticos, Judæos & Saracenos*, ſeu diſputationes contra Infideles editas græcè & latinè per Jacobum Gretzerum Soc. Jeſu doctiſſimum virum, Ingolſtadii in 4. anno 1606. cum Anaſtaſii Sinaitæ libro qui *Dux viæ* inſcribitur. Extant autem interpretibus, Gilberto Genebrardo, Franciſco Turriano & Jacobo Gretzero, ex quibus non pauca Colonienſes in tomum 9. Bibliothecæ Patrum anno 1618. retulerunt. Arbitratur porro Gretzerus hunc Theodorum Abucaram (cujus opera græcè manuſcripta extant inter Codices Græcos Mss. quos Franciſcus Turrianus obtulit Societati Jeſu, quando ipſam ingreſſus eſt) non fuiſſe alium quam illum, qui cum partes Photianas contra Ignatium legitimum CP. Patriarcham ſecutus fuiſſet, atque adeò cum Zacharia Epiſcopo Chalcedonenſi pro Photio ad Ludovicum II. Imperatorem legationem objiſſet (ut in Vita Ignatii narrat Nicetas Paphlago) poſtea Photii fraudibus in apertum prolatis, vela retrorſum verterit, & in VIII. Synodo Oecumenica admiſſi facinoris veniam impetravit. Plura de Theodoro Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 255. pag. 230.

PETRUS Siculus vixit anno poſt Chriſtum natum circiter 870. quo tempore ex mandato Baſilii & filiorum Conſtantini ac Leonis Imperatorum Orientis, Legatus Tibricam Armeniæ urbem miſſus eſt, ut de captivorum permutatione ageret: qui cauſam fœliciter tranſegit, cùm novem Tibricæ menſibus ſubſtitiſſet, ut ipſe in ex-

tremis hiſtoriæ ſuæ paginis narrat. Scripſit autem græcè Hiſtoriam *De varia & ſtolida Manichæorum hæreſi*, cujus partem à Sirmondo tranſlatam Baronius ſuis Annalibus tom. 9. pag. 31. inſeruit, qui eum male vocat *Lucam Siculum*. Exinde libellum hunc integrum ex Ms. Codice Bibliothecæ Vaticanæ deſcriptum, Marco Velſero Româ Auguſtam Vindelicorum idem Sirmondus miſit; & Velſerus Matthæo Radero, eâ lege, ut latinè redderet, quod & præſtitit & notis illuſtravit, editum græcè & latinè Ingolſtadii anno 1604. in 4. typis Sartorii: atque inde poſtea immiſſus eſt in tomum 9. Bibliothecæ SS. Patrum editionis Colonienſis anni 1618. Vide Antonium Poſſevinum in *Apparatu ſacro*, verbo *Petrus Siculus*, Aubertum Miræum in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 256. pag. 230.

AIMOINUS Monachus ſancti Germani *De pratis Pariſienſibus*, dictus ſenior ut diſtinguatur ab altero juniore, qui Floriacenſis Cœnobii Monachus fuit; claruit circa annum 870. ut doctè edocet Philippus Labbeus ſpeciali diſſertatione quam *De Abbonibus & Aimoinis* inſeruit tom. 1. *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 20. & ſeqq. Nam in Charta veteri quam edidit Jacobus du Breüil Monachus ſancti Germani in præfatione ad Aimoini Floriacenſis Hiſtoriam, quæ facta eſt anno 872. Regni verò Caroli 32. Aimoinus Monachus & Notarius hanc ſcripſit & ſubſcribit pridię nonas Octobriș. Scripſit autem hic Aimoinus ſanctiGermani ſeu ſenior, libros 2. *De Inventione & tranſlatione corporis Beati Vincentii Levitæ & Martyris* ex Hiſpania in Caſtrenſe ſan-

cti Benedicti Cœnobium, proſaïcos ipſos ac totidem metricos, quos primus edidit dictus Jacobus du Breüil anno 1603. ad calcem hiſtoriæ per Aimoinum Floriacenſem Franciæ: ac poſt ipſum Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 643. & ſeqq. Item libellos duos *De miraculis ſancti Germani Pariſienſis Epiſcopi*, ab anno 846. Caroli Calvi ſexto, uſque ad annum circiter 874. ſub Abbatibus ſancti Germani Ebroino, poſtea Pictavienſi Epiſcopo, Hilduino ſecundo & Gozlino poſtmodum Pariſienſi Epiſcopo: quos habes apud Surium ad diem 25. Julii inſeruitque Joannes Mabillon ſæculo 3. *Sanctorum Ord. Divi Benedicti* tom. 2. pag. 104. item librum 1. *De tranſlatione ſanctorum Martyrum Georgii Monachi, Aurelii & Nataliæ*, cui duos libros *De eorumdem miraculis* ſubjecit: quos tres edidit idem Joannes Mabillon ſæculo 4. *Sanctorum Ord. D. Benedicti* tom. 2. pag. 45. & ſeqq. Plura de illo Labbeus in diſſertatiuncula citata; ſicut & de altero Aimoino qui circa annum 1004. floruit.

JOANNES S. R. E. Diaconus (poſtea Pontifex Romanus illo nomine octavus, ſi Heriberto Roſvveido credimus) à Sigeberto in Catalogo cap. 106. laudatus, Anaſtaſio S. R. E. Bibliothecario familiaris, ſub annum 874. ſcripſit *Vitam ſancti Gregorii magni Romani Pontificis* libris IV. quos habes ſæpius impreſſos ante opera ejuſdem Pontificis. Item ſcripſit *Eclogas ſeu breves Commentarios in Heptateucum* deſumptos omninò ex verbis Divi Auguſtini, quos vidi MSs. in folio in Bibliotheca ſancti Germani Pariſien-

ſis, atque illos editioni parari. De illo agunt Poſſevinus in *Apparatu*, Aubertus Miræus in *Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 271. pag. 231 & in *Scholio* ad caput 106. *Sigeberti*, de quo ſuprà.

ÆLFREDUS ſeu ALFREDUS Anglorum Rex, olim à Patre Ethelvulfo Romam miſſus & à Leone IV. Pontifice Maximo Rex unctus, regnum adiit anno ſalutis 872. qui continuis novem annis cum Frizonibus & Danis pugnans, variam expertus eſt atque ancipitem fortunam. Cæterùm iſte Rex doctus fuit & addictus ſtudiis Litterarum Eccleſiaſticarum & Legum civilium, qui ſcripſit *Saxonicam verſionem Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Anglorum* venerabilis Bedæ Presbyteri, impreſſam Cantabrigiæ anno 1643. & unà *cum legibus ejuſdem Alfredi ſaxonicè & latinè* per Abrahamum Vvelocum Cantabrigiæ in fol. anno 1644. Extant eædem leges Ælfredi Regis in Chronico Joannis Brompton, & in editione nova Conciliorum Labbeana tom. IX. pagina 583. & ſeqq. Mortuus eſt Ælfredus Rex anno Christi 900. Regni 30. & Vvintoniæ in Baſilica ſancti Petri ſepultus eſt, cui in regno ſucceſſit Eduardus filius, ſenior ex omnibus quos habuerat liberis. Plura de Ælfredo Rege Anglorum Natalis Alexander in *ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus* ſæculo IX. parte 1. cap. 9. art. 3. pag. 851. quæ excerpſit ex Aſſero Schireburnenſi Epiſcopo in libro *De Ælfredi Rebus geſtis*, Alredo ſeu Ailredo Abbate Rievallis Ord. Ciſterc. in libro *De Genealogia Regum Anglorum*, Vvilhelmo Malmeſburienſi lib. 2. *De geſtis Regum Anglorum* cap. 4. Rogerio de Houeden parte priori *Annalium*, ex Chronico Ioan-

nis Brompton & Polydoro Virgilio lib. v. *Hiſtoriæ.*

ISAAC cognomento *Bonus*, Diaconus olim Parduli Laudunenſis Epiſcopi, diſcipulus Hilduini ſancti Dionyſii Abbatis, ad Lingonenſem Epiſcopatum poſt Theobaldi obitum promotus, interfuit Concilio ſeu Synodo Tullenſi apud Saponarias anno 859. Tuſiacenſi anno 860. Sueſſionenſi III. anno 866. Pontigonenſi anno 876. Tricaſſinæ anno 878. Adornavit collectionem Canonum ex Decretis Synodorum à ſancto Bonifacio Sedis Apoſtolicæ per Germaniam & Gallias Legato congregatarum, Zachariæ Pontificis maximi auctoritate confirmatis, & ex capitularibus Regum noſtrorum: præcipuè verò ex tribus libris poſteriotibus, quos Benedictus Levita ad Anſegiſi Abbatis collectionem adjecit. Id autem præſtitit Iſaac, ut ſui in reſtauranda Eccleſiaſtica Diſciplina & procuranda Canonum executione ſeverioris ſtudii obtrectatores comprimeret, ſeque novatorem non eſſe probaret, ut in præfatione aſſerit. Hanc in titulos XI. diſtributam ex codice Archiepiſcopi Toloſani primus in lucem edidit Sirmondus tom. 3. Conciliorum Galliæ, ac poſt eum Stephanus Baluzius tom. 2. Capitularium Regum Franciæ. Ex hac collectione Canonum perſpicuum eſt, publicam pœnitentiam pro publicis criminibus in uſu fuiſſe Gallicanæ Eccleſiæ, uſque ad hoc tempus. Prolixam ejuſdem Iſaaci Lingonenſis Epiſcopi *Epiſtolam de Canone Miſſæ*, edidit tom. 1. pag. 345 Spicilegii ſui, Lucas Dacherius. Plura de illo Lupus Ferrarienſis epiſtola lxxxi. ad Amolonem Lugdunenſem, Capitularia Caroli Calvi Titulo XXV. num. V. Flodoardus Hiſtoriæ

lib. 3. cap. 21. & 24. Chronicon ſancti Benigni Divionenſis; ex recentioribus verò Sammarthani fratres in fuſiori Gallia Chriſtiana tom. 3. in Lingonenſibus Epiſcopis, Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo IX. tom. 1. cap. 3. art. 22. pag. 146. & ſeqq.

HERARDUS Turonenſis Archiepiſcopus factus eſt anno 855. qui in Concilio Tullenſi apud Saponarias anno 859. Judex eſt conſtitutus Venilonis Senonenſis Archiepiſcopi, contra quem Rex Carolus Calvus Libellum proclamationis dederat. Subſcripſit Synodis Tuſiacenſi & Sueſſionenſi anno 866. Trecenſi anno 867. & Conventui Præſulum Remenſis Provinciæ ab Hincmaro Metropolitano habito, ad examen Vviliberti Turonici Pagi Indigenæ, qui ordinandus erat in Epiſcopum Catalaunenſem, ac reſtaurandam Eccleſiaſticam Diſciplinam in ſua Provincia. *Capitula ex Corpore Canonum excerpta* anno 858. Presbyteris ſuis xvij. Kalendas Junii in Synodo congregatis obſervanda tradidit: ex quibus conſtat pœnitentiam publicam pro publicis criminibus indictam fuiſſe. Habetur autem iſta Herardi Collectio tomo 8. Conciliorum noviſſimæ editionis Pariſienſis à Philippo Labbeo anno 1671. procuratæ. Item apud Stephanum Baluzium tomo 2. Capitularium Regum Franciæ pag. 1285. de qua jam ſupra diximus in Anſegiſo Fontanellenſi ad annum 820. vel circiter. Ad ipſum extat Epiſtola *Nicolai primi* Pontificis Maximi. Item Epiſtola *Hincmari* apud Flodoardum libro 3. cap. 20. & Epiſtola cxviij. *Lupi Abbatis Ferrarienſis*. Mortuus eſt Herardus anno 871. ut teſtantur Sammarthani fratres, qui plura de eo in Gallia Chriſtiana tomo 1. p. 744.

dum de Archiepiſcopis Turonenſibus agunt.

VVALTERIUS ſeu VVALTERUS Aurelianenſis Epiſcopus anno circiter 879. ſedebat; ſubſcripſit Concilio Duziacenſi anno 871. Condidit *quedam Capitula* ſuæ Diœceſeos Presbyteris in Synodo apud Bullenſem Fundum, 8. Kalendas Junii, ordinationis ſuæ anno. II. quæ tomo 8. Conciliorum Labbeanæ editionis habentur, cum Notis Ludovici Cellot doctiſſimi Soc. Jeſu Presbyteri. Hæc Capitula cum Caroli Magni Capitularibus, & Capitulis Theodulfi & Herardi magna ex parte conveniunt; atque ob hanc cauſam hos tres Collectores Capitalium conſequenter collocavimus, ob ſubjectæ materiæ & temporis convenientiam. Plura de Vvalterio Sammarthani ante citati in Gallia Chriſtiana tomo 2. pag. 239.

VULFADUS, Bituricenſis Archiepiſcopus Rodulfo ſuffectus eſt anno 866. ab Imperatore Carolo Calvo, cujus filium Carolomannum educaverat; ut patet ex Epiſtola ejuſdem Regis ad Nicolaum Papam paulò ante Synodum Sueſſionenſem ſcripta, ubi ait: *Rodulfus Bituricenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus nuper defunctus eſt, & ipſa Eccleſia ſapienti & ſtrenuo, virilique Paſtore indiget; propter quorumdam levitatem morum & inconſtantiam ipſius gentis. Unde conſilio accepto, omnes Epiſcopi & Fideles Regni noſtri, ipſaque etiam Diœceſis, unanimiter in electione Prelati Vulfadi conſenſerunt.* Qui primò Canonicus B. Mariæ & Remorum Metropolis Oeconomus, eo nomine interfuit Synodo apud Cariſiacum anno 849. Clericus autem ordinatus ab Ebbone Remenſi. Excuſat etiam Carolus Imperator anno 868. acceleratam Vulfadi promotionem apud Summum Pon-

tificem, & Pallium pro eo petit ex alia Epiſtola edita tomo 3. Conciliorum Galliæ, quæ Sirmondus edidit. Porro Vulfadus ut eruditus Epiſcopus ſcripſit *Inſignem Epiſtolam ad Preſbyteros ſuæ Diœceſeos*, quam ex manuſcripto codice erutam edidit hoc anno 1684. Joannes Mabillon tomo 4. Analectorum pag. 602. Subſcripſit cum aliis Galliarum Præſulibus privilegio à Synodo Sueſſionica collato Solemniacenſi Monaſterio in Lemovicibus, ubi S. Metropolis Bituricenſis Eccleſiæ indignum Epiſcopum ſe vocat. Clauſit diem extremum calendis Aprilis anno 876. corpuſque mandatum ſepulturæ in Monaſterio ſancti Laurentii, cùm præfuiſſet annis decem. Plura de Vulfado in Gallia Chriſtiana fratrum Sammarthanorum tom. 1. pag. 153. in Archiepiſcopis Bituricenſibus.

REMIGIUS Lugdunenſis Archiepiſcopus & ſacri Palatii Lotharii Imp. ſummus Capellanus, Synodo Valentinæ III. anno 855. interfuit; Tullenſi apud Saponarias præfuit anno 859. itemque Lingonenſi adfuit præſente Carolo Rege, ut eſt apud Flodoardum lib. 3. Hiſtoriæ cap. 16. ex Hincmari Epiſtolâ. Subſcripſit quoque Concilio Tullenſi ſecundo anno 860. Sueſſionenſi tertio anno 866. in qua Synodo nomen appoſuit cum aliis Epiſcopis privilegio Solemniacenſis Monaſterii. Denique Cabillonenſi cùm Leuboino Chorepiſcopo Lugdunenſi anno 873. intereſt, qui erat tertius Caroli Calvi in Burgundia regnantis, poſt mortem Lotharii nepotis ſui; ut eſt in Cartulario S. Marcelli. At verò in ejuſdem Imperatoris Diplomate commendatur S. Remigius, & ſancta Lugdunenſis Eccleſia ditiſſima, rebus latè florentiſſima, ac Reli-

gione præclariſſima. Idem confirmavit anno 858 fundationem Abbatiæ Monialium ſancti Andochii Auguſtodunenſis, atque, ut ex veteri tabula liquet, ſub annum 868. Congregationem Canonicorum in Baſilica ſancti Irenæi conſtituit, & ſancti Juſti Sodales in ſæcularem Ordinem reduxit. Scripſit inſignem Librum *De tribus Epiſtolis* inſcriptum, qui legitur tomo 2. Vindiciarum Prædeſtinationis & Gratiæ pag. 67. Item *Abſolutionem cujuſdam quæſtionis De generali per Adam damnatione, & ſpeciali per Chriſtum ex eadem ereptione Electorum*, ibidem pag. 148. Denique Librum unum *De tenenda immobiliter veritate ſacræ Scripturæ*, tomo eodem pag. 178. quæ quantum in Theologicis valeret ingenium Remigii, ſatis dant intelligendum. Eſt enim magni habitus ab hominibus ſæculi IX. illuſtribus & doctis, de cujus laudibus abundè Gilbertus Mauguinus tomo 2. Vindiciarum Prædeſtinationis & Gratiæ pag. 62. & in Hiſtoria Flodoardi. Itemque apud Lupum Ferrarienſem Epiſtola 112. Baronium in Annalibus, & Theophylum Raynaudum in Sanctis Lugdunenſibus. Ultima editio Bibliothecæ Sanctorum Patrum Lugduni facta apud Aniſſonios fratres anno 1677. XXVIJ. voluminibus in fol. dum procedit ad ſæculum IX. attribuit Remigio Lugdunenſi *Commentarium in Epiſtolas Divi Pauli*, quod olim jam aliis duobus Remigiis, nempe Remenſi Archiepiſcopo, & Altiſſiodorenſi Monacho attributum fuit; & quod ad nullum ex his tribus Remigiis ſpectat, ſed ad Haimonem Halberſtatenſem Epiſcopum, cui fuit attributum & ſub cujus nomine impreſſum, antequam etiam ulli horum Remigiorum attribueretur. Sed paulò

amplius iſtud punctum critices excutiamus, occaſione Remigii Lugdunenſis.

Joannes Baptiſta Villalpandus Societatis Jeſu Theologus, eruditiſſimis in Ezechielem Prophetam Commentariis notus, has Explanationes in Paulum edendas curavit in fol. Romæ an. 1598. quæ poſtea iterum recuſæ Moguntiæ anno 1614. eaſque vindicare ſtuduit ex titulo veteris manuſcripti codicis S. Cæciliæ trans Tiberim, S. Remigio Remenſi Archiepiſcopo, qui anno 496. Regem Francorum Clodovæum ſalutaribus Baptiſmi undis tinxit, & ante annum 536. è vivis jam exceſſerat. Sed infelici planè ſucceſſu, ut doctiſſimi quique Catholici, ac nominatim Societatis Jeſu Doctores, Sirmondus, Petavius, Theophylus Raynaudus, aliique odorati ſunt: adeò ut ipſe Bellarminus, qui cùm aliàs junior ex Tonſtalli & Joannis Garetii fide ſemel citaviſſet, doctior poſtea factus, in Opere *De Scriptoribus Ecclesiaſticis* nullum ipſi locum dederit. Ut minùs neceſſe fuerit Andreæ Riveto Orthodoxorum Critico in calamum quaſſatum operoſiùs incumbere, & laureolam, quod aiunt, in Muſtaceo quærere: quem vaniſſimè nugantem, hærentemque diutiùs in re facillimâ, quam uno verbo poterat abſolvere, ipſi etiam vix tolerare poſſunt Heterodoxi Lectores. Neque enim potuit ſanctus Remigius Antiſtes Remenſis, qui circa annum 530. obiit, citare Regulam ſancti Benedicti, nec Venerabilem Bedam, nec ſanctum Gregorium Papam, nec acta Vitæ ſancti Cæſarii Arelatenſis Epiſcopi à Cypriano poſt annum Chriſti 544. conſcripta. Adde quod ſtilus ipſaque ſcribendi ratio Auctorem ſæculi noni referat, nec ab Haymonis Halberſtatenſis

Epiſcopi Scriptis vulgatis, aut à Remigii Autiſſiodorenſis Monachi Commentariis in Pſalmos ac minores Prophetas abludat. Sanè ſi valeant impreſſiones annorum 1598. & 1614. cum inſcriptione unius manuſcripti codicis, ad hanc Explanationem Remigio Remenſi aſſerendam (quod tamen ego non conceſſerim) : cur non eadem argumenta militent pro Haymone Halberſtatenſi, qui eam ſibi vendicat in multis manuſcriptis codicibus diverſarum Bibliothecarum, quos vidimus? Cujus ſub nomine etiam impreſſæ ſunt variis locis, maximè Pariſiis anno 1608. Carolo Villerio procurante editionem, ibidemque anno 1556. annis quadraginta antequam prodirent ſub nomine ſancti Remigii Remenſis. Quis ergo hujus Commentarii eſt Auctor?

Noviſſima Bibliotheca Sanctorum Patrum anno 1677. edita xxvij. ſpiſſis voluminibus, Lugduni apud Aniſſonios fratres, opera Philippi Deſpont Presbyteri & Doctoris Theologi Pariſienſis, hunc Commentarium inſcripſit nomine noſtri Remigii Lugdunenſis. Theophylus in Indiculo Sanctorum Lugdunenſium, Jacobus Uſſerius in Hiſtoria Godeſcalci, & quidam alii naſutiores apud Miræum Critici Remigio Lugdunenſi Archiepiſcopo tribuunt: multò plures Remigio Autiſſiodorenſi Monacho, quem ideò Remenſem in quibuſdam manuſcriptis codicibus appellatum ſuſpicantur, quòd à Fulcone Remenſi Archiepiſcopo circa annum Chriſti 900. evocatus, Remenſis Scholæ curam per aliquot annos geſſerit. De illo tamen altum apud Sigebertum, Trithemium alioſque ſilentium, quamvis Sigebertus in Catalogo Scriptorum Eccleſiaſticorum cap. 123.

diligenter referat Opera Remigii Autiſſiodorenſis. Ego verò (cum Labbeo, à quo hoc omne accepi) iis accedendum eſſe cenſeo, qui parentem hujuſce Explanationis docent eſſe Haymonem Halberſtatenſem Epiſcopum, de quo ſuo loco: tum quòd jam à pluribus annis ſub ejus nomine Pariſiis prodierit, tum quia tempore Fulberti Carnotenſis Epiſcopi, vix elapſis centum ab obitu Remigii Autiſſiodorenſis annis, jam Haymoni Halberſtatenſi tribuebatur, ut patet ex pagina 169. editionis Pariſienſis à Carolo Villerio anno 1608. procuratæ: tum quòd in manuſcriptis codicibus modò *Haymo*, modò *Raymo* dicatur illius Auctor, & à Sigeberto Trithemioque *Haymonem* expoſuiſſe totum Paulum Apoſtolum doceamur: tum denique quòd illius ſtilum, dictionem, methodumque redoleat, ut non ſit gutta guttæ ſimilior, inquit Theophylus pag. 154. Erotematum.

Sanè Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Colonienſis anni 1618. Explanationem hanc ſub nomine Remigii Autiſſiodorenſis edidit, de cujus Auctore Edmundus Albertinus in libro de Sacramento Euchariſtiæ, varia variis in locis aſſerit. 1°. Pag. 886. docet contra Villalpandum Commentarium in Paulinas Epiſtolas non eſſe Remigii Remenſis, ſed paulò modeſtiùs ac breviùs, quàm Symmiſta ejus Andræas Rivetus, prolatis duntaxat ſancti Gregorii Papæ ac Venerabilis Bedæ teſtimoniis. 2°. Paginis 916. 926. & 937. adjudicat Remigio Autiſſiodorenſi Librum de Divinis Officiis, Alchuino aliàs attributum. Sed ſi Auctor ille Helperico poſterior eſt qui anno 1005. ſcripſit, longè opinione ſua falſus eſt Albertinus. 3°. Alicui Remigio vindicandos eſſe Commenta-

rios in Paulum, tum ex fide Platinæ & aliorum qui id diſertis verbis docent, tum ex pluribus codicibus manuſcriptis Romanis, Caſſinenſibus, ac Bibliothecæ Regiæ Pariſienſis, qui omnes præ ſe ferunt Remigii. nomen. 4°. Remigium illum videri Autiſſiodorenſem, tum ob allatam à Labbeo conjecturam ex Flodoardo petitam, tum ob validiora, ut putat, argumenta : *Sigebertus enim & Bergomas*, inquit, *notant Remigium Autiſſiodorenſem in Paulum ſcripſiſſe & in Canonem Miſſæ, quorum duorum poſtremorum conſcriptionem nemo Haymoni aut Remigio Lugdunenſi tribuit.* Sed hæc non concedimus Albertino ; nam quantùm ad id quod dicit, plures manuſcriptos codices attribuere hanc Commentationem Remigio Autiſſiodorenſi : Reſpondemus longè plures attribuere Haymoni Halberſtatenſi in variis Bibliothecis Galliæ, Angliæ & Germaniæ, quorum plurimos vidimus, ac duos in ſola Bibliotheca modica Bellæ-vallis Ord. Præmonſtratenſis, alium in Signiacenſi Ciſtercienſis in tractu Remenſi. Imò tres codices ejuſmodi Explanationis Haymoni attributæ recenſentur in Ecloga Oxonio Cantabrigienſi, edita in 4°. Londini anno 1600. lib. 2. pag. 36. nempe Oxonii in Biblioth. Magd. vol. 12. Ball. vol. 165. & Cantabrigiæ in Biblioth. publica vol. 1. Denique, ut ſupra diximus, jam tempore Ivonis Carnotenſis Epiſcopi, qui anno 1125. ad Superos abiit, codices Mss. in Gallia militabant in gratiam Haymonis Halberſtatenſis : nec mihi dubium, quin reperiantur (ut ita loquar) innumeri ſub ejuſdem nomine in Bibliothecis Germaniæ, ſi excutiantur. Videat autem Miniſter Albertinus, cui magis credendum ſit, vel quænam præponderet auctoritas, vel *Platinæ recen-*

tiæ

tis attribuentis Commentarium in Epiſtolas Divi Pauli Remigio Autiſſiodorenſi : vel *Sigeberti* Platinam annis ferè quater centum ſuperantis, qui attribuit Haimoni? Denique quod 4. loco Aubertinus ait *tradi à Sigeberto Remigium Autiſſiodorenſem ſcripſiſſe in Paulum* : Falſum eſt, ut patet evolventi Sigebertum, qui cap. 123. enumerat diligenter Scripta Remigii Autiſſiodorenſis, & *de Commentario in Canonem Miſſæ* mentionem facit, ſicut & de aliis modicis ejuſdem Operibus, ſed omnino ſilet de Commentario in Paulum, uti conſtat ex Bibliotheca Auberti Miræi Eccleſiaſtica pag. 148. ubi Sigeberti dictum caput legitur. Quantùm verò ad Philippum Bergomenſem, recentior eſt ad ſtabiliendum aliquid in gratiam Remigii Autiſſiodorenſis contra Haimonem Halberſtatenſem, cui ipſe Sigebertus loco citato capite 135. expreſſè attribuit Commentationem in totum Apoſtolum Paulum. Unde conſtat allegatum fuiſſe ab Albertino Sigebertum, quem non legerat : vel ſi legiſſet, falsò allegavit.

Maneat itaque Commentarius iſte Haimoni, ſub cujus nomine prodiit antequam ederetur ſub nomine cujuſcunque Remigii, ſive Remenſis, ſive Lugdunenſis, ſive Autiſſiodorenſis, ad quos nullatenus ſpectat : conjecturis omnibus quæ faciebant in gratiam duorum Remigiorum Lugdunenſis & Autiſſiodorenſis, facientibus etiam ac validiùs pugnantibus pro Haimone Halberſtatenſi Epiſcopo, qui ſæculo nono floruit. Jam redeamus ad Remigium Lugdunenſem, qui plenus dierum & meritorum ad meliorem vitam tranſlatus eſt anno 875. quinto Kalendas Novembris, conditus in Eccleſia ſancti Juſti. Plura de illo Aubertus Mi-

ræus, ſed multis reſperſa mendis quæ non excutimus, in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 262. fratres Sammarthani tomo 1. Galliæ Chriſtianæ in Archiepiſcopis Lugdunenſibus, Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo nono, parte ſeu tomo 1. cap. 5. art. 16. pag. 234. Ludovicus Cellot in Hiſtoria Gotteſcalci Prædeſtinatiani lib. 2. cap. 24. lib 3. cap. 15. lib. 4. capp. 14. & 15.

USUARDUS Monachus Ordinis Divi Benedicti, Cœnobita ſancti Germani Pariſienſis, ut teſtatur codex manuſcriptus ejuſdem inſignis Abbatiæ, qui Autographus eſſe creditur, de quo Sigebertus capite 85. de Viris illuſtribus: *Provocatus*, inquit, *ſtudio Hieronymi & Bedæ, & animatus juſſu Caroli Magni Imperatoris integrum Martyrologium effecit.* Condidit itaque Martyrologium, ſancti Hieronymi, Bedæ & Flori veſtigia premens, quo diu Romana & pleræque aliæ Eccleſiæ uſæ ſunt. Illud Martyrologium, cum Additionibus ex Martyrologiis Romanæ Eccleſiæ & aliarum potiſſimùm Belgii, & Annotationibus Auctorum qui de Sanctorum Vita, Confeſſione vel Martyrio, fusè vel aliquando obiter nonnulla ſcripſerunt, operâ Joannis Molani Lovanii ſacræ Theologiæ Regii Profeſſoris, unà cum Tractatu ejuſdem Molani De Martyrologiis, & Indiculo Sanctorum Belgii: prodiit Antuerpiæ anno 1583. in 8°. apud Philippum Nutium, poſt Lovanienſem editionem anni 1568. apud Hieronymum Vvallæum. Omitto cæteras ejuſdem Martyrologii editiones, atque ex præfatione brevem hanc duntaxat lacinam adtexo, ut omnes videant quodnam fuerit hujus ab aliis diſcrimen.

„ Venerabilium, inquit, Hieronymi ac Bedæ "
Presbyterorum pils, quamvis ſuccinctis, ſuper "
hoc provocabar deſcriptis. Quorum prior brevi- "
tati ſtudens, alter verò quamplures Kalendarum "
dies intactos relinquens (unde colligitur quod Be- "
dæ modò dicitur Martyrologium, multis ſubinde
inſertis fuiſſe poſt annum Chriſti 800. auctum
ac locupletatum) multa inveniuntur hujus Operis
præteriiſſe neceſſaria. Quos tamen ſecutus, cen-
ſui & Flori memorabilis viri latiora jam in eo ipſo "
negotio ſequi veſtigia, præſertim in ſecundo ejus "
libro: ibi enim multa quæ in priori omiſerat, & "
correxit & edidit. At ſi quid præter quod ab illis "
accepi, in hoc tempore auctum vel mutatum eſt, "
ſagaci à me indagine id perquiſitum agnoſci po- "
terit. Hæc Uſuardus. Nuncupatum Uſuardi Mar- "
tyrologium *Carolo Calvo*, ut conſtat ex prologo,
qui quamvis appellet Carolum Magnum; *Carolum* tamen *Calvum* intelligit, quem Scriptores hujus ſæculi paſſim Magnum appellaverunt: præſertim ab anno 875. quo exeunte Romæ Imperator coronatus eſt, uſque ad annum 877. quo obiit die 6. Octobris. Itaque *Carolum Magnum Imperatorem* perperam intellexerunt Cæſar Baronius & Bellarminus, Labbeus & alii: nam codices Uſuardi tum manuſcripti cùm excuſi, ſanctum Eulogium Martyrem commemorant, qui die undecima Martii Cordubæ in Hiſpania paſſus eſt anno Chriſti 859. Alios etiam celebrat qui tempore ejuſdem perſecutionis Arabicæ Martyrii coronam conſecuti ſunt. Præterea Aimonius in libello De tranſlatione ſanctorum Martyrum *Gregorii Monachi*, *Aurelii*, *&c.* Uſuardum Patrem hujus Tranſlationis auctorem facit, anno 858. Etſi verò

Sigebertus juſſu *Caroli Magni Imperatoris* Martyrologium compoſuiſſe ſcribat in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 85. id movere nos non debet: quia, ut ſupra diximus, *Magni Caroli* nomine *Calvum* intelligit, ut alias in cap. 99. ubi ait Hincmarum reſcripſiſſe ad Eccleſiam Ravennatem *ſub perſona Magni Caroli Imperatoris*. Plura de Uſuardo citatus Sigebertus cap. 85. De Scriptoribus Eccleſiaſticis, Joannes Trithemius qui *Iſuardum* corruptè nominat, & anno 770. alligat. Joannes Molanus in præfatione ad illius editionem, Cæſar Baronius, Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus Scholio ad caput 85. Sigeberti *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Joannes Gerardus Voſſius in opere ſuo *De Latinis Hiſtoricis*, Andræas Sauſſaius in præludiis ad Martyrologium Galliæ, Joannes Bollandus in præludiis ſuis ad Acta Sanctorum totius Eccleſiæ, Philippus Labbeus in Diſſertatione hiſtorica De Scriptoribus Eccleſiaſticis, verbo *Uſuardus Monachus* tomo 2. pag. 490. ubi cum cæteris deceptus eſt in aſſignanda Uſuardi Epocha, deſignans eum vixiſſe ac floruiſſe *Carolo jam Auguſto* paulò poſt annum 800. Joannes Mabillon in præfatione ad ſecundam partem ſeu tomum ſæculi 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, qui primus ætatem Uſuardo temporibus Caroli Magni Imperatoris attîgit, ac poſt eum Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus, ſæculo IX. parte 1. cap. 3. articulo 17. pag. 238.

CAROLUS CALVUS Ludovici Pii ex Juditha filius, ab anno 840. Rex Francorum, coronatus Romæ Imperator exeunte anno 875. multa ſcripſit Statuta ſeu Capitularia, quæ collecta legun-

tur tomo 2. Capitularium Regum Francorum pag. 1. editionis quam procuravit Stephanus Baluzius, & quæ antea ediderat Jacobus Sirmondus Pariſiis in 8°. anno 1623. cum Notis, apud Sebaſtianum Cramoiſy. Obiit Carolus Calvus anno 877. die 6. Octobris, de quo Scriptores omnes Hiſtoriæ Francicæ ac Germanicæ, & ex recentioribus Natalis Alexander ſupra citatus ſæculo IX. parte 1. cap. 7. art. 3. pag. 763. & ſeqq. ubi multa de ejus geſtis.

NICETAS PAPHLAGO, qui cognominatur *David*, Rhetor profundus & eloquens, ſcripſit circa annum 880. vel ultra, cum omni fide ac diligentia *Vitam ſancti Ignatii Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui obiit anno Chriſti 878. ætatis 70. die 23. Octobris, quam græcè & latinè habent Concilia editionis ultimæ tom. 8. pag. 1180. & ſeqq. Item ſcripſit *Orationes elegantiſſimas in ſingulos quoſque Apoſtolos; in Marcum Evangeliſtam, in Nativitatem ſanctæ Mariæ, in Exaltationem ſanctæ Crucis, in ſanctum Gregorium Theologum*, & alias in quibus inſignis *Oratio panegyrica & hiſtorica ſimul Hyacinthi Amaſtrenſis Martyris*. Quæ omnia ſuggeſſit egregius Eminentiſſimi Cardinalis Mazarini Codex manuſcriptus, vixque alias habens Orationes, quam Nicetæ Paphlagonis. Inſerta tamen iis ſanctæ Barbaræ laudatio eſt, quam Franciſcus Combefis nomine ſancti Joannis Damaſceni repræſentat, fateturque videri plus referre Nicetam quàm Joannem Damaſcenum. Ineſt etiam Hiſtoria ſancti Bacchi junioris, ejus temporis Hieroſolymis Martyris, à Turcis ſeu Arabibus Mahumetanis, cujus ipſius Auctor fortaſſe Nicetas ſit. Hæc omnia Franciſcus Combefis Or- 880.

dinis Fratrum Prædicatorum, græcè & latinè poſtea evulgavit in fol. Aureliæ anno 1672. in Auctario ſuo ultimo Græco-latino Bibliothecæ veterum Patrum, typis Caroli Foſſet apud Ægidium Hotot Aurelianenſem Bibliopolam. Idem ſcripſit *Orationem panegyricam ſancti Euſtachii & ſociorum ejus*, quam idem Combefis edidit in ſelectis triumphis Martyrum græcè & latinè editis in 8°. Pariſiis apud Antonium Berthier anno 1660. Claruit dictus Nicetas ultra annum 880. de quo plura dictus Franciſcus Combefis tam *in Apparatu* ſeu Auctoribus recenſitis ante ſuam Bibliothecam Sanctorum Patrum Concionatoriam paginâ 32. quàm in præludiis & Obſervationibus ſuum ad Auctarium ultimum.

THEOPHANES CERAMEUS, Tauromenii in Sicilia Epiſcopus, vixit etiam circa annum 880. & ſcripſit Homilias plures, quas habes græcè & latinè impreſſas in fol. Pariſiis anno 1644. apud Sebaſtianum Cramoiſy, viâ Jacobæâ ſub Ciconiis, ex interpretatione & cum Annotationibus Franciſci Scorſi Societatis Jeſu Theologi. Porro Theophanis ætatem multis venatur Scorſus in prolegomenis, putatque ſpectare ad nonum ſæculum, ſub Leone Imperatore Baſilii filio, dum adhuc Græcis obediret Tauromenium cum Sicilia. Extant autem & *Gregorii Ceramei Tauromenitani etiam Epiſcopi* Homiliæ manuſcriptæ Græcæ in dies Dominicos & Feſta per annum in Bibliotheca Eminentiſſimi Cardinalis Mazarini, nunc in Regia Gallica; de quibus loquitur Franciſcus Combefis in Auctoribus recenſitis ad Bibliothecam Patrum Concionatoriam, verbo *Gregorius Cerameus Tauromenitanus Epiſcopus* pag. 14. & verbo

Theophanes Cerameus Tauromenitanus Epiſcopus, pag. 46. Utrumque Opus eſt Homiliarum, ſed omnino diverſum, & ad Auctores diverſos ſpectans, niſi quis dicat eſſe unum eundemque Binominem *Gregorium & Theophanem.*

HERRICUS ſive HEIRICUS Monachus Ordinis Divi Benedicti in Monaſterio ſancti Germani Autiſſiodorenſis, floruit circa annum 880. habuitque adoleſcens Præceptores in Litteris clariſſimos viros Haimonem poſtea Halberſtatenſem Epiſcopum & Lupum Ferrarienſem Abbatem, ambos ſcriptis inſignes, ut ipſe teſtatur in præfatione ſua metrica, in Collectanea ex ore Præceptorum ſuorum excerpta, ad Hildebaldum Autiſſiodorenſem Epiſcopum. Scripſit Herricus *Libros duos proſaicos De Miraculis ſancti Germani Autiſſiodorenſis Epiſcopi*, quos ex manuſcriptis codicibus edidit Labbeus tomo 1. novæ Bibliothecæ Mss. Codicum ſect. 3. numero 4. Itemque *Libros ſex Carminum de Vita ejuſdem Sancti Germani*, quos Carolo Calvo jam Imperatori obtulit, de quibus vide Laurentium Surium ad diem 31. ſeu ultimam Julii. Iidem *ſex Libri Carminum de Vita ſancti Germani Autiſſiodorenſis*, impreſſi primùm Pariſiis anno 1543. apud Colinetum in 8°. ſimulque compacti cum *Claudio Mario Victorino in Geneſim*, cujus libros tres Carminum à principio libri Geneſeos uſque ad obitum Patriarchæ Abrahami edidit anno 1560. in 8°. Pariſiis Guillelmus Morellius ex manuſcripto Codice ſancti Juliani Cœnomanenſis. Edidit præterea *Collectaneum* Herricus *ad Epiſcopum Autiſſiodorenſem Hildebaldum*, complectens varia excerpta ad mores informandos ſpectantia, manuſcriptum in co-

dice Corbeienſi, qui nunc aſſervatur in Bibliotheca ſancti Germani Pariſienſis. Item in Homiliario quod Paulus Diaconus juſſu Caroli Magni ordinavit, inveniuntur *tres Homiliæ Herrici* à poſteris haud dubium inſertæ, de quibus diximus ſupra in *Paulo Vvanafrido*. Ipſum commendat Sigebertus libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 104. & in Chronico ad annum 877. quo florebat. Plura de Herrico Aubertus Miræus in Scholio ad dictum cap. 104. Sigeberti Gemblacenſis, Joannes Mabillon tom. 1. Analectorum ſæpius allegatorum pag. 413. & ſeqq. Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus, ſæculo nono parte 1. pag. 268. Poſſevinus in Apparatu ſacro, Franciſcus Combefis in Auctoribus recenſitis ante Bibliothecam Sanctorum Patrum Concionatoriam pag. 11. ubi eum anno 880. floruiſſe aſſerit.

GEORGIUS primùm Monachus, ac Magnæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ Cartophilax, tumque Nicomedienſis Archiepiſcopus, ut ex variis ejus Orationum inſcriptionibus collegit, vir horum ſagaciſſimus Allatius. Claruit circa annum 880. eodem tempore quo Photius Conſtantinopolitanus, cui Syncronus atque familiaris extitit. Scripſit *Orationes varias elegantes*, quas habes græcè & latinè productas à Franciſco Combefis tom. 1. Auctarii Græco-latini Bibliothecæ veterum Patrum, pag. 995. & ſeqq. in fol. Pariſiis an. 1648. ſumptibus Antonii Berthier, viâ Jacobæâ, ſub ſigno Fortunæ. Porro Georgius non eſt Auctor Heraclianorum temporum, ut viſum quandoque Franciſco Combefis incertâ conjecturâ: dum eundem cum Georgio Piſida, cujus extat Carmen

De creatione mundi, exiſtimaret. Productæ enim in publicum Photii Epiſtolæ, æqualem ei & familiarem docuerunt, quem proinde ejus partiarium fuiſſe ſuſpicione non vacat: unde gratis & perperam hucuſque à nonnullis Scriptoribus Beatæ Mariæ devotis, *Sanctus Georgius Nicomedienſis Archiepiſcopus appellatus eſt.* Plura prædictus Combefis in recenſitis Auctoribus ante Bibliothecam Patrum Concionatoriam pag. 13. & 14. & in Notis ad citatum Auctarium Bibliothecæ Sanctorum Patrum.

HINCMARUS Remenſis Archiepiſcopus, cujus omnia quotquot extabant opera procuravit imprimi Jacobus Sirmondus duobus tomis in folio Pariſiis anno 1645. apud Sebaſtianum Cramoiſy ſub Ciconiis, de quo Bellarminus & Labbeus in Opere de Scriptoribus Eccleſiaſticis. Quibus addo *Concilium Duziacenſe primum*, quod purum Hincmari Opus eſt, evulgatum à Ludovico Cellot, ex manuſcripto Sirmondi anno 1648. in 4°. typis ejuſdem Sebaſtiani Cramoiſy, tum in Conciliis ultimæ impreſſionis Labbeanæ Pariſienſis anni 1671. tom. 8. pag. 1542. & ſeqq. cum Notis Cellotii, *& omnibus amborum Hincmarorum Opuſculis & Epiſtolis*, uſque ad paginam 1845. Adde varia quæ habentur in Appendice ejuſdem tomi 8. Conciliorum, ut *Epiſtola Lotharii Imperatoris ad Leonem IV. Papam* contra Ebbonem pro Hincmaro, cui pallium petit, & quam Hincmarus ipſe dictavit. Habetur ibi paginâ 193. & apud Ludovicum Cellot in Hiſtoriâ prædeſtinatiana pag. 407. cum præludio & Notis. Item *Epiſtolam Caroli Calvi nomine ad Adrianum Pontificem de cauſa Hincmari Landunenſis*,

& reſcriptum Concilii Duziacenſis ad eundem Pontificem de eodem negotio : quæ abſque dubio ſunt ejuſdem Hincmari Remenſis, & quas habet integras Appendix ad librum *De Cauſis majoribus*, Auctore Joanne Gerbaſio Doctore Pariſienſi, apud Franciſcum le Cointe Pariſiis in 4°. anno 1679. viâ Jacobæâ, è regione Collegii Remenſis. Item *Epiſtolam* quam habet Joannes Mabillon tom. I. Analectorum pag. 59. quibus omnibus Opera Hincmari multùm amplificantur. Plura de illo Jacobus Sirmondus qui ejus Operum editionem procuravit, fratres Sammarthani tomo 1. Galliæ Chriſtianæ in Archiepiſcopis Remenſibus, Ludovicus Cellot in Hiſtoria Gotteſcalci Prædeſtinatiani paſſim, Natalis Alexander ſæpe allegatus ſæculo IX. Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ parte I. cap. 3. articulo 23. pag. 248. & parte 2. Diſſertatione V. de Gotteſcalci cauſa ejuſque erroribus ac damnatione, impugnatoribus ac patronis pag. 264. & ſeqq. & Diſſertatione viij de cauſa utriuſque Hincmari Laudunenſis ac Remenſis, paginâ 428. & ſeqq.

JOANNES SCOTUS Erigena ſeu Eriugena, vir perſpicacis ingenii & multæ doctrinæ, de quo multa ultro citroque noſtris temporibus, maximè Antonius Arnaldus vel Anonymus Canonicus Regularis lib. 12. integro *Perpetuitatis Fidei* quoad realitatem Corporis & Sanguinis Chriſti in Euchariſtia, quæ impreſſa Pariſiis in 4°. anno 1668. & alibi poſtea, ubi ſpecialem de Joanne Scoto Erigena, doctiſſimamque Diſſertationem inſtituit. Hic concrepantibus bellorum fragoribus, circa annum 870. ad Carolum Calvum in Franciam transfretaverat, ubi ab eo dilectus, magnam

nominis famam comparavit. Tumente tamen animo communem doctrinam aſpernatus, incidit in novitates plurimas, ob quas, ut credimus, redire in Angliam compulſus eſt. Ibi obiit circa annum 886. nec enim annus mortis, nec dies, neque genus conſtant. Scripſit Joannes Scotus multa, atque ex iis *Libros quinque De Naturis*, ampliſſimos, & ut audio, multis infarros novitatibus, Mss. bis in Bibliotheca S. Germani Pariſienſis Ordinis Divi Benedicti, ſed nuperrimè impreſſos in fol. in Anglia Oxonii anno 1681. Item *De Prædeſtinatione contra Gotteſcalcum librum* 1. impreſſum tomo 1. Vindiciarum prædeſtinationis & Gratiæ, de quibus egimus in *Prudentio Tricaſſino* ſupra. Tranſtulit in linguam Latinam *Scholia Græca ſancti Maximi Monachi in locos difficiles ſancti Gregorii Nazianzeni cognomento Theologi*, Mss. in Bibliotheca Regia Gallica, & in Cluniacenſi, ut ait Franciſcus Combefis apud Labbeum tom. 2. De Scriptoribus Eccleſiaſticis, verbo *Maximus Monachus*. Sed tandem hæc edita cum libris quinque de Naturis, græcè & latinè Oxonii in Anglia in fol. anno 1681. ex theatro Sheldoniano. Item tranſtulit *Opera græca Divi Dionyſii Areopagitæ in Latinam linguam*, tranſlatione inſcriptâ Carolo Calvo Francorum Regi & Imperatori, Mss. in Bibliotheca Collegii Societatis Jeſu Bituricenſis, de qua Labbeus De Scriptoribus Eccleſiaſticis, verbo *Anaſtaſius Bibliothecarius*; & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 111. Item ſcripſit *Librum De Viſione Dei*, quem Ms. aſſervat Bibliotheca Clarimariſci Ordinis Ciſtercienſis, in tractu & juxta Audomaropolim, ut teſtatur Joannes Mabillon. Huic pariter *Liber*

De Corpore & Sanguine Domini, qui ſub nomine Bertrami editus eſt, attributus fuit: ſed perperam, cùm ſpectet ad Ratramnum Corbeienſem Monachum, ut in *Ratramno* diximus. Agunt pluribus de Joanne Scoto Angligena Gilbertus Mauguinus Monetæ Pariſienſis Præſes in Collectaneo ſuo Vindiciarum Prædeſtinationis & Gratiæ, Ludovicus Cellot in Hiſtoria Gotteſcalci Prædeſtinatiani, Natalis Alexander in ſelectis Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ capitibus ſæculo IX. parte 2. Diſſertatione 14. pag. 621. & ſeqq. Joannes Mabillon ſæculo 3. *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti*, tom. 2. in Elogio Hiſtorico Joanis Scoti Abbatis Æthelingienſis, à Joanne Scoto Erigena diſtincti.

PHOTIUS, de quo Bellarminus & Philippus Labbeus, quorum ab ultimo omnia ferè commodabimus ad verbum quæ hîc dicemus, paucis additis ad pleniorem Operum illius intelligentiam, vel editionem proximè futuram emendatiorem: recenſitis eorum manuſcriptis Codicibus, quos conſulere poſſint & conferre, qui Photio amplificando operam impendere voluerint. Hic igitur ſancti Tharaſii Patriarchæ Conſtantinopolitani ex ſorore nepos, vir doctiſſimus, Imperatori primùm à ſecretis, Protoſpatarius, atque Urbis Senator, Eunuchus & laicus, Sedem Conſtantinopolitanam, ejecto per Bardam Cæſarem ſancto Ignatio viro ſanctiſſimo invaſit die 25. Decembris anno 858. vel, ut alii numerare malunt, omiſsâ duntaxat dierum ogdoade, ut plenior computatio videatur, anno 859. quam tenuit per ſummum ſcelus uſque ad annum 869. quo in Synodo VIII. Oecumenica, Conſtantinopoli celebrata, reſtituto ſancto Ignatio expulſus. Deinde poſt ejuſdem

Ignatii mortem reſtitutus à Baſilio Macedone anno 878. perſeveravit thronum illum ſanctiſſimum fœdare uſque ad annum 885. quo à Leone Sapiente Baſilii filio iterùm ejectus, in ſeceſſu ſeu ſecreto Monaſterii Acœmitarum periiſſe dicitur: ſed quo anno, quave die non liquet. Quoad Opera ejus ſpectat, nemo hactenus in unum omnia collegit: quare quæ hinc atque inde impreſſa ſunt, vel latent manuſcripta in Bibliothecis, hæc lector accipe.

1. Bibliotheca, ſeu μυριόβιβλος dicta, cùm tamen CCLXXIX. vel CCLXXX. duntaxat contineat, ſive fragmenta & excerpta non vulgaria diverſorum librorum à ſe lectorum, quam ſcripſit rogatu fratris ſui Tharaſii, cùm ab Imperatore Conſtantinopolitano miſſus eſſet Legatus in Aſſyriam; jam iterùm & ſemel prodit græcè & latinè ex interpretatione & cum Scholiis R. P. Andrææ Schotti Antuerpiani Societ. Jeſu Presbyteri, primùm Genevæ anno 1613. tum Rothomagi anno 1653. Græcus verò textus cum Notis Davidis Hoeſchelii excuſus fuerat Auguſtæ Vindelicorum anno 1601. in folio, latina autem verſio Schotti in eadem Urbe anno 1606. Habetur etiam græcè manuſcripta in multis celebrioribus Europæ Bibliothecis, Sfortiâna Codd. 100. & 101. Bavaricâ Cod. 191.

2. *Epiſtola Photii numero* CCXLVIII. ex manuſcripto codice Bodleiano, cum Auctario quinque ejuſdem Auctoris Epiſtolarum *De rebus in jure Orientalium dubiis*, græcè & latinè interprete Richardo Montis-Acuti, pſeudo-Epiſcopo Norvicenſi Proteſtante, cum ejuſdem Notis ſeu brevibus Scholiis, Londini in fol. anno 1651. ex offi-

cina Rogeri Danielis. Quàm verò exoſus fuerit ipſis quoque Heterodoxis ſaltem Calvinicolis Richardus ille Montis-Acuti, diſces ex Andreæ Riveti Critico. Habes etiam tomo quinto Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii pag. 180. *Epiſtolam Photii ad Michaëlem Princip m Bulgarorum*, latinè à Franciſco Turriano, qui jam ſæpe laudatus eſt, redditam, cum *Diſſertatiunculis ſex De Divinitate & Incarnatione Chriſti:* quæ habentur græcè manuſcriptæ inter libros dicti Franciſci Turriani, quos ingreſſus Romæ in Societatem Jeſuiticam, eidem legavit Societati.

Baronius etiam in Annalibus ad annum 863, *Encyclicam Epiſtolam ad Patriarch es Orientis Sedes ab eo ſcriptam* exhibuit, latinitate donatam à Federico Metio ex duobus manuſcriptis codicibus Vallicellano, & Bibliothecæ Collegii Græcorum Romæ, quam Richardus Montis-Acuti cum ſuo Codice contulit, & in quibuſdam emendandam annotavit. Alias quoque Epiſtolas Photii à Petro Morino Theologo Pariſienſi latinè redditas reperies in eiſdem Annalibus Eccleſiaſticis: ſed quas omnes utraque Dialecto Richardus Norvicenſis Epiſcopus citatus habeat in editione ſua Epiſtolarum Photii. Poſt dictam Richardi editionem, edidit Franciſcus Combefis unam græcè & latinè *Epiſtolam ejuſdem Photii ad Aquileienſem Archiepiſcopum* in ultimo ſuo Auctario Bibliothecæ Patrum, edito in fol. anno 1672. Aureliæ apud Ægidium Hottot, pag. ibidem 527. Item Joannes Baptiſta Cotelerius anno 1681. tom. 2. veterum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ paginâ 104. ex manuſcripto Regio. 2576. *Alias duas*

Photii Epiſtolas græcè & latinè in 4°. apud Franciſcum Muguet; Pariſiis.

3. *Nomocanon titulis quatuordecim comprehenſus*, hoc eſt, Canones Apoſtolorum, veterumque Conciliorum, cum legibus Imperatorum Romanorum collecti, & in unum digeſti volumen, græcè & latinè cum Commentariis Theodori Balſamonis, interprete Gentiano Herveto Aurelianenſi, editi in fol. cum reliquis Balſamonis Operibus anno 1620. Pariſiis. Latina verſio prodierat anno 1561. quo etiam anno Baſileæ typis Joannis Oporini emiſſa fuit verſio Latina ejuſdem Nomocanonis, & Scholium Balſamonis in fol. ex interpretatione Henrici Agylæi. Nec omittenda ejuſdem Operis ex Canonibus Legibuſque compacti nova editio Græco-latina anno 1615. in 4°. curâ & ſtudio Chriſtophori Juſtelli Pariſiis emiſſa, cum *ejuſdem Photii libello De ſeptem Synodis*, ſeu *Actis Conciliorum ſeptem Generalium in Epitomen redactis*, quæ græcè pariter & latinè extant etiam in tomis Conciliorum Generalium Severini Binii, & in ultima editione eorumdem Labbeana. Denique & *Nomocanon* collatus cum manuſcriptis codicibus Bibliothecæ Regiæ & aliis, & *Libellus Photii de ſeptem Synodis*, prodierunt græcè & latinè anno 1663. apud Ludovicum Billaine in fol. Pariſiis, tom. 2. hujus Operis, quod inſcriptum fuit, *Bibliotheca Juris Canonici veteris*, ſtudio doctiſſimorum virorum Henrici Juſtelli qui Chriſtophori filius fuit, & Guillelmi Voelli Sorbonici Theologi, cum pluribus aliis ad Jus antiquum ſpectantibus.

4. *Ejuſdem* etiam Photii *De voluntatibus in Chriſto quæ dicuntur Gnomicæ*, latinè tantùm,

interprete Franciſco Turriano Soc. Jeſu Theologo, cum Diſſertatione ſeu *Libello De ſeptem Synodis Oecumenicis*, pag. 437, tomi à Petro Stevartio Leodienſi additi ad ſex tomos Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii, ex Schedis quæ ab Antonio Poſſevino plurimæ olim miſſæ, poſt obitum ejuſdem Turriani, repertæ ſunt Mss. græcè in Bibliotheca Vallicellana Romæ, itemque in Collegio Societatis Jeſu, ex libris à Turriano datis, in Bavarica cod. 103.

5. *Sermo in Natalem Beatæ Mariæ Virginis*, quem tom.1.pag.1583.Auctarii Græco-latini primi quod edidit Fr.Combefis Domini anno, Pariſiis an. 1648. apud Ant. Berthier. Item Ms. Græcè in Biblioth. Auguſtana Cod.58. *ejuſdem Photii Amphilochia*, quæ ſic inſcripta Fr.Combefis exiſtimavit perperam, quòd Amphilochii Iconienſis Epiſcopi ſententias eo in opere complecteretur. Sed nequaquam ita ſe res habet. Nomen enim habent *ab Amphilochio Epiſcopo Cyziceno Photii amico*, cujus dubia tredecim ſupra ter centum diſſolvit. Opus eſt varium & multiplici eruditione plenum, Theologis ac divinæ Scripturæ Interpretibus maximè neceſſarium, in Bibliothecam Vaticanam ex libris Lollianis ſub Urbano VIII. invectum: quem inde *ab Arcudio* elegantiſſimis caracteribus deſcriptum in ſua Bibliotheca repoſuiſſe Franciſcum Cardinalem Barberinum, bonarum omnium artium & Diſciplinarum reſtauratorem, teſtatur Allatius libro 2. De perpetuo Conſenſu Eccleſiæ Græcæ & Latinæ capite 6. Habetur etiam hoc Opus manuſcriptum in Bibliotheca Regis Galliarum, ad quam tranſierunt omnes manuſcripti codices Bibliothecæ Julii Mazarini S. R. E. Cardinalis

dinalis, in Bavarica cod. 175, in Vaticana, ex codice Palatino 281.

De Photio Conſtantinopolitano Nicetas David in Vita ſancti Ignatii, Anaſtaſius Bibliothecarius tam in Vitis Romanorum Pontificum, quam in præfatione ad octavam Synodum generalem, aliique Veteres, quos citant recentiores: præſertim Baronius ſæculo 9. paſſim in ſuis Annalibus, Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Andræas Schottus in præfatione ad Bibliothecam Photii, Dionyſius Petavius in Theologicis Dogmatibus, Franciſcus Combeſis in Apparatu ſeu Auctoribus recenſitis ad Bibliothecam Sanctorum Patrum Concionatoriam, verbo *Photius Patriarcha Conſtantinopolitanus* pag. 35. & ſeqq. Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus, ſæculo IX. parte 1. cap. 3. articulo 25. pag. 260. & parte 2. Diſſertatione 4 pag. 100. & ſeqq, qui inſtar omnium eſſe poſſunt.

ADELHELMUS, ADELMUS ſeu ADELINUS Sagienſis in Normannia Epiſcopus, ſcripſit *Vitam ſanctæ Oportunæ Abbatiſſæ*, quæ fuit ſoror Godegrandi primi Sagienſis Epiſcopi, quam habet Laurentius Surius ad diem 22. Aprilis, ſed imperfectam & mutilam: Bollandiſtæ ad eandem diem, Ioannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis D. Benedicti, tom. ſeu parte 2. pag. 220. & ſeqq. Labbeus in Chronologia brevi Scriptorum Eccleſiaſticorum malè aſſignavit Adelino annum 790. quo floruiſſe dicitur; nam Sammarthani doctiſſimi fratres in Gallia Chriſtiana tom. 3. pag. 962. docent Adelinum in Epiſcopatu Sagienſi ſucceſſiſſe Hildebrando & non Godegrando Sagienſi primo Epiſcopo, ſed ab illo tantùm fuiſſe

T

ſextum. Primus enim Godegrandus, 2. Ragemfridus, 3. Patratus, 4. Reginaldus, 5. Saxobodus, 6. Hildebrandus, 7. Adelinus ſeu Adelhelmus. Porro Hildebrandus ſæculo tantùm nono floruit, interfuitque Concilio Bonolienſi in agro Pariſienſi anno 834. ut probat Stephanus Baluzius tomo ſecundo Capitularium Regum Francorum pag. 1267. Item Vermerienſi anno 853. ibidem tom. 2. pag. 57. & Ticinenſi Conventui an. 877. ibidem pag. 244. Imò Joannes Mabillon in præludiis ad dictam ſanctæ Oportunæ Vitam Adelhelmum ad annum 910. rejicit, ſed ex conjecturis tantùm, non certis indiciis: alioquin vixiſſet pluſquam centenarius, cùm enim eſſet Epiſcopus anno 834. & haberet tunc temporis annos ætatis triginta vel amplius; ſi attigiſſet annum 910. ſenilem ferè ætatem habuiſſet 110. annorum.

REMBERTUS Bremenſis Archiepiſcopus ſcripſit *Vitam ſancti Anſcharii prædeceſſoris ſui*, quam cum Vitis aliorum Sanctorum Bremenſium edidit Primus Coloniæ Philippus Cæſar, de qua diximus ſuprà *in ſancto Anſchario*. Eandem habes etiam apud Bollandum ad diem tertiam Februarii, & apud Joannem Mabillon ſæc. 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 75. Plura de ſancto Remberto, qui obiit anno 888. die 4. Februarii vel ex aliis die 11. Junii, *in Vita Remberti* apud eundem Mabillon, eodem ſæculo eademque ſæculi quarti parte, pag. 471. & ſeqq.

HEREMPERTUS Caſſinenſis Monachus vivebat anno 888. ſcripſitque *Chronicon*, editum in 4°. Neapoli anno 1626. operâ Antonii Caraccioli Congregationis Thearinorum, cum nomenclatore & propylæo, cum aliis antiquis Chronolo-

gis rerum Neapolitanarum hiſtoriam continentibus, nempe Lupo Protoſpata, Anonymo Caſſinenſi, Falcone Beneventano, & Appendicibus hiſtoricis.

GUILLELMUS S. R. Eccleſiæ Bibliothecarius, 820.
ex fide manuſcriptorum Codicum addidit Hiſtoriæ Romanorum Pontificum, quam Anaſtaſius finivit in Nicolao primo, *Vitas quinque Pontificum*, nempe *Adriani II. Joannis VIII. Martini II. Adriani III. & Stephani V:* quas vide poſt Anaſtaſium ſæpe impreſſum, maximè Pariſiis ab Annibale Fabroto anno 1648. in fol. typis Regiis. Claruit circa annum 896.

ALTMANNUS Altivillarenſis in tractu Catalaunenſi Monachus, vixit eo tempore quo à Normannis Gallia vaſtabatur circa annum 890. ſcripſit *vitam ſancti Memmii Catalaunenſis primi Epiſcopi*, ſeu potiùs veterem emendavit ad petitionem Theudoini Catalaunenſis Præpoſiti, cujus præfationem ſeu epiſtolas prævias evulgavit Joannes Mabillon tom. 2. ſuorum analectorum pag. 86, Vitâ reſtante manuſcriptâ in urbe Catalaunenſi & in Cœnobio Altivillaris, ut ibidem legitur. Scripſit etiam *Vitas Sanctorum Nivardi Remenſis Archiepiſcopi, Sindulphi Preſbyteri ſolitarii, Tranſlationem corporis ſanctæ Helenæ Imperatricis ab urbe Româ ad Cœnobium Altivillaris*, de quibus videas Laurentium Surium & Continuatores Bollandi ſuis diebus & locis. De Altmanno dictus Joannes Mabillon abundè tom. 2. analectorum pag. 93. & ſeqq, itemque ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 158, pſt Sigebertum cap. 99. De Scriptoribus Eccleſiaſticis.

JOANNES magnæ Dei Eccleſiæ Conſtantino-

politanæ Diaconus & Orator, circa annum 890. ſcripſit *Vitam ſancti Joſephi Hymnographi* qui floruit anno circiter 880. quam habes græcè & latinè, apud Bollandi Continuatores Henſchenium & Papebrochium ad diem 3. Aprilis, quos conſulere potes.

ABBO Poëta Monachus ſancti Germani Pariſienſis ad muros ejuſdem urbis olim, atque ut ipſe ultrò profitetur, Aimoini ejuſdem Cœnobii Monachi, viri ut ea ferebant tempora, eruditi diſcipulus extitit. habentur illius *libri duo metrici ad Gozlenum Pariſienſem Epiſcopum atque ejuſdem celeberrimi Aſceterii alumnum & Abbatem, de obſidione Lutetiæ Pariſiorum à Normannis factâ annis* 886. *&* 887. cum quibuſdam aliis ad Odonis Regis bella variaſque victorias pertinentibus; opus jam ſæpiùs excuſum à Petro Pithoeo, Jacobo Breulio, Joanne Bouchero, ſed noviſſimè inter auctores hiſtoricos Normanniæ, quos in fol. evulgavit Pariſiis Andræas Ducheſnius anno 1619. apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Vivebat Abbo tempore præfatæ obſidionis, exeunte ſæculo Chriſti nono, & aliquot poſt eam annis ſuperfuit uſque ad annum 891. aut 892: quantùm ex fine libri ſecundi atque ex ipſa præfatione colligi poteſt. Tertius autem liber alicubi etiamnum deliteſcit in membranis deſcriptus. Scripſit pariter idem Abbo *aliquot Selectos ſermones*, quos evulgauit tom. 9. Spicilegii pag. 79. Lucas Dacherius, quod editum in 4. Pariſiis anno 1669. apud Ludouicum Billaine. De illo Labbeus tom. 1. De Scriptoribus Eccleſiaſticis pag. 24: Natalis Alexander in ſelectis Hiſt. Eccl. capitibus ſæc. IX. tom. 1. cap. 3. arti-

culo 30. pag. 273. Hunc verò Abbonem Miræus, aliique nonnulli perperàm confuderunt cum altero Abbone Abbate floriacenſi & Martyre, qui mortem paſſus eſt anno Chriſti 1004. die 13. Novembris.

VVOLFHARDUS Presbyter Monachus Monaſterii Haſenrietani ſeu Haſerenſis, Ord. Divi Benedicti in Diœceſi Eiſtetenſi, quod conditum à Carolo Magno, poſtea Arnulfus Imperator ad ſæculares Canonicos tranſtulit. Hic ſcripſit *Vitam ſanctæ Vvalpurgis*, ſuámque ſcriptionem nuncupavit Erchanbaldo Eiſtetenſi Epiſcopo, ab anno (ut aïunt) 884. ad 902. cui ſcriptioni poſtea *tres libros miraculorum* adjecit, promiſſo inſuper Dialogo de S. Vvalpurge in lib. IV. præfatione, quem an compoſuerit, incertum eſt. Extant hi quatuor libri tom. 4. Antiquæ lectionis Henrici Caniſii, & apud Bollandum ad diem 25. Februarii, & ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 287 & ſeqq. ubi de dicto Vuolfhardo Joannes Mabillon.

HUGBALDUS ſeu Hucbaldus Elnonenſis Monachus, Milonis Monachi pariter Elnonenſis nepos, claruit anno 890. imò & longè ante, temporibus Caroli Calvi Imperatoris & Francorum Regis; & longè poſt, ſi verum eſt vixiſſe illum, uſque ad annum 930. ut ſcribunt Joannes Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 937. in præludiis ad vitam ſanctæ Rictrudis Abbatiſſæ Marchianenſis, quam ſcripſit anno 907. Ad Hugbaldi honorem ſpectat & famam doctrinæ, id quod Joannes Iperius in Chronico cap. 17. Paragrapho 1. refert de Bodulfo Abbate Sithivenſi ſeu ſancti Bertini *qui modicè litteratus*

ab Abbate ſancti Amandi Gauſcelino Monachum ejus Hucbaldum virum litteratum impetravit ad ſe mitti, ut ab eo inſtrueretur. Et paragrapho 2. *conceſſit in praſtariam Hucbaldo Monacho ſancti Amandi, qui eum inſtruerat in litteratura, villam hujus Monaſterii Sithivenſis in pago Viromandenſi dictam Heldini-Curtem cum villulis ad eam pertinentibus, tam pro temporalis ſolatio neceſſitatis: quam pro mercede laboris.* Hæc refert Joannes Mabillon ſæculo 2. SS. Ordinis Divi Benedicti pag. 710. Scripſit autem primò Hugbaldus librum trecentorum carminum *in laudem Calvitii ad Carolum Calvum*, cujus òmnia verba incipiunt à littera C.

Carmina clariſonæ Calvis cantate Camenæ, &c.

Hoc editum in adverſariorum commentariorum Gaſparis Barthii libris lx. pag. 2175. anno 1624. Francofurti impreſſis. Scripſit *Vitam ſanctæ Aldegondis Abbatiſſæ Malbodienſis*, quam habes apud Surium & Bollandum ad diem 30. Januarii, & Joannem Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 710. & ſeqq. item anno 907. *Vitam ſanctæ Rictrudis Abbatiſſæ Marchianenſis*, quam habent Surius & Bollandiſtæ ad diem 12. Maii, & citatus Mabillon ſæc 2. Ss. Ordinis Divi Benedicti pag. 937. & ſeqq, dedicatam grandævo viro & miræ ſanctitatis Stephano Leodienſi Epiſcopo. Item *Vitam ſancti Lebuini ad Albricum Ultrajectenſem Epiſcopum*, quam habet Surius ad diem 12. Novembris, & hanc circa annum 920. Dicitur Hugbaldus vixiſſe uſque ad annum 930. die 25. Junii, cujus corpus in ſepulchro Milonis avunculi & Præceptoris ſui, in Elnonenſi Monaſterio conditum eſt. De eo Sige-

bertus in Catalogo cap. 107. Aubertus Miræus in Scholio ad dictum caput, Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, Joannes Mabillon in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Quantùm autem *ad Vitas ſanctæ Madalbertæ Virginis, Abbatiſſæ Malbodienſis, & ſanctæ Ciliniæ matris ſancti Remigii*, de quibus loquitur citato loco Aubertus Miræus; nihil certum habemus, nec hucuſque comparent.

AUXILIUS claruit circa annum 900. de quo Sigebertus lib. De Scriptoribus Eccleſiaſticis capite 12, ita loquitur: *Auxilius ſcripſit Dialogum ſub perſona inſenſoris & defenſoris, divinis & canonicis exemplis munitum, contra inteſtinam diſcordiam Romanæ Eccleſiæ, ſcilicet De Ordinationibus, Exordinationibus, Superodinationibus Romanorum Pontificum, &c*, cujas Opus evulgavit ex manuſcriptis Codicibus Joannes Morinus doctiſſimus Presbyter Congregationis Oratorii Gallicani, ad calcem voluminis ſuarum Diſſertationum de ſacris Ordinationibus, quod impreſſum in fol. Pariſiis,paſſim in Bibliothecis habetur. Alium etiam *Libellum Auxilii De negotio Formoſi Papæ*, habet Joannes Mabillon tom. 4. Analectorum pag. 610. de quo poſt Sigebertum faciunt mentionem Miræus ad dictum caput 112. Sigeberti; Natalis Alexander in ſelectis Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ capitulis ſæculo IX. parte 1. cap. 3. articulo 54. pag. 290: Joannes Morin & Mabillon citatis locis. 900.

JOANNES ASSERUS natione Anglus: patriâ Meneverſis, Sacellanus fuit ſancti Regis Anglorum Elfredi, & Schireburgenſis poſtea ab ipſo factus Epiſcopus. Scripſit Aſſerus non multò poſt

obitum ipſius Elfredi, qui incidit in annum 900, *Acta ſeu Vitam hujus Regis*, quam Londini anno 1574. in fol. edidit Matthæus Parker litteris Saxonicis, ſed linguâ Latinâ, unà cum præfatione linguâ Saxonicâ, & quæ iterum prodiit litteris Latinis per Camdemum in ſuo Collectaneo veterum Scriptorum Hiſtoriæ Anglicæ, impreſſo in fol. Francofurti anno 1602. Habetur etiam Ms. in Bibliotheca privata Lumleiana apud Anglos, codicibus 23. & 24.

ADREVALDUS Floriacenſis Monachus Ordinis Divi Benedicti, Carolo Calvo æqualis fuit, & clarus ab an. 870. ad 910. vel circiter. Scripſit *Librum unum De Corpore & Sanguine Domini contra Joannis Scoti ineptias*, ſive dum Joannes Scotus adhuc in Galliis ageret & clareret, ſive poſtquam in Angliam reverſus fuit, vel ipſo etiam mortuo: habeſque Opuſculum iſtud tom. 12. Spicilegii Dacheriani. Item circa annum 890. ſcripſit *Opuſculum de Tranſlatione Corporis ſancti Benedicti in Galliam*, quem ex Biblioth Floriacenſi Joannis à Boſco ediderunt Bollandiſtæ ad diem 21 Martii, & Joan. Mabillon ſæc. 2. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 353. Item *prolixum librum De Miraculis à ſancto Benedicto in Gallia factis*, quem habes etiam impreſſum in dicta Floriacenſi Bibliotheca, & apud Bollandiſtas ad diem 21. Martii, & apud dictum Mabillon loco citato. Item *Vitam ſancti Aigulfi* Abbatis, quæ itidem paginâ 656, quam etiam Laurentius Surius edidit ad diem 3. Sept. De Adrevaldo habent mentionem Aimonius Floriacenſis prologo ſuo in 2. libros miraculorum S. Benedicti, Sigebertus in Catalogo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*.

VVALTRANNUS ſive VVALDRAMNUS Argentinenſis Epiſcopus claruit circa annum 900. qui etiam adfuit Concilio Triburienſi anno 895, & ſcripſit *nonnulla Poëmata*, quæ habentur tom. 2 Antiquæ Lectionis Henrici Caniſii. Obiit anno 905. ut ſcribit Regino ad dictum annum in Chronico ſuo, his verbis, *Per id tempus Baltrannus Straſburgenſis, & Luidhelmus Tullenſis Eccleſiæ Præſules migraverunt à ſæculo, quibus ſucceſſerunt in Pontificali dignitate, Otbertus in Straſburgenſi civitate, & Drogo in Tullenſi.* Floruit eodem tempore *Salomon* nominis *tertius Conſtantienſis Epiſcopus*, ortu Suevus, evectus ad Sedem Epiſcopalem Conſtantiæ anno 890. ut tradunt Annales Fuldenſes. Hic Iſoni primùm Sangallenſi Monacho Diſciplinæ regulari traditur imbuendus, dein Capellanus Ludovici Regis efficitur, tum Archimandrita Campidonenſis & Sancti Galli, mox Epiſcopus Conſtantienſis; quam Eccleſiam ſumma laude rexit per 29. annos. Scripſit *ad Dadonem Virdunenſem* (ut opinor) *Epiſcopum Carmina quædam*, quæ habentur tom. 1. Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii, cum Carminibus Vvaldramni Epiſcopi Argentinenſis; unde ambos Auctores unà collegimus ac colligavimus. In Concilio Triburienſi anno 895. memoratur in tranſactionis charta, quam affert Goldaſtus tom. 2. Antiquitatum Alamanniæ, inter eundem Præſulem & Hartmotum Cœnobii S. Galli Abbatem, anno Imperii Caroli ſecundo. Hic moritur anno 919. apud Hermannum Contractum in Chronico, de quo Trithemius agit in Chronico ſuo Hirſaugienſi, & in lib. De Viris illuſtribus Germaniæ.

RHEGINO Monachus Prumienſis, & Abbas

electus anno 892. ſed æmulorum potentiâ dejectus, vixiſſe videtur uſque ad annum 908. de quo fusè Bellarminus & Labbeus. Quibus addo *libros duos De Diſciplinis Eccleſiaſticis*, jam impreſſos eſſe ex fide manuſcriptorum Codicum curâ & ſtudio Stephani Baluzii Tutelenſis, Pariſiis in 8°. anno 1671. apud Franciſcum Muguet, cum variis Appendicibus & Annotationibus. Qui plura de Rheginone optat, habet qui mentionem ejus faciunt, Sigebertum in Catalogo cap. 111. Aubertum Miræum in Scholio ad idem caput, Labbeum tom. 2. Scriptorum Eccleſiaſticorum pag. 288. Natalem Alexandrum in ſelectis Eccleſiaſticæ Hiſtoriæ capitibus ſæculo IX. tom. 1. capite 3. articulo 32. pag. 283. ubi invenientur quæ conſultò omittimus.

RHADULPHUS Flaviacenſis, cognomento *Niger*, quem in brevi Scriptorum Chronologia Labbeus ad annum 912. collocat, quærendus ad annum 1157. ex eodem libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* tom. 2. verbo *Zacharias Chryſopolitanus*, fol. 504.

910. ARETAS Cæſarienſis Presbyter claruit anno circiter 910. & ſequentibus, ut ſtatim oſtendam. Hinc patet quantùm erraverint qui eum ad ſæculum VI. alligarunt, ut noviſſimus editor Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis Lugdunenſis, qui ejus Commentarium in Apocalypſim Latinum edidit ſæculo 6. parte 1. pag. 518. Peccavit pariter Philippus Labbeus, qui in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum ad annum 700. aſſignat. Scripſit Commentarium ſeu *Explanationem in Apocalypſim*, quæ interprete Joanne Hentenio Mechlinienſi Monacho Hieronymitano, Emendatore

verò & prælectore illius editionis Federico Morello, edita eſt græcè ſimul & latinè ad calcem Operum Oecumenii Pariſiis in fol. 2. tomis impreſſi anno 1631. apud Claudium Sonnium. Aliæ verſiones Latinæ Commentariorum ejuſdem Aretæ in Apocalypſim, eodem interprete Hentenio, antea prodierant Antuerpiæ anno 1545. in ædibus Joannis Steelſii,& Pariſiis apud Carolam Guillard: textus verò Græcus Veronæ in fol. anno 1532. & poſtea anno 1568. Idem ſcripſit inſignem Orationem *in Tranſlationem Euthymii Patriarchæ Conſtantinopolitani*, qui pulſo Nicolao Myſtico anno 901.evectus eſt adConſtantinopolitanamEccleſiam gubernandam, ut habet Cardinalis Baronius ad annum 901 num. 2. unde poſt Leonis mortem expulſus, atque in exilium delatus, obiit in exilio anno 911, ut idem habet Baronius ad annum 911 num. 18. tandemque anno 320 Conſtantinopolim cum honore & pompa deportatus, ut idem Baronius narrat ad annum 920 num. 2. Inde igitur ætas certa Aretæ Cæſarienſis oculati teſtis, qui hanc ſancti Euthymii tranſlationem Oratione inſigni deſcripſit, quam habes græcam in Collectaneo Vitarum ſeu Legendarum Metaphraſtico, Latinam verò t. 3. apud Aloyſium Lipomanum Veronenſem Epiſcopum. Floruit igitur Aretas ſæculo Eccleſiæ x. ab anno circiter 900. ad 920. quo iſta Euthymii honorifica tranſlatio contigit, atque ulteriùs etiam. Hunc citat Ludovicus Maimbourg Societatis Jeſu Theologus Preſbyter & Hiſtoricus, *in Schiſmate Græcorum*, edito in 4°. Pariſiis anno 1677. apud Sebaſtianum Mabre-Cramoiſy, viâ Iacobæâ ſub Ciconiis: citat inquam ad annum Schiſmatis 911 pag. 233 & 237.

NOTHKERUS ſancti Galli Monachus cognomento *Balbulus*, à linguæ impedimento quo tenebatur, ſcripſit cum Hiabano condiſcipulo *Martyrologium* quod evulgavit in Antiquarum Lectionum tom. 6. Henricus Caniſius, de quo ſæpius actum eſt. Dicitur Notkerus obiiſſe anno 912. cujus Vitam ſcripſit Eckerhardus minimus ſancti Galli Monachus;, quam habes in Collectaneo Hiſtoricorum Germaniæ Marquardi Freheri, Francofurti in fol. Vechelianis typis, annis 1600. 1602. &1611: & apud Bollandiſtas die 6. Aprilis, Joannem Mabillon ſæculo quinto *Sanctorum Ordinis Divi Benedicti* pag. 11. De illo etiam Aubertus Miræus ad caput 108. Sigeberti De Viris illuſtribus pag. 147. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ.

STEPHANUS Salmenſis Comitis Filius, ex Canonico Remenſi Monachus & Abbas Lobienſis, tum poſtea Leodienſis Epiſcopus anno 903. de quo Chronicon Sigeberti ad dictum annum ita habet: *Francone Leodienſium Epiſcopo mortuo, Stephanus Epiſcopus ſubrogatur, vir ſanctitate & ſcientiâ clarus, qui Vitam & paſſionem ſancti Lamberti Martyris ad Hermannum Archiepiſcopum urbaniùs èdidit, Cantum quoque nocturnum de eodem Martyre, de S. Trinitate, & Inventione Stephani Protomartyris compoſuit.* Hanc Vitam edidit Joannes Chapeaville in Opere ſuo *De Epiſcopis ſeu Hiſtoria Epiſcoporum Leodienſium*, 3. in 4. tomis Leodii edita anno 1612 & ſeqq: de qua diximus in Godeſcalco Leodienſi Canonico ad annum 770. Mortuus anno 920 14. Kalendas Junii, jacet in Eccleſia ſancti Lamberti, de quo Sigebertus in libro de Viris illuſtribus cap. 125.

BERTHARIUS Presbyter Virdunenſis ſcripſit

Commentariolum de Virdunenſibus Epiſcopis, oblatum Dadoni ejuſdem Urbis Epiſcopo Nutritori ſuo, quem cum Appendice unius Anonymi, & altera Continuatione Laurentii Leodienſis, Monachi ſancti Vitonis in eadem Urbe, evulgavit Lucas Dacherius tom. 12. Spicilegii. Claruit Bertharius anno circiter 920. 920.

Herivæus Caroli Simplicis Cancellarius, Regis commendatione & meritorum præſtantiâ ad Sedem Archiepiſcopalem Remenſem promotus anno 900. conſecratur ab Epiſcopis Provinciæ Remenſis, & Pallium recipit à Benedicto IV. Papa, cujus Pontificatûs initia prorſus dilaudanda exponit Flodoardus libro 4. Eccleſiæ Remenſis cap. 2. Eodem die conſecrationis ſuæ in conſeſſu Epiſcoporum lecta fuit in templo Beatæ Mariæ, Excommunicatio hominum Balduini Flandriæ Comitis, ob cædem Fulconis Remenſis ab illis perpetratam anno 901. retulit corpus ſancti Remigii ab Eccleſia Cathedrali ad ſuum Monaſterium, adſtante Carolo Rege & Richardo Burgundiæ Principe. Extat & reſcriptum Joannis IX. Papæ ad eundem Herivæum anno 902, pro conſultis qualiter pœnitentia debeat injungi Gentilibus. Duas etiam Synodos celebravit, anno 907 creatus à Summo Pontifice Sergio III. Sedis Apoſtolicæ Legatus. Scripſit *Opuſculum De pœnitentiis injungendis ad Archiepiſcopum Rothomagenſem Vuidonem* circa annum 910, quod extat tomo 9 pag. 484 Conciliorum Labbeanæ ultimæ editionis. Scripſit *& Concilium Troſleianum* ſeu *Acta ejus habita* anno 909 ſexto die ante Kalendas Julii, cui etiam Vvido Rothomagenſis Archiepiſcopus interfuit & ſubſcripſit, quod habe-

tur etiam tomo citato Conciliorum pag. 520. Vixit uſque ad annum 923, quo mortuus eſt ſexto Nonas Julii; de quo plura Flodoardus in Hiſtoria Remenſi lib. 4 cap. 2, Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 1. *De Archiepiſcopis Remenſibus*, pag. 490. & ſeqq.

ODILO ſancti Medardi apud Sueſſiones Monachus, floruit ineunte ſæculo x. circa annum 920. qui ſcripſit *Librum De Tranſlatione Reliquiarum ſancti Sebaſtiani Martyris, & ſancti Gregorii Magni Papæ in ſuum ſancti Medardi Monaſterium*, circa annum 626. Eſt enim liber oblatus Ingranno Decano Medardenſi ſeu Monaſterii ſancti Medardi, qui ut in Chronico Flodoardi legitur, ad annum 932 Epiſcopus Lauduni ordinatus fuiſſe perhibetur. Habetur autem Opuſculum iſtud apud Bollandianum Januarium menſem die 20, & ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. pag. 383 & ſeqq. Edidit quoque *Hiſtoriam De Tranſlatione Sanctorum Tiburtii, Marcellini, Petri & ſociorum, in idem ſancti Medardi Cœnobium* factam anno 828, quam habes ibidem ſæculo 4 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 1. paginâ 411. De Odilone iſto pauca locis citatis reperies.

VVALTERIUS Senonenſis Archiepiſcopus, nepos alterius ejuſdem nominis Aurelianenſis Epiſcopi, ſcientiâ & nobilitate clariſſimus, ex Chronico Autiſſiodorenſi, obtinuit Senonenſem Sedem anno 887, quo etiam anno Odonem Roberti Andegavenſis Comitis filium Regem Franciæ conſecravit. Teſtarur Flodoardus Senonas Garnerio Comite obſidione cinctas anno 896, à Richardo Burgundiæ Duce: quibus captis Vvalterius carceri

per novem menſes mancipatur, ob quaſdam quæ intercefferant contentiones. Quod cùm Formoſus Papa reſciviſſet, omnes fautores hujus rei nefariæ anathemate percuſſit, nec priùs tamen Vvalterius è carcere liberatur, quàm fide & obſidibus datis. Scripſit *Conſtitutiones Synodicas*, quæ extant tom. 3. Bibliothecæ veterum Patrum, & in Collectaneo Conciliorum ultimæ impreſſionis Pariſienſis Labbeanæ, cum paucis Commentariis. Anno denique 923 mortuus eſt Vvalterius XIII Decembris; humatuſque eſt in ſancto Petro, cujus Eccleſiæ Monachis privilegium de Abbatis electione olim conceſſerat. Hæc Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 1. *in Archiepiſcopis Senonenſibus* pag. 624.

BERNERUS hoc obſcuro ſæculo moribus probatis, ac ſcribendi peritiâ Latinus, Monachus in Cœnobio ſancti Remigii Remenſis Ordinis Divi Benedicti. Hic eductus anno 948. è Remigiano apud Remos Archicœnobio, coloniam Monachorum ſecum duxit Humolarias in Veromandicis partibus, ad reſtituendam Diſciplinam Regularem, quæ Monialibus ob ſcandalum vel extinctis vel pulſis, peſſum abierat. Præfectus Humolarienſi Cœnobio Bernerus, mirum eſt quantùm huic loco decorem ac bona contulerit, quippe ſub eo nobiliſſimi viri Monaſticen amplecti geſtierunt. Floruit autem & ſcientiâ in obſcuriſſimo ſæculo, quam teſtatus eſt *ſcribens Vitam ſanctæ Hunegundis Humolarienſis Abbatiſſæ*, quam habes apud Joannem Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Item ſcripſit *Opuſculum De Tranſlatione corporis ſanctæ Hunegundis*, quod edidit idem Ioannes Mabillon ſæculo v. Sanctorum Ordinis 950.

juſdem, paginâ 214. in folio Pariſiis an. 1685. apud Viduam Edmundi Martini. Anno 964 ſuperſtes florebat Berneus, cùm alumnos ſuos ad Inſulanum Quintiniani oppidi Monaſterium dimiſit, qui ejectis maleſanis Clericis, Monaſticas ibi leges inſtituerunt. Lucubratio Berneri de ſanctæ Hunegundis tranſlatione, deſinit in deſcriptione Miraculorum, quæ ante annum 965 patrata ſunt. Vide dictum Mabillon in præludiis ad citata Opuſcula Berneri.

JOANNES natione Italus, patriâ Romanus, profeſſione Canonicus, quem ſanctus Odo Abbas Cluniacenſis Romam anno 939. profectus, ſecum inde adduxit Ticinum uſque; ibique Monachum inſtituit ex lib. 1. Vitæ ſancti Odonis numeris 2 & 4. tum eum in peregrinationis ſocium aſſumens, deinde Priorem ordinavit, ut legitur non ſemel in libro 2. num. 4. 7. & 10 Cluniaci: an Romæ ad ſanctum Paulum, quæ dubitatio oriri poteſt conferenti num. 10. & 21. Denique Joannes ſe Neapolim *Monaſterii ſui cogente neceſſitate miſſum* fuiſſe teſtatur num. 21. Biennium computat in lib. 3. num. 5. totum illud temporis ſpatium, quo ſancti Odonis ſocius fuit. Scripſit itaque *libris tribus Vitam ſancti Odonis Abbatis Cluniacenſis*, mandans litteris quidquid vel ipſe per iſtud intervallum de ejus dictis aut factis vidit atque audivit, vel poſtea ab aliis aſſequi potuit. Porro cùm ſanctus Odo mortuus ſit anno 942, vix ante annum 650. Opus iſtud compoſitum eſt, quod Joannes dedicat Salernitanis Monachis. Eandem Odonis Vitam aggreſſus eſt circa annum 1120. Nalgotus Monachus Cluniacenſis, redigens in Compendium melioremque ordinem, Joannicum Opuſculum.

Opuſculum. Hæc autem habentur in Bibliotheca Cluniacenſi cum Notis Andrææ Ducheſnii, & ſæculo 5. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, per Joannem Mabillon pag. 124. & ſeqq. 150. & ſeqq.

FRIDEGODUS natione Anglus, Diaconus, floruit juxta Poſſevinum circa annum 960. & ſcripſit Carmine *Vitam ſancti Vvilfridi Eboracenſis Archiepiſcopi*, qui obiit anno 709. die 12. Octobris, quam retulit Joannes Mabillon, ſæculo 3. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 1. pag. 169. ex fide manuſcripti Codicis. Supplementum autem Carminis Fridegodi ex manuſcripto Bibliothecæ Cottonianæ legitur ſæculo 4. Sanctorum ejuſdem Ordinis tomo 1. paginâ 722. Scripſit etiam alia Opuſcula, de quibus Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro tomo 1. pag. 601. quæ an alicubi impreſſa ſint, vel manuſcripta lateant, hactenus reſcire non potui. 960.

ADSO cognomine *Hermiricus*, poſt medium ſæculi x. Monachus & Abbas Luxovienſis in Burgundia, poſt Ralonoum Abbatem, ſcripſit circa annum 960. *Librum de Miraculis ſancti Vvaldeberti tertii Abbatis Luxovienſis*, quem edidit Joannes Mabillon ſæculo tertio Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tom. 1. pag. 451. & ſequentibus, ubi in præludiis de Adſone Luxovienſi loquitur.

ATTO nomine *Secundus* Aldegarii filius (inquit Ferdinandus Ughellus in Italia ſacra) Epiſcopus Vercellenſis fuit ab anno 945. doctiſſimus Theologus & Canoniſta, plura ſui ingenii doctrinæque monimenta reliquit, quæ continentur in antiquo Codice manuſcripto, in Vaticana Biblio-

» theca ac Vercellenſi Archivio, &c. *Canones* rur-
» ſùs, *Statutaque Vercellenſis Eccleſiæ* eruta è Con-
» ciliis, Epiſtoliſque Decretalibus, quod Opus in
» centum Capita aptè diſtinxit. Item De preſſuris
» Eccleſiaſticis Opus in tres partes diviſum, qua-
» rum prima eſt *De Judiciis Epiſcoporum.* Secunda
» *De Ordinationibus eorumdem.* Tertia *De Facultatibus Eccleſiarum.* Hujus temporibus *Hugo & Lotharius* Reges Vercellenſem Eccleſiam exornarunt, &c. Attonis Opera vir clariſſimus Joannes Bona Generalis Abbas reformatæ Congregationis ſancti Bernardi, ſeu Fulienſium in Italia ex manuſcripto Codice Vaticano num. 4322. eruit, deſcribi curavit Romæ anno 1664. atque ad Lucam Dacherium Monachum Benedictinum tranſmiſit, qui ea inſeruit tomo 8. à pagina 1. ad 138. Spicilegii ſui. Et ſunt *Capitulare ſeu Capitula Attonis Epiſcopi, liber de preſſuris Eccleſiaſticis, atque Epiſtolæ variæ.* In iiſdem autem Codicibus, tam Vaticano quàm Vercellenſi, erant præterea Sermones ſeptemdecim De diverſis Argumentis, & Polypticus, quem *perpendiculum appellat*, quo noxia redarguere & honeſta ſancire decet, cum Scholiis. Sed quia vix legi poſſunt, ideo tranſcripti non ſunt. Eſt autem dolendum, quòd manuſcriptus Codex Vaticanus, lacunis pluribus in foliis laboret, unde integer omnino ſanuſque haberi non potuit, nec ſanari etiam collatione manuſcripti Codicis Vercellenſis, quem denegarunt Canonici. Floruit Atto uſque ad annum 960. & ultra, de quo Dacherius in prologo ad octavum tomum Spicilegii.

ROTGERUS Monachus ſancti Pantaleonis, Ordinis Divi Benedicti in Urbe Colonienſi, elo-

quenti ſtilo litteris mandavit *Vitam ſancti Brunonis Colonienſis Archiepiſcopi*, qui ſcriptionem ſuam Folcmaro Archiepiſcopo Brunonis ſucceſſori nuncupavit circa annum 970. Cùm enim Bruno mortuus ſit anno 965. Remis; quarto Idus Octobris, in reditu à Conventu Compendienſi, ubi nepotes ſuos, id eſt, Lotharium Regem, & Hugonis Magni filios ab invicem diſſidentes ad concordiam revocavit: vix ante annum 670. hanc ſcriptionem notare poſſumus. Habes Opuſculum iſtud apud Surium ad diem XI. Octobris, de quo mentionem faciunt Trithemius *De viris Illuſtribus Ordinis Divi Benedicti*, Sigebertus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, cap. 130. Ægidius Aureæ-Vallis Monachus cap. 34. *De geſtis Epiſcoporum Leodienſium*, & pleniſſimè Joannes Mabillon ſæculo quinto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti paginâ 334. in præludiis ad Tranſlationem ſancti Maurini Abbatis & Martyris, ubi de rebus geſtis ſancti Brunonis Colonienſis Epiſcopi.

RATHERIUS Monachus Laubienſis doctus, multas paſſus eſt antequam è vivis excederet, fortunæ injurias, quam ſibi ferè ſemper iratam, doctrinâ ſuâ compeſcere adverſam non potuit. Factus Veronenſis in Italia Epiſcopus, quam inſtitutionem in Sede Veronenſi ad annum 928. refert Sigebertus, à quo *Vir miræ ſimplicitatis, ſed experientiâ Liberalium Artium nominatus*, dicitur: & à Luitprando libro 3. cap. 11. *ob Religionem, ſeptemque Liberalium Artium peritiam Veronæ Epiſcopus creatus*. Poſt modicam tranquillitatem Hugone Rege perſequente, Veronâ decedens, Laubias Profeſſionis ſuæ locum ſeceſſit, ubi electus Leodienſis Epiſcopus. Inde Veronæ reſtituitur,

Veronâ iterùm exul ſolvit, miraſque patitur (ut verbo loquar) viciſſitudines re-um. Scripſit multa Ratherius, quæ ferè omnia habentur tomo 2 Spicilegii Lucæ Dacherii Monachi Benedictini, pag. 161. præter Epiſtolam ad Patricium *De Corpore & Sanguine Domini*, quæ in tomo 12. pag. 37. dicti Spicilegii evulgata eſt. Obiit Namuci anno 974. de quo pluribus agit Folcuinus Abbas Laubienſis in Chronico. Ejus autem Scripta ac laudes plurimis proſequitur Joannes Mabillon ſæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 478. ubi ejus Elogium hiſtoricum ampliſſimè contexuit.

680. ADSO Monachus Divi Benedicti, poſtea Dervenſis Abbas factus, circa annum 980. inſigni Litteraturâ, & in temporalibus œconomiâ refulſit, cujus laudes abundè exequitur pag. 849. Auctor libri *Miraculorum ſancti Berchari* Abbatis Dervenſis, quem evulgavit Joannes Mabillon ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti paginâ 844. ibi num. XI. *Poſtmodum excedente vitâ Domno Alberico, Adſo Abbas effectus, Baſilicam Sanctorum à Beato Berchario quondam extructam parviſſimam reputans, maximi Templi fundamenta jecit: duas Villas Drejam, & alteram quæ vocatur Puellare-Monaſterium incuriâ anteceſſorum amiſſas, Cœnobio recuperavit, &c.* Scripſit *Vitam ſancti Berchari*, quæ habetur ſæculo 2. Sanctorum Ordinis D. Benedicti pag. 831. *Geſta quoque ſancti Baſoli Confeſſoris*, quæ ibdem pag. 67. *Tranſlationem & Miracula ejuſdem ſancti Baſoli*, quæ ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 137. Item *Vitam ſancti Frodoberti Abbatis primi Cellenſis* prope Trecas, quam

habēs ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag 626. cum *Hiſtoria Tranſlationis Reliquiarum ejuſdem ſancti Frodoardi*, ſæculo 4. iſtorum Sanctorum tom. 2. pag. 243. Denique *Vitam Manſueti primi Tullenſium Epiſcopi*, quam neſcio an edita ſit. Mortuus eſt Adſo anno 992. de quo in præludiis ſuis ad dictas legendas Joannes Mabillon.

GERARDUS (qui hucuſque anonymus fuit) ſancti Udalrici Epiſcopi Auguſtani Capellanus, & Presbyter ab illo ordinatus, primus circa annum 980. Scripſit *Vitam hujus ſancti Epiſcopi libris duobus*, ipſe oculatus teſtis plurimorum quæ ſcribit. Anonymum edidit Marcus Velſerus Reipublicæ Auguſtanæ Duum-Vir clariſſimus, Auguſtæ Vindelicorum anno 1595. in 4°. Sed Auctoris nomen exprimit manuſcriptus Codex Monaſterii ſancti Emmerami Ratiſponenſis, ante annos quingentos ſcriptus, in quo hæc Vita reperitur ſub titulo poſt Capitulationes ita expreſſo: *In nomine Domini incipit Vita ſancti Udalrici Epiſcopi & Confeſſoris Chriſti, edita à Gerhardo, qui ab eo fuit Preſbyter ordinatus.* Gerardum itaque imposterum licebit appellare Anonymum, qui neſcio an idem cum Gerardo Udalrici Capellano, de quo in Vita num 63. ſeu Præpoſito num. 70. atque Presbytero num. 83. Hos Gerardi Libros de Vita & Miraculis ſancti Udalrici cum ſimplici ſtilo ſcriptos legiſſet Gebehardus Auguſtanus Epiſcopus, eos novo Orationis genere expolire aggreſſus eſt, ut ipſe in prologo ſuo teſtatur: ſed morte præventus, opus perficere non potuit. Fuit is ab ſancto Udalrico Epiſcopus IV. Liutolfo poſt ſeptem Regiminis annos ſuccedens anno 995. mo-

riens anno poſt milleſimum ſecundo. Hanc Gebehardi Commentationem edidit Velſerus cum aliis multis *ad Udalricum* ſpectantibus, anno & loco præcitatis; Gerhardi Opus iterùm obtulit ſub nomine proprii Auctoris Joannes Mabillon ſæculo, v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, pag. 419. & ſeqq. *De Gerardo Preſbytero & Gebehardo Epiſcopo*, ambobus ſancti Udalrici laudatoribus, eodemque tempore viventibus, citatus Mabillon in Obſervationibus præviis ad Vitam ſancti Udalrici pag. 415. Bollandiſtæ ſuis temporibus ad diem 4. Julii.

JOANNES primùm Monachus, & Joannis Abbatis Gorzienſis diſcipulus, poſtea Abbas ſancti Arnulfi Metenſis Ordinis Divi Benedicti, floruit ſæculo Chriſti x. ſub Adalberone Metenſi Antiſtite, ſcripſitque *Vitam ſanctæ Glodeſindis Abbatiſſæ Metenſis, atque hujus Translationem libris duobus:* quorum primus *De Vita ſanctæ Glodeſindis*, habetur ſæculo 2. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 1087. Alter *De Tranſlatione ejuſdem*, quæ anno 830. contigit, habetur ſæculo quarto Sanctorum ejuſdem Ordinis Divi Benedicti, parte ſeu tomo 1. pag. 435. Item *Vitam ſancti Joannis Abbatis Gorzienſis*, ex mandato Deodorici ſeu Theoderici Metenſis Epiſcopi, qui ab anno 964. ad annum 984. Metenſi Eccleſiæ præfuit. Idem Auctor Joanni morienti inter alios adfuit, ut ipſe teſtatur in prologo num. 2. ubi ſe ex alio Monaſterio Gorziam accitum dicit. Et quidem ſub Anſteo Abbate vixit in Metenſi ſancti Arnulfi Monaſterio ex num. 66. unde Gorziam tunc acceſſiſſe dicendus eſt, jam tum Abbas. Siquidem inter Abbates, quos Joannes morti pro-

ximus advocavit, unum ſe nominat. Contigit mors Joannis Abbatis Gorzienſis anno 973. die Februarii 27. cujus Vitam ab noſtro Joanne ſcriptam habes apud Bollandum ad diem dictam Februarii tomo 3. & apud Joannem Mabillon ſæculo quinto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 363. ubi in Obſervationibus præviis de hoc Joanne Abbate ſancti Arnulfi agit.

HELPERICUS Abbatiæ ſancti Galli in Helvetia Monachus & Decanus, ſcripſit anno 975. ad Aſprum *Tractatum de Computo Eccleſiaſtico*, quem habes manuſcriptum in Bibliotheca Viconienſi Ordinis Præmonſtratenſis, Bucilienſi ejuſdem Ordinis; in Bibliotheca S. Germani de Pratis Pariſienſibus, atque editioni habet paratum Joannes Mabillon, de quo ipſe agit tom. 1. Analectorum, pag. 113. & ſeqq. Creditur vixiſſe Hilpericus uſque ad annum 1000. & ultra, cùm in certis exemplaribus ejus computus deſignet annum 1005. at in quodam manuſcripto S. Germani, annus computi præſens deſignatur 975.

ROSVVEITA ſeu *Roſvveidis*, Gandersheimenſis in Germania Sanctimonialis, clara natalibus; ſed clarior in obſcuro ſæculo ob liberales in ſexu fœmineo Diſciplinas, quæ tunc à viris aberant, claruit anno circiter 980. de qua Joannes Voſſius De Hiſtoricis Latinis lib. 2. cap. 41. Scripſit ſolutâ oratione *Vitam ſancti Vvillibaldi Eiſtetenſis Epiſcopi.* Itemque *Vitam ſancti Vvnebaldi primi Heidenshemenſis Abbatis*, quas Surius habet in Vitis Sanctorum, Henricus Caniſius in tomis Antiquarum Lectionum, Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tom. 2. pag. 176. & ſeqq. 365. & ſeqq. Scripſit pariter *Carmine*

Elegiaco Martyrium ſancti Gangulphi Martyris, ſanctorum Dionyſii & ſociorum, & ſancti Pelagii, & alia, quæ in folio impreſſa Nurembergæ anno 1501. curâ & ſtudio Conradi Celtii. Denique, *Penegyricum Othonis primi Imperatoris Carmine heroico, ad preces Othonis ſecundi, & mandatum Gerbergæ Abbatiſſæ ſuæ*, impreſſum cum Hiſtoria Vitikindi Francofurti in fol. anno 1621. apud Aubrios. Itemque in Collectione Scriptorum Germaniæ per Juſtum Reuberum, impreſſa Francofurti in fol. anno 1584. pag. 181. & ſequentibus.

HARTMANNUS Monachus ſancti Galli, clarus circa annum 980. ſcripſit *Vitam ſanctæ Vviboradæ Virginis & Martyris, recluſæ apud ſanctum Gallum*, quæ anno 925. die 2. Maii mortua dicitur, quam primus in lucem protulit Godefridus Henſchenius ad diem 2. Maii menſis, atque doctis, ut ſolet, Commentariis illuſtravit. Idemque Hartmanno ſubjecit etiam *Hepidanni libros duos*, alterum *De Vita*, alterum *De Miraculis*, quos Melchior Goldaſtus antea ediderat, in Collectaneo veterum aliquot Rerum Germanicarum Scriptorum, edito in folio Francofurti anno 1606. Opus autem *Hartmanni de ſancta Vviborada* iterum impreſſum ſæculo v. Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 42. cum Obſervationibus præviis ab Joanne Mabillon Monacho Benedictino.

GERBERTUS Monachus primùm Aureliacenſis claruit anno 990. & ſequentibus, factus poſtea anno 992. Regio favore Remenſis Archiepiſcopus, inde Imperatoriâ gratiâ anno 997. Archiepiſcopus Ravennatenſis, demùm anno 999. Romanus Papa ſub nomine Silveſtri ſecundi.

990.

Doctus fuit maximè in Artibus Mathematicis, quas cùm cæteri hoc tempore ignorarent, magiæ inſimulatus eſt ab Auctoribus ſequentis ſæculi, Summorum præſertim Pontificum inimicis. Scripſit *Epiſtolas plures* Pariſiis impreſſas anno 1611. in 4°. ex manuſcripto Codice Papirii Maſſoni; curis ac diligentiâ Joannis Maſſoni ejus fratris. Item Opuſculum cui titulus, *Diſputatio Chriſtianorum & Judæorum Romæ habita*, impreſſum Romæ anno 1544. in 4°. Item *Commentarium in locum aliquem Porphirii ad Othonem Imperatorem*, quem recenſet Joannes Mabillon tomo 1. ſuorum Analectorum. Ejuſdem Gerberti *Geometria & Rithmomachia* Ms. in 4°. in Bibliotheca olim Thuanea, nunc Colbertina. Sed *Rithmomachia* vetuſtus liber editus cum quatuor libris idiomate ſuo Germanico *De Luſu Schaccorum*, Lipſiæ anno 1616. in fol. à ſereniſſimo Duce Brunſvvicenſi & Luneburgenſi, ſub nomine Guſtavi Seleni, quæ editio rara hodie habetur. Edidit in 4°. Romæ an. 1629. Abraham Bzovius Ord. FF. Prædicatorum, *Vitam ſancti Adalberti Pragenſis Epiſcopi* ſub nomine Silveſtri ſecundi qui Gerbertus eſt: ſed Bollandiſtæ qui eam recuderunt tom. 3. menſis Aprilis ad diem 29. pag. 178. rectè obſervarunt ipſam non eſſe Silveſtri ſecundi, unde Anonymam reliquerunt. Idem cenſet Joannes Mabillon in Obſervationibus præviis ad eandem Vitam, quam edidit ſæculo quinto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 846. etiam Anonymam.

FULCUINUS Monachus Laubienſis, factus eſt hujus loci Abbas poſt mortem Aletranni doctiſſimi viri anno 965. Dominicæ Incarnationis, qui

de ſua promotione ſic loquitur in Chronico Laubienſi: *Poſt hæc Dominus Evrardus* (nimirum Leodienſis Epiſcopus, cujus Ditionis Laubium eſt) *Folcuinum verè peccatorem, ſed & ætate juvenem Laubienſibus præfuit Abbatem.* Abbas factus non otio, ſed Litteris operam dedit, variaque compoſuit, nempe *Chronicon Abbatum Laubienſis Cœnobii* non contemnendum, quod impreſſum legitur tom. 6. Spicilegii Lucæ Dacherii, *Opuſculum De Miraculis ſancti Urſmari ſuo tempore factis*, apud Continuatores Bollandi de Vitis Sanctorum ad diem 18. Aprilis. Demùm *Vitam Folcuini Tarvanenſis Epiſcopi*, quam edidit Joannes Mabillon in Actis Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ſæculo quarto tomo ſeu parte 1. pag. 622. Obiit anno 990. in Abbatia ſua Laubienſi; de quo multa ipſe in ſuo Chronico loquitur, dum de rebus ſuo tempore geſtis, Lucas Dacherius in prætudiis ad tomum 6. Spicilegii, Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro tom. 1. pag. 573. verbo *Folcuinus Monachus.*

LETALDUS Miciacenſis Monachus, ſcripſit *Librum De Miraculis S. Maximini Abbatis Miciacenſis*, quem edidit Joannes Mabillon ſæculo 1. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, pag. 598. Atque hunc Letaldum eundem eſſe putamus qui expolivit *Vitam ſancti Juliani Cenomanenſis Epiſcopi*, etſi Poſſevinus hunc Monachum Cenomanenſem exiſtimat. In illis miraculis ſeriem Epiſcoporum Aurelianenſium, Abbatumque Miciacenſium inſerit Letaldus, qui tempore Ermenthei & Arnulphi Epiſcoporum, atque Annonis, Abbatis ſub finem ſæculi x. ſe vixiſſe teſtatur cap 11. & ſeqq. diſtinguendus à Letaldo altero Abbate

Miciacenſi, de quo iſte agit capite 4. Hæc Joannes Mabillon loco citato pag. 580. in Obſervationibus præviis ad Vitam ſancti Maximini Abbatis Miciacenſis, ſæculo 2. *Sanctorum Ord. Divi Benedicti*

DUDO Collegialis Eccleſiæ Sancti Quintini in Veromandia Decanus, ſcripſit circa annum 996. *Libros tres De rebus geſtis Normannorum*: Opus impreſſum in Collectaneo Hiſtoricorum Normanniæ, operâ Andræa Ducheſnii anno 1619. Pariſiis in fol. apud Sebaſtianum Cramoiſy, viâ Jacobæâ, ſub Ciconiis: de quo mentionem facit Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis.*

AIMOINUS Floriacenſis Aimoino ſancti Germani Pariſienſis ætate junior: natione Aquitanus, Monaſticum habitum in Floriacenſi Cœnobio circa annum 970. ſub Oilboldo Abbate induit, in tenera ætate, ut ipſe loquitur, cujus mater Annentrudis, conſanguinea Geraldi Domini Caſtri de Alba-Terra, filium ſuum in Villa ad Francos dicta inter Ellam Dordoniamque fluvios ſita, cum ſancto Abbone venientem anno 1000. excepit. Educatus Floriaci, hortante præſertim ſancto Abbone Oilboldi ſucceſſore, in Litterarum atque Eloquentiæ ſtudia diligenter incubuit, & ad ſcribendum animum appulit. Scripſit *Hiſtoriam Francorum*, quam ab egreſſu Francorum è Trojana Civitate aggreſſus, ad Pipini Franciæ Regis inaugurationem, hoc eſt, ad annum Chriſtianæ Epochæ 752. quatuor libris pertexere decreverat: ſed ſæculo integro citiùs anno circiter 650. aut 660. in fundatione Floriacenſis Monaſterii deſiit. Ex præfatione verò ad ſanctum Abbatem Abbonem 1000.

ſuum miſſa, oportet ſcripram fuiſſe ante annum 1004. eamque vel ſuſcepto in Vaſconiam itinere, vel alia de cauſa interruptam, nec poſtea ad præſcriptam ſibi initio metam, mortuô impulſore ſuo Abbone Abbate perductam. Hanc autem purgatam ab omni extraneo edidit Andræas Ducheſniusanno 1641. tom. 3 Hiſtoricorum coætaneorum Hiſtoriæ Francicæ apud Sebaſtianum Cramoſium, cujus occaſione doctiſſimam Philippus Labbeus compoſuit *Diatribam De Aimoino Hiſtoriæ Francicæ Auctore, ejuſque Continuatore & Interpolatore Monacho ſancti Germani Pariſienſis*, quam edidit poſt Diſſertationem hiſtoricam De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis ſub finem tomi ſecundi pag. 829. & ſeqq. ubi doctiſſimè de variis hujus Hiſtoriæ impreſſionibus atque interpolationibus. Ad hanc itaque Lectorem remittimus, ubi omnia ad iſtam quæſtionem ſpectantia ad plenum cognoſcet.

Abboni à Vaſconibus in Monaſterio Regulæ ad Garumnam die 13. Novembris anni 1004. occiſo ſuperſtes, ad ſucceſſorem ejus in Abbatia Gauſlenum, Biruricenſem poſtea Archiepiſcopum, *De Miraculis ſancti Benedicti libros duos* ſcripſit, quos primùm quidem è veteribus membranis evulgavit Domnus Joannes de Boſco Cœleſtinus, in ſuo Opere inſcripto, *Bibliotheca Floriacenſis*. Eoſdem poſtea recudit Joannes Bollandus ad diem 21. Martii ſancto Benedicto ſacram, in ſuis Legendis Sanctorum Martii menſis, ac denique poſt illum Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti parte, ſeu tom. 2. pag. 366. & ſequentibus. Scripſit etiam *Sermonem in Feſtivitatibus ſancti Benedicti*, cui inſerti

ſunt nonnuli Verſus ex Mauri cujuſdam Poëtæ ac Diſcipuli ſancti Benedicti, Pauli Diaconi Caſſinenſis, Aldelmi Epiſcopi, Smaragdi Abbatis, aliorumque Poëmatiis delibati. Itemque *Verſus aliquot heroici De prima fundatione Floriacenſis Cœnobii*, quos poſt ſinceram, nulliſque vel admodum paucis intermixtam laciniis, Hiſtoriæ Francorum editionem, publicavit Ducheſnius ipſo fermè initio 3. tomi coætaneorum Hiſtoriæ Franciæ Scriptorum. *Vitam ſancti Abbonis Floriacenſis Abbatis & Martyris* ad Hervæum Clericum, ſancti Pontificis Martini Turonenſis Theſaurarium capitibus XXI conſtantem, quam habes ex manuſcriptis Codicibus in dicta Floriacenſi Bibliotheca. Denique metrico ſcripſit *Opuſculum De Tranſlatione Reliquiarum corporis ſancti Benedicti in Galliam*, quod tandem editum ex Floriacenſibus manuſcriptis ab Andræa Ducheſnio tomo 3. Collectanei ſui Hiſtoricorum Franciæ, & ſæculo ſecundo Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 359. à Joanne Mabillon. Quo autem anno obierit Aimonius Floriacenſis Monachus, quòve ſcribere deſierit, mihi omnino incompertum profiteor. Qui plura cupit, adeat Antonium Poſſevinum in *Apparatu ſacro*, Bellarminum *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 270. Labbeum in Diſſertatione ſua hiſtorica tom. 1. pag. 16. & ſequentibus 17. 18. & 19. ſed potiſſimùm tom. 2. pag. 816. & ſequentibus, in ſpeciali *Diatriba De Aimoino Hiſtoriæ Francicæ Scriptore, ejuſque Continuatore & Interpolatore, Monacho ſancti Germani Pariſienſis*.

ABBO Floriacenſis, ſive ſancti Benedicti ad Ligerim in Epiſcopatu Aurelianenſi Abbas &

Martyr, vir doctus ac ſanctus, cujus doctrinam varia ab illo ſcripta Opera probant, cujus ſanctitatem effuſus ad conſervandam Obſervantiam ſanguis teſtatur. Hujus Abbonis Vitam ac mortem ſanctiſſimè obitam die 13. Novembris; Indictione 2 anno Chriſtianæ ſalut s 1004. in Monaſterio Regulæ ad Garumnam in Diœceſi Vaſatenſi, ab Aimonio Monacho Floriacenſi diſcipulo ejus ac Comite, qui præſens aderat, deſcriptam cum aliquot ejuſdem viri miraculis, habes in Bibliotheca Floriacenſi ſtudio Joannis de Boſco Cœleſtini anno 1605. Lugduni apud Horatium Cardonium publicatam pag. 299. Extant hujus Abbonis nonnulla Opera hactenus in lucem edita, nempe; *Epitome de Vitis Romanorum Pontificum* XCI. collecta ex Anaſtaſii Bibliothecarii Hiſtoria Pontificia, & cum eadem excuſa Moguntiæ anno 1604. in 4. ſtudio atque operâ Joannis Buſæi Noviomagenſis Soc. Jeſu Theologi. *Vita ſancti Edmundi Anglorum Regis ac Martyris*, apud Surium die 20. Novembris. *Epitome Canonum ſeu Collectiuncula* ſub certis materiarum capitibus, quam edidit Joannes Mabillon tom. 2. Analectorum pag. 248. & ſeqq. ubi præludit varia de Scriptis tam editis quàm deperditis Abbonis Floriacenſis, de quo etiam pluribus aget ſæculo 6. *Sanctorum Ord. D. Benedicti*. De eodem Sigebertus cap. 139. libelli De illuſtribus Eccleſiæ Scriptoribus hæc annotat: *Quantùm valuerit in utraque ſcientia oſtendit, cùm ſuper calculum Victorii commentatus eſt.* At in Chronico ad annum 1003. minùs caſtigatè cædem ejus retulit, alioſque etiam ſummos Chronologos in errorem pertraxit. Videndi quoque Glaber Rodulphus libro 3. capite 3.

Joannes Trithemius, & alii Recentiores, cum Labbeo in Diſſertatione hiſtorica De Scriptoribus à Bellarmino recenſitis, tom. 1. pag. 22. Joannes Mabillon loco allegato. Hunc autem huc attulimus ob *Epitomen Canonum*, quam Labbeus obmiſit, quippe nondum evulgatam. Audio recenter à Bibliothecario Benedictinorum S. Germani Pariſienſis, inventas nonnullas ejus Epiſtolas, in manuſcriptis Codicibus quibuſdam Pithoeanis, quos aſſervabat Bibliotheca quædam Pariſina, atque eas haud dubiè non patientur dudum latere ineditas.

NOTKERUS ſive *Notgerus*, patriâ Teutonicus, Leodienſis Epiſcopus, ſucceſſit Evrardo anno 971., qui unctus ac confirmatus à Gereone Colonienſi Archiepiſcopo, magnâ curâ Urbem Leodienſem ornavit, cujus alter fundator appellatus eſt. De eo ita Albericus in Chronico: *Nothegerus vir ſanctus Leodienſis Epiſcopus ordinatus, 36. annis præfuit. Hic Urbem muro circumcinxit, majorem Eccleſiam corpore ſancti Lamberti inſignitam à fundamento renovavit, partem quoque fluminis Moſæ circa Inſulam venire fecit; Caſtrum formoſum Capræ-Montem Urbi nimis contrarium, ex toto cum Eccleſiis ſuis deſtruxit,* Nec ſcientia defuit Notgero Epiſcopo, qui compoſuit *Vitam ſancti Landoaldi Presbyteri*, quam habes apud Surium & Bollandiſtas ad diem 19. Martii. Itemque *Vitam ſancti Remacli* Trajectenſis ſeu Tungrenſis Epiſcopi anno 664. die tertia Septembris mortui, quam habes apud Surium die eadem. Hic Othonis III. Imperatoris gratiâ plurimùm valuit, Epiſcopali Palatio inſtaurato, tranſiit ad alteram Vitam 4. Idus Aprilis in Cœna Domini an. 1007.

humatus in Eccleſia ſancti Joannis Evangeliſtæ, in qua Canonicorum inſtituit Collegium. Qui plura cupit, legat Joannem Chapeavillum in tribus tomis, quos evulgavit *De Epiſcopis ac rebus geſtis Leodienſibus*, ubi multa de Notgero extant.

HARIGERUS primùm Monachus, poſtea Abbas Laubienſis Ord. D. Benedicti poſt Fulcuinum allegatum factus an. 990, quam Eccleſiam piè ac prudenter gubernavit per annos ſeptemdecim. Hic eſt ex antiquioribus, qui ſcripſit *Hiſtoriam de Epiſcopis Leodienſibus*, quam evulgavit cum aliis ejuſdem Ditionis Hiſtoricis anno 1613. Joannes Chapeaville Canonicus & Vicarius in ſpiritualibus ejuſdem Epiſcopatus. Unum etiam *Librum De Corpore & Sanguine Domini*, quem vidi manuſcriptum ſub nomine Harigeri, in Bibliotheca Signiacenſi Ordinis Ciſtercienſis in Archiepiſcopatu Remenſi, quemque Anonymum evulgavit Ludovicus Cellot Soc. Jeſu Theologus, ad calcem Hiſtoriæ Gotteſcalci Prædeſtinatiani, quam edidit in folio Pariſiis anno 1655. Sebaſtianus Cramoiſy. Item *Vitam ſanctæ Berlendis Virginis*, Merbecæ in Belgio, quam ediderunt Bollandus ad diem 3. Februarii, & Joannes Mabillon ſæculo 3 Sanctorum Ordinis Benedictini tom. 1. pag. 14. & ſequentibus, correctiorem & Auctori ſuo aſſertam. Denique *Libros quatuor de Vita & Miraculis ſancti Urſmari* Carmine inculto ac barbaro, præloque indignos, de quibus tamen Bollandiſtæ in Vitis Sanctorum ad diem 18. Aprilis, quos vidi manuſcriptos in Bibliotheca ſancti Vitoni Virdunenſis. Floruit eodem tempore quo Notgerus, obiitque eodem anno 1007. die 31. Octobris. Plura

ra dabunt Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, verbo *Herigerus*, ubi tamen peſſimè ſentit de ætate Herigeri, quem ad an. 590. collocat, niſi mendum ſit Typographi pro 990. quod facilè crediderim. Sigebertus in Catalogo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 128. Aubertus Miræus in Scholio ad dictum Sigeberti Caput. Non omittendus Ægidius Vvaulde, qui anno hujus ſæculi 1628. Vitam ſancti Urſmari & Hiſtoriam ejuſdem Monaſterii Laubienſis evulgavit, collectam ex veteribus Monumentis Laubienſibus, vicinarumque Eccleſiarum ac Monaſteriorum.

MEGENFRIDUS, aliis MEGINFRIDUS, ſive MEGINFREDUS, natione Germanus, Monachus Fuldenſis ſub Othonibus ſecundo & tertio Imperatoribus, ſcripſit *Vitam ſancti Emmerami Ratiſponenſis Epiſcopi*, circa annum 1010. quam dedicavit Arnolfo Comiti Vogburgenſi, tum poſtea Monacho in Abbatia ſancti Emmerami in Urbe Ratiſponenſi, quam habet Henricus Caniſius tomo 2. Antiquarum Lectionum. Idem Mengenfridus ſcripſerat Hiſtoriarum libros 24. quos Joannes Trithemius citat in Vita ſancti Maximi Epiſcopi Moguntini, quæ extat tom. 6. die 18. Novembris, quos intercidiſſe credimus. Vixit anno circiter 1010. de quo plura Caniſius loco cit. Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro* tomo 2. pag. 101. ac Scriptores *De Epiſcopis Ratiſponenſibus*. 1010.

SYRUS Monachus Cluniacenſis, ſancti Maioli Abbatis hujus ſancti loci Diſcipulus, quem poſtea merita extulerunt ad regimen Anonymæ Abbatiæ, ſcripſit circa annum 1010. *Vitam ſancti Maioli Abbatis Cluniacenſis libris tribus ad ſan-*

ctum Odilonem Cluniaci pariter Abbatem, ejuſdem Maioli ſucceſſorem. Ait autem id operis à ſe ſuſceptum fuiſſe, flagitante Vvarnerio ſanctæ Recordationis Monacho, qui Syro miſſo in Italiam ante perfectum Opus, ipſe in Alſatiam directus, Opus imperfectum detulerat, quod ab Syro reverſo poſtea completum eſt. Opus iſtud mixtum variis Carminibus ac Interpolamentis ab Aldebaldo Monacho, ediderunt Bollandiſtæ ad diem xj. Maii menſis, ſed purgatum ab extraneo omni Joannes Mabillon ſæculo 5. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 786. erutum ex manuſcripto Codice Collegialis Eccleſiæ ſancti Martialis apud Lemovices. Habet nonnulla de Syro iſto in Elogio hiſtorico ſancti Maioli cap. 1. pag. 760. ubi agit de Scriptoribus ejuſque Laudatoribus, idem Mabillon loco citato.

1020. OSBERNUS Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus & Cantor, natione Anglus, vir multæ pietatis & eloquentiæ, floruit circa annum 1020 de quo ita Vvilhelmus Malmesburienſis in lib. *De Regibus Anglorum* cap. 8. ubi de Dunſtano: *Plura & non contemnenda de viro volentem dicere revocat Cantuariæ Cantor Oſbernus, qui ejus vitam Romanâ eloquentiâ compoſuit, nulli noſtro tempore ſtilo ſecundus, Muſicâ certè omnium ſine controverſia primus.* Vitam itaque & Miracula ſancti Dunſtani Cantuarienſis Archiepiſcopi libris duobus contexuit, quos ex manuſcripto Colbertino primus edidit Joannes Mabillon ſæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 659 & ſequentibus, & quos nonnulli perperam crediderunt eſſe iſtud Opus, quòd apud Surium die 19. Maii legitur ſub nomine Osberti Monachi, quamvis Opera

utriuſque Osberni & Osberti diverſa ſint. *Vitam* etiam *ſancti Odonis Cantuarienſis Archiepiſcopi*, quam ex eodem manuſcripto Codice Thuano-Colbertino edidit idem Mabillon loco citato pag. 287. Denique *Vitam & Paſſionem ſancti Elphegi Cantuarienſis Epiſcopi & Martyris*, quam habet Bollandus ad diem 19 Aprilis tomo 2 pag. 631. Agunt de Osberno Guillelmus Malmesburienſis loco allegato, Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Bollandus & Mabillon locis citatis, in Commentariis præviis ad Legendas quas ediderunt. Porro quantùm ad Osbertum, ſcripſit *Libros duos, unum de Vita, alterum de Miraculis ſancti Dunſtani Cantuarienſis Epiſcopi* quos Surius edidit ad diem 16 Maii, ſed truncatos ac mutilos; quorum utcumque ſanat vulnera Joannes Mabillon ſæculo tertio Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 701, dum truncata ab Surio reparat & ſanitati reſtituit. Igitur ſicut duos libros de Miraculis & Vita ſancti Dunſtani Osbernus conſcripſerat, ita totidem Osbertus, ſed qui anno circiter 1100 ſcripſerit, cùm ſæpe loquatur de rebus geſtis ſub Lanfranco Cantuarienſi Archiepiſcopo, anno 1089, die 24 Maii humanis rebus exempto, unde annis octoginta vel circiter, Osberno junior eſt.

TANGMARUS Saxo, Decanus Hildesheimenſis, ſcripſit *Vitam ſancti Bernardi ejuſdem Urbis Epiſcopi, ſui Diſcipuli*, quam edidit Chriſtophorus Brovverus Societatis Jeſu in Syderibus Germaniæ anno 1616, correctam ad exemplaria manuſcripta, immiſſamque poſtea in Surianas impreſſiones nuperas ad diem 20 menſis Novembris. Vivebat poſt annum 1023.

ARNOLFUS ex Comite Vogburgenſi, factus

Monachus ſancti Emmerami Ratiſponenſis, florebat anno circiter 1024. contemporaneus Megenfrido, qui ei dicavit vitam ſancti Emmerami, de quâ paulò ante locuti ſumus. Hic ut partem aliquam haberet inter panegyriſtas hujus ſancti Antiſtitis, conſcripſit *Libros duos de Miraculis ſancti Emmerami*, quos ex tenebris Mss. Codicum eduxit Henricus Caniſius tom. 2 Antiquarum lectionum impreſſos, poſt opuſculum Meginfredi de quo ſupra. Hujus meminerunt Antonius Poſſevinus in apparatu ſacro, verbo *Arnolfus Comes:* Joannes Mabillon in Elogio ſuo Hiſtorico Tutonis Ratiſponenſis Epiſcopi ſæculo 5 Sanctorum Ordinis D. Benedicti pag. 108, & ibidem in obſervationibus prævijs ad acta ſancti Vvolfgangi Ratiſponenſis Epiſcopi pag. 811.

ADELBOLDUS Profeſſione Monachus Laubienſis in Ditione Leodienſi, tunc Epiſcopus Ultrajectinus & Henrici III. Imperatoris Conſiliarius. Magnus habebatur teſte Alberico, vir Nobilis, ſapiens & ſummæ virtutis, Henrici Imperatoris Proconſul, in actis bellicis parum fortunatus, in adminiſtratione & regimine ſuo prudentiſſimus, animum applicans ad augmentum Religionis & divini obſequii, locorumque Sacrorum collapſorum reparationem. Factus Epiſcopus anno 1008 vel 1009 poſt mortem Anfridi vel Aufridi de Lovanio Ultrajectenſis Epiſcopi, ſcripſit *vitam Sancti Henrici Imperatoris nomine Secundi*, quam habes in Vitis Sanctorum ad diem 14. Julii, & tom. 5. Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii. Itemque in Sanctis Bambergenſibus, S. Henrico Imperatore, S. Cunegunde Imperatrice, S. Othone Bambergenſi Epiſcopo, cum notis & aliis qui-

buſdam ad ipſos Bambergæ tutelares ſpectantibus, quos Jacobus Gretzerus Soc. Jeſu, edidit in 4. Ingolſtadii anno 1611. Obiit Adelboldus anno 1027. die 27. Novembris, cujus mentionem faciunt Dithmarus in Hiſtoriâ ſuâ, Trithemius De Viris illuſtribus, Joannes de Beka in Hiſtoria Epiſcoporum Ultrajectenſium, Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, verbo *Adelbandus* pag. 8, citans Trithemium lib. 4 cap. 219. Virorum illuſtrium; Sammarthani Fratres in Galliâ Chriſtianâ tom. 1. pag. 824. in Epiſcopis Ultrajectinis.

DITHMARUS vir ſanctus, Sigefridi in Saxonia Comitis filius, ex matre Cunegunda Saxonica natus anno Domini 976. cum adoleviſſet, factus eſt Monachus Cœnobii S. Joannis Magdeburgi ſub Riddago Abbate; mox Præpoſitus Wallibicenſis, & inde Henrico II. Imperatore procurante ſucceſſit Wigberto in Epiſcopatu Merſeburgenſi anno Domini 1018. Scripſit autem *Chronicorum libros ſeptem*, quod Chronicon per quinque Regum tempora digeſtum incipit ab Henrico Humili qui primus hoc nomine & in hujus narrationis ordine imperavit: deinde ab Othone Magno, ſecundo & tertio viciſſim ſibi ſuccedentibus, uſque ad Henricum Pium, quem nomine ſecundum & ſanctum vocamus, protenditur. Iſtud opus impreſſum Francofurti ad Mœnum anno 1580. in folio, cum vita ipſius Dithmari par Reinerum Reineccium. Cedit autem ipſi magnæ laudi (ait Cardinalis Baronius) quòd jam argumentis mille & exemplis innumeris, egregiè fidem Catholicam teſtatam reliquit adverſus ſuos gentiles Apoſtatas, qui noſtro hoc ſæculo ex antris emerſerunt, & ſanè ſinceriſſimus eſt Scriptor. Hæc Baronius,

cum autem annos 10. menſes 7. & dies 7. ſanctè præfuiſſet, Obiit anno 1028. ſuæ ætatis 42. ipſis Kalendis Octobris, & in æde Sacra Mersburgi ſepultus eſt. Ad id porrò quod de obitu ipſius Dithmari diximus, addimus, eum venturæ mortis accepto divinitus nuntio, ex hac vita deceſſiſſe eadem die quâ ſe natum eſſe profitetur. Plura de illo Reinerus Reineccius qui vitam Chronico præmiſit, nos hæc pauca ab Antonio Poſſevino, qui illius mentionem habet in ſuo Apparatu Sacro, verbo *Dithmarus* tom 1 pag. 480.

ADEMARUS ſeu ADHEMARUS, Engoliſmæ in Monaſterio ſancti Eparchii Ordinis D. Benedicti Monachus, vivebat anno circiter 1030; ſcripſit enim *Chronicon & Commemorationem Abbatum Baſilicæ Sancti Martialis Lemovicenſis*, ac Chronicon porrigitur ab anno 829. ad annum Chriſti 1029. quæ impreſſa ſunt apud Philippum Labbeum tom. 2 ſuæ Bibliothecæ Mss. Librorum, de quibus loquitur Joannes Mabillon tom. 1 Analectorum pag. 419. *Item Supplementum ad Libros Amalharii De Divinis Officiis,* de quo diximus ſupra ſæculo IX verbo *Amalharius Metenſis Diaconus:* evulgatum tom. 2 Analectorum Joannis Mabillon pag. 96. Plura de illo locis citatis dicti Labbeus & Mabillon, qui opera Ademari ediderunt.

GUIDO ARETINUS MONACHUS Ord. Divi Benedicti, novam diſcendi Muſicam rationem inveniens, adeò ut paucis menſibus puer addiſceret, quod pluribus annis vix quiſque ætate & ingenio pollens, addiſcere potuiſſet: ſcripſit de hoc argumento librum Prænotatum *Micrologus*, quem Theobaldo Aprutino Epiſcopo dicatum, anno

ætatis ſuæ 34. ſub Joanne vigeſimo, Romano Pontifice Maximo, qui ſucceſſit Benedicto VIII. Romano etiam Pontifici, emiſit in lucem. Et quidem ab eodem Benedicto ter fuit evocatus ad urbem, qui & ejus revolvit Antiphonarium, & aliqua miratus didicit ex eo. Claruit ab anno 1020. ad 1030. & ulteriùs, extatque de toto hoc Negotio ipſius Guidonis Epiſtola inſerta à Baronio Cardinale ſuis Annalibus ſub annum 1022. ad Michaëlem Monachum S. Mariæ Pompoſiani Cœnobii, ut præfert titulus. Hæc nos ex Appatatu Sacro Antonii Poſſevini verbo tenus pag. 694. de quo etiam Sigebertus De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 144. & in Chronico ad annum Chriſti 1028. Joannes Gerardus Voſſius de 4. Artibus Popularibus.

BERNO ex MONACHO Sancti Galli in Alemannia Abbas Augiæ divitis prope Conſtantiam, claruit anno maximè 1030. de quo doctè Bellarlarminus & Labbeus in diſſertatione Hiſtorica Scriptorum Eccleſiaſticorum, quos iſte recenſuit tom. 1 pag. 200: quibus addo ſcripſiſſe etiam Bernonem *Vitam Sancti Meginradi Epiſcopi & Martyris*, quam edidit Joannes Mabillon ſæculo IV. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti parte 2. pag. 63. & ſeqq. Alia apud citatos Bellarminum & Labbeum.

ODORANNUS MONACHUS Sancti Petri Vivi Senonenſis, Ordinis Divi Benedicti, ſcripſit *Chronicon Rerum in Orbe geſtarum* ab anno 675 ad annum 1032. quo florebat in dicto S. Petri Cœnobio. Habetur iſtud Chronicon in Collectaneo veterum Hiſtoriæ Francicæ Scriptorum, procurato variis ſeu quinque tomis in folio, ab Andræa

Ducheſnio, apud Sebaſtianum Cramoiſy Pariſiis anno 1636. & ſeqq.

1040. BRUNO HERBIPOLEOS in Germania Orientalis Franciæ Epiſcopus, idemque Germanus, quem Eiſengrenius vocat Ducem Carnorum & Comitem Artemburgenſem, avunculus Conradi II. Romanorum Imperatoris, ſanctitate & eruditione celebris, clarebat anno circiter 1040. Vir uti doctus collegit (ut inquit Sixtus Senenſis lib. 4 Bibliothecæ Sanctæ) ex Orthodoxorum Patrum Explanationibus, *ſtrictum & elegantem in omnes Pſalmos Commentarium*, cujus initium eſt: *Nova non cudimus, ſed vetera renovamus.* Quin Brunonis hujus Commentarii etiam breves *in Cantica omnia Veteris & Novi Teſtamenti* quæ cum Pſalmis cantantur in Eccleſia Catholica, in Canticum Moyſis, Annæ, Davidis, Iſaïæ, Ezechiæ, Abacuc, ex Teſtamento Veteri. Item ex Novo Teſtamento, in Orationes Zachariæ, B. Mariæ, Simeonis, & in Orationem Dominicam, in Symbola Apoſtolorum, Ambroſii & Athanaſii. Hi omnes Commentarii in Pſalmos & in Cantica ac Symbola, impreſſi primùm anno 1494. Coloniæ ab Antonio Koburger, unde poſteà immiſſi in Bibliothecam Veterum Patrum Colonienſis editionis anni 1618. apud Antonium Hieratum: denique hæc eadem opera Brunonis Herbipolenſis habentur tom. XVIII. Bibliothecæ SS. Patrum editionis Lugdunenſis anni 1677. apud Aniſſonios Fratres. Moritur Henrico II. Imperatore anno Domini 1045. die 17. Maii, qui, ut inquit Joannes Trithemius, Franciæ Orientalis ſingularis Patronus habetur, atque Sanctorum albo adſcriptus fuit. Faciunt mentionem de Brunone

Heibipolenſi Epiſcopo, Sixtus Senenſis loco citato, Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, & cœteri omnes qui de Epiſcopis hujus Sedis in Franconia ſcripſerunt.

Anselmus Leodiensis Canonicus, ſancti Lamberti ejuſdem urbis Scholaſticus, deinde Namurcenſis Decanus, pietate & doctrina conſpicuus, ſcripſit ad inſtantiam Idæ ſancti Cæciliani Colonienſis Abbatiſſæ *Hiſtoriam Epiſcoporum Leodienſium*, à ſancto Theodardo qui vivebat circa annum *666*. uſque ad Vvazonem qui Richardo Hannonienſi ſucceſſit anno 1041. obiitque anno 1048. hanc Joannes Chapeaville Vicarius Generalis in ſpiritualibus dicti Epiſcopatùs & S. Lamberti Canonicus, eduxit in publicum Leodii in 4. anno 1612. cum aliis quatuor auctoribus qui de Epiſcopis Leodienſibus ſcripſerunt, Godeſcalco & Nicolao Canonicis, Stephano Leodienſi Epiſcopo, & Raynero ſancti Laurentii in Suburbio ejuſdem urbis Monacho. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Joannes Chapeaville in præludio ad ejus Hiſtoriam à ſe editam.

Hugo Lingonensis Epiſcopus factus anno 1030. cognomento de Britolio, filius Gilduini Comitis de Britolio in Agro Belvacenſi, aſſumptus ad hanc Sedem Roberto Rege, cum anteà fuiſſet Clericus Carnotenſis atque Monachus Cluniacenſis. Scripſit *Tractatum de Corpore & Sanguine Domini contra Berengarium*, quem anno 1647. edidit Lucas Dacherius in fol. in Appendice ad Opera Lantfranci Cantuarienſis Archiepiſcopi. Hugo autem poſt 18. Sedis annum à Lingonenſi-

bus pulſus à Sede anno 1048. propter ſimoniam, adiit Judicium Leonis Papæ in Concilio Remenſi anno 1049. ubi depoſitus fuit. Inde in Monaſterium S. Vitoni Virdunenſis ſeceſſit, ſub Vvaleranno fratre ſuo & Abbate factus Monachus, ubi anno incomperto mortuus eſt. Vide Galliam Chriſtianam Sammarthanorum tom. 2. pag. 658. in Epiſcopis Lingonenſibus, ubi plura de illo.

1050. HEPIDANNUS Monachus ſancti Galli in Helvetia Ordinis Divi Benedicti claruit ab anno 1050. vel circiter ad annum 1080. Scripſit *Chronicon*, quod incipiens ab anno 709. deſinit in anno 1044. quo florebat, impreſſum cum multis aliis ad Abbatiam S. Galli ſpectantibus in Collectaneo Rerum Alamannicarum, quod in fol. Francofurti editum eſt anno 1606. typis Vvechelianis, ex curâ & ſtudio Melchioris Haiminsfeldii Goldaſti, viri in eruendis è tenebris Antiquitatibus laborioſiſſimi. Idem ſcripſit Hepidannus *Libros duos de Vitâ & Miraculis Sanctæ Vviboradæ*, ſed longè ſerius, quos obtulit poſt annum 1072. Udalrico Abbati S. Galli, quoſque primus edidit in Collectaneo citato Goldaſtus, ſed poſt ipſum Bollandiſtæ Jeſuitæ in Legendis Sanctorum ad diem 2. Maii. Agunt de Hepidanno Goldaſtus & Bollandiſtæ locis citatis plenè, Joannes Mabillon ſæculo 5. SS. Ordinis D. Benedicti pag. 42. in obſervationibus præviis ad vitam S. Vviboradæ Virginis & Martyris, quem nos circa annum 1080. mortuum credimus.

GUALDO CORBEIÆ Gallicæ in Picardiâ Ordinis D. Benedicti Monachus, ſub medium ſæculi XI, *Vitam S. Anſcharii Hamburgenſis Epiſcopi Verſibus reddidit & Adalberto Bremenſi Ar-*

chiepiſcopo dedicavit, quam edidit ex Mss. Codd. Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tom. 2. pag. 115. & ſeqq.

DROGO BELGA Monachus Cœnobii S. Vvinoci, quæ civitas in Belgio eſt, deinde Geſtellenſis Paſtor, poſtremò Morinorum Epiſcopus creatus anno 1036, quibus præfuit cum laude annos plus minus XXXIII, poſt quos in pace quievit anno 1078, vel juxta alios ſequenti. Scripſit *Vitam S. Godolenæ* quam habet Surius ad diem 6 Julii tom. 4. *Vitam Sancti Oſvvaldi Northumbriæ in Anglia Regis*, de quo Surius ad diem 5 Auguſti. Addidit etiam libro primo *De vitâ S. Vuinoci Abbatis, ſecundum & tertium*, qui Mss. Bergis aſſervantur in eodem Monaſterio S. Vvinoci. Plura dabunt de Drogone Belga Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 2, verbo *Bolonienſes Epiſcopi* pag. 430, ubi de Epiſcopis Tarvanenſibus ſeu Morinenſibus.

HELGALDUS ſive HELGAUDUS Floriacenſis Monachus ſcripſiſſe dicitur circa annum 1050 *Vitam Roberti Regis Francorum*, editam primùm ex Bibliotheca Petri Pithoëi Trecenſis ac Pariſienſis Cauſidici, anno 1596. in folio. Francofurti Vvechelianis typis, inter undecim veteres Hiſtoriæ Francicæ Scriptores ab anno 900 ad 1283. Recudit illam poſtea in Collectaneo ſuo Hiſtoricorum Franciæ coætaneorum Andræas Ducheſnius, quem vide.

VVITPO ſeu VVIPPO Presbyter Germanus, Henrici tertii Imperatoris Sacellanus, clarus circa ſæculi undecimi medium, ſcripſit *Vitam Conradi Salici patris Henrici tertii*, quam evul-

gavit ex Mſs. Codicibus Joannes Piſtorius tom. 5 pag. 421 Collectionis ſuæ Scriptorum veterum de Rebus Germanicis, quam edidit 3 in fol. tomis Francofurti Vvechelianis typis, annis 1582, 1584 & 1607. Scripſit etiam *Panegyricum in laudem Henrici III. Imperatoris*, editum tom. 2 Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii. Agunt de Vvitpone Piſtorius & Caniſius in præludiis ad ejus opuſcula, quæ evulgarunt; Poſſevinus parciſſimè in Apparatu Sacro.

EVERVINUS ſeu EBERVINUS Monachus Natione Germanus & Abbas Monaſterii ſancti Mauritii Theologienſis ſive Toleienſis in Archiepiſcopatu Treverenſi, Congregationis Cluniacenſis, circa annum 1050 ſcripſit *Vitam S. Simeonis Syracuſani Monachi Trevirenſis*, quæ extat apud Surium ad diem 1 Junii. Attribuitur hæc à nonnullis Ebervvino Abbati S. Maximini Treverenſis, ſed temporum ratio reclamat: obiit enim S. Simeon anno 1035 die 1 Junii, quo tempore prædictus Ebervinus in vivis jam eſſe deſierat. Affinitas autem nominum Ebervvini & Evervini occaſionem errori præbuerunt. Hæc Arnoldus Vuion in Ligno Vitæ, ac poſt ipſum Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro. Addo ego in Catalogo Abbatum S. Maximini Treverenſis, quem habes tom. 4 Galliæ Chriſtianæ, nullum Abbatem hujus nominis legi.

EVERSHELMUS Monachus primùm Altimontis juxta Malbodium in Hannonja, deinde hujus loci factus Abbas anno 1048, ſcripſit circa hoc tempus *unum librum De Vitâ S. Popponis Abbatis Stabulenſis cognati ſui*, quem habent Laurentius Surius & Bollandus ad diem 25. Januarii. Inde factus Abbas S. Petri Gandavenſis anno 1058, ubi

mortuus eſt anno 1069. Vide Bollandum de illo in præludiis ad Vitam ſancti Popponis, & Sammarthanos Fratres tom. 4 Galliæ Chriſtianæ, in Abbatibus Altimontis & ſancti Petri Gandavenſis.

DEODUINUS ſeu THEODUINUS Epiſcopus Leodienſis ſucceſſit Vvazoni ab anno 1048 ad 1075 quo mortuus eſt. Scripſit *inſignem Epiſtolam ad Henricum Galliæ Regem de Corpore & Sanguine Domini*, quam Cardinalis Baronius & Joannes Chapeaville perperam ſub nomine Durandi Leodienſis Epiſcopi & quidem mutilam ediderunt, ex Ms. Cod. Ludovici Martelli Civis Rothomagenſis; integram autem atque auctori ſuo reſtitutam Joannes Mabillon tom. 4 Analectorum pag. 396. Idem ipſe Codex nunc aſſervatur in ampliſſima Bibliotheca eruditi viri Emerici Bigotii, quo in Codice non Durandi nomen, (quippe qui ante natam Berengarii Hæreſim devixit, anno ſcilicet 1024) adſcriptum legitur: ſed prima duntaxat Littera D, Deoduinum ſeu Theoduinum ſignificans, quo eodem modo ejus nomen decurtatum legitur in Cod. Ms. ſancti Audoeni Rothomagenſis, quem Codicem cum Bigotiano Contulit Joannes Mabillon.

VVIBERTUS ſeu GUIBERTUS, Olim Archidiaconus Tullenſis, cum S. Leo IX. poſtea Romanus Pontifex, eſſet tantum Tullenſis Epiſcopus; quem in multis itineribus ſecutus eſt, ſcripſit circa annum 1060 *Libris duobus Vitam hujus ſancti Pontificis*: quam primùm à Jacobo Sirmondo editam, Henſchenius & Papembroxius eruditi ejuſdem Societatis viri, cum duobus Mss. Codd. collatam & auctam ediderunt inter Acta Sancto- 1060.

rum tom. 2. ad diem 19. Aprilis. Opus accuratum in rebus S. Leonis IX. recenſendis.

METELLUS TEGERSEENSIS ſive TEGERSENSIS Monachus Ord. Divi Benedicti vivebat circa annum 1060, antiquiſſimus Boicorum Poëtarum. Reliquit à ſe conſcriptas Eclogas quas inſcripſit Quirinalia in laudes Beati Quirini glorioſi Martyris, quas primùm ex apographo emiſit in lucem Henricus Caniſius Juris utriuſque Conſultus Ingolſtadii in tom. 1. Antiquæ Lectionis. De Metello Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro tom. 2 pag. 105, & Caniſius in Prælūdiis Quirinalibus à ſe evulgatis, appoſitis.

JOANNES XIPHILINUS Patriarcha Conſtantinopolitanus ſub Conſtantino Duca factus anno 1066, juxta Baronium in Annalibus ad hunc annum. Ut auctores ſunt Zonaras & alii, hic Trapezunte oriundus & valdè doctus, qui omnibus ſponte derelictis, Monaſteria frequentavit, ſolitariam diu vitam egit, ac denique Patriarchali Sede cohoneſtatus fuit. Hujus extat homilia unà græcè & latinè apud Jacobum Gretzerum in opere ſuo *De Cruce* inſcripto, ſed hæc quid inter tantas quas aſſiduus enuntiando Evangelio Xiphilinus compoſuit? Scripſit itaque *Homilias in Evangelia Dominicalia totius Anni*, quæ Mss. Græcè extant ſub ejus nomine in Bibliotheca Sereniſſimi Bavariæ Ducis Cod. 91, & in Vaticana ex Ms. Codice Heidelbergenſi Palatino, num. 221, digniſſimæ quæ in publicum prodeant. Mortuus eſt juxta Baronium anno 1080, de quo loquuntur Zonaras, aliíque Scriptores Græci; de Scriptis autem Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro tom. 1. pag. 955, verbo *Joannes Xiphilinus*.

Folcardus Monachus Cœnobii S. Bertini Sithivenſis, Congregationis Cluniacenſis, circa annum 1060 ſcripſit *Vitam S. Bertini Abbatis Sithivenſis, & Vitam S. Audomari Epiſcopi Morinenſis*, quarum utraque impreſſa jacet inter Legendas Laurentii Surii labore collectas, altera quidem S. Bertini ad diem 5 Septembris, altera S. Audomari ad diem 15 ejuſdem Septembris. Meminit Folcardi Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro tom. 1 pag. 573, & Joannes Mabillon ſæculo 2 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, dum loquitur vel affert Legendas iſtorum Sanctorum.

Durandus Monachus Fiſcamnenſis in Normannia, cum circa annum 1070 virtute ac ſcientiâ plurimùm floreret, eductus è Cœnobio Fiſcamnenſi, datus eſt in primum Abbatem Eccleſiæ de Troarno, teſte Roberto de Monte ſancti Michaëlis, in Tractatu ſuo De Abbatiis & Mutatione Abbatiarum Neuſtriæ. Troarnum autem ſancto Martino Sacrum, Ordinis Divi Benedicti in Epiſcopatu Bajocenſi ad Divam fluvium, tunc temporis à Rogerio de Montegomerico filio Rogerii Vice-Comitis Oximenſis fundatum, in vico ſuo cui nomen Troarnum. Paucis multa complectitur (quoad doctrinam Durandi Abbatis Troarnenſis) Ordericus Vitalis Lib. 4 Hiſtoriæ ſuæ, ubi ſic loquitur. *Gerbertus Fontinellenſis, Ainardus Divenſis ac Durandus Troarnenſis, quaſi tres ſtellæ radiantes in firmamento Cœli; ſic iſti tres Archimandritæ multis modis rutilabant, Religione & caritate, multiplicique peritiâ pollebant, ſtudioque divinæ laudis in Templo Dei jugiter inhiabant.* Porro egregium ſcientiæ Durandi Troarnenſis monumentum eſt *Tractatus De Corpore & San-* 1070.

guine Domini contra Berengarium, quem primus in lucem è tenebris eduxit Dominus Lucas Dacherius, ediditque ad calcem operum S. Lanfranci Cantuarienſis Epiſcopi, Pariſiis in folio anno 1647 apud Joannem Billaine. Ejuſdem Durandi mortem pretioſam, ſic expreſſit idem Ordericus Lib. 7 Hiſtoriæ ſuæ. *Durandus ſiquidem Troarnenſis Abbas grandævus, ab infantiâ Monachus, Religione & ſapientiâ præcipuus, Eccleſiaſtici Cantus & divini Dogmatis Doctor peritiſſimus, ſibi durus carnifex, poſt multos in Dei cultu labores, in lectum decubuit; & benè ut prudens & fidelis ſervus, ire ad Curiam Domini ſui paratus, tertio Idus Februarii de ſæculo migravit. Venerabiles Diſcipuli Glebam Religioſi Doctoris in Capitulo ſuo reverenter ſepelierunt, & in Candido Lapide qui ſuppoſitus eſt, Epitaphium hoc addiderunt.*

Hac tegitur tumbâ, bonus ac venerabilis Abbas
Durandus, noſtri norma Monaſterii
Ad Domini laudem, præſentem condidit Ædem,
Quâ ſibi propitium credimus eſſe Deum.
Luce ſub undenâ februi, reſolutus habenâ
Carnis, ad Angelicam dirigitur Patriam.

Videndus de illo Lucas Dacherius in Appendice ſuâ ad Opera Lanfranci Cantuarienſis Archiepiſcopi, ubi varia præmittit lectu digna de Durando Abbate Troarnenſi, antequam ejus opus evulget. Nec te fallat, Lector amice, Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, verbo *Durandus à ſancto Porciano*, quem erroneè appellat Leodienſem Epiſcopum, & cui attribuit Epiſtolam ad Henricum Galliæ Regem *de Corpore & Sanguine Domini,*

ni, & cujus vult meminiſſe Guitmundum lib. 1 de Corpore & ſanguine Domini. Nam Epiſtola iſta, nec eſt Durandi à ſancto Porciano Ordinis Fratrum Prædicatorum, qui nondum natus erat tempore Henrici primi Galliarum Regis: nec Durandi etiam Leodienſis qui mortuus erat, antequam Henricus primus eſſet Galliæ Rex: ſed Deoduini Leodienſis Epiſcopi, ſcripta inter annum 1048 quo Deoduinus eſt factus Leodienſis Epiſcopus, & 1060 quo mortuus eſt Henricus primus Galliæ Rex, poſt exortam Berengarii Hæreſim. Quantùm autem ad Guitmundum qui Libro 1. *De Corpore & Sanguine Domini*, meminit operis Durandi de eodem argumento: non intelligendus eſt vel de Durando Leodienſi qui nihil ſcripſit, nec de Durando de ſancto Porciano, cujus nihil extat ſpeciale de Corpore & ſanguine Domini, ſed de Durando Troarnenſi Abbate, de quo loquimur, & cujus opuſculum de hoc argumento.

GERARDUS primùm Monachus & Ædituus ſeu Sacriſta Corbeienſis Monaſterii, tum poſtea Cellerarius, factus deinde Abbas ſancti Vincentii Laudunenſis, circa annum 1070 in locum Fratris Reginarii ſuffectus, vir pietate ac ſanctitate inſignis, velut acta ipſius teſtantur, quæ ſuo ſtilo proſecutus eſt Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino lib. 2 Obſervationum, ad diem 5 Aprilis. Hic cum Cellerarii officio apud Corbeiam fungeretur, ſcripſit *Vitam ſancti Adhalardi Abbatis Corbeienſis*, quod præſtitit occaſione receptæ ſanitatis per ſanctum Virum, qui ipſum ab improbo capitis dolore liberaverat. Hanc ediderunt Surius & Bollandus ad diem 2 Januarii, & Joan- 1070.

nes Mabillon ſæculo 4 Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 1 pag. 345. Ex Abbate ſancti Vincentii Laudunenſis, poſtea circa annum 1077 Abbas præficitur Monaſterio S. Medardi Sueſſionenſis: ſed à Berthâ Regina Philippi Regis conjuge pulſus, Cœnobium Silvæ Majoris Diœceſis Burdegalenſis fundat circa idem tempus, eique primus Abbas præeſt anno eodem 1077 de quo ſic Chronicon Malleacenſe: *Anno* 1077, *Giraudus ædificare cœpit Cœnobium ſanctæ Mariæ Silvæ Majoris & obiit* 1095. 7 *Idus Aprilis.* De illo agunt quiſquis auctor eſt vitæ S. Arnulphi Sueſſionenſis cap. 18, ſive is ſit Liziardus Sueſſionenſis, ſive Hariulphus Aldemburgenſis Abbas; Martyrologium Benedictinum Hugonis Menardi ad diem 5 Aprilis, Joannes Mabillon & Bollandus locis indicatis; Sanmarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tomo 4 in Catalogis trium Abbatiarum ſancti Vincentii Laudunenſis, ſancti Medardi Sueſſionenſis, & Silvæ Majoris. Imò plura de illo promittit idem Joannes Mabillon ſæculo ſexto Sanctorum Ordinis D. Benedicti, ad annum 1095, ubi ejus Elogium Hiſtoricum poſt Hugonem Menardum, ex variis monumentis conſcribet.

CONRADUS ſeu CONRARDUS Henrici IV. Imperatoris Præceptor, eoque ſollicitante factus Epiſcopus Ultrajectinus poſt Guillelmum anno 1075, ſcripſiſſe dicitur librum, quem alii adſcribunt Vvaldramo Naumburgenſi in Saxonia Epiſcopo, alii Vvenerico Vercellenſi Epiſcopo. Inſcribitur, *Apologia de Unitate Eccleſiæ conſervanda, & Schiſmate inter Henricum IV. Imperatorem ac Gregorium VII. Pontificem Maximum:* Quam ex Ms. Codice Fuldenſis Abbatiæ erutam Marquar-

dus Freherus inſeruit, primò Volumini Veterum Hiſtoriæ Germanicæ Scriptorum, ex tribus editis in fol. Francofurti Vvechelianis typis annis 1600, 1602, & 1611 Hanoviæ. Conſtructa majori Eccleſia Ultrajectenſi, ſumptibus potiſſimùm Henrici IV. Imperatoris, Conradus occiſus eſt anno 1099 octavo Kalendas Maii, de quo abundè Joannes de Beka in Chronico de Epiſcopis Ultrajectinis, Joannes à Leidis Carmelita, Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 1 pag. 828 in Archiepiſcopis & Epiſcopis Ultrajectenſibus, poſt plures alios quos allegant.

GREGORIUS Papa VII, longè ante Pontificatum ſub nomine Hildebrandi, ab anno 1049 celeberrimus, ab anno 1073 per annos duodecim menſem unum & dies tres ad annum 1085 diem 25 Maii Cathedram Romanam tenuit, libertatemque Eccleſiaſticam pro viribus contra Imperatorem tuitus eſt. Scripſit *inſignem Commentarium in ſeptem Pſalmos Pœnitentiales*, quem quia Mss. Codices Gregorio adſcribunt, ideò ob aliquantam quam præ ſe fert antiquitatem, ob ſtilum & pietatem, ſancto Gregorio Magno adſcriptus eſt, atque inter ejus opera etiam impreſſus: licèt ad tempora Henrici IV. ſpectet ex iis quæ narrantur, ut rectè notavit Petrus de Guſſanvilla, in ultimâ edititione Operum S. Gregorii Magni, quam 3 in folio tomis procuravit Pariſiis apud magnam Societatem Bibliopolarum. De Cœteris Gregorii VII. operibus vide Bellarminum & Labbeum in operibus ſuis de Scriptoribus Eccleſiaſticis, quibus hoc opuſculum eſt ſupplementum tantùm.

BENNO Cardinalis & Hoſtis Gregorii Papæ VII. infeſtiſſimus, ſcripſit *Vitam illius*, vel

potiùs optimi Pontificis famam libris duobus proſcidit, quos edidit Melchior Haiminsfeldius Goldaſtus Hanoviæ in 4°. anno 1611, cum ſcriptis penè omnibus contra Gregorum VII. facientibus, incluſis in opere iſto quod inſcripſit, *Apologiam Principum Germaniæ pro Henrico IV. Imperatore contra Criminatores, &c.* Ibidem itaque aperti Gregorii ſeptimi hoſtes idem faciunt, Conradus Epiſcopus Ultrajectinus in *Oratione pro Imperatore contra Papam*, pag. 48. Idem Vvaldramus Naumburgenſis Epiſcopus, *in Epiſtola ad Lantgravium Thuringiæ pro Imperatoris fide contra Papam* ibid. pag. 51, & *Apologiarum pro Imperatore libris tribus*, ibid. pag. 53: & *Opuſculo de Inveſtitura Epiſcoporum facienda per Imperatores*, ibid. pag. 226. Idem Otbertus Leodienſis Epiſcopus, *Epiſtolâ de Vitâ & obitu Henrici IV. Imperatoris*, ibid. pag. 204: & Everhardus Saliſburgenſis Archiepiſcopus, *Oratione de Hildebrandi Anti-Chriſtiano Imperio*, ibid. pag. 237: denique *Supplex Libellus Decani & Conventualium Abbatiæ Lauriſhamenſis* ad Henricum V. Imperatorem contra Hildebrandinos Monachos de Hirſaugia, ibid. pag. 233. Eundem inſectatus eſt Vvenericus Vercellenſis Epiſcopus in opere, *de Unitate Eccleſiæ conſervanda & de Schiſmate inter Henricum IV. Imperatorem & Gregorium VII Romanum Pontificem*, quod primò Baſileæ, impreſſum eſt anno 1557 in Collectaneo Antiquatum Legum Salicarum, Saxonicarum & Germanicarum in fol. cura & ſtudio Joannis Heroldi, dein tom. 1 Collectanei Veterum de Rebus Germanicis Scriptorum Marquardi Freheri, anno 1600 Francofurti in fol. typis Vvechelianis; denique Argentorati annis

1609 & 1618. cum variis. Sed contra hos in patrem ſuum armatos filios, fideles & ſinceri ejuſdemque temporis Scriptores multi, quos Ingolſtadii variis temporibus edidit Jacobus Gretzerus Societatis Jeſu, Gregorii VII. defenſor fortiſſimus: nempe Gerhohus Abbas Reicherſpergenſis, *in Syntagmate de Henricis IV & V Imperatoribus, & de Gregorio VII & nonnullis conſequentibus Pontificibus*, Ingolſtadii in 4° anno 1611. Item Bertoldus ſeu Belnaldus Presbyter Conſtantienſis *in Opuſculis quibuſdam Apologeticis pro Gregorio VII.* quæ Gretzerus edidit ad calcem tomi ſecundi defenſionis Bellarmini, Ingolſtadii anno 1609 paginâ 43; & Opuſculo *De vitanda Excommunicatorum Communione*, apud Gretzerum pag. 237, impreſſo in Opere *contra Replicatorem ſeu Melchiorem Guldaſtinum*, Ingolſtadii anno 1612. in 4°. Sanctus Gebhardus Saliſburgenſis Archiepiſcopus, *in Epiſtola ad Herimannum Metenſem Epiſcopum*, ibidem paginâ primâ & ſequentibus, relata à Gretzero contra Replicatorem: Et Stephanus Epiſcopus Halberſtatenſis, *Epiſtolâ contra Schiſmaticos*, ibidem relata paginâ 301. Paulus denique Bernridenſis Abbas *in Vita Gregorii VII.* quam ſcripſit contemporaneus teſtis, & idem Gretzerus edidit Ingolſtadii anno 1610. in quarto. Hæc pauca de ſibi adverſis hujus alteriuſque ſæculi Scriptoribus, pro & contra Gregorium VII.

Michael Psellus Præfectus ſtudiis Michaëlis Ducæ Imperatoris, qui fuit Conſtantini Ducæ filius, & anno 1071. Romano Diogeni ſucceſſit in regimine Orientalis Imperii. Floruit anno 1071 & ſequentibus, inſignis ob magnam re-

rum philoſophicarum & divinarum ſcientiam, quam probant plurima ejus Opuſcula tam impreſſa quàm etiam manuſcripta adhuc latitantia in variis Bibliothecis. Spectant ad Michaëlem Pſellum *Paraphraſis ſeu Commentarius in Cantica Canticorum*, græcè editus à Joanne Meurſio anno 1617. in 4°, unà cum Euſebii in idem Canticum paraphraſi. *De ſanctiſſima Trinitate* Græco-latinè cum Cyrillo contra Neſtorianos in 8°, Auguſtæ Vindelicorum anno 1611, cum Notis per Vvegelinum. *Dialogus de Energia & Operatione Dæmonum*, ex Græco à Petro Morellio Pariſiis in 8° apud Guillelmum Chaudiere anno 1577. *Iambi in vitia & virtutes*, græcè in 8° Baſileæ 1544, cum ejuſdem *Iſagoge in Tantalum & in Circen* ibid. *& Allegoria de Sphinge* ibid. typis Oporinis. Nec tantùm Theologus, ſed & Philoſophus & Mathematicus & Phyſicus extitit, ut Opera ejus ſequentia demonſtrant. Habetur enim Michaëlis Pſelli *Introductio in ſex Philoſophiæ modos, & Compendium quinque Vocum & decem Prædicabilum*, græco latinè Pariſiis in 12° anno 1541. *In Librum Ammonii Hermæi De Interpretatione* Commentarius græcè in folio Venetiis anno 1503 apud Aldum. Ejuſdem *Metaphraſis Libri ſecundi Poſteriorum*, Emanuele Margunio interprete, in 8° Venetiis apud Juntas anno 1575. *in Phyſicam, vel in octo libros Phyſicorum* Commentarius, Joanne Baptiſta Camotio interprete, in folio Venetiis anno 1554. *In quatuor Mathematicas Diſciplinas* græcè Pariſiis in 8° anno 1545. Idem latinè interprete Guillelmo Xilandro, cum ejus Annotationibus in 8° Baſileæ 1556, typis Oporinis. Idem latinè per Vinetum in 8° Pariſiis anno 1557. apud Cavellat.

Hoc Compendium Mathematicum editum pariter in 8° Lugduni Batavorum anno 1647. *De Ratione victus ad Conſtantinum Imperatorem*, latinè Georgio Valla interprete, in 8° Baſileæ anno 1529. *De lapidum virtutibus* græco-latinè à Philippo Mauſſaco Toloſæ in 8° anno 1615. Extant adhuc alia Opuſcula manuſcripta in Bibliothecis, Regia Gallica, Imperatoria Vindobonenſi, Vaticana, & alibi : quæ hîc recenſere, otioſum ac tædioſum fuerit.

VVILLERAMUS Germanus, Monachus Fuldenſis Ordinis Divi Benedicti, deinceps autem Abbas ſancti Petri Merſeburgenſis Congregationis Cluniacenſis, qui claruit anno 1070, ſcripſit *in Canticum Canticorum Epithalamium de Chriſti & Eccleſiæ nuptiis*, ex diverſi generis Carminibus proſâ intermixtis Libros tres, quorum initium eſt, *Cùm Majorum ſtudia*, *&c.* Hæc autem Vvillerami Abbatis Paraphraſis in Cantica Canticorum gemina ; prior Rythmis Latinis, altera veteri Linguâ Francicâ, cum Explicationibus & Notis, quibus veterum vocum Francicarum ratio redditur, edita cum Dracontio in Exameron Lugduni Batavorum anno 1598. per P. Merulam in octavo. Vide Poſſevinum in *Apparatu ſacro* tomo 2 pag. 548.

URSIO Abbas Altimontis Ordinis Divi Benedicti juxta Malbodium in Hannonia, ſcripſit circa annum 1080 *Hiſtoriam ſancti Marcelli Papæ libris duobus*, quam Lietberto Cameracenſi Epiſcopo circa ſæculi noni finem nuncupavit, quamque retulit Bollandus ad diem 16 Januarii : ubi in Commentariis Acta ſancti Marcelli Papæ prævius, de Urſione loquitur. 1080.

DESIDERIUS Abbas Caſſinenſis floruit etiam circa annum 1080. doctrinâ ſimul & ſanctitate, unde factus ob præſtantiam meritorum Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Ceciliæ. Scripſit dum eſſet Abbas Caſſinenſis, *Miracula à ſancto Patre Benedicto ejuſque Diſcipulis facta in Italia Dialogicè libris tribus*, quos ex manuſcriptis codicibus erutos ediderunt Bollandiſtæ ad diem 21. menſis Martii, cum aliis ad ſanctum Benedictum ſpectantibus, & Joannes Mabillon ſæculo 4 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 2 pag. 425. Hic defuncto Gregorio VII Romano Pontifice anno 1085 die 25 Maii, ſuffectus in ejus locum & labores, poſt menſes circiter decem mortuus eſt. De illo Ant. Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, tomo 1. pag. 419, verbo *Deſiderius Abbas ſancti Benedicti*, & quotquot nuperi ſcripſerunt de Summis Pontificibus.

JOANNES SCYLITZES, dignitate atque officio Curopalates, vixit extremo Chriſti ſæculo undecimo, ſub Alexii Commeni Imperatoris initium; de quo Bellarminus, & Labbeus in Diſſertatione hiſtorica de Scriptoribus à Bellarmino recenſitis tomo 1 pag. 555. *Ejus Hiſtoria anno* 813. ſive à fine Imperii Michaëlis Rangabi Curopalatæ ubi deſinit Theophanes, inchoata, *deſinit ad annum* 1081, quo Alexius Commenus factus eſt Imperator Græcorum. Hæc à Joanne Baptiſta Gabio latinè reddita, Venetiis prodiit in minori folio: nuſquam verò græcè tota excuſa fuit, ſed pauca duntaxat excerpta, ab anno ſcilicet 1007 ad annum 1081, quæ græcè & latinè ſubjecta fuerunt Compendio hiſtorico Georgii Cedreni, cum aliquot Notis Jacobi Goari Ordinis Fratrum

Prædicatorum, anno 1647 Pariſiis in Typographia Regia excuſo. Hæc nos ex citato Labbeo, cui addimus extare manuſcriptum codicem Græcum Joannis Scylirzæ Curopalatæ, Romæ in Bibliotheca Reverendorum Patrum Oratorii, ut audio, itemque in Meſſanenſi ſancti Salvatoris, ut certò ſcimus: unde Græcus textus Latino facilè adjungi poſſet.

Theophylactus Acridæ in Bulgaria Epiſcopus, claruit anno circiter 1080, de quo plenè loquuntur Bellarminus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, & Labbeus ibidem tom. 2 paginâ 415 & ſequentibus, quibus addo in Supplementum Operum quæ recenſent, Commentaria Theophilacti *in quatuor ex minoribus Prophetis*, nimirùm *Habacuc, Jonam, Nahum & Oſeam*, juxta Labbeum, latinè tantùm prodierunt ex interpretatione Joannis Loniceri, recognita à Philippo Montano: ſed integra Theophylacti Bulgariæ Epiſcopi Enarratio in duodecim Prophetas minores, græcè Ms. extat in folio in Bibliotheca Auguſtana Codice 48. Ejuſdem quoque *Colloquium cum quodam de Accuſationibus Latinorum, & Oratio in Alexium Comnenum Imperatorem*, Mss. græcè in Bibliotheca ſereniſſimi Bavariæ Ducis Codice 116. Hæc nos ad Supplementum magni viri Theophilacti.

Anselmus patriâ Mantuanus, factus eſt ab Alexandro Papa ſecundo anno 1071 Lucenſis in Tuſcia Epiſcopus, vir ſanctitate & doctrinâ clarus, maximus Gregorii VII Summi Pontificis fautor, obiit die 18 Martii 1086, & Mantuæ in patria ſepultus eſt. Bellarminus & Labbeus de illo agunt in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, quibus ad-

do in multis Codicibus manuſcriptis adſcribi illi *inſignem Collectionem Canonum Eccleſiaſticorum*, quam habes manuſcriptam in Bibliotheca ſancti Germani Pariſienſis, in Regia Gallica, & Romæ in Barberina, ut tradit Stephanus Baluzius *in Opere de Emendatione Gratiani* edito Pariſiis in 8° anno 1672 apud Franciſcum Muguet, tam in præfatione ad Lectorem num. 19, quam etiam in Notis pag. 641, quas legito. Hoc autem Opus ob rationes à Baluzio allatas, mihi fermè indubium eſt *Hildèberti Cenomanenſis Epiſcopi*, cujus temporibus optimè convenit, & qui potuit ad calcem Operis ſui adjeciſſe Decreta aliqua Innocentii ſecundi, ut in certis manuſcriptis inveniuntur; qui denique tentaſſe ſimile aliquid legitur, ut conſtat ex præfatione Operis quæ inter ejus Epiſtolas legitur, in antiquis impreſſis. Promiſerat hujus Collectionis editionem Domnus Lucas Dacherius in Spicilegio ſuo, quod non præſtitit, perſuaſus forſitan quòd non pertineat ad Anſelmum Lucenſem.

DEUSDEDIT Presbyter Cardinalis, tituli ſanctorum Apoſtolorum in Eudoxia, tempore Victoris Papæ tertii, hoc eſt, anno Chriſti 1086 ſcripſit pariter *Collectionem Canonum, ſeu libros quatuor de rebus Eccleſiaſticis*, qui manuſcripti extant & aſſervantur in Bibliotheca Vaticana, ut tradit idem Stephanus Baluzius in Notis ſuis ad Emendationem Gratiani pag. 270, de quibus Antonius Auguſtinus in ſuis Dialogis.

GREGORIUS Presbyter & S. R. E. Cardinalis, ſcripſit eodem tempore Collectionem Canonum, quam *Polycarpum* appellavit, quod nomen Operis eſt, non Auctoris: de qua loquitur Anto.

nius Auguſtinus De Emendatione Gratiani lib. 1, Dialogo 14, & libro 2 Dialogo 15. Habetur manuſcriptum hoc Opus in Bibliotheca Vaticana, ut aſſerit idem Auguſtinus in Opuſculo de veteribus Collectionibus & Collectoribus Canonum, in Epitome Juris Pontificii Pariſiis in folio edito, anno 1641. Itemque manuſcriptum in Bibliotheca Colbertina Codicibus 696. & 4047. quos annotaſſe juvat.

Paulus Benriedenſis Canonicus & Præpoſitus Canonicorum Regularium Divi Auguſtini, circa hoc tempus ſcripſit *De Rebus geſtis Gregorii VII Summi Pontificis, & Vitam ſanctæ Herlucæ virginis*, quæ edidit Jacobus Gretzerus Germanus Societatis Jeſu Theologus, in 4° Ingolſtadii anno 1610 apud Adamum Sartorium, & poſt ipſum Bollandiſtæ ſuis locis.

Micrologus Auctoris nomen non eſt, ſed Operis quod *Micrologus* inſcriptum eſt. Hujus quiſquis Auctor fuit, non vixit anno 1085, ut Bellarmino & Labbeo in Opere ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* viſum eſt: ſed anno forſitan 1180 vel circiter. Conſtat enim eumdem eſſe Auctorem *Micrologi iſtius & trium Librorum*, qui manuſcripti inveniuntur in multis Bibliothecis, *Vitæ Caroli Magni Regis Francorum & Imperatoris*, cùm Auctor iſtorum librorum in prologo, Micrologum de Officiis Eccleſiaſticis ſuum Opus agnoſcat. At ad inſtantiam Friderici primi Imperatoris conſcripti ſunt, ut docet prologus dictorum Librorum, quem evulgaverunt Bollandiſtæ ad diem 28 Januarii: & in hoc prologo Auctor allegat ſe jam ſcripſiſſe librum *Micrologum* inſcriptum. Unde cùm hi libri certò ſint circa an-

num 1180, vel 1160 compoſiti, idem de Micrologo, ſtatuendum annotandumque eſt. Hæc dicta ſint, ſalvis cert o ibus in contrarium. Alia de Micrologo vide apud Labbeum in Diſſertatione hiſtorica *De Eccleſiaſticis Scriptoribus* tomo 2 paginâ 91, Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, verbo *Micrologus*, tomo 2 pag. 116, ubi tamen de Micrologo Muſices qui ſpectat ad Guidonem Aretinum, loquitur.

ROBERTUS DE TUMBALENIA Monachus ſancti Michaëlis in periculo maris, ut ſcribit Ordericus Vitalis libro 8 Hiſtoriæ ad annum 1094, factus poſtea Abbas Monaſterii ſancti Vigoris, quod ſitum eſt juxta muros urbis Bajocarum, profectuſque Romam, *à Gregorio VII Papa detentus honorificè, uſque ad mortem Romanæ fideliter ſervivit Eccleſiæ*: ut idem ſcribit loco citato ad annum 1087, qui inter reliqua peritiæ ſuæ monumenta, *brevem & luculentam ſenſuque profundam ſuper Cantica Canticorum Expoſitionem dimiſit in Eccleſia*, inquit Ordericus. Hic autem *in Cantica Canticorum Commentarius*, cujus prologum edidit Joannes Mabillon tomo 1 Analectorum pag. 125 ex manuſcripto Codice Balernenſi in Ducatu Burgundiæ, eſt idem cum eo qui huc-uſque fuit adſcriptus ſancto Gregorio Magno, & ad quem non pertinere cenſet Petrus de Guſſanvilla in ultima editione Operum Divi Gregorii Magni. Habetur etiam hic Commentarius manuſcriptus in Bibliotheca ſancti Victoris, ſed anonymus, num. 18 lit. D. H: eſſe autem unum atque idem cum dicto Commentario qui Gregorianus dictus eſt, hoc patebit conferenti utriuſque nitia cum conſequentibus, nec ullus erit qui u-

trumque unum & idem negabit, niſi qui ſanè non ſenſerit. Nec objicias ex Analectis tomo 1 pag. 128 Robertum Abbatem ſancti Vigoris dimiſiſſe Commentarium ſuum in duobus libris, Anonymum autem tomo 3 Operum ſancti Gregorii pag. 461, feciſſe explanationem in eadem Cantica continuam. Hoc enim factum ab Exſcriptoribus, ut dicto Abbati obedirent, qui id optavit & injunxit ſub finem ſuæ præfationis tomo 1 Analectorum pag. 128. Nec inſtes alium eſſe prologum dictorum Commentariorum in Operibus Divi Gregorii, & alium in Analectis: nam qui in Operibus Divi Gregorii eſt, juxta Petrum de Guſſanvilla pag. 458, deeſt in manuſcriptis multis, in aliis diſcrepat, in aliis brevior aut longior: unde compoſitus arguitur ab Exſcriptoribus, vero prologo hujus Operis & Auctoris exiſtente in Analectis citatis pag. 125 ex manuſcripto Codice Balernenſi cum nomine Auctoris. Denique nuperrimè hunc Commentarium edidit ſub nomine Radulfi Fontanellenſis Abbatis pag. 276 Operis quod inſcripſit *Supplementum Patrum* Jacobus Hommey Auguſtinianus Eremita, editum Pariſiis in 8° anno 1684, apud Petrum de Laulne ad Sorbonam ſub ſigno Imperatoris. Deceptus ex littera ſola nominis initiali R, hunc Commentarium ex conjecturis conceſſit Radulfo Fontanellenſi Abbati, quem prologus integer tomo 1 Analectorum Joannis Mabillon pag. 125 diſertè attribuit Roberto Abbati ſancti Vigoris Bajocenſis, poſt oculatum ac temporaneum teſtem Ordericum Vitalem, ejuſdem Temporis, Regionis, atque Ordinis.

CONRADUS Monachus Ordinis Divi Benedi- 1090.

cti, natione Germanus, in Monaſterio ſancti Nicolai Bruvillarenſis, in Archiepiſcopatu Colonienſi, florebat jam anno 1070, imperanre Henrico quarto, qui tanquam oculatus teſtis ſcripſit circa annum 1096, *Vitam ſancti Vvolphelmi Abbatis Bruvillarenſis*, qui mortuus eſt anno 1091, die 22 Aprilis. Hanc oblatam Everartho ſuo ſucceſſori, ac Herimanno ſancti Pantaleonis Colonienſis Abbati, ediderunt Surius & Bollandiſtæ ad diem 22 Aprilis, repeteтque Joannes Mabillon ſæculo 6 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti ad annum 1091. Mentionem hujus Conrardi faciunt Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 1 pag. 380, Bollandiſtæ citati in Commentariis prævi:s ad Vitam ſancti Vvolphelmi.

UDALRICUS Cluniacenſis Monachus, clarus ſanctitate & doctrinâ circa annum 1090, ſcripſit *Libros tres antiquarum Cluniacenſis Cœnobii Conſuetudinum*, quas in publicum eduxit D. Lucas Dacherius tomo 4 Spicilegii pag. 21 & ſeqq. Creditur vixiſſe uſque annum 1100 & ultra forſitan, de quo loquitur Lucas Dacherius in prolegomenis ad quartum tomum Spicilegii ſui, quæ conſulat Lector.

GAUFREDUS A MALATERRA, Monachus Ord. Divi Benedicti, non Hiſpanus, ut cenſet Antonius Poſſevinus, ſed Gallus ex provincia Nortmanniæ, claruit circa annum 1097, ſcripſitque geſta ſui temporis & ſuæ, ut ita loquar, nationis: nempe *Libros quatuor de geſtis Roberti Viſcardi Calabriæ Ducis & Rogeri ejus fratris, Principum Normannorum & eorum fratrum, in Campania, Apulia, Cicilia*: ſeu de conqueſtu Regnorum Ciciliæ, Calabriæ & Apuliæ. Cum-

que hoc Opus diu delituiſſet inter vetera monumenta Regum Aragonum, ad annum uſque 1578, Hieronymus Zurita vir celebris edidit in folio Cæſarauguſtæ typis Dominici à Portonariis eodem anno, munitum & laudatum privilegio Regio, dedicatum autem Antonio Auguſtino tunc Tarraconenſi Archiepiſcopo, viro in antiquitatibus doctiſſimo. Idem Opus poſtea inſertum etiam in 4. volumen *Scriptorum Hiſpaniæ Illuſtratæ*, quæ Francofurti in folio anno 1603 edita ſunt. Mentionem facit hujus Hiſtorici Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, tomo primo paginâ 621, qui Gaufredum ſcripſit & malè credidit Hiſpanum, eo quòd Opus ejus abſque dubio illuc è Cicilia olim allatum, in Hiſpania inventum, atque in eadem primò editum fuerit, quamvis Normannus eſſet.

GUILLELMUS APPULUS, quòd natus in ea provincia in Regno Neapolitano, floruit ſub finem ſæculi XI. & Imperio Henrici IV. Scripſit ad preces Urbani II. qui rexit Eccleſiam ab anno 1088 ad 1099, & Rogeri de Buſſiaco *inſigne Poëma heroicum de rebus geſtis Normannorum in Italia & Neapolitano Regno*, quod impreſſum anno 1582, curis Joannis Tiremii Rothomagenſis in Parlamento Cauſidici. Videas & illud in Collectione Scriptorum *De Rebus Normannicis* ab Andræa Ducheſnio Pariſiis anno 1619 apud Sebaſtianum Cramoiſy, & Collectaneum Scriptorum Ciciliæ Francofurti in folio anno 1579, Vvechelianis typis.

BERTOLDUS, dictus etiam à quibuſdam *Bernoldus & Bernaldus*, Presbyter Conſtantienſis ad Rhenum, ſcripſit de Rebus poſt Hermanni Con-

tracti obitum geſtis uſque ad finem ſæculi undecimi, *Chronicon* impreſſum in Collectione veterum Hiſtoriæ Germanicæ Scriptorum Chriſtiani Urſtitii in fol. Francofurti anno 1585. Vvechelianis typis. Ejuſdem *Opuſculum de vitanda Excommunicatorum ſocietate*, cum veteribus monumentis contra Schiſmaticos pro Gregorio VII. editis per Sebaſtianum Tengnagelium 1612 Ingolſtadii in 4°. Itemque Bernaldi ſive Bertoldi Conſtantienſis *alia Opuſcula pro Gregorio VII* edita à Jacobo Gretzero, cum defenſione Gretzeri pro Cardinale Bellarmino in fol. Ingolſtadii anno 1609 typis Adami Sartorii. Qui plura cupit de Bertoldo, adeat locis cit. Tengnagelium & Gretzerum, qui ejus Opera evulgarunt, Labbeum in Diſſertatione hiſtorica *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* à Bellarmino recenſitis tomo 1 pag. 202, Antonium Poſſevinum in *Apparatu ſacro* tomo primo paginâ 218.

NALGODUS Cluniacenſis Monachus, non fuit Diſcipulus ſancti Maioli Abbatis Cluniacenſis, ut opinatus eſt Godefridus Henſchenius ad diem undecimam Maii in prævïis Commentariis ad Vitam ſancti Maioli, qui mortuus eſt anno 994: ſed circa annum 1100 vixit. Nam *in Vita* quam ſcripſit *ſancti Odonis Cluniacenſis Abbatis*, & quam refert Joannes Mabillon ſæculo 5. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 186, annis ferè ducentis vivebat poſt Odonem; id quod ipſe disertè aſſerit num. 29, nimirum Urbano ſecundo Summo Pontifice, aut certè poſt ipſum ex num. 23, unde rectè circa an. 1099 vel circiter collocandus occurrit. Scripſit etiam *Vitam ſancti Maioli Abbatis Cluniacenſis* anno 994 mortui, quam Bol-

landiſtæ

landiſtæ ediderunt ad diem undecimam Maii. De Nalgodo Henſchenius in præludiis ad Vitam ſancti Maioli die undecima Maii, Joannes Mabillon in iiſdem ad Vitas Sanctorum Odonis & Maioli Abbatum Cluniacenſium ſæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, paginis 125 & 760.

Othlonus natione Germanus, ſub finem ſæculi xi. vel ſub initium xii. *illuſtrandis ſancti Bonifacii geſtis* operam ſuam contulit, conquiſitis ac relatis ipſius Bonifacii aliorumque Epiſtolis, quæ ad rem pertinere videbantur. Othloni nomen quod diu latuerat, Henricus Caniſius primus in Rebdorfenſis Monaſterii manuſcripto Codice deprehendit in hæc verba: *Incipit prologus venerabilis Preſbyteri Othloni & M. Cœnobii ſancti Bonifacii in Vitam ipſius*, id eſt, prout divinavit Caniſius, Monachi Cœnobii ſancti Bonifacii. Fuiſſe enim Othlonum Monachum, ſatis ex præfatione patet; dum non ſolùm *Fratres ſuos Fuldenſes* vocat, ſed & ſemetipſum illoſque *& infimos & ſpectaculum factos mundo* ait. Non tamen Fuldenſis Cœnobita fuiſſe videtur, quia Fuldenſes Monachos in præfatione alloquens, *Cœnobium veſtrum* nominat: ſed ex aliquo Monaſterio ſancti Bonifacii, quem *Patronum noſtrum* appellat. Vixit circa initium ſæculi xii. ex prologo Vitæ quam in duos libros diſtinxit, & quam primus edidit. Henricus Caniſius tomo 4 Antiquæ Lectionis, & Joannes Mabillon ſæculo 3. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, tomo 2 pag. 1 & ſequentibus.

Gillebertus Lunicenſis in Hybernia Epiſcopus, clarus circa annum 1090, ſcripſit *Libellum unum De ſtatu Eccleſiæ*, cui præmiſſa Epiſto-

la de *Uſu Eccleſiaſtico ad Epiſcopos Hyberniæ*, quam inſeruit Jacobus Uſſerius Armachanus Archiepiſcopus ſuæ Collectioni Epiſtolarum Hybernicarum pag. 54 & ſeqq. Extat ibidem pag. 61 ejuſdem *Gilleberti ad Anſelmum Cantuarienſem Archiepiſcopum Epiſtola*, cum Reſponſione ſancti Anſelmi ad ipſum : unde liquet quo tempore hic Gillebertus floruit, cautè diſtinguendus ab aliis duobus Anglis, Gilberto Vveſtmonaſterii Abbate, & altero Epiſcopo Londonienſi cognomento *Foliot*, de quibus nos poſtea agemus. Impreſſæ autem Epiſtolæ Uſſerii Hybernicæ in 4° anno 1665. apud Ludovicum Billaine Pariſiis in aula Palatii.

1100. RADULFUS ARDENS, patriâ Pictavinus, ut creditur, Guillelmi IV. Aquitanorum Ducis Eccleſiaſtes ſeu Concionator, ſcripſit *Sermones de tempore ac de Sanctis totius anni*, ſeu Homilias, quas duobus tomis in 8° impreſſas vidi Pariſiis anno 1573 apud Michaëlem Cheſneau viâ Jacobæâ ſub Quercu viridi. Item Antuerpiæ in 8° anno 1575 apud Petrum Bellerum, & Coloniæ anno 1604. duobus tomis in 8°. Claruit anno 1100. vel circiter, & ulteriùs forſan.

THEODORICUS Monachus Ordinis Divi Benedicti & Abbas ſancti Trudonis in Epiſcopatu Leodienſi, in Monaſterium Ganda exulare coactus eſt ob eas cauſas, quas in Obſervationibus præviis ad Vitam ſancti Bavonis retulit Ioannes Mabillon ſæculo 2 Sanctorum Ordinis D. Benedicti paginâ 593 Hic hortatu Joannis Abbatis & Monachorum Cœnobii Trudoniani *novum Libellum de Vita ſancti Trudonis* ſcribere aggreſſus eſt ſub finem ſæculi XI : quo in Opere nihil agnoſcit ſui proprium *præter verba alio ſenſu derivantia*, au-

ctoritatem à Scriptoribus receptiſſimis mutuatus. Et tamen de ætate ſancti Trudonis inſerit nonnulla, quæ cum recta Chronologia convenire non poſſunt. *Vita ſancti Trudonis* à Theodorico apud Surium die 23 Novembris. Itemque ejuſdem *Vita ſancti Bavonis* apud eundem Surium ad diem primam Octobris, de quo Joannes Mabillon in præludiis ad Vitam ſancti Bavonis ſæculo 2 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 395. Item ſcripſit *Vitas ſancti Rumoldi Epiſcopi Tungrenſis, ſanctæ Landradæ Abbatiſſæ Belicienſis, ſanctæ Amalbergæ Virginis Tamiſienſis, & Sermonem de Tranſlatione ſanctorum Trudonis & Eucherii Aurelianenſis Epiſcopi,* Vita *ſanctæ Amalbergæ* extabat olim manuſcripta apud Aubertum Miræum & alibi non edita, Vita *ſanctæ Landradæ* apud Surium die 8 Julii eſt mutila, quam dabunt integram Bollandiſtæ ad dictam diem, & quæ manuſcripta integra in Rubræ-Vallis Cœnobio prope Bruxellam. Quo tempore vixerit Theodoricus Scriptor ejuſmodi Legendarum, patet ex Chronico Trudoniano, quod extat tomo 7 Spicilegii Dacheriani. Nam in fine libri quinti Theodoricus 3. Kalendas Februarii anno Domini 1099. Trudoniani Cœnobii Abbas conſecratus dicitur, ac ſub finem libri ſexti obiiſſe 7 Kalendas Maii anno 1107. Ex eodem libro quinto Chronici diſcimus occaſionem Scriptionis *Vitæ ſancti Bavonis.* Scilicet Theodoricus Gandæ in Monaſterio ſancti Petri moratus ſub contentione Abbatum Lanzonis & Luponis (qui Metenſis & Leodienſis Epiſcoporum factione de dignitate certabant,) rogatu Fratrum Gandenſium exornandis ſancti Bavonis actis primariis operam dedit, unde ſub finem

Vitæ à ſe conſcriptæ calamitoſum illud tempus deplorat. De illo Sigebertus cap. 170. & Aubertus Miræus Scholio ad dictum caput Sigeberti paginâ 157. Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, & in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis capite 354. paginâ 245.

Hugo ex Monacho ſancti Vitoni Virdunenſis, Abbas ſancti Petri Flaviniacenſis in Burgundia, produxit *Chronicon ſuum* à Chriſto nato ad uſque annum 1102. quod primus evulgavit Philippus Labbeus Societatis Jeſu Presbyter Theologus, tomo primo novæ Bibliothecæ manuſcriptorum librorum.

Lupus Protospata natione Appulus, officio, ut creditur, Protoſpatarius, ſive Palatinorum militum Primipilus, ſcripſit *De Rebus in Regno Neapolitano ab anno octingenteſimo ſexageſimo ad ad annum milleſimum centeſimum ſecundum geſtis Chronicon*: breve quidem, ſed accuratum. Quod cum appendice incerti Auctoris uſque ad annum 1519. Antonius Caracciolus ex Ordine Clericorum Regularium, quos vulgò Theatinos vocant, Theologus, typis in 4° Neapoli imprimi curavit anno 1626: additis Heremperti Langobardi & Falconis Beneventani Chronicis, quorum poſterior Lupi Protaſpatæ narrationem excipit.

Hariulfus Monachus primùm Centulanus ſeu ſancti Richarii in Pontivo, inde meritis appellantibus Aldemburgenſis in Flandriæ Comitatu factus Abbas prope Brugas in Belgio, variis Opuſculis nomen ſuum poſteritati clarum oſtendit. Scripſit autem *Chronicon Eccleſiæ ſuæ Centulanæ*, quod ex manuſcripto Codice edidit Lucas Dacherius tomo quarto Spicilegii ſui. Scripſit

etiam *Vitam ſancti Arnulfi Sueſſionenſis Epiſcopi* anno 1087 defuncti, quam Laurentius Surius & alii eum ſecuti ad diem 15 Auguſti, non rectè attribuunt Liſiardo Sueſſionenſi Epiſcopo. *Librum de Miraculis ſancti Richarii*, quem habet Joannes Mabillon ſæculo v. Sanctorum Ordinis Divi Benedicti pag. 567. Item ſcripſit *Vitam ſancti Maldegiſili Confeſſoris & Eremitæ in Pontivo*, quam compoſuit ineunte ſæculo XII, quamque refert Joannes Mabillon ſæculo 4. Sanctorum Ord. Divi Benedicti tomo ſecundo paginâ 537. Vide infrà in *Anſchero*.

PETRUS TUDEBODUS, Presbyter Sivracenſis apud Pictones, primus ſcripſit *De Itinere Hieroſolymitano cui interfuerat*, deſcribens à Concilio Claromontano anni 1096. ad diem 14 Auguſti anni 1099, & narrans res geſtas quinque annorum: à quo impoſterum Anonymus, Robertus Remenſis, Baldricus Burgulienſis, Guibertus Novigentinus, aliique mutuati ſunt. Impreſſus cum aliorum Auctorum deſcriptionibus Bellorum atque Expeditionum ad Terram Sanctam duobus tomis in folio Hanoviæ anno 1611. Vvechelianis typis, curâ & ſtudio Jacobi Bongarſii. Hunc malè Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 358 pag. 246. Italum natione credidit, & in Comitatu Boamundi Apuliæ Ducis natum.

RAYMUNDUS DE AGILES Canonicus Podienſis, Capellanus Comitis Toloſani, ſeu ſancti Ægidii, adfuit cùm effoderetur *Lancea ſacra quæ Chriſtum perfodit*, quam & in prælio tulit. In hoc ſacro Itinere ad Sacerdotium promotus (petente Pontio Baladunio viro nobili, qui Comiti Tolo

ſa‹c›o familiaris erat) ſcripſit *Hiſtoriam Francorum qui ceperunt Jeruſalem*, eamque Epiſcopo Vivarienſi, & aliis Tranſalpinis omnibus dicavit, quam habes apud dictum Bongarſium impreſſam, in citato Collectaneo quod inſcribitur: *Geſta Dei per Francos.* Incipit à Comitis Toloſani in Sclavoniam ingreſſu, & jam dicti quinquennii Narrationem perſequitur, ſcilicet uſque ad acceptam de Ammirato ſeu Admiraviſo Babylonis victoriam.

Ivo ſive Yvo Carnotenſis, natus in Agro Bellovacenſi, ex patre Hugone de Altoylo & matre Hilemburge, Lantfranci non Abbatis, ſed Prioris duntaxat Beccenſis in Theologicis ſedulus auditor, tum Præpoſitus Eccleſiæ (quæ nunc Abbatia eſt) ſancti Quintini Bellovacenſis Canonicorum Regularium ſancti Auguſtini, quam Guido ejuſdem Urbis Epiſcopus anno 1078. fundaverat. Inde Carnotenſis factus Epiſcopus, & conſecratus ab Urbano II. Papa Capuæ in Italia die 21 Novembris anno 1092. Scripſit multa, egregiáque à multis recenſita, de quibus emiſſis plurimis, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Bellarminus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* paginâ 295 ſæculo XI. Labbeus in eodem Opere tomo 2. pag. 500 & ſequentibus, de Operibus agit ad plenum, omneſque vitæ hujus Ivonis Epochas ac functiones egregiè enuntiat, cum omnibus aut ſaltem potiſſimis, qui de eo vel Scriptis ſuis ſcripſerunt. Expoſcit tamen ratio *Supplementi noſtri* ut tam diligentibus Labbei Annotationibus addamus Ivonem Carnotenſem Epiſcopum ſcripſiſſe *in Pſalmos* Commentarium MS. in fol. cod. 1478. inſignis Bibliothecæ Colbertinæ.

Quantùm autem ad Pannormiam Ivoni adſcriptam atque inſcriptam, hæc Labbeus loco citato pag. 504. *Ivoni quoque tribuitur à quibuſdam qua dicitur* Pannormia, *& corruptâ à Librariis voce*, Pannormia, *quæ ex Decreto Ivonis ab Hugone quodam Catalanenſi in Compendium contracta eſt, nonnullis præterea additis ex Sanctionibus Innocentii ſecundi Papæ; qui poſt Ivonem annis quindecim, in Schiſmate cum Petro Leonis in Romanum Pontificem electus eſt anno* 1130. *& poſt Pontificii Regiminis annos ferè quatuordecim, defunctus eſt anno* 1143. Hæc Labbeus. At quid huic ſenſui Labbeano rependerem, ſubminiſtrat doctiſſimus Antiquarius & Hiſtoricus Stephanus Baluzius, qui hoc Critices punctum, eo quo pollet nobili judicio diligenter excuſſit, cujus unius ſententia præponderat apud me, multis etiam contrarium aſſerentibus. Excutit hanc controverſiam in præfatione ad Dialogos Auguſtini Tarraconenſis Epiſcopi *De Emendatione Gratiani*, à ſe emendatos ac notationibus eruditiſſimis illuſtratos, quas edidit apud Franciſcum Muguet anno 1672. in 8° viâ Citharæ ſub trium adoratione Regum; cujus ipſa referam verba, nec enim melius dici quicquam poteſt. Ita igitur.

XX. Sequitur Ivo Carnotenſis Epiſcopus, vir magni in Eccleſia nominis, cujus lucubrationes in omnium manibus verſantur. Extant duæ Canonum ac Decretorum collectiones antiquæ huic Auctori tributæ, quarum una *Decretum Juris* vulgò vocatur, altera *Pannormia*, utraque eandem habens præfationem; quo factum eſt ut viri docti putaverint Pannormiam non eſſe Ivonis Opus, ſed Hugonis cujuſdam Catalanenſis aut alterius

» incerti Scriptoris qui Decretum in Compendium
» redegerit, fundum ſuæ illius opinionis accipientes
» ex Vincentio Bellovacenſi, qui libro xxv. Speculi
» Hiſtorialis cap lxxxiv. teſtatur Hugonem illum
» ex eodem volumine abbreviato Libellum portati-
» lem compoſuiſſe, qui *Summa Decretorum Ivonis*
» appellatur. Sed Opus illud diverſum eſſe à Pan-
» normia vel hæc res indicio eſt, quòd *Summa Decre-*
» *torum Ivonis* inſcriptum fuerit, cùm *Pannormia* in
» vetuſtiſſimo Codice manuſcripto Sancti Victoris
» Pariſienſis, in tribus etiam antiquis Codicibus
» manuſcriptis Monaſterii ſancti Albini Andegaven-
» ſis, denique in omnibus editionibus, *Pannormia*
» ſemper vocetur, nunquam *Summa Decretorum.*
» Præterea vir rerum iſtarum peritiſſimus Antonius
» Auguſtinus ex eo collegit Pannormiam non eſſe
» Epitomen Decretorum Ivonis, quòd pauca ſint
» in quibus hæ duæ Collectiones inter ſe conveniant.
» Cæterum, aut valde me fallit amor ſuſcepti nego-
» tii, aut deprehendiſſe mihi videor Victorinum Pan-
» normiæ Codicem multò antiquiorem eſſe Hugo-
» ne Catalanenſi, quiſquis tandem homo ille fue-
» rit. Unde colligi poteſt Vincentium de quodam
» alio Opere loqui, quo caremus abſque ullo bona-
» rum Litterarum diſpendio. XXI. Ego in ea ſum
» ſententia ut omnino putem Ivonem primò ſcri-
» pſiſſe Pannormiam, & præfationem eodem tem-
» pore confeciſſe, quæ poſtea magno Decretorum vo-
» lumini præfixa eſt. Nam cùm videret haud dubiè
» Pannormiam ſucceſſum habuiſſe proſperum, &
» commendari ob utilitatem ſuam, putavit ſiſtendum
» hîc non eſſe, adeóque majus Opus aggrediendum.
» Sed priuſquam de majore illo Opere agamus, res
» poſtulare videtur ut ad Pannormiam redeamus, de

nomine ipſo pauliſper acturi. Sunt qui putant non Pannormiam aut Panormiam vocari debere, ſed Pannomiam, adeo ut Ant. Poſſevinus *in Apparatu* eorum inſcitiam traducat, qui *Græca Lingua inſcientes Panormiam ſcribunt, cum Ivo Pannomiam ſcripſerit, hoc eſt, quod omnes complectitur leges.* Religioſior fuit Seb. Brant, qui primus hanc conjecturam fecit, primus omnium Pannormiam typis evulgavit. Hic enim ſententiam ſuam cùm promeret de etymo iſtius vocabuli, duas diverſas interpretationes afferens, unam è Græco ſermone, alteram è Latino, Pannormiam tamen & hic & in titulo Operis vocavit, Lectori arbitrium integrum relinquens amplectendi quam mallet etymologiam. *Appellavit autem* (inquit) *hunc ſuum librum Pannormiam, quaſi totius juſtitiæ ſive Legis materiam continentem (Pan enim totum, nomas verò Lex, ſeu nomia juſtitia Græcè dicitur) vel ut alii volunt, Pannormiam à norma, quæ regula à quibuſdam dicitur, ſive fabrorum Decretorium.* Quicquid ſit de nomine, græcamne originem habeat, an Latinam, an ex utraque conflatum ſit, parum refert. Illud certè conſtat Pannormiam vocari in manuſcriptis Codicibus & libris editis: ſic enim habet utrobique initium Operis: *Incipit prologus Pannormiæ Ivonis Carnotenſis Epiſcopi de multimoda diſtinctione Scripturarum ſub una caſtorum eloquiorum facie contentorum, exceptiones Eccleſiaſticarum Regularum, &c.* Sic pariter in veteri Codice ſuo legerat Joannes Trithemius, qui in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis agens de Ivone, ita loquitur: *Scripſit poſt Burkardum Vvormacienſem Epiſcopum ex Canonibus Sanctorum compendioſum Decretum, quo ante Gratiani tempora utebantur Juriſtæ, quod*

» *prænotavit Panormiam libris x. Excerptiones Ec-*
» *cleſiaſticarum, &c.* Eundem quoque titulum ha-
» buiſſe manuſcriptum exemplar Pannormiæ, quod
» ſibi comparaverat Antonius Contius, hinc liqui-
» dò conſtat, quod ſcribit illud fuiſſe ſimile Codici
» qui DECRETA PARVA IVONIS inſcribitur in
» Bibliotheca Sancti Victoris, id eſt, illi quem nos
» ſuprà laudavimus. XXII. Diviſa eſt Pannormia
» in partes octo, Decretum in decem & ſeptem.
» Utrique Operi præfixa eſt, uti diximus, eadem
» præfatio, in cujus fine iſta utrobique leguntur:
» *Deinceps ſingularum partium totius voluminis in-*
» *tentionem breviter perſtringemus, & hinc prudens*
» *Lector advertat quid in unaquaque parte ſibi ne-*
» *ceſſarium quærere debeat.* Statim verò deſcribit
» Auctor quid in unaquaque Pannormiæ parte con-
» tineatur, multùm diverſo ordine ab eo qui ſerva-
» tus eſt in compoſitione Decreti. Cæterùm præfa-
» tio illa uno tenore decurrit in Codice Victorino,
» cùm in editionibus ſecta perperam ſit in capita
» xliij: in quibus continetur Elenchus octo partium
» integri Operis. XXIII. Prima illius per Typogra-
» phos editio exiit Baſileæ anno MCCCCXCIX. ſtu-
» dio & operâ Sebaſtiani Brant, ſecunda Lovanii
» anno MDLVII. accurante Melchiore à Voſmedia-
» no. In utraque in calce libri conſequentibus nu-
» meris deſcripta ſunt Decreta Innocentii ſecundi,
» quæ doctorum virorum conjecturæ locum fece-
» runt, ex eo ſuſpicantium Pannormiam non eſſe
» Ivonis Opus; cùm Ivo multò ante rebus huma-
» nis exceſſerit, quàm Innocentius fieret Romanus
» Pontifex. Huic tamen doctorum virorum ſcrupu-
» lo faciemus ſatis, ſi cum Antonio Auguſtino di-
» camus addita eſſe Decreta Pannormiæ, non eſſe

partem ejus Collectionis. Teſtatur præterea idem « Auguſtinus habuiſſe ſe veterem librum Panormiæ, « in quo Decreta Innocentii II. non extabant, ſicuti « non extant in optimo & antiquiſſimo Victorino, in « quo caput quod eſt CXXXVI. octavæ partis in edi- « tionibus (*Leo Papa in Synodo congregata*, *&c.* fi- « nem imponit Pannormiæ. Poſtea verò nihil aliud « reperitur ſcriptum in Codice illo. Et hæc de Pannor- « mia ſufficiant. Redeamus ad Decretum. XXIV. « Cùm videret Ivo, uti ſuprà dicebamus, Pannor- « miam favorabiliter acceptam, manibus ſtudioſo- « rum verſari; majus opus aggredi ſtatuit, in quo « & cauſas tractaret abundantiùs, ac præterea ex- « curreret ultra præfixos Pannormiæ terminos. Ergo « incipiens rurſum à præfatione, Opus quod in octo « tantùm partes primò diviſerat, nunc in decem « & ſeptem diſtribuit, mutato tamen ordine. Opus « illud vulgò vocatur DECRETUM IVONIS, ini- « tio facto ab editione Joannis Molinæi viri doctiſſi- « mi; in vetuſtiſſimo tamen Codice manuſcripto Bi- « bliothecæ Sancti Victoris Pariſienſis nullus titu- « lus in fronte exrat, neque nomen Auctoris, ſed « in fine libri hæc tantùm ſcripta ſunt: *Explicuit li-* « *ber Canonum.* Et mox in ſequenti folio alia manu « multò recentiore: *Liber Canonum ſuperſcriptus*, « DECRETA JOVINIANI, *quem compoſuit Yvo* « *quondam Carnotenſis Epiſcopus, & continet decem* « *& ſeptem partes principales.* Viderat hunc Codi- « cem Antonius Contius, qui in præfatione ſua in « Decretum Gratiani, loquens de duabus Canonum « & Decretorum Collectionibus Ivoni attributis, « hæc ait: *Duplex ejus volumen hoc titulo inſigni-* « *tum reperi, unum majus, & magnitudine ſua lon-* « *gè excedens Gratiani volumen, quod ex Bibliotheca* «

„ *Sancti Victoris Pariſienſis, nobis aliquando commu-*
„ *nicatum eſt. Huic Operi inſcriptum titulum hunc*
„ *invenimus:* DECRETA JOVINIANI. *Verùm hanc*
„ *inſcriptionem falſam puto, & ignorantiâ Librario-*
„ *rum adſcriptam; cùm eadem illic ſit præfatio quæ*
„ *apud Ivonem in minori volumine Pannomiæ, &*
„ *idem ferè ordo, niſi quòd illud volumen multò plu-*
„ *res habeat partes & titulos, & Canones in 17 quippe*
„ *partes diviſum.* Duas Operis majoris editiones ha-
„ ctenus habemus, unam quæ anno MDLXI. prodiit
„ Lovanii, alteram quæ Pariſiis ante hos viginti
„ annos. Quæ ſit inter illas differentia, utra alteri
„ præſtet, facilius intelligi quàm explanari poteſt.
„ Illud tantùm admoneri debere viſum eſt, Synopſim
„ rerum dicendarum quæ ſequi debuit poſt ultima
„ verba præfationis, prout verba ipſa indicant &
„ auctoritas Codicis Victorini: ſuo loco poſitam eſſe
„ in editione Lovanienſi; in Pariſienſi verò præfi-
„ xam Vitæ Ivonis, quæ antecedit præfationem.
Hæc Stephanus Baluzius verbo tenus loco citato, Paragraphis xx. xxj. xxij. xxiij. xxiv: quæ nos omiſiſſe nefas duxiſſemus, quaſi quæ demonſtrent utrumque Opus, *Decretum* nempe & *Pannormiam* eſſe Ivonis Carnotenſis.

PHILIPPUS Solitarius anno 1105. ſcripſit ad Callinicum Monachum, ſibique fratrem ac profeſſione Monaſticâ amiciſſimum, Opus inſcriptum, *Dioptram, id eſt, Regulam ſeu amuſſim Rei Chriſtianæ*, deſumptam ex Codice manuſcripto Græco Bibliothecæ Auguſtanæ, diſtinctam per Dialogos & in quatuor libros explicatam, quæ ſpirat ubique maximam pietatem, flagratque ſtudio nos reddendi Deo gratiores: uſuſque eſt verſibus Politicis, de quibus fusè agit Jacobus Pon-

tanus in præfatione *ad Orationes Simeonis Junioris Theologi.* Dioptram Philippi Solitarii Michaël Pſellus & Phylaletus, hortatu Dionyſii Metropolitæ Mytilenenſis Notis illuſtrarunt: quæ omnia idem Pontanus latinitate donavit, & Gretzetus Notis illuſtriora reddidit, extantque tomo 12 Bibliothecæ Sanctorum Patrum à Colonienſibus anno 1618. editæ.

Anselmus Cantuarienſis Archiepiſcopus, qui obiit anno 1109. die 21 Aprilis, de quo abundè Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Bellarminus & Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis.* Addo illis nuperam Operum ſancti Anſelmi editionem, quæ caſtigatiùs multò quàm anteà impreſſa ſunt in fol. Pariſiis apud Ludovicum Billaine anno 1675. curâ & ſtudio doctiſſimi viri Gabrielis Gerberon Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri.

Stephanus ſancti Jacobi Leodienſis Abbas floruit ſub Henrico quinto Imperatore circa annum 1110. *Vitam ſancti Modoaldi Treverenſis Archiepiſcopi libris tribus*, quos obtulit Tietmaro Monaſterii Helmvvardicenſis Abbati, quam refert Surius ad diem 12 Maii, & Bollandiſtæ ad eandem diem tomo 3 pag. 51. Huic autem Stephano in gratiarum actionem idem Tietmarus & fratres Helmvvardicenſes obtulerunt Tractatum eodem circiter tempore factum *De Tranſlatione ejuſdem ſancti Modoaldi*, quem ibidem habes apud Bollandiſtas cap. 61. contigitque factum hujus Tranſlationis anno 1107. ſub Abbate Tietmaro.

Anscherus Abbas Sancti Richarii ſeu Centulenſis in Pontivo, floruit anno circiter 1108. &

ſcripſit libris tribus *Vitam & Miracula ſancti Angilberti Abbatis Centulani*, quos evulgavit Joannes Mabillon ſæculo quarto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti tomo 1. pag. 123 & ſeqq. Et librum quidem primum *De Vita ſancti Angilberti* antea evulgavit Joannes Bollandus ad diem 18 Februarii ſub nomine Hariulfi Monachi Centulenſis, & poſtea Abbatis Aldemburgenſis: ſed ex conjecturis ſolis, quæ pro Anſchero validiores ſunt, ut habet Joannes Mabillon loco citato pag. 91, ubi plurima in laudem ſancti Angilberti amplectitur.

THEOFRIDUS Abbas Epternacenſis in Ducatu Luxemburgico, ſcripſit prolixè admodum *Vitam ſancti Vvillibrordi primi Ultrajectenſis Archiepiſcopi*, nempe capitibus 36: qui mortuus eſt in dicto Monaſterio Epternacenſi anno 739. die 7 Decembris; de qua vide Surium ad dictam diem. Item ſcripſit *Flores Epitaphios Sanctorum libris quatuor*, quos cum eadem ſancti Vvillibrordi Vita impreſſos vidi in 4° Luxemburgi anno 1619. apud Hubertum Reuland, curâ & ſtudio Roberti Arduennatis Andaini, Societatis Jeſu Theologi, qui hæc Opera Notis ornavit. Idem ſcripſit *Sermones quoſdam de cultu & veneratione Sanctorum*, qui leguntur paſſim in impreſſionibus variis Bibliothecæ veterum Patrum *ſub nomine Theofridi Abbatis*, quas conſulere habes. Obiit Theofridus anno 1110, die quarta menſis Aprilis in ſuo Monaſterio.

1110. FRANCO Abbas Afflighemienſis Ordinis Divi Benedicti, de quo hæc Henricus Gandavenſis in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 39. Franco „ Abbas Afflighemienſis, rogatus à Domino Ful-

gentio prædeceſſore ſuo, antequam ipſe Dominus «
Franco Abbas eſſet, ſcripſit Opuſculum quod ap- «
pellavit *De gratia Dei*; & antequam conſumma- «
ret idem Opuſculum, decedente Abbate Fulgen- «
tio, ipſi ſucceſſit, & jam Abbas factus prædictum «
Opuſculum conſummavit, in ejuſdem Opuſculi «
fine laudes ſui prædeceſſoris declamans. Metricè «
etiam ſtatum futuræ gloriæ eleganter deſcripſit. »
Hæc Henricus, cujus etiam mentionem facit Si-
gebertus in Catalogo cap. 164. Hi autem libri
De Gratia Dei, ſunt impreſſi Antuerpiæ anno
1565. & anno 1620 Friburgi in Briſgoia, itemque
immiſſi in varias editiones Bibliothecæ Sanctorum
Patrum, quas excutere potes. Claruit anno 1112
& ulteriùs, de quo Poſſevinus in *Apparatu ſa-
cro*, Aubertus Miræus in Scholio ad caput 39
Henrici Gandavenſis pag. 170 Bibliothecæ Eccle-
ſiaſticæ.

GOTSELINUS, ſeu GOSCELINUS Monachus
primùm ſancti Bertini in Arteſia, tum poſtea S.
Auguſtini Cantuarienſis in Anglia, diligentiſſimè
omnium, *Sancti Auguſtini Cantuarienſis Archie-
piſcopi Vitam*, poſt Bedam libro 1 Hiſtoriæ An-
glorum cap. 23 & ſequentibus, & lib. 2 capitibus
2 & 3, duplici deſcripſit Opuſculo, majore ſcili-
cet & minore, ut in ſua præfatione appellat num.
4. quorum alterum poſt Lanfranci Opera tacito
Auctoris nomine reperitur, alterum nempe majus
Opuſculum nuſquam editum, evulgatur ſæculo
primo Sanctorum Ordinis D. Benedicti pag. 499,
cum libro Miraculorum ab eodem Gotſelino com-
poſito. Præterea Gotſelinus iſte duobus libris ſan-
cto Anſelmo Cantuarienſi Archiepiſcopo nuncu-
patis comprehendit *Hiſtoriam Tranſlationis ſancti*

Auguſtini, quos dabit publico Joannes Mabillon ſæculo ſexto Sanctorum Ordinis Divi Benedicti. Commendat eximiè hunc Goſcelinum ob doctrinam & elegantiam Guillelmus Malmesburienſis lib. 4 *De Regibus Anglorum* cap. ultimo, & in libro *De Dorobernenſibus Archiepiſcopis*, ac poſt ipſum Joannes Mabillon in Obſervationibus præviis ad Vitam ſancti Auguſtini, ſæculo 1 Sanctorum Ordinis Divi Benedicti, pag. 498, quod editùm in folio apud Ludovicum Billaine anno 1668 in aula Palatii.

GUILLELMUS DE CAMPELLIS, gallicè, *De Champeaux*, cognomento Venerabilis, ſic dictus à natali ſolo Oppido de Campellis, Pariſienſis Diœceſis in Bria, tertio à Meleduno milliario, ubi Eccleſia Collegiata inſignis. Adoleſcens ſub Anſelmo Præceptore Laudunenſi Decano Litteris operam dedit, qui tum per Franciam famoſus habebatur, ſicut ex Abaelardo diſcimus. Sub eo magnos cùm feciſſet progreſſus, Pariſienſis Eccleſiæ Archidiaconus, & Scholæ hujuſce Cathedralis inſuper in Dialectica edocenda præpoſitus eſt. At ille melioris vitæ cupidus, ad Cellam veterem non longè ab Urbe Pariſina remotam, ubi erat Capella quædam ſancti Victoris, cum diſcipulis aliquot migravit, & veſtem induit Canonici Auguſtinianorum Ordinis, teſte Anonymo Scriptore, ſed antiquo. *Eodem*, inquit, *tempore Magiſter Vuillelmus de Campellis, qui fuerat Archidiaconus Pariſienſis, vir admodum Litteratus & Religioſus, aſſumens habitum Canonici Regularis, cum aliquibus diſcipulis ſuis extra Urbem Pariſiis, in loco ubi erat Capella quædam ſancti Victoris Martyris, cœpit ædificare Monaſterium Clericorum.* Hanc

mutationem

mutationem profeſſionis laudat Hildebertus Cenomanenſis Epiſcopus Epiſt. 1. ad eundem : *De converſione & converſatione tua lætatur & exultat anima mea, illum proſequens actione gratiarum, cujus muneris eſt, quod tandem philoſophari decreveris. Nondum quippe redolebas Philoſophum, cùm ex acquiſita Philoſophorum ſententia, ſcientiæ morum tibi minimè depromeres venuſtatem.* Unde Abaelardus in Epiſtola declarativa calamitatum ſuarum capite 2 : *Perveni Pariſios, ubi jam maximè Diſciplina hæc* (Dialectica) *florere conſueverat, ad Guillelmum ſcilicet Campellenſem Præceptorem meum, in hoc tum Magiſterio, re & famâ præcipuum.* Et paulò poſt : *Præceptor meus ille Guillelmus Pariſienſis Archidiaconus habitu priſtino mutato, ad Clericorum Regularium Ordinem ſe convertit; eâ, ut referebant, intentione, ut quo religioſior crederetur, ad majorem Prælationis gradum promoveretur, ſicut in proximo contigit, eo Catalaunenſi Epiſcopo facto.* Nec tamen hic ſuæ converſionis habitus, vel ab Urbe Pariſina, aut à conſueto Philoſophiæ ſtudio eum revocavit : ſed in ipſo Cœnobio, ad quod ſe causâ Religionis contulerat, ſtatim more ſolito publicas exercuit Scholas, hortatu nempe prædicti Hildeberti. Scripſiſſe plura Guillelmum Campellenſem, mihi vix dubium eſt, quippe cùm credatur primus Ordinator Theologiæ quam Scholaſticam vocant. Editus eſt nuper ſub ejus nomine *Dialogus Chriſtiani & Judæi* in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis ultimæ Lugdunenſis anni 1677. apud Aniſſonios fratres, quam procuravit maximam D. Philippus Deſpont Doctor Theologus, quem ob ſcientiam ac virtutem notiſſimas plurimùm colimus. Hic

amicus noſter, ſæculo XII, inſeruit ſub dicti Guillelmi Campellenſis nomine Dialogum allegatum, ſed quem hac in parte aliquis incautus decepit, attribuens ex ſolius litteræ initialis G. inſcriptione, Guillelmo Campellenſi, quod eſt opus Gilberti Abbatis Vveſtmonaſterienſis prope Londinum in Anglia. Inventum forſan Ms. opus in Catalaunenſi vel urbe vel Epiſcopatu, potuit dare locum ingenio claris Guillelmi Campellenſis dotibus occupato, ut opus iſtud ſolâ initiali litterâ inſcriptum, ipſi adſcriberet. Nos autem nec unum vidimus, ſed Mss. Codices duos aut tres Gilberto Abbati Vveſtmonaſterienſi attribuentes: atque hoc vulnus hujus Abbatis Lateri inflictum induſtrius hac in parte Medicus ſanavit, Gabriël Gerberon Monachus Benedictinus Congregationis S. Mauri in Gallia, qui in Nupera ac correctiſſima editione omnium S. Anſelmi Cantuarienſis Archiepiſcopi operum, de qua in Anſelmo diximus: hunc Dialogum inſeruit, ereptum Guillelmo Campellenſi, reſtitutum Gilberto Vveſtmonaſterienſi; neque id ex conjecturis, ſed ex fide Mss. Codicum quos ad marginem allegat. Hæc ſolius juſtitiæ intuitu, abſque ullâ perſonarum acceptione, æqualibus mihi omnibus Monachis ſimul ac Clericis Regularibus. Scripſiſſe inſuper dicitur *Sententias Theologicas* ante Magiſtrum Sententiarum Petrum Lombardum, quarum manuſcriptum exemplar repertum fuit in Bibliotheca Abbatiæ S. Petri Catalaunenſis Monachorum Ord. Divi Benedicti, & nunc aſſervatur in Bibliotheca B. Mariæ Pariſienſis, ex dono D. Claudii Joly Cantoris & Canonici Pariſienſis. Denique juxta Albericum in Chronico ad annum

1113 *Magiſter Guillelmus de Campellis Moralia S. Gregorii Papæ abbreviavit & alia fecit.* Sed fallor, niſi Guillelmum pro Guarnero ſumpſerit Albericus : vel Joannes Picardus anno 1610 deceptus ſit, dum edidit Pariſiis Compendium Moralium S. Gregorii Papæ compoſitum à Garnero vel Garnerio Canonico Regulari ſancti Victoris ad muros Pariſienſes, quod Guillelmo de Campellis inſcribi debuit. Potuit Albericus attribuere Guillelmo de Campellis opus quod Garnerii fuit, cum centum & amplius annis diſtet Albericus à Campellenſi Guillelmo : quod pluſquam ſatis eſt, ut quis fallatur. At falli etiam potuit Joannes Picardus in editione hujuſmodi Compendii ſub nomine Garnerii, quod Guillelmi Campellenſis eſſe poteſt. Viderint Regulares Victorini, horum ad quem ſpectet hoc compendium, ad Guillelmum an ad Garnerium? Litem ego definire non poſſum. Aſſumptus eſt ad Epiſcopatum anno 1113. Albericus in Chronico. *Obiit Catalaunenſis Epiſcopus, ſuccedit Magiſter Guillelmus de Campellis, qui Moralia Gregorii Papæ abbreviavit, & alia fecit.* Sequenti anno interfuiſſe memoratur dedicationi S. Mariæ Laudunenſis. Benedixit autem S. Bernardum Claræ-Vallenſem Abbatem ipſi apprimè amicum & familiarem anno 1115, vacante ſede Lingonicâ, uti memorant Albericus & Vita ipſius Bernardi lib. 1 cap. 7. Nominatur anno 1115 in charta Ceſſionis Eccleſiæ S. Laurentii & S. Martini Malignicortis. Anno quoque 1120 ordinavit pacem inter Canonicos S. Martini de Virtute, & Monachos ſancti Salvatoris. Hujus porrò cùm elogio meminere Juo Carnotenſis Epiſt. 268, S. Bernardus Epiſt. 3 maximè

chariſſimum virum nuncupans, Otho Friſingenſis Epiſcopus lib. 7 Chronici cap. 47 & 48. Chronicon Maurigniacenſe, apud quod *celebratur Cononis Praneſtini Epiſcopi & Apoſtolicæ Sedis Legati auxiliator Magnus Vuillelmus Catalaunenſis Epiſcopus, qui ſublimes cauſas rexerat, & tunc Zelum Dei habens ſuper omnes Epiſcopos totius Galliæ, divinarum Scripturarum ſcientiâ fulgebat.* Verùm exceſſit è vivis anno 1121 8 Kalendas Februarii, ut docent tabulæ ſancti Stephani, & Albericus: hinc certior eſt Epocha, quàm quæ aſſignatur à nonnullis eum fato ceſſiſſe anno 1119, poſt regimen annorum ſeptem & ſex menſium. Corpus ad ſepulturam defertur in Abbatiam Claræ-Vallis. Hæc ut plurimùm ex Sammarthanis Fratribus in Gallia Chriſtiana tom. 2 pag. 504 in Epiſcopis Catalaunenſibus.

BALDRICUS primùm Gerardi primi, Lietberti & Gerardi ſecundi Cameracenſium ex ordine Epiſcoporum Secretarius, deinde Canonicus & Cantor Tarvanenſis, poſteà Archidiaconus & Epiſcopus Noviomenſis, demùm Epiſcopus Noviomenſis ac Tarvanenſis, quæ duæ Eccleſiæ Sexcentis annis circiter unitæ fuerunt. Scripſit *Hiſtoriam Cameracenſis & Attrebatenſis Eccleſiarum* olim unitarum, tribus libris quos titulo Chronici Cameracenſis Georgius Colvenerius Doctor Theologus Duacenſis & Cancellarius, cum notis anno 1615 Duaci in lucem edidit. Putatur inſuper ſcripſiſſe *Chronica Eccleſiarum Tarvanenſis & Ambianenſis*, quæ vel perierunt, vel fœdo pulvere obſita alicubi latent. Obiit Baldricus anno 1112 in urbe Tarvanenſi, ubi Epiſcopus tranſlatus fuerat, ſepultus cum Epitaphio quod legebatur ante urbis everſionem.

ALULFUS Monachus ſancti Martini Tornacenſis tempore Odonis hujus loci Abbatis, & Cameracenſis poſtea Epiſcopi qui obiit anno 1113, ſcripſit grande Opus *ex propriis verbis Divi Gregorii Papæ*, quòd *Gregoriale* inſcripſit, Ms. in Variis Bibliothecis in quatuor Voluminibus in fol. nempe in Bibliotheca S. Amandi Ordinis S. Benedicti & in Alnenſi Ord. Ciſtercienſis. 1 & 2 Volumen continent Commentarios in Veteris Teſtamenti libros, 3 in libros Novi Teſtamenti, 4 De Variis Argumentis in 16 libros diſtinctum eſt. Vidi etiam tria priora hujus operis Volumina Mss. in Bibliotheca Longipontis Ord. Ciſtercienſis in Epiſcopatu Sueſſionenſi, & 4 Ms. in Bibliotheca S. Petri Selincurtenſis Ordinis Præmonſtratenſis apud Ambianos. De eo plura Joannes Mabillon tom. 1 Analectorum pag. 312 & ſeqq.

UDASCALCUS ſeu UDALSCALCUS Monachus ſcripſit *Narrationem de Controverſiis inter Hermannum Epiſcopum Auguſtanum & Eginonem Abbatem ſancti Udalrici, cum Carmine de itinere & obitu ejuſdem Eginonis*, quam habet Henricus Caniſius tom. 2 Antiquarum Lectionum, Ingolſtadii 1602 in 4°. Vixit autem temporibus Paſchalis Papæ II. & Arnoldi Moguntini Archiepiſcopi, quorum & litteras ſuæ Narrationi inſeruit Udalſcalcus ſancti Udalrici Monachus.

HUGO à SANCTA MARIA Monachus Floriacenſis Ord. Divi Benedicti, floruit circa annum 1115, ſcripſitque inſigne *Chronicon maximè de Rebus Gallicis agens*, quòd vidi Ms. in Bibliotheca Igniacenſi Ordinis Ciſtercienſis in Tractu Remenſi. Eſt autem impreſſum in 4°. Monaſterii in Germania anno 1638 curâ & ſtudio Bernardi

Rottendorf qui notas ad calcem adjecit, apud Bernardum Raesfeldium. Ejuſdem *Tractatus De Regia Poteſtate & Sacerdotali Dignitate*, quem edidit Stephanus Baluzius tom. 4. Miſcellaneorum pag. 9, edito apud Franciſcum Muguet Pariſiis 1683 in 8°.

TURGOTUS Monachus Dunelmenſis clariſſimus, qui tum Prioris ejuſdem Eccleſiæ per annos xx. officio functus, tum etiam Archidiaconi, Vicarii, Decani, Vicedomini ubique Epiſcopo ſuo, ſeu ut ipſius ſunt verba lib. 4 cap. 4 col. 54 *Chriſtianitatis curam per totum Epiſcopatum agentis*, tum poſtea Sant-Andreani in Scotia per ſeptennium dignitatibus claruit. Hic autem ab Oſvvaldo Rege ſeu à fundamentis Eccleſiæ Dunelmenſis Hiſtoriam ſuam in tempora Guillelmi Rufi Regis media aut circiter ſeu annum 1097, quem Simeon Dunelmenſis deducens, id ipſum continuavit ad annum Chriſti 1129. Turgotus verò uſque ad Henrici primi annum decimum-quintum, ſeu Chriſti 1115 ſuperſtes ut oſtenditur, tunc mortuus eſt. Audax nimiùm facinus Simeonis ſanè, ne quid gravius dicam, qui Scriptoris adeo ſibi nuperi & vicini, ac ejuſdem Eccleſiæ tum Collegæ tum Præfecti, tantiſque dignitatibus clariſſimi opus integrum, (demptis quæ diximus) ſibi ipſi quaſi planè novum, idque velut ſuâ ſolùm minervâ congeſtum ſit, arrogaverit. Habetur ſcilicet in Bibliotheca Cottoniana Codex Ms. Turgoti, ipſius tempore manifeſtè conſcriptus, cui titulus; *Libellus de Exordio atque procurſu iſtius, hoc eſt, Dunelmenſis Eccleſiæ, cum ſequentibus: Turgotus Prior Dunelmenſis authbor hujus libri*. Incipit, *glorioſi quondam Regis Northan-Himbrorum & pretio-*

ſi Martyris Oſvvaldi, *&c.* uſque ad caput 22 libri tertii Hiſtoriæ, quæ ſub nomine Simeonis Dunelmenſis evulgata eſt, de qua nos ad annum 1129.

RODULFUS Abbas ſancti Trudonis in Tractu Leodienſi floruit anno 1117 & ſequentibus, unde translatus ad Abbatiam ſancti Pantaleonis Colonienſis, ibi Diſciplinâ quæ peſſum ierat reſtauratâ, obiiſſe dicitur anno 1138 die 6 Martii. Scripſit *Chronicon Cœnobii ſui Sancti Trudonis libris* XIII. evulgatum tom. 7 Spicilegii Dacheriani. Item *Vitam ſancti Lietberti Cameracenſis Epiſcopi*, quam abſque auctoris nomine evulgavit idem Dacherius tom. 9 ſui Spicilegii. Item *Opuſculum de ſuſceptione puerorum in Monaſteriis*, *ad inſtantiam Siberti Prioris ſancti Pantaleonis*, evulgatum à Joanne Mabillon tom. 2 Analectorum pag. 495 & ſeqq. Item Scripſerat libros ſeptem contra Simoniacos, quos manuſcriptos aſſervabat Bibliotheca Gemblacenſis Ord. Divi Benedicti, de quibus Joannes Mabillon loco citato pag. 534, quos incendium nuperum hujus Cœnobii quo totum abſumptum eſt, conſumpſit.

GILBERTUS ſeu GILLEBERTUS Monachus Anglus & Abbas in Cœnobio Vveſtmonaſterienſi juxta Londinum, Litteras ibi humaniores docuit. In ſtudiis deinde Sacris Magiſtrum habuit S. Anſelmum Cantuarienſem Archiepiſcopum, qui luſtratis demùm Galliæ & Germaniæ Academiis; cum in Patriam per Germaniam remearet, Moguntiæ in quemdam Judæum incidit, contra quem *doctiſſimam habuit Diſputationem*, *in forma Dialogi conſcriptam*, inſcriptamque *Diſputatio Judæi cum Chriſtiano*: quam nuper edidit ex variis Mss.

Codd. Gabriel Gerberon Monachus Ordinis D. Benedicti Congregationis S. Mauri inter Opera ſancti Anſelmi, vel poſt opera pag. 512 editionis Pariſienſis anni 1675 apud Ludovicum Billaine in Palatii aulâ. Scripſiſſe dicitur opuſculum *De Statu Eccleſiæ* Ms. in Bibliotheca Cantabrigiæ publicâ vol. 247, & *in Prologos Divi Hieronymi ſuper Biblia* Ms. Cantabrigiæ in Collegio Domus ſancti Petri Cod. 92. At opuſculum iſtud *De Statu Eccleſiæ* ſpectat ad Gillebertum Epiſcopum Lunicenſem in Hibernia, uti diximus ad annum 1090, in hoc *Gilberto Lunicenſi Epiſcopo*. Mortuus eſt Gilbertus anno 1117, cautè diſtinguendus ab aliis ejuſdem nominis, Gilberto Londonienſi Epiſcopo, Gilberto Porretano Pictavienſi Epiſcopo, Gilberto Abbate Hoilandenſi, qui omnes ſcripſerunt eodem ſæculo 12, & quorum opera confunduntur.

Florentius Bavonius Vigornienſis Monachus, homo utrâque ſcientiâ divinâ & humanâ apprimè eruditus, magnum ſibi ex ſuis opuſculis doctrinæ comparavit nomen. Ingenium planè habuit, ad quodcunque vellet, apertum & conſpicuum, memoriam ſplendidam ac fœlicem: unde poſteris demùm reliquit ad celebrem Anglicæ Antiquitatis hederam eximia ingenii ſui monumenta, Latino ſermone conſcripta. Ejus *Chronicon ab Initio mundi uſque ad annum* 1118, continuatum ab altero ejuſdem Cœnobii Monacho ad annum 1163, evulgavit Henricus Savillius Anglus, Vir doctiſſimus in Collectaneo Hiſtoricorum Angliæ, quòd editum in fol. Londini anno 1596, & Francofurti in Germania anno 1601. Aliud Collectaneum pariter Hiſtoricorum Angliæ, eſt editum

Londini anno 1652 in folio 2 tomis, in quo habentur Turgotus, Simeon Dunelmenſis, Gervaſius Cantuarienſis, Joannes Haguſtaldenſis, Elredus ſeu Ethilredus Rievallenſis, Radulfus de Diceto, Joannes Brompton, cum aliis Anglicarum Rerum Scriptoribus: opus aureum, curis & ſtudio Joannis Seldeni procuratum. Hoc ex occaſione *Florentii Bavonii* in Collectaneo primo collecti, qui tandem obiit non ſine luctu ſuorum anno nati Salvatoris 1119, ſub Henrico primo Rege Anglorum.

PETRUS HONESTUS Abbas ſanctæ Mariæ de Portu prope Ravennam, ſcripſit *Regulam pro Clericis ſui Inſtituti*, quam vulgo *Conſtitutiones Portuenſes* appellant, & falsò adſcribitur Petro Damiano, ut Pennotus in Hiſtoria Canonicorum Regularium lib. 2 probat: Nam Abbatia S. Mariæ de Portu uſque hodie poſſidetur à Canonicis congregationis Lateranenſis. Habetur hæc Regula inter opera S. Petri Damiani ultimæ editionis Pariſienſis anni 1663, apud Ægidium Tompere viâ Aurigariâ propè Puteum Certum. Floruit tempore Paſchalis ſecundi Papæ, & obiiſſe dicitur anno 1119.

PANDULFUS PISANUS floruit circa annum 1128, & ſcripſit *Vitam ſancti Gelaſii Papæ ſecundi*, qui anno 1119 Cluniaci obiit, impreſſam anno 1638 Romæ in 8°, cum Commentariis Conſtantini Cajetani Abbatis Ordinis Divi Benedicti, quem hoc ſæculo Varia Scripta celebrem reddiderunt. 1120.

ANNA COMMENA Alexii Imperatoris Conſtantinopolitani filia, Zonaræ in ſcribenda Hiſtoria defectum ſupplevit, de cujus doctrinâ hoc

teſtimonium dat ipſe Zonaras: *Studiis erat addicta, & exquiſite atticiſſabat, & acutiſſimo erat ingenio ad abſtruſiſſimas quaſque contemplationes.* Scripſit hæc *Libros quindecim de rebus geſtis patris ſui*, quos *Alexiada* nuncupavit, & multi multâ adulatione plenos eſſe cenſent. Hos ex Bibliotheca Auguſtana David Hoeſchelius primùm, tum Joannes Gronhovius evulgarunt: ſed omnium optimè & ultimus cum inſigni expreſſione latinâ Petrus Poſſinus Gallus Soc. Jeſu Theologus anno 1651 Pariſiis in fol. ex Prælo Lupareo, cum auctoribus aliis Hiſtoriæ Bizantinæ, ad cujus opus notas adjecit doctiſſimus Vir Carolus du Cange, Scriptis ſuis notiſſimus. Claruit Anna Commena circa annum 1120, quæ multa de parente ſuo, (ut Voſſius notavit) longè aliter narrat quàm Latini ſolent: qui omnes ferè, ſi unum excipias Albertum Aquenſem Canonicum, deſcribunt eum ut Principem fraudulentum ac perfidum. Sed veriſimile eſt, tum Latinos ſuo erga Græcos odio indulſiſſe, tum filiam Commenam ſuo erga parentem amori aliquantulum obtemperaſſe.

LAURENTIUS Dunelmenſis in Anglia Ord. Divi Benedicti Monachus, ſcripſit circa hoc tempus *Hypognoſticon ſeu Memoriale Veteris & Novi Teſtamenti Carmine Elegiaco*, quòd opus in libros IX. diſtinctum eſt, & habetur Ms. in Bibliotheca Thuanea, quam jam Colbertus poſſidet. Item in Bibliotheca Aureæ-Vallis Ord. Ciſtercienſis in Ducatu Luxemburgenſi in 4°, denique in noſtra Bucilienſi, unde tranſcriptum miſſum eſt Joanni Mabillon illud expoſcenti per litteras. Floruit uſque ad annum 1140, cujus etiam opus Ms. in Bibliotheca S. Benedicti Cantabrigiæ cod. 74,

inſcriptum *Laurentii Dunelmenſis Hypognoſtica ad Gervaſium.*

THOMAS Elienſis Monachus in Anglia circa annum 1120, ſcripſit *Libros duos De Vita & Tranſlatione ſanctæ Ethildritæ Virginis & Reginæ, primæ Elienſis Abbatiſſæ* quæ obiit anno 679 die 23 Junii. Horum primum qui eſt *De Vita hujus Reginæ* edidit D. Joannes Mabillon ſæculo 2 Sanctorum Ord. Divi Benedicti pag. 738 & ſeqq. & alterum *De Tranſlatione ejuſdem*, quæ contigit anno 1106 pollicetur ad ſæculum Ordinis ſeptimum & Eccleſiæ duodecimum, anno 1106.

GUALTERUS Tarvanenſis Eccleſiæ Canonicus floruit circa annum 1120, & ſcripſit ad Joannem Epiſcopum Tarvaneuſem *Vitam ac Martyrium Caroli cognomento Boni, Flandriæ Comitis*, quam ex Bibliotheca ſanctæ Mariæ Igniacenſis in Tractu Remenſi Ord. Ciſtercienſis, edidit primùm Sirmondus Pariſiis in 8°. anno 1615 apud Sebaſtianum Cramoiſy Viâ Jacobæa ſub Ciconiis. Porro cum cædes Caroli Boni Flandriæ Comitis anno 1127 patrata ſit, circa hoc tempus vita iſta conſcripta eſt. Floruit eodem tempore Alius *Gualterus* ſeu *Galterius* natione Gallus, dignitate Cancellarius, qui cum ſe accinxiſſet cum Godefrido Bullonio ad recuperationem Terræ ſanctæ promovendam, ſcripſit *Narrationem de Obſidione Antiochenâ, & aliis rebus fortiter geſtis uſque ad annum* 1119, quæ legitur apud Jacobum Bongarſium in Collectione Scriptorum *De Geſtis Dei per Francos.* Totum Scriptum Cancellario dignum eſt, ubi ipſe vi carceris hebetatum ſibi ingenium conqueritur; cujus hiſtoria, quæ quomodocunque ſcripta ſit, accuratè facta eſt ab teſte oculato,

qui multis negotiis à ſe deſcriptis præſens adfuit. Potuit hic Gualterus ſeu Galterius eſſe unus atque idem cum alio, qui reverſus ex Orientalibus cruciatis, poſteà factus ſit Canonicus Tarvanenſis; & res geſtas *Caroli Boni Flandriæ Comitis* conſcripſerit circa annum 1130, quòd tamen ego definire nolim, deſtitutus ad id affirmandum idoneis teſtimoniis aut rationibus.

ROBERTUS Monachus ſancti Remigii Remenſis, Claromontano Concilio, à quo pius Occidentis in Orientem motus incœpit, interfuit, tum poſteà ipſi Expeditioni ſacræ. In Galliam redux juſſu Bernardi Abbatis ſui, Hieroſolymitanam Hiſtoriam libris novem deſcripſit, & deſinit in illa celebri victoria de Babylonico Ammiraviſo apud Aſcalonam poſt captam Hieroſolymam victo ac proſtrato, quæ contigit anno 1099. Habetur opus Roberti in Collectaneo *Geſtorum Dei per Francos*, excuſo in fol. Hanoviæ 2 tomis anno 1611 typis Vvechelianis curâ & ſtudio Jacobi Bongarſii. Floruit Robertus Remenſis anno 1120.

ALBERTUS Aquenſis ſeu Aquiſgranenſis Canonicus & Sacriſta, ſeu Sacrorum Cuſtos, floruit anno 1120 vel circiter, ſcripſitque Libris 12 *Hiſtoriam Expeditionis Hieroſolymitanæ ſuper itinere ſive paſſagio Godefridi Bullonii*, in citato collectaneo incluſam, quam finit anno 1126. Scripſit autem Albertus ardens deſiderio ipſius Expeditionis, quæ auditu & relatione nota habuit ab iis qui præſentes adfuerant, ut ipſe variis locis teſtatur. Initium facit ab ipſo Expeditionis initio, finem in anno 2 Balduini ſecundi Regis Hieroſolymitani, & complectitur res Ge-

ſtas annorum ſex & viginti. Debemus Hiſtoriam Alberti ſanè accuratam *Reinero Reineccio*, qui anno 1584 eam Helmeſtadii primus ſed ſine nomine Auctoris edidit: Nomen autem Auctoris debemus Davidi Hoeſchelio, præfatione ſuâ *in Alexiadem*, & poſteà Jacobo Gretzero ex Ms. Codice S. Martini Lovanienſis id adſtruenti. Habetur autem impreſſa iterum *in Collectaneo Geſtorum Dei per Francos*, de quo ſtatim locuti ſumus *in Roberto S. Remigii Remenſis Monacho*.

THEOBAUDUS Monachus Bezuenſis Cœnobii in Burgundia, circa annum 1126 clarus, ſcripſit *Acta Tranſlationes & Miracula S. Prudentii Martyris lib.* 4 quibuſdam Carminibus identidem interjectis, quos ex Ms. Cod. edidit Labbeus tom. 2 novæ Bibliothecæ pag. 605 & ſequentibus.

ERNULFUS Epiſcopus Roffenſis in Anglia, natione Gallus, Patriâ Bellovacenſis, floruit anno 1120, ſcripſitque *Solutiones quaſdam ad Quæſtiones Lamberti Abbatis Bertiniani, De Corpore & Sanguine Domini.* Nam quæ ei attribuit Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, verbo *Arnulfus Epiſcopus Roffenſis* tom. 1 pag. 514, *De Operibus ſex dierum & de Verbis Domini in Cruce*, ſpectant certò ad Ernaldum ſeu Arnoldum Abbatem Bonæ vallis in Carnotenſi Epiſcopatu, ſub cujus nomine ab annis jam multis opera iſta impreſſa ſunt. Obiit autem Ernulfus anno 1124, cujus opuſcula quædam impreſſa ſunt in Spicilegio Lucæ Dacherii, tom. 2 pag. 420, *Tomellus ſive Epiſtola Ernulfi ex Monacho Benedictino Epiſcopi Roffenſis De inceſtis conjugiis:* & ibidem pag. 431 *Epiſtola 2 quæ Variis Reſpondet Lamberti Quæſtionibus*, quarum aliquæ *De Corpore & Sanguine*

Domini. Variæ ad eum S. Anſelmi Cantuarienſis Epiſtolæ, ac de eo Dacherius Prologo ad dictum tomum Spicilegii pag. 18.

MICHAEL GLYCAS Siculus, ſub Alexio & Joanne Commenis Imperatoribus Conſtantinopolitanis vixit, & ſcripſit circa annum 1120 *Annales Quadripertitos*, opus non modo Hiſtoricum, ſed etiam Theologicum & Phyſicum. Prima parte agit de Operibus ſex Dierum, alterâ De rebus geſtis ab orbe cöndito uſque ad Chriſtum natum. Tertia perſequitur res geſtas à Chriſto uſque ad Conſtantinum Magnum, quarta res tractat Byzantinorum Imperatorum uſque ad obitum Alexii Commeni, qui anno 1118 moriens Joannem Commenum ſucceſſorem habuit. Exinde uſque ad captam à Latinis Conſtantinopolim perſtrinxit res Byzantinas Joannes Leunclavius, qui & primus Glycæ interpretationem nobis dedit, editam Baſileæ anno 1572 in 8° typis Epiſcopii. Habetur autem jam eadem Hiſtoria Græcè & Latinè in folio inter Hiſtoricos Byzantinos Pariſiis editos ex Typographiâ Regiâ cum interpretatione & notis Philippi Labbei, de quo tam ſæpe loquimur. Extat græcè Ms. in Bibliotheca Vaticana, Regia Gallica, Imperatoria Viennenſi, & Auguſtana Cod. 80. Ejuſdem Michaëlis Glicæ *Diſputatiunculæ duæ* Latinæ per Jacobum Pontanum Soc. Jeſu, Ingoſtadii in 4° anno 1604 cum Dioptrâ Philippi Solitarii. Denique in Bibliothecis Mss. Græcè, nimirùm in Imperatoria Viennenſi & Auguſtana Cod. 75, *Michaëlis Glicæ Explicatio obſcurorum locorum Sacræ Scripturæ*; vel ut in Imperatoria, *ejuſdem Quæſtiones & Dubitationes in Scripturam*; quæ nondum, quod ſciam, impreſ-

ſæ ſunt. De illo Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro tom. 2 pag. 112, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 312 pag. 237.

EADMERUS ANGLUS Ordinis ſancti Benedicti Monachus in Cantuarienſi Cœnobio, diſcipulus fuit & ſocius ſancti Anſelmi Cantuarienſis Epiſcopi, & claruit anno 1120 & ulteriùs, nomen ſuum poſteritati clarum faciens variis operibus compoſitis, quorum multa ſub S. Anſelmi nomine hucuſque edita fuerant ex Mss. Codicum fide, qui ſæpe attribuunt Anſelmo Magiſtro quæ ſunt Eadmeri diſcipuli. Sed illa tandem reſtituta legitimo parenti, & ſunt *Libri 2 De Vita ſancti Anſelmi Cantuarienſis Archiepiſcopi*, *Hiſtoria Rerum novarum ſeu rerum ſui temporis lib. 6*, *De Excellentia B. Mariæ Virginis*, *lib. de quatuor Virtutibus quæ fuerunt in B. Virgine Mariâ*, *lib. De Beatitudine Cœleſtis Patriæ*, *lib. De Similitudinibus S. Anſelmi*, qui hucuſque ſancto Anſelmo attributus eſt: quæ omnia edidit poſt opera ſancti Anſelmi Gabriel Gerberon Monachus Congregationis ſancti Mauri anno 1675 apud Ludovicum Billaine Pariſiis in fol. Scripſit etiam *Vitam S. Vvilfridi Eboracenſis Archiepiſcopi*, quam edidit Joannes Mabillon ſæculo 3 Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 1 pag. 196 & ſeqq. Edidit & Carmen de ſancto Dunſtano Ms. in Bibliotheca ſancti Benedicti apud Cantabrigiam Cod. 338.

NICOLAUS ſancti Lamberti Leodienſis Canonicus, circa annum 1120 poſt plures alios ſuum ſtilum exercuit *in Vitam S. Lamberti Leodienſis Epiſcopi*, quam Joannes Chapeaville, de quo ſuprà jam ſæpe diximus, edidit in ſuo Collectaneo

Scriptorum *De Epiſcopis & rebus aliis Leodienſibus.*

DOMNIZO Presbyter vivebat ſub finem ſæculi XI. & initium ſequentis, Henrico IV. & V. Imperatoribus uſque ad annum circiter 1125 vel ultrà, quem ſæpe allegat Cæſar Baronius ut teſtem oculatum vel fidelem in pleriſque rebus. Scripſit *Libris 2 Carmine heroico Vitam Mathildis Comitiſſæ*, quam vir doctiſſimus Sebaſtianus Tengnagelius Cæſareus Bibliothecarius edidit Ingolſtadii anno 1612. In eodem Volumine Tengnagelii, *Gebhardus Salisburgenſis* qui anno 1088 obiit, *Sigefridus Moguntinas Archiepiſcopus* qui anno 1084, *Stephanus Halberſtatenſis* & alii Antiſtites ac Principes continentur, qui ſcripſerunt *Varias Epiſtolas pro Gregorio VII, aliiſque Pontificibus Romanis contra Schiſmaticos*; quas cum aliis veteribus monumentis ex Mss. Codicibus dictus Tengnagelius edidit. Tum ſequuntur *Lib. 2 metrici Domnizonis Preſbyteri de rebus geſtis Mathildis Comitiſſæ*, cum Bernaldi ſeu Bertoldi Conſtantienſis Presbyteri *Libello De vitandis Excommunicatis*. In eodem Volumine Tengnageliano reperies *Vitas Altmanni Paſſavienſis, Thiemonis Salisburgenſis & Anſelmi Lucenſis Epiſcoporum* ab Anonymis ſcriptas: Item *Heſſonis Scholaſtici brevem Commentarium de rebus anno* 1119 *geſtis inter Calixtum Papam & Henricum V. Imperatorem.* Cœterùm Bernaldus Presbyter Conſtantienſis præter Libellum à Tengnagelio publicatum, ſcripſit & alia *Opuſcula pro Gregorio* VII. *contra Schiſmaticos*, quæ Gretzerus ſuæ Apologiæ pro eodem Pontifice inſeruit, ubi & docet quis fuerit iſte Bernaldus.

HESSO

HESSO REMENSIS Scholaſticus & Presbyter, ſcripſit *Acta* Concilii Remenſis anni 1119, quæ legi poſſunt in Conciliis ultimæ editionis Labbeanæ Pariſienſis tom. x. pag. 872 & ſequentibus: an idem opuſculum ſit, cum ſuperiore de quo ſtatim locuti ſumus, ex collatione cognoſcetur.

LIETBERTUS ſeu LETBERTUS Canonicus Inſularum in Flandria & Canonicorum Præpoſitus, tum poſtea Abbas ſancti Rufi Ordinis Divi Auguſtini prope Valentiam, floruit circa annum 1120, ſcripſitque *inſignem & prolixum in Pſalmos omnes Davidis Commentarium*, de quo Joannes Mabillon tom. 1 Analectorum pag. 289. Vidi opus iſtud cum Epiſtola quam refert idem Mabillon, Ms. 3 Voluminibus in folio in Bibliotheca Branenſi noſtri Ordinis Præmonſtratenſis in tractu Sueſſionenſi.

HERMANNUS ſancti Vincentii Laudunenſis Monachus, factus poſteà Abbas ſancti Martini Tornacenſis, claruit anno quo ſuprà, ſcribens varia quæ ejus ſtudium ac doctrinam probant. Scripſit itaque *Hiſtoriam Reſtaurationis Monaſterii ſancti Martini Tornacenſis ad ſua uſque tempora*, quam evulgavit Domnus Lucas Dacherius tom. 12 ſui Spicilegii. Item *Libros tres De Miraculis Beatæ Mariæ Laudunenſis* oblatos Bartholomæo Epiſcopo, quos evulgavit idem Dacherius cum operibus Guiberti Abbatis de Novigento impreſſis in fol. Pariſiis anno 1651, apud Ludovicum Billaine ſub ſigno ſancti Auguſtini. Item ſcripſit *inſignem Tractatum De Incarnatione Domini ad Stephanum Viennenſem Archiepiſcopum*, quem Ms. in Cœnobio noſtro habeo relatum è peregrinatione Belgica, cujus copiam ad prælum tranſ-

miſimus amico noſtro Joanni Mabillon. Vixit Hermannus uſque ad annum 1140 & ultrà, de quo citatis locis Lucas Dacherius multis legit.

ELNOTUS Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus, Ordinis D. Benedicti, circa annum 1120 ſcripſit ad Nicolaum Daniæ Regem *Librum* 1 *De Vita & Paſſione ſancti Canuti Daniæ Regis*, impreſſum cum notis Joannis Meurſii, Hafniæ in 4°. anno 1631.

MARBODUS Natione Gallus, Patriâ Cenomanenſis, vel, ut aliis placet, Andegavenſis, factus ſucceſſu temporum Canonicus, Scholaſticus & Archidiaconus Andegavi, indéque meritis doctrinæ & pietatis evectus ad Epiſcopatum Redonenſem in Britannia, quem tenuit ab anno 1096, quo Concilio Turonenſi interfuit, uſque ad annum 1120, quo adfuit Conſecrationi Cathedralis Eccleſiæ Cenomanenſis cum aliis Epiſcopis ad preces Hildeberti Epiſcopantis: ſed fractus ſenio & oculis orbatus, ob quam infirmitatem cedens Pontificatui anno 1123, factus eſt Monachus pauper & cœcus in Monaſterio ſancti Albini Andegavenſis. Scripſit ut teſtatur Sigebertus in libro de Viris Illuſtribus cap. 158 *in Cantica Canticorum Commentarium*, quem neſcio an alicubi impreſſus ſit, nec enim comparet in editione ullâ Bibliothecæ Veterum Patrum, nec in ullo alio Collectaneo Scriptorum quod viderim. Item ſcripſit *Tractatum De gemmarum lapidumque pretioſorum formis, natura & viribus*, impreſſum Coloniæ anno 1539 cum notis Alardi Amſtelodamenſis, & Pictorii Villigenſis. Item *Dactylotecam* cum Scholiis G. Piſtorii anno 1555 Baſileæ in 8° impreſſam. Item *agonem ſancti Laurentii Martyris*

Carmine expreſſit, quem Surius habet ad diem 10 Auguſti. Item *Vitam ſancti Roberti Abbatis Caſa-Dei Ordinis D. Benedicti in Gallia libris 2*, quam habent Continuatores Bollandiſtæ ad diem 24 Aprilis tom. 3 pag. 316 & ſequentibus. Item *Vitam S. Licinii Andegavenſis Epiſcopi* apud Bollandum ad diem 13 Februarii. Item *Epiſtolas Aliquot*, inter quas una in Epiſtolis Hildeberti Cenomanenſis Epiſcopi num. 80 *ad Rainaldum Andegavenſem Epiſcopum*; altera Marbodi Epiſtola *ad Hildebertum Cenomanenſem Epiſcopum*, edita tom. 13 Spicilegii Dacheriani, reſpondens ei illum conſulenti, de viro à quo uxor debitum conjugale poſtulabat, licèt ipſe votum monaſticæ Vitæ de conſenſu ejus emiſiſſet. Tertia demùm ſub ejus nomine circumfertur *ad Robertum de Arbriſello*, quâ portentoſis eum accuſat criminibus, quam habet Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo XII. tomo ſeu parte 2 diſſertatione 5 pag. 629 per totam. Obiit Marbodus anno 1123 die 2 Septembris, quem laudat Sigebertus in Catalogo citato cap. 158, & Miræus de eo agit in Scholio ad dictum Sigeberti caput, Natalis Alexander ſæculo 12 citato parte 1 cap. 6 pag. 458, Sammarthani Fratres tomo 3 Galliæ Chriſtianæ *in Epiſcopis Redonenſibus*, ubi plura in ejus laudem.

GUIBERTUS Monachus Flaviacenſis ſeu ſancti Geremari Ordinis D. Benedicti in tractu Bellovacenſi, tum poſtea Abbas B. Mariæ de Novigento juxta Codiciacum agri Laudunenſis Caſtrum, multa ſcripſit, quæ ſunt evulgata Pariſiis in fol. anno 1651, curâ & ſtudio Lucæ Dacherii Benedictini Congregationis ſancti Mauri in

Gallia. Sunt autem, *Tractatus quomodo ſermo fieri debeat. In Geneſim Moralium lib.* 10. *Tropologiarum in Oſee lib.* 3. *in Amos lib.* 1. *in Lamentationes Jeremiæ lib.* 1. *Tractatus De Incarnatione contra Judæos. Epiſtola prolixa De buccella Judæ datâ & de veritate Dominici Corporis. De Laude Beatæ Mariæ lib.*1. *Opuſculum de Virginitate. De Pignoribus Sanctorum lib.* 3. *Geſta Dei per Francos, ſeu Hiſtoria Hieroſolymitana lib.* 9. *Vita ſua ſeu Monodiarum lib.* 3. Item magnus Sermo in illud *Sapientia vincit malitiam*, qui legitur inter opera Divi Bernardi, ſpectat ad noſtrum Guibertum Abbatem, ut conſtat ex lib. 1 vitæ ſuæ cap. 16 pag. 477. Denique ſcripſit alia multa quæ latent, & quæ vidi Mss. in Bibliothecis Vallis Claræ & Igniaci, ambabus Ordinis Ciſtercienſis, Laudunenſis ac Remenſis Epiſcopatuum. Sunt autem *Commentarii in Abdiam Prophetam*, cujus prologus incipit: *Patribus & Dominis totius cultu reverentiæ amplectendis, ſancti-Medardenſi Abbati Godefrido; & item ejuſdem gratiæ Florinenſi Alardo, Guibertus, ad omnem proh dolor impuritatem vitâ degenerans & moribus, votivo utriuſque ſalutis affectus. Quoniam & litteraturæ celebritas, &c.* Incipit Abdias Propheta, *Viſio Abdiæ, viſio Prophetalis ſubtilitatem ſignificat, &c. In Jonam Prophetam*, cujus prologus incipit, *Audemus & bonam voluntatem habemus, &c.* Item *in Micheam Prophetam lib.* 2, *in Zachariam lib.* 3, *in Joëlem lib.* 1, *in Nahum lib.* 1, *in Abacuc lib.* 1, *in Sophoniam lib.* 1. Obiit Guibertus anno 1124 die 1. Auguſti, qui ſuam ipſe vitam ſcripſit, de cujus autem laudibus abundè agit Lucas Dacherius tam in prolegomenis ad editio-

nem illius operum, quam in ſuis annotationibus & in ſubjecto Chronico Abbatum Novigentinorum.

BRUNO ASTENSIS Monachus Ord. Divi Benedicti, poſtea Epiſcopus Signienſis & S. R. E. Cardinalis, qui obiit anno 1125 die 18 Julii, de cujus Scriptis Labbeus ſufficienter, quæ ſunt edita Venetiis in fol. anno 1651, cum diſſertatione præviâ, quæ multa docet de Operibus hujus Brunonis in præjudicium alterius Carthuſiani Ordinis Inſtitutoris, quam legito. Addo Labbeanis *Opuſculum Brunonis de Conſecratione Eccleſiæ* mancum in editione Venetâ, integrum haberi tom. 12 pag. 79 Spicilegii Dacheriani. Eodem tempore vivebat Odo Aſtenſis, item Monachus ejuſdem Ordinis, cujus Opera edita ſimul cum Brunonianis Signienſibus, ad calcem voluminis.

GUILLELMUS Malmesburienſis, de quo Bellarminus & Labbeus in libro ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis. Quibus addo ſcripſiſſe illum anno 1125 *Vitam ſancti Aldhelmi Epiſcopi Schireburgenſis primi*, quam edidit Joannes Mabillon ſæculo 4 Sanctorum Ordinis D. Benedicti tom. 1 pag. 726 & ſequentibus. Ejuſdem *Opus de Antiquitate Glaſconiæ* habetur Ms. in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti Cantabrigiæ Cod. 373. Item *Abbreviatio Guillelmi Malmesburienſis ex Geſtis Haymonis de Imperatoribus* Ms. in Bibliotheca Collegii Balliolenſis Oxoniæ Cod. 108.

HUGO METELLUS Canonicus Regularis Ordinis D. Auguſtini in Abbatia S. Leonis Tullenſis; floruit ſub ſæculi XII. initium circa annum 1120 & aliquanto ulteriùs, ſcripſitque *Epiſtolas plures ad viros ſui temporis ſcientiâ vel dignitate*

illuſtres, quas habet Mss. Bibliotheca Collegii Regii Pariſienſis Ludovici Magni Soc. Jeſu.

GUALBERTUS Monachus Marchianenſis Ord. Divi Benedicti, ſcripſit ad Saſvvalonem Cathedralis Eccleſiæ Attrebatenſis Canonicum & Roberti Epiſcopi qui ſedit ab anno 1115 ad 1131 Secretarium, *Libros duos Miraculorum ſanctæ Rictrudis Patronæ Marchianenſis*, quos referunt Bollandi Continuatores ad diem 12 Maii tom. 3 pag. 118 & ſeqq. Hoc opus compoſitum eſt poſt mortem Rodulfi Archiepiſcopi Remenſis defuncti anno 1124, & ante cædem Caroli Boni Flandriæ Comitis anno 1127. narratam; ſiquidem num. 45 ipſius Operis, Archiepiſcopus dicitur *Bonæ Memoriæ*: & in Epiſtola meminit auctor verſuum de illa cæde à ſe conſcriptorum, & à Saſvvalone reprehenſorum, eo quòd nimiùm ſæcularis litteraturæ ſpirarent: ex quibus colligi poſſe cenſeo, proximo poſt dictam cædem anno, viſum amatumque à Gualberto Saſvvalonem Canonicum.

STEPHANUS factus Auguſtodunenſis Epiſcopus anno 1113, adfuit Concilio Tornutienſi anno 1117, itemque & unctioni Philippi filii Ludovici Craſſi in Regem Franciæ, anno 1129. Unde poſteà renuntians Epiſcopatui factus eſt Monachus Cluniaci ſub regimine Petri Venerabilis, ubi mortuus eſt anno incerto. Scripſit *Librum ſeu Tractatum De Sacramento Altaris & iis quæ ad illud varioſque Eccleſiæ Miniſtros pertinent*, quem Joannes de Montolon Canonicus & Cantor Auguſtodunenſis Eccleſiæ edidit anno 1517, unde in Bibliothecam SS. Patrum editionis primæ Pariſienſis anno 1575 & in alias tranſiit. De Stephano Auguſtodunenſi Petrus Venerabilis in Epiſtola ad

Humbertum Archidiaconum Eduenſem ejus nepotem, quæ eſt ſexta libri quinti, ubi teſtatur reddidiſſe ſpiritum Creatori inter manus ſuas: Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 2, ubi de Epiſcopis Eduenſibus.

SIMEON Dunelmenſis Monachus Ordinis Divi Benedicti, & Præcentor, cum primariis ſæculi ſui Monachis meritò conferendus, floruit ante medium ſæculi duodecimi. Quæ de eo aliiſque collecta ſunt in Præliminaribus ad Collectionem Hiſtoricorum Angliæ anno 1652 Londin. in fol. impreſſa curis Seldeni, ex Lelando, Baleo, Pitſeo & Voſſio, hic deſcribere operæ pretium non eſt, cum ad Seldeni prolegomena excurrere cuique pronum ſit. Sunt autem in hac Collectione Opera Simeonis Dunelmenſis, *Hiſtoria Dunelmenſis Eccleſiæ*, partim ex Turgoto, de quo ſuprà ad annum 1115 pag. 1 *De Archiepiſcopis Eboraci*, pag. 75; *De Obſidione Dunelmi*, pag. 79, *Hiſtoria de Geſtis Regum Anglorum ab anno 616 ad* 1129 pag. 85. Addidit Hiſtoriæ Simeonis Dunelmenſis Joannes Prior Hagulſtadenſis ſeu de Herſam annos XXV. ibidem pag. 258, uſque ad annum 1154, quo tempore dictus Joannes floruit. Richardus item Prior Hagulſtadenſis ſcripſit *Libros duos De Statu & Epiſcopis Eccleſiæ Hagulſtadenſis*, ibidem pag. 286, & floruit ſub Henrico ſecundo Rege, mortuuſque eſt ſub annum 1190 regnante Richardo primo.

RAYNERUS Monachus ſancti Laurentii Leodienſis Ord. Divi Benedicti, ſcripſit *De Viris illuſtribus Cœnobii ſui & Epiſcopatus Leodienſis*, quem vide in Collectione de Rebus Leodienſibus Joannis Chapeaville in 4° Leodii 3 tomis 1612

& ſequentibus. Claruit circa annum 1130.

COSMAS Pragenſis Eccleſiæ in Bohemia Decanus, *Hiſtoriam Bohemorum tribus libris* conſcripſit, in quibus Gentis origo & Antiqui Duces uſque ad Vratiſlaum Regem primum ab Henrico III. Imperatore anno 1126 creatum commemorantur: quo tempore & ipſe Coſmas floruit. Edita Hiſtoria in fol. Hanoviæ anno 1607 à Marquardo Frehero, cum aliis Bohemiæ Scriptoribus.

RAINALDUS DE SEMUR Dalmatii Domini de Semur ex illuſtri Burgundionum genere & Aremberge Vergeiâ filius, Frater S. Hugonis Abbatis Cluniacenſis & Gaufridi de Sinemuro, Monachus Ordinis Divi Benedicti; deinde meritis exigentibus primò Abbas Vezeliacenſis, quo nomine interfuit Concilio Trecenſi anno 1104, inde tandem aſſumptus ad Sedem Archiepiſcopalem Lugdunenſem. Scripſit *Vitam S. Hugonis Abbatis Cluniacenſis fratris ſui*, quam habes in Bibliotheca Cluniacenſi editâ ab Andræa Ducheſnio. Hic Hugo mortuus eſt anno 1109 tertio Kalendas Maii ætatis 85, de quo etiam conſulere tu poteris Continuatores Bollandi ad diem 29 Aprilis tom. 3 pag. 648 & ſeqq. ubi proſâ & metrô legitur. De Rainaldo Henricus Gandavenſis in libro De Viris Illuſtribus cap. 3 pag. 162 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ Auberti Miræi Bruxellenſis, Fratres Sammarthani in Gallia Chriſtiana abundè tom. 1 pag. 314 de Archiepiſcopis Lugdunenſibus, ubi eum volunt mortuum eſſe anno 1129 die 7 Auguſti.

HUGO Corbeienſis Monachus *de Folieto*
1130 dictus, claruit circa annum 1130, & multa optima ſcripſit quæ perperam Hugoni Victorino

attribuuntur, atque inter ejus opera recenſentur, magno legitimi Auctoris damno. Hujuſmodi ſunt ex pluribus Mss. Codicibus à me viſis & diſcuſſis in Variis Bibliothecis maximè Ciſtercienſis Ordinis, *Lib. 4 aurei de Clauſtro Animæ, lib. De Medicina Animæ, lib. 2 priores de Avibus ad Raynerum,* quos ſæpe cum ipſis avium picturis Mss. Codices repræſentant: nam alii duo poſteriores de feris, poſtmodum ab alio adjecti ſunt. *Libri 2 De Nuptiis Carnalibus & Spiritualibus* ſunt ejuſdem Hugonis Folietani ex Variis Mss. Codicibus, qui unum tantùm librum faciunt, inſcriptum, *Ad Socium volentem nubere, de Nuptiis fugiendis.* Eidem attribuitur opus inſcriptum, *Speculum peccatoris,* Cantabrigiæ in Bibliotheca publica Cod. 218, qnod impreſſum extat tom. 9 Operum Divi Auguſtini, inter ſpuria. Editores ultimi Operum Hugonis Victorini omiſerunt cenſuram iſtorum Operum, quam prudenter adhibuerant qui eadem ediderunt in fol. Pariſiis olim anno 1526, & ad quam debent recurrere, qui voluerint reſcire dubia vel indubia Opera Hugonis Victorini. Hos autem libros morales competere potiſſimùm Hugoni Folietano, compertum mihi maximè eſt, tam ex ſtilo quàm ex fide Mss. Codd.

Guillelmus Gemmeticenſis in Normannia Monachus cognomento *Calculus,* floruit anno circiter 1130 & ſcripſit *Hiſtoriam inſignem Rerum Normannicarum,* quam habes impreſſam in fol. Pariſiis anno 1619 in Collectaneo Hiſtoricorum Normanniæ, curis Andreæ Ducheſnii procurato. Plura de illo dictus Andræas in ſuis Prolegomenis ad citatum Collectaneum.

Fulcherius Carnotenſis, Balduini Fratris

Godefridi Bullonii Sacellanus, Expeditionem ſacram ſuſcepit & ingreſſus eſt cum Roberto Normanniæ Duce, & cum Stephano Bleſenſi & Carnotenſi Comite. Unde *quinquennium illud Expeditionis Sacræ* intra quod Scriptores antè recenſiti (excepto Alberto Aquenſi) nempe Robertus Remenſis, Baldricus Burgulienſis & Raimundus Agileus ſe continuerant, egreſſus: *Hiſtoriam Belli Sacri ab anno* 1095 *ad annum* 1124 libris tribus deduxit. Cumque non longè abeſſet ab Antiochiâ Syriæ, Balduinum Godefridi Bullonii Fratrem ſecutus eſt, cujus tum erat Capellanus, ut ipſemet narrat. Laudatur ab Orderico Vitali lib. 9, à Guillelmo Malmesburienſi lib. 4 & aliis. Scripſit autem Fulcherius libros tres, qui Brugis in Collegio Societatis Jeſu inter reliquias Pamelianæ Bibliothecæ extant pleni & integri: quod monere congruum fuit, eò quòd exemplaria quibus Jacobus Bongarſius uſus fuit, nec integra nec ſatis emendata fuerint, ut ipſe fatetur. Hæc Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 358 pag. 247 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, cui addo eandem Hiſtoriam contineri correctam & integram tomo 4 novi Collectanei Hiſtoricorum Franciæ ab Andræa Ducheſnio, poſt Hiſtoriam Petri Tudebodi de eadem materiâ, de quo diximus ſuprà ad annum 1100.

HERVÆUS Patriâ Cenomanenſis Ordinis D. Benedicti Monachus, in Monaſterio Burgidolenſi Diœceſis Bituricenſis, pietate & doctrinâ inſignis, floruit anno circiter 1130, de cujus laudibus & meritis extat Epiſtola Encyclica Monachorum Burgidolenſis Abbatiæ edita tomo 2 Spicilegii Dacheriani pag. 514. Scripſit multos Commen-

tarios in Scripturam Sacram, ſpectantque ad eum *Commentarii in omnes Epiſtolas ſancti Pauli Apoſtoli*, impreſſi hactenus paſſim cum operibus Divi Anſelmi Cantuarienſis, & ſunt Hervæi Burgidolenſis tam ex fide Mss. Codicum, quàm ex impreſſione Operum ejuſdem Anſelmi Pariſienſi anni 1544, quæ Hervæo adjudicat. Vidi Mss. duos Codices optimæ notæ in manibus D. Placidi Porcheron Bibliothecarii S. Germani Pariſienſis, dictum Commentarium in Epiſtolas Paulinas Hervæo præfato Benedictino attribuentes. Ejuſdem *Commentarii in Iſaiam Prophetam ampliſſimi*, quos Mss. habet Bibliotheca Longipontis Ordinis Ciſtercienſis in Epiſcopatu Sueſſionenſi, & Bibliotheca Claromontana Pariſienſis Societatis Jeſu. Itemque vidi ejuſdem auctoris *Poſtillas breves in Deutoronomium* Mss. apud S. Germanum Pariſienſem, cum Commentario in Iſaiam de quo ſuprà. Vide Lucam Dacherium in prælúdio ad tomum 2 ſui Spicilegii, & citatam Epiſtolam Encyclicam.

ALGERUS Leodienſis primùm Canonicus, inde ſpreto ſæculo Cluniacenſis Monachus, eodem tempore floruit, cujus elogium auctore Nicolao Leodienſi Canonico ejus æquali, refert Joannes Mabillon tom. 1 Analectorum pag. 303, de quo Bellarminus & Labbeus in Opere De Scriptoribus Eccleſiaſticis. Quibus addo ſcripſiſſe *Tractatum inſcriptum De Miſericordia & Juſtitia* lib. 3, cujus prologum refert loco citato idem Mabillon, quem vidi Ms. in Bibliotheca Alnenſi Ciſtercienſis Ordinis in Belgio, in Codice modico, cujus dorſo titulus eſt, *De Vita ſanctæ Mariæ Ægyptiacæ:* ubi Algerus dicitur *Augerus*, & cujus hoc opus

quod de Canonum obſervantia eſt, prælo digniſſimum opinor.

UDALRICUS primùm Monachus ſancti Blaſii in Hercinia Silva, deinde Epiſcopus Conſtantienſis in Germania electus Imperatoris nutu, inſtallatur renitente Paſchali Pontifice, & octo annis ſine conſecratione præſedit. Poſtea Gelaſii Decreto à Mediolanenſi Antiſtite conſecratus, obtinuit à Sede Apoſtolica Canonizationem ſancti Conradi deceſſoris ſui. Monaſteria Erentzelingen Ordinis Divi Auguſtini & Brigantinum Ordinis Benedictini à Rudolfo Brigantiæ Comite fundatum dedicavit. Intereſt Comitiis Argentinenſibus anni MCXI, cumque anno 1128 Henricus de Bavaria cum magno exercitu Conſtantiam obſediſſet, Epiſcopus Udalricus cum civibus ei ſtrenuè reſtitit. Nec Martem ſolùm coluit, ſed & Minervam. Scripſit *Vitam ſancti Gebehardi Auguſtani Epiſcopi lib.* 2, quam refert Caniſius in Collectaneo Antiquarum Lectionum, & Surius ad diem 27 Auguſti. Item *Vitam ſancti Conradi Epiſcopi itidem Auguſtani* ad Calixtum 2 Papam, apud Surium ad 26 diem Novembris. Denique Udalricus ad ſuum ſancti Blaſii in Hercinia Silva Monaſterium liberè rediit anno 1138, amans quietem & ſolitudinem, ubi dicitur vixiſſe uſque ad annum 1140. Falluntur autem qui ex uno duos faciunt Udalricos Conſtantienſes Epiſcopos, ſibi immediatè ſuccedentes.

ISAAC Monachus Catholicus, juxta Labbeum in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum, floruit anno circiter 1130: cujus *libri* 2 *adversùs Armenorum errores*, quos ex Ms. Cod. edidit Franciſcus Combefis in Auctario Græco-La-

tino Bibliothecæ Veterum Patrum tom. 2 pag. 317 & ſeqq. quod editum 2 tomis in fol. Pariſiis anno 1648 apud Antonium Berthier viâ Jacobæâ ſub ſigno Fortunæ. Vult autem dictus Combefis loco citato pag. 415 eum floruiſſe ſæculo XI.

BALDRICUS ex Burgulienſi in Andegavis Abbate, Dolenſis in Aremorica (ut tunc temporis vocabatur) Archiepiſcopus ab anno 1114, per annos 22 & dies 44 uſque ad 27 Januarii anni 1131. Scripſit *Poëtica methodo libros quatuor Hiſtoriæ Hieroſolymitanæ*, laudaturque ab Orderico Vitali lib. 9 Hiſtoriæ ſuæ Eccleſiaſticæ. Admovit manum huic Operi ſexagenarius, neque viſa narravit, ſed ab Anonymo verè quidem, at ſtilo ruſticano ſcripta, ſecutus eſt. Inſeruit multa ab iis audita qui interfuerant, cùm & ipſe Claromontano Concilio interfuiſſet anno 1095. Opus impreſſum in Collectaneo *Geſtorum Dei per Francos*, edito in fol. tomis 2 Hanoviæ 1611, cura & ſtudio Jacobi Bongarſii. Itemque *in Collectione Hiſtoricorum Franciæ* tom. 4, cum aliis quibuſdam Poëticis ejuſdem Auctoris, quæ edidit Andræas Ducheſnius. Item *Vitam S. Roberti de Arbriſellis, Ordinis Fontis-Eberaldi Fundatoris*, dicatam Petronillæ Abbatiſſæ, quam habent Surius & Bollandus ad diem 26 Februarii. Huic Andræas Monachus Fontis-Eberaldi addidit *Deſcriptionem obitùs ſancti Viri*, ibidem inſertam. Idem Baldricus ſcripſit *Tranſlationem & Miracula capitis ſancti Valentini Martyris*, apud Gemmeticenſem Abbatiam, quæ apud Bollandum die 14 Februarii. Idem Baldricus *Hiſtoriam veterem de ſancto Hugone Rothomagenſi Archiepiſcopo* in meliorem, ut potuit, ſtatum reſtituit, quam Urſioni Gemmeticen-

ſium Abbati, ejuſdemque loci Congregationi inſcripſit. Hanc habemus ex lib. 13 Jacobi Guiſii qui eam in undecim capitula diſtinxerat, quam totam edidit Arturus du Monſtier in Neuſtria Pia cap. 8 Gemmeticenſis Monaſterii, & quam cap. 9 diſcutit exploditque ut fabuloſam, & variis ſcatentem mendis, veritati & rationi Chronologicæ omninò adverſantibus. Huic etiam *Vitam S. Samſonis Dolenſis Epiſcopi* attribuit Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 358 pag. 246, & Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 2 in Epiſcopis Dolenſibus.

STEPHANUS HARDINGUS Natione Anglus; poſt ſanctos Robertum & Albericum ab anno 1109 Abbas Ciſtercienſis uſque ad annum quo obiit 1134 die 17 Aprilis, cùm aliquot antè menſibus abdicaſſet, oculis captus. Scripſiſſe dicitur *Exordium parvum Ordinis Ciſtercienſis*, quod legitur tom. 1 pag. 1 Bibliothecæ Ciſtercienſis, quam edidit variis tomis in folio anno 1560 & ſeqq. Bertrandus Tiſſier Prior Bonifontis in tractu Remenſi; quæ Pariſiis venditur in Collegio Bernardinorum, & viâ Jacobæâ apud Edmundum Couterot ſub ſigno Boni Paſtoris. Appellatur etiam Auctor *primarum Ordinis Ciſtercienſis Conſtitutionum* quas vulgò *Cartam Charitatis* nuncupant. Quæ quidem Conſtitutiones ut & Inſtituta Converſorum ejuſdem Ordinis Ciſtercienſis, extant in Menologio Ciſtercienſi, typis Plantinianis Antuerpiæ anno 1635 edito, ad diem 5 Julii. Plura de Stephano omnes qui ſcripſerunt de rebus Ciſtercienſibus.

RUPERTUS Abbas Tuitienſis Ord. Divi Be-

nedicti juxta Coloniam Agrippinam, cujus opera ſæpiùs impreſſa Coloniæ, Pariſiis & alibi, de quibus abundè Bellarminus & Labbeus. Quibus adde *Libros* 3 *Dialogi ejuſdem inter Chriſtianum & Judæum*, quem appellavit *Annulum*, editos ex Ms. Letienſis Abbatiæ cum operibus vel poſt opera ſancti Anſelmi Cantuarienſis pag. 524, ultimæ editionis Pariſienſis anno 1675 procuratæ à Gabriële Gerberon Monacho Benedictino.

GAUFRIDUS GROSSUS Monachus Tironenſis Ordinis D. Benedicti, ſcripſit circa annum 1135 *Vitam ſancti Bernardi Abbatis Tironenſis*, quam habent Bollandiſtæ ad diem 14 Aprilis pag. 222 tomi 2.

ANSELMUS Abbas Gemblacenſis in Brabantia poſt Sigebertum ab anno 1112 ad annum 1137 vel 1138, quo mortuus eſt die 20 Martii. Continuavit *Chronicon Sigeberti uſque ad annum* 1137, quod ab alio pariter continuatum uſque ad 1149, cui tandem alius Aquiſcincti Monachus additionem poſuit uſque ad annum 1225. Hæc omnia edidit in 8° Antuerpiæ anno 1608 Aubertus Miræus Verduſſianis typis, cum Chronico Sigeberti, quæ ſola editio eſt genuina, utpote libera à nugis & quiſquiliis *Galfridi Monumetenſis* ſeu *Aſaphenſis*, quæ in aliis omnibus Chronici Sigebertani editionibus inſperſæ leguntur. Meminit Anſelmi Gemblacenſis Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 346 pag. 244, Natalis Alexander in Selectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capitibus ſæculo XII parte 1 cap. 6 art. 3 pag. 462. Libellus de geſtis Abbatum Gemblacenſium quem Lucas Dacherius tom. 6 Spicilegii edidit, eundem Anſelmum laudat pag. 539.

Guigo Delphinas Valentinenſis, quintus majoris Carthuſiæ Prior ab anno 1110 uſque ad annum circiter 1137, quo mortuus die 27 Julii. Vir fuit magni meriti & doctrinæ, qui ſcripſit *Statuta Carthuſienſium prima*, quæ manuſcripta habentur in Bibliotheca Thuanea, nunc Colbertina ſemel atque iterum, & habentur paſſim apud Carthuſianos, impreſſa olim Baſileæ anno 1510. Item *Vitam ſancti Hugonis Gratianopolitani Epiſcopi*, primi Carthuſianorum Fundatoris, quam Surius & Bollandiſtæ non omiſerunt in Viris Sanctorum. Item ad Gervaſium *Epiſtolam ſeu librum De modo orandi*, impreſſum ſub nomine veri Auctoris Guigonis in nupera editione Operum Divi Bernardi, & in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Lugdunenſis. Item *Tractatum De quadripertito Exercitio Cellæ*, quem primus edidit Petrus Franciſcus Chifflet Societatis Jeſu, ac poſt eum ultimus Amplificator Bibliothecæ Veterum Patrum. Item *Epiſtolas duas* in editione Operum Divi Bernardi procurata à Joanne Mabillon, & *tertiam* tom. 1 Analectorum ejuſdem Auctoris pag. 331. Plura Fratres Sammarthani in Gallia Chriſtiana tomo quarto paginâ 971. Natalis Alexander ſeculo XII. capite ſexto art. 9 pag. 498 partis primæ.

Drogo, ut inquit Hermannus Monachus libro *De Miraculis B. Mariæ Laudunenſis* capite 22, Prior primùm ſancti Nicaſii Remenſis, poſtea aſſumitur in primum Abbatem ſancti Joannis Laudunenſis, Sed cùm jam illic Deo donante non parum proficeret, bono odore ſapientiæ & probitatis ejus longè lateque diffuſo, Innocentius ſecundus Papa conſtrictum obedientiæ vinculo

lo cum Romam ire juſſit & coëgit, Urbiſque Hoſtienſis Epiſcopum conſecravit. Scripſit *Opuſculum de Paſſione Domini, & alia*, quæ inſerta ſunt Bibliothecæ Sanctorum Patrum editionis Pariſienſis anni 1644. tomo 2 pag. 565 & ſeqq. Obiit anno 1138. vel ſequenti; de quo plura Lucas Dacherius in editione Hiſtoriæ Hermanni Monachi, cum Operibus Abbatis Novigentini Guiberti, quem ſupra ad annum 1120 recenſuimus.

Hugo Victorinus, ſeu Sancti Victoris Pariſienſis, Canonicus Regularis Divi Auguſtini; cujus Opera ſæpiùs impreſſa in Galliis, de quo Bellarminus & Labbeus, in Opere ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis.* His addas *Opuſculo Hugonis de ſtudio legendi* caput ultimum; *De Ingenio* tomo 1 Analect. Joan. Mabillon pag. 324. Plura etiam ſuprà *in Hugone Corbeienſi*, & infrà *in Roberto Paululo* ad annum 1170. Nonnulla tamen à me advertenda ſunt de Scriptis & Impreſſionibus Operum tam Hugonis Victorini, quàm Richardi ejus Eccleſiæ Canonici ac Scriptoris. *Primùm.* Opera utriuſque ultima editione ſunt impreſſa in folio Rothomagi annis 1648 & 1650 apud Joannem Berthelin in Area Palatii, quæ ut promptiùs venderent Bibliopolæ, audaci manu appoſuerunt, ea omnia eſſe recenſita & collata ad manuſcriptos Codices, quod magnum huic editioni meritum commendaſſet, ſi tamen verum fuiſſet. At nullus invenitur qui edita cum manuſcriptis contulerit, nec vel modica variatio allata ex manuſcriptis Codicibus, imò quantùm mihi liquet ex manuſcriptis à me inſpectis, nec vel apicem Codicum manuſcriptorum cum editis contulerunt,

1140.

Hoc uno vel maximè peccatum eſt ab Impreſſoribus, vel à curatoribus impreſſionis hujus Rothomagenſis, quòd varias Cenſuras in antiquis anni 1526. eorundem Operum editionibus Pariſienſibus cum magno tunc temporis judicio factas, ſuppreſſerint, quibus varia Opera vel abjudicabantur Hugoni Victorino, vel ei cum ſcrupulo ac formidine attribuebantur, ob fidem manuſcriptorum Codicum, quos antiquæ iſtius editionis Curatores diligenti examine diſcuſſerant. At Moderni Rothomagenſes Cenſuris ſuppreſſis, omnia quæque cæco modo præfractè Hugoni, abſque ullo delectu conceſſerunt. *Secundum.* Inter Opera Hugonis Victorini hoc modo impreſſa, extant, *Libri quatuor de Clauſtro animæ, Liber de Medicina animæ, Libri duo priores de Avibus ad Raynerum, Libelli duo de Nuptiis carnalibus & ſpiritualibus*, qui ex fide manuſcriptorum Codicum ſpectant ad Hugonem de Folieto Monachum Benedictinum Corbeienſem, ejuſdem temporis Scriptorem. De quibus diximus ſupra ad annum 1130 *in Hugone Folietano.* Item *Libri tres de Officiis Eccleſiaſticis*, & Opuſculum *De Canone myſtici Libaminis*, ſpectant ad Robertum Paululum Presbyterum, & Domeſticum Epiſcopi Ambianenſis, de quo dicemus ad annum 1170. Ac ſanè recenter Opera iſta conjecta ſunt in maſſam Operum Hugonis Victorini in editione Colonienſi anni 1609. & Rothomagenſi ab nuperis editoribus, opinantibus eo celebriorem eſſe Scriptorem, quò plura ei indiſcriminatim attribuuntur, abſque duce & conſule. Opuſculum etiam *De Spiritu & Anima*, quod habetur inter opera ſpuria Divi Auguſtini impreſſa tom. 7, & quod nonnulli opinabantur

ſpectare ex conjecturis ad Hugonem Victorinum; Illuſtratores noviſſimi Operum Divi Auguſtini, doctiſſimi Patres Benedictini Galli; abſtulerunt ab Hugone, ut alicui Ciſtercienſi vero illius parenti reſtituerent. *Tertium.* Extat inter Opera Hugonis Victorini *Liber de Anima Chriſti*, quem in diverſis Bibliothecis vidi manuſcriptum ſub nomine *Hugonis Pariſienſis*; inſcriptum *De Sapientia Chriſti & Sapientia Chriſto.* Eſt indubius Hugonis Victorini fœtus, quem dicavit Gualtero de Mauritania, Laudunenſi poſtea Epiſcopo poſt Bartholomæum atque Gualterum Sancti Martini Abbatem, viro Litteris clariſſimo. Hic autem Liber in MS. Lætienſis Abbatiæ Ordinis Divi Benedicti Comitatus Hannonienſis, habet prologum ad dictum Gualterum, qui hucuſque in editis deeſt, quem proxima editio Operum hujuſmodi facilè obtinere poſſet. *Quartum. Excerptionum Libri* XXIV habentur apud Hugonem Victorinum, de quorum vero Auctore controvertitur, fueritne Hugo Victorinus, an Richardus, an neuter, ſed aliquis Anonymus, qua de re poſteà ad finem hujus Obſervationis dicemus. *Hi Libri* XXIV *Excerptionum* ſparſim ac tumultuariè impreſſi ſunt inter Opera *Hugonis ac Richardi Victorinorum.* Nam quatuor *primi Libri* tantùm ſub nomine Richardi Victorini inter ejus Opera editionis Rothomagenſis anni 1650, apud Joannem Berthelin pag. 313, abſque prologo. At hujus Collectanei *decem prim' Libri* tantùm cum prologo, & cum Scholiis brevibus Domini Thomæ Garzonii à Bagnacaballo, ejuſdem Ordinis Auguſtinianorum Theologi, ſub nomine Hugonis Victorini inter ejus Opera editionis Rothomagenſis anni 1648,

apud eundem Berthelin tom. 2 pag. 333 & ſeqq. quæ malè inſcribuntur *Inſtitutiones Monaſticæ Excerptionum priorum*, cùm de rebus Monaſticis non loquantur. Altera pars iſtarum Excerptionum *juxta prologum* continere debet *Libros quatuordecim*, quorum *novem primi* habentur ſub nomine Hugonis Victorini tom. 1. Operum prædictæ impreſſionis pag. 221 & ſeqq. *Decimus* autem *Liber* ſecundæ partis harum Excerptionum, ac *vigeſimus* totius Operis, juxta prologum tom. 2 dictorum Operum pag. 333, per Sermones ſeu Homilias quaſdam diſtinctus eſt ab Excerptore, eſtque *in Eccleſiaſten* collectaneum Homiliarum novemdecim, quas habes ſub nomine Hugonis Victorini inſcriptas *Annotationes elucidatorias in Eccleſiaſtem Salomonis*, tom. 1 Operum ejuſdem Hugonis editionis citatæ pag. 75 & ſeqq. *Libri* autem XXI. XXII. XXIII. XXIV. qui reſtant, habentur eodem tomo ſub ejuſdem Hugonis nomine, pag. 283 & ſeqq. inſcripti, *Annotationes elucidatoriæ in quatuor Evangeliorum libros*, continentque tantùm *quatuor libros* ſecundum numerum Evangeliorum, & non *novem*, ut malè habet titulus dictâ paginâ 283. Nec ultra libros XXIV. extenditur *Collectaneum Excerptionum Victorinarum*, ſive Hugonis ſit, ſive Richardi aut Anonymi, juxta prologum quem allegavimus: unde Commentarius *in omnes Epiſtolas ſancti Pauli*, quem habent Opera Hugonis Victorini editionis Rothomagenſis anni 1648 tomo 1 pag. 361, eſt additus poſtmodum huic Collectaneo, ab aliquo alio, qui Opus truncatum atque mutilum opinatus eſt, niſi additamentum ejuſmodi ſubjungeretur, ut omne novum Teſtamentum quodammodo hoc

Collectaneum complecteretur. Hoc patet ex ſimplici lectione totius Operis; quamvis enim liber hujus Collectanei XXIV. qui *in Evangelium Joannis eſt*, ſit per modum quæſtionum ac ſolutionum diverſarum à conſarcinatore confectus; eſt tamen ſtili omnino alterius *ab Annotationibus elucidatoriis in Epiſtolas ſancti Pauli* tomo 1 pag. 361, qui ſapit ſcholaſticam venam primorum ejuſmodi hominum, qui ſcribebant anno circiter 1210 vel 1220: unde perpetua affectatio vocis iſtius ad ſingulas quæſtiones, *Solutio*, qualem affectabant primi ſummarum ſcholaſticarum Fatraginatores; ac quâ abſtinet latinus magis & minùs ſcholaſticus, Collector *libri XXIV. Excerptionum in Joannem*, licèt per quæſtiones & reſponſiones agat. Hæc quantùm ad ordinem atque impreſſionem *librorum XXIV. Excerptionum* inter Opera Hugonis Victorini, quod annotaſſe otioſum non fuerit, ad futuram & planam Operum ejuſmodi impreſſionem. Hujus Collectanei Mss. Codices in nonnullis Galliæ Bibliothecis inveniuntur 2 vol. in fol. Anonymi ut plurimùm, quorum *volumen primum* primam Collectionis partem, *aliud* alteram complectitur. Vidiſſe memini in manuſcripto Codice Bibliothecæ Fulcardi-Montis Ordinis Ciſtercienſis, Archiepiſcopatus Rothomagenſis, primam partem hujus Operis ſub nomine *Richardi Victorini*, qui Codex in folio jam tranſiit in Bibliothecam Colbertinam, eſtque ſcriptus non multò poſt tempora Auctoris, cujus nomen præfert.

Jam quæritur quis ſit legitimus Auctor iſtius magni Collectanei, quod per partes ac ſparſim eſt impreſſum in Operibus Hugonis Victorini vel Richardi, ut ſuprà meminimus: an Hugo Victo-

ţinus, Richardus, an Anonymus? Vellem optaremque tam grande Opus poſſe attribui Victorino alicui Canonico, at judicium ex affectu deſumendum non eſt, ſed ex veritate rei, quantùm eam aſſequi poſſumus. Nullus alienis ditandus, ac ſi vel proprius parens alienis eſſet indutus, legitimè nudaretur, ut alienum redderetur. Grande hinc patientur Opera Hugonis vel Richardi Victorini diſpendium, ſed quid ad rei veritatem? Quid ad juſtitiam? Vincentius Bellovacenſis libro 28 Speculi Hiſtorialis cap. 58, D. Antoninus in 3 volumine partis Hiſtorialis tit. 18 cap. 3; Guillelmus de Sancto Lando Abbas XXII. S. Victoris Pariſienſis in Elogiis quatuor Patrum Victorinorum, ſcilicet Thomæ Prioris, Hugonis, Richardi & Adami ejuſdem Eccleſiæ Scriptorum; Platina in Vitis Pontificum; Trithemius in Opere *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*; Joannes Pitſeus Anglus libro *De illuſtribus Angliæ Scriptoribus*; Gilbertus Genebrardus & Jacobus Gualterus Societatis Jeſu *in Chronologiis*, attribuunt Richardo Victorino, & alii paſſim, quos refert nupera editio Operum Richardi, facta Rothomagi in fol. anno 1650. apud Joannem Berthelin, ubi de hac controverſia in frontiſpicio Operis, cumulatè & ex profeſſo. Quibus addo vidiſſe me manuſcriptum Codicem in folio optimæ notæ, quaſi contemporaneum Richardo, in Bibliotheca Fulcardi-Montis, nunc Colbertinum, ubi dicti Operis prima pars ſub nomine Richardi Victorini. Atque his non obſtantibus, vel variis etiam editionibus Richardi Victorini, ubi ſub nomine ejus comparent, & in editione Pariſienſi anno 1528, Lugdunenſi anno 1534, Colonienſi in Germania

anno 1621, & Rothomagenſi anno 1650. Nec obſtantibus etiam editionibus Operum Hugonis Victorini, ubi ſub ejus nomine inveniuntur, ut in Pariſienſi anni 1526, cum formidine tamen ac Cenſura: in Venetiana itidem anni 1588, quam procuravit Garzonius Lateranenſis Canonicus Regularis: in Colonienſi anno 1619. & in Rothomagenſi anni 1648 tom. 2 pag. 332. ubi prima pars ſeu *Libri decem primæ partis* hujus Collectanei impreſſa legitur, cum Scholiis dicti Domini Thomæ Garzonii à Bagnacaballo ejuſdem Ordinis Theologi. Unicum mihi ſuppetit argumentum, ſed in hoc genere demonſtrativum. Quiſquis fuit Auctor hujus Collectanei, ſcripſit illud poſtquam Philippus cognomento Auguſtus aſſecutus eſt Monarchiam Francicam, quod contigit poſt mortem Ludovici Junioris anno 1180. Hoc patet ex ipſo Collectanei Auctore, qui ſic claudit caput 10 libri decimi, dum loquitur de Regibus Franciæ: *Poſt hunc fuerunt iſti, Henricus, Philippus, Ludovicus Groſſus, Ludovicus Junior, & Philippus.* At nec Hugo Victorinus, qui obiit anno 1140, nec Richardus Victorinus, quem aſſerunt Victorini Canonici mortuum anno 1173 die 10 Martii, attigerunt Regnum Philippi Auguſti Francorum Regis: unde certò conſtat neutrum eſſe Auctorem hujus Collectionis, quæ conflata videtur tempore hujus Regis, vel circa annum 1200. Nec valet contra hoc argumentum auctoritas Vincentii Bellovacenſis aut aliorum, qui ex profeſſo hoc punctum nunquam attigit, ſæpéque deceptus noſcitur circa deſignandos Scriptorum Auctores. Aliam iniit viam Cardinalis Bellarminus in libro ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, ut hoc Colle-

ctaneum Hugoni Victorino auferret, magnam nempe diſparitatem ſtili: ſequutus hac in parte Thomam Garzonium, qui in editione Veneta anni 1588, & Rothomagenſi anni 1648, in Annotationibus ſuis ad primam partem hujus Collectanei, ſic eam concludit: *Finis libri decimi & ultimi prioris partis Excerptionum M. Hugonis de Sancto Victore, Canonici Regularis Sancti Victoris Pariſienſis, ut plerique credunt: mihi tamen ob phraſim & loquendi de gente ſua formam, aliter circa aſſertionem viſum eſt. Secunda autem pars in primo tomo Operum Magiſtri Hugonis impreſſa eſt.* Sed hæc ratio tam Bellarmini quàm Thomæ Garzonii infirma ſemper viſa eſt: Quis enim ſtilus vel ſtili differentia cognoſci poteſt in Excerptione fideli de aliis Auctoribus, qui verbotenus, uti hic Excerptor, deſumit ex aliis, ac conſequenter proprium in Collectaneis non habet ſtilum? Igitur ex ſtili differentia, non poteſt argui Auctorem hujus Collectionis non eſſe vel Hugonem Victorinum, vel Richardum. Denique ob rationem ſupra allatam, quiſquis ille eſt hujus Collectanei Auctor, ſive Hugo Victorinus, ſive Richardus, congeſſit illud ſub extremum Vitæ, *agens de Philippo Rege Francorum.* At quis credat hos duos viros, ambos doctiſſimos, ambos multis Scriptis è ſuo penu doctiſſimè deprомptis inſignes ac famoſos, ſub ſenium ac fatiſcentes artus, incubuiſſe tranſcribendis alienis Auctoribus, conficiendis farraginibus rerum omnium, quale cenſetur hoc Collectaneum? hæc ſanè cogitatio derogans utriuſque honori eſt, ac meritis notiſſimis: quod omne dictum ſit, abſque præjudicio meliorum, quæ fervidus amplectar.

ANTONIUS MELISSA dictus ab opere quod contexuit, & cui Meliſſæ nomen impoſitum, de quo Bellarminus & Labbeus. Hoc Opus Conradus Geſnerus Venetiis acquiſitum græcè & latinè ſeorſim, eodem & Joanne Ribitto interpretibus excudi curavit Tiguri anno 1546, ſub hoc titulo: *Sententiarum ſeu Capitum Theologicorum præcipuè ex ſacris Scripturis & Prophanis libris tomi tres, per Antonium & Maximum Monachos olim collectſ.* Antonium autem ſæculo 8 ad annum 750 alligavit Labbeus in Bibliotheca Chronologica Scriptorum Eccleſiaſticorum, ſed perperam. Nam Franciſcus Combefis tomo 2 Operum S. Maximi, paginâ 729 in Notis ad Sermones ſancti Maximi ex Excerptis compoſitos, docet *in Meliſſa* Antonii allegari Joannem Damaſcenum, Photium Conſtantinopolitanum, & Theophylactum Acridæ in Bulgaria Archiepiſcopum, qui anno 1074 floruit: unde rectè infertur Antonius horum Sermonum conſarcinator, ſpectare ad ſæculum 12 Eccleſiæ.

FALCO Beneventanus, ſacri Palatii Notarius ac Scriba, ab Innocentio II Papa ob Fidei conſtantiam, quâ Pontificias partes in maximis illorum temporum turbis tutatus fuerat, Judex ſuæ patriæ renunciatus fuit. Reliquit poſteris *Chronicon*, ſive *Hiſtoriam*, quæ ab anno 1102 uſque ad annum 1140 eventus & res præſertim Beneventi geſtas produxit; & adeò accuratè deſcripſit, ut qui eas legit, non legere, ſed præſens eſſe videatur. Evulgavit illud Neapoli anno 1626 Antonius Caraccioli Theatinus, cum Hiſtoriis Heremperti & Lupi Protoſpatæ Appuli, quod inveniri etiam

poteſt in Collectione Hiſtoricorum veterum Siciliæ, quæ Francofurti anno 1579 impreſſa fuit. Stilus quidem Fulconis barbarie eſt horridus, progenio illius ævi, ſed quoad cætera, Cæſari Baronio in Annalibus, & Jacobo Gordono in Chronologico opere placuit. De illo Aubertus Miræus in *Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 330, paginâ 241, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro.*

ORDERIGUS VITALIS Angligena, Ordinis Divi Benedicti, Monachus Uticenſis, ſive ſancti Ebrulfi in Normannia, ſcribebat anno 1141 ætatis ſuæ 67, *Hiſtoriam Eccleſiaſticam* nobilem, inſertam paginâ 324 Collectionis Hiſtoricorum Normanniæ, quam Pariſiis in folio edidit anno 1619 Andræas Ducheſnius, qui in prolegomenis hujus Collectanei agit de Orderico ſufficienter.

LUCAS Montis ſancti Cornelii Abbas Ordinis Præmonſtratenſis, quem malè Joannes Trithemius Ordini Benedictino adſcripſit, nam Mons Cornelii juxtà ſeu propè Leodium, ubi nunc Carthuſiani ſunt, Ordinis olim Præmonſtratenſis fuit. Scripſit circa annum 1140 *Commentarium in Cantica Canticorum* Miloni Tarvanenſi Epiſcopo dedicatum, qui propriè Commentariorum Antiquioris Apponii Compendium eſt. Habemus impreſſum anno 1538 Friburgi, unde exiit in Bibliothecam Sanctorum Patrum. Correxit errorem Trithemii Joannes Miræus in Appendice addi ſolitâ ad Opus Henrici Gandavenſis *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 9 paginâ 174 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, qui etiam hujus Lucæ mentionem facit

in Auctario ſuo de Scriptoribus Eccleſiaſticis capite 241, dum loquitur de Apponio, cujus Lucas Abbas Abbreviator eſt.

HUGO FARSITUS Canonicus Regularis Ordinis Divi Auguſtini, quantùm augurari licet, juxta vel in ipſa Urbe Sueſſionenſi, Abbas poſteà, ſed Eccleſiæ mihi nondum cognitæ, unde eum Abbatem vocat qui ejus mentionem facit, Henricus Gandavenſis in libro ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 36. Scripſit circa annum 1140 unum librum *De Miraculis B. Mariæ Sueſſionenſis*, quem alii *De Sacro igne* inſcribunt, quemque Joannes Picardus Canonicus Regularis Sancti Victoris, in Notis ad Epiſtolas Divi Bernardi teſtatur inveniri Ms. in Bibliorheca Sancti Victoris Pariſienſis. Vidi etiam Ms. in 4° in Bibliotheca Fuſnianenſi Ordinis Ciſtercienſis, Epiſcopatus Laudunenſis, cum *altero libro Miraculorum ſancti Quintini Martyris, & libris quinque Miraculorum ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi*, quos ſcripſit *Odo Cantuarienſis Monachus, & poſtea Abbas de Bello* in Anglia. Eſt autem editus Hugonis Farſiti Liber ad calcem Hiſtoriæ Gallicæ B. Mariæ Sueſſionenſis Ordinis Divi Benedicti, pag. 481 & ſeqq, quæ proſtat in 4° Pariſiis anno 1675 apud Joannem Coignard, curâ & ſtudio Michaëlis Germani Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri. Scripſit ad Hugonem hunc jam Abbatem Epiſtolas duas ſanctus Bernardus.

ROBERTUS RETENENSIS natione Anglus, poſt Galliam, Italiam, Dalmatiam & Græciam luſtratas, in Aſiam tranſiit, & inter Saracenos ibi agens Linguam Arabicam perfectè didicit. Unde

in Hiſpaniam navigio tranſvectus, ubi innotuit hominis eruditio, ad Archidiaconatum Eccleſiæ Pampelonenſis eſt evectus. Dein Petro Cluniacenſi Abbate petente, *Alchoranum Mahometanum in Epitomen redegit, & ex Arabico in Latinum* tranſtulit, ut Nicolaus Cuſanus in Cribratione Alchorani lib. 1. Narrat. Obiit autem Pampelonæ ſub annum 1143. Alchoranum porrò *Joannes Albertus Vvidmanſtadius*, Auſtriæ Cancellarius, Ordinis Sancti Jacobi Miles, & alii multi refutarunt: quorum Opuſcula cum *Roberti Retenenſis verſione* anno 1143 Norimbergæ, & 1550 Baſileæ typis edita ſunt. Hæc Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 373 paginâ 252.

PETRUS ABAELARDUS Nannetenſis in Arremorica, Monachus primùm ſancti Dionyſii, tum poſtea factus Abbas ſancti Gildaſii in natali ſolo, quam ob corruptos mores Monachorum Præfecturam abjicere compulſus eſt. Appellatus ſui temporis Dialecticus, ob nobilem differendi induſtriam, quâ plurimùm in Diſputationibus valuit. Accuſatus à ſancto Bernardo multorum Errorum, quos ab ipſo nunquam fuiſſe probatos, hodie multi noſtrorum temporum penſatis hinc atque inde omnibus, cenſent & affirmant, qua de re ſtatuere quippiam noſtri non eſt inſtituti. Ultro citroque ab Auctoribus ſui temporis accuſatus & excuſatus. Obiit tandem Monachus Cluniacenſis in Prioratu ſancti Marcelli prope Cabilonem. dicti Ord. anno 1142, die 21 Apr. ætatis 63. Heloiſſa verò ejus olim amica ac poſtea uxor, ad converſionem veniens poſt Petrum, & Abbatiſſa Cœnobii Paracleti in Epiſcopatu Tricaſſino, obiit

anno 1163 die 17 Maii. Opera Petri & Heloiſſæ lectu digna, impreſſa ſunt Pariſiis in 4° anno *1626*, quæ ſunt, *Epiſtolarum liber* I. *Solutionum ad problemata liber* I, *Commentarius in Epiſtolam ad Romanos lib. v*, *Sermones varii*, *Introductionis ad Theologiam lib.* III. Franciſcus de Amboſia Conſiliarius Regius, qui ejus Opera inquiſivit & evulgavit, pollicebatur *ejuſdem Petri Logicam*, quam apud ſe manuſcriptam habebat. Ejuſdem Petri Abaelardi *Expoſitio ſuper Epiſtolas Pauli & ſuper Pſalterium*, Ms. in Bibliotheca Colbertina Cod. 4334. Scripſerat & *Commentarium quemdam in Ezechielem Prophetam*, Lauduni incœptum, ac poſteà Pariſiis completum, dum ibi Scholas aperuiſſet: de quo ipſe (ut opinor) Petrus loquitur Epiſtolâ ſuâ primâ, quæ eſt ſuarum calamitatum. Item ſcripſit *Apologiam* ſeu *breve Apologeticum* quod refert Bibliotheca Ciſtercienſis Ordinis tomo 4 pag. 254. Idem ſcripſit *Librum Sententiarum*, & alium inſcriptum *Noſce teipſum*, quem appellat ſuam Ethicam, de quibus poſtremis ſanctus Bernardus in ſuis Epiſtolis, & Petrus ipſe in ſua Apologia. Hos manuſcriptos *cum Commentario in Geneſim Heloiſſæ ſuæ nuncupato*, ſervat Bibliotheca ſancti Michaëlis in periculo maris, ex Joanne Mabillon in ſua editione Operum Divi Bernardi, dum Notas adjicit Epiſtolæ 188. Opus autem Sententiarum Petri Abaelardi in veteribus manuſcriptis inſcribitur communiter, *Sic & non*: atque ita Ms. extat in Bibliotheca publica Cantabrigiæ Cod. 168, & in Collegio ſancti Benedicti ibidem Codice 390. Qui plura cupit de Petro Abaelardo, videat Natalem Alexandrum in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo xij.

parte 3 diſſertatione 7, ubi variam ejus fortunam multis exprimit.

1150. JOANNES BURGUNDIO Civis Piſanus, temporibus Eugenii Papæ tertii, tranſtulit à Græco in Latinum, *Opus ſancti Joannis Damaſceni de Fide Orthodoxa*, cujus tranſlationis initium, *Deum nemo vidit unquam*. Hanc vidi manuſcriptam in manibus Jacobi Hommey Auguſtiniani Eremitæ Pariſiis, mutuatam ex Bibliotheca Sorbonica, Cod. Ms. in 4°. Item Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi Cod. 109. & Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti cod. 135. Idem tranſtutit ex Græco in Latinum Homilias aliquas Divi Chryſoſtomi, ibidem Mss. Cod. 241.

TEULFUS Monachus Morigniacenſis Ordinis Divi Benedicti, ſcripſit circa annum 1150, *Chronicon ejuſdem Monaſterii* ab anno Chriſti 1008 ad annum 1147, quod tertio tomo pag. 359 Collectionis Hiſtoricorum Franciæ ab Andræa Duchesnio inſertum fuit.

CONSTANTINUS MANASSES Hiſtoricus Græcus, ſcripſit *Verſibus politicis Synopſim hiſtoricam*, quæ comprehendit res ab initio mundi uſque ad initium Imperii Alexii Commeni, quod in annum milleſimum octogeſimum primum incidit. Vixit autem octoginta circiter annis poſtea, nempe circa annum 1150, temporibus Imperatoris Manuelis Commeni, cui diuturnum precatur Imperium, dicavitque Opus ſuum Fratriæ hujus Manuelis Irenæ, Andronico nuptæ. Conſtantini Manaſſis Annales ex Græcis Latini per Joannem Leunclavium Baſileæ in octavo anno 1573 editi apud Epiſcopium, græcè & latinè per Joannem Meurſium in 4° Lugduni Batavorum anno 1616.

apud Pacium. Idem *Conſtantini Manaſſis Breviarium Hiſtoricum* cum Notis Joannis Leunclavii & Joannis Meurſii, cum variis Lectionibus & Animadverſionibus Allatii & Fabroti, editum iu fol. græcè & latinè Pariſiis inter Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptores ex Regio Typographio, noſtris temporibus. Codices Græci manuſcripti hujus Hiſtoriæ extant in variis Europæ Bibliothecis, in Meſſanenſi Siciliæ, Bavarica ſereniſſimi Ducis codicibus 51, 192, 193, Vaticana ex codicibus Palatinis Heidelbergenſibus num. 124 & 397.

Constantinus Harmenopulus Sebaſtus, Nomophilax & Judex Theſſalonicenſis, claruit circiter ſæculi xij medium, cujus *Epitome Canonum* legitur græcè & latinè tom. 1 Collectionis Juris Græco-Romani, quam Joannes Leunclavius Hamelburgenſis edidit Francofurti in folio anno 1596, de qua Labbeus, verbo *Theodorus Balſamon.* Item *ejuſdem Confeſſio de Opinionibus Hæreticorum & de fide Orthodoxa*, ibidem græcè & latinè pag. 547. Idem græcè & latinè cum Legatione Manuelis Commeni Imperatoris anno 1578 Baſileæ in 8°. Scripſit etiam *Promptuarium Juris Civilis,* Latinum factum à Joanne Mercero, & Lugduni impreſſum anno 1556 in 4°: græcè verò Pariſiis anno 1540 in 4° Vvechelianis typis. Sed Harmenopuli Prochiron Juris Civilis græcè & latinè cum Scholiis per Joannem Merceium, & cum Paratitlis, variis Lectionibus & Nomenclatore per Dionyſium Godefridum, Genevæ anno 1587 in 4°. Opera Harmenopuli extant manuſcripta græcè in variis Bibliothecis, Vaticana variis Codicibus, atque ex Palatinis Heidelber-

genſibus num. 256 & 369, Imperatoria Viennenſi, & alibi.

JOANNES CYPARISSIOTA Auctor pariter Græcus, aſſignatus malè à Labbeo in Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum ad annum 1150, quem quære ad annum 1364.

ARSENIUS Monachus in monte ſancto Athos floruit circa annum 115c. & ſcripſit *Epitomien Canonum Eccleſiæ*, editam tomo 2 Bibliothecæ Juris Canonici Veteris, de qua diximus ad annum 560 *in Joanne Scolaſtico*. Plura de iſto Arſenio prologus ad tomum ſecundum iſtius Bibliothecæ, quem conſulas.

SIMEON Junior cognomento Magiſter & Logotheta, Arſenio contemporaneus, vel tantiſper poſterior, ſcripſit *Compendium Canonum*, ab Arſeniano vix diſpar, niſi quantùm ad diſpoſitionem: habetur hæc Epitome Canonum impreſſa in Bibliotheca Juris Canonici Veteris tomo 2 pag. 710, in fol. annó 1661, apud Ludovicum Billaine. Utrumque autem Compendium, tam Arſenii quàm Simeonis, deſumptum eſt ex manuſcripto Bibliothecæ Regis Galliarum, ubi extabant. Idem Simeon Logotheta ſcripſit *Conciones ſeu Orationes viginti quatuor De Vita & morum Inſtitutione*, deſumptas ex Operibus ſancti Baſilii Magni, quas ex manuſcripto Codice Bibliothecæ Regiæ græcè & latinè factas per Simonem de Maillé Turonenſem Archiepiſcopum; habes tomo 3 Operum Divi Baſilii ultimæ editionis Pariſienſis in folio anni 1618. Item ſub nomine Simeonis Junioris *Orationes viginti-tres de Fide & Moribus Chriſtianis atque Monaſticis*, quas latinè tantùm Jacobus Pontanus natione Bohemus Societatis Jeſu, edidit

anno

anno 1607 Ingolſtadii apud Adamum Sartorium. Sed hæ 33 Orationes habentur Græcè Mss. in Bibliotheca Julii Cardinalis Mazarini, quæ jam quoad Mss. Codices tranſmiſſa eſt in Bibliothecam Regiam. Eadem Opera Simeonis Junioris Græcè Mss. ſunt in plurimis Bibliothecis, Bavarica cod. 84, 85, & 104, Auguſtana cod. 64, Vaticanâ ex Codd. Heidelbergenſibus num. 91 & 377. ſub ejuſdem nomine *Epiſtolæ Mss. XIX.* in Bibliotheca Sfortiana num. 29, cum aliis Epiſtolis Multorum aliorum, Libanii, Baſilii, Photii, Gregorii Theologi, &c. Demùm illius *in mundi Opificium ex Geneſi & Chronicis* per ſeriem Opus collectum à Simeone Magiſtro & Logotheta, Ms. in Bibliotheca Meſſanenſi in 4° ex diverſis Chronicis & Hiſtoriis: Itémque apud Carolum du Freſne du Cange Nobilem Gallum & Quæſtorem Regium Ambianenſem.

GALFRIDUS ex Monumetenſi Archidiacono Aſaphenſis in Cambria Epiſcopus, Henrico II. apud Anglos Rege, (qui regnum anno milleſimo quinquageſimo quarto iniit & anno 1189 obiit) ſcripſit ſeu potiùs ex Britannico in latinum tranſtulit *Librum de rebus Britannicis*, qui ineptas fabulas de Merlino, Arthuro & aliis rebus admixtas continet. Opus Galfridi inſcriptum *Rerum Britannicarum lib.* 12, quos ex Mss. Codd. Britannicis tranſtulit in latinum ſermonem. Iniquior in eum fuiſſe exiſtimatur Guillelmus Neubrigenſis, ingratus verò Polydorus Virgilius, utpote qui Hiſtoriam ſuam compilando, innominato auctore plurimùm Galfredi teſtimonio utatur. Claruit anno 1152, librique impreſſi Lugduni in fol. anno 1587 apud Renatum Potelier, cum

Epiſtola Gildæ ſapientis de excidio Britanniæ pag. 113, Hiſtoriâ Eccleſiaſticâ Bedæ Anglo-ſaxonis pag. 147, Guillelmi Neubrigenſis libris quinque rerum Anglicarum pag. 353. Idem apud Commelinum in fol. anno 1587, & Pariſiis apud Aſcenſium in 4° anno 1517.

SUGERIUS humili loco natus, virtutis & doctrinæ gradibus ad ſumma conſcendit. In celebri S. Dionyſii prope Pariſios Monaſterio ſancti Benedicti Regulam profeſſus, ingenii fœlicitate & ad res magnas gerendas capacitate Ludovico VI. Regi Galliarum innotuit, cujus legatione ad Callixtum II. Summum Pontificem cum laude perfunctus, Abbas S. Dionyſii abſens electus eſt, adhuc Diaconus, & accedente Regis conſenſu Benedictus anno 1123. Regularem obſervantiam in Cœnobio ſibi commiſſo *abſque ſcandalo & perturbatione Fratrum* reſtituit, Baſilicam inſignem eo quo etiamnum conſpicitur Schemate inſtauravit, ornavit, locupletavit: Deo ſanctam reformationem bonorum etiam temporalium copiâ remunerante, ut dicere poſſent, *venerunt mihi omnia bona pariter cum illa.* Nec virtuti ſtudium litterarum defuit; nam ſcripſit Sugerius *Vitam Ludovici VI. Francorum Regis* cognomento *Groſſi*, *Librum Epiſtolarum ad diverſos de gravioribus Regni negotiis*, quibus Ludovico VII. dicto Juniore ad Expeditionem ſacram profecto digniſſimè præfuit. Item *Lib. De rebus in adminiſtratione Cœnobii ſancti Dionyſii à ſe geſtis*, & alterum *De Conſecratione Eccleſiæ* à ſe ædificatæ & tranſlatione Corporum S. Dionyſii & Sociorum, quæ omnia ſunt edita à Franciſco Ducheſnio in Collectaneo Hiſtoricorum Franciæ tom. 4, collecta ex Mſs.

Codd. Porro *Liber De Conſecratione Eccleſiæ Dionyſianæ* qui mutilus eſt apud Ducheſnium poteſt ſuppleri ex tom. 1 pag. 48 Analectorum Joannis Mabillon. Obiit anno 1153 die 13 Januarii more Romano, cujus *Conſtitutiones & Teſtamentum* poſt alia ejus Opera in dicti Collectanei tom. 4 pag. 546. Qui plura cupit de Sugerio, adeat Sammarthanos Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 4 pag. 333 in Abbatibus Sandionyſianis; Natalem. Alexandrum in ſelectis capitibus Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ ſæculo XII tom. 1 cap. 6 art. 12 pag. 530 & ſeqq. ex quo compendium iſtud deſumptum.

OGERIUS Abbas de Lucedio Ordinis Ciſterctienſis in Sabaudia circa hoc tempus clarus, ſcripſit *Opus inſigne Sermonum XV. de Cœna Domini*; quod hucuſque inter Opera Divi Bernardi Anonymum impreſſum eſt, cujus Prologus incipit: *Paſchalibus dapibus ſatiati.*

GUIDO Abbas Cariloci in Burgundia Sequana, ad quem ſcripſit duas Epiſtolas ſanctus Bernardus, ſcripſit *Tractatum De Correctione Cantus Ciſtercienſis Ordinis*, quem ſub nomine D. Bernardi edidit poſt auctoritatem Joannis Bona S. R. E. Cardinalis viri doctiſſimi Domnus Joannes Mabillon, in editione ſua Operum D. Bernardi. Fefellit Joannem Bonam Ms. Codex quo utebatur, quem (quia vidit dicto Tractatui præmiſſam Divi Bernardi Epiſtolam) opinatus eſt eſſe Tractatum Bernardi. At Ms. Codex quem hic Buciliaci habeo, continens varios Tractatus qui ad muſicam & Cantum Eccleſiaſticum pertinent, habet in fronte Operis nomen *Guidonis Abbatis Cariloci*; & caret extraneâ iſtâ Divi Bernardi Epiſtolâ; quæ Cardinalem impulerat ad

Tractatum Bernardo attribuendum, qui Guidonis Abbatis certò eſt. Vult tamen Joannes Mabillon certis argumentis ſuam etiam opem huic Operi à Divo Bernardo eſſe præſtitam.

ODO Abbas Morimundi Ciſtercienſis Ordinis, claruit tempore Divi Bernardi, & fuit ſuo tempore celebris, cujus diſcipuli doctrinam collegerunt, ut patet ex prologis Mss. Operum ſub nomine ipſius. Vidi ac tenui volumen Ms. in folio in Bibliotheca Bonifontis in Thieraſcia, eò allatum ex Bibliotheca Fuſniacenſi ejuſdem Ordinis, continens *Commentarios in certos quoſdam locos Veteris ac Novi Teſtamenti*, qui incipiunt ab his verbis: *Ut in novo Opere Veteris recordemur Teſtamenti, &c.* Item vidi *Sermones ſub ejuſdem nomine ornatos & mellifluos* in duobus Mss. Codicibus Bibliothecæ Longipontis Ciſtercienſis Ordinis, Territorii Sueſſionenſis: quorum prima pars in fol. poſt Opus ſancti Auguſtini contra Creſconium, pars ſecunda in Cod. Ms. intitulato, *Auguſtinus de mendacio, & Sermones Domni Odonis Abbatis Morimundi.* Atqui tam ex prologo Sermonum quàm Commentariorum in Scripturam, quem utrumque legi, conſtat hæc omnia ab ejus aliquo diſcipulo collecta eſſe, non ipſum Opus Odonis. De quo multa Carolus de Vviſch in Bibliotheca Scriptorum Ciſtercienſis Ordinis, & plura quàm quæ ſcripſerit: Itemque plenè de illo apud Annales Ordinis Ciſtercienſis, in Catalogo Abbatum Morimundi. Obiit 6 Nonas Maii anno 1161, de quo Sammarthani tom. 4 Galliæ Chriſtianæ in Abbatibus Morimundenſibus.

GILBERTUS DE PORRETA ortu Pictavienſis & Canonicus ſancti Hilarii Majoris, ſubtiliſſi-

mus Philoſophus & in ſacris Litteris plurimùm exercitatus, Pictavis Theologiam profitebatur, cum creatus fuit Epiſcopus anno 1141. Is ergo cum ſcrutaretur nimiùm ſublimia, ad Concilium Remenſe ſub Eugenio III Summo Pontifice habitum vocatus anno 1147, ad inſtantiam Divi Bernardi arguitur, quòd obſcuriùs de ſanctiſſima Trinitate diſſeruiſſet, coactuſque fuit ſcripta ſua interpretari; de qua re Otho Friſingenſis lib. 1 De rebus geſtis Friderici Imperatoris cap. 46 & 47: ſed ibidem condemnatus non legitur, ut multi paſſim ſcribunt. Vivere deſiit anno 1154 pridie nonas Septembris, ut habetur in Appendice Roberti de monte ad Sigebertum ubi ſic: *Moritur Gillebertus Epiſcopus Pictavienſis, vir Religioſus ac multiplicis doctrinæ, qui Pſalmos & Epiſtolas Pauli luculenter expoſuit.* Scripſit itaque prolixum Commentarium in Pſalmos incipientem, *Chriſtus integer, caput cum membris eſt materia, &c.* quem vidi Ms. duobus voluminibus in fol. in Bibliotheca Selincurtenſi Ord. Præmonſtratenſis in Tractu Ambianenſi, eſtque etiam Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolenſi Cod. 35. Item *in Epiſtolas Divi Pauli Commentarium breviorem*, Ms. bis in Bibliotheca Vallis-claræ Ordinis Ciſtercienſis in Tractu Laudunenſi. Itemque *Opus de Trinitate* de quo loquitur D. Bernardus Serm. 80 in Cantica, Ms. in folio apud Patres Carmelitas Pariſienſes Diſcalceatos, quorum Manuſcripta audivi, ſed falsò, tranſiiſſe ad Bibliothecam Regiam. Qui plura de Gilberto voluerit, adeat Galliam Chriſtianam Fratrum Sammarthanorum tom. 3 pag. 886 ubi *De Epiſcopis Pictavienſibus*, Henricum Gandavenſem lib. *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 17,

Miræum in Scholio ad dictum caput pag. 165 ſuæ Bibliothecæ Eccleſiaſticæ.

ALEXANDER Abbas Celeſini Monaſterii ſeu Vallis-Celeſinæ, vivebat anno 1154 quo obiit Rogerius ex Duce Siciliæ Rex ſalutatus ab anno jam 1139. Scripſit autem Alexander *Libris quatuor res geſtas hujus Regis*, impreſſis Cæſarauguſtæ anno 1578, evulgatiſque curis Dominici Portoneri, & qui continentur etiam tom. 3 Hiſpaniæ Illuſtratæ, quæ in celebribus Bibliothecis non deeſt.

JOANNES Monachus Majoris Monaſterii in agro Turonenſi florebat anno 1154 quo Gaufridus Comes Andegavenſium & Dux Normannorum ex parte uxoris ſuæ Mathildis Anglicæ, quæ Henrici primi Anglorum Regis unica filia fuit, obiit ad diem 7 Septembris. Scripſit Joannes *Acta hujus Gaufridi Andegavenſium Comitis & Normanniæ Ducis, Plantageniſtæ nuncupati*: quæ Pariſiis edidit Laurentius Bouchel Parlamenti Cauſidicus anno 1610 in 8° apud Petrum Chevalier, itémque impreſſa inter auctores Hiſtoricos Normanniæ Collectos in fol. ab Andræa Ducheſnio anno 1619 apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis.

VVOLBERO Abb's S. Pantaleonis intra Coloniam, Ordinis S. Benedicti, circa annum 1150 ſcripſit Commentarium in Cantica Canticorum IV. Libris, quos edidit Henricus Gravius Ord. Divi Benedicti Monachus, Coloniæ anno 1650 in 4°. Obiit anno 1167.

JOANNES Prior Hagulſtadenſis addidit *annos* XXV. *ad Hiſtoriam Simeonis Dunelmenſis* de rebus geſtis Regum Anglorum, nempe ab anno 1129

ad 1154 quo floruit. De eo ad annum 1129 *in Simeone Dunelmenſi* antea jam egimus, quo recurras. Habetur hæc Hiſtoria Ms. Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti Cod. 64, cum Hiſtoria Simeonis Dunelmenſis & cum Hiſtoria Richardi Item Prioris Hagulſtadenſis, *De geſtis Regis Stephani & de bello Standardi.*

HUGO Pictavinus Ordinis Divi Benedicti Monachus, Guillelmi Vezeliacenſis Abbatis Notarius, *Hiſtoriam ſui Monaſterii* juſſu Pontii Abbatis ſcribere aggreſſus eſt anno 1156, & hanc ſub ipſo Guillelmo abſoluit anno 1167, quatuor comprehenſam libris, quos habes tom. 3 Spicilegii Lucæ Dacherii.

BERNARDUS Morlanenſis, Monachus Cluniacenſis & Poëta ſæculo XII nobilis, ſcripſit ad Petrum Abbatem ſuum Cluniacenſem Carmine *Libros tres De mundi contemptu*, impreſſos Rintelii ad Viſurgim in Germania anno 1626 in 8°, apud Petrum Lucium Academiæ Rintelienſis Typographum. Primus eos è membranis Gerardi Baumanni Embricenſis Medici, dedit luci Nathan Chytræus Bremæ anno 1597, deinde Eilhardus Lubinus anno 1607. Demum Sternii in 12° anno 1640 Typographi Luneburgenſes. Vide an conveniant cum Opere *De Contemptu mundi Metrico*, quod legitur inter Opera ſancti Anſelmi ultimæ editionis Pariſienſis anno 1675 apud Ludovicum Billaine ſub ſigno Divi Auguſtini & Magni Cæſaris. Nam opus quod apud Anſelmum eſt, nonnulli attribuunt *Anſelmo Cantuarienſi*, alii huic *Bernardo Cluniacenſi*, quod forſitan neutrius eſt.

SERLO de Valle-Badoni juxta Bajocas in

Normannia oriundus, in Ceraſienſi Ordinis Benedictini Cœnobio Monachum induit, deinde Savigniaci electus Abbas anno 1148, quod Monaſterium eſt in Diœceſi Abrincenſi. Cœnobium iſtud à B. Vitali ante annos triginta-ſex conditum, & triginta alia quæ ipſi velut Ordinis Capiti obtemperabant, Ordini Ciſtercienſi tradidit & ſancto Bernardo ac Abbatiæ Claræ-Vallis addixit. Scripſit *Sermones* quos edidit Bertrandus Tiſſier anno 1664 tom. 6 pag. 107 collectionis ſeu Bibliothecæ Patrum Ciſtercienſis Ordinis, quos etiam vidi Mss. in Bibliotheca Urſicampi Ordinis Ciſtercienſis in tractu Noviomenſi. Seceſſit tandem Serlo Claram-Vallem Regimine abdicato, poſt ſancti Bernardi obitum, qui permittere noluerat vivens ut officio nuntium remitteret, ubi tandem obiit anno 1158 quinto Idus Septembris: vir (ut ait Chronicon Savigniaci) vitâ & ſermone atque Scripturarum ſcientiâ conſpicuus. Ejuſdem Serlonis *Opuſculum in Orationem Dominicam* Ms. in Bibliotheca Colbertina Cod. 5207 quem legimus ac optimum cenſemus. Plura apud Scriptores omnes Rerum Ciſtercienſis Ordinis, Fratres Sammarthanos in Gallia Chriſtiana tom. 4 in Abbatibus Savigniacenſibus.

ANSELMUS Havelbergenſis in Marchionatu Brandeburgenſi Epiſcopus, clarus doctrinâ & rebus geſtis, eodem tempore floruit, ſcripſitque doctum *Opus contra Græcos*, quod ex Ms. Codice edidit Lucas Dacherius tom. 13 ſui Spicilegii, ubi de Anſelmo Havelbergenſi Epiſcopo in prælimінaribus agit.

HENRICUS Huntingtonenſis natione Anglus, Archidiaconus & Canonicus Eccleſiæ Lincolnien-

ſis, Poëta, Orator, Hiſtoricus, à Polydoro Virgilio & Joanne Lelando laudatus. Claruit anno 1153 quo obiit Stephanus Rex Angliæ, & ſcripſit *Hiſtoriam Anglorum lib. X.* ad Alexandrum Lincolnienſem Epiſcopum, ab Anglorum & Saxonum tranſitu in Britanniam uſque ad annum 1153. Extant lib. IX. cum aliis Anglicanarum rerum Scriptoribus Londini in fol. anno 1596 publicatis per Henricum Savillium, & anno 1601 Francofurti in Germania. Porrò ex libris decem Henrici Huntingtonenſis, omiſſus eſt nonus in collectione veteri, quem quis invenire poteſt in Ms. Codice optimæ notæ Bibliothecæ Thuaneæ, quam jam Colbertus comparavit ſuæque adjunxit. Scripſit etiam *De Sanctis Angliæ librum unum*, qui Ms. extat Antuerpiæ in Bibliotheca Societatis Jeſu. Item *Opus inſcriptum Imago mundi* Ms. Oxonii in Bibliotheca S. Trinitatis Cod. 7, in Magdalenenſi Cod. 17, Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii S. Benedicti cod. 367: impreſſum tom. 8 Spicilegii pag. 178 ex Ms. Cod. Gemmeticenſi. Item *Epiſtolam de Regibus Britonum, & de Provinciis Angliæ Opuſculum*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 251. De illo Aubertus Miræus in Auctario ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 374 pag. 252, Bellarminus & Labbeus ibidem.

AMEDEUS ex Abbate Altæ-Combæ Ordinis Ciſtercienſis, Epiſcopus Lauſannenſis ab anno 1144 quo ordinatus eſt, ad 1159 quo mortuus dicitur die 27 Septembris. Scripſit *Homilias aliquot in laudem B. Mariæ Virginis*, ſæpiùs impreſſas in Gallia, cum Sermonibus ſanctorum Leonis, Maximi, Chryſologi, Fulgentii, & aliorum. Hæ

Homiliæ VIII. de laudibus Deiparæ Virgini cum elogio Auctoris præfixo à Gervaſio Sopheno Briſacenſi Germano, editæ primùm in 8° Baſileæ anno 1517 apud Adamum Petri. Plura de eo dabunt, poſt Scriptores omnes rerum Ciſtercienſium, Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 384 pag. 255 ſuæ Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Fratres Sammarthani in Gallia Chriſtiana dum de Epiſcopis Lauſannenſibus, Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus ſæculo XII. parte I cap. 6 art. 13 pag. 538.

Guillelmus Monachus Ordinis D. Benedicti, factus poſt Nicolaum mortuum anno 1144 Abbas ſancti Nicaſii Remenſis, tum poſteà (ut aliqui volunt) ſancti Theodorici prope Remos ejuſdem Ordinis, qui poſt obitum ſingularis ſui amici ſancti Bernardi, relictâ Abbatiâ Ordinem Ciſtercienſem in Cœnobio Signiacenſi profeſſus eſt. Scripſit multa quorum Catalogum ipſe contexuit in præfatione *ad librum De Vita Solitaria ad Fratres de Monte Dei*: Nempe, *Speculum fidei*, *Ænigma fidei*, *Meditationum librum* I, *De contemplando Deo librum* I, *De natura & dignitate amoris divini lib.* I, *De natura corporis & animæ lib.* 2, *Diſputationem contra Petrum Abaelardum*, *De erroribus Guillelmi de Conchis lib.* I, *De Sacramento Altaris Tractatum*, *Expoſitionem in Cantica Canticorum* uſque ad verba hæc, *num quem diligit anima mea vidiſtis? Commentarium in Epiſtolam ad Romanos*. Quæ omnia continentur tom. 4 Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis anno 1662 in fol. impreſſæ apud Bonum-fontem. Item ſcripſit *Librum unum De Vita*

ſancti Bernardi, qui ſæpiſſimè impreſſus cum operibus ejuſdem ſancti Doctoris. Item *Commentarium inſignem in Cantica Canticorum ex verbis D. Ambroſii*, quem ſub nomine Antonii Democharis habes ſub finem tomi v. Operum ſancti Ambroſii. Item *Commentarium in eadem Cantica ex verbis D. Gregorii paulò diffuſiorem quàm Beda fecerit*, quem vidi Ms. in Bibliotheca Signiacenſi, *cum Sententiis fidei ex verbis Divi Auguſtini & aliorum Eccleſiæ Patrum*, ibidem in eodem Ms. Codice. Horum duorum operum quæ ſunt apud me parata editioni, mentionem facit idem Guillelmus in præfatione libri *De Vita Solitaria*, ubi ſuos recenſet Tractatus húcuſque compoſitos.

Denique in ultima editione Operum Divi Bernardi quam procuravit Johannes Mabillon apud Fredericum Leonard Pariſienſem Bibliopolam anno 1667. 2 tomis in folio, idem Joannes edidit ſub nomine ſancti Bernardi *Commentarium in duo priora capita Cantici Canticorum*, quem meo quidem judicio, cenſeo eſſe reddendum & attribuendum Guillelmo ſancti Theodorici Abbati. Nam primò Guillelmus ipſe in Vita ſanctiſſimi Abbatis cap. 12 ſic loquitur de hoc Commentario (itaque tunc « diſſeruit mihi de Cantico Canticorum, quantùm « tempus illud infirmitatis meæ permiſit, morali- « ter tantùm, intermiſſis Myſteriis Scripturæ illius, « quia ſic volebam, & ſic petieram ab eo. Singu- « liſque diebus quæcunque ſuper hoc audiebam, ne « mihi effugerent, ſcripto alligabam, in quantum « mihi Deus donabat & memoria juvabat.) Eſſet « igitur Commentarius inſcribendus *Guillelmi à ſancto Theodorico excipientis ab ore ſancti Bernardi*. 2°. Inventus eſt à Domno Carolo de Vviſch

In veteri Codice Ms. Bibliothecæ Dunenſis, ubi habebantur alii duo Tractatus indubii ejuſdem Guillelmi, unus *De contemplando Deo* alter *De natura & dignitate amoris divini*: ambo tamen ſub nomine Divi Benedicti, etſi perperam: unde idem de hoc tertio opere affirmandum eſt. 3°. Quamvis Guillelmus ex ore Divi Bernardi ſcripſerit hunc commentarium, attamen cum ſæpe fallat memoria, & plura ſcribantur per otium, quàm quæ furtim ab ore excipiuntur: inde magis tribuendus eſt Guillelmo quam Bernardo, ex communi hominum ſenſu. Agunt de Guillelmo Abbate ſancti Theodorici Henricus Gandavenſis in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 10, Aubertus Miræus in Scholio ad dictum caput, Carolus de Vviſch in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis, Bertrandus Tiſſier in Præludiis ſuis ad tomum quartum Collectanei Scriptorum veterum ejuſdem Ordinis de quo ſupra, Guillelmus Marlot Prior ſancti Nicaſii in Hiſtoria Remenſi.

ODO DE DIOGILO vulgariter de Deüil, ex primo Abbate ſancti Cornelii Compendienſis, ad quem ſcribit Beatus Bernardus Epiſtolâ 285, factus eſt Abbas ſancti Dionyſii in Francia anno 1153 poſt mortem viri clariſſimi Sugerii. Huic Ludovicus conceſſit caſtrum novum in terra Martyris Dionyſii ante ſanctum Clarum in Vulcaſſino, Diplomate anni 1153. Vir doctus ſcripſit nobile Opus *De profectione Ludovici ſeptimi Regis Francorum in Orientem*, quod edidit ex Ms. Codice Petrus Franciſcus Chiffletius Soc. Jeſu, Divione in 4°, apud Viduam Philiberti Chavance anno 1660, in opere ſuo inſcripto *Sancti Bernar-*

di Clarevallenſis Abbatis genus illuſtre aſſertum: ubi etiam leguntur *Joannis Eremitæ de Vita ſancti Bernardi lib. 2 pag. 97*, ſcripti anno 1180 ut in præfatione probatur: Item *Lib. 3 De Miraculis Divi Bernardi*, ſcripti anno 1178 ab Herberto Abbate primùm de Moris, tum poſtea Amanuenſi ſeu Capellano Henrici Clarevallenſis Abbatis, Turrium denique apud Sardiniam Archiepiſcopo, qui ibidem pag. 161. Vixit Odo uſque ad annum circiter 1168, de quo Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 4, in Abbatibus ſancti Dionyſii Pariſienſis Archiepiſcopii.

PHILIPPUS cognomento de Harveng, Abbas Bonæ-Spei in Hannonia Ord. Præmonſtratenſis floruit anno 1160 & ſequentibus, qui anteà multa habuerat cum S. Bernardo Clarævallis Abbate intricata, de quibus conqueritur acriter Philippus in ſuis Epiſtolis. Scripſit autem multa, quæ ex Mss. ejuſdem Eccleſiæ quæ vidimus, evulgavit Nicolaus Chamart Abbas ejuſdem Cœnobii, Duaci in folio anno 1621 apud Balthaſarem Bellerum, Sunt autem *Eloquentes Epiſtolæ XXI.* pag. 1 & ſequentibus, quarum *decima* objurgat acriter ſanctum Bernardum, multis ſeſe immiſcentem ad ſe non pertinentibus, 1160.

Commentarius Myſticus in Cantica Canticorum pag. 101.

Moralitates in eadem Cantica pag. 286.

De Somnio Nabucchodonoſoris pag. 340.

Tractatus De Salute primi Hominis pag. 344.

Tractatus De Damnatione Salomonis pag. 361.

Tractatus ſex De Inſtitutione Clericorum, nempe 1 *De Clericorum dignitate*, 2. *De Scientia*, 3. *De Juſtitia*, 4. *De Continentia*, 5. *De Obe-*

dientia, 6. *De Silentio.* Attendere deberent ad ſextum hunc Tractatum noſtri Ordinis Clerici & omnes alii, qui ſilentium nuperrimè abjecerunt olim ubique religioſè obſervatum, quaſi illud ſit praxis quædam Monachiſmi. Hæc ubi pleni vanitatis venditant, & capitis ſui levitatem produnt, & inſtituti ſui ignorantiam. Gloriantur plerique hodiernæ corruptionis homines de nomine *Canonici Regularis*, illud affectant ac ſæpiſſimè uſurpant, in quàmque familiaris ſui colloquii periodum importuni obtrudunt: at rem nomine ſignificatam ſpernunt, exſufflant, derident, digniores nomine *Canonicorum Irregularium.* Longè à me petulcum ejuſmodi hominum genus.

Item *Vita ſancti Auguſtini Hipponenſis Epiſcopi* pag. 691.

Vita Sancti Amandi Abbatis pag. 707.

Paſſio Sanctorum Cyrici & Julittæ pag. 745.

Paſſio Sancti Salvii Martyris pag. 752.

Vita Sancti Foillani pag. 759.

Vita Sancti Giſlani Confeſſoris & Abbatis pag. 767.

Vita Sancti Landelini Abbatis pag. 773.

Vita Sanctæ Odæ Virginis pag. 779.

Vita Sanctæ Vualdetrudis Virginis pag. 788.

Paſſio Sanctæ Agnetis Virginis & Martyris carmine Elegiaco pag. 796.

Varia Carmina, Epitaphia & Logogryphi pag. 798.

Vixit Abbas Philippus uſque ad annum 1180 & ultrà.

Petrus Pictavienſis Poëta & Monachus Cluniacenſis, ſcripſit *nobile Poëma ad laudem Abbatis ſui Petri Cluniacenſis*, cujus tempore circa

annum 1160 claruit, quodque cum dicti Abbatis operibus imprimi conſuevit.

ARNALDUS ſive ERNALDUS & ARNOLDUS Abbas Bonæ-Vallis Ordinis Divi Benedicti, Carnotenſis Epiſcopatus, floruit hoc tempore, qui multa ornatè ſcripſit, quæ ſimul collecta ſibique à Bertrando Tiſſier Priore Bonifontis Ord. Ciſtercienſis in Thieraſcia miſſa, habebat editioni proxima Joannes Mabillon. Sunt autem *Tractatus De Cardinalibus Chriſti operibus*, húcuſque ſub nomine & inter Opera ſancti Cypriani impreſſus. *In Hexameron* ſeu *De Paradiſo* ut cum Membranis loquar, Ms. cum Prologo nondum impreſſo in Bibliothecâ Fulcardi Montis Ordinis Ciſtercienſis, quæ jam in Colbertinam tranſiit. *De laudibus B. Mariæ Virginis*, *De 7 verbis Domini in Cruce*, impreſſi ſæpius in Bibliotheca Veterum Patrum; item *Meditationum lib.* 1 apud eumdem Mabillon ex Ms. Cod. tranſcriptus: ſed quæ tandem omnia cum Mss. Codicibus Collata ſub nomine legitimi Parentis impreſſa ſunt in Anglia Oxonii in folio cum operibus ſancti Cypriani Martyris, de quibus ſuprà *in Cypriano* abundè diximus. Reſtant adhuc ſub ejuſdem nomine Mss. Tractatus duo nondum impreſſi in manibus D. Joannis Mabillon, nempe *Commentariolus in Pſalmum* 44, Ms. cum multis præcedentibus in Bibliotheca Longipontis Ordinis Ciſtercienſis. Item *Opuſculum De ſeptem donis Spiritus Sancti*, incipiens ab his verbis: *Nemo cum hæc capitula viderit, expectet Tractantem de Sapientia Dei*, *&c.* eductum ut audio, ex Ms. Ciſtercienſi.

JOANNES TZETZES, Iſaaci Tzetzæ ejus

qui in Lycophronem ſcripſit, frater, circa annum 1160 viguit, & ſcripſit *Variam Hiſtoriam verſibus Politicis:* non autem iambicis, quod Conradus Geſnerus putavit. Politicos porrò verſus apud Græcos ſic dictos opinor, quaſi civiles ac populares rythmos, qui quindecim ſyllabis ſinguli conſtant: ſic tamen ut cujuſque verſus pars prior integra dictione octavam ſyllabam abſolvat, more iambici dimetri. Hoc verſuum genere & *Michael Pſellus* Cantica Canticorum explanavit, & *Conſtantinus Manaſſes* ſuos Annales Byzantinos. & alii alia ſcripſerunt. Porro Joannis Tzetzæ variarum Hiſtoriarum liber verſibus Politicis Græcis cum Latinâ interpretatione Pauli Lacizii & Præfatione Nicolai Gerbelii, in fol. Baſileæ anno 1546. Item Joannis Tzetzæ *Allegoriæ Mythologicæ, Phyſicæ, Morales*, Carminibus Græcè & Latinè à Frederico Morello Pariſiis anno 1616 in 8°. Scripſit pariter *Commentaria in Heſiodum*, cujus Heſiodi Opera Græco-Latina cum Scholiis Græcis Procli, Moſchopuli, Tzetzæ, Joannis Diaconi, &c. edita à Daniele Heinſio cum ejuſdem verſione & notis in 4° anno 1603 apud Raphelengium Amſtelodami. De Joanne iſto Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 348 pag. 244.

JOANNES CIRITTA Hiſpanus, Abbas Tharoucanus Ordinis Ciſtercienſis anno 1162 *Regulam Militibus Ordinis Aviſii* apud Luſitanos clari, ſcripſit: exemplo nimirum ſancti Bernardi Claræ vallenſis, qui Regulam Templariorum militum, ſive pauperum Commilitonum Chriſti Templique Hieroſolymitani anno 1128 conſcripſit, hortatu Balduini Regis Hieroſolymitani & Patrum

trum Concilii Trecenſis. Item *Alfonſus I. Luſitanorum Rex* anno 1166 *Conſtitutiones Militum ſancti Michaelis ſive de Ala*, publicavit. Item *Guido Abbas Ciſtercienſis*, poſteà S. R. E. Cardinalis, anno 1187 *Conſtitutiones Militum Calatravæ* foras dedit. Denique Alvarus de Luria & Mendoza, miles Calatravenſis, *Conſtitutiones Militum Monteſiæ*, jubente Jacobo II. Aragoniæ & Valentiæ Rege, in ſcriptum redegit: quæ omnia habentur in Privilegiis Ordinis Ciſtercienſis anno 1630 Antuerpiæ à Balthazare Moreto excuſis.

HUGO Patria Ambianenſis, ex Abbate Radinghenſi in Anglia, factus anno 1130 Rothomagenſis Archiepiſcopus, uſque ad annum 1164 quo obiit die 10 Decembris. Scripſit *Opus de officiis & Miniſtris Eccleſiæ* ex Ms. Codice evulgatum poſt Opera Guiberti de Novigento, curâ & ſtudio Lucæ Dacherii. Vide ſuprà Guibertum Abbatem ad annum 1124, ubi plura præmittit Lucas Dacherius ante editionem hujus operis, quæ Hugonem commendant & illuſtrem effantur. Item multa Sammarthani Fratres tom. 1 Chriſtianæ ſuæ Galliæ in Archiepiſcopis Rothomagenſibus pag. 578.

RODULFUS cognomento *Tortarius* ſcripſit circa hoc tempus librum inſignem *De Miraculis ſancti Benedicti* quem evulgavit D. Joannes Mabillon ſæculo 4 Benedictino tom. 2 pag. 390 & ſequentibus, poſt alios duos libros Miraculorum ejuſdem ſancti Patris *ab Aimoino Floriacenſi Monacho* ſæculo XI. pag. 356, & libros tres *Deſiderii Abbatis Caſſinenſis* qui Victor Papa tertius dictus eſt, ibidem impreſſos pag. 425 & ſeqq.

ALDEBERTUS Abbas Heidenheimenſis Ord. Divi Benedicti, floruit anno 1164, ſcripſitque *Relationem Hiſtoricam de reſtitutione ſui Monaſterii Benedictinis factâ* ſub Eugenio Papâ tertio, quam cum Commentario Philippi Eiſtetenſis Epiſcopi *De Epiſcopis Eiſtetenſibus* ab anno 1306 ad 1322, edidit Jacobus Gretzerus Soc. Jeſu Ingolſtadii in 4° anno 1617 apud Eliſabetham Angermariam. Opus Jacobi Gretzeri inſcriptum, *Commentarius de ſanctis Eiſtetenſis Eccleſiæ tutelaribus, S. Richardo, S. Vuillibardo, S. Vuunibaldo, S. Vualpurga, &c.*

ELISABETHA Virgo & Abbatiſſa Schonaugienſis Ordinis Divi Benedicti in Diœceſi Trevirenſi, ſcripſit *Viſionum ſeu Revelationum libros 3 & Epiſtolarum librum unum*, qui Coloniæ typis ſunt editi anno 1628: unà cum libro Eckberti Abbatis Schonaugienſis, quem ſcripſit *De tranſitu ſeu obitu S. Eliſabethæ ſororis ſuæ germanæ.* Obiit ipſa anno Chriſti 1165 ætatis 36 die 18 Junii. Notet autem lector, tria olim Monaſteria apud Germanos Schonaugiæ nomine clara extitiſſe. Primum fuit Monachorum Ordinis ſancti Benedicti, in Silva Hercinia ſub ditione Comitum Naſſaviorum, in finibus Diœceſis Treverenſis ſitum, quod alio nomine *ſancti Florini Monaſterium* nuncupatur, atque etiamnùm floret. Hujus loci Abbas ſecundus fuit *Eckbertus* S. Elizabethæ jam laudatæ frater, anteà Canonicus Bonnenſis. Secunda Schonaugia Monialium Benedictinarum, dicto ſancti Florini Cœnobio olim vicina, quæ circa annum 1590 vel 1600 deſiit, fundo ac poſſeſſionibus in uſum Monachorum ſancti Florini tranſlatis, cujus Schonaugiæ ſecundæ

Abbatiſſa fuit ſancta Eliſabetha, hæc ipſa ſoror Abbatis Eckberti. Tertia verò Schonaugia, quæ eſt Monachorum Ordinis Ciſtercienſis, in Diœceſi Vvormacienſi, altero lapide ab Heidelberga, Rhenani Palatinatûs urbe primariâ, loco amœno viſitur: in quo *Hildegundis Virgo* virili veſte ſexum mentita, aſſumptóque Joſephi nomine, uſque ad obitum vixit. Hæc viſum fuit monere, deſumpta ex Auberto Miræo in auctario ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 379 pag. 254 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ; ne quis in errorem trahatur à Chryſoſtomo Henriquez, aut aliis hæc tria Monaſteria confundentibus.

GILBERTUS Abbas de Oilandiâ Ordinis Ciſtercienſis in Anglia, floruit circa annum 1165, continuavitque *Commentarium Divi Bernardi in Cantica*, opus impreſſum cum aliquibus ejuſdem diſſertationibus, in editione Operum Divi Bernardi Pariſiis anno 1667 apud Fredericum Leonard viâ Jacobæâ ſub Scuto Veneto, curis Joannis Mabillon, poſt Joannem Merlonem Horſtium. De Gilberto Henricus Gandavenſis libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 12 his verbis: *Gillebertus Abbas Ord. Ciſtercienſis, imitatus B. Bernardum in quantum potuit, Sermones compoſuit in quibuſdam capitulis Cantici Canticorum, ab iſto ſcilicet loco*: In lectulo meo per noctes, *&c. Subtiles quidem & valdè ſpirituales, ſed reverâ B. Bernardi eloquentiâ & ſenſibus impares.* Hæc Gandavenſis. Idem Gilbertus ſcripſit *Varias Epiſtolas ac Diſſertationes in forma Epiſtolarum*, quas habes ibidem impreſſas.

NICOLAUS Arremarenſis primum Monachus Ordinis D. Benedicti, tum poſteà ex motu rigi-

dioris vitæ Monachus Claræ-Vallis, & ſancti Bernardi Notarius ſeu ab Epiſtolis. Claruit ſcientiâ & ſcripſit *Librum Epiſtolarum* quem habet Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Colonienſis anni 1618 & Lugdunenſis anni 1677. Item *Librum Sermonum dicatum Henrico Campaniæ Comiti*, quem habet Bibliotheca Scriptorum veterum Ordinis Ciſtercienſis tom. 3 pag. 193 & ſeqq. tandem ob peſſimam verſationem in officio ſuo, in Italiam profugus & ſancti Abbatis hoſtis, vixiſſe creditur uſque ad annum 1171 & adhuc ulteriùs; nec enim de anno vel genere mortis illius conſtat.

HUGO Cluniacenſis Monachus claruit circa annum 1160, & ſcripſit *Epiſtolam* multa de virtutibus ſancti Hugonis Abbatis Cluniacenſis continentem; Itemque poſteà inſtantibus Cluniacenſibus ſuis Fratribus, *Vitam integram hujus ſanctiſſimi Abbatis*, quam habes cum Epiſtola citata in opere inſcripto *Bibliotheca Cluniacenſis*, itemque in ultima editione Laurentii Surii ad diem 29 Aprilis.

ADAMUS ſancti Victoris Pariſienſis, Ordinis Divi Auguſtini Canonicus, floruit anno circiter 1168 & ſeqq. ſcripſit *Dialogum de Inſtructione Novitiorum*, & alia, quæ Mss. extant in Bibliotheca ſancti Victoris, nec enim ſcio an aliquid Adami Victorini impreſſum ſit, quem aliquando allegat Joannes Picardus hujus Cœnobii Canonicus, in ſuis notis ad Epiſtolas ſancti Anſelmi & ſancti Bernardi, quas conſule.

ÆLREDUS, ELREDUS, ATHELREDUS vel EDILREDUS Anglus, Monachus Ciſtercienſis Ordinis & Abbas Regiæ-Vallis in Archiepiſco-

natu Eboracenſi, floruit anno 1164 & ſequentibus temporibus, clarus multis ſcriptis, quæ ex Mss. Codd. evulgavit Richardus Gibbonus Presbyter Societatis Jeſu, ac poſt ipſum in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis Bertrandus Tiſſier Noſtras, tom. 5 pag. 16 & ſeqq. Sunt autem hæc *Sermones de tempore & de Sanctis*, *in Iſaiam Prophetam Sermones XXXI*, *Speculum charitatis lib. 3 cum Compendio ejuſdem Speculi*, *De Spirituali Amicitiâ lib. 2*, *Tractatus De Puero Jeſu duodenni*. Item *Regula ad incluſas*, impreſſa olim inter Opera ſancti Auguſtini, quam habet Lucas Holſtenius ſub nomine Ælredi auctoris proprii in Collectione Regularum parte 3 pag. 109. Idem Edilredus ſeu Alredus ſcripſit etiam alia opuſcula Hiſtorica, quæ habentur in nova Collectione Hiſtoricorum Angliæ impreſſa 2 tomis in fol. Londini anno 1652, curis & ſtudio Joannis Seldeni. Sunt autem Hiſtorica Ethelredi ſeu Ailredi *Deſcriptio belli Standardii* pag. 337, item *Genealogia Regum Anglorum* pag. 347, *Vita ſancti Edvvardi Regis & Confeſſoris* pag. 369, *Hiſtoria de Sanctimoniali de Vvatthun* pag. 415. Obiit cum odore Sanctitatis anno 1166 die 12 Januarii, cujus Vita apud Bollandum.

LAURENTIUS Leodienſis ad ſanctum Laurentium Ordinis D. Benedicti Monachus, deinde miſſus Virdunum ad reſtaurandas Litteras in Cœnobio ſancti Vitoni ejuſdem Regulæ, floruit anno 1160 & ultrà, ſcripſitque tempore Alberonis ejuſdem Virduni Epiſcopi, *Opuſculum de Virdunenſibus Epiſcopis* uſque ad annum 1148, quo forſitan jam anno ſcribebat. Opus impreſſum cum Berthario & anonymo de Epiſcopis Virdunenſi-

bus tom. 12 (ut opinor) Spicilegii Dacheriani. Vixiſſe dicitur uſque ad annum 1179 vel ſequentem.

1170. Gaufridus Monachus Ordinis Ciſtercienſis, Patriâ Antiſſiodorenſis, Petri Abaelardi quondam Diſcipulus, quo relicto ad Magiſterium Divi Bernardi, adhuc juvenis ſe contulit. Inde clareſcentibus Diſciplinæ doctrinæque meritis, factus eſt ſucceſſivè Abbas Igniaci in tractu Remenſi, Altæ-Cumbæ in Sabaudia, & Claræ-Vallis quartus, unde tamen, quam ob cauſam neſcio, cedere ac deſtitui coactus eſt. Factus ſub finem vitæ Divi Bernardi, fugiente Nicolao, Notarius D. Bernardi, abſque dubio ob doctrinam ac ſcribendi nitorem. Scripſit *nobilem & prolixum Commentarium in Cantica Canticorum ſex libris, & in Apocalypſim XIX. magnis Sermonibus*, quos vidi Mss. in fol. in Bibliotheca Fulcardi-Montis Ordinis Ciſtercienſis Rothomagenſis Diœceſis, qui cum aliis ejuſdem Mss. Codd. tranſierunt jam in Bibliothecam Colbertinam. Item ſcripſit per Otium variis temporibus *magnum opus Sermonum* duobus tomis in fol. Ms. in Bibliotheca Claræ-Vallis, quod à me viſum eſt *in manibus Bertrandi Tiſſier apud Bonum Fontem*, dum parabat ſe editioni ſpeciali operum dicti Gaufridi, ſed interrûpit mors propoſitum boni ſenis. Item *Librum De contemptu mundi*, in illud: *Ecce nos reliquimus omnia, &c.* olim ſub nomine D. Bernardi inter opera ejus impreſſum, ſed in editione Joannis Mabillon ſuo auctori legitimo reſtitutum. Item *libros 3 De Vita ſancti Bernardi*, impreſſos ſæpè cum Operibus ſancti Patris. Item *librum 1 De Miraculis ejuſdem Abbatis*, qui legitur tom.

I pag. 255 Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis, cum *Epiſtolâ ejuſdem Auctoris* ad finem libri. Item *Vitam ſancti Petri Tarentaſienſis Archiepiſcopi*, quam Lucius tertius Summus Pontifex ſcribendam ei injunxit circa annum 1182 & quam habes apud Surium & Bollandiſtas ad diem 8 Maii. Item *Epiſtolam de Concilio Remenſi anni* 1148, quam Baronius ſuis inſeruit Annalibus. Item *librum contra Petrum Abaelardum*, quem vidi Ms. & editioni paratum in manibus Bertrandi Tiſſier Bonifontis in Thieraſcia Prioris, cum altero ejuſdem Gaufridi opuſculo *De veſtibus Sacris ſeu Sacerdotalibus*. Vixit valdè ſenex uſque ad annum 1200 & ultrà, ut conſtat ex certis ejus Sermonibus, in quibus arguit errores Abbatis Joachimi. Plura de illo Scriptores rerum Ciſtercienſium. Collegerat atque editioni parabat omnia quæ plurima ſunt hujus Gaufridi opera, Bertrandus Tiſſier Prior Bonifontis; quæ tandem interveniente laborioſi ſenis morte, neglecta illic tenuimus, gratáque ſolis muribus has cartas comedentibus, maximo horum Monachorum opprobrio. Auctor enim iſte eloquentiſſimus eſt, atque alter *Guerricus* ſæculi duodecimi.

HELMOLDUS Butſonienſis prope Lubekam Canonicus, clarus extitit circa annum 1170, cum ſcripſerit *Chronicon Sclavorum* uſque ad annum 1168, quod poſteà continuavit uſque ad annum Chriſti 1212 Arnoldus Hildeshemii Præpoſitus & Abbas Lubekenſis. Impreſſum eſt cum notis Reinerii Reineccii anno 1573 Francofurti, curâ & ſtudio Sigiſmundi Schœbelii. Item prodiit illud cum obſervationibus Henrici Bangerti Lubecenſis Gymnaſii Rectoris, in 4°.

Lubecæ anno 1659 ſumptibus Statii Vveſſelii.

JOANNES Sariſberienſis, ſocius & comes individuus ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi & Martyris, in ſuis peregrinationibus atque exiliis, anno etiam 1170 florebat & ſequentibus, de cujus tantùm editis Epiſtolis agunt Bellarminus & Labbeus. His addo ſcripſiſſe eum *Opus Metalogicum* ſeu *Tractatum De Logica, Philoſophia, &c.* impreſſum Pariſiis anno 1610 in 8°, & Lugduni Batavorum anno 1639 in 8°. Item inſigne opus inſcriptum *Polycraticum ſeu De nugis Curialium* cum *Enthetico Metrico* ad frontem operis, impreſſum Pariſiis anno 1513 in 4°, & Lugduni Batavorum anno 1595 & 1639 in 8°. Item *Commentationes in Epiſtolas ſancti Pauli Apoſtoli*, impreſſas Amſtelodami anno 1646 in 4°. Item *Epiſtolas plurimas ab anno* 1154 *ad* 1180, Pariſiis impreſſas anno 1611 in 4°. Item *ſeptem ejuſdem Epiſtolas Hiſtoricas* edidit Andræas Ducheſnius tom. 4 pag. 465 Collectanei ſui Scriptorum Hiſtoriæ Francicæ veterum, quod impreſſum Pariſiis in fol. anno 1641 & ſeqq. Aliæ etiam plures leguntur ſub ejus nomine *in Collectione Epiſtolarum ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi*, impreſſâ Bruxellis anno 1682 tomis duobus in 4° apud Henricum Frick, operâ Chriſtiani Lupi Auguſtiniani Eremitæ. Item ſcripſit *Vitam atque Paſſionem ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi & Martyris*, ſed breviſſimè nec ex variis auctoribus per modum Dialogi vel Quadrilogi, quam vidi Ms. in fol. in Bibliotheca Regalis-montis Ordinis Ciſtercienſis, cujus Prologus incipit: *Sacroſanctam Eccleſiam jugiter impugnat hoſtis antiquus, &c.* Vita autem, *Prædictus igitur Beatiſſimus Thomas*

Londonienſis Indigena, &c. eſt quidem impreſſus nuperimè Bruxellis cum Epiſtolis ſancti Thomæ anno 1682 Quadrilogus de vita & morte S. Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi & Martyris ab eodem Chriſtiano Lupo, qui ex 4 auctoribus deſumptus eſt. Sed non ſpectat ad Joannem Sariſberienſem, cujus opus non eſt prolixum, ut videre eſt in eodem Ms. Regalis-Montis & Vaticano, ubi teſtante eodem Lupo legitur: qui ab ejus editione ſibi pepercit, quod non debuit facere ob antiquitatem ac modicitatem operis. Magnus autem Quadrilogus quem edidit Lupus, jam Pariſiis anno 1495 in 4° impreſſus fuit, inſcriptus: *Vita & Paſſio ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi, & proceſſus ſuper Libertate Eccleſiaſtica per Herbertum de Hoſſam, Joannem Carnotenſem, Vuilhelmum Cantuarienſem, & Alanum Teukeſburienſem, ideoque vulgò Quadrilogus dicitur.* Factus autem Joannes Epiſcopus Carnotenſis anno 1172, occupavit digniſſimè Sedem hanc ad annum 1182 quo mortuus eſt, ſepultus in Abbatia S. Mariæ de Joſaphat, quæ eſt Benedictinorum. De illo Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 369 pag. 251, Fratres Sammarthani tom. 2 *Galliæ Chriſtianæ* in Epiſcopis Carnotenſibus, Bellarminus citatus antea, & alii.

GILBERTUS de Sempringham Anglus, Fundator Ordinis Canonicorum Gilbertinorum in Anglia, qui dudum ſanctitate & regularibus floruerunt obſervantiis, floruit circa hunc annum 1170, immò multo ante ac multò poſt, longam ducens vitam. Scripſit autem *Conſtitutionum ſui Ordinis libros duos*, quos habes in Monaſtico Anglicano tom. 2 ex tribus editis in folio Londini annis

1661 & 1673 apud Aliciam Varren.

S. THOMAS BECKET ex Cancellario Regis Angliæ, nominatus Cantuarienſis Archiepiſcopus, ſcripſit *multas Epiſtolas* ad ſui juſtificationem & ad libertatem Eccleſiaſticam vindicandam, quas *in quinque libros diſtinctas* ex Ms. Codice Vaticano erutas evulgavit Chriſtianus Lupus Ordinis Eremitarum D. Auguſtini, anno 1682 tomis duobus in 4° Bruxellis apud Henricum Frick, cum libris quatuor aut quinque de Vita ejuſdem ſancti Martyris, qui *Quadrilogus* inſcribuntur, quia ſunt excerpti ex quatuor auctoribus, Collectore Anonymo. Habentur eædem ſancti Thomæ Epiſtolæ lib. v. collectæ Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti cod. xi. Obiit Martyr anno 1170 die 29 Decembris, juſſu regio ab impiis in Eccleſia Cantuarienſi excarnificatus. De illo auctores innumeri ſcripſerunt, quos recenſere ſolùm, eſſet prolixum nimis, nec noſtri inſtituti.

JOANNES Cornubienſis Anglus, ex primis & celeberrimis Theologis ſæculi duodecimi, claruit anno 1170 vel circiter, ſcripſitque *Elogium ad Alexandrum Papam III.* Ms Oxonii in Bibliotheca Balliolana cod. 58. Opuſculum etiam *quomodo fiat Sacramentum Altaris per virtutem ſanctæ Crucis & de 7 Canonibus Miſſæ*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti cod. 178.

ADAMUS natione Scotus, Canonicus Regularis Ordinis Præmonſtratenſis, florebat anno 1172 & ſequentibus uſque ad annum 1180. Scripſit *Commentarium in Regulam Divi Auguſtini*, *librum ſeu Tractatum De triplici Tabernaculo*, *alium de*

triplici genere Contemplationis, *Sermones varios*, quæ omnia impreſſa in fol. Antuerpiæ anno 1659 apud Petrum Bellerum. Scripſerat Adamus, ut teſtatur in Prologo, *Sermones centum*, quorum *XLVII.* tantùm ſunt impreſſi: cœteri autem ex Ms. Codice eruti, ſunt in manibus D. Hermanni à Portâ Abbatis ſancti Michaelis Antuerpienſis, *cum Soliloquio ejuſdem Adami de Anima*, quæ parata ſunt editioni quam promptam optamus, ad auctoris gloriam. Habentur autem Mss. hæc opera apud Celeſtinos Meduntanos, ut nuperrimè didici ab oculatis teſtibus, codd. 618 & 619 in 4°.

THOMAS Ciſtercii Monachus circa annum 1180, ſcripſit ad Pontium Claromontanum Epiſcopum, prolixum *Commentarium lib.* 12 *in Cantica Canticorum*, cujus Epiſtola dedicatoria incipit: *Vehementer obſtupeſco & ultrà quàm dici poteſt, admirari non deſino, &c.* Prologus incipit: *Tria ſunt Epithalamia, primum Hiſtoricum, &c.* Liber primus incipit: *Oſculetur me oſculo oris ſui. Hæc eſt vox Synagogæ, &c.* quem vidi Ms. in Bibliothecis multis Abbatiarum Ciſtercienſis Ordinis, imò & impreſſum Pariſiis anno 1521 typis Jodoci Badii Aſcenſii, & Lugduni iterum anno 1571 & alibi. Fallitur Carolus de Vviſch, dum tres Thomas facit ex unico, alterum nempe Ciſtercii Monachum, Alterum Perſennæ, ac tertium de Valcellis in tractu Cameracenſi, hos omnes hujus Commentarii auctores, cum tamen unius infantis unus duntaxat pater eſſe poſſit. Dicitur vixiſſe uſque ad annum 1190, imò uſque ad 1200. Multi ſcripſerunt de auctore præfati commentarii, qui fere omnes decepti ſunt. *Primùs* Carolus de Vviſch *in Bibliotheca Scriptorum*

Ciſtercienſis Ordinis impreſſa Coloniæ Agrippinæ in 4° anno 1654, apud Joannem Buzæum, & in 4° Duaci anno 1649 apud Joannem Serrurier, ut ſupra diximus, auctorem hujus Commentarii facit tres Thomas variis locis, unum Ciſtercienſem, alterum Perſennenſem ac tertium tandem Valcellenſem juxta Cameracum. *Secundus* Joannes le Page Auctor Bibliothecæ Præmonſtratenſis lib. 1 cap. 17 pag. 307 quæ prodiit in fol. Pariſiis anno 1633 apud Adrianum Taupinard, vel ex ſimplicitate vel ex affectatione aut fide aliena, attribuit hunc Commentarium *Thomæ cuidam Viconienſis Eccleſiæ Ordinis noſtri Præmonſtratenſis Canonico*, ut ſine dubio ditaret Ordinem ſuum Scriptore extraneo. At mallem ego nudus eſſe, quam alienis indui. Cum itaque anno 1680 Viconiæ per quindenam manſiſſem, omneſque hujus Bibliothecæ *olim* inſignis manuſcriptos Codices excuſſiſſem, veniens ad hunc Commentarium; tenui, volvi, legi, invenienſque anonymum ſi ſolùm *Thomæ* nomen ei appictum excipias, agnovi nec illic ullam litterulam, qua alicui Viconienſi Canonico attribueretur. Cum autem in multis jam aliorum Ordinum Bibliothecis hunc Commentarium reperiſſem, ſæpius anonymum, aliquando cum expreſſo nomine *Thomæ Ciſtercienſis & Epiſtolâ præviâ ad Pontium Claromontanum Epiſcopum*, imo & primas tam Epiſtolæ quam præfationis ac primi Libri Symbolas memoriter poſſiderem, ſtatim intellexi eſſe ipſum opus Thomæ Monachi Ciſtercienſis, tam ſæpè à me viſum in Bibliothecis aliis. Itaque vel bonus Joannes le Page opinatus eſt, quidquid anonymum inveniebatur in Manuſcriptis Viconienſibus,

ſpectare ad *Fratres Viconienſes:* vel quis alius eum fefellit, forſitan ex Viconienſibus ſatis in ſui gratiam credulis, quod de Belgis omnibus in Hiſpanica ditione manentibus, expertus ſum. *Tertius* aperto marte collatiſque ſignis, hunc commentarium auctori ſui Ordinis vendicare, imò furari omnimodis cavillationibus conatus eſt. Hic Paulus Reatinus Minorita Obſervantinus qui præmaturo in ſuum Joannem Scotum zelo, ut hunc Franciſcanum quem Doctorem ſubtilem appellant, adhuc clariorem cæteris, ſuiſque cariorem redderet; aggreſſus eſt audaci auſu ſed irrito tandem conatu, evulgare hunc Commentarium Romæ anno 1665 in folio ex Typographia Stephani Caballi, ſub falſo nomine *Joannis Duns Scoti, Doctoris ſubtilis, ſuper Canticum Canticorum Salomonis*. Hoc cum reſciviſſet Joannes Malgorius Bonæ-Cumbæ Monachus & Procurator Generalis Ordinis Ciſtercienſis in Curia Romana, oppoſuit ſe pro parte Ordinis ſui nefariis Conatibus Pauli Reatini, impreſſionémque impediit. Interea nec ab incœpto deſtitit Paulus Reatinus, qui audaciam ſuam juſtum ſibi titulum reputans, traxit in cauſam Ciſtercienſem Malgorium, reum ſimul & inſontem. Intentata lite, rationibus hinc atque inde allatis, Cartis atque probationibus in medium productis, tandem *hoc Commentario in Cantica Canticorum* tonſus eſt Joannes Duns Scotus, confuſus (ſi tamen confuſionis idoneus fuit) Paulus Reatinus Minorita Obſervantinus, convictuſque temeritatis & audaciæ. *Sententia definitiva in forma publica Reverendiſſimi Patris Magiſtri Sacri Palatii Apoſtolici* Prolata anno MDCLV. indictione VIII.

die verò decima quinta Martii, *qua diffinitivè pronuntiavit librum ſuper Cantica Canticorum fuiſſe, & eſſe compoſitum, confectum & editum à R. P. Thoma Ciſtercienſe. Et erroneè ac perperam per R. P. Paulum Reatinum Minoritam, & alios litis conſortes, procuratum fuiſſe & eſſe imprimi, & publicari ſub nomine Joannis Duns Scoti, Doctoris ſubtilis: cum inhibitione, ne ſub nomine Scoti. imprimatur, vendatur, & uſu recipiatur, ſed ſub ſolo nomine Thomæ Ciſtercienſis.* Sic ſubſignatum. *Ita pronunciavi ego Fr. Raymundus Capiſuccus Ord. Prædicatorum, Sacri Apoſtolici Palatii Magiſter, D. Joannes Garzias Valentinus Notarius.* Vidi unum ex his Romanæ impreſſionis exemplaribus in Bibliotheca Benedictinorum S. Germani de Pratis Pariſienſibus, in folio; ubi à paginâ prima ad 403 & ultimam inſcribitur JOANNIS DUNS SCOTI IN CANTICA, &c. juxta editionem citatam Pauli Reatini Minoritæ: ſed Frontiſpicium ac primarius operis titulus; THOMAS CISTERCIENSIS IN CANTICA CANTICORUM. *Opus Concionatoribus utiliſſimum, ad Eminentiſſimum & Reverendiſſimum Principem Jacobum S. R. E. Cardinalem Ninium, Sacri Palatii Apoſtolici Præfectum, & Sacri Ordinis Ciſtercienſis Protectorem clementiſſimum.* Doluit procul dubio Paulus Reatinus, qui ſuum Joannem Scotum ſimilem ſancto Thomæ Aquinati facere non potuit, per furtivam ſubſtitutionem hujus Commentarii in Cantica Canticorum. Atque utinam auſus ſimiles ſimili cenſura comprimerentur, nec invenirentur tot Caritativi Anonymorum Scriptorum parentes! Multa hæc, non tamen brevius mihi litem hanc depingere licuit.

De *Thomæ hujus Commentario*, nos iterum paucis poſteà ad annum 1230, ubi agemus de *Joannis Abbatis-Villani* Scriptis.

ROMUALDUS Salernitanus Archiepiſcopus perduxit Chronicon uſque ad annum 1177, quod opinor eſt nullibi impreſſum, nam ubique gentium poſt plurimam inquiſitionem, invenire illud non potuimus. Citatur autem ſæpiùs à Baronio in ſuis Annalibus, & aliquando in Summa Conciliorum, de quo vide Voſſium lib. 3 de Hiſtoricis Latinis cap. 7 pag. 781, ubi vult Ms. in Bibliothecis Vaticanâ & Salernitanâ. Audio etiam Ms. in Bibliotheca Regia Galliarum.

GILBERTUS ſeu GISLEBERTUS Præpoſitus Eccleſiæ S. Vvaldetrudis in Urbe Montenſi apud Hannonios, & Balduini Magnanimi Flandriæ & Hannoniæ Comitis anno 1170 defuncti Cancellarius, ſcripſit *Hiſtoriam à creatione Mundi ad ſua uſque tempora*, quæ manuſcripta extat in Archivio Nobilium Virginum Canonicarum Montenſium. Citat eam frequenter *Jacobus Guiſius* in ſuis Hannoniæ Annalibus, quorum Auctographum Ms. vidit Aubertus Miræus, Montibus in Bibliotheca Franciſcanorum.

ROBERTUS PAULULUS Presbyter & Domeſticus Epiſcopi Ambianenſis, ſcripſit circa annum 1178 *Libros tres De Officiis Eccleſiaſticis*, quos Mss. in Codice optimæ notæ habet Bibliotheca S. Germani Pariſienſis ex Corbeienſi: ſed tam ſeparatim impreſſos, quàm cum operibus Hugonis Victorini, eique ut & alii plures, perperam in editionibus nuperis attributos; nam deſunt in veteri. Ad eundem auctorem ſpectat opuſculum inſcriptum, *Canon Myſtici Libaminis*, quod

habetur etiam inter opera ejuſdem Hugonis Victorini. Subſcripſit variis inſtrumentis ſeu Cartis in tabulario Corbeienſi annis 1174, 1179 & 1184, ut indicat Joannes Mabillon præfatione ad tomum primum ſæculi tertii Benedictini pag. 55, unde hæc habuimus.

GUARNERUS Canonicus & Supprior Abbatiæ ſancti Victoris Pariſienſis, floruit pariter circa hunc annum 1178, ſcripſitque opus *Gregorianum* inſcriptum, ſeu *Allegoricas explicationes rerum Biblicarum ex libris & verbis Divi Gregorii Papæ:* quod Pariſiis editum in 8° anno 1608 curâ & ſtudio Joannis Picardi Canonici ſancti Victoris. Plura non ſuppetunt quæ ſcribantur de Guarnero, quem tamen pluribus commemorant ex domeſticis ſuis inſtrumentis, Canonici Regulares ſancti Victoris, in Hiſtoria Abbatiæ ſuæ quam ſcripſit Joannes de Toloſa Canonicus ejuſdem loci. Jam nos ſupra de eo egimus ad annum 1110, verbo *Guillelmus de Campellis*, cui dictum opuſculum attribuere videtur Albericus Trium fontium Ord. Ciſtercienſis Monachus *in Chronico*.

1180. FRIDERICUS primus Imperator, dictus Æneobarbus, eo quod eſſet Rufus, floruit in Imperio ab anno 1152 ad 1190, de cujus rebus præclarè geſtis auctores varii Baſileæ impreſſi in fol. anno 1569. Expeditio ejus Aſiatica in qua periit, ab æquævo Scriptore Conſcripta atque, ut credimus, à Chriſtiano de BUCK Moguntino Archiepiſcopo, impreſſa Ingolſtadii in 4° anno 1664 tom. 5 antiquæ Lectionis Henrici Caniſii. *Epiſtolæ ejus plures* apud Melchiorem Goldaſtum in Collectaneo Conſtitutionum Imperialium, & alibi in aliis dicti Goldaſti Collectaneis operibus. Item aliæ

paucæ

paucæ in Spicilegio Lucæ Dacherii & in Miſcellaneis Stephani Baluzii, aliiſque veterum Scriptorum hujus ſæculi Collectionibus.

LABORANS (ita enim proprio nomine dictus) S. R. E. Presbyter Cardinalis tituli ſanctæ Mariæ trans Tiberim, anteà verò Diaconus ſanctæ Mariæ in Porticu, Philoſophus & Theologus inſignis, edidit anno Domini 1182 elaboratiſſimam (ut Baronii Cardinalis verbo utar) *Canonum Collectionem.* Extat item ejus *Opus ad Majorem magnum Siciliæ Ammiratum, de Juſtitiæ rationibus quadripartitum. Opus ad Hugonem Panormitanum Archiepiſcopum, idémque tripartitum. Epiſtola ad Hugonem.* Fortè eundem, *contra Sabellianos rurſum reviviſcentes. Altera ad Vivianum Cardinalem S. Stephani in Cœlio monte de Appellationibus*, quæ non integra ſed reciſa legitur. Continet has omnes Laborantis lucubrationes Codex membraneus Baſilicæ S. Petri in Urbe, ut habet Baronius tom. 12 Annalium ac poſt eum Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro verbo *Laborans.* 1180.

GILBERTUS FOLIOT Leiceſtrenſis Cœnobii Canonicorum Regularium Abbas fuit, atque Epiſcopus primùm Herefordenſis, poſtea Londinenſis. Scripſit *Expoſitionem in Cantica Canticorum*, quæ inſcripta eſt ad Robertum Herefordenſem Epiſcopum ſucceſſorem ſuum, quam edidit Patricius Junius Londini in 4° anno 1638, cum Compendio Alchuini in eadem Cantica. Vixit in Epiſcopatu annis XXIII, obiitque anno Virginei partus 1187; infenſus ſancto Thomæ Cantuarienſi Archiepiſcopo, dum viveret.

THEODORICUS Monachus incomperti Cœnobii, ſcripſit circa annum 1180 *Hiſtoriam brevem*

de rebus Eccleſiaſticis ac Regibus Norvvagiæ, quam obtulit Auguſtino Nidroſienſi Archiepiſcopo, qui circa eundem annum florebat. Hanc Hiſtoriolam cum altero Anonymi opuſculo *De profectione Danorum in Terram Sanctam* anno 1185 ſuſceptâ, erutam ex Schedis Joannis Kirkmanni Lubecenſis, edendam curavit Nepos ejus Gaſpar Kirchmannus Amſtelodami anno 1684 in 18° apud Janſonium Vvaesbergium.

CHRISTIANUS Abbas circa annum 1180 ſcripſit *Collectaneum quoddam Sermonum de variis argumentis cum brevibus expoſitionibus diverſorum locorum Sacræ Scripturæ*, quod habetur in fol. Ms. in Bibliotheca Abbatiæ ſancti Germani Pariſienſis num. 769, alicunde illuc allatum. Anonymus recens attribuit hos Sermones in inſcriptione noviſſima huic Ms. Codici appoſitâ, cuidam Chriſtiano Abbati S. Petri in Valle Carnotenſi Ordinis D. Benedicti, ſed meo quidem judicio fallitur. Nam in Gallia Chriſtiana Sammarthanorum Fratrum ubi referuntur Abbates ſancti Petri in Valle Carnotenſi, nullus legitur Chriſtianus nomine, in toto ſyllabo Abbatum. 2°. Scriptor iſtorum Sermonum in proœmio affirmat ſe ſcribere ſtilo ſimplici, nec affectaſſe Gallicanum dicendi eloquentiæ Cothurnum, quomodo declarat apertè alium ſe à Gallicis Abbatibus ac regionibus. Unde Joannes Mabillon tom. 3 Analectorum pag. 451 aliam init viam cognoſcendi horum Sermonum auctoris Chriſtiani Abbatis, quos opinatur (nec enim poſitive affirmat) poſſe attribui Chriſtiano Moguntino Archiepiſcopo, qui floruit anno 1180, obiitque juxta Romam anno circiter 1183. hunc enim Chriſtianum in Gallia Chriſtiana

Fratrum Sammarthanorum tom. 1 in Archiepiſcopis Moguntinenſibus pag. 356 *probè Litteris inſtructum fuiſſe, libri* (inquiunt) *ab eo editi teſtantur. Nam præter Epiſtolas & Conciones, compoſuit Tractatum De Vita & Geſtis Imp. Friderici Barbaroſſæ, qui ejus operâ plurimùm uſus eſt in legationibus obeundis: in hoc tamen vituperandus, quod Militaribus ſtudiis nimiùm deditus eſſet.* Itaque ſic cenſet, innixus teſtimonio Fratrum Gemellorum in ſua Gallia Chriſtiana. Porrò quod ſcripſerit acta Friderici primi Imperatoris, teſtatur Voſſius lib. 2 De Hiſtoricis Latinis cap. 53, paginâ mihi 435, atque acta iſta creduntur eſſe *ipſa expeditio Aſiatica Friderici primi*, quam habet Henricus Caniſius tom. 5 antiquæ Lectionis: unde colligendum eſt hunc Chriſtianum Moguntinenſem obiiſſe poſt annum 1184 vel 1186, ut eam ſcribere poſſet. At quantùm ad hos Sermones quorum occaſione hic de Chriſtianis duobus agimus, adſcribuntur perperam Chriſtiano Moguntinenſi Archiepiſcopo. Quamvis enim inter Archiepiſcopos Moguntiacenſes, ſint duo Chriſtiani, tempore non multùm diſtantes, neuter tamen fuit Abbas vel Monachus, ſed primus ante Archiepiſcopatum Archicancellarius Imperatoris, alter verò Præpoſitus ipſius Eccleſiæ Moguntinenſis: unde cùm Scriptor iſtorum Sermonum Abbas appelletur & ita in Ms. Codice quem tenui, inſcribatur; nequaquam convenit cum Chriſtianis Moguntiaenſibus Archiepiſcopis, qui nunquam Abbates vel Monachi fuerunt. Commodiùs itaque attribuentur uni è duobus Chriſtianis Clarevallenſibus primùm Monachis, qui olim Divi Bernardi Diſcipuli, aſſumpti tandem ſunt ad In-

fulas Abbatiales & Epiſcopales in Hybernia, de quibus mentionem facit Arnoldus lib. 2 De Vita S. Bernardi cap. 8 dum de Viris illuſtribus è Clara-Valle ad Infulas Epiſcopales aut purpuram Cardinalitiam aſſumptis. Favet huic ſententiæ noſtræ, quod *plurima ex his Sermonibus vel brevibus Expoſitionibus in diverſos Scripturæ locos*, deſumpta ſint ex Operibus & Commentariis S. Bernardi: quod promptum fuit his Chriſtianis ejus olim Diſcipulis, nunquam autem vel rarò uſitatum Abbatibus Ordinis Divi Benedicti, vel aliorum Ordinum. Hæc dicta abſque præjudicio certiorum, contra opiniones noſtras. Claruerunt uterque Chriſtianus, Scriptores de quibus ſuprà, anno 1180 & ulteriùs.

JOANNES CINNAMUS Hiſtoricus Græcus, qui ſe Grammaticum Regium appellat, floruit anno 1180 & ſcripſit *Hiſtoriam* quâ compendio Joannis Commeni, diffuſè verò Emanuelis Commeni filii res geſtas depingit: impreſſam Græcè & Latinè Ultrajecti in 4° anno 1652 cum Notis Cornelii Tollii, itémque Pariſiis in fol. anno 1671 ex Typographio Regio cum Commentariis & Notis Petri Poſſini.

JOANNES PHOCAS Hiſtoricus Græcus eodem tempore vivens, ſcripſit *parvulam Hiſtoriam*, quam ſuis in Simmictis evulgavit Leo Allatius. Editum autem Opus Simmictorum duobus libris in 8° Coloniæ Agrippinæ anno 1653 apud Judocum Calcovium. Claruit circa annum 1180.

HILDEGARDIS Abbatiſſa Ordinis Divi Benedicti, in Monte ſancti Ruperti ad Naham fluvium prope Bingam, claruit multis, ut volunt, revelationibus, quæ apud Devotos multùm eſti-

mantur; ſed apud graves & doctos viros ſunt modici admodum ponderis, idem omninò ſentientes de cæteris omnibus Viſionibus. Multa ſcripſit quæ ex Mss. Codicibus eruta evulgata ſunt anno 1566 Coloniæ, indéque tranſlata in Bibliothecam ſanctorum Patrum editionis Colonienſis anno 1618, & editionis ultimæ Lugdunenſis apud Aniſſonium anno 1677 tomo XXIII, non omnia tamen. Sunt autem ſub nomine ſanctæ Hildegardis *Phyſicorum ſeu de rerum Natura lib. IV.* impreſſi Argentinæ anno 1533. *Libri tres Revelationum quos Scivias* appellavit, impreſſi in fol. Pariſiis anno 1513 apud Henricum Stephanum, & Mss. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 188. Vita *ſancti Roberti Confeſſoris Bingiorum Ducis, Epiſtolæ variæ, XXXVIII. Quæſtiones & Expoſitio Regulæ ſancti Benedicti* quas cum Vitâ ſanctæ Hildegardis 3 libris, habet Bibliotheca SS. Patrum editionis Colonienſis 1618 ſæculo 12 pag. 612; ejuſdem *Prophetiæ* Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti codd. 71 & 216. Obiit anno 1180 die 17 Septembris.

BALDUINUS ſeu BALDEVVINUS Fordæ in Anglia quondam Abbas Ordinis Ciſtercienſis claruit anno 1180, factus ab anno 1171 Cantuarienſis Archiepiſcopus in locum ſancti Thomæ Martyris. Scripſit *multa*, quæ tandem ex Mss. Codd. eruta, immiſſa ſunt in tomum V. Bibliothecæ veterum Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis pag. 1 & ſequentibus, quem anno 1662 edidit Bertrandus Tiſſier Prior Bonifontis. Balduinus hic cognominabatur *Devonius*, cujus ſub nomine Cantuarienſis Archiepiſcopi *Sermones* Mss. inveniuntur cod. 634 Bibliothecæ Colbertinæ cla-

ſiſſimæ. Sunt autem Opera impreſſa *Tractatus XVI. de diverſis argumentis* quæ incipiunt : *Sacramentum Dominici Corporis & Sanguinis pro ſua dignitate, &c.* pag. 1. lib. 1 *De Commendatione fidei, omnia fœdera ſocietatis humanæ, &c.* pag. 74. liber 1 *De Sacramento Altaris* dedicatus per Epiſtolam Bartholomæo Oxonienſi Epiſcopo qui incipit, *Amantiſſimo Domino & Patri B. &c.* paginâ 103 & ſeqq. Plura abſque dubio tibi ſubminiſtrabit Carolus de Vviſch in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis in 4°, impreſſa Coloniæ Agrippinæ anno 1656 apud Joannem Buſæum. Advertat autem Lector in Ms. Codice Colbertino de quo ſupra, inveniri tres adhuc Homilias hujus Balduini, quæ non ſunt impreſſæ. *Prima* exhortatio ad Sacerdotes quæ incipit : *Vos, ò Sacerdotes Domini, attendite à voluptatibus carnis, &c.* *Secunda* De obedientia & inobedientia ad textum : *Melior eſt obedientia quam victima, &c.* quæ incipit, *Quantum ſit obedientiæ bonum, & quantum è diverſo inobedientiæ malum &c.* *Tertia* De ſancta Cruce : *Convenite populi nationum ad ſtupendum divinæ virtutis ſpectaculum.* Hoc annotaſſe juvat, propter Collectores Scriptorum veterum. Tractatus Balduini Devonii nobiliores ex ſexdecim impreſſis ſunt,

3. *De dilectione Dei :* Movere nos poteſt, &c. pag. 7.

4. *De duplici Reſurrectione, quæ per obedientiæ perſeverantiam obtinetur,* 12.

5. *De Requie quam ſibi & nobis Chriſtus quæſivit & paravit,* 17.

6. *De Efficacia Divini eloquii,* 22.

7. *De Salutatione Angelica,* 28.

8. *De vulnere Charitatis, quod ſponſa infligit ſponſo*, 33.

9. *De Beatutidinibus Evangelicis*, 36.

11. *De Crucifixione veteris hominis*, 51.

15. *De Vita Cœnobitica ſeu Communi*, 62.

16. *De Pulchritudine Nazaræorum*, 70: cæteris minus præcipuis.

PHILIPPUS ex Priore Claræ-Vallis, Abbas de Eleemoſyna Ordinis Ciſtercienſis, claruit etiam per id temporis, ſcribens *varias Epiſtolas*, quas habet dictus Bertrandus Tiſſier tom. 3 Bibliothecæ veterum Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis, pag. 238.

ALANUS Monachus Claræ-Vallis, inde Abbas Ripatorii, quod Hatto Tricaſſinus Epiſcopus fundaverat anno 1140, demum Epiſcopus Antiſſiodorenſis poſt Hugonem anno 1152, Sarcina quam ob ſolitudinis amorem abjecit anno 1167 conſentiente Alexandro III. Summo Pontifice. Scripſit hic Alanus *Compendio Vitam ſancti Bernardi Claræ-Vallenſis Abbatis*, quam latiùs anteà Guillelmus, Arnaldus & Gaufridus poſteà Abbas Claræ-Vallis quartus digeſſerant; editam præmiſſamque Operibus Divi Bernardi, editionis anni 1667 à Joanne Mabillon. Reverſus ad Claram-Vallem Alanus, ceſſit rebus humanis anno circiter 1184 die 14 Octobris. Plura dabunt Scriptores omnes rerum Ciſtercienſium, & Fratres Sammarthani tom. 2 Galliæ Chriſtianæ in Epiſcopis Antiſſiodorenſibus.

HENRICUS ex ſeptimo Abbate Claræ-Vallis, Albanenſis Epiſcopus Cardinalis: PETRUS octavus Abbas dicti loci, & GUARNERUS ex nono Abbate Epiſcopus Lingonenſis, celebres eodem tempore

ſcripſerunt ; quorum Scripta in dicta Bibliotheca Veterum Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis. Nam Henrici *Tractatus de peregrinante Civitate Dei*, tomo 3 dictæ Bibliothecæ pag. 1, & *Epiſtola* paginâ 252, cum aliis Epiſtolis quorumdam Monachorum & Abbatum Claræ-Vallis pag. 257 ad 264. *Epiſtola* Petri pag. 264 & ſeqq. *Sermones* verò Guarnerii noni Abbatis ibidem pag. 75, quæ omnia prælo digniſſima ſunt : de quibus qui plura voluerit, conſulat Galliam Chriſtianam Sammarthanorum fratrum, *in Abbatibus Claræ-Vallis & Epiſcopis Lingonenſibus.*

ISAAC STELLÆ Abbas Ordinis Ciſtercienſis Diœceſis Pictavienſis, clarus circa annum 1188, ſcripſit *Sermones*, quos edidit Bertrandus Tiſſier tom. 6 Bibliothecæ Scriptorum Veterum Ordinis Ciſtercienſis. Huic etiam attribuitur *Tractatus de Spiritu & Anima*, qui legitur inter Opera ſancti Auguſtini ſuppoſititia, & quem communiter attribuunt omnes Hugoni Victorino, inter cujus Scripta extat tomo ſecundo paginâ 145, ubi eſt ſecundus *De Anima*, etſi hic non procedat ultra caput quinquageſimum ejus Operis qui legitur tomo tertio pag. 394 Operum Divi Auguſtini.

BARTH LOMÆUS natione Anglus, ex primis Theologiæ Scholaſticæ Alumnis, Academiam inſignem Oxonienſem ſuis curis fecit, unde meritis hominem promoventibus, ad Epiſcopales Oxoniæ Infulas ſublimatus, quas omni virtutum ornamento extulit. Interfuit variis Conciliis ſæcu'o XII, annis nempe 1164, 1175, 1177, ut videre eſt in tomis Conciliorum ultimæ editionis. Scripſit *Pœnitentiale omnibus Sacerdotibus neceſſarium*, ex

Sanctis Patribus deſumptum, multis capitibus compoſitum, quod Ms. aſſervatur in Bibliotheca Sancti Victoris Pariſienſis. Vixit uſque ad annum 1180, & ultra.

ODO DE CHERITONA, ſeu CERITONA, Anglus pariter atque ejuſdem temporis & ingenii, quoad ſtudia Litterarum promovenda in Anglia, floruit circa annum 1184, & ſcripſit *Summam de Pœnitentia, cum aliis multis ad Decalogum & peccata mortalia pertinentibus*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 101, & Oxonii in Bibliotheca Collegii Novi cod. 185. Item *Homilias de tempore*, Mss. in citata Bibliotheca Domus Sancti Petri cod. 102, ubi appellatur *Odo Chirton*, vel *Odo de Cheliton*. Ita in Ecloga Mss. Oxonio-Cantabrigenſi lib. 2 pag. 48.

BERNARDUS Abbas Fontis Calidi Ordinis Præmonſtratenſis, & *Ermengardus* hoc circiter tempore, ſcripſerunt contra Vvaldenſes, quorum Opuſcula vide in Bibliotheca Sanctorum Patrum.

ROBERTUS DE TORINNEIO Monachus Ordinis Divi Benedicti, & Prior Monaſterii Beccenſis, Abbas tandem electus eſt Cœnobii ſancti Michaelis in periculo maris, ſive de Monte, unde *Robertus de Monte* vulgò appellatus eſt, quod contigit anno 1154 ſexto Kalendas Junii. Scripſit *Acceſſiones & Appendicem ad Sigeberti Chronicon, geſta Henrici II Anglorum Regis, Tractatum de Immutationibus Monachorum, De Abbatibus & Abbatiis Normannorum, & Ædificatoribus ac Dotatoribus earum : Hiſtoriam Monaſterii ſancti Michaelis in periculo maris*. Ipſum commendant Chronicon Beccenſe ad annum MCLIV, & Henricus Huntingtonienſis in Epiſtola ad Varinum,

ubi *Robertum de Torinneio tam divinorum quàm ſecularium librorum Inquiſitorem & Coacervatorem ſtudioſiſſimum* prædicat. Chronicon ſuum ab anno 1112, ubi deſierat Sigebertus, ad an. 1182 perduxit. Quæ autem Appendix ad Sigebertum inter illuſtres Germaniæ Hiſtoricos edita eſt, maxima ex parte eſt alterius Auctoris, nempe ab anno 1110 ad annum 1155. Germanam autem Appendicem ad Chronicon Sigeberti ex Autographo Monaſterii ſancti Michaelis de Monte, & ejuſdem Acceſſiones ad Sigebertum, & Tractatum de Immutationibus Monachorum, & de Abbatiis Normanniæ edidit vir doctiſſimus Lucas Dacherius ad calcem Operum Guiberti Abbatis Novigentini, de quibus egimus *in Guiberto* ad annum 1120. *Hiſtoriam etiam Monaſterii ſancti Michaelis de Tumba*, uti appellant Veteres, habet in ſuo Spicilegio citatus Lucas Dacherius. Plura de Roberto Lucas citatus in præliminaribus ad Opera quæ edidit, Aubertus Miræus in Auctario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 351. pag. 245 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Sammarthani fratres in Gallia Chriſtiana tom. 4 pag. 642. *in Abbatibus ſancti Michaelis*, Natalis Alexander in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus, ſæculo XII. tom. 1 cap. 6 pag. 549.

GAUFREDUS Monachus ſancti Martialis, & Prior Voſienſis Cœnobii in Diœceſi Lemovicenſi, ſcripſit anno 1184 *Chronicon*, quod ex Ms. codice edidit Philippus Labbeus tom. 2 pag. 330 ſuæ Bibliothecæ librorum manuſcriptorum, quam procuravit in fol. Pariſiis anno 1657, apud Sebaſtianum Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis, ubi multa Opera antehac nondum edita fuerant.

Gerhohus Reicherſpergenſis in Bavaria Abbas florebat anno 1188., qui ſcripſit *Syntagma de Henrico IV & V Imperatoribus, & Gregorio VII Summo Pontifice, variis conſtans Opuſculis :* quod cum refutatione Alogiarum Annæ Commenæ *in Alexiade*, edendum curavit Jacobus Gretzerus Societatis Jeſu, Ingolſtadii in 4° anno 1611 apud Angermariam. Item *Chronicon Monaſterii ſui Reicherſpergenſis*, uſque ad annum 1178, editum Monachii in 4° anno 1611, curâ Chriſtophori Gevvoldi. Ejuſdem Gerhohi Reicherſpergenſis *Commentarius in Pſalmum lxiv*, ſive *De corrupto Eccleſiæ ſtatu*, Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 4841. prælo dignus.

Godefridus Viterbienſis, Presbyter, Conradi III, Friderici I, & Henrici VI Imperatorum Capellanus ac Notarius, partim proſa, partim metro, ſcripſit ad Urbanum III Papam, *Chronicon univerſale*, quod *Pantheon* nuncupavit, & in libros ſeu partes viginti partitum perduxit uſque ad annum 1186. Immiſſum habetur in tomo 2 Collectionis Hiſtoricorum Germaniæ, quam procuravit Joannes Piſtorius Niddanus, Francofurti in folio tribus tomis 1581, 1584 & 1607 typis Vechelianis. De illo Baronius in Annalibus, Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 578 pag. 254.

Petrus primùm Abbas Cellenſis ad muros Urbis Trecenſis anno 1154, poſteà Remis ad Sanctum Remigium, Hugone mortuo anno 1162 electus eſt. Porrò cùm prudenter per annos circiter novemdecim rexiſſet, Joanni Saresberienſi in Epiſcopatu Carnotenſi ſucceſſit anno 1182, quod

commendatione Guillelmi Cardinalis factum eſt. Scripſit *De Panibus*, *de Tabernaculo & de Conſcientia*, quæ Opuſcula ex Bibliotheca Nicolai Fabri Pariſienſis primùm prodierunt. Ejuſdem *Libros novem Epiſtolarum* poſteà Jacobus Sirmondus Lutetiæ edidit, cum *Alexandri III Papæ Epiſtolis octo & viginti*. Extant hæc omnia tomo 12 Bibliothecę Veterum Patrum à Colonienſibus anno 1618 editæ. Denique ſcripſit *Librum de Diſciplina Clauſtrali ad Henricum Campaniæ Comitem*, *Sermoneſque de tempore & de Sanctorum Feſtivitatibus*, cujus omnia Petri Opera noviſſimè impreſſa ſunt Pariſiis anno 1671 apud Ludovicum Billaine in Palatii Aula, ſtudio & curis Anonymi Monachi Benedictini Congregationis Sancti Mauri. Huic Petro Abbati de Cella Bernardus Epiſtolâ 293, Saresberienſis Epiſt. 75, 77, 81, Nicolaus Clarevallenſis Epiſt. 20, 24, & 28, ſcribunt, eidemque ut Abbati ſancti Remigii idem Saresberienſis Epiſtolâ 280. & Alexander Papa III paſſim. Stephanus verò Tornacenſis ejuſdem ut Epiſcopi Carnotenſis meminit Epiſtola 136. Obiit Petrus anno 1187 undecimo Kalendas Martias, ex Necrologio B. Mariæ Carnotenſis, ſepultus in Abbatia Sanctæ Mariæ de Joſaphat: de quo Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 2 in Epiſcopis Carnotenſibus. & tomo 4 in Abbatibus Cellenſibus & ſancti Remigii Remenſis, poſt Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 370 pag. 252.: & alios.

SILVESTER GIRALDUS Cambrenſis, apud Henricum ſecundum Angliæ Regem qui anno 1172 Hyberniam ſibi ſubjecit, ſummo in honore fuit: cui Regi, ejuſque filio Ricardo *Hiſtoriam*

Naturalem ac Topographiam Hyberniæ à ſe luſtratæ dicavit, quam *Topographiam Hyberniæ* ſeu *de ejus Mirabilibus* habes editam cum Antiquis Anglicanæ Hiſtoriæ Scriptoribus à Guillelmo Cambdeno collectis, in fol. Francofurti in Germania anno 1602 typis Vvechelianis. Cujus etiam Epitomen Richardus Stanihurſt Hybernus & Auberti Miræi olim in Oratorio Alberti Belgarum Principis Collega, nobilis genere ac doctrina, typis anno 1584 edendam curavit Antuerpiæ, cum ſuis Commentariis de Rebus Hybernicis. Item Silveſter Giraldus ſcripſit *Hiſtoriam Vaticinalem de Expugnatione Hyberniæ*, quam idem qui ſuprà Guillelmus Cambdenus loco citato edidit, cum Vita Girardi Cambrenſis. Opus etiam iſtud *De Hybernia Expugnata* citatur tom. 2 Collectionis Conciliorũm Anglicorum Henrici Spelmanni, Londini in fol. anno 1639. Giraldus porrò Menevenſis in Cambria ſeu Vvallia Archidiaconus exiſtens, cum Balduino Cantuarienſi Archiepiſcopo Cambrenſes ad bellum Hieroſolymitanum excitante, illam Britanniæ Provinciam peragravit: quod iter à Giraldo poſteà deſcriptum & à ſe viſum Harpsfeldius lib. 12 Hiſtoriæ Anglicanæ cap. 47 citat. *Itinerarium iſtud Cambriæ ſeu Balduini Cantuarienſis Archiepiſcopi Legationis per Vvalliam accurata deſcriptio*, cum Notis Davidis Povveli, ibidem à Cambdeno edita, quæ jam Londini anno 1585 in 8° prodierat. Idem Giraldus *varias Sanctorum Vitas* & alia Litteris conſignavit, ac demùm Menevenſis Epiſcopus obiit, de quo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 363 pag. 250 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Ecloga Oxonio-Cantabrigienſis

lib. 2 pag. 88, ubi Mſs. Codd. Operum Giraldi Cambrenſis recenſentur: quibus enunciandis abſtinemus, eò quod omnia ſaltem quæ legerimus, impreſſa ſint.

1190. PETRUS COMESTOR ſeu MANDUCATOR, Presbyter & Decanus Trecenſis & Magiſter Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, obiit in Cœnobio ſancti Victoris Pariſienſis anno 1198, die 21 Octobris, ubi ſepultus eſt cum Epitaphio, de quo abundè Bellarminus & Labbeus. Quibus addo *hujus Petri Sermones numero* CXIV. inveniri Mſs. in folio in Bibliotheca Longipontis Ordinis Ciſtercienſis in Epiſcopatu Sueſſionenſi, qui incipiunt ab his verbis: *Audi filia & vide, & inclina aurem tuam, &c. Tres legimus cæleſtis verbi auditores, &c.* Sunt etiam Mſs. Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana codd. 48 & 76. Advertendum autem eſt, Sermones quos edidit Joannes Buſæus Societatis Jeſu ſub nomine Petri Bleſenſis, & qui habentur in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Colonienſis, non eſſe verè Petri Bleſenſis: ut annotavit rectè Petrus de Guſſanvilla, qui ultimò in Galliis edidit Opera Petri Bleſenſis, ſed eſſe Petri Comeſtoris qui Patriâ Trecenſis fuit, undè vero auctori reſtituendi ſunt.

HUGO FALCANDUS ſancti Petri Panormitani in Sicilia Theſaurarius, ſcripſit *Hiſtoriam Siciliæ* ab Guillelmo primò qui regnare cœpit anno 1152 ad annum 1189, quam Gervaſius de Tournay Sueſſionenſis Eccleſiæ Canonicus eductam ex Mſ. Codice Bibliothecæ Matthæi de Longue-Jouë Sueſſionenſis Epiſcopi, edidit Pariſiis anno 1550, unde tranſmiſſa poſtmodum in Collectionem Hiſtoricorum Siciliæ, Francofurti in Germania in fol. anno 1579 impreſſam.

GONTERUS ſancti Amandi in Belgio Congregationis Cluniacenſis Monachus, floruit ſub finem ſæculi XII, circa annum 1190 & ulteriùs, ob artem Poëticam magni factus. Scripſit *Poëma libris X. De rebus geſtis Friderici Barbaroſſæ in Liguria & Lombardia*, quos intitulavit *Ligurinus*, ſeu de geſtis hujus Frederici Barbaroſſæ Imperatoris: opus ſæpius citatum à Cardinale Baronio & aliis ſub nomine *Ligurini*, impreſſum Straſburgi anno 1531, Baſileæ anno 1569, Francofurti anno 1584, immiſsúmque in tertium Volumen Hiſtoricorum Germaniæ. Item ſcripſit aliud Opus in XIII. libros *De Oratione, Jejunio & Eleemoſinâ*, impreſſum Baſileæ anno 1504 & 1507, apud Michaelem Furterum in 4°. Item ſcripſit Carmine *Vitam Sanctorum Cyrici & Julittæ*, de quibus vide Surium & Bollandiſtas ad diem 16 Junii, de quo Sigebertus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 166. Dubium tamen eſt, an ſint unius atque ejuſdem Gonteri omnia iſta opera, atque potiſſimè hoc ultimum *De Vita SS. Cyrici & Julittæ*.

OTHO de ſancto Blaſio Germanus continuavit *Chronicon Ottonis Epiſcopi Friſingenſis* uſque ad tempora quibus floruit, nempe ad annum circiter 1190, opus impreſſum cum Ottone Friſingenſi in Collectione Rerum Germanicarum, Chriſtiani Urſtitii Baſileenſis fide & ſtudio in lucem editâ in fol. Francofurti anno 1585 Vvechelianis typis. De illo Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, tom. 2 pag. 204.

PETRUS Theologicæ Scholæ Rector per multos annos Pariſiis, & tandem Cantor in Eccleſia B. Mariæ hujus Urbis primariæ, unde cognomen

ei adhæſit Petri Cantoris. Celeberrimus Theologus anno 1191 Tornacenſis Epiſcopus electus eſt, cujus electione in controverſiam vocatâ, Stephanus Abbas ſanctæ Genovefæ Pariſienſis Guillelmum Archiepiſcopum Remenſem tunc ſupremum Regni Adminiſtrum per litteras oravit ut electo faveret. Verba ejus deſcribam, quibus eximia *Petri Cantoris* commendantur merita, ſic itaque Epiſtolâ 175. *Vir eſt*, inquit, *cujus per omnes Eccleſias fama ſuavis diffunditur opinio, qui geminâ ſcientiâ efficaciſſimè clarens, & doctrinam monitis ornat, & moribus Diſciplinam. Origeni parem in aliquo, ſic eum docere credimus, ut vivere; ſic vivere, ut docere. Tales in Candelabro veſtro lucernas, tales in Diademate Capitis Aaron lapides, tales in ſancta Remenſi Eccleſia ſuffraganeos eſſe decet, ut vicinæ Provinciæ ſancta æmulatione moveantur ad promotionem conſimilium: & ſollicitudo vobis commiſſa faciliùs & frequentiùs juvetur per Religionem & prudentiam ipſorum, &c.* Petrum Cantorem hoc etiam ornat Elogio Jacobus de Vitriaco in Hiſtoria Occidentali, *Magiſter Petrus, venerabilis Cantor Pariſienſis, vir potens opere & ſermone, aurum ſuum & argentum ſimiliter conflans, & verbis ſuis ſtateram faciens, morum honeſtate pondus & gravitatem conferens ſuæ doctrinæ: cœpit enim facere & docere, velut lucerna ardens & lucens, & civitas ſupra montem poſita, & candelabrum aureum in domo Domini.* Plura poſſent colligi in laudem Cantoris Petri ex variis ſui temporis Scriptoribus, quæ compendii gratiâ omittuntur, ut ad ſcripta tàm edita quàm Mss. veniamus. Scripſit itaque *Summam* quæ dicitur *verbum Abbreviatum*,

eò

eò quod ab his verbis incipiat, ſolam impreſſam Montibus Hannoviæ anno 1639 in 4°, apud Franciſcum Vvaudreum cum Notis Georgii Galopini, Monachi ſancti Giſleni, Ordinis Divi Benedicti. Quæ extat etiam Ms. in Bibliotheca ſanctæ Genovefæ Pariſienſis, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti cod. 223, & in Cœnobio Longipontis Ord. Ciſtercienſis in tractu Sueſſionenſi. Item ſcripſit *Summam* quæ dicitur *Abel*, eò quod procedens per Ordinem Alphabeticum, incipiat à nomine *Abel*, quam vidi Ms. in Cœnobio Longipontis citato, & in Bibliotheca Branenſi Ord. Præmonſtratenſis, quod utrumque in Epiſcopatu Sueſſionenſi eſt. Et Ms. Cantabrigiæ in Collegio Domus ſancti Petri cod. 97. Item *Magnam Summam de Sacramentis* quæ incipit: *Quæritur de legalibus*, partim deſumptam ex ſanctis Patribus, quam vidi Ms. in Cœnobio Longipontis, & in Bibliotheca Vallis-Claræ Ord. ejuſdem Ciſtercienſis in Laudunenſi Epiſcopatu. Item Summam quæ inſcribitur, *Diſtinctiones Cantoris Pariſienſis*, Ms. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 219 & cod. 371. Itemque Oxonii in Biblioth. Collegii Mertonenſis cod. 164 & Cantabrigiæ in Collegio Domus ſancti Petri codd. 72 & 78. An autem aliud opus ſit à Summa de Sacramentis, collatione utriuſque, facilè noſci poteſt ab eo qui veritatem experiri voluerit: ſæpe enim unum atque idem opus, in Mss. codicibus inſcribitur variis titulis, ut docti in his rebus ſciunt. Item *De Contrarietatibus Theologiæ* opuſculum quod incipit: *Videmus nunc per ſpeculum & in ænigmate, &c.* Ms. in Bibliotheca Navarrica codice in 4°, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Bene-

dicti cod. 371, ſed Anonymum & inſcriptum; *Tractatus De Contrarietate Scripturæ. Scripſit etiam* (juxta Henricum Gandavenſem libro De Scriptoribus. Eccleſiaſticis cap. 15) *alium librum quem vocavit Grammaticam Theologorum, ad intellectum Sacræ Scripturæ in multis locis ſatis utilem:* quem ego opinor eſſe *ipſas Allegorias Petri Cantoris in Scripturas ſeu Sacros Libros Veteris & Novi Teſtamenti*, quas vidi Mss. in Bibliotheca Pariſienſi Navarrica, quorum hoc eſt initium, *in Principio creavit Deus cœlum & terram, &c.* quæ etiam Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulæ Pembrochianæ cod. 76, cum Sermonibus Petri Comeſtoris, cui malè attributæ ſunt. Sæpius enim Opera Petri Cantoris & Petri Comeſtoris confuſa ſunt in Mss. Codd. ratione ſolius primæ litteræ cognominis initialis, quæ cum legatur in Mss: alii addiderunt pro libitu vel ſpeciali genio, nunc Petri Cantoris, nunc Comeſtoris. Ejuſdem *in libros Numerorum, Deuteronomii, Joſue, Judicum, Ruth*, Oxonii Ms. in Bibliotheca Balliolana cod. 22, in Pſalmos ibidem cod. 30. Item *Gloſſa in Evangelia*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii Mertonenſis cod. 144. Ejuſdem *Gloſſa in Novum Teſtamentum* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca aulæ Penbrochianæ cod. 179. Præterea doctum opus inſcriptum, *Conſiliarium Cantoris Pariſienſis de Pœnitentia*, compoſitum à quodam Diſcipulo Petri Cantoris Pariſienſis ex dictis & Scriptis ejus, habet Bibliotheca Colbertina cod. 2208, quod eximiè laudat Stephanus Baluzius vir ingenio & Scriptis clariſſimus. Virum piiſſimum Infulas Epiſcopales declinaſſe, & Monachum induiſſe in Monaſterio Longipontis Ordi-

nis Ciſtercienſis, ubi ſanctitatem vitæ ſancto fine complevit, Necrologium Eccleſiæ Tornacenſis teſtatur. Obiit x. Kalendas Octobris anno 1197, ut ejuſdem Abbatiæ in qua obiit, Necrologium commemorat. Plura de Petro Cantore Sammarthani in Gallia Chriſtiana tom. 3 ubi de Epiſcopis Tornacenſibus, Antonius Murdach Supprior Longipontis in Chronico ſuæ Abbatiæ, Scriptores omnes Rerum Ciſtercienſium.

GUALTERUS dictus de Caſtellione, Inſulis « Oriundus, unde eſt ejus illud Monoſticon, (in- « ſula me genuit, rapuit Caſtellio nomen) ſcripſit « geſta Alexandri Magni eleganti metro; qui liber « in Scholis Grammaticorum tantæ dignitatis eſt « hodie, ut præ ipſo veterum Poëtarum lectio ne- « gligatur. Hæc Henricus Gandavenſis in libro « *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 20 pag. 165 Bibliothecæ Auberti Miræi. Floruit Gualterus anno circiter 1190 vel ultrà etiam, extant autem. *Libri decem Alexandreidos* ſive *de geſtis Alexandri Magni* à Gualtero Caſtellionenſi verſu Heroico nec infœlici, ad Guillelmum Remenſem Archiepiſcopum ſcripti, qui Argentorati 1531 Ingolſtadii & Lugduni 1558 typis editi. Scripſit etiam *Libellos tres contra Judæos*, quos vidi Mss. in Bibliotheca Branenſi Ord. Præmonſtratenſis Epiſcopatûs Sueſſionenſis, cum aliis Tractatibus contra Judæos in unum volumen compactis. Sunt autem per formam Dialogi inter *Gualterum* qui ſe Caſtellionenſem appellat, & *Balduinum* Valentianenſem hujus Eccleſiæ Branenſis Canonicum, Gualtero ob eandem Patriam cariſſimum. Denique alia ejus opuſcula Mss. in Bibliotheca Galliarum Regia.

NICOLAUS Methonenſis Epiſcopus, Græcus Schiſmaticus floruit anno circiter 1196. Scripſit *librum unum de Proceſſione Spiritus ſancti contra Latinos*, Græcè Ms. in Bibliotheca Vaticana, & Bavarica ſereniſſimi Ducis cod. 116. cod. etiam 129 ejuſdem Bavaricæ Bibliothecæ habetur *Nicolai Methonenſis Epiſcopi diſcuſſio Theologicæ Inſtitutionis Procli Platonici Philoſophi, ne quis probabilitate deceptus à vera fide deficiat.* Plura dabit Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, verbo *Nicolaus Methonenſis Epiſcopus* tom. 2 paginâ 152.

RADULFUS DE DICETO Decanus ſancti Pauli Londinenſis, qui etiam *Dicetenſis* appellatur, vir erat ſui temporis tum ob doctrinam, tum ob pietatem ſingularem percelebris, de quo ita Boſtonus Burienſis Ms. *Radulfus de Diceto Decanus Eccleſiæ ſancti Pauli Londonienſis floruit anno Chriſti* 1197, *& ſcripſit librum Chronicorum qui dicitur Imagines Hiſtoriarum. Chronica ſunt Imagines Hiſtoriarum, & finit anno Chriſti* 1195. Opera autem Radulphi impreſſa in collectaneo Hiſtoricorum Angliæ edito Londini in folio anno 1652 curis & ſtudio Joannis Seldeni ſunt, *Abbreviationes Chronicorum* pag. 429, *Imagines Hiſtoriarum* pag. 525, *Series cauſæ inter Henricum Regem & Thomam Cantuarienſem Archiepiſcopum* pag. 711. Claruiſſe dicitur etiam ſub Rege Joanne, & vixiſſe uſque ad annum 1210.

MAURITIUS DE SOLIACO, humili apud Soliacum ad Ligerim loco natus, ob eruditionem & facundiam eximiam ad Pariſienſem Epiſcopatum evectus eſt poſt obitum Petri Lombardi anno 1164. Cathedralem Eccleſiam Deiparæ Virgini ſa-

cram à fundamentis erexit, quatuor Abbatias condidit ac dotavit, Herivallem, Hermerias, Hederam, & Gif, jure nuncupatus *Pater pauperum. Sermones per totum annum tam de Dominicis quàm de Sanctorum feſtivitatibus, & exhortationes ad Presbyteros de cura animarum fideliter gerendâ*, ipſum ſcripſiſſe Henricus Gandavenſis lib. De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 14 teſtatur: quos audio Mss. aſſervari in Bibliotheca Regia & ſancti Victoris Pariſienſis. Vir ſanctus obiit anno 1196 tertio Idus Septembris, & ad ſancti Victoris Eccleſiam deportatus, ubi ſepultus eſt, cum cartulâ quam ſupra pectus ſuum poni juſſerat, ut viros pleroſque Litteratos circa Reſurrectionem Corporis hæſitantes in fide confirmaret, cui hæc verba inſcripta legebantur: *Credo quod Redemptor meus vivit, & in noviſſimo die de terra ſurrecturus ſum, & in carne mea videbo Deum Salvatorem meum: quem viſurus ſum ego ipſe, & non alius, & oculi mei conſpecturi ſunt. Repoſita eſt hac ſpes mea, in ſinu meo.* Ita refert Rigordus in Vita Philippi Auguſti. *Mauritio* Epitaphium compoſuit Stephanus Tornacenſis, rogantibus Canonicis Pariſienſis Eccleſiæ, quod Epiſtolæ ipſius CCLX inſertum eſt. De illo plura Sammarthani Fratres in Gallia Criſtiana tom. 1 ubi de Archiepiſcopis Pariſienſibus pag. 436 & ſeqq. Sufficiat hoc compendium ex Natali Alexandro in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ capitibus, ſæculo XII. tom. 1 cap. 6 pag. 545.

ROBERTUS DE FLAMESBURIA Ord. Divi Auguſtini Canonicus Regularis, & Pœnitentiarius Pariſienſis in Cœnobio ſancti Victoris, floruit circa annum 1198, atque ex primis Theologis

ſcripſit *Pœnitentiale quatuor libris nobile & amplum*, quod aſſervatur Ms. in duabus Bibliothecis Pariſienſibus, ſancti Victoris nempe & Collegii Choletani.

RICHARDUS Canonicus Hagulſtadenſis in Anglia, Ordinis Canonicorum Regularium Divi Auguſtini, floruit anno 1190 & ſequentibus, de quo nos diximus ſupra ad annum 1150 *in Joanne* Hagulſtadenſi pag. 422.

JOANNES BROMPTON Abbas Jornallenſis Ordinis Ciſtercienſis, de quo Chryſoſtomus Henriquez in ſuo Faſciculo libro 2 diſtinct. 26 cap. 50, „ & in ſuo Phœnice cap. 20 his verbis: Joannes „ Bromptonus Ordinis Ciſtercienſis habitum in „ Anglia ab adoleſcentia ſuſcepit, qui virtutum & „ eruditionis meritis factus eſt Abbas Jornallenſis, „ aliàs Jarvavvgenſis Cœnobii. Fama eſt hunc multa ſcripſiſſe, quorum tamen nihil quod ſciam ex„ tat, præter Hiſtoriarum Opus, quod compoſuit „ & ſuo Monaſterio dicavit, cui titulum præfixit, „ *Chronicorum librum unum*: poſtquam contigit „ Britones. Extat manuſcriptus Cantabrigiæ in „ Collegio ſancti Benedicti, quando autem auctor „ floruerit, ignoratur. *Hoc Chronicon* incipit ab anno Domini 588, quo ſanctus Auguſtinus venit in Angliam, uſque ad mortem Richardi primi Regis, ſcilicet annum Domini 1198, quod impreſſum Londini in folio anno 1652 pag. 725 in Collectaneo Scriptorum Rerum Anglicarum veterum Joannis Seldeni. Sunt qui velint eum non eſſe Auctorem hujus Chronici, ſed tantùm illud emptum & comparatum eo tempore, quo Abbatiam Jornallenſem tenebat: unde factum ut Chronicon ei attribueretur, ſicut Seldenus narrat plu-

ribus, in Prologo ad Scriptores decem Hiſtoriæ Anglicæ, pag. 38 circa medium, quem cupidi plurium adeant.

GERVASIUS Dorobernenſis ſeu Cantuarienſis Monachus Benedictinus, quem claruiſſe anno 1128 falsò hallucinatus eſt Geſnerus in ſua Bibliotheca, & quem etiam laudat Lelandus Ms. in Bibliotheca publica Oxonienſi. Ejus ſunt in citato ſuprà Seldeni Collectaneo Opera, *Tractatus De combuſtione & reparatione Cantuarienſis Eccleſiæ pag.* 1289, *Imagines de Diſcordiis inter Monachos Cantuarienſes & Baldevvinum Archiepiſcopum* 1303, *Chronica &c.* 1338, *Vita Pontificum Cantuarienſis Eccleſiæ pag.* 1629. Floruit ſub Joanne Rege, ſeu anno Chriſti 1200, laudatus à Baleo cent. 3 ſcript. 48, Pitſeo ætate 13 ſcript. 285, Voſſio de Hiſtoricis Latinis lib. 2. cap. 56. 1200.

PETRUS Bleſenſis natione Gallus, dignitate Archidiaconus Bathonienſis in Anglia, floruit ab anno 1160 uſque ad 1200 & ultrà, ſcripſit multa quæ undique conquiſita nuperrimè evulgavit Pariſiis in folio apud Simeonem Piget anno 1667 viâ Jacobæâ ſub ſigno Prudentiæ, Petrus de Guſſanvilla Carnotenſis Presbyter doctiſſimus, cum Notis & variantibus Lectionibus, quæ quia nondum facta quando Opus ſuum vel Bellarminus vel Labbeus conſcripſerunt, ideò hic Elenchum ſubſtituimus. Sunt autem ejuſmodi Opera Petri Bleſenſis in editione hac præſtantiſſima & ultima.

Epiſtolæ numero CLXXXIII, pag. 1.

Sermones de variis argumentis LXV, p. 267.

Tractatus *De Transfiguratione Domini*, p. 400.

Tractatus *De Converſione ſancti Pauli*, p. 404.

Compendium in Job, p. 408.

Tractatus *De Peregrinatione Jeroſolymitana*, p. 425.

Inſtructio fidei ad Soldanum Iconii, p. 431.

Liber *De Confeſſione Sacramentali*, p. 436.

Liber *De Pœnitentia*, vel *Satisfactione*, pag. 444.

Canon Epiſcopalis, vel Tractatus *De Inſtitutione Epiſcopi*, p. 447.

Invectiva contra Depravatorem, p. 455.

Liber *contra perfidiam Judaeorum*, p. 462.

Tractatus duplex *De Amicitia Chriſtiana*, pag. 497.

Tractatus *De utilitate Tribulationum*, p. 553.

Tractatus *Quales ſunt*, p. 563.

Tractatus *De Diviſione & Scriptoribus Sacrorum Librorum*, p. 596.

Tractatus *De Euchariſtia* metricè, p. 600.

Variantes lectiones & breves Notæ tam Joannis Buſæi Theologi Soc. Jeſu, quàm Petri de Guſſanvilla Presbyteri, à paginâ 619 ad 802, non contemnendæ. Continuavit *Hiſtoriam Ingulfi Croilandenſis de Regibus Angliæ*, quem Ingulfum habes integrum cum continuatione Petri Bleſenſis, in fol. anno 1684 è Theatro Seldoniano Oxonii in Anglia, cum aliis Anonymis Hiſtoriis. Vidi etiam olim libros ejus *De præſtigiis Fortunæ* Mss. in aliqua Bibliotheca, ſed ubinam gentium, meminiſſe non potui.

PETRUS DE RIGA Canonicus & Cantor Beatæ Mariæ Remenſis, florebat anno circiter 1200, quem inter ſui temporis doctores doctiſſimum vocat Joannes Trithemius. Scripſit carmi-

ne vario opus *Auroram* inſcriptum, quo plurimos ſacræ Scripturæ libros carmine inſigni exponit, Ms. in multis Galliarum, Angliæ & Germaniæ Bibliothecis. Hujus decem Mss. Codd. in Bibliotheca Galliarum Regia, 2 Codd. in Bibliotheca ſancti Germani Pariſienſis Ordinis D. Benedicti, plures in Colbertina. Idem Ms. in Bibliotheca Præmonſtrati, Bonifontis Ciſtercienſis & Bellæ-Vallis Præmonſtratenſis Ordinum in Epiſcopatu Remenſi, in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum Lugdunenſium, ac pauci auctores qui tantùm & tam frequenter tranſcripti ſint, quamvis opus impreſſum non ſit. Ecloga Thomæ James quam Oxonio-Cantabrigienſem vocat, numerat exempla quatuor hujus Auroræ Mss. lib. 2 pag. 53: Oxonii in Bibliotheca Magdalenæ cod. 3, Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti codd. 43, 371 & 395. *Ejuſdem Tropi & Phraſes Scripturæ* Mss. cod. 395 jam citato S. Benedicti, Hanc *Auroram* ad varios collatam Mss. Codd. habeo paratam editioni, nullus certè qui tanto ſucceſſu Scripturam carmine reddiderit. Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1263 pag. 19 hunc Petrum Remenſem aſſignavit ſuis Dominicanis abſque auctoritate vel ratione, niſi forſitan quod Mss. Opera hujus Petri inveniantur in Bibliothecis Conventualibus Fratrum Prædicatorum. At mortuus erat Petrus de Riga ante natum Ordinem Dominicanorum, quem alii ferè omnes ſcribunt claruiſſe circa annum 1160.

THEODERICUS Abbas Ordinis Divi Benedicti florens circa annum 1200, ſcripſit *libros tres De Vita ſanctæ Hildegardis Abbatiſſæ* quæ obiit anno

1180 die 17 Septembris, quam apud Surium habes.

SAXO Grammaticus Sialandicus floruit anno circiter 200, qui ſcripſit *Hiſtoriam Danicam lib. XVI.* dedicatam Andrææ ejuſdem Regni Epiſcopo, ſtilo quidem elegantiſſimam, ſed quoad priora tempora fabulis plenam, ut multi contendunt, quam habes impreſſam ſæpe, ſed præſertim in folio Seræ in Dania anno 1644, & antea Baſileæ anno 1534 ac Pariſiis anno 1514.

STEPHANUS Canonicus primùm Regularis Ord. Divi Auguſtini, tum Abbas ſanctæ Genovefæ Pariſienſis & tandem Epiſcopus Tornacenſis ab anno 1191 ad annum 1203, de quo Bellarminus & Labbeus. Quibus addo impreſſas nuperrimè Epiſtolas Stephani Tornacenſis cum acceſſione novâ Pariſiis anno 1679 in 8° apud Ludovicum Billaine, curâ & ſtudio Claudii du Molinet Canonici Regularis Congregationis Gallicanæ, cum Vitâ Stephani Epiſtolis præmiſſâ. Scripſit idem Stephanus *prolixum Commentarium in Decretum Gratiani*, Ms. in fol. in Bibliotheca celebri Colbertina cod. 2592, & in Bibliotheca ſancti Victoris Pariſienſis. Item *Sermones aliquos* quos ad XXXI. hinc & inde ex Mss. Codicibus erutos & editioni paratos habet apud ſe idem qui ſuprà Claudius du Molinet, ſed ut nimiùm ſtilo ſimplices non edidit.

STEPHANUS LANGTON Anglus floruit ſub initium ſæculi XIII, electus Cancellarius Univerſitatis Pariſienſis. Factus ab Honorio III. Summo Pontifice anno 1206 S. R. E. Cardinalis tit. ſancti Chryſogoni & anno ſequenti ob eminentiam ſcientiæ morúmque probitatem Archiepiſco-

pus Cantuarienſis. Scripſit commentarios in plures Scripturæ libros lectos à ſe in Scholis, nempe *in* 12 *Prophetas* qui incipiunt: *Oſſa duodecim Prophetarum. In libros duos Machabæorum, Nehemiam, Tobiam, Judith, Eſther, Ruth, libros Regum*, & incipiunt: *Reſiduum erucæ comedit locuſta*. Quæ omnia vidi contineri 2 ingentibus tomis in fol. in Bibliotheca Fulcardi Montis Ciſtercienſis Ordinis, quæ poſteà tranſierunt in ditiſſimam Bibliothecam Colbertinam. Habentur autem plura paſſim hujus Stephani Langtonii Opera Mss. in Bibliothecis Anglicis, nempe Commentaria in Scripturam ſacram.

In Pentateuchum Oxonii in Biblioth. Collegii Trinitatis cod. 5, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 248.

In Joſuam, Judices & Ruth Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 248, & ſancti Benedicti cod. 151. Item *in Leviticum, Joſue, Judices, Ruth, &c.* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 661.

In Job Oxonii in Bibliotheca Orialenſi cod. 12. *in Eccleſiaſtem* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 2808.

In Tobiam, Judith, Eſther, Eſdram, lib. 2 *Machabæorum* Oxonii in Bibliotheca Exonienſi cod. 3, Cantabrigiæ in Biblioth. Domus ſancti Petri cod. 241 & ſancti Benedicti cod. 151.

In Hieremiam, Ezechielem, Eſdram, Nehemiam, & 2 *libros Machabæorum*, Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti cod. 145. *In Iſaïam* ibidem cod. 376.

Tropologia in 12 *Prophetas Minores*, Oxonii in Collegio Trinitatis cod. 6, in Exonienſi cod. 3,

& Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 16, & in Collegio ſancti Benedicti cod. 148. Et in Bibliotheca Colbertina codd. 1754 & 4777. Scripſiſſe etiam dicitur *Vitam, paſſionem & tranſlationem ſancti Thomæ Cantuarienſis Archiepiſcopi & Martyris lib. V*; qui incipiunt: *Profeſſores artium ſæculi proprios, &c.* qui etiam extant Mss. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 75.

Annalium Archiepiſcoporum Cantuarienſium liber 1, qui incipit *res geſtæ, &c.* habetur in Bibliotheca Collegii ſancti Benedicti Cantabrigiæ cod. 22, ſub nomine Stephani Archiepiſcopi; ſed ex Notâ veteris cujuſdam, ſpectat ad Radulfum de Diceto Londonienſis Eccleſiæ Decanum. Vixit uſque ad annum 1228 quo obiit die 2 Julii, de quo Voſſius de Hiſtoricis Latinis lib. 2 cap. 56. Faciunt eum Ciſtercienſes *in Bibliotheca Scriptorum Ciſtercienſium*, Monachum ſui Ordinis, ſed pro more Monachorum ſibi facilè multa attribuentium, quæ ad eos nullatenus ſpectant. Scimus equidem *Stephanum de Lingnatona* exulem, recepiſſe ſe Pontiniacum Ord. Ciſtercienſis Cœnobium: ſed aliud ibidem hoſpitio caritativè exceptum aliquot annis manſiſſe, aliud Monachiſmum adſumpſiſſe, quod non legimus, niſi apud Neotericos Ciſtercienſes ſibi de his aggaudentes.

PETRUS Pictavienſis Cancellarius olim Univerſitatis Pariſienſis, poſt Petrum Lombardum atque Robertum Pullenum Lector Theologiæ in Clauſtro B. Mariæ, inde teſte Alberico Archiepiſcopus factus eſt Ebredunenſis. Scripſit ad eorum exemplum *Summam Sententiarum* Guillelmo Senonenſium Archiepiſcopo dedicatam teſte eodem Alberico, quam habes impreſſam in fol. Pariſiis

cum Summa Sententiarum Roberti Pulli anno 1655, de qua vide ſuprà ad annum 1150. Scripſit etiam *ſuper Tabernaculum Moyſis* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 75: *Allegorias ſuper Biblia* Mss. privatim in Biblioth. L. cod. 231. Obiit annò 1205, de quo Albericus in Chronico, Auctor Hiſtoriæ Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XII.

ADAMUS DE CORLANDON Canonicus & Decanus B. Mariæ Laudunenſis, Diſcipulus Michaëlis Senonenſis Archiepiſcopi, claruit ab anno 1180 uſque ad 1200, quo obiit, ſepultus in capitulo ſancti Martini Laudunenſis, ſub marmore cum Epitaphio. Scripſit *varias quæſtionum in Sacram Scripturam ſolutiones* variis temporibus, quas dicto Michaëli Archiepiſcopo dicavit, Mss. in 3 voluminibus in fol. in Bibliotheca Abbatiæ Cuiſſiacenſis, in Epiſcopatu Laudunenſi. Prologus incipit, *Frange eſurienti panem tuum, &c. Pater reverende ratio conſulit, utilitas ſuggerit, neceſſitas cogit, &c.* quæ autem deſunt ex uno volumine quod mutilum eſt, ſuppleri poſſunt ex altero continente opus integrum, opera enim quædam ibi bis manuſcripta ſunt.

ADAMUS primùm Monachus, poſt Abbas de Perſennia Ordinis Ciſtercienſis in Epiſcopatu Cenomanenſi, floruit anno 1200, ſcripſitque ad ſuos fratres in Capitulo congregatos *Opus Sermonum impreſſione digniſſimum* quod eſt Ms. Romæ in manibus clariſſimi viri Hilarionis Rancati Abbatis ſanctæ Crucis in Hieruſalem. Impreſſi ejus Sermones de Beatiſſima Virgine ex Codice Cœnobii Caſemarii, & Notis illuſtrati ſtudio Hyppoliti Maraccii Presbyteri Lucenſis, Romæ apud

Ignatium de Lazzeriis 1652 in 4°. Item ſcripſit *Epiſtolas quaſdam ad Oſmundum Mortui Maris in Normannia Monachum*, quas edidit Stephanus Baluzius tom. 1 Miſcellaneorum pag. 425. Audio etiam Ms. Cod. dictorum Sermonum aſſervari apud Cœnobium Perſennenſe, quem non vidi.

ANDRÆAS SILVIUS primùm Monachus, tum Cœnobii Marchianenſis Ordinis Divi Benedicti in Territorio Duacenſi Abbas, ſcripſit circa annum 1200 *Hiſtoricam Merovingicæ ſtirpis Regum Francorum Synopſim*, cum continuatione aliorum editam Duaci anno 1633 2 tomis in 4° à Raphaële de Beauchamps cum Notis. Fuit autem compoſita hortatu Petri Atrebatenſis Epiſcopi, ex Abbate Ciſtercii in Epiſcopum conſecrati anno 1184, & mortui anno 1203. Scripſit etiam *Libros duos De Miraculis ſanctæ Rictrudis*, quos Anonymos ediderunt Bollandi Continuatores ad diem 12 Maii. Hæc tempora planè conveniunt cum Prælaturâ Simonis apud Marchianenſes Abbatis anno 1199 conſtituti & 1202 mortui, ſub quo *Chronicon Scriptum Marchianenſe* ut creditur ab Andræa Silvio, quod Ms. aſſervatur Antuerpiæ apud Patres Societatis Jeſu.

ALBERTUS primùm, ut volunt, Eremita, tum poſteà Vercellenſis Epiſcopus, inde Patriarcha Hieroſolymitanus, florebat adhuc anno 1206, qui ſcripſit *Regulam Carmelitis* ſeu Solitariis in Monte Carmelo commorantibus, quam ediderunt Bollandiſtæ in ſuo menſe Aprili, in præludiis Commentariis ſuis ad Vitam dicti *ſancti Alberti Carmelitarum Legiſlatoris*. De illo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 381 pag. 255 Bibliothecæ Eccleſiaſti-

cæ, ſed ad nauſeam Bollandi: æ in ſuo menſe Aprili, quem quivis conſulere poteſt.

BALDUINUS Flandriæ & Hannoniæ Comes, Balduini cognomento Magnanimi filius, anno 1204 ex Latinorum genere primus Conſtantinopoli à noſtris occupatæ datus eſt Imperator, annum ætatis 32 agens: à Nicetâ Choniate aliiſque Græcis (quod magnum virtutis eſt argumentum) ſummoperè laudatus. Scripſit Balduinus ipſe Latinè ad ſuos in Belgio ſubditos, *longam Epiſtolam de urbis Conſtantinopolitanæ expugnatione*, quam ex Ms. Sonegienſi, in Codice piarum donationum cap. 99 edidit ac publicavit Aubertus Miræus. Balduinus porrò anno 1205 die 25 Aprilis à Bulgaris captus in prælio, & menſes ſexdecim in vinculis habitus, demùm juſſu Joannis Bulgarorum Regis crudeliter interemptus fuit. Succeſſit ei in Imperio C. P. Balduinus Frater.

GAUFRIDUS Dominus de Villehardoüin, Mareſcallus Campaniæ & Romaniæ, adfuit huic Francorum & Venetorum Expeditioni anno 1204, quam Gallico idiomate conſcripſit anno eodem, quam ediderat in 4° Pariſiis anno 1585 Blaſius de Vigenere apud Abelem Langelier: & quam anno 1657 *in ſuo Conſtantinopolis Chriſtianæ Imperio* edidit iterùm in fol. Pariſiis Carolus du Freſne du Cange, Quæſtor Regius Ambianenſis, cum ſuis Annotationibus doctiſſimis & collaterali comparatione veteris Idiotiſmi Gallici cum hodierno.

NICETAS CHONIATES, magnus Logotheta Secretorum &c. de quo plenè loquitur Labbeus in diſſertatione Hiſtorica De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis. Huic tantùm

addo extare Mss. Græcè in Bibliotheca Bavarica cod. 119 Theſauri Orthodoxæ fidei *Niceta Choniata de Armeniorum Hæreſi tom.* 17, *ejuſdem tom.* 18 *contra Paulitianos*, *&* 19 *contra Saracenos, cum modo recipiendi illos qui à Saracenis ad Chriſtiana Sacra redeunt.* Dabit autem plura citatus Labbeus, ſed plura dicere noſtrum non patitur inſtitutum, qui tantùm omiſſa ab ipſo allegamus in auctoribus adductis, vel auctores ipſos omiſſos.

ABSALON ex Canonico ſancti Victoris Pariſienſis, factus Abbas Spinkirbatenſis in Archiepiſcopatu Trevirenſi, anno circiter 1210 floruit, ex Cæſario qui eum allegat in opere ſuo de Miraculis ſuorum temporum, tanquam ſibi Synchronum aut proximum. Scripſit *doctos & elegantes Sermones*, quos Daniel Schillingus ejuſdem Eccleſiæ Abbas procuravit imprimi in folio Coloniæ anno 1534 ſub hoc titulo: *Sermones feſtivales quinquaginta Abſalonis Abbatis Spinkirbatenſis.* Horum aliquos iterum recudi curavit Petrus de Alva & Aſtorga in ſuo Mariali, ubi de hac impreſſione agit. De illo Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 337 pag. 242, ubi malè tamen eum affigit ad annum 1120, quo nondum natus erat.

GUIBERTUS ſeu GILBERTUS Martinus Gemblacenſis Monachus, ita cognominatus ob ſpecialem ſuam in ſanctum Martinum Turonenſem Epiſcopum devotionem, claruit anno circiter 1208, multa ſcribens quæ Mss. aſſervabantur in Monaſterio Gemblacenſi in Brabantia, ubi Abbas fuerat olim. Hæc viderat Joannes Mabillon in 3 voluminibus, unde ſummatim refert tom. 2 ſuorum

ſuorum Analectorum pag. 544 & ſeqq. ſed combuſta omnis hujus Cœnobii Bibliotheca nuperrimè, imò totum Cœnobium incendio momentaneo, cui nullus mederi unquam potuit.

ROBERTUS DE CHORÇEON ſeu DE CHORCEONE Anglus, Theologus ſuo tempore clariſſimus, ſcripſit *Summam Theologicam*, quam Ms. aſſervant cuſtodes Bibliothecæ ſancti Victoris Pariſienſis. Eſt autem Robertus factus S. R. E. Cardinalis & Legatus Apoſtolicus, qui florebat anno 1206, & anno 1212 habuit Concilium in Urbe Pariſienſi ad Eccleſiæ Gallicanæ Reformationem, ut patet ex Conciliis ultimæ editionis; de quo plura ſæculo 13 Hiſtoriæ Univerſitatis Pariſienſis.

GERVASIUS Abbas Præmonſtrati, tum poſtea Sagienſis in Normannia Epiſcopus, floruit anno 1206 & ſequentibus, uſque ad annum 1228 quo mortuus eſt. Scripſit *Epiſtolas circiter centum ad perſonas ſui temporis illuſtres*, quas ex Ms. Codice Viconienſi eductas, edidit in 4° apud Montes Hannoniæ anno 1662 Norbertus Cailleu Prior Præmonſtrati. Plura de Gervaſio, Auctor Bibliothecæ Præmonſtratenſis, & Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana, ubi de Præmonſtratenſibus Abbatibus & Sagienſibus Epiſcopis. 1210.

GERVASIUS Tilleberienſis Mareſcallus ſeu Polemarchus Regni Arelatenſis, clarus ad annum 1210, ſcripſit ingens opus Chronographicum ac Geographicum, inſcriptum *Otia Imperialia*, bis Ms. in celebri Bibliotheca Colbertina, ex Mss. Thuaneis: Itemque Ms. Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti cod. 237. Meminit hujus

Gervaſii Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, pag. 638, quem legas.

ALEXANDER NECKAM Anglus, Grammaticus, Philoſophus ac Theologus hoc tempore non ignobilis, floruit circa annum 1210, ſcribens varia quæ tantùm in diverſis Angliæ Bibliothecis Mss. extare leguntur. Sunt autem,

Iſagoge ſeu Iſagogicon, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 154.

De nominibus utenſilium, Cantabrigiæ in Domo ſancti Petri cod. 25, & in Archivis Collegii Caii cod. 70.

Commentarius in Martianum, Ms. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 185.

De Accentu in mediis Syllabis cum alio Tractatu dubii generis, ibid. cod. 262.

De natura rerum, in Bibliotheca privata Gualteri Copi cod. 62.

Super Evangelia, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii Lincolnienſis cod. 21.

Super Cantica, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 285, Balliolenſi cod. 38, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 122, & Penbrochiana cod. 152.

Laudes Divinæ Sapientiæ, Ms. privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 33.

ADAMUS BARKINGENSIS Anglus floruit anno circiter 1216, qui ſcripſit *Poſtillas breves ſuper Vetus & Novum Teſtamentum*, Mss. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 91.

ROBERTUS Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis in Abbatia ſancti Mariani apud Antiſſiodorum, ſcripſit circa annum 1212 *Chronologiam ab orbe condito uſque ad annum* 1212, unde creditur

mortuus eſſe anno proximè ſequenti. Hugo ejuſdem Eccleſiæ Canonicus Appendicem adjecit uſque ad annum 1227. Nicolaus Camuzatus Trecenſis Canonicus curavit utriuſque lucubrationes imprimi in 4° Trecis anno 1608 apud Natalem Moreau. De Roberto Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 388.

ARNOLDUS Hildesheimenſis Præpoſitus, continuavit *Chronicon Helmoldi* uſque ad annum 1212, de quo Bellarminus & Labbeus *in Helmoldo*, & ego ſuprà ad annum 1168 vel circiter.

HELINANDUS Frigidi-Montis Ordinis Ciſtercienſis in Epiſcopatu Bellovacenſi Monachus, claruit anno 1212. Scripſit *Chronicon* ad annum 1204 vel circiter, quod impreſſum noviſſimè extat in Bibliotheca veterum Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis à Bertrando Tiſſier, *cum aliquibus ejuſdem Sermonibus* erutis ex Autographo dicti Helinandi, quem penes me olim habui è Frigido-monte mutuatum, ac fideliter reſtituturum. Idem ſcripſit *Martyrium SS. Gereonis ac Sociorum ejus*, apud Surium ad diem 10 Octobris. Item *prolixum Commentarium in Apocalypſim B. Joannis* ex Patribus compilatum; quem vidi Ms. bis in Bibliotheca Longipontis Ordinis Ciſtercienſis. Addo *librum De laude Vitæ Clauſtralis*, & alium *De Regimine Principum*, qui reperiuntur Mss. Tongris in Bibliotheca Canonicorum Regularium. Ejuſdem *lib. De Reparatione Lapſi* Ms in Bibliotheca Viridis-Vallis propè Bruxellas, quem Vincentius Bellovacenſis Helinando noſtro contemporaneus eidem tribuit: ſi tamen hic liber non eſt unus & idem cum libro *De Laude Vitæ Clauſtralis*, quod probabile ſatis eſt. Obiiſſe dicitur anno

1227. Fallitur Carolus de Vviſch in Bibliotheca Scriptorum Ciſtercienſis Ordinis, dum duos Helinandos alium è Frigido-monte, alium è Perſenniâ diſtinguit, eſt enim unicus horum omnium Scriptor Operum.

VINCENTIUS CADLUBEUS Polonus, Cracovienſis Epiſcopus, quo officio ſe ſponte abdicans, in Andreovicenſi Ciſtercienſis Ord. Cœnobio Monaſticen profeſſus, reliquos quinque vitæ ſuæ annos religioſè confecit. Scripſit *Hiſtoriam Polonicam juſſu Caſimiri Poloniæ Ducis*, impreſſam in fol. Dobromili anno 1612 in Officina Joannis Szeliga, cum Hiſtoriâ Polonicâ Joannis Longini ſive Dugloſſi, Canonici Cracovienſis & poſtea Epiſcopi Leopolienſis. Obiit Cadlubeus anno 1224.

INNOCENTIUS III. Summus Pontifex, de cujus Scriptis Bellarminus & Labbeus: Quibus addo *multos ejus Epiſtolarum libros* ex Ms. Codice erutos, impreſſos 2 tomis in folio Pariſiis, cum Vitâ Innocentii Epiſtolis iſtis præmiſſâ, ex veteri pariter Ms. Codice, apud Franciſcum Muguet anno 1682, curâ & ſtudio Stephani Baluzii Colbertini Bibliothecarii. Qui plura cupit, adeat Bellarminum & Labbeum citatos.

PETRUS Monachus Vallis-Sarnenſis Ordinis Ciſtercienſis, vulgatiter, *des Vaux de Cernay*, ſcripſit anno circiter 1216 *Hiſtoriam Hæreticorum Albigenſium*, quam inſeruit Bibliothecæ veterum Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis Bertrandus Tiſſier tom. 7 pag. 1 & ſeqq. impreſſo ad annum 1669 apud Bonumfontem in Thieraſcia, Ord. ejuſdem Ciſtercienſis Abbatiam in Epiſcopatu Remenſi. Scripſit hanc Hiſtoriam hortatu Inno-

centii III. Summi Pontificis, cui & illam dicavit, quæ extat etiam edita typis anno 1615 Trecis in Campania Galliæ. De illo Aubertus Miræus in Auctario ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 403, Carolus de Vviſch in Bibliotheca Scriptorum Ciſtercienſis Ordinis, atque alii.

SIMON Tornacenſis inſignis hoc tempore Theologus, cujus etſi nihil impreſſum ſit, doctrina tamen cognita ſufficienter eſt ex Hiſtoriâ Univerſitatis Pariſienſis ſub ſæculi XIII. initium. Scripſit *Summam Quæſtionum in Sententias*, Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolenſi codd. 58 & 188. *Inſtitutiones in ſacram Paginam* Mss. Oxonii in Collegii Mertonenſis Biblotheca cod. 36, nec mihi dubium quin etiam in aliis locis inveniantur Opera hujus antiqui Theologi. Ejuſdem *Summa Theologica* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 4314, quæ an idem opus ſit cum *Summa Quæſtionum in Sententias*, me neſcire fateor.

GUALTERUS ſeu WALTERUS Prior ſancti Victoris Pariſienſis, Ordinis Canonicorum Regularium D. Auguſtini, vel potiùs *ejuſdem loci Canonicus*, quem perperam Anonymus Abbatem ſtatuit, non enim Cenſetur in Syllabo Abbatum apud Sammarthanos in Gallia ſua Chriſtiana tom. 4 pag. 926. Floruit circa annum 1210, ſcripſitque opus inſcriptum, *Contra Quatuor Labyrinthos Franciæ*, ſeu *contra quatuor Petros Theologos, Lombardum, Abaelardum, Comeſtorem, & Pictavienſem*: quod Ms. aſſervatur in Bibliotheca ſancti Victoris Pariſienſis, ut habet Joannes Mabillon tom. 3 Analectorum pag. 450, ubi de Vualtero iſto plura habet, quem aliundè non noveram.

VVERNERUS Abbas ſancti Blaſii in Nigra Silva Ordinis ſancti Benedicti, Diœceſis Conſtantienſis in Germania, collegit *ex diverſis Patribus deflorationem, quæ continet Sermones poſtillares* (ut loquuntur) per annum, Baſileæ anno 1549 editam. Floruit ſub annum 1210 vel circiter.

PETRUS DE CORBOLIO Gallicè *de Corbeil*, Michaëlis de Corbeil Senonenſis Archiepiſcopi ac Reginaldi de Corbeil Pariſienſis poſtea Epiſcopi conſanguineus, Innocentii Papæ III. quondam Didaſcalus, ob eminentem ſcientiam toti Chriſtiano vel ſaltem Latino orbi notiſſimam, evectus eſt anno circiter 1200 ad Epiſcopatum Cameracenſem, atque aliquanto poſt à Sede Cameracenſi eſt tranſlatus ad Archiepiſcopatum Senonenſem. Ejus nominationem confirmat idem Innocentius III. cap. *Gratum* de poſtulatione, in tertia compilatione. Licèt autem hic ſubjicere excerpta Chronicorum Turonenſis, & Antiſſiodorenſis Roberti, dum inquiunt: *Anno* 1200 *Octavianus Epiſcopus Oſtienſis Legatus Petrum de Corbolio, qui Litteraturæ ſecularis & Theologiæ prærogativâ famoſus in Scholarum regimine Pariſiis diu claruerat, & de Cathedrâ Magiſtrali ad Cameracenſis Eccleſiæ Cathedram nuper aſſumptus fuerat, Michaële Senonenſi Archiepiſcopo mortuo, in Senonenſem Eccleſiam inthronizat.* Idem verò Pontifex, Petro adhuc Canonico Pariſienſi, committit cauſam Lingonenſis Epiſcopi contra Capitulum lib. 1 Epiſt. *Cùm olim*, 1198. Atque ut ipſi tradatur pacificè Archidiaconatus in Eccleſia Eboracenſi, mandat eodem anno 16 Kalendas Januarii Decano & Capitulo. *De cujus* inquit *Litteraturâ & ſcientiâ in longinquis & remotis partibus prædicatur, ſub*

cujus Magiſterio nos aliquando fuiſſe in memoriam reducimus, & ab eo divinarum audiviſſe paginam Litterarum (Pariſiis) *quod volumus reputare glorioſum.* Et aliâ Epiſtolâ ad Richardum Angliæ Regem ait, *Magnificentiam ipſius Regiam non ignorare, qualiter is Petrus inter alios orbis clericos ſcientiâ liberali præfulgeat, & ſuâ probitate & diſcretione ſit admodum commendandus, &c.* Scripſit *Summam Quæſtionum Theologicarum* quam apud ſe Ms. adſervatam habet Joannes de Launoy Doctor Theologus Pariſienſis Scriptis ſuis notiſſimus, cujus hic titulus eſt: *Quæſtiones Scholares Magiſtri Petri Senonenſis Archiepiſcopi*; de qua etiam mentionem facit idem Joannes Launoïus in libro *De Scholis celebrioribus* per Occidentem reſtauratis cap. 59 art. 6. pag. 229. Obiit Petrus anno 1222 Junii die 3 in Senonenſi Eccleſiæ Choro; ipſâ die quâ celebrabatur Synodus, ſub Archiepiſcoporum conditorio tumulatus. Hæc breviter; qui plura cupit, legat Hiſtoriam Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIII, & adeat Sammarthanos Fratres in ſua Gallia Chriſtiana tom. I in Archiepiſcopis Senonenſibus pag. 635, ubi fuſè meritas Petri de Corbolio laudes exequuntur.

OLIVERIUS Scholaſticus Colonienſis, vir pius eruditus ac facundus fuit, qui à Romano Pontifice ad prædicandam crucem auctoritatem per Litteras Apoſtolicas habens; in Brabantia, Flandria, Frizia, aliiſque vicinis Provinciis, cum Arnoldo Diſcipulo ſuo fortiter ac fœliciter id præſtitit: ut Cæſarius Heiſterbacenſis qui eodem tempore vixit, Albertus Stadenſis & alii narrant. Scripſit *Epiſtolam de Expugnatione Damiatæ* ad ſanctum Engelbertum Colonienſem Archiepiſco-

pum datam, quam Jacobus Bongarſius habet tom. 1 *Geſtorum Dei per Francos* de quibus jam ſuprà & ſæpè diximus. Subnectitur Epiſtolis ab Amalrico Rege, Amalrico Patriarchâ Hieroſolymitano, Raymundo Principe Antiocheno, Gilberto Cuſtode Hoſpitalis Hieroſolymitani, & aliis ad Regem Francorum Ludovicum cognomento *Juniorem.*

ROBERTUS PULLANUS ſeu PULLUS quem alii Anglum, alii Gallum volunt, Gallicè *Robertus Poulain*, Doctus & Antiquus Theologus floruit in Gymnaſio Pariſienſi anno 1200 & ultrà, unde poſteà ob morum præſtantiam & doctrinæ ſimul eminentiam, elevatus eſt anno 1208 ad Archiepiſcopatum Rothomagenſem. Sacræ Militiæ nomen dedit contra Albigenſes Hæreticos, unà cum aliis Præſulibus Gallicanis anno 1209, ut eſt apud Albericum & Petrum Vallis-Sernaii Monachum in Chronico cap. 62. Scripſit *libros* 8 *Sententiarum de Trinitate inſcriptos*, quos cum Petro Pictavienſi ex Ms. Codice anno 1655 evulgavit Pariſiis in folio Hugo Mathout Monachus Benedictinus Congregationis ſancti Mauri. Huic reſcripſit Innocentius III cap. 8 *ad reprimendam* de officiis Ordinarii, quatenus poſſit Archiepiſcopus abſolvere excommunicatum à ſuffraganeo. Moritur anno 1221, 4 Nonas Maii, ſepultus in Cœnobio Mortui-Maris, Nonis ejuſdem menſis. Vide Hiſtoriam Univerſitatis Pariſienſis ſæc. XII & XIII, Sammarthanos in Gallia Chriſtiana tom. 1 pag. 584 in Archiepiſcopis Rothomagenſibus. Summa ejus *de Trinitate*, Ms. olim in Bibliotheca Gualteri Copi Armigeri, ſeu Nobilis Angli cod. 41.

HONORIUS III. Papa Romanus, ſcripſit *Collectionem Decretalium Epiſtolarum*, editam ex Mss. Toloſæ in folio anno 1645 ab Innocentio Cironio cum Notis ibidem, & cum aliis opuſculis ejuſdem Cironii ad jus civile ſpectantibus. Sedit Honorius III. anno 1216 poſt Innocentium tertium, obiit anno 1227. Hæc compilatio ſeu collectio Decretalium computatur quinta ex vetuſtis evulgatis. 1220.

ANTONIUS DE PADUA, natione Luſitanus, origine Ulyſſipponenſis, *de Padua* ex ſepulturæ loco nuncupatus, ex Canonico Regulari ſancti Auguſtini Conimbricæ, factus Minorita, primus (ut volunt) Ordinis Minorum Theologiæ Profeſſor, multa ſcripſit de quibus abundè agunt Bellarminus & Labbeus in libro ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*; hic ad annum 1231, ille tom. 1 pag. 94 & 95, & doctiſſimus Lucas Vvaddingus in Bibliotheca Ordinis Minorum pag. 34, quos conſulas. His adde, cum plurimos ſcripſerit Sermones Antonius de Padua qui variis temporibus & locis impreſſi ſunt, Pariſiis nempe anno 1521 per Badium Aſcenſium, Venetiis in 8° anno 1575 apud Joannem Antonium Bertranum, ac Pariſiis anno 1641 ex Officina Caroli Rouillard: nuperrimè tamen his ſupplementum adjecit Antonius Pagi Ordinis Fratrum Minorum Conventualium Doctor Theologus, deſumptum ut mihi dixit, ex Bibliothecæ Florentinæ Fratrum Minorum codice Ms. impreſſum in 8° anno 1684 Avenione apud Petrum Offray, carta ac prælo peſſimis. Inſcriptum illud, *Sermones de ſanctis in particulari*, *Sermones de diverſis*. Vidi ac legi nonnullos, qui mihi omnimode ſimplices ac

jejuni eſſe videntur, unde niſi grandioris meriti alia ſancti Antonii Paduani Opera fuerint, erat convenientiùs latêre in Bibliotheca modicas ejuſmodi merces, quàm in publicum evulgari. Sanè qui majori Scriptorum mole Patres opprimuntur, non ii ſemper inde majorem reportant gloriam, niſi reſpondeant evulganda, conceptis de Auctore opinionibus. Mortuus eſt Antonius Patavii anno 1231 die 13 Junii, ubi ingens Templum ejus nomini & corpori extructum; de quo plura Bellarminus, Labbeus & Vvaddingus locis citatis, poſt Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, eundem Vvaddingum in Annalibus Fratrum Minorum.

EBERARDUS ſive EVERARDUS Bethunienſis in Arteſia, vulgò dictus eſt *Graciſta*, eò quòd librum *Graciſmi titulo* ſcripſerit, *De Figuris deque Octo partibus Orationis*, de quo hi verſus extant:

Anno milleno centeno bis duodeno,
Condidit Ebrardus Graciſmum Bethunienſis.

Hic liber fuit olim in pretio, & extat typis in 4° editus, cum Doctrinali puerorum Alexandri de Villa-Dei: ſed apud hodiernos cultioris Latinitatis Grammaticos, nullius jam utilitatis eſt. Scripſit & Tractatum contra Valdenſes Hæreticos, quem Jacobus Gretzerus Societatis Jeſu an. 1614 in 4° Ingolſtadi edidit. Ejuſdem Ebrardi *Elementa Grammatica* manuſcripta aſſervantur Lovanii in Bibliotheca ſancti Martini. Item *Proverbia Senecæ in Poëſim verſa*, manuſcripta in Bibliotheca Collegii Caii Cantabrigiæ cod. 147.

PREPOSITIVUS inſignis hoc tempore Pariſienſis Theologus, quem ſanctus Thomas interdum allegat in Summa ſua Theologica, ſcripſit *Summam Theologicam Scholaſticam ex dictis Sanctorum Patrum*, quæ quidem huc uſque impreſſa non fuit, ſed manuſcripta legitur & volvitur in nonnullis Bibliothecis; in Regia nempe Gallica, & ſancti Victoris Pariſienſis, Oxonii in Bibliotheca Collegii Balliolani Cod. 188, in Oriatenſi Cod. 57, cujus initium, *Qui producit, &c.* & in Bibliotheca Metropolitanæ Eccleſiæ Cameracenſis in Belgio, pulpito 12. Denique in Bibliotheca FF. Auguſtinianorum Eremitarum Cremonæ. Plura de Prepoſitivo in Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis, quæ multis voluminibus edita eſt.

RIGORDUS Chronographus Regius, natione Gothus, profeſſione Phyſicus, ſancti Dionyſii Clericorum Minimus, ut ſeipſum in præfatione nuncupat, *Geſta Philippi Auguſti Francorum Regis* ſolutâ oratione deſcripſit, & Ludovico VIII Auguſti filio ac ſucceſſori dicavit. De *ejuſdem Philippi Vita* Guillelmus Brito Armoricus libros undecim Philippidos nomine. verſu heroico conſcripſit Iſti duo Hiſtorici, cum Guillelmo de Nangiaco Monacho ſancti Dionyſii prope Lutetiam qui ſcripſit *Geſta ſancti Ludovici IX Francorum Regis, ejuſque filii ac ſucceſſoris Philippi Audacis* anno 1285 defuncti, & aliis aliquot Anonymis, anno 1596 Francofurti typis Vvechelianis primùm in lucem dati ſunt, ex Bibliotheca Petri Pithoei. Continent autem *Hiſtoriam Francorum ab anno Chriſti nongenteſimo uſque ad annum milleſimum ducenteſimum octogeſimum quintum:* hoc eſt, narrant extrema ſtirpis Carolinæ, & Cape-

tiorum Regum res geſtas uſque ad Philippum Auguſtum ſancti Ludovici filium. Ex ejuſdem Pithoei divite Bibliotheca jam antea prodierant *Scriptores Veteres duodecim Coætanei*, qui Caroli Magni, & ejus familiæ Regum Francorum geſta Literis reddiderant. Iidem Rigordus & Guillelmus Brito ſunt in Collectione Ducheſniana, tomo ultimo.

1230. HUGO Floreffienſis Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis in Epiſcopatu Namurcenſi, floruit circa annum 1230, & ſcripſit juſſu Joannis Abbatis Floreffienſis *Vitam ſanctæ Ivettæ viduæ & recluſæ apud Huyum* Ditionis Leodienſis oppidum, anno 1227 mortuæ, quæ extat apud Joannem Bollandum ad diem 13 Januarii. Item & *Vitas Idæ Nivellenſis & Idæ Leuvenſis* Virginum & Monialium Ordinis Ciſtercienſis in Rameia Gallo-Brabantiæ oppido, quæ omnia extant manuſcripta in Villario apud Gallo-Brabantos Monaſterio, Ordinis Monachorum Ciſtercienſium. De Hugone Aubertus Miræus in auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 388 pag. 257 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Bollandus ſuprà citatus, Auctor Bibliothecæ Præmonſtratenſis, ubi de Scriptoribus hujus Ordinis, quæ Pariſiis in fol. anno 1633 impreſſa eſt apud Michaelem Soly, viâ Jacobæâ ſub ſigno Solis, Antonius Sanderus in Bibliotheca Belgica, & alii.

JOANNES DE ABBATIS-VILLA cognomento *Algrinus*, Doctor Theologus Pariſienſis, poſteà Ambianenſis Decanus, & (ut Albericus ſcribit) anno 1225 Remis poſtridie ſancti Lucæ conſecratur in Archiepiſcopum Biſuntinenſem. Idem Anagniæ à Gregorio IX, qui cum in Scholis Pari-

ſtenſibus noverat, menſe Septembri anni 1227 Cardinalis creatur Epiſcopus, Tit. ſanctæ Sabinæ, ſtatimque ad prædicandam Cruciatam (ut vocant) contra Saracenos, mittitur in Luſitaniam & Hiſpaniam. Inde ab eodem legatur ad Fridericum II, quem ad amicas pacis compoſitiones adduxit. Hic adjecit *breves Notas ad Commentarium prolixum Thomæ Ciſtercienſis in Cantica Canticorum*, quorum prologus incipit: *Ad honorem Matris & Filii Cantica Canticorum expoſiturus, &c.* quas cum dicto Commentario Thomæ duodecim libris diſtincto edidit in fol. Pariſiis anno 1521 Jodocus Badius Aſcenſius. Has autem breves Notas adjecit dicto Thomæ Commentario Joannes Algrinus, (niſi potiùs utrumque Commentarium ſimul jungere Aſcenſio pro captu placuerit) anno 1235, tempore Domini Gregorii Papæ IX, ut indicat citata Pariſienſis editio Aſcenſii. Scripſit etiam *Sermones de tempore ac de Sanctis* per annum, de quibus ita loquitur Henricus Gandavenſis in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 38. Joannes di- « ctus de Abbatis-Villa, ex Magiſtro Theologiæ « Pariſiis Archiepiſcopus Biſuntinus, & inde Romæ « Epiſcopus Cardinalis, ſcripſit Sermones tam de « Dominicis quàm de Feſtivitatibus. Lectiones E- « vangelicas & Apoſtolicas breviter expoſuit, poſt « hæc Sermones valdè prolixos, tot inductis Scri- « pturarum Sanctarum teſtimoniis, quòd vix poſſint « memoriæ commendari. Habentur prolixiùs Mss. « in Anglia Cantabrigiæ in Bibliotheca publica Codice 40, & in Archivis Collegii Caii codice 41. Breviùs autem cum ſolis Lectionum Evangelicarum & Apoſtolicarum brevibus Expoſitionibus, Oxonii in Bibliotheca Collegii Lincolnienſis co-

dice 271, Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana codice 169, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 155. Inveniuntur pariter in inſignioribus Galliarum Bibliothecis. Reverſus Romam obiit anno 1236 aut 1237, de quo vide Franciſcum Chiffletium in Gallia Chriſtiana Fratrum Sammarthanorum tomo primo, verbo *Biſuntinenſes Archiepiſcopi*, & Jacobum Chiffletium in opere inſcripto, *Veſuntio Sequanorum Metropolis*.

GUILLELMUS Andrenſis Cœnobii Abbas, Ordinis Divi Benedicti, in Diœceſi Tarvanenſi ſeu Morinenſi, floruit anno circiter 1230, qui ſcripſit *Chronicon ſui Cœnobii*, quod uſque ad annum 1227, impreſſum anno 1669 tomo 9 Spicilegii Lucæ Dacherii paginâ 338. At idem Chronicon Ms. Antuerpiæ apud Bollandiſtas ſeu Patres Societatis Jeſu, ab anno 1082 uſque ad an. 1234; ut ipſi dicunt tomo tertio menſis Maii pag. 80 in prolegomenis ad Vitam ſanctæ Rictrudis.

PETRUS DE VINEIS Germanus, doctiſſimus Juriſconſultus, & Frederici ſecundi Cancellarius, Imperatoris hujus magnus Confidentiarius, claruit hoc tempore Romanis Pontificibus valde infenſus. Scripſit *Tractatum de Poteſtate Imperiali*; *Epiſtolarum libros ſex*, & alia à Fulgoſo recenſita, quæ anno 1609 Ambergæ in 8°, & Baſileæ anno 1566 in 8, in Germania impreſſa ſunt. Vide Collectionem Melchioris Goldaſti, *De Juriſdictione Eccleſiaſtica & Civili.* Obiit anno 1249. Capuæ incarceratus, qui cùm contra Romanam Eccleſiam ſtolidus cœcuſque mente oblatraſſet; ab Imperatore cujus partes ſectatus fuerat, aliam ob cauſam excœcatus interiit. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii Sancti Benedicti extant manuſcri-

pta *Dictamina M. Petri de Vineis* cod. 331, quæ ad hunc ſpectare poſſunt.

GERMANUS Secundus nomine, Patriarcha Conſtantinopolitanus, ſucceſſit Emanueli anno 1222, & Sedem per viginti & ſeptem annos tenuit, agens ſtrenuè cum Gregorio IX. Summo Pontifice de legitimis mediis reconciliandæ Eccleſiæ Græcæ cum Latina. Scripſit *Theoriam ſeu Contemplationem rerum Eccleſiaſticarum*, græcè & latinè Gentiano Herveto Aurelianenſi Canonico Remenſi interprete, tomo 12 magnæ Bibliothecæ Pariſienſis pag. 375. *Encomium Deiparæ Virginis* in quatuor Sermones, quos habet correctiores Franciſcus Combefis in Auctario Græco-latino Bibliothecæ Sanctorum Patrum anni 1648 tomo 1 paginâ 1464. Item Orationes ejuſdem tres, una *in ſacram Beatæ Mariæ Virginis Veſtem*, altera *in Zonam B. Mariæ Virginis*, tertia *in memoriam Regiæ Urbis ſæpiùs à Barbaris liberatæ interventu ejuſdem Virginis*, quas habet idem Combefis in dicto Auctario. Item Homiliæ duæ *De ſancta Cruce*, quas Jacobus Gretzerus edidit tomo 2 de Cruce, cum doctiſſimis Notis. Denique Homiliam ſcripſit *in ſanctam Chriſti Sepulturam, dictam in die Magni Sabbati*, eodem tomo 1 dicti Auctarii pag. 1470 ad 1524. Hujus *Epiſtola* etiam eſt *ad Gregorium IX Summum Pontificem*, in Conciliis tomo XI pag. 318 ultimæ editionis, cum reſponſione Summi Pontificis. Item *Epiſtolæ duæ ad Cyprios, cum Epiſtola Neophyti incluſi de calamitatibus Cypri*, ex codice manuſcripto Bibliothecæ Regiæ 2376, quas græcè & latinè edidit Joannes Baptiſta Cotelier tomo 2 veterum Monumentorum Eccleſiæ Græcæ. De Germano iſto

Juniore, Labbeus in libro de Scriptoribus tomo 1 pag. 350, dum de Seniore loquitùr, qui ad annum circiter 720 floruit, mentionem facit. Illiuſque Opera nonnulla recenſet Aubertus Miræus in Auctario ſuo de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 382 pag. 255, & alii qui Opera ſub ejus nomine ediderunt. Porrò quod Aubertus Miræus dicit hunc Germanum fuiſſe *Schiſmaticum & acrem hoſtem Latini nominis*, non video ubinam hoc habere potuerit.

GUILLELMUS DE PODIO-LAURENTII, clarus circa annum 1230, ſcripſit *Chronicon* quod potiſſimùm agit *De Hæreſi Albigenſium, rebuſque geſtis ad eam pertinentibus*: Opus impreſſum primò Toloſæ in folio anno 1623, tum poſteà miſſum in tomum quintum Collectanei Hiſtoricorum Franciæ Veterum, ab Andræa Ducheſnio collectorum, de quo jam ſæpiùs locuti ſumus.

PHILIPPUS GREVIUS ſeu *de Grevia*, Cancellarius Pariſienſis, *qui Theologicæ Scholæ Pariſiis glorioſè præfuit, ſcripſit Sermones de ſingulis Pſalmis duos vel tres, quibus uſque hodie multi utuntur, qui prædicationis officio vacare voluerint*. Hæc Henricus Gandavenſis in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 50. Sunt autem Philippi Cancellarii *Sermones* CCCXXX *in Pſalmos Davidis*, impreſſi primùm Pariſiis anno 1523 apud Badium Aſcenſium, & Brixiæ in Italia anno 1600 ex officina Petri Mariæ Marchetti. Item *Summa Sermonum Magiſtri Philippi Cancellarii Pariſienſis*, Ms. cod. 2843 Bibliothecæ Colbertinæ, Pariſiis. Idem ſcripſit *inſignem Commentarium in Job*, Ms. in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ Cameracenſis pulpito 14 num. 6. Item *ſuper Evangelia*, Ms. Cantabrigiæ

Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri codice 103. Attribuit etiam illi Thomas James in Ecloga Oxonio-Cantabrigienſi lib. 2 pag. 34 *Diſtinctiones*, ex manuſcripto codice 72 ejuſdem Domus ſancti Petri : ſed in eo codice inſcribuntur tantùm *Diſtinctiones* Pariſienſis, unde ex conjectura addidit, *Fortè Philippi de Greves Cancellarii Pariſienſis, qui dicebatur Pariſienſis.* Principium, *Incipiunt adaptationes.* At illæ ſpectant ad Petrum Cantorem; qui ſæpiùs dictus eſt Pariſienſis quàm Philippus, cui alii codices Mss. idem Opus attribuunt; ut conſtat ex principio Operis. Plura de Philippo dabit Auctor Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIII, ubi ille cum merito & laude Cancellariam geſſit.

CONRADUS Abbas Everbaxenſis Cœnobii Ordinis Ciſtercienſis, floruit anno 1230 vel circiter, & ſcripſit *ſex libris ſeu diſtinctionibus Exordium Ciſtercienſis Ordinis*, quod Magnum appellatur ad diſtinctionem ab altero quod Parvum dictum eſt, ac tribuitur Stephano Ciſtercienſi Abbati. Impreſſum utrumque tomo 1 pag. 1 & 13 Bibliothecæ Veterum hujus Ordinis Scriptorum; quam procuravit Bertrandus Tiſſier, apud Bonæ-Fontis Cœnobium editum.

FRIDERICUS ſecundus Imperator ab anno 1220 ad 1244, per annos plures pluribus actus diſcordiis; agitatus negotiis, ſcripſit nihilominùs libros *De arte venandi cum Avibus*; quos unà cum Additionibus Manfredi Regis, habes impreſſos Auguſtæ Vindelicorum anno 1596 in 8. Item *Jus Navale Friderici ſecundi*, impreſſum linguâ Saxonicâ; id eſt, vulgari Germanicâ Hafniæ anno 1572 in 8. *Variæ Epiſtolæ* inter Epiſtolas Petri de

Vineis, in Collectaneis Goldaſti, in Miſcellaneis Baluzii, & alibi.

FABIANUS, HUGELINUS, aliique Auctores Minoritæ circa hunc annum 1230 ſcribunt *Antiquitates Franciſcanas*, ſeu *de Vita ſancti Franciſci & ſociorum ejus*, Opus editum Coloniæ anno 1623 in 8, cum Caſtigatione Philippi Boſquieri, ejuſdem Ordinis, apud Viduam Joannis Crithii. Lucas Vvadingus de his in Bibliotheca Ordinis Minorum pag. 292, ubi de Scriptis Philippi Boſquieri.

CÆSARIUS Heiſterbacenſis, in Valle Sancti Petri Monachus Ordinis Ciſtercienſis in Diœceſi Colonienſi, ætate primâ Litteris operam dedit in Urbe Colonienſi. Anno 1188 Henricum Cardinalem & Epiſcopum Albanenſem, quem Clemens III in Germaniam Crucis prædicandæ gratiâ miſerat, in Baſilica ſancti Petri in eadem Urbe concionantem puer audivit, & plurimos cruce ſignantem vidit, ut ipſe libro 10 Miraculorum cap. 44 narrat. Anno 1199 veſtem Monaſticam Heiſterbaci induit, & ibi poſteà ſucceſſu temporum & meritorum Magiſter Novitiorum, & apud Gallo-Brabantes Prior in Villari extitit. Anno 1226 *Libros tres de Vita ac paſſione ſancti Engelberti Colonienſis Archiepiſcopi* ſcribere cœpit, & anno demùm 1227 tertium librum, qui totus eſt in miraculorum inſigniorum enarratione, abſolvit, quos habet Laurentius Surius menſe Novembri. Hos etiam tres Libros Notis & auctario à ſe illuſtratos, Ægidius Gelenius ad S. Andræam Colonienſis Canonicus, anno 1633 eadem in Urbe edidit. Scripſit item Cæſarius per modum Dialogi *Libros duodecim de Miraculis & Viſionibus ſuo*

tempore in Germania potiſſimum factis, Coloniæ olim impreſſos anno 1591 in 8, quos iterùm habes editos tomo 1 Bibliothecæ Veterum Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis, de qua jam ſæpiùs locuti ſumus. Hoc in Opere quàm ſimplex fuerit Cæſarius in credendo, quàm facilis in ſcribendo; nullus negabit qui ejuſmodi Monachalem farraginem legerit, nullus leget qui non ad tantas fabulas riſerit. Item *Homilias* ſcripſit ſuper Dominicis totius anni, tribus partibus Coloniæ anno 1615 in 4° impreſſas, & correctas ab Andræa Coppenſtein Ordinis Fratrum Prædicatorum Theologo. De hujus libris tam impreſſis quàm manuſcriptis ubundè narrat Carolus de Viſch in ſua Bibliotheca Auctorum Ciſtercienſium, & hæc omnia ipſe Cæſarius particulatim enumerat *in Epiſtola ſua ad Petrum Priorem loci ſanctæ Mariæ*, quam Andræas Coppenſtein præfixit faſciculo Moralitatis Cæſarianæ in Ubiis à ſe edito. Aubertus Miræus *in Auctario de Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 388 pag. 257, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*.

CONRADUS Marpurgenſis in Germania, Ordinis Fratrum Prædicatorum, ſcripſit *Vitam ſanctæ Elizabeth*, quam obtulit Gregorio IX Summo Pontifici, quamque habes in Simmictis Leonis Allatii pag. 269 anno 1653 Coloniæ impreſſis. Opus modicum, ſed oculati teſtis, quod magni ponderis eſt.

ALEXANDER DE VILLA-DEI, Dolenſis Armoricus, de quo ſic Henricus Gandavenſis in libro de Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 59. *Alexander Dolenſis ſcripſit metricè librum quem Doctrinale vocant, cujus libri in Scholis Grammatico-*

rum magnus uſus eſt temporibus hodiernis. Floe-bat anno circiter 1230, ſcripſitque carmine Leonino Opus inſcriptum *Doctrinale puerorum*, quo pueri utebantur ad linguæ Latinæ peritiam antequam prodiiſſet Opus Joannis Deſpauterii Ninivitæ in Flandria. Iſtud Doctrinale eſt ſæpè impreſſum litteris Gothicis, ſed Venetiis anno 1483, cum Explicatione Ludovici de Guaſchis. Vixit uſque ad annum 1240, ſi verus eſt in hac parte Joannes Trithemius.

ADAMUS Monachus primùm Ordinis Ciſtercienſis, tum Abbas Caroliloci in Diœceſi Silvanectenſi; denique poſteà Silvanectenſis Epiſcopus, quem vocant *Adamum de Chamilly*. Evectus eſt ad hanc ſedem mortuo Guarino ad annum 1230. Erexit Parochiam ſancti Stephani ſecus Silvanectum an. 1232, adfuit Concilio apud S. Quintinum in Veromandia an. 1233, & Conc. Remenſi an. 1235, nominaturque 1239 & 1240 in Actis Theſauri Regii. Scripſit *inſigne Opus Sermonum*, quod ego vidi manuſcriptum in Bibliotheca Cœnobii Longipontis Ordinis Ciſtercienſis, incipiens ab his verbis: *Mitte panem tuum ſuper tranſeuntes aquas, & poſt multa tempora invenies eum.* Idem Concilio Lugdunenſi adfuit anno 1245, & dedicationi ſancti Sacelli Pariſienſis 1248. Quo eodem anno recenſetur in Inſtrumento Tranſactionis factæ inter Regem Ludovicum & Eccleſiam Pariſienſem, coram Philippo Bituricenſi & Joanne Ebroicenſi Epiſcopis. Obiit circa annum 1250 duodecimo Kalendas Septembris in Necrologio Abbatiæ Beatæ Mariæ de Victoria, & jacet in Choro Caroli loci.

1240. GUILLELMUS Diaconus, & anteà Judæus, ſancti Guillelmi Bituricenſis Archiepiſcopi, à quo

ad Chriſtianam fidem converſus eſt, Diſcipulus ac ſuſceptitius, poſt converſionem ſcripſit Opus inſcriptum: *Bellorum Domini contra Judæos, & Saducæos Judæorum Hæreticos, libris duobus*. Incipit hoc Opus, *Per Allegorias Librorum Veteris & Novi Teſtamenti*, deſumptas ex principio & fine cujuſlibet libri, cum Allegoriis de quinque ſenſibus, Sermone de Paſſione Domini & Confeſſione de Corpore & Sanguine Chriſti. Hinc incipit prologum ſuorum Librorum, his verbis, *Omnibus in Chriſto credentibus Guillelmus Chriſti Diaconus, olim Judæus, ſalutem in Domino. Per admonitionem beati & eximii Confeſſoris Guillelmi Bituricenſis Archiepiſcopi, nuper veniens de umbra veritatis ad lucem, quæ videlicet per fidem Evangelicam illuminat omnem mundum*, &c. Liber primus incipit, *O Judæi! qui uſque ad hodiernam diem*, &c. Liber 2. *Hæretici dicuntur ab hæreſi, id eſt, Electione*, &c. Creditur vixiſſe uſque ad an. 1240. Deceptus eſt Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, verbo *Petrus Paludanus*, dum Opus iſtud dicto Paludano attribuere voluit, extatque hoc Opus manuſcriptum inter paucos manuſcriptos codices, in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, majoris (ut vocant) Conventus Pariſienſis.

NICEPHORUS BLEMMYDA Monachus & Preſbyter floruit anno 1240 ſub Joanne Duca, amicus Latinorum, quorum cauſam Scriptis ſuis tuitus eſt. Extant pleraque ejus Opera græcè manuſcripta in Bibliotheca Vaticana, atque in Bavarica cod. 108 habentur. *Nicephori Blemmytæ Monachi & Preſbyteri Introductionis Dialecticæ & Phyſicæ Libri duo. Ejuſdem Encomium in Joannem Evangeliſtam. Ejuſdem Oratio de anima, ejuſdem*

Oratio de corpore. Ejuſdem enarrationes in aliquot Pſalmos, ejuſdem de Fide, de Virtute & Religione. Præter hæc atque ex his, *Nicephori Blemmydæ Lib. de Proceſſione Spiritus ſancti græco-latinè per Leonem Allatium*, in tomo primo Continuationis Raynaldi Romæ in fol. anno 1646. Item *Nicephori Blemmydæ Epitome Logica & Phyſica ante annos 370 conſcripta*, & edita græcè à Joanne Vvegelino in 8° anno 1605 Auguſtæ Vindelicorum. Facit mentionem Nicephori Blemmydæ Nicephorus Gregoras libro 5 Hiſtoriæ, atque ex recentioribus Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 2 pag. 138, ubi Mss. in variis Bibliothecis extantia narrat.

MONETA Cremonenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum, ampliùs eo cognomine notus quàm nòmine proprio, claruit anno circiter 1240. Hic in ſæculo Profeſſor Artium Bononiæ, à Reginaldo in Ordinem FF. Dominicanorum admiſſus, ſcripſit *utilem Hæreſibus eradicandis Summam*, adversùs Hæreticos Catharos, & alios, quæ manuſcripta extat tum Neapoli, tum Bononiæ in Cœnobiis ejuſdem Ordinis. De Moneta Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 2 pag. 451, & Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana*, ad annum 1222, ubi eum appellat *Beatum*, pro more Regularium, præſertim verò Mendicantium, qui uno calami ductu Beatos etiam plurimos conficiunt.

ALVARUS DE LUCIA & MENDOZA Miles Calatravenſis, jubente Jacobo ſecundo Aragoniæ & Valentiæ Rege, circa annum 1240, *Conſtitutiones Militum Monteſiæ* in ſcriptum redegit, quas cum aliis ejuſmodi Militum ſeu Militarium Or-

dinum Conſtitutionibus habes impreſſas cum privilegiis Ordinis Ciſtercienſis, anno 1630 Antuerpiæ à Moreto excuſis.

Lucas Tudensis in Hiſpania Epiſcopus, patriâ Legionenſis fuit, vir ardentis ingenii, qui Romam, Conſtantinopolim, Cyprum & Hieroſolymam præſens luſtravit. Hic Gregorio IX Summo Pontifice ſedente *Sancti Iſidori Chronicon* locupletavit ac produxit ad ſuam ætatem, ſtilo magis gravi quàm nitido. Id Opus à pleriſque Iſidori nomine per errorem allegatur, cùm ſit ejus minima ex parte, multaque ſint addita & continuata, vix ut antiqua dignoſci poſſint, niſi cum Germano Iſidori Chronico conferántur. De illo Joannes Mariana lib. 12. de Rebus Hiſpaniæ capite 12 hæc: Lucas Tudenſis primùm Diaconus, « deinde Epiſcopus, Italiam & Orientis Provincias « Religionis eruditioniſque ergo luſtravit, Roderico « Præſuli Toletano æqualis, & in ſimili conſcribendæ « Hiſtoriæ ſtudio verſatur, ingenio ſtiloque « non ineleganti, neque prorſus vaſto. *Hiſtoriam* « *edidit de Rebus Hiſpaniæ, ſancti Iſidori Chronico* « *inſerto*, unde opinio nata eſt primam ejus Operis « partem Iſidoro attribuentium. Præterea ſancti Iſidori « Vitam conſcripſit, & ſeparato volumine ipſius « Miracula, cujus voluminis pars altera in confutandis « Albigenſibus conſumitur. Hæc Mariana « loco citato. Hiſtoria autem Lucæ Tudenſis habetur in Collectaneo Hiſpaniæ illuſtratæ, & *contra Albigenſes libri tres* habentur in Bibliotheca Sanctorum Patrum variæ editionis Colonienſis, Pariſienſis, Lugdunenſis. Item Lucas, multis hortantibus, tum *ſancti Iſidori Vitam, tum Miracula* juſto volumine conſcripſit, monente præſertim

Berengariâ Reginâ Ferdinandi Regis cognomento ſancti ſancta Matre, cui ut obtemperaret, in priore etiam Opere laboraverat. Quo in Opere Diaconum ſe ipſe vocat in præfatione, his verbis: *nos verò ad libros Chronicorum à Doctore Hiſpaniarum Iſidoro editos, manum mittimus; ſecundo libro quoſdam alios Hiſpanorum Regum & aliorum quorundam ſeriem perſequendo, præcepto glorioſiſſimæ Hiſpaniarum Reginæ Berengariæ omni deſiderio deſiderantes fideliter ſatisfacere: ipſa enim mihi Lucæ indigno Diacono, ut hoc perficerem imperavit.* Poſteà verò Epiſcopum Tudenſem creatum fuiſſe in confeſſo eſt, atque in ea urbe ſepulchrum ejus monſtratur, *B. Petri Gonſalvi* ex Ordine Prædicatorum quem olim viventem coluerat, ſepulchro olim conjunctum; uti ipſe moriens teſtamento fieri mandaverat. Fuit etiam Roderico Semeno Toletano Archiepiſcopo fermè æqualis, Heliæ autem familiaris, ei qui à ſancto Franciſco inſtitutum Ordinem (eo abdicante ac concedente) gubernandum ſuſcepit. Nam quæ ab eo audiverat, ipſe commemorat, non abſque honoris præfatione. Sic ferè Mariana in ſuis Prolegomenis ad eundem Lucam Tudenſem. Habetur *Vita S. Iſidori Hiſpalenſis & Miraculorum ejus* apud Bollandiſtas ad diem 4 Aprilis, & ſæculo 2 SS. Ordinis Divi Benedicti. Hæc Aubertus Miræus paucis à me additis, in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 390 pag. 258.

RICHARDUS à ſancto Laurentio Canonicus & Archidiaconus Eccleſiæ Rothomagenſis, ſcripſit inſigne opus lib. 12 diſtinctum, egregium ſanè atque *omnimodas Beatæ Virginis Matris Dei Mariæ laudes* cumulatè continens. Hoc opus allegat

ſæpius cum inſigni encomio Aloyſius Novarinus *in Umbra Virginea*, impreſſa in fol. Turnoni anno 1640 apud Laurentium Durand. Qui tanto ſæpius ac liberius id facit, quòd aſſerat ſe primum habuiſſe notitiam hujus Scriptoris & Operis, cujus penes ſe Ms extabat. Impreſſum olim fuit, atque hujus impreſſi exemplar in Bibliotheca Franciſcanorum de Bernaïo in Normannia, ſub hoc titulo: ***Dominus Richardus à ſancto Laurentio qui ante* 400 *annos floruit, de laudibus Beatæ Virginis libri duodecim.*** Præfatio ad Lectorem hujus editionis, advertit eum etiam fuiſſe Beatæ Mariæ Rothomagenſis Pœnitentiarium, ſequentibus verbis: ***Richardus à ſancto Laurentio vivebat circa annum* 1230, *Pœnitentiarius Rothomagenſis.*** Legitur in Catalogo Decanorum Eccleſiæ Rothomagenſis circa idem tempus; unus Richardus Decanus adhuc vivens anno 1239, an idem ſit, affirmare nolim. In proceſſu verbali viſitationis ab Odone Clement Rothomagenſi Archiepiſcopo factæ, & ordinationum pro Reformatione Capituli Andelicenſis anno 1245, leguntur præſentes & teſtes Magiſtri *Richardus de ſancto Laurentio*, *Richardus de Salmonville*, *Robertus & Reginaldus* Canonici ejuſdem Eccleſiæ. Hoc autem Opus vel Anonymum inventum, vel avulſo primo folio ex veteri impreſſione de quâ ſuprà, placuit tandem Dominicanis ultimam editionem Operum Alberti Magni procurantibus, inſerere proprio ſenſu in dictam collectionem Operum Alberti. Hoc detexit poſt Novarinum expreſſè Labbeus tom. 1 *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 31, reſtituitque libros legitimo parenti Richardo à ſancto Laurentio. Hos eoſdem Laurentio adſcribit libros Theo-

phylus Raynaudus ejuſdem Societatis, *in Nomenclatore Mariano*, quos perpetuò citat: idémque Hyppolitus Maraccius, in Opere *De Scriptoribus Marianis*. Porro quam allegat loco citato Labbeus hujus operis editionem factam Duaci ex antiquis Mss. anno 1625, opinarer falli, (licèt non affirmem) nullamque aliam inveniri niſi veterem, quæ Duaci forſitan anno 1525 contigit. Hæc nos ex Hiſtoria Gallica Eccleſiæ Rothomagenſis lib. 2 cap. 23 pag. 283, quam edidit in 4° Pariſiis Franciſcus Pomerallius Benedictinus Monachus, congregationis ſancti Mauri in Gallia.

GUALTERUS CORNUTUS Simonis Cornuti Domini Villæ-Novæ prope Monaſteriolum oppidum filius, ex Decano Pariſienſi creatur Archiepiſcopus Senonenſis anno 1223, uti aſſerit Albericus in Chronico, & Guillelmus Brito Philippidos lib. 12. Aſſumitur autem à ſancto Ludovico cum Bernardo Epiſcopo Anicienſi & nonnullis Toparchis, ut in occurſum Spineæ Coronæ properaret, quæ Conſtantinopoli Venetiis oppignerata, tandem pecuniâ reſtitutâ Rege tam pretioſum donum acceptante redempta fuerat. Scripſit igitur *hanc Hiſtoriam Coronæ Spineæ D. N. Jeſu Chriſti*, ab urbe Conſtantinopoli in Galliam anno 1239 advenientem, impreſſam tom. 5 Hiſtoricorum Franciæ veterum, in collectaneo Andreæ Ducheſnii. Obiit anno 1241 die 20 Aprilis, conditus in Choro Metropolitanæ Eccleſiæ. Qui plura cupit, volvat Fratrum Sammarthanorum Galliam Chriſtianam tom. 1 pag. 637, ubi inſigne ejus elogium inveniet, cum Epitaphio quod ejus lapidi ſepulchrali adſcriptum eſt.

ALBERICUS Monachus Ordinis Ciſtercienſis

in Cœnobio Trium fontium, ſcripſit *Chronicon*, quod in geſtis anni 1241 deſinit, quod brevì edendum ſperabat Aubertus Miræus in Auctario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 403 pag. 261, ab Andræa Ducheſnio, cum Hiſtoria Epiſcoporum Virdunenſium & Abbatum ſancti Vitoni conſcriptâ à Laurentio Monacho, & aliis id genus monumentis antiquis. Fefellit ſpem Auberti Miræi ſeries temporum, nam Hiſtoriâ Laurentii Monachi de Virdunenſibus Epiſcopis impreſſâ in Spicilegio Lucæ Dacherii tom. 12: remanſit hucuſque in tenebris & pulveribus Bibliothecarum Chronicon Alberici, quod tamen extat Ms. in Bibliotheca Pariſienſi Regia cod. 5162 incipiens ab his, *Anni 1646 qui ſunt à creatione Adæ uſque &c:* in Colbertina, & Claromontana Soc. Jeſu, ubi Philippus Labbeus habebat illud editioni paratum.

RICERUS natione Italus, ex Marchia oriundus, unus ex ſancti Franciſci Sociis, brevi tractatu explicuit, *quomodo homo poſſit citò pervenire ad agnitionem veritatis*. Extat Lovanii 1554 editus, cum aliis ejuſdem argumenti.

ÆGIDIUS ASSISIAS, unus ex primis Fratribus Ordinis Minorum, ſancti Franciſci ſimiliter Socius, ſcripſit *verba Aurea* Antuerpiæ 1534 excuſa & alibi: cujus plura opera recenſet Rodulfus lib. 1 Hiſtoriæ Seraphicæ, quæ nondum edita ſunt. Quidquid autem illius eſt editum, habetur cum Ægidii vitâ apud Bollandiſtas ad diem 23 Aprilis. Obiit anno 1262 die prædicta, de quo plurima Bollandiſtæ citati ad diem præfatam.

ALEXANDER HALENSIS Anglus ſic cognominatus ab *Hales* Monaſterio Comitatus Claudio-

Ceſtrenſis ſeu Cloceſtriæ, ubi in juventute evaſit omnium humanarum ac divinarum ſcientiarum præſidiis inſtructus. Claruit autem ſucceſſu temporum in celeberrima Academia Pariſienſi circa annum 1230, unde poſtea calcatis omnibus ob Chriſtum, ſpretis ſæculi ſpebus ac vanitatibus, tranſiit ad Ordinem pauperum Fratrum Minorum, quem tunc temporis eximia ſanctitas venerabilem orbi ac omnibus Occidentalibus cariſſimum effecerat. Hic primus Ordinis Minorum Doctor, ſi credimus Labbeo in Opere *De Scriptoribus Eccleſiaſticis Bellarminianis* tom. 1 pag. 36, ubi de ipſo parcè ſatis agit, quanquam paucis multa contineat: ac juxta eundem ibidem & Lucam Vvaddingum in Bibliotheca Fratrum Minorum pag. 8 ac tom. 1 Annalium ad annum 1245, *Sanctorum Bonaventuræ & Thomæ Aquinatis in Theologicis Præceptor*, dictus *Doctor irrefragabilis & fons vitæ*. Hoc *Myſterium*, ſeu *Magiſterium* ſanctorum Bonaventuræ ac Thomæ Aquinatis, clamitant omnes Franciſcani, negantibus protervè, immò rationabiliter etiam Dominicanis, de quibus nos poſtea. Agunt autem de Scriptis Alexandri Halenſis citati Labbeus ac Bellarminus, quibus addere pauca Halenſem commendantia non otioſum, nec forſitan injucundum fuerit. Itaque præter recenſita à Bellarmino & Labbeo ſcripſit *in Evangelia libros quatuor*, qui habentur Mss. in Bibliotheca Ambroſiana Mediolani. Convenit Poſſevinus, dum ſcribit ſe vidiſſe Romæ apud Cardinalem Sarnanum, hujus Auctoris tomos quatuor Mss. *in D. Marcum*, *in Lucam*, *& in omnes D. Pauli Epiſtolas*, quorum exemplar in prædicta Bibliotheca Ambroſiana.

Commentarii autem *in omnes D. Pauli Apoſtoli Epiſtolas*, extant etiam partim manuſcripti Oxonii in Bibliotheca publica. •

Scripſit etiam Commentarios, *in Iſaïam, in Jeremiam, in Ezechielem, in Danielem & in duodecim Prophetas Minores*, quos adſervat Mss. Bibliotheca Ambroſiana Mediolanenſis: aſſervat & Gallia noſtra cod. 429 clariſſimæ Bibliothecæ Colberrinæ, ut conſtat ex illius Caralogo. Quod verò ſpectat *ad Deſtructorium vitiorum*, quod Alexandro Halenſi nonnulli tribuunt: Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro* verbo, *Alexander Anglus*, & verbo *Alexander Halenſis*, ſubdubitare videtur, an hujus ſit illud doctum & proficuum opus, quod *Deſtructorium vitiorum* nuncupatur. Et quidem Pitſæus in Appendice Scriprorum Angliæ, illud attribuit Alexandro Anglo, quod ait prodiiſſe Venetiis anno 1582. Sed impreſſum pariter Nurembergæ anno 1496 in folio apud Antonium Koberger, ſub cujus finem impreſſionis ait, opus compoſitum fuiſſe à quodam Fabri Lignarii filio, qui ob humilitatem voluerit reticere nomen ſuum. Unde Alexandri Halenſis ligitimus eſſe partus non videtur, neque certò ſcias cui ſit adſcribendum. Hæc Vvaddingus in Bibliotheca Minorum. At meo quidem ſenſu argumentum ejuſmodi valde infirmum eſt, quaſi Alexander Halenſis non potuerit eſſe hujus Fabri Lignarii filius; vel quorquor docti hoc tempore Franciſcanam profeſſi paupertatem, fuerint aut Nobilium aut Principum filii? Summa iſta deſtructoria vitiorum, alludit rectè, cum ſumma de virtutibus, quam dictus Halenſis compoſuit.

Jam veniamus ad *Myſterium* & *Magiſte-*

rium ſimul ſanctorum Bonaventuræ, & Thomæ Aquinatis, quod competere Alexandro Halenſi ſcribunt Lucas Vvaddingus tam in ſuis Annalibus Ordinis Fratrum Minorum tom. 1 anno 1245, quam in Bibliotheca Scriptorum ejuſdem Ordinis pag. 8 & 9: Labbeus in Opere *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* tom. 1 pag. 36: atque cum eis multi. Probant aſſertionem ſuam iſti, vel hujus ſententiæ Auctores; maximè ex Epitaphio, quod hodie legitur in Conventu Minoritarum Pariſienſium ad tumulum Alexandri Halenſis, ubi dicitur Magiſter ſanctorum Bonaventuræ & Thomæ Aquinatis. Scripſit nuperrimè de hoc argumento doctam Diſſertationem in contrarium Natalis Alexander Ord. Fratrum Prædicatorum, editam in 8° apud Antonium Dezallier anno 1680 viâ Jacobæâ ſub ſigno Coronæ Aureæ, ubi meo quidem ſenſu rectè probat Alexandrum Halenſem mortuum anno 1245 nunquam fuiſſe Magiſtrum ſancti Thomæ Aquinatis qui anno circiter 1243 dabat primam Operam Theologicis ſtudiis Coloniæ Agrippinæ ſub Alberto Magno: atque ex ratione Chronologica, evincit metam hanc fabulam à Franciſcanis ad majorem Halenſi conciliandum honorem, gratis compoſitam. Longè tamen inſigniorem diſſertationem obtuliſſet Alexander, ſi rationi quam habet, modeſtiam atque humilitatem aptaſſet. Vidi enim unum ac plures viros doctos & graves, Alexandro amicos, ſed militarem hanc (inquiebant) ſcribendi rationem improbantes, appellanteſque diſſertationem iſtam *Dicterium ac perpetuam in Franciſcanos ironiam*: Ita compertum, ut nullus omnibus placere poſſit. Quantùm autem ad Epitaphium quod hodie

legitur Alexandri Halenſis, contendit Alexander Dominicanus *venerabile illud Antiquitatis monumentum*, anno 1628 non eſſe vetuſtius, quò à Fratre Benigno Genuenſi, Ordinis Fratrum Minorum Generali Miniſtro poſitum eſt. Ita Natalis Alexander Diſſertationis ſuæ pag. 68, ubi multa acerba in Franciſcanos projicit, quibus ſuperſedeo referendis. Unum dicam, ſimpliciter & abſque amplexu partium, audax eſſe facinus ejuſmodi modernorum antiqua Epitaphia ſupprimentium, ut novitates ſuas intrudant: longeque venerabiliorem eſſe antiquitatem, etiam minùs eloquentem; quàm comptam, prurientemque auribus novitatem. Cœterum Epitaphium vetus Leoninis verſibus editum, & Alexandri Halenſis tumulo ſtatim ab ejus obitu inſcriptum, non narrat Halenſem Alexandrum fuiſſe præceptorem ſancti Thomæ Aquinatis. Nam priſca ſimplicitate conſpicui Fratres Franciſcani hujus ſæculi, quam à Seraphico Patre Franciſco hæreditario jure hauſerant, ducebant religioni non ornare falſis honoribus, Doctorem veris titulis inſignitum. Sic porro habet antiquum iſtud à Vvaddingo relatum in Annales Franciſcanos Epitaphium, & in ſuam etiam Bibliothecam Ordinis Minoritarum fol. 9.

Inſcriptio vetuſta ſepulchri Alexandri Halenſis:

Clauditur hoc Saxo famam ſortitus abundè
Gloria Doctorum, decus & flos Philoſophorum,
Auctor Scriptorum vir Alexander variorum.
Norma modernorum, fons veri, Lux aliorum;

Inclitus Anglorum fuit Archilevita, ſed horum
Scriptor Clerorum, Frater Collega Minorum
Factus Egenorum; ſed Doctor primus eorum.

Et ibidem:

Si quis honos meritis, ſi qui virtute colantur,
Hunc animo præfer; hunc venerare Patrem:
Nec ſorde & culpâ, pigriter per otia deſis
Nanciſci ſtudio, quæ Minor iſte refert.

Advertit præterea Natalis Alexander in citatâ Diſſertatione pag. 89 *Commentarium in 4 Sententiarum libros* quem Auctor Anonymus *Firmamenti trium Ordinum*, & Lucas Vvadingus in Bibliotheca *Scriptorum Ordinis Minorum* tribuunt Alexandro Halenſi, tanquam *à Summa* diverſum; eſſe idem omnino Opus cum *Summa*. Quod probant (inquit) invictè manuſcripta duo Bibliothecæ Victorinæ Pariſienſis, quorum alterum *textum Magiſtri Sententiarum* cum Summa Alexandri Halenſis exhibet: Ad calcem verò ſummæ iſtius Ms. hæc leguntur, *Tabula hic contentorum: Primus liber Sententiarum, ſive Summa Theologiæ Domini Alexandri de Halis, in cujus foliis ſequentibus hæc habentur, &c.* Quæſtiones percenſet hic Index, quæ prima & ſecunda parte Summæ continentur. Tertia verò parte hæc leguntur: *Tertius liber Sententiarum, ſeu Summa Theologiæ, quem compoſuit Magiſter Alexander de Halis, in cujus libri foliis ſequentibus hæc habentur, &c.* Commentarios itaque in quatuor libros Sententiarum, Lugduni, ut refert Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, ſub nomine Alexandri Halenſis

lenſis anno milleſimo quingenteſimo decimo quinto excuſos, alterius Auctoris fœtum eſſe compertum eſt. Non neſcio Pitſeum teſtari Ms. in 4 libros Sententiarum Alexandri Halenſis Commentarium in Collegio Cantabrigienſi ſancti Petri aſſervari: ſed ſi accuratiùs illum inſpexiſſet expendiſſetque, commentarium illum Summam ipſam eſſe textui Magiſtri Sententiarum adjunctam, facilè animadvertiſſet. Hæc Natalis Alexander, digna notatu.

Obiit Alexander Halenſis anno 1245, ſepultus Pariſiis in magno Conventu ſui Ordinis in Eccleſia ex oppoſito Crucifixi, cui appoſitum eſt Epitaphium de quo ſupra. Atque ut opinor, tranſlatum poſtea ſepulchrum in Capitulum Fratrum, utcunque à terra elevatum, cum Epitaphio recenti quod anno 1628 cum lapide novo ſepulchrali appoſitum fuit, mandante F. Benigno Genuenſi Ordinis Fratrum Minorum Generali. Qui plura vult, adeat citatos Poſſevinum *in Apparatu Sacro*, Bellarminum *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* ad annum 1245, Vvaddingum *in Annalibus* & *Bibliotheca* Ordinis Fratrum Minorum, Hiſtoriam Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIII, & alios.

GODEFRIDUS Monachus ſancti Pantaleonis Colonienſis Ordinis Divi Benedicti, ſcripſit *Chronicon* quod incipit ab anno 1162 uſque ad annum 1237, quod Marquardus Freherus edidit in ſuo Collectaneo veterum Hiſtoriæ Germanicæ Scriptorum tom. 1 pag. 239 editionis Francofurti 1600 & ſeqq. Claruit anno 1240 ſub Frederico II & aliis Imperatoribus.

JACOBUS DE VITRIACO Epiſcopus Acco-

nenſis & S. R. E. Cardinalis, de quo Bellarminus & Labbeus in libro De Scriptoribus Eccleſiaſticis. His addo quantùm *ad Sermones Jacobi Vitriacenſis* impreſſos in folio anno 1575 Antuerpiæ apud Viduam & hæredes Joannis Steltii, eſſe tantùm impreſſas eorum quatuor partes, quæ ſpectant ad Sermones de tempore; ſed *quintam partem quæ de ſanctis eſt, & ſextam quæ de variis hominum ſtatibus*, cum aliis etiam partibus haberi Mss. ſex vol. in folio, in Bibliotheca Alnenſi Ordinis Ciſtercienſis Epiſcopatus Cameracenſis, in Dominio tamen Leodienſi temporali, ubi eas vidi ac tenui. De aliis eorumdem Sermonum Mss. Codd. agit Antonius Poſſevinus in Apparatus Sacri Appendice, verbo *Jacobus Vitriacenſis*, ad calcem tomi primi. Ejuſdem inſignis Epiſtolæ ſcripta anno 1219 ad Papam Honorium tertium tom. 8 Spicilegii pag. 373. Obiit Jacobus anno 1244 die 30 Aprilis, cujus oſſa & cineres relata ad Abbatiam Oigniacenſem, & condita in ſepulchro, quod ibi magnificè extructum fuit.

RODERICUS SEMENUS vel XEMENUS Patriâ Navarrus ſeu Vaſco, anno 1208 Epiſcopus Toletanus eſt electus. Anno proximè ſequenti ejus hortatu, publicum Sapientiæ Gymnaſium ab Alfonſo Rege, Palentiæ eſt conſtitutum, ad Juventutem Litteris & humanitate informandam, artium Profeſſoribus Galliâ atque Italiâ convocatis: quæ Academia inde poſteà Salmanticam à Ferdinando Alfonſi nepote anno 1239 tranſlata eſt. Scripſit *Hiſtoriam Hiſpaniæ libris IX*, non omnino inelegantibus, quam habes in Collectaneo Hiſpaniæ Illuſtratæ, cum Notis Andreæ Schotti Societatis Jeſu. Anno demum 1245 vi-

vere deſiit, Hortæ quæ eſt Monachorum Ord. Ciſtercienſis Cœnobium in Aragoniæ finibus, honorificè conditus: ubi ad aram maximam Cippus monſtratur, cùm inſcriptione hac: *Mater Navarra, Nutrix Caſtella, Schola Pariſius, Sedes Toletum, Hortus Mauſoleum, Requies Cœlum.* Semper in Hiſpania vivet Auctoritas Roderici, memoria vigebit, cujus defuncti Manibus in pluribus maximi Templi Toletani Sacellis ad hanc diem parentatur; aliquot Sacerdotiis ejus juſſu atque impenſâ, eam ob cauſam conſtitutis. Plura in laudem ejus Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 392 pag. 259, à quo hæc accepimus per compendium: Andræas Schottus qui ejus Hiſtoriam evulgavit, & alii omnes qui ſcripſerunt de rebus Eccleſiaſticis Hiſpaniarum.

JOANNES SEMECA Teutonicus, poſtea Præpoſitus Eccleſiæ Halberſtatenſis, dicitur à ſancto Antonino in Summa, *Auctor Gloſſæ Communis in Decretum Gratiani*, ſæpius cum Gratiani Decreto impreſſæ. Obiit anno 1245, ut conſtat ex inſcriptione tumuli.

ALBERTANUS Brixienſis Cauſidicus, de ore ſanctæ Agathæ, Capitaneus Gavardi, (inquit Ms. Codex ejuſdem cum illo ætatis) qui conjectus eſt in carcerem à Friderico II. Imperatore, quando capta eſt Brixia quam deffendebat ad communem utilitatem patriæ, clarebat his temporibus. Scripſit *librum De Dilectione Dei & proximi & aliarum rerum de formula vitæ* anno 1238, ad Vincentium filium ſuum, quem in Mſs. tripartitum vidi. Item *librum De Conſolatione & Conſilio*, anno 1246 quando carcere detinebatur ad Joannem

filium ſuum, capita 35 continentem. Denique brevem *librum De Doctrina loquendi & tacendi* ad Stephanum filium ſuum, ſex tantùm capitibus comprehenſum. Hæc omnia vidi Mss. in Bibliotheca Dunenſi Ord. Ciſtercienſis Brugis in Flandria, in Parchenſi Abbatia prope Lovanium Ord. Præmonſtratenſis, in Valle ſancti Martini Lovanii, & in Bibliotheca Canonicorum Regularium Tungrenſium, demùm Oxonii in Anglia in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 161. Sed tandem inveni ac vidi impreſſos eſſe hos libros in 4° Cuneii (vulgò Coni) apud Pedemontanos per Magiſtrum Viotum De Dulcis anno 1507 die 4 Decembris. Sunt cum multis præli mendis, quæ facilè emendarentur impreſſione iteratâ, cujus unum exemplar vidi in Bibliotheca Domni-Martini Ord. Præmonſtratenſis in Arteſia, dum illic anno 1680 excuterem cartas & antiquitates hujus Abbatiæ.

ÆGIDIUS Aureæ-Vallis Ordinis Ciſtercienſis in Ducatu Luxemburgenſi Monachus, ſcribebat anno 1246 *Hiſtoriam ſuam de Epiſcopis Leodienſibus*, quam evulgavit anno 1613 Leodii Joannes Chapeaville, cum aliis ejuſdem materiæ Scriptoribus.

GUILLELMUS Monachus ſancti Martini Tornacenſis Ordinis D. Benedicti, claruit circa annum 1246 ſcribens *Collectaneum Præclari Ordinis libris X. ex Scriptis Divi Bernardi Abbatis Claræ-Vallis*, quod inſcripſit *Bernardinum* ſeu *flores ex operibus Divi Bernardi*, cujus Prologus incipit: *Cum non eſſem alicui exercitio magnopere occupatus, &c.* Incipit liber primus, *Quid eſt Deus?* De quo Joannes Mabillon tom. 1 Analect. pag. 319, ubi

citat Codicem Ms. Bibliothecæ Ciſtercienſis, ſed impreſſum eſt abſque nomine Auctoris ſub titulo Florum Divi Bernardi anno 1556 Lugduni apud Benedictum Rigaudum & Joannem Sangrinum in parvo 8°. Hoc opus fuit etiam editum olim in parvo 4° pulcherimo caractere & nitido, Pariſiis anno 1499 apud Philippum Pigouchet, cujus unum exemplar penes me eſt.

CONRADUS MOGUNTINUS, cognitus ſub nomine Conradi Epiſcopi, floruit anno 1240 & ultrà ſub medium ſæculi XIII, qui nunquam Moguntinenſis Archiepiſcopus fuit, ſed ſuccurſarius tantùm ac ſuppleturus vices Archiepiſcopi abſentis, vel nolentis fungi ſuis functionibus. Hic ſcripſit *Chronicon Rerum Moguntinarum* ab anno 1140 ad 1250, quod anno 1535 ab Hervagio primùm evulgatum eſt, tum impreſſum etiam anno 1569 Baſileæ, immiſſumque poſteà à Chriſtiano Urſtitio in ſuum volumen Hiſtoricorum Germaniæ pag. 567, editum Francofurti anno 1585 Vvechelianis typis. Ejuſdem *Chronicon vetus* cum Hiſtoricis Germanicis ex Bibliotheca Juſti Reuberi editis in fol. Francofurti anno 1584 iiſdem typis. De Conrado iſto Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 378 pag. 254 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, quem vult fuiſſe Archiepiſcopum Moguntinum ac mortuum Patavii in Bavaria anno 12‹ 5. Sed abſurdè fallitur Aubertus Miræus in parte iſta, quamvis enim admittam cum Sammarthanis ac Miræo, fuiſſe Conradum quemdam Archiepiſcopum Moguntinum, qui mortuus ſit vel ex Miræo anno 1205, vel ex Sammarthanis anno 1202, quod ipſi optimè probant: attamen Conradus iſte hoc anno mortuus, non potuit ſcri-

bere res Moguntinas uſque ad annum 1250, ſicut ſcripſit Conradus de quo loquimur. Niſi velit Miræus ſuum Conradum fuiſſe Prophetam, qui ſcripſerit aut præſcripſerit res futuras annorum quinquaginta poſt mortem ſuam: quod quàm lepidum ſit cordato viro, judicent Lectores benevoli. Diſtinguendus eſt igitur Conradus iſte Suffraganeus vel Chorepiſcopus Moguntinus, qui res Moguntinas ſcripſit uſque ad annum 1250, à Conrado verè Archiepiſcopo Moguntino qui mortuus eſt anno 1202, de quo videndi Sammarthani tom. 1 Galliæ Chriſtianæ pag. 355 & 356 in Archiepiſcopis Moguntinis.

GUILLELMUS Patriâ Arvernus, Theologus & Philoſophus inſignis, vir admodum pius, ad Epiſcopalem Sedem Pariſienſem electus anno 1228, damnavit anno 1240 articulos Theologorum quoſdam Catholicæ fidei non conformes, vixit uſque ad tertium Kalendas Apriles, mortuus feriâ tertiâ Majoris Hebdomadæ anni 1248 more Gallicano, aut 1249 more Romano, conditus in Eccleſia ſancti Victoris Pariſienſis cum Epitaphio tetraſtico. Scripſit multa de quibus Bellarminus & Labbeus ex editione Venetâ anni 1591, ſed emerſit nupertimè nova editio, curâ Domini Bartholomæi Ferronii Canonici Carnotenſis & Theologi Sorbonici, Aureliæ anno 1674 duobus tomis in folio, quæ venditur Pariſiis apud Ludovicum Billaine in Aula Palatii. His autem quæ jam impreſſa erant, addidit Ferronius aliquot inſignes Tractatus, nempe *De Trinitate & Attributis divinis*. Item *De anima*. Item *Supplementum novi Tractatus de Pœnitentia*. Item *Tractatus duos De Pluralitate & Collatione Beneficiorum Eccleſiaſti-*

eorum: Quos omnes conſtat eſſe genuina Opera dicti Guillelmi Arverni, Pariſienſis Epiſcopi ex fide Mss. Codicum. Addidit idem Ferronius *Opus ingens Sermonum de tempore & de Sanctis*, quos jam excuſos ſcimus Pariſiis anno 1638 in folio ex fide Ms. Codicis Bibliothecæ Cœleſtinorum Pariſienſium. Opinatus ſum olim hos Sermones ſpectare ad Guillelmum Peraldum quem Lugdunenſem vocant, & non ad Pariſienſem, ac fefelliſſe Ms. Codicem Cœleſtinorum Pariſienſium. Hi igitur ſpectare mihi videbantur ad Guillelmum Peraldum Ord. Fratrum Prædicatorum, 1°. Quòd omnes qui agunt de Operibus Guillelmi Lugdunenſis, recenſeant hos Sermones, qui fuerunt ſemel & iterùm in Gallia impreſſi ſub ejus nomine, antequam prodirent ſub nomine Guillelmi Pariſienſis. 2°. Vidi Sermonum iſtorum exemplar Ms. in Bibliotheca Cuiſſiacenſi Ord. Præmonſtratenſis ſub nomine Guillelmi Lugdunenſis, quod eſt ejuſdem cùm auctore temporis. 3°. Guillelmus quidam Pariſienſis Dominicanus, cujus edita poſtilla in Epiſtolas & Evangelia totius anni, Pariſiis anno 1509 & Argentorati annis 1513 & 1521, his Sermonibus utitur ſub nomine Guillelmi Lugdunenſis, qui nullum excerpit Scriptorem Nicolao Lyrano recentiorem. Variant autem maximè impreſſiones veteres iſtorum Sermonum. Nam ut jam dixi, impreſſi ſunt Pariſiis anno 1638 in folio & Tubingæ anno 1499 in 4°, ſub nomine Guillelmi Epiſcopi Pariſienſis. At è contrario ſub nomine Guillelmi Peraldi Lugdunenſis Epiſcopi, ex editione Pariſienſi anno 1494, apud Udalricum Gering & Beroldum Rembold in 8°, & Lugduni anno 1567 in 8°; demum Coloniæ anno

1619 in 4°. Sunt itaque editiones oppoſitæ, & aliqui Codices Mss. aliis Codicibus, ut allegatus Cuiſſiacenſis Cœleſtiniano Pariſienſi: ſed quod me movet contra primam opinionem, ut hos opiner jam pertinere ad Guillelmum Arvernum Pariſienſem Epiſcopum, illud magna multitudo Mss. Codicum ejuſmodi Sermonum extantium in diverſis Angliæ Bibliothecis, qui omnes uniformiter inſcribuntur vel *Guillelmi Pariſienſis* vel *Pariſienſis* ſimpliciter, nomine Guillelmi ſuppreſſo. Ita Oxonii in Bibliothecis Collegii novi cod. 255, Magdalenenſi codd. 30, 31, 32, 34, 56, Mertonenſi cod. 135, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 111. Nec omnia etiam vidit Ferronius, nec habuit in impreſſione ſuâ, quæ ſpectant ad Guillelmum Pariſienſem. Si enim ingreſſus fuiſſet non ignobilem Bibliothecam Longipontis in Sueſſionenſi Epiſcopio, vidiſſet inſigne volumen in folio, ſub nomine Guillelmi Pariſienſis; continens *Commentaria in Cantica Canticorum & in Eccleſiaſtem*, de quibus loquitur Sixtus Senenſis in ſua Bibliotheca. Sic autem volumen incipit, *incipit inſignis expoſitio Magiſtri Guillermi Pariſienſis Epiſcopi ſuper Cantica Canticorum. Liber Canticorum qui & Canticum amoris, & Siraſirim Hebraicè, id eſt Cantica Canticorum dicitur, &c.* Item, *Incipit expoſitio Magiſtri Guillermi Epiſcopi Pariſienſis ſuper Eccleſiaſtem. Ecce inquit Salomon Proverb. 22 deſcripſi tibi doctrinam tripliciter, &c.* Scripſit etiam *Tractatum contra Exemptiones* Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 238, & in Mertonenſi cod. 261. Vidimus etiam in aliquibus Bibliothecis *Commentarium in Matthæi Evangelium*, Ms. ſub nomine noſtri Guillermi Pariſienſis, ad quem ſpectare etiam ex ſtilo co-

gnoſcitur. Suſpicionem ergo vel certitudinem injicit, eſſe Guillelmi Pariſienſis eam de qua agimus explanationem in Matthæum : 1°. Quòd in ea Auctor cap. 6 ad ea verba : *Sed libera nos à malo*, ita ſcribat. *Homo qui vult aſcendere in cælum, videns quia non poteſt aliter aſcendere, niſi à malis hujus mundi liberetur; clamat : libera nos à malo, id eſt, à peccato originali & actuali & à deſiderio hujus mundi, ut & temporalia & meipſum abjicere queam, & fiam pauper ſpiritu : quod totum fit per ſpiritum timoris, ſicut ſuperiùs expoſitum eſt pleniùs in Tractatu Virtutum.* Hoc autem, in Tractatu Guillelmi Pariſienſis *De Virtutibus* legitur aliquoties, ſaltem quoad ſubſtantiam. 2°. Idem lib. *De Moribus* cap. 10 ipſo initio capitis videtur allegare ſeu remittere ad ſuum quemdam Commentarium in Matthæum. 3°. Denique eum ſcripſiſſe in Matthæum volunt indices omnes apud Trithemium & Poſſevinum. Sed quia in omnibus editionibus hujus Commentarii *in Matthæum* qui ſancti Anſelmi Operibus attexitur, Theophilus Raynaudus Soc. Jeſu Theologus advertit deſiderari præfationem inſignem ejuſdem Commentarii, quam habet Codex Ms. Bibliothecæ Collegii Soc. Jeſu Lugdunenſis : hanc uti non ingratum Embolum repræſentavit ad calcem ſuæ editionis novæ Operum ſancti Anſelmi Cantuarienſis Archiepiſcopi pag. 457, Lugduni in folio anno 1630 apud Laurentium Durandum. Hæc in gratiam Guillelmi Pariſienſis dicta ſunto; ut unicuique proprium reddatur. Qui plura cupit, adeat Bellarminum & Labbeum in libro ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, quorum omiſſiones hic tantùm ſupplemus : Fratres Sammarthanos in Gallia Chriſtiana tom. 1 pag. 444, ubi de Epiſcopis

Pariſienſibus, Hiſtoriam Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIII.

ROBERTUS CAPITO, Anglicè Groſtheads, Gallicè Groſſeteſte, præſtantiſſimus ſæculi ſui Theologus ac nobilis Scriptor, dudum in Academia Pariſienſi operam Litteris dedit, in qua inſignis Philoſophus ac Theologus extitit. Reverſus in patriam, Leiceſtrenſis primùm Archidiaconus, dein anno 1235 Hugoni de Velles Lincolnienſi Epiſcopo ſucceſſit. Anno 1242 vertit ex Hebræo in Latinum *Teſtamentum 12 Prophetarum*, Opus quod Judæi húcuſque magnâ ſedulitate & invidia abſconderant, ut habet Matthæus Pariſienſis ad hunc annum. Impreſſum inter Orthodoxographos in folio Baſileæ anno 1569 apud Henricum Petri, & in Micropresbytero, ſeu veterum quorundam Theologorum Elencho, ibidem in folio anno 1550 apud eundem. Item Ms. in Bibliotheca Colbertina ex Ms. Cod. Thuaneo. Venit autem in offenſam Innocentii Papæ IV. ut tradit Henricus de Knigton lib. 2 *De Eventibus Angliæ* ad annum 1253, eò quòd Papa Nepotulo ſuo puero contuliſſet Canonicatum cum Præbendâ proximè vacatura in Eccleſia Lincolnienſi, quem Robertus admittere noluit, reſcribens Papæ ſe nec velle nec debere tales admittere ad animarũm curas, qui ſeipſos neſcirent nec poſſent regere. Epiſtola ad Innocentium IV. ſic incipit, *Dominus noſter Jeſus Chriſtus, &c.* quam refert Matthæus Pariſienſis ad annum 1253. Scripſit plurima Robertus quorum pauca ſatis in comparatione Mss. reſtantium in Bibliothecis Anglicis, impreſſa ſunt. Ex impreſſis *Commentarius in libros Poſteriorum Ariſtotelis*, editus Venetiis anno 1504 & 1537 ibid. ex editione Pamphili Montii. *Com-*

pend'um Sphæræ mundi, Venetiis anno 1508; opuſcula plura ibidem edita anno 1514. Obiit autem Robertus Capito anno 1253 in nocte ſancti Dionyſii, apud Bugedonum manerium ſuum. Jam ad Opera ejus Mss. veniamus.

Summa Philoſophiæ Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 92.

Commentarius in libros Poſteriorum Ariſtotelis, Ms. Oxonii in Collegio novo cod. 245.

In libros Phyſicorum, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 105, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Petri cod. 43.

Commentarius in Catonem, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 25.

De Prognoſticationibus Aeris, Cantabrigiæ in Bibliotheca ſancti Benedicti cod. 194 & in privata Gualteri Copi cod. 7.

De Articulis fidei & fide Catholica, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 176.

De Confeſſione, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 14, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 133, & in Collegio ſancti Benedicti cod. 207.

De Ceſſatione Legalium, Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 159, Mertonenſi 160, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 36, & privatim in Bibliotheca Lumleii cod. 285.

De Conjugio, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 133.

Computus Eccleſiaſticus, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca ſancti Benedicti cod. 123, & in Archivis Collegii Caii cod. 122.

De Cura Paſtorali, Ms. Oxonii in Bibliotheca Exonienſi cod. 24, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 227.

De decem Præceptis, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincol cod. 14 & 38, Exonienſi cod. 24, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica codd. 118, 137 & 200, in Penbrochiana cod. 175.

Moralitates ſuper 4 *Evangelia*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolana cod. 34, ſanctæ Trinitatis cod 15, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 26.

De pœnis Purgatorii, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 26.

De Pœnitentia, Ms. ibidem cod. 118.

Scala Voluptatis, Ms. ibidem cod. 130.

Summa Juſtitiæ, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 14, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod 57, & Domus ſancti Petri cod. 89, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 183 & 262.

Templum Domini, Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 33 & 160, Canrabrigiæ in Bibliorheca publica cod. 118 & 135, Penbrochiana cod. 59 & 123, & privatim in Bibliotheca Lumleii cod. 183.

Teſtamentum 12 *Patriarcharum*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 243, in Collegio ſancti Benedicti cod. 122, in Penbrochiana cod. 123, privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 208, & Gualteri Copi Armigeri cod. 153.

De Triplici gratia & Juſtificatione, Ms. Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 151.

De Veritate Chriſti, Oxonii in Bibliotheca Collegii Lincolnienſis cod. 19.

De lingua & corde moraliter, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 281, Lincolnienſi cod, 12 & 14, Magdalenenſi cod. 19, Cantabri-

giæ in Bibliotheca publica cod. 57 & Penbrochiana cod. 116.

De oculo moraliter, Mss. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 186, Magdalenenſi codd. 58, 69 & 160, Balliolenſi cod. 235, Mertonenſi codd. 158, 160, 161 & 273. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 123, & privatim in Bibliotheca clariſſimi viri Baronis Lumleii cod. 183.

De venenis moraliter, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260, Magdalenenſi codd. 50 & 160, Mertonenſi cod. 160, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 137 & Penbrochiana cod. 106.

Ejuſdem varii Tractatus, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 92.

Ejuſdem dicta, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260, Lincolnienſi cod. 12, Exonienſi cod. 24, Magdalenenſi cod. 157, Mertonenſi cod. 151, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 52, in Collegio ſancti Benedicti cod. 207, Domus ſancti Petri cod. 97 & Penbrochiana cod. 59.

Poſitio Domini Lincolnienſis contra Papam, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260, Mertonenſi cod. 68, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 207 & 250.

Sermones, Mss. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 186, in Lincolnienſi cod. 12, Mertonenſi cod. 232.

Epiſtolæ, Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. ultimo, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti codd. 227 & 386. Item *Epiſtola ad Conventum Miſſenden pro Abbate eligendo*, Ms.

Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 232.

Epiſtola & quædam excerpta ex dictis ejus, Mſ. privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 285.

Denique *Vita Guillelmi Capitonis*, Mſ. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 260.

Quicunque plura cupit de doctrina & virtute hujus Guillelmi, legat Hiſtoriam Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIII, ubi multa & præclara leget, quæ virum hunc intrepidum commendabunt in ſæculum ſæculi; ante Deum & homines.

1250. REINERUS Sacconus Placentinus, Theologus Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit anno 1254, ut teſtatur Antonius Senenſis in ſua Bibliotheca ejuſdem Ordinis, & ſcripſit *librum contra Vualdenſes Hæreticos*, quem integrè Jacobus Gretſerus ex Mſ. Codice primùm eruit, & cum aliis ejuſdem argumenti anno 1614 Ingolſtadii in 4° edidit. Scripſerunt autem adverſùs eoſdem Vualdenſes *Eberardus Bethunienſis* ab Henrico Gandavenſi cap. 60 memoratus, *Bernardus* Abbas Fontis-Calidi Ordinis Præmonſtratenſis & *Hermengardus*, quos idem qui ſuprà Gretzerus edidit, unde poſteà tranſierunt in Bibliothecam ſanctorum Patrum editionis Colonienſis anni 1618 & Lugdunenſis 1677. Incertum, quonam anno præciſè floruerint aut vixerint, ſed ab anno circiter 1220 ad 1260, nec mihi aliud reſcire licuit.

JORDANUS de Saxonia ſecundus Generalis Præpoſitus Ordinis Fratrum Prædicatorum, ſucceſſit ſancto Dominico anno 1221 in Regimine Ordinis, quem ſanctis moribus atque Inſtitutis illuſtravit. Scripſit Librum *De Origine ſui Ordinis*, impreſ-

ſum Romæ anno 1587 cum Notis Antonii Maffæi Salernitani. Itemque *Hiſtoriam tranſlationis Corporis ſancti Dominici*, quam inſeruit ſuis Annalibus Abraham Bzovius Dominicanus anno 1233 num. 5. Hic cautè diſtinguendus eſt ab altero Jordano de Quedelingeburg etiam Saxone, ſed Auguſtiniano Eremitâ, de quo nos loquemur poſteà. Leander Albertus ſcripſit hujus Jordani Vitam quam retulit Surius ad diem 13 Februarii, ſed conſule S. Antoninum tit. 23, Jacobum Bergomenſem in Supplemento Chronicorum, Ferdinandum in Hiſtoria FF. Prædicatorum centuria 1, Bzovium & Spondanum in Annalibus, Gerardum Joannem Voſſium de Hiſtoricis Latinis, Bollandum in probatis Sanctorum Vitis ad diem 13 Februarii, ubi plurima ad laudem Jordani iſtius leguntur.

BERNARDUS DE COMPOSTELLA in Gallecia, Presbyter hujus Eccleſiæ & Sacrorum Cuſtos, floruit anno circiter 1250, Cariſſimus Innocentio IV Summo Pontifici, cujus Sacellanus fuit. Scripſit opus inſcriptum, *Diplomata Summorum Pontificum & Antiquorum Hiſpaniæ Regum*, quod edidit Ambroſius Morales, poſteà immiſſum in 4 volumen collectanei quod appellatur *Hiſpania Illuſtrata*. *Notabilia & caſus ſuper 5 libros Decretalium Magiſtri Bernardi Compoſtellani quinque libris contenta*, Mss. in Bibliotheca majoris Eccleſiæ Cameracenſis, ſed prodierunt Argentorati anno 1498 & Norimbergæ anno 1493. Ejus verò *Lectura in* 1 *librum Decretalium* cum Apoſtillis Antonii de Crevant, edita in 4° Pariſiis anno 1516. Plura apud Poſſevinum in ſuo Apparatu Sacro.

JOANNES DE DEO Hiſpanus, Doctor in De-

cretis, Profeſſor olim & Canonicus Urbis Bononienſis, ſcripſit anno 1247 *inſigne Pœnitentiale ad uſum Eccleſiæ Bononienſis, imò & totius Eccleſiæ*, quod Ms. aſſervat apud ſe D. Bartholomæus Ferronius Carnotenſis Canonicus & Doctor Sorbonicus. Idem opus extat Ms. Cantabrigiæ in Anglia in Bibliotheca publica cod. 118, cum *Pœnitentiali Raymundi de Penna-forti*, & altero *Roberti Groſſeteſte Lincolnienſis Epiſcopi*, qui omnes eodem tempore vivebant & ſcribebant.

PANTALEO Diaconus Conſtantinopolitanus ſcripſit anno 1252 in gratiam Latinorum, *Tractatum contra Græcorum errores de proceſſione Spiritus Sancti & Animabus Defunctorum, de Azimis & Fermentato, de Obedientia quæ debetur Eccleſiæ Romanæ*, editum Conſtantinopoli in ædibus Fratrum Prædicatorum anno 1252 ut habet Ms. Codex Bibliothecæ Bavaricæ, unde verſus in Latinam linguam habetur in Bibliotheca SS. Patrum noviſſimæ editionis Lugdunenſis anni 1677 apud Aniſſonios ſæculo XIV. pag. 321. Habetur etiam Latinè impreſſus à Petro Stevartio Leodienſi anno 1616 Ingolſtadii in 4° pag. 535 Auctarii ſeu Appendicis ad antiquas lectiones Caniſii. Florebat autem eodem tempore cum Joanne Vecco ſeu Becco, unde idem hic mihi videtur Pantaleo Diaconus & Cartophilax Magnæ Eccleſiæ, cujus extant varii Sermones partim ab aliis editi, partim non editi. Extant hujus Diaconi, *in ſancta Luvina id eſt de Chriſto Domino & Joanne Baptiſta & in dominicam Transfigurationem* Sermones duo, quos Græcè & Latinè produxit Franciſcus Combefis ex Ms. Regio, in Auctario ſuo ad Bibliothecam SS. Patrum, quod editum in fol. duobus tomis

Pariſiis

Pariſiis anno 1648. Item *laudatio ſancti Michaëlis Archangeli*, cui & narratio de Miraculis ejuſdem annectitur, apud Lipomanum & Surium, atque in Bibliotheca SS. Patrum Concionatoria. Huic etiam lubens adſcriberem Sermonem *in feſtum Exaltationis ſanctæ Crucis* editum Græcè & Latinè à Jacobo Gretzero tom. 2 de Cruce. Quamvis enim auctor dicatur Presbyter Monaſterii Bizantinorum, hoc non impedit quominus ad eundem Pantaleonem Diaconum pertineat, qui alia atque alia Opera partim Diaconus, partim Presbyter conſcripſerit. Ita ſentit mecum Franciſcus Combefis in Apparatu ſeu Auctoribus recenſitis ante Bibliothecam SS. Patrum Concionatoriam, verbo *Pantaleon*: Unde multùm errant Margarinus & Colonienſes qui eum Pantaleonem ſæculo VII; & Coccius qui anno DCCCL aſſignant.

ALEXIUS ARISTINUS Græcus floruit anno 1254 & ſcripſit *Synopſim Canonum Eccleſiaſticorum*, quam Græcè & Latinè editam habes tom. 2 Bibliothecæ Juris Canonici veteris, apud Ludovicum Billaine Pariſiis in fol. anno 1661. De illo plura Juſtellus in præfatione ſeu præludiis; quem adeas.

MATTHÆUS PARIS ſeu PARISIUS ad fanum Divi Albani, quod olim Verolamium dicebatur, Ordinis Divi Benedicti Monachus; liberalibus ſtudiis ab adoleſcentiâ eruditus, animum ſtudio Hiſtoriæ perpetim appoſuit, cujus indicium varia ab eo poſteritati ſuppeditata volumina, quæ tractantur omnium manibus. Extat ejus *Hiſtoria Major* juxta exemplar Londinenſe anni 1571 verbatim recuſa tum Londini anno 1640, tum Pariſiis anno 1644 in fol. apud Viduam Guillelmi Pelé

viâ Jacobæâ ſub ſigno Crucis Aureæ, Londini denique iterum anno 1684 in folio. His autem ultimis editionibus acceſſerunt primùm *Vita duorum Offarum Merciorum Regum, cum Vitis viginti trium Abbatum ſancti Albani*, unà *cum libro additamentorum ad majorem Hiſtoriam* per eundem Auctorem. Florebat anno 1250 & obiit eo anno quo Chronica finiebat, anno ſcilicet Salvatoris noſtri 1256, Henrico III Rege, ſepultus in Eccleſia ſancti Albani. Sunt autem Additamenta, ſi genuina ſunt, inſerenda ſuis locis & temporibus, ut unum idemque Opus cum Hiſtoria conficiant. Agunt de Matthæo Pariſienſi Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 403 pag. 262, Bellarminus & Labbeus in ſua Diſſertatione *de iiſdem Scriptoribus*.

ALBERTUS Stadenſis Abbas Ordinis Divi Benedicti in Archiepiſcopatu Bremenſi, allaboravit anno 1234 ad inducendam in Abbatiam ſuam Ordinis Ciſtercienſis Obſervantiam, atque eam ob rem anno 1236 obtinuit Bullam à Gregorio IX. Summo Pontifice: quam cum non potuiſſet executioni mandare, Fratribus renitentibus, tranſiit anno 1240 ad Ordinem Fratrum Minorum, ex voto perfectioris vitæ. Hic *Chronicon* ſcripſit ad annum 1256, quod ex Ms. Codice Henrici Ranzovii Helmenſtadienſis edidit Reinerus Reineccius anno 1587, cum Notis cautiſſimè legendis ob juſtam ſuſpicionem Auctoris. Videas Lucam Vvadingum *in Bibliotheca Ordinis Minorum*, pag. 6, cum aliis.

1260. GUILLELMUS *de Sancto Amore* dictus, ab Oppido unde oriundus erat, in Burgundia Se-

quana ſeu Comitatu Burgundiæ; Doctor Pariſienſis, infenſus Mendicantium Ordinibus, dum in Eccleſia naſcebantur, à quibus in odii compenſationem ſummus audiit Hæreticus. Scripſit varia opuſcula, impreſſa in 4° Conſtantiæ ad Rhenum anno 1632, ſed verè quidem ex caractere impreſſionis impreſſa Pariſiis, ubi proſtant. Sunt autem

Commentarius in Pſalmum primum, pag. 1.

Concio de Publicano & Phariſæo, pag. 7.

De periculis noviſſimorum temporum adverſus mendicantes Ordines, pag. 16.

Quæſtio unica de quantitate Eleemoſynæ, utrum liceat homini dare quidquid habet, ita quod ſibi nihil retineat & mendicet, pag. 73.

Quæſtio unica de valido mendicante, utrum debeamus dare Eleemoſynam valido mendicanti, ſi ſit pauper, pag. 80.

Caſus & articuli ſuper quibus accuſatus Magiſter Guillelmus de ſancto Amore à Fratribus Prædicatoribus, pag. 88.

Collectiones Catholicæ & canonicæ ad Clementem IV. Summum Pontificem anno 1266 delatæ, ad deffenſionem Eccleſiaſticæ Hierarchiæ & ad inſtructionem & preparationem ſimplicium Chriſti Fidelium; contra pericula imminentia Eccleſiæ Univerſali per Hyppocritas, Pſeudo-Prædicatores, & penetrantes Domos, & otioſos & curioſos & girovagos à pag. 111 ad 487.

Tabula de ſignis, per quæ Pſeudo-Prædicatores diſcerni poſſunt à veris, pag. 487.

Sermo Magiſtri Guillelmi de ſancto Amore in die Sanctorum Apoſtolorum Jacobi & Philippi, pag. 491.

Claruit anno 1260 & ſequentibus ac præceden-

tibus, de quo qui plura cupit, inveniet plurima in Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIII: maximè ob conteſtationes atroces quas habuit cum Ordinibus Mendicantibus FF. Prædicatorum & Minorum, ubi ad longum deductæ ſunt.

MATTHÆUS Vindocinenſis dictus eò quod ex hoc oppido eſſet oriundus, Abbas erat ſancti Dionyſii in Francia anno 1260 menſe Octobri, ut eſt in veteri Regeſto Parlamenti. Fuit Cariſſimus S. Ludovico Regi, quem idcirco, uti negotiorum in Republica gravioris momenti gerendorum ſummoperè peritum cum aliis Proceribus Moderatorem Regni conſtituit. Cuſtos Regni vocatur apud Guillelmum Nangium, & Regis locum-tenens cum in partibus tranſmarinis ageret. Præterea teſtamenti ſui executor ab eodem ſancto Ludovico declaratur Diplomate anni 1269. Scripſit inter aſſiduas negotiorum curas, *Hiſtoriam ſancti Tobiæ carmine eleganti*, oblatam Bartholomæo Vindocinenſi Archiepiſcopo Turonenſi, quam Joannes Heringius J. C. & Syndicus Bremenſis evulgavit Bremæ anno 1642 in 8°; & ante eum Baſileæ Joannes Heroldus Germanus anno 1563, appellans in præfatione ſua *Libellum verè aureum, cujus non ſolùm verſus ſinguli, verùm etiam unum quodque verbum Sententia ſelectior, & teſtimonium aliquod ſingulare æſtimandum eſt.* Extat Ms. Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 76, aliudque ejuſdem Matthæi opuſculum *de doctrina verſificandi* in Collegio Domus S. Petri cod. 5, & *Æquivoca* ibidem cod. 202. Mortuus eſt anno 1286 die 25 Septembris, de quo plura Fratres Sammarthani tom. 4 Galliæ Chriſtianæ pag. 336, dum de Abbatibus ſancti Dionyſii in Francia.

SANCTUS LUDOVICUS, IX nomine Rex Francorum, floruit ab anno 1226, multis ſuſceptis laboribus & expeditionibus ad Chriſtianos conſervandos in fide apud Orientales & Africanos. Edidit *aliquas Conſtitutiones* Rex ſanctiſſimus, quæ habentur in tomis Conciliorum ultimæ Pariſienſis editionis anni 1671. Item *documenta ſalutaria & teſtamentum*, quæ omnia habentur in collectaneo veterum Hiſtoriæ Gallicæ Scriptorum Andrææ Ducheſnii, &c. Obiit anno 1270. die 25 Auguſti prope Tunetum in Africa, unde Corpus in Galliam poſtea relatum eſt, & in Eccleſia ſancti Dionyſii conditum.

GUILLELMUS DE BROCIA, Gallicè de Broſſe, tertius nomine Senonenſium Archiepiſcopus, Bernardo IV. Vice-Comite Brociæ, ex nobiliſſimâ Vice-Comitum Lemovicenſium proſapia oriundus, cum eſſet propter eximias doctrinæ & morum dotes laudatiſſimus, ex Canonico Senonenſi, Officialis, Cellerarii, Præcentoris & Decani muneribus egregiè fungitur. Poſtremò meritis expoſcentibus, anno 1258 Archiepiſcopus ab Alexandro Papa conſecratur. Tranſmiſit autem nomen ſuum ad poſteros grandi opere Ms. in Bibliotheca Colbertina voluminibus in fol. quatuor, codd. 1146, 1147, 1148, 1149 quorum titulus: *Summa de virtutibus & vitiis Guillelmi de Brocia Archiepiſcopi Senonenſis*. Hujus temporibus Fratres Mathurini in Caſtro Regio Fontis-Bellæaquæ fundantur, Inſtitutore ſancto Rege Ludovico, Metropolitano aſſenſum præbente, ut patet ex Inſtrumentis deſuper confectis anno 1259. Itaque cum Guillelmus longa jam ætate confectus, Epiſcopali functioni minus idoneus videretur, Ponti-

ficium onus Petro de Chamiaco tranſmiſit anno 1267; & in ſeceſſu apud Brinonium, animam Domino reddidit anno 1269 die 8 Februarii, tumulatus ante Majus Altare ſancti Stephani ad latus Evangelii, cum hoc monumento.

De Brocia natus eſt hic Guillelmus humatus,
Munere multiplici debet ſua laus pia dici:
Sine ſorde vili creſcens ex Officiali,
Fit Celerarius, Senonis ille prius:
Paulò poſt idem datus eſt Pracentor ibidem,
Inde Decanatum tenuit, poſt Pontificatum,
M Sexageno nono cum C bis in anno,
Tertia dum colitur Agatha Lux, hic ſepelitur.

Ita Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana dum *de Senonenſibus Archiepiſcopis* tom. 1 pag. 639, quos hic ad verbum expreſſimus.

BENEDICTUS poſt Petrum de Montlaur creatus Maſſilienſis Epiſcopus anno 1229: quo anno à Romano Cardinale S. Angeli, Legato Summi Pontificis, committitur arbiter 5 Kal. Februarii, controverſiæ quæ interceſſerat inter Maſſilienſes & Communiam Civitatis ex una parte, Comitales ac ſancti Victoris Cœnobium ex altera: cùm illi Vice-Comitum juriſdictionem penitus extinguere decreviſſent, iſti tuerentur partem quæ ad eos ſpectabat ceſſione Roncelini Vice-Comitis. At Maſſilienſes cum per vim bona Abbatiæ detinerent, à Pontifice Interdicto & Excommunicatione mulctati, tandem Benedicti prudentia cum Ablata Cœnobio reſtitui curaviſſet, ac nihilominus Dominium juriſdictionis ad urbem tranſmiſiſſet, conſentiente Abbate ſancti Victoris & Monachis,

publicam abſolutionem Maſſilienſibus indulſit in cimeterio Eccleſiæ Majoris, adſtantibus Joanne Tolonenſi, & Roſtagno Reïenſi Epiſcopis. Anno 1230 pollicitus eſt Joanni Epiſcopo Tolonenſi, ſe non initurum pacem cum inferiori Villâ Maſſilienſi Vice-Comitali, donec ipſi reſtituerent omne damnum, ſcripto dato Maſſiliæ in Caſtro Epiſcopi: cui Vuillelmus de Signa Abbas hoc Caſtrum vendidit, pretio 300 Solidorum Regalium, ex Archivis Capituli. Porro ſeſe nuncupat Epiſcopum & Dominum Maſſiliæ anno 1233 4 Kalendas Martii, in quadam Carta Carthuſianorum Montis-Rivi. Arbiter quoque deligitur anno 1243 in cauſa Raymundi Comitis Toloſani, cum Syndicis Maſſilienſibus. Cum verò Raymundus Berengarius Provinciæ Comes, in animum induxiſſet Maſſiliam ſuæ poteſtati ſubjicere, uſus eſt Benedicto Epiſcopo ut id negotium ad exitum perduceret, à quo viginti duo mille quingentos ſolidos coronatos mutuatus eſt. Epiſcopus ergo ſimulans ſe velle emere Urbis Juriſdictionem, idque è re civitatis eſſe Conſulibus cùm propoſuiſſet: illi ſuæ libertatis appetentiſſimi, Præſulem quem antea ſummo honore coluerant, odio perſequi cœperunt, & inde enatum bellum quod ab anno 1237 ad 1243 geſtum eſt, fuſiúſque narratur in publicis Eccleſiæ & Urbis Maſſilienſis Tabulis. Ita Sammarthani Fratres *in Gallia Chriſtiana* verbotenus tom. 3 pag. 661. Hujus in Biblioth. Colbertina Ms. Codex num. 1454 inſcriptus: *Fratris Benedicti Epiſcopi Maſſilienſis Tractatus fidei contra diverſos errores, ſuper titulo De Summa Trinitate & fide Catholica in Decretalibus.* Pertæſus poſtea Benedictus Maſſilienſium ſibi infenſorum, quorum iratos animos com-

peſcere non potuit, depoſito Epiſcopatu ingreſſus eſt Ordinem Franciſcanorum, amplexatus eorum in paupertate divitias, ut tradit antiquus Codex Ms. Contigit id circa annum 1254, aſſumpto in ſucceſſorem altero Benedicto de Aligniano, quem fuiſſe ei & nomine & ſanguine proximum ſuſpicor, licèt deſtituar idoneis ad id ſtabiliendum inſtrumentis. Vixit circiter uſque ad annum 1270.

JOANNES GUALENSIS ſeu VVALLENSIS, Anglicè Vvalleis, Philoſophus ac Theologus Ordinis Fratrum Minorum, claruit anno 1260 & ſeqq. Scripſit multa, quorum aliqua impreſſa ſunt, alia latitant adhuc in Bibliothecis potiſſimùm Anglicanis: qui in Gymnaſio Pariſienſi docens, Arbor vitæ appellatus eſt, fuitque etiam Nobilis Juriſconſultus Antonius Auguſtinus Tarraconenſis in Hiſpania Archiepiſcopus collegit anno 1575 *antiquas Collectiones Epiſtolarum Decretalium Romanorum Pontificum* Ilerdæ impreſſas in folio anno 1576, & poſtea Pariſiis anno 1609 apud Sebaſtianum Cramoiſy, quorum prima eſt Bernardi Circa Papienſis, ſecunda *Joannis Guallenſis* ſeu *Vvallenſis*, tertia Petri Beneventani, quarta & ultima Auctoris Anonymi, ut docet Auguſtinus in ſuo Prologo. Scripſit idem *Gualenſis Margaritam Doctorum* ſeu *Communes locos ad omnium generum argumenta*, ſive Summam *de Regimine Vitæ humanæ ac de ſtatibus omnium hominum*, quæ Lugduni in folio edita eſt anno 1511. Idem *Ordinarium* ſive *Alphabetum Vitæ Religioſæ*, cujus prima pars *Dietarium*, ſecunda *Locarium*, tertia *Itinerarium*, quod primò Venetiis, deinde Lugduni anno 1511 prodiit. Item *breviloquium de Philoſophia digni-*

tate & de ejus abuſione ac de ſcientia Sanctorum. Breviloquium de quatuor virtutibus Cardinalibus antiquorum Philoſophorum & principum. Compendiloquium de Vitis illuſtrium Philoſophorum, quæ omnia ibidem anno eodem emiſſa ſunt in lucem. Atque opinor hæc opera impreſſa, eſſe omnino eadem cum Mss. variis Anglicanis, quibus aliis utcunque titulis adſcripta ſunt, quæ ſub nomine Joannis Guallenſis habentur. Ita in Bibliotheca Balliolenſi Oxonii cod. 235 & Orialenſi cod. 28 *Compendiloquium atque Breviloquium*, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 297 *Floriloquium Philoſophorum*, in Bibliotheca Penbrochiana cod. 123, & Domus ſancti Petri cod. 12 & 18, *Summa Collectionum Fratris Joannis Gualenſis. Ordinis FF. Minorum*, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 33 *Frater Joannes Vvallenſis de Republica*, videntur mihi ad aliquod opus ex impreſſis citatis ſpectare. Sed Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus S. Petri cod. 89, inſcriptum *Summa Juſtitiæ vel Tractatus de ſeptem vitiis Joannis Gualenſis*, cujus initium *Summa Juſtitiæ, &c.* poteſt eſſe aliud opus à prædictis: licèt affirmare nolim poſſintque experiri & conferre qui habent opera impreſſa Joannis Gualenſis ſeu Vvallenſis. Porro *Summa Collationum ejus* prodiit Pariſiis anno 1561, quæ an ſpeciale opus ab prædictis, examinari poteſt. Ibidem pariter cod. 12 *Expoſitiones Fabularum Ovidii* per eundem, quod opus ſpeciale eſt: at illæ impreſſæ ſunt Pariſiis anno 1509 apud Judocum Badium Aſcenſium, inſcriptæ, *moralitates in libros Metamorphoſeon Ovidii*. Vide Poſſevinum in Apparatu Sacro, verbo *Joannes Gualenſis* pag. 878 & verbo *Joannes Valeis ſive Valenſis*

pag. 951: Lucam Vvadingum *in Bibliotheca Fratrum Minorum*, pag. 209.

GUIBERTUS Tornacenſis, Ordinis Minorum, celebris ſuo tempore Theologus Pariſienſis, florebat anno 1260 & ſeqq. Scripſit juſſu Joannis Tornacenſis Epiſcopi *Vitam ſancti Eleutherii primi Tornacenſium Apoſtoli*, quam edidit Joannes Bollandus in probatis Sanctorum Vitis ad diem 20 Februarii. Item ſcripſit *opus Sermonum de tempore & de Sanctis*, quod vidi Ms. in Bibliotheca Alnenſi Ordinis Ciſtercienſis juxta Thuvinum in Belgio, extatque etiam Ms. Cantabrigiæ in Collegio Domus ſancti Petri codd. 63 & 87, ubi perperam appellatur *Gilbertus de Torreno* & *Guibertus de Tornadia*: ſed olim ſunt impreſſi Pariſiis anno 1518 in 8°. Item Tractatum *De officio Epiſcopi & Eccleſiæ Ceremoniis*, & opuſculum *De pace & tranquillitate animi*; quæ habentur ſæculo XIII. Bibliothecæ SS. Patrum editionis Colonienſis anni 1618, & Lugdunenſis anni 1677 apud Aniſſonios. Hujus mentionem facit Henricus Gandavenſis in opere ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 54 affirmans eum ſcripſiſſe *Hodœporicon primæ profectionis piæ memoriæ Domini Ludovici Regis Francorum ad tranſmarinas partes*: quod opus intercidit vel alicubi etiamnum latet. Plura Miræus in Scholio ad dictum caput Henrici Gandavenſis.

1270. THOMAS BOCKINGAM Anglus, claruit anno circiter 1270 inſignis in Anglia Theologus, & in Academia Oxonii Cancellarius. Scripſit Commentaria in 4 libros Sententiarum, quod opus in Londonienſi Bibliotheca extabat, ſed à prælis Pariſienſibus emerſit anno 1505. Item hujus extant

Commentaria ſuper Deuteronomium, Iſaïam Prophetam, omnes Epiſtolas ſancti Pauli, & Apocalypſim S. Joannis, Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi codd. 27, 28 & 199. An idem ſit cum *Thoma de Dokingam* Eccleſiæ Oxonienſis Cancellario, cujus extant *Quæſtiones LXXXVIII*, Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 22, affirmare non audeo, quamvis hoc valdè probabile ſit. Hujus meminit Poſſevinus in Apparatu Sacro pag. 827, ubi tamen eum *Joannem Bokingam* appellat. Hujus honorificam facit mentionem Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Minorum*, pag. 323, quem appellat *Thomam Dochingum*, ac Minoritam ſeu Franciſcanum efficit, quamvis non probet. Ibi videbis accuratiorem hujus Thomæ Dockingham Operum delineationem, quam hic tibi per compendium obtuli.

JOANNES DE RUPELLA Gallus, Ordinis Fratrum Minorum, Theologus Pariſienſis claruit circa eundem annum 1270, cujus etiam memoria in Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis, ubi olim docuit ſæculo XIII. Scripſit *Summam Quæſtionum* 148 *& alteram Quæſtionum* 115 *de anima inſcriptam*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Exonienſi cod. 6. Item *Summam inſcriptam De malo*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 78; cui etiam attribuuntur *Sermones Dominicales*, ibidem in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 94, quamvis ſubdubitet qui nomen Sermonibus appoſuit. Item *Sermones de Sanctis*, Mss. in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum Rhegii in Italia. Vide dictam Univerſitatis Pariſienſis Hiſtoriam, ubi de ſuis Doctoribus abundè loquitur: Itemque *Bibliothecam Ord. Minorum* quam inſtruxit Lucas

Vvadingus, ubi pag. 225 alia plura Mſs. Opera Joannis Rupellani recenſet.

ODO RIGALDUS Ordinem Seraphicum Fratrum Minorum ingreſſus anno 1242, ubi Magiſter in Theologia moribus clarus, & magni nominis Concionator, dein conſecratus Archiepiſcopus Rothomagenſis ab Innocentio IV. Summo Pontifice Lugduni menſe Martio exeuntis anni 1247. Quo tempore Dominicani ſub Priore Joanne de Rivieriis, tradunt menſe Aprili abſque ulla reclamatione, eidem Odoni & Succeſſoribus Domum in qua habitaverant ultra Sequanam. Excipitur ſolemniter in Eccleſia B. Virginis ipſo die Paſchæ anni 1248. Anno ſequenti circa feſtivitatem reſurrectionis Domini, trajicit in Angliam, ut reditus ad Eccleſiam pertinentes Regis Henrici III. gratia impetraret: quod cum obtinuiſſet, facto hominio de iſtis reditibus qui in Anglia erant, remeavit in Normanniam teſte Matthæo Paris. Scripſit *Sermones de tempore ſeu Regulam vivendi* apud Petrum Rodulphium in Hiſtoria Seraphica, quos habes Mſs. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 109, *Commentaria in quatuor libros Moyſis* Mſs. ibidem in Collegio ſancti Benedicti cod. 149, denique *Commentaria in Pſalmos & in Evangelia*, Mſs. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi codd. 36 & 37. Obiit autem Odo Rigaldus anno 1275 ſexto Nonas Julii, non 1276 die 5 Maii, ut eſt in Calendario Dionyſiano: nam illud intelligendum eſt de Odone Clementis deceſſore, qui vitâ defungitur anno 1247. At verò minùs rectè is qui Ciaconii opus ſupplevit, Reginaldum Minoritam tradit Rothomagenſem Antiſtitem, Lectorem Sacri Palatii & Car-

dinalium Collegio adſcriptum à Papa Bonifacio VIII ſub annum 1303, nec idem eſſe poteſt cum Odone iſto, qui jam longè antè, fato ceſſerat. Plura in ejus Encomium acervata apud Fratres Sammarthanos in Gallia Chriſtiana tomo 1 pag. 581, ubi *De Archiepiſcopis Rothomagenſibus.*

GUILLELMUS PERALD, Ordinis Fratrum Prædicatorum, vir ſuo tempore clariſſimus, floruit anno 1270, quem aliqui volunt fuiſſe Lugdunenſem Archiepiſcopum; alii tantùm fuiſſe Suffraganeum, ſeu Epiſcopum in partibus Infidelium, cum ſpeciali deputatione & cura Lugdunenſis Archiepiſcopatûs. Nullum autem indicium hujus Guillelmi in Collectaneo Epiſcoporum Lugdunenſium, quos habent Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 1 pag. 286. & ſeqq. Quidquid iſtud ſit, Infula ſi defuit Guillelmo Peraldo, doctrinam non defuiſſe conſtat ex *doctiſſima Summa de Virtutibus & Vitiis.* Quæ ſæpiùs in 4° impreſſa eſt variis in locis, ac ultimò Pariſiis anno 1629, apud Michaelem Soly viâ Jacobæâ ſub ſigno Phœnicis. Attribuitur eidem *Opus Sermonum de tempore & de Sanctis*. quod ſæpe excuſum eſt etiam ſub nomine Guillelmi Pariſienſis Epiſcopi, ut ſuprà diximus *in Guillelmo Pariſienſi* ad annum 1240. Plura apud Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Antonium Senenſem *in Bibliotheca Ordinis Fratrum Prædicatorum*, Ambroſium de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1256. pag. 15, & *in Appendice* pag. 432, qui ei cæco modo attribuit quidquid poteſt.

BROCARDUS natione Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit circa annum 1276. Scripſit *Summam Caſuum conſcientiæ*, quæ cum

aliis multis codicibus manuſcriptis Veterum Theologorum & Concionatorum, adſervatur Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum Eremitarum. Idem ex motu devotionis an curſitationis in Orientem, luſtratâ Palæſtinâ, reliquit poſteris *Deſcriptionem Terræ-Sanctæ*, quam habet Henricus Caniſius tomo 6 Antiquarum Lectionum Ingolſtadii in 4° anno 1604. Itemque Virtembergæ anno 1554 in 8, & poſtea Coloniæ anno 1624 in 8°. Appellatus Brocardus vel Burcardus de Monte Sion, foſitan quòd ibidem aliquantam fecerit moram in Itinere ſuo, etſi patriâ Argentinenſis fuerit, atque Ordinis ſancti Dominici, quem uſque ad annum 1283 vixiſſe aſſerunt. De quo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, ubi eum aſſerit floruiſſe anno 1260. Ambroſius autem de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* aſſignat eum anno 1238, de quo loquitur pagg. 15 & 431 Appendicis, ubi eum beatum facit pro more & capite ſuo. At tempus quo præcisè vixerit aut floruerit, definire difficile, imò impoſſibile eſt, undè ad annum 1270 conjecimus.

GUILLELMUS TRIPOLITANUS, incola Acconenſis Conventus in Terra Sancta, Ordinis eorumdem Fratrum Prædicatorum, claruit anno circiter 1270, & ſcripſit ad Theobaldum Placentinum, poſteà Gregorium X Maximum Pontificem, librum *De ſtatu Saracenorum*, qui manuſcriptus extat Oxonii in Anglia in Bibliotheca Collegii Eneonenſis cod. 3, inſcriptus; *De ſtatu Saracenorum & de Mahomete pſeudo-Propheta eorum, & de ipſa gente, & eorum Lege & Fide.* Idem manuſcriptus in Colbertina Pariſienſi Bibliotheca cod. 5129. Florebat eodem circiter tem-

pore *Guillelmus de Rubrock*, de quo Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti codice 72, *Itinerarium Fratris Guillelmi de Rubrok. de Ordine Fratrum Minorum, anno* 1253 *ad Patres Orientales:* Itemque, *Itinerarium Fratris Odolrici de Ordine Fratrum Minorum de Mirabilibus Orientalium Tartarorum.* Hæc omnia ſimul collegimus ex occaſione Itinerum Brocardi Argentinenſis & Guillelmi Tripolitani, quamvis *Odolricus Ordinis Fratrum Minorum* floruerit tantùm circa annum 1320, cujus etiam Itinerarium ibidem Ms. codice 4 cum Itinerario Joannis de Mandeville, de quo nos poſteà. Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* de Guillelmo Tripolitano ad annum 1297 pag. 74.

GERARDUS DE FRACHETO Lemovicenſis, quæ Civitas in Gallia Epiſcopatus eſt, Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit anno 1240, qui in manibus B. Jordani Magiſtri Generalis profeſſionem emiſit ab anno circiter 1226, ex primis poſt mortem ſancti Dominici alumnis hujus Ordinis in Gallia. Scripſit juſſu Humberti Ordinis ſui Generalis Magiſtri, *Libros quinque de Origine ac Viris illuſtribus Ordinis Fratrum Prædicatorum,* quibus *Humbertus Generalis ejuſdem Ordinis cognomento de Romanis*, præfationem tantùm addidit, impreſſos Duaci anno 1619. Idem ſcripſit *Chronicon ab initio mundi uſque ad Coronationem Caroli Franci in Regem Siciliæ anno* 1266, quod vidi manuſcriptum in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ Remenſis cod. 281, ita inſcriptum: *Chronicon Fratris Gerardi de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum.* Incipit: *In principio temporis ante omnem diem, Deus Pater in Verbo & per Verbum*

ſuum fecit ex nihilo rerum omnium materiam, &c. Idem Ms. in Bibliotheca ſancti Victoris Pariſienſis. Obiit anno 1271 die quarta Octobris in Conventu ſuo Lemovicenſi, ætatis 66, Profeſſionis 46. De quo loquitur Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in Auctoribus paucis ad ſuum Auctarium *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* additis; Bernardus Guidonis in Hiſtoria *De fundatione & progreſſu Conventus Lemovicenſis* Fratrum Prædicatorum, Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1267 pag. 23.

PETRUS DE TARENTASIA, à quibuſdam *Burgundus*, ab aliis *Longobardus* dictus; Ordinem Prædicatorum Pariſiis ingreſſus anno 1242, Lugdunenſis Archiepiſcopus electus anno 1272, tum à Gregorio X Papa unà cum ſancto Bonaventura ad Cardinalis dignitatem evectus, factuſque Oſtienſis Epiſcopus, eidem Gregorio ſucceſſit in Romano Pontificatu. Feruntur tres ejus Conciones in Concilio Lugdunenſi ſecundo habitæ: Prima die 7 Junii, ſecunda die 6 Julii, tertia in Exequiis B. Bonaventuræ, qui in eodem Concilio obiit. Sed *Commentarii ejus in quatuor libros Sententiarum* editi Toloſæ anno 1652 ex manuſcripto Bibliothecæ ſancti Thomæ Aquinatis, prælo & cartâ peſſimis. Habentur etiam Mss. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 54 duobus voluminibus. Idem ſcripſit *Commentarium in Epiſtolas ſancti Pauli* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 49, & Cremonæ in celebri Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum Eremitarum. Obtinuit tantùm Pontificatum per menſes quinque & duos dies, à 21 Januarii anni 1276 ad diem 22 Junii quo obiit Romæ, ſepultus in Baſilica Lateranenſi, annum

ætatis

ætatis quinquageſimum primum agens. Extat ſancti Thomæ Aquinatis Opuſculum, in quo Petrus ille vindicatur à Cenſura pluſquam centum propoſitionum; quas Adverſarii in ejus Scriptis annotaverant, obtuleran tque Fratri Joanni Vercellenſi Ordinis Prædicatorum Magiſtro Generali. De eo Trithemius, Bergomas, Antonius Senenſis, Leander, Bellarminus & Labbeus, à quo iſta ſunt, paucis additis quæ ipſum fugerant. Plura Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1276 pag. 42, & *in Appendice* pag. 444.

RADULFUS cognomento *Bockingus*, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, natione Anglus ac patriâ Ciceſtrenſis, ſcripſit circa annum 1270 *Vitam ſancti Richardi Ciceſtriæ in Anglia Epiſcopi* lib. 2, quos habes prolixos apud Bollandiſtas ad diem 3 Aprilis. Hunc ſui Ordinis Scriptorem ignoravit Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana*, quam conſcripſit.

ANNIBAL DE ANNIBALDIS, Ordinis Fratrum Prædicatorum, fuit ex illuſtri familia Romana oriundus, qui Theologiam Pariſiis aliquandiu docuit: ſed factus Magiſter ſacri Palatii Romani ſub Alexandro IV & Urbano IV, atque ab iſto ultimo factus menſe Maio anni 1262 Cardinalis tituli Sanctorum duodecim Apoſtolorum. Miſſus à Clemente IV anno 1266, ut præſens eſſet Coronationi Caroli Franci in Regem Neapolitanum. Scripſit *Commentarium in quatuor libros Magiſtri Sententiarum*, quem habes impreſſum ſub nomine & inter Opera ſancti Thomæ. Obiit Orvieti anno 1272, ubi jacet cum Epitaphio in Eccleſia Fratrum Prædicatorum; de quo Ambro-

ſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1272 paginâ 27, & *Appendicis* paginâ 437.

MARCUS POLUS Venetus, multis itineribus ſuſceptis cognitus, quorum deſcriptionem egit anno 1272, inſcriptam *De Regionibus Orientis*, quæ impreſſa cum Itineribus Joannis Mandevilli, & Ludolphi de Sucken, & aliorum, cum variis novi Orbis Scriptoribus annis 1532 & 1555 Baſileæ in fol. Itémque ſecundâ parte *Hieroſolymitani Chronici*, ſeu *De Bello ſacro*, quod anno 1585 edidit duobus tomis in 4° Helmenſtadii Reynerus, Reineccius. Denique Coloniæ ad Spream in 4 anno 1671, cum Indice prolixo hiſtorico, curâ Andrææ Mulleri Berolinenſis Præpoſiti.

GAUFRIDUS DE BELLO-LOCO, gallicè, *de Beau-lieu*, Ordinis Fratrum Prædicatorum Theologus, juſſu Gregorii Papæ X ſcripſit *Hiſtoriam Vitæ ſancti Ludovici IX Galliarum Regis*, cui annis viginti à ſacris Confeſſionibus ac Conſiliis fuerat, & cui anno 1270 in Caſtris ad Tunetum piiſſimè in Domino morienti, extrema Sacramenta adminiſtravit. Alterum *librum de Vita & Miraculis ejuſdem Regis* adjecit GUILLELMUS CARNOTENSIS, Familiæ Dominicanæ Theologus, & ſancti hujus Regis Capellanus: quorum utrumque Opus impreſſum legitur tomo 5 Collectanei Veterum Hiſtoriæ Francicæ Scriptorum, quos collegit Andræas Ducheſnius ſæpiſſimè à nobis allegatus. Aubertus Miræus de utroque in auctario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 396, ac poſt ipſum paucis Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1276 pag. 46.

JOANNES WECCUS, ſeu BECCUS, Patriarcha

Conſtantinopolitanus floruit anno 1270, venit ad Concilium Lugdunenſe anno 1274, multa uſque ad carcerem & mortem ob doctrinam Latinorum, quam induerat, & quam publicè profitebatur, perpeſſus eſt, multaque ſcripſit quæ ex manuſcriptis Codicibus Græcis eruta græcè & latinè immiſit in Collectaneum Græciæ ſuæ Orthodoxæ Leo Allatius Græcorum ſui temporis doctiſſimus. Quo autem anno Joannes Vveccus mortuus ſit, mihi reſcire húcuſque non contigit.

GEORGIUS ACROPOLITA, Magnus Logotheta Conſtantinopolitanus, floruit ſub annum 1270 ſæculi XIII. ſub Michaëlis Paleologi Imperio; cujus Protoveſtiarius fuiſſe creditur. Scripſit *Hiſtoriam ſeu Chronicon Conſtantinopolitanum* ab anno 1203; quo Balduinus Flandriæ Comes Conſtantinopoli coronatus eſt Imperator; uſque ad annum 1261, quo Michael Paleologus in Balduini ſecundi locum intravit. Illud manuſcriptum græcè Perâ in Belgium *Georgius Douza* attulit, quod frater ejus *Theodorus* latinè reddidit: extatque utrâque linguâ Georgius Acropolita, cum Nicephoro Gregora, & Laonico Chalcocondila, anno 1614 Lugduni Batavorum in 8°. Itemque græcè & latinè in folio Pariſiis anno 1651 typis Regiis, cum aliis Scriptoribus Hiſtoriæ Bizantinæ, ex verſione Leonis Allatii. Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 386.

GUILLELMUS DE SANVICO Anglus, Ordinis Carmelitarum, ſcripſit circa annum 1270 *Chronicon de Multiplicatione Ordinis Carmelitani per Syriam & Paleſtinam, & de Vaſtatione Monaſteriorum Terræ Sanctæ ac adventu Carmelitarum in*

Europam. Anglus natione fuit, & aliquot annis in Monte Carmelo & in Terra-Sancta permanſit, atque Accone anno 1251 à Saracenis captâ in Angliam rediit, unde poſteà Chronicon ſuum ſcripſit, cùm in eo mentionem faciat annorum 1267 & 1269. Hoc Opus inſertum librò 9 Philippi Riboti Catalani de rebus Carmelitanis, qui continentur in Speculo Carmelitarum, quod quatuor tomis in folio evulgavit F. Daniel à Virgine Maria Ordinis hujus Calceatus, ubi omnes ferè Auctores, ſaltem antiquiores, qui de rebus Carmelitanis agunt, collecti ſunt. Impreſſum anno 1680 Antuerpiæ apud Michaelem Cnobbarum. Idem Opuſculum Gʋillelmi de Sanvico, inſertum Tractatui hiſtorico de Patriarchis Hieroſolymitanis pag. 60 & ſeqq. quem Bollandiſtæ cenſuerunt præmittendum tomo 3 menſis Martii. De illo Aubertus Miræus in Auctario ſuo Scriptorum Eccleſiaſticorum cap. 485 pag. 272 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, ubi eum appellat *Guillelmum de Samuco.*

JOANNES GENESIUS DE QUALEA, Parmenſis, Ordinis Fratrum Minorum, ſcripſit *Tractatum de Civitate Chriſti*, impreſſum Rhegii anno 1501 apud Ugonem Rogerium, & Romæ anno 1523 apud Mazochium, plura Vvadingus *in Bibliotheca Ord. Minorum.*

THOMAS DE LENTINO, ſive LEONTINO, natione Siculus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, per decennium Prior Conventus ſui Neapolitani, & tunc forſitan Provincialis Lombardiæ, circa annum 1255 profectus in Terram-Sanctam. Hic ſcripſit *Vitam ſancti Petri Martyris Ordinis ſui*, quam habes tomo 3 Aprilis apud Bollandiſtas ad

diem 29 pag. 686. Factus poſteà Epiſcopus Bethleemicus, tum ad Cuſentinum Archiepiſcopatum aſſumptus, denique rurſum remiſſus in Orientem à Gregorio X anno Chriſti 1272, ad Patriarchatum Hieroſolymitanum cum officio Legati Apoſtolici adminiſtrandum, ibidem obiit anno mihi ignoto, ſed juxta Labbeum 1277. De illo Bollandiſtæ in ſuis prælndiis ad Vitam ſancti Petri Martyris, de qua diximus, quos convenire poteris. Plura verba de illo Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1276 pag. 45.

RAYMUNDUS MARTINI Catalanus, Ord. Fratrum Prædicatorum, circa annum 1278 ſcripſit Opus nobile & arduum inſcriptum, *Pugio Fidei adversus Mauros & Judæos*, aureum librum poſt quatuor ſæcula è tenebris erutum, & noviſſimè Pariſiis in folio apud Joannem Henault, viâ Jacobæâ ſub ſigno Angeli Cuſtodis impreſſum anno 1651, cum variis & doctiſſimis Obſervationibus eximii viri Joannis Voiſin Senatoris Burdegalenſis. Ex illo autem Galatinus optima quæque in ſua arcana transfudit, ſuppreſſo penitùs Auctoris nomine, quod homine ingenuo indignum eſt. Videas Ambroſium de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1283 pag. 58 : & *in Appendice* pag. 449, uſque ad nauſeam *de Raymundo* concionantem.

MARTINUS POLONUS Ordinis Fratrum Prædicatorum, factus Pœnitentiarius & Capellanus Summorum Pontificum Joannis XXI & Nicolai III, qui eum promovit ad Archiepiſcopatum Gneſnenſem, unde oriundus erat, in Polonia. Quò dum contenderet, lapſus in morbum anno 1278, vel 1279, in Urbe Bononia obiit. Scripſit *Chro-*

nicon ſuum ad annum 1277, ut ipſe teſtatur in prologo, nec ultra progreſſus eſt. Impreſſum id variis locis, ſed purgatum nugis Proteſtantium, & ad fidem inſignis manuſcripti Codicis Martino coætanei, cum Notis Suffridi Petri Leovardienſis, Coloniæ in fol. anno 1616, procurante Fabricio, cognomento Cæſare, Ordinis Præmonſtratenſis Canonico, ut notat Labbeus in prologo Cœnotaphii Joannæ Papiſſæ, & Severinus Binius in Notis poſt Vitam Leonis Papæ IV, tomo 8 Conciliorum pag. 153. Qui plura cupit, adeat Labbeum in Opere ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*; Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*. Aubertus autem Miræus illum prætermiſit, forſitan ob fabulas quibus ſcatet communiter hoc Chronicon, ſed quas jam conſtat eſſe immiſſas ab Hæreticis nefario atque ordinario auſu. Plura, ſed incerta dat Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1279 pag. 48; & *in Appendice* pag 445.

1280. GERARDUS Ordinis ejuſdem Fratrum Prædicatorum, inſignis hoc tempore Theologus & Concionator, docuit Theologiam tum Pariſiis, tum Leodii poſteà, unde nomen ei Gerardi Leodienſis adhæſit. De illo ſic Henricus Gandavenſis in Opuſculo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 53: *Gerardus Ordinis Prædicatorum Lector Domus Leodienſis compoſuit Tractatum Religioſis valde utilem, ſumpto themate ab illo loco libri Regum*, Præparate corda veſtra Domino, &c. *Septem Diſpoſitiones circa cor faciendas docens, multáque ad ædificationem pertinentia hinc & inde ex Scripturis colligens.* Opus iſtud inſcriptum, *Speculum Concionatorum de doctrina cordis, ſeptem*

libris, impreſſum Neapoli in 4° anno 1607. Habetur Ms. ſed Anonymum Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 148. Scripſit etiam *Sermones de tempore ac de Sanctis*, quos Aubertus Miræus in Scholio ad caput 53 libri De Scriptoribus Eccleſiaſticis Henrici Gandavenſis, ait Mss. extare apud Belgas in Valle-Viridi, & Lovanii ad ſanctum Martinum. Extant Mss. Cremonæ in Italia, in Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum, quos *Eremitas* appellamus.. Agunt de Gerardo Leodienſi Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus loco citato, Ambroſius de Altamura ſæpe citatus *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1270 pag. 25.

BALDUINUS AVESNENSIS ſub annum 1285 ſcripſit Latinè *Hiſtoriam Genealogicam Comitum Hannoniæ, & aliorum Procerum*, quæ Ms. extabat olim Pariſiis apud Andræam Ducheſnium, & Bruxellæ apud Chiffletios, nunc autem in Bibliothecæ Regiæ Mss. Codicibus.

GEORGIUS CYPRIUS anno 1283, ita volente Andronico Imperatore, factus eſt è laico Monachus, ex Monacho poſt Sacrorum Ordinum gradariam ſuſceptionem mox conſecrandus Patriarcha Conſtantinopolitanus, de quo plura videri poſſunt in Pachimeri Hiſtoria nuper vulgata per Petrum Poſſinum. Scripſit *Encomium ſancti Georgii Magni Martyris*, quod legitur Græcè & Latinè apud Bollandiſtas ad diem 23 Aprilis. Item extant *variæ Georgii Cyprii Epiſtolæ* Mss. Græcè in Bibliotheca Vaticana, & Bavarica cod. 96. Hanc porrò dignitatem Patriarchatus abdicavit paulò ante mortem, quæ contigit anno 1290. Hæc Daniel Papebroxius tom. 3 Aprilis pag. 102. ad fi-

nem capitis ſecundi Commentarii prævii ad acta ſancti Georgii.

THEODORICUS DE APOLDIA, Thuringus, Patriâ Herefordenſis, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, clarus anno circiter 1280 ſcripſit prolixè & ornatè *Vitam ſancti Dominici Fundatoris Fratrum Prædicatorum libris VII*, de quibus Surius & Bollandiſtæ agent ad diem ſuum. Item libros VIII. *De ſancta Elizabetha Andreæ Regis Hungarorum filia, Ludovici Landgravii Thuringiæ Vidua*, quos ex Mss. Codd. Henricus Caniſius tom. 5 lectionis antiquæ primus publicavit, & Matthæus Raderus tom. 1 Bavariæ ſanctæ in Compendium eleganti ſtilo redegit. Ipſa Marpurgi anno 1231 ſanctiſſimè obiit, in tabulas publicas anno 1235 à Papa Gregorio Nono relata. De Theodorico Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro bis, nempe verbo *Theodericus de Apoldia & Theodericus Thuringus*; Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 394 pag. 260, aliique Scriptores de Rebus Fratrum Prædicatorum; Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1288 pag. 61.

ENGELBERTUS Abbas Admontenſis in Stiria claruit anno circiter 1280 & ſcripſit librum *De ortu, progreſſu & fine Romani Imperii*, quem habes in Bibliotheca veterum Patrum ſæculo XIII. Lugdunenſis ultimæ editionis, & aliarum. Scripſit etiam anno 1273 *Carmine Heroico Panegirim Coronationis Rodulfi Haſpurgici in Romanorum Imperatorem*, quam habes in Collectionibus Hiſtoricorum Germaniæ quos diverſi ediderunt. De Engelberto Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, quem tamen rejicit ad annum 1320, quo uſque vivere

quidem potuit, licèt anno 1280 floruerit. Opus Engelberti Admontenſis *De ortu, progreſſu & fine Romani Imperii*, impreſſum primò Baſileæ in 8° anno 1553 typis Oporinis cum Odeporico Bavarico Gaſpari Bruſchii: qui præmiſit præfationem cautè legendam, utpote hominis hæretici.

DAVID DE AUGUSTA Vindelicorum, Theologus, Ordinis Fratrum Minorum, claruit anno circiter 1280 & ſequentibus, ſcripſit *Formulam Novitiorum de reformatione exterioris hominis*. Item *formulam interioris hominis & libellum de ſeptem progreſſibus Religioſi*; quæ tria opuſcula primùm ſeorſim, & poſtea à Colonienſibus tom. 13 Bibliothecæ Patrum edita fuerunt. Hæc etiam opuſcula devota quæ ſancto Bonaventuræ perperam attributa, legitimo quidem auctori reſtituta ſunt, in Bibliotheca ſanctum Patrum, editionis Lugdunenſis anni 1677, ſæculo 13. Vide Antonium Poſſevinum *in Apparatu Sacro* pag. 417, Lucam Vvadingum *De Scriptoribus Ordinis Minorum* pag. 99.

GERTRUDIS ſancta Virgo & Abbatiſſa Monaſterii Helffedani in Comitatu Mansfeldenſi in Germania, claruit ſcientiâ & moribus circa annum 1280. Scripſit *libros 4 inſinuationum divinæ pietatis*, qui incipiunt ab his verbis: *Abyſſus increatæ Sapientiæ:* quibus præmittitur alius liber de ejus vita ab auctore Anonymo, incipiens à verbis ſequentibus: *O altitudo divitiarum ſapientiæ & ſcientiæ Dei*, &c. impreſſi primùm Coloniæ anno 1579 in 4°, tum correctiùs in 8° Pariſiis anno 1662 apud Fredericum Leonard viâ Jacobæâ ſub Scuto Veneto. Opus iſtud devotioni mulie-

bri aptiſſimum, quod in editione ultimâ inſcribitur, *Vita & Revelationes ſanctæ Gertrudis Abbatiſſæ Ordinis ſancti Benedicti.* Obiit ſancta Gertrudis in ſuo Monaſterio anno 1290, de qua plura habet Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro verbo *Gertruda Abbatiſſa.*

SANCTA MECHTILDIS Sanctiſſima ſoror ſanctæ Gertrudis, ejuſdem Sanguinis, ejuſdem Inſtituti, ejuſdem temporis, ejuſdem gratiæ atque ingenii, ſcripſit etiam *ſimillimas Viſiones* ſeu *Revelationes*, quas inſcripſit *ſpirituales gratias lib. V*: de cujus ſcriptis & obitu loquitur ſancta Gertrudis prædicta: unde patet Mechtildem abiiſſe ad Dominum ante Divam Gertrudem. Ejuſmodi revelationes, aptum fœmineo ſexui & ingenio opus, impreſſæ ſunt Pariſiis in fol. anno 1513, caractere eleganti pro ratione temporis, ex officina Henrici Stephani è Regione Scholæ Decretorum. Eſt autem Collectaneum quoddam continens varias diverſorum revelationes, quod rectè *Collectaneum Viſionum vel Viſionarium* appellaretur. Continet fol. 1 *Hermetis Viſiones* ſeu *Paſtorem Hermetis* libris 3: fol. 17 proſaicum libellum *De Viſione Vvettini Monachi*, quem poſteà iterum edidit D. Joannes Mabillon in actis SS. Ordinis Divi Benedicti ſæculo 4 tom. 1 pag. 263 & ſequentibus. Tum fol. 19 *libri duo ſomniorum ſeu revelationum F. Roberti Ordinis Fratrum Prædicatorum*, qui anno circiter 1330 floruit, ſuaque ſomnia ſcriptis mandavit. Fol. 28 lib. 3 *Revelationum ſanctæ Hildegardis Virginis Scivias intitulati*, qui incipiunt: *Ecce quadrageſimo tertio temporalis curſus mei anno*, &c. Fol. 119 *libri V. Viſionum ſeu Revelationum ſanctæ Eli-*

ſabeth Abbatiſſæ Schonaugienſis, alibi etiam poſteà impreſſi, ut ſuperiùs diximus. Denique fol. 150 *libri V gratiarum ſpiritualium ſanctæ Mechtildis Virginis*, de quibus ſupra. Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro mentionem facit *ſanctæ Mechtildis*, ſed fallitur in eo quod ait eam vixiſſe adhuc anno 1300. Cùm enim mortua ſit ſancta ſoror Gertrudis ex ipſo Poſſevino anno 1290, & hæc in Scriptis ſuis loquatur de ſorore Mechtilde tanquam mortua, non poteſt vixiſſe uſque ad annum 1300, ſed mors aſſignanda circa annum 1284 vel 1286.

PETRUS ALVERNUS ſeu DE ALVERNIA Gallus, vir doctus, ſancti Thomæ dum Pariſiis legeret Diſcipulus, claruit anno circiter 1280. Scripſit *Appendicem ſeu Supplementum ad Summam S.Thomæ Magiſtri ſui*, quod ſemper impreſſum eſt ad calcem ejuſdem ſummæ. Extant ipſius Commentarii in aliquot libros Ariſtotelis, nempe *De motibus Animalium*, *de longitudine ac brevitate vitæ*, *de juventute ac ſenectute*, *de reſpiratione*, *de morte ac vita*, qui prodierunt Venetiis anno 1507, unà cum ejuſdem ſancti Thomæ *Commentariis in Ariſtotelem de ſenſu & ſenſato*, *ac de memoria*. Item ejuſdem Petri Appendix Commentariorum Divi Thomæ Aquinatis ad libros Ariſtotelis de Cœlo, quos D. Thomas non abſolverat: nimirum ad partem tertii & ad quartum integrum, quæ Venetiis excuſa fuerunt anno 1495 apud Scottum. Ejuſdem *Commentarii in libros Phyſicorum Ariſtotelis*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Ballholenſi in Anglia cod. 97; *in parva Naturalia ejuſdem*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 54; *in Meteora* Oxonii in

Collegio novo cod. 245, in Balliolenſi cod. 229; denique *in Politica Ariſtotelis*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 40. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1273 pag. 28 & in Appendice pag. 437.

NICOLAUS DE HANAPS natione Gallus, in Diœceſi Remenſi natus, ex pago ejuſdem nominis in Thieraſcia juxta Aubentonium, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, ſcripſit opuſculum intitulatum: *Exempla virtutum & vitiorum ex Univerſa Scriptura divina promptuario deſumpta*, impreſſum Pariſiis in 8° anno 1547 ſub nomine proprii auctoris, apud Joannem Foucher viâ Jacobæâ ſub ſigno Urbis Florentiæ, ac Tubingæ in Germania anno 1533 apud Huldericum Morhart, demum Venetiis in 16° anno 1637. Vocatur vulgo *Biblia pauperum*, falſò ſancto Bonaventuræ à quibuſdam adſcriptum, atque in ejus opuſculis impreſſum, ut ex Mss. Neapolitanis Codicibus Antonius Senenſis tradit in ſua Bibliotheca. Conſtat hoc opus capitulis CXXXIV, & incipit: *Creatio Rerum ita fuit mirabilis.* Non tantùm autem Neapoli Ms. extat ſub nomine proprii Auctoris Nicolai de Hanaps, ſed in aliis multis Bibliothecis, Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum Eremitarum, Cameraci in Biblioth. Eccleſiæ Cathedralis pulpito 6, & alibi. Videas de eo Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 448, pag. 294. Factus dicitur Hieroſolymitanus Patriarcha, & obiiſſe anno 1288.

1290. THOMAS HYBERNICUS cognomento *Palmeranus*, Socius Sorbonicus, circa annum 1290

ſcripſit Alphabetico ordine opus excerptum ex Sanctis Patribus intitulatum, *Flores Doctorum* ſæpius impreſſum, ut Pariſiis anno 1556, & *Flores Bibliorum* etiam impreſſos : ſed utrumque opus nuperrimè anno 1678 & 1679 impreſſum in 12° Lugduni duobus tomis apud Joannem Certum viâ Mercatoriâ ſub ſigno ſanctæ Trinitatis, utrumque anteà Pariſiis in 12° anno 1662 apud Claudium le Gouſt & Carolum Foſſet viâ Jacobæâ ſub ſigno Reſurrectionis. Flores Doctorum Communiter in Mss. Codd. inſcribuntur *Manipulus Florum*, cum Prologo parvo qui incipit : *Abiit in agrum*, & habetur Ms. in Bibliotheca Cameracenſis Eccleſiæ pulpito 9 num.8 : Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum Eremitarum, apud Præmonſtratenſes Bucilienſes in Epiſcopatu Laudunenſi ; paſſim in Bibliothecis Anglicis, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri codd. 79 & 83, cum iſto lemmate: *Manipulus Florum ſive extractiones originalium, edita* à M. Thoma de Hyberniâ *quondam Socio de Sorbona. Inchoavit Tho. Vvalleys, abſolvit Tho. de Hybernia.* Item, *Manipulus Florum quem inchoavit Joannes Gualenſis qui floruit anno* 1260, *quem ejus morte imperfectum abſolvit & locupletiorem reddidit Tho. de Hybernia qui claruit anno* 1290. Item Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 27, Orialenſi cod. 33, Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 169. Ex his patet quo tempore floruerit Thomas Hybernicus, quem Codd. Mss. appellant Socium Sorbonicum, ſed ſuis accenſet Franciſcanis Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum* pag. 326, & quem ad annum circiter 1330 rejicit. Plura de illo Anto-

nius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, ubi ſummâ curâ recenſet varias editiones operum illius, in præcipuis Chriſtiani Orbis Urbibus.

JACOBUS JANUENSIS ſeu DE VORAGINE; ſic dictus (ut Joannes Trithemius refert) propter profunditatem doctrinæ; quaſi voraret omnes: aliis de Varagine dictus ab Oppido quod eſt in Territorio Genuenſium, non longè à Genua ſitum. Archiepiſcopus poſtea Genuenſis factus, vir fuit ſuo tempore clariſſimus; & multifaria rerum cognitione illuſtris. Apud poſteros autem nomen ſuum evulgavit multis operibus; ſed quæ jam à viris eloquentibus vel gravibus hujus ſæculi modicè conſiderantur & æſtimantur, ſive ſpectes dictionem in concionibus quas reliquit, vel fidem probam in Hiſtoriis quas retulit. *Utriuſque Teſtamenti libros in Italicum ſermonem primus omnium ſummâ fide ac diligentia tranſtulit*, inquit Sixtus Senenſis, in ſua Bibliotheca Sancta lib. 4. Sed hoc non concedit Antonius Poſſevinus in Apparatu Sacro, verbo *Biblia* pag. 225, & ſi concederet; non admitterent qui opus italicum Jacobi Genuenſis nunc legerent, quamvis ſuo tempore talis forſitan haberetur. *Legendas Sanctorum in unum volumen compilavit*; multa illi ex Hiſtoria Eccleſiaſtica & tripartita conjungens. Hoc opus olim antiquis typis ſemel atque iterùm impreſſum eſt; inſcriptumque *Legenda aurea :* ſed quàm meritò alii *Legendam ferream*, alii *vitream* aut *ſtramineam* nuncuparunt. Illic enim ſunt bona mixta malis; vera fabulis; unde ex quo Laurentius Surius Labores ſuos nobis in ſimili argumento obtulit, nul latenus ſudarunt typis vel *Legenda aurea Jacobi Varaginenſis*, vel *Catalogus Sanctorum Petri de*

Natalibus, quæ prælum nuſquam meruerant. Denique *Sermones* ſcripſit *ſuper Evangelia omnium Dominicarum anni, feſta Sanctorum, & per totam Quadrageſimam*, cum ſpeciali opere *De laudibus B. Mariæ Virginis*, ſatis triviales ac ſimplices, impreſſos Venetiis annis 1575 & 1579 & alibi, ſed ultimò ſimul omnes 4 tomis in 4°, Moguntiæ anno 1616 apud Petrum Cholinum, curâ & ſtudio Rudolfi Clutii Theologi ex Ordine Fratrum Prædicatorum. Factus fuit Archiepiſcopus Genuenſis anno 1292, ubi mortuus eſt anno 1298. Vide Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro* pag. 794 & verbo *Biblia*, pag. 225, Sixtum Senenſem, & alios qui loquuntur De Scriptoribus Ordinis Prædicatorum. Ambroſius de Altamura pro privilegio ſibi indulto, illum exornat titulo *Beati* in Bibliotheca Dominicana ad annum 1290 pag. 61 & in Appendice pag. 458, cujus Opera impensè laudat, contra communem omnium æſtimationem, quæ eum accuſat ſimplicitatis ac fabularum plurimarum.

JOANNES JANUENSIS de quo ſic Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 881 « *Joannes Januenſis*, Monachus Ord. Fratrum Prædicatorum, Dictionarium prænotatum *Catholicon* anno 1280 confecit, in quo præter Quæſtiones naturales ac Theologicas, præter item ea quæ ad Orthographiam, Proſodiam, Etymologiam, Syntacticam, Conſtructionem, Regimen & figuras, ait etiam de his ipſis, quatenus in Bibliis & à Patribus uſurpantur. Opus autem hoc à Petro Ægidio auctum, & anno 1506 Lugduni excuſum prodiit, cum Venetiis anteà ab Octaviano Scoto fuiſſet emiſſum anno 1495. Hæc Poſſevi-

nus. Porrò hoc Dictionarium CATHOLICON nuncupatum, eſt unum ex primis operibus quæ unquam in Europa impreſſa ſunt. Anno enim 1459 Joannes Fauſtus arte impreſſoria inventa, edidit primò Moguntiæ libros Guillelmi Duranti Mimatenſis Epiſcopi *De divinis Officiis*, & anno 1460 edidit *Catholicon* in folio Moguntiæ, abſque nomine loci vel Typographi, cujus unum exemplar in Bibliotheca Galliarum Regia Pariſina, atque aliud nos vidimus in Bibliotheca Fulienſium Pariſienſium. Extat autem Manuſcriptum Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. primo, ſed cum ſolo cognomine *Januenſis* atque eodem modo in multis Bibliothecis, vel cum ſolo titulo *Catholicon*, auctore innominato. Idem ſcripſit *Tabulam* ſeu *Syllabum in Sacram Scripturam*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 166, Cantabrigiæ in Bibliotheca publica codd. 8, 153 & 216, & in Collegio ſancti Petri cod. 77, ubique cum ſolo nomine *Januenſis*. Unde cum Thomas James anno 1600 edidiſſet Londini in 4° eclogam Manuſcriptorum Codicum Oxonio-Cantabrigienſem, haberétque multos Mss. Codices ſub ſimplici nomine *Januenſis*, attribuit omnia illorum Opera *Antonio Januenſi* quem libro 2 hujus Eclogæ collocat ad annum 1418. Conſuluit abſque dubio Antonium Poſſevinum qui *in Apparatu ſacro* pag. 69 hæc habet: *Antonius Januenſis, Ord. S. Auguſtini ſcripſit librum quem prænotavit*, Compendium figurarum Moralium. *Interfuit Conſtantienſi Concilio, Sigiſmundo Imperatore* anno 1418. At Codices manuſcripti horum Tractatuum, tam in Bibliothecis Anglicis, quàm Gallicis & Italicis, ſunt ejuſmodi,

modi, ut multis annis excedant præfixum Antonio Januenſi tempus, ſuntque certò ſæculi XIII. Quantùm autem ad Joannem Januenſem, nihil invenio in antiquis Nomenclatoribus Scriptorum, unde quandiu mihi non conſtiterit aliud per teſtes vel inſtrumenta authentica, opinabor unum eundémque Scriptorem *Januenſem* ſucceſſu temporis in duos eſſe diſſectum *Jacobum & Joannem*, Ambos Januenſes dictos, ejuſdem temporis, ejuſdem Ordinis, ab eadem littera initiali incipientes. Hos etenim opinor eſſe unicum auctorem, Jacobum Januenſem de Voragine cognominatum, Genuenſem Archiepiſcopum, Ordinis Fratrum Prædicatorum, qui & *Conciones* ſcripſerit *De tempore ac de Sanctis* de quibus ſupra, & *Legendam Longobardicam*, & *Catholicon Dictionarium* & *Tabulam in Sacram Scripturam*, & *eandem Scripturam* primus in linguam Italicam tranſtulerit, de qua Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. I pag. 225 verbo *Biblia ſacra*. Occaſio diſſectionis hujus unius hominis in duos, orta ex Mss. Codicibus habentibus vel ſolum *Januenſis* nomen, vel ſolam nominis initialem litteram J. Januenſis, unde aliqui legerint *Joannem*, alii *Jacobum Januenſem*, atque ita duos ex uno confecerint.

STEPHANUS DE SALAGNIACO Ordinis Fratrum Prædicatorum, Conventus Lemovicenſis in ipſa urbe conſtituti, ſcripſit *De quatuor rebus quibus ſpecialiter Deus Ordinem Prædicatorum inſignivit*; *nimirum de bono & ſtrenuo duce*; *de illuſtri & nobili proſapiâ*, *de glorioſo nomine*, *de modo profeſſionis*. Extat opus Mediolani inter monumenta Patrum in Conventu Gratiarum. Obiit anno 1290, de quo *in Bibliotheca Domi-*

nicana ad annum 1290 pag. 64 Ambroſius de Altamura.

ENGELHARDUS Abbas in Lanckaim claruit circa annum 1290 & ſcripſit maturo ſtilo *Vitam ſanctæ Virginis Mechtildis* filiæ Principis Berchtoldi Comitis de Andechs, Abbatiſſæ in Dieſſen, deinde in Oetilſterten, quam vitam ex membranis Monaſterii Dieſſenſis primus Latinam inſeruit tom. 5 antiquæ lectionis Ingolſtadii in 4° edito anno 1604 Henricus Caniſius: cum antea D. Philippus Dobereiner Decanus ad B. Virginem Monachii, ex Latino Germanica Paraphraſi traduxiſſet, atque emitti in publicum procuraſſet. Vide quæ Henricus Caniſius habet præloquio ad Lectorem, ante ipſam ſanctæ Mechtildis Vitam, Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro, verbo *Engelgardus* pag. 504, & verbo *Mechtildis* pag. 100 ſecundæ partis.

JOANNES PECKAM Anglus Ordinis Fratrum Minorum, ac demum à Nicolao tertio Pontifice Maximo Cantuarienſis Eccleſiæ Archiepiſcopus creatus eſt. Is pietate atque doctrina B. Bonaventuram ſub quo Magiſtro didicit, imitatus ita expreſſit, ut in pleriſque eundem diceres. Scripturam Sacram cum Pariſiis atque Oxonii publicè eſſet interpretatus, inde quoque atque Londino prophanas vocum novitates à nonnullis fidei malè ſanæ, irrepentes coërcuit, quo ex facto colluctatus cum beſtiis fuiſſe dicebatur. Scripſit autem *Collectaneum Bibliorum* quem alii *Collectorium* vocant in quatuor libros partitum. *Collectorium Bibliorum* ut ſcimus, fuit excuſum Coloniæ anno 1541 à Melchiore Noveſiano, ac *Collectarium Sententiarum Bibliorum* Pariſiis anno 1514 à Joan-

ne Frelſonio: ſed unum & idem eſſe haud dubito, quod in certos communes locos reductum; ſuppeditat facilè quidquid uſui poteſt eſſe Concionatorum. Extant adhuc varia ejus Opera Mss. in Bibliothecis Anglicis nempe, *De perſpectiva* Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 28. *De Myſtica Numerorum Interpretatione in ſacra Scriptura*; Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16 cujus principium, *Quia Domine*, &c. *De Trinitate ſive Officium Sanctiſſimæ Trinitatis*, Ms. privatim Cantabrigiæ in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 100: quod Officium Sanctæ Trinitatis ab eodem compoſitum Franciſcus Titelmannus ſua expoſitione illuſtravit. *Meditatio de Corpore Chriſti*, Ms. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 393. *Collationes de omnibus Dominicis per annum*; ibidem Mss. in Bibliotheca Penbrochiana cod. 175. *Diſputationes Thomæ & Pecchami*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 12. Alii obiiſſe ferunt hunc virum anno 1290; Labbeus in Chronologia brevi Scriptorum Eccleſiaſticorum anno 1292. Eiſengrenius certè aſſerit vixiſſe anno 1283; ut qui Rodulphus è Tuſſiniano in Hiſtoria Seraphica ſcripſit eum obiiſſe anno 1269, intelligendus ſit mutatis numeris anno 1290, ſicut habet G. Servatius Miricanus inferioris Germaniæ ejuſdem Ordinis Provincialis in Enchiridio Fratrum Minorum. Miraculis autem poſt mortem claruiſſe, iidem qui ſuprà; ac poſt eos Henricus Willotus in libro ſuo quem inſcripſit *Athenas Franciſcanas* aſſeruit. Hæc nos ex plurimum ex Antonio Poſſevino *in Apparatu ſacro*. Plura Lucas Wadingus *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 217 & ſeqq.

BALDUINUS Ninovenſis in Flandria, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis, ſcripſit *Chronicon à Chriſto nato ad annum* 1294 quo vivebat, Ms. aſſervatum in Archivis Ninovenſis Abbatiæ, ut à Fratribus accepi dum illac tranſirem, ſed quod ob abſentiam Abbatis non vidi.

ALANUS DE INSULIS Principali Gallicanæ Flandriæ oppido oriundus, cum Eccleſiaſticæ Scholæ Pariſiis per annos plures præfuiſſet, ſæculi pertæſus, Ciſtercium ad converſionem ſe contulit, ubi mortuus eſt anno 1294 die 30 Januarii. Scripſit multa, quæ diligentibus curis inquiſita Carolus de Vviſch Cœnobii Dunenſis in Flandria Prior, evulgavit ſimul collecta in fol. anno 1653 Antuerpiæ. Cui volumini addidit Appendicem ad quoſdam Alani libros in Mss. mutilos, ſub finem ſuæ Bibliothecæ Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis in editione ſecunda quæ Coloniæ Agrippinæ procurata eſt in 4° anno 1656 apud Joannem Buſæum. Præter impreſſa autem à Carolo de Vviſch Alani Opera, extat inſigne ejus Opus ſeu Summa *quot modis* appellata, ſic enim in Manuſcripto Codice & ab Auctore vocitata eſt, quæ procedit ſecundum Alphabeticum ordinem, deducens hoc ordine *quot modis* unaquæque res bonam vel malam in partem ſumpta fuerit in Scripturis ſacris, opus Concionatoribus idoneum. Habetur Ms. in parvo 4° in Bibliotheca Regalis-Montis Ordinis Ciſtercienſis, dedicatum Hermengaldo ſancti Ægidii Abbati, cujus hoc initium. *Reverendiſſimo Patri ac Domino Hermengaldo Dei gratiâ ſancti Ægidii Abbati, Alanus dictus Magiſter, ſic in præſenti multiplici inſigniri gratiâ, ut in futuro præmietur in gloria. Cum mun-*

dus diverſis olim, &c. Agunt pluribus de Alano Inſulenſi Carolus de Vviſch *in ſua Bibliotheca Scriptorum Ordinis Ciſtercienſis*, Joannes Trithemius *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Henricus Gandavenſis ibidem cap. 21, Aubertus Miræus in Scholio ad caput 21, Henrici Gandavenſis *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 166 ſuæ Bibliothecæ, Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, & alii.

Cælestinus quintus, Summus Pontifex Romanus factus anno 1294 die 7 Julii, quam dignitatem in Eccleſia ſummam ſingulari ac ſumma humilitate abjecit poſt quinque menſes & dies octo. Huic attribuuntur *multa Scripta*, quæ ex Mss. Codd. prodierunt primùm Neapoli anno 1640, unde tranſlata ſunt poſtea in Bibliothecam SS. Patrum ultimæ editionis Lugdunenſis anni 1677. Mortuus eſt anno 1296 die 8 Junii, ætatis 87, de quo loquuntur, qui ſcripſerunt Hiſtoriam Romanorum Pontificum.

Petrus Joannes Olivi, Gallus natione, profeſſione Ordinis Fratrum Minorum, ſcripſit anno circiter 1294 *in Apocalipſim Commentarium* qui extabat temporibus Joannis XXII. Papæ, ſed quem comburi velut hæreticum juſſit. Condemnatio hujus operis legitur apud Stephanum Baluzium tom. 1 Miſcellaneorum pag. 213 & ſequentibus, facta à duodecim Magiſtris in Theologia, referentibus verba aliqua dicti commentarii ad cenſuræ ſuæ probationem. Obiit in Conventu Narbonenſi anno 1297 die 16 Martii, quem poſt multos annos exhumatum comburi juſſit Joannes Pontifex; quod parum favet iis qui volunt multa ab ipſo patrata miracula poſt mortem. Plura Lu-

cas Vvadingus *in Annalibus* ad annum 1297. num. 33, & *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 284.

1300. BERENGARIUS DE FREDOL ſeu FREDOLIUS, adhuc juvenis eligitur Canonicus & poſteà Succentor ſancti Nazarii, deinde Abbas Beati Aphrodiſii Biterrenſis, demum Epiſcopus Biterrenſis renuntiatur anno 1298, ſub quo per Metropolitanum Ægidium Amelinum, Biterris duæ Synodi annis 1299 & 1302 celebratæ ſunt. Fuiſſe inter Doctores Juris Canonici ſuo tempore clariſſimos, conſtat ex auxilio quod præſtitit in condendo libro ſexto Decretalium Bonifacio VIII. cujus extiterat Capellanus, adjuvantibus Ricardo de Senis Cardinale, & Guillelmo Mandagoti Ebredunenſi Archiepiſcopo. Juriſprudentiæ ſcientia clariſſimus, ad Guillelmum de Mandagoto Archidiaconum Nemauſenſem, à quo libri De Electionibus Prælatorum nuncupatione honeſtatus fuerat, viciſſim ipſe volumen inſcripſit quod ſuper Summam Oſtienſis *Elucidarium per ſeriem Alphabeti* compoſuit. Hanc Elucidationem quam prænotavit *Oculum*, habes cum Summa Oſtienſis impreſſâ in folio Baſileæ anno 1573. Extat hoc opus Ms. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 246 inſcriptum, *Inventarium in Jure Canonico per Berengarium Epiſcopum Biterrenſem*: itemque Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 1495. In eadem Bibliotheca ſancti Benedicti cod. 290, *Summa Domini Berengarii Cardinalis, magni Pœnitentiarii Domini Papæ, de omnibus Caſibus Juris in quibus quis eſt excommunicatus.* Et cod. 291, *Caſus ſpectantes ad Curiam Romanam Auctore Berengario.* Itaque ob ſcientiæ eminentiam,

Clemente V electo ad Summi Pontificatus apicem, ab eo purpura inſignitur in prima creatione Lugduni 1305 tit. SS. Nerei & Achillei, poſteà Epiſcopus Tuſculanus Boncamatio ſucceſſit anno 1309, dictus perperam Stedelli pro Fredoli à Ciacconio. Obiit Berengarius Avenione 5 Idus Junii circa annum 1323, cujus corpus à Guillelmo Fredolio nepote & ſucceſſore elatum, ſepelitur in Cathedralis Capella ſancti Stephani. Qui alia cupit, adeat Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro pag. 212, verbo *Berengarius Biterrenſis*, Fratres Sammarthanos in Gallia Chriſtiana tom. 2 pag. 422 in Epiſcopis Biterrenſibus.

GUILLELMUS DE MANDAGOT SEBENNAS, primùm Nemauſenſis & Uticenſis Archidiaconus, mox Capellanus Summi Pontificis & Præpoſitus Eccleſiæ Toloſanæ, tandem à Bonifacio VIII. Ebredunenſi Metropoli ornatus circa annum 1295. Celeberrimus fuit Juris utriuſque interpres, cujus Opera, in condendo ſexto Decretalium libro uſum eſſe eundem Bonifacium, colligitur ex præfatione operis. Multaque alia Juriſprudentiæ ſcripſit monumenta, uti *Tractatum De Electionibus Prælatorum* ad Berengarium Biterrenſem Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Collegii novi codd. 166 & 196, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri codd. 151 & 158: ſed impreſſum Coloniæ anno 1573 unà cum additionibus Boërii, qui incipit, *Quia cum Electiones.* Hic donis ingentibus Metropolim ſuam locupletavit, functuſque eſt legatione Pontificiâ ad Regem Aragoniæ cum Carolo II. Provinciæ Comite. Creatus autem Cardinalis Prænestinus à Clemente V. anno 1312 14 Decembris, Bonifacium egregiè propu-

gnavit. Tandem ex hac vitâ deceſſit Avenione menſe Novembri anni 1321, vel ut aliis placet, triennio poſt, ſedente Joanne XXII. Ejus cum laude meminerunt Bernardus Guidonis, Trithemius, Abrahamus Bzovius, Ciaconius & Ughellus in Epiſcopis Prænestinis: quibus addito Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 414 pag. 266, & Sammarthanos Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 1 pag. 280 in Archiepiſcopis Ebredunenſibus.

Petrus de Alvernia, Magiſter in Theologia & Canonicus B. Mariæ Pariſienſis, ſcripſit anno 1301 *Summam Quodlibetorum*, quam habes Ms. codice 963 Bibliothecæ Colbertinæ.

Joannes le Moine, communiter Joannes Monachus, Frater Andreæ Noviomenſis Epiſcopi, aliàs cognominatus *des Cranches*, è Creſſiaco Pago juxta Abbatis-Villam Diœceſis Ambianenſis oriundus, qui cum jus Pontificium apprimè noſcet, Romam profectus, ibidem in Cardinalium Contubernium ſub titulo Sanctorum Marcellini & Petri admiſſus eſt ante annum 1298. Edidit Commentarium in Sextum Decretalium Bonifacii VIII, quod Ms. Cantabrigiæ in Collegio Aulæ ſanctæ Trinitatis cod. 7 ſub hoc titulo: *Apparatus ſexti libri Decretalium per Joannem Monachum, tit. Sanctorum Marcellini & Petri Presbyteri Cardinalis anno Domini* 1298. Hic verò Commentarius impreſſus eſt Pariſiis anno 1535 ſub nomine *Cardinalis non Monachi*, deinde Venetiis anno 1586, cum additionibus Philippi Probi Bituricenſis Juriſconſulti excuſus eſt. Hic ex Rotæ Auditore in Purpuratorum Ordinem

cooptatus eſt à Cœleſtino V. anno 1294, non à Bonifacio VIII. Dicitur Conſiliarius Philippi Pulchri 1303 & Epiſcopus Meldenſis in Necrologio ſancti Pharonis. Condidit Lutetiæ Pariſiorum anno 1302 ampliſſimum ſui nominis Collegium, dictum Cardinalitium juxta ſancti Victoris portam & ſuburbium, quod dotavit & ſtatuta à Bonifacio VIII. probari obtinuit. Præterea Vice-Cancellarius Romanæ Eccleſiæ extitit, Legatus in Gallias ad Philippum Pulchrum à Bonifacio illi tum infenſo, cujus acta Legationis & articulos Regi propoſitos ad ſubſcribendum, citat Spondanus in ſuis Annalibus. De hujus Cardinalis familia, eruditione, Scriptis ac geſtis plenè diſſerit auctor, qui Notis Ciaconium illuſtravit, cujus ſequens Epitaphium videtur in Sacello Cardinalitii Collegii. *Hic jacet Dominus Joannes Monachus Ambianenſis Diœceſis, tituli Sanctorum Marcellini & Petri Presbyter Cardinalis, Fundator iſtius Domus, qui obiit Avenione anno Domini 1313 die 22 menſis Auguſti, ſepultus fuit hic primâ die menſis Octobris ejuſdem anni.* Vide Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro, Sammarthanos Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 3 pag. 701 ubi de Epiſcopis Meldenſibus.

HAYTO ARMENUS Haytonis Armeniæ Regis conſanguineus & nepos, poſt multas bello partas Victorias, abjecto cingulo, nomen Chriſtianæ Militiæ datum, obſervantiæ etiam regulari ſe obtulit anno circiter 1290 in Epiſcopio Cypri, Præmonſtratenſis Inſtituti Cœnobio. Scripſit Hiſtoriam de rebus fortiter à ſe geſtis aliàs inſcriptam, *Itinerarium & flos Hiſtoriarum Eccleſiæ Orientalis, paſſagium Terræ Sanctæ, &c.* Quam

Hiſtoriam ex idiomate Gallico Latinam fecit Nicolaus Salcoin ſeu Salconius in Urbe Pictavenſi anno Domini 1307 juſſu Clementis Papæ V. Extat excuſa Haganoæ anno 1529 in 4°, & Baſileæ inter novi Orbis Scriptores annis 1532 & 1555, Helmeſtadii in 4° anno 1585 parte ſecundâ Chronici Hieroſolymitani, ſeu de bello Sacro duobus tomis à Reinero Reineccio; denique Coloniæ Brandeburgicæ in 4° anno 1671 cum aliis, ſtudio & curis Andreæ Mulleri. Opus iſtud extat Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cum hoc Lemmate: *Liber Hiſtoriarum partium Orientis quem ego Nicolaus Falcon ſcripſi primo Gallico idiomate, & de Gallico tranſtuli anno* 1300. Sed fallit hæc inſcriptio. Extat etiam Manuſcriptum in Bibliotheca Colbertina cod. 3810 ſub hoc titulo: *Flos Hiſtoriarum Terræ Orientis, quem compilavit Frater Haytonus Dominus Curchi, conſanguineus Regis Armeniæ anno* 1307 *in civitate Pictavenſi Regni Franciæ, è Gallico in Latinum verſus à Nicolao Falconi.* Habet Haytonis mentionem Aubertus Miræus in Auctario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 413, ubi ait Præmonſtratenſes & Dominicanos facere illum ſui Ordinis: ſed ſolvit controverſiam ipſe Hayto, qui in ſua Hiſtoria cap. 46 narrat amplexum ſe fuiſſe Præmonſtratenſe Inſtitutum. Porrò ſi (ut loquuntur caſuiſtæ) eò gravius eſt furti peccatum, quò egentior eſt is cui aliquid abripitur: ne dubites Amice Lector, peccatum eſſe graviſſimum illius, qui Scriptores aliquos Ordini noſtro Præmonſtratenſi abripuerit, quorum ipſe pauperrimus ſemper fuit. Peccavit igitur & quidem mortaliter (ſi mihi credatur) Ambroſius de Altamura qui *in Bibliotheca Domi-*

nicana ad annum 1307 pag. 87 hunc Haytonem nobis ſuffuratus eſt, ſuis adſcribens Dominicanis.

GUILLELMUS DE NANGIACO Monachus ſancti Dionyſii in Francia Ordinis Divi Benedicti, magnus ſuo tempore Hiſtoricus, floruit ſub finem ſæculi XIII & initium ſæculi XIV, ſcripſitque *Chronicon ab initio mundi uſque ad annum* 1301 quo florebat, quod poſteà à duobus ejuſdem Abbatiæ Fratribus continuatum uſque ad annum 1368. Habetur impreſſum in Spicilegii Dacheriani tomo XI pag. 405 & ſequentibus. Scripſit pariter *Chronicon Regum Franciæ uſque ad annum* 1301, itemque *Vitam ſancti Ludovici IX. Francorum Regis, & filiorum ejus Philippi Audacis ac Roberti Borboníanæ familiæ capitis*: quæ omnia continentur in quinto tomo Collectionis Hiſtoricorum de Rebus Francicis, quam procuravit doctiſſimus Andræas Ducheſnius. Videantur omnes qui ſcripſerunt de Rebus Gallicis, maximè Sammarthani Fratres qui perpetuò allegant Guillelmum de Nangiaco, in Hiſtoria ſua Gallica *Domus* ſeu *familiæ Regiæ Francorum*.

JOANNES DE PARIS ſeu PARISIENSIS, cognomento *de Soardis*, Ordinis Fratrum Prædicatorum, Doctor Theologus Facultatis Pariſienſis, floruit ſub finem ſæculi XIII & initium XIV. Scripſit *Tractatum De Regia Poteſtate & Papali*, quem è tenebris vindicaſſe falſò aſſerere audet Melchior Goldaſtus tom. 2 Monarchiæ. Quippe præ manibus habemus excuſum illum Pariſiis anno 1506 in 4°, cum Durandi de ſancto Portiano, Petri Paludani, Hervei Britonis, & aliquot aliorum Dominicanorum opuſculis. Con-

tra *Corruptorium doctrinæ S. Thomæ Aquinatis* ſcripſit, non ſecus atque Ægidius Columna Romanus, Richardus Clapuël Anglus, & alii. Illud Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 10, extatque etiam impreſſum ſub nomine Ægidii Romani Ordinis Fratrum Eremitarum Auguſtinianorum. Interim moneo obſervandum cum R. P. Theophylo Raynaudo *in libro Erotematum* de malis ac bonis libris, deque juſta aut injuſta eorum confixione pag. 122, *Correctorium Corruptorii doctrinæ ſancti Thomæ Aquinatis*, ſub nomine Ægidii vulgatum, tribui Joanni Pariſienſi Ordinis Prædicatorum ejuſdem Ægidii æquali, tum à Joanne Pico Quæſtione 1 Apologeticâ, tum à Leandro Alberto lib. 4 De viris illuſtribus Prædicatorum. Verùm ut rectè idem ſubjungit, cùm addat Leander Richardum quoque Clapuël Anglum ſcripſiſſe de eodem argumento & titulo librum: quidni & ipſe Ægidius eâ de re ſcribere, & vindex pro Magiſtro exſurgere potuerit? Quare ad Mss. Codd. & coëtaneorum Scriptorum teſtimonia recurrendum eſt. Item Mss. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16, *Determinatio F. Joannis Paris vel Pariſienſis de Secta Chriſtiana per gentilium teſtimonia*, atque *determinatio ejuſdem de Confeſſionibus Fratrum*. Spondanus ad annum 1304 num. 14 ex Joanne Brehaldo ejuſdem Ordinis, narrat cognomine *Pungentis Aſinum* appellatum fuiſſe, vulgariter *Jean Pique-laſne*, unde ſuppreſſo cognomine Joannes Pariſienſis dictus eſt. Volunt aliqui eum obiiſſe Romæ, cùm ad Bonifacium VIII. Papam ab eo evocatus perrexiſſet, unde ante annum 1307 mortuum volunt: ſed tamen alii ad Clementis V. tempora

vitam ejus protogant. De eo Trithemius, Leander Albertus, Antonius Senenſis, Bellarminus, Aubertus Miræus in Auctario ſuo De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 405 pag. 163, Labbeus, Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1277 pag. 46, & alii.

MATTHÆUS VVESTMONASTERIENSIS Monachus Ordinis Divi Benedicti prope Londinum in Anglia, quem alii appellant Matthæum Florigerum, ſcripſit *Hiſtoriam rerum præſertim Anglicarum* quam inſcripſit *flores Hiſtoriarum*, uſque ad annum 1307 quo Eduardus I. Angliæ Rex mortuus eſt. Hoc opus impreſſum in folio Londini anno 1570, & in Germania in folio Francofurti anno 1601. Hujus meminerunt Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Matthæus Vveſtmonaſterienſis* & *Matthæus Florigerus*: Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 515 pag. 279, & novi Rerum Anglicarum Scriptores.

NICOLAUS TRIVETTUS, vulgò *Treveth* ac *Trivet*, Anglus pariter eodemque tempore florens, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, ad eundem uſque annum 1307 quem Eduardi Angliæ Regis XXXV ſupputat, ſcripſit *inſigne Chronicon*, quod ex Mſs. erutum habet Lucas Dacherius tom. 8 ſui Spicilegii, lectuque digniſſimum eſt. Idem habetur Ms. in Anglia Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 75, Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti cod. 60. Ejuſdem linguâ Gallicâ *De geſtis Imperatorum, Apoſtolorum & Regum* Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 138. *Commentarii in B. Auguſtinum de Civitate Dei*, Mſs. Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti

Petri cod. 24 & in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 247. *Flores ſuper Auguſtini Regulam*, Mss. in eadem Lumleii Bibliotheca cod. 291. *Super Boetium de Conſolatione Philoſophiæ*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 236. Ejuſdem Nicolai Treveth Ordinis Prædicatorum *Commentarius Tragediarum Senecæ*, Ms. cod. 2780 Bibliothecæ Colbertinæ. *Tabula ſuper Allegorias Ovidii*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod 142. *Alia quædam Opera Nicolai Triveth*; ibidem Mss. cod. 147. Annales ejus de Regibus Anglicis incipiunt ab anno 1136 ad dictum ſuprà annum 1307. Quantùm autem ad Commentarios *ſuper Divum Auguſtinum de Civitate Dei*, vult Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbò *Nicolaus Triveth*, in illis terendis eum habuiſſe collaborantem ſui Ordinis Thomam Walleis dictum *Anglicum*. Sed videat ipſe Poſſevinus quomodò hoc eſſe poſſit; cum Nicolaus Trivetus floreret & ſcriberet circa annum 1307, alter verò circa annum 1400; nam diſtantes viri tanto temporis intervallo, ſimul uni operi collaboraſſe non poſſunt. Rectius forſan locutus fuiſſet Poſſevinus ſi hunc Commentarium dixiſſet incoeptum fuiſſe à Nicolao Trivetho, perfectum verò ſucceſſu temporis à Thoma Vallenſi ſeu Gualenſi Anglico. Extant hi Commentarii Mss. Neapoli in Conventu ſancti Dominici, Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum Eremitarum, Cameraci in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ: imò impreſſi ſunt Venetiis anno 1489. Multa de Nicolao Triveto Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Sixtus Senenſis, & Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1361 pag. 129 &

in Appendice pag. 486, ubi eum defigit eidem anno.

JOANNES DE JOINVILLA Dominus hujus Urbeculæ, Seneſcallus Campaniæ, qui ſanctum Ludovicum IX. Francorum Regem in Expeditionem Ægyptiacam anno 1248 ſecutus eſt, ſcripſit accuratam *idiomate Gallico Hiſtoriam ejuſdem ſancti Regis.* Hanc cum Gaufrido de Belloloco Ordinis Fratrum Prædicatorum, & cum altero Guillelmo Carnotenſi ejuſdem familiæ Dominicanæ Theologo & ſancti Ludovici Capellano, qui ambo de rebus præclarè geſtis S. Ludovici Latinè ſcripſerunt: Claudius Menardus Conſiliarius Regius & Proprætor Andegavenſis anno 1617 Pariſiis junctim excudendam curavit, additâ *ordinatione* ut vocant *ab ſancto Ludovico factâ* 1228 *pro Extirpatione Hæreſis Albigenſium*; Additâ item *Epiſtolâ quam idem Rex de captione & liberatione ſuâ ſcripſit*, cum aliis monumentis huc ſpectantibus. Eandem Hiſtoriam *Joannis de Joinvilla* cum doctis Annotationibus edidit in fol. Pariſiis apud Sebaſtianum Mabre-Cramoiſy Typographum Regium anno 1668, Carolus du Cange Quæſtor Regius Ambianenſis, cui Operi addidit idem Carolus du Freſne *Vitam ſanctæ Iſabellæ Sororis ſancti Regis Ludovici, filiæ Ludovici VIII. & Blanchæ Caſtellanæ*, quam ſimplici idiomate Gallico compoſuit Agnes Abbatiſſa Longi-Campi circa annum 1300, quam ibi legito. Vivebat adhuc valde ſenex Joannes de Joinvilla anno 1310, cujus mentionem faciunt Poſſevinus *in Apparatu ſacro* quem *Joannem Jonvillium* appellat pag. 903, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 396 pag. 260, Scriptores Rerum Gallicarum Præcipui.

JACOBUS DE VITERBIO, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, Lutetiæ Pariſiorum Theologiam in Conventu ſui Ordinis docuit, inde Neapolitanus Archiepiſcopus, ſcripſit ad Clementem V Summum Pontificem *De Regimine Chriſtianitatis lib.* 2, qui Mss. extant Romæ in Bibliotheca Vaticana, & Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Eremitarum Divi Auguſtini. *Sermones per annum*, qui Mss. aſſervantur Romæ in Bibliotheca Canonicorum ſancti Petri, & Cremonæ in dicta Auguſtinianorum Eremitarum Bibliotheca. *Commentarium in 4 libros Magiſtri Sententiarum*, cujus Commentarius in tertium, Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolenſi cod. 55. Plura Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano Bruxellis in fol. anno 1654 ex Typographia Franciſci Viviani.

JOANNES DE SANCTO GEMINIANO Ordinis Fratrum Prædicatorum vivebat anno 1310, juxta Antonium Senenſem in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, anno 1300 vel circiter juxta Labbeum in Chronologia Brevi Scriptorum Eccleſiaſticorum, vel anno 1319, ſi credimus Eiſengrenio. Summus fuit Theologus & Concionator nobilis, ſcripſit *Summam de Exemplis & Rerum Similitudinibus* locupletem, omnibus divini verbi Concionatoribus & aliis utilem, quæ Venetiis anno 1577 & 1582 apud Damianum Zenarium, Antuerpiæ anno 1583 in 8 & anno 1599 in ædibus Petri Belleri, Lugduni autem anno 1585, cui adjunctum eſt Sophologium Sapientiæ Iacobi Magni. Et quidem poſt aliquot editiones, ea præſtare videtur quæ ab Ægidio de Rocha Ord. Eremitarum Divi Auguſtini emendatior prodiit, cum

illa

illa primùm prolata fuiſſet in lucem anno 1499 Baſileæ apud Petrum Langeſtein. Ejuſdem Summa *Univerſum Prædicabile* inſcripta, prodiit Coloniæ in 4° anno 1670, an eadem cum Summâ Exemplorum & Similitudinum, ego definire non audeo, qui utramque ſimul non contuli. Scripſit quoque *Orationes funebres* quæ Pariſiis editæ ſunt anno 1611 in 8°, itemque *Sermones Quadrageſimales*, editos Venetiis anno 1584 in 8°. Orationes etiam funebres editæ Lugduni anno 1510. Plura vide apud Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro; verbo *Joannes è ſancto Geminiano*, pag. 880. Ambroſius de Altamura, multa loquitur *in Bibliotheca Dominicana* de Joanne iſto Geminianenſi; cui tandem placuit collocare illum ad annum 1244 pag. 9 Bibliothecæ & in Appendice ad eundem annum pag. 432. At inquit contra Antonium Senenſem Luſitanum *in Bibliothecâ* pag. 146 ubi dicitur vixiſſe anno 1310, contra Eiſengrenium apud Antonium Poſſevinum tom. 2 *Apparatus ſacri* fol. 183 ubi dicitur floruiſſe anno 1319. Nam ait Altamura pag. 432, *cum venerit Neapolim ſub Gregorio nono Summo Pontifice; argumentum eſt claruiſſe circa annum* 1235. *Gregorius nonus rexit Sedem Apoſtolicam ab anno* 1227 *uſque ad annum* 1241 *quo obiit.* Idem in Bibliotheca pag. 9 adhuc præſtantiora narrat; utinam rectè probata. Joannes de Sancto Geminiano; venit « Neapolim cum B. Thoma Agnileontino, illuc à « Gregorio nono ad extinguendas Hæreſes per Fre- « dericum II Imperatorem diſſeminatas miſſo. Hu- « jus ſanctitate ac eloquentia ſanctus Thomas Aqui- « nas, cum daret ibi operam Litteris, illectus « ſæculum abdicavit & noſtræ Religioni voluit «

„ cooptari. S. Thomam qui à matre & fratribus „ in arce Caſtri ſancti Joannis detinebatur, pluries „ inviſens adjuvit, eique de libris atque veſtibus „ benigniſſimè in carcere providebat. Inſuper cu- „ ravit obnixè ut Ordini reſtitueretur, illumque „ fœliciter Neapolim emiſſum, è dicto Caſtro „ per feneſtram, reduxit. Hæc quidem præclara Joannis de ſancto Geminiano in ſanctum Thomam Aquinatem beneficia, ſed quæ ipſo ab urda ſunt ab Ambroſio Altamurano, per contemporaneos & idoneos teſtes: nam *quod de tam antiquis temporibus dicitur, contemnitur, niſi probetur.* Appellabimus hæc fælicia hujus Bibliothecarii ſomnia, vagaſque ingenii imaginationes, quamdiu non probaverit. Mirum ſanè, quod ob tam inſignia in ſanctum Thomam Aquinatem officia, hunc Joannem de ſancto Geminiano *titulo Beati* non compenſaverit. Hic ſolus, opinor, è Dominicano Ordine, tot tantaque comminiſcitur.

„ Bertrandus de Trilla Ordinis Fratrum „ Prædicatorum ſcripſit *Commentaria in 4 libros Sen-* „ *tentiarum*, claruit anno 1296. Hæc Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 219. Hujus autem Bertrandi Commentarius ſub nomine auctoris proprii Ms. in Bibliotheca ſancti Victoris ad muros Pariſienſes, ut habet Joannes Launoïus Doctor Theologus in Opere *De Regia in matrimonium Poteſtate*, impreſſo Pariſiis in 4° anno 1674 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ ſub Sole Aureo. Ibi allegat Bertrandum hunc parte 1 pag. 9, quem tamen collocat inter Thomam de Argentina qui floruit anno 1350 & Ioannem Capreolum qui à Trithemio vixiſſe dicitur anno 1415, ab Antonio Senenſi anno 1424, à

Bellarmino anno 1410. Quid ſi deceptus eſt unius centenarii oblivione Typographus, ponens 1296, pro 1396, quod valde probabile eſt? Hoc tamen definire nolim, cum ad id non ſuppetant mihi idoneæ rationes, unde conjecturaliter tantùm loquor: ut nullum tempori Auctoris legitimo ex hac ejus collocatione impoſterùm naſcatur præjudicium, vel veritati enucleatiùs elimandæ. Ex unico duos fecit pro more ſuo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* pag. 217 ubi ſic: *Bernardus de Trillia Diœceſeos Nemauſenſis prope Provinciam & Avenionem, Ordinis Prædicatorum Theologus, ſcripſit Poſtillas in Eccleſiaſten, in librum Sapientiæ, in Joannem uſque ad 2 caput, in Apocalipſim, in Pſalterium, in Canticum Canticorum. Quæſtiones de differentia eſſe & eſſentiæ, de Anima, de Potentia Dei, de ſpiritualibus creaturis. Quodlibeta aliquot. Quæſtiones ſuper totam Aſtrologiam. De cognitione animæ ſeparatæ, quod moriens non potuit abſolvere. Vivebat anno* 1291. *Antonius Senenſis Luſitanus.* Hæc Poſſevinus, homine *Bertrandi* mutato tantùm in *Bernardum*, ut ex uno Scriptores duos faceret.

ADMONITIO LECTORI.

Impoſterùm paucos ex multis Scriptores attingam, impoſſibile enim eſt omnes ob multitudinem recenſere. Præterea facillimum eſt pleroſque videre, quid & in quibus locis floruerint, ſcripſerint, evulgaverint; cum locis & annis impreſſionum, quæ deſignantur maximè in Bibliotheca Conradi Geſneri, & Apparatu ſacro Antonii Poſſevini à nobis ſæpe ſæpius citato.

O ij

1310. GUILLELMUS DURANTI, nepos alterius Senioris, ejuſdémque nominis & cognominis, quem varia Scripta illuſtrarunt, de quibus Bellarminus & Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tomo 3 pag. 730, *in Epiſcopis Mimatenſibus*. Hic dictus nomine IV, ad diſtinctionem quandam ab avunculo ſuo, qui III Guillelmus fuit in ordine Mimatenſium Epiſcoporum. Sub illo primùm factus Mimatenſis Canonicus, ac poſtea Archidiaconus, deinde proviſus de Epiſcopatu per Bonifacium VIII Papam Epiſtolâ Regeſti Vaticani, Pontificatus anno 2, Chriſti 1296, & apud Ughellum Italiæ ſacræ tomo 2 pag. 501, & quæ refert etiam Gallia Chriſtiana loco cit. Hic autem Guillelmus anno 1297, conſentiente Capitulo, ordinavit, neminem ad Canonicatus Eccleſiæ admittendum eſſe, cujus parentela uſque ad tertiam generationem aliquo modo Eccleſiam Mimatenſem inquietaſſet. Anno 1306 hic litem admodum arduam compoſuit inter Petrum Ruthenenſem Epiſcopum & Bernardum Comitem, de qua in Archivis Epiſcopatus, ubi in Autographo Guillelmum IV ſeſe appellat. Interfuit Concilio Viennenſi anno 1311. *Deque rebus in eo tractatis ſelectam relationem idem Guillelmus Mimatenſis recenſuit, cujus acta extant in Codice Vaticano*, inquiunt Fratres Sammarthani. At vix, ac ne vix quidem adduci poſſum ut credam, hanc operam è Sammarthanis illi attributam, eſſe aliud aliquid *à Tractatu de modo celebrandi generalis Concilii per Guillelmum Durantum Epiſcopum Mimatenſem, juſſu Clementis V Summi Pontificis edito, & Concilio Viennenſi oblato*; quem habes impreſſum

apud Franciſcum Clouzier Pariſiis in Aula Palatii, juxta ædes primi Præſidis, ad inſigne Beatæ Mariæ Virginis, in 8° anno 1671: unà cum libello Nicolai Clemangis Archidiaconi Bajocenſis, Doctoris & Theologi Pariſienſis, *De corrupto Eccleſiæ ſtatu*, libello Petri de Alliaco Cardinalis Cameracenſis Epiſcopi *De Emendatione Eccleſiæ*; Concilio delectorum Cardinalium & aliorum Prælatorum *De emendanda Eccleſia*, Sanctiſſimo D. N. Nicolao III exhibito, & ipſo jubente conſcripto; Oratione Gentiani Herveti *De reparanda Eccleſiaſtica diſciplina*. Qui primus hunc *Tractatum de modo generalis Concilii celebrandi* edidit, hic Philippus Probus Juriſconſultus Bituricenſis celeberrimus, qui eum Pariſiis anno 1545, decimo-quinto Kalendas Aprilis dedicavit *Sanctiſſimo D. N. Paulo divinâ providentiâ Papæ III. & Reverendiſſimis ſacroſanctæ Eccleſiæ Romanæ Cardinalibus, Epiſcopis, Abbatibus, ac cæteris in Chriſto Fidelibus, ad univerſale Concilium in Tridentina Civitate celebrandum convocatis*. Impreſſus etiam poſtea in 4° Pariſiis anno 1635, cum iiſdem adjunctis. Deceptus tamen tam in ſua dedicatoria Epiſtola, quàm Vita præmiſſa Auctoris, Philippus Probus, qui hoc opus affixit, & opinatus eſt ſpectare ad Guillelmum Durantum Seniorem, ſeu tertium & Patruum, quem conſtat eſſe mortuum Romæ anno 1296, & nunquam attigiſſe ſæculum decimum-tertium ex Epitaphio ſepulchrali ejus lapidi appenſo, quod ab ipſis Fratribus Sammarthanis refertur in Gallia Chriſtiana tomo 3 pag. 730, *in Guillelmo Duranti III*. At ſpectat ratione temporis quo ſcriptus eſt, certiſſimè ad Nepotem & Guillelmum Durantum Ju-

niorem, de quo ſilent & Bellarminus & Labbeus, in opere ſuo uterque *De Scriptoribus Eccleſiaſticis.* Imò plerique non diſtinguentes inter duos Guillelmos Durantos, ambos ſibi in nomine & cognomine ſimiles, ambos ſibi in Epiſcopali Sede ſuccedentes, atque in eadem Juris Canonici profeſſione inclitos, poſuerunt Durantum Patruum ſeu Seniorem vixiſſe uſque ad annum 1328, quod ipſa Epitaphe tumulo appenſa falſitatis manifeſtæ arguit. Eſt itaque iſtud opus Guillelmi Duranti Junioris ſeu Nepotis, qui multis etiam inſignis fuit egregiis factis. Fundavit enim anno 1312 Collegium omnium Sanctorum, tam de bonis ſuis, quàm Guillelmi tertii dicti Speculatoris ejus patrui. Expulit Judæos à civitate Mimatenſi, & in eorum Synagoga ædificavit domos iſtius Collegii. Adſtitit quoque in Parlamento anni 1316, apud Guillelmum Budæum in lib. ultimo *De Senatoribus*; & anno ſequenti delegatur à Rege Philippo Longo, pro componenda pace inter eum & Robertum Flandriæ, ac Ludovicum Niverni Comitem, ejúſque filium. Scribit ei pariter Marinus Sanutus *in Hiſtoria Secretorum Crucis* anno 1326 de ſtatu belli ſacri, *Epiſcopum Mimatenſem & Comitem Gabalitanum ac Procuratorem paſſagii* vocitans. De illo plura habent tabularia dicti Collegii omnium Sanctorum in Civitate Mimatenſi, quæ nos ex Gallia Chriſtiana paſſim in multis accepimus.

JACOBUS DE TERMIS Abbas Caroliloci Ordinis Ciſtercienſis in Epiſcopatu Silvanectenſi, edidit anno 1311 tempore Concilii Generalis Vienpenſis *Opuſculum contra impugnantes exemptionem & Privilegia Regularium*, maximè contra Ægi-

dium Romanum Bituricenſem Archiepiſcopum. Habetur tom. 4 Bibliothecæ veterum Ord. Ciſtercienſis Scriptorum pag. 261, de qua ſæpius egimus.

GUILLELMUS cognominatus *Maior*, electus eſt Andegavenſium Epiſcopus communi omnium ſuffragio anno 1290, antea ejuſdem Eccleſiæ Canonicus Pœnitentiarius, vir doctus & probus. Scripſit *geſta ſua in Epiſcopatu ab anno* 1290 *ad* 1313, quæ ex Ms. Codice edidit Lucas Dacherius tom. 10 ſui Spicilegii pag. 247. Obiit verò anno 1314 die 13 Maii, de quo vide Galliam Chriſtianam Sammarthanorum Fratrum, verbo *Andegavenſis Epiſcopi.*

JOANNES FRIBURGENSIS in Briſgoia, natione Teutonicus Ordinis Fratrum Prædicatorum, cui Joannes Niderus cognomentum *Runſick* tribuit, vir fuit multæ eruditionis & pietatis: unde clareſcentibus ipſius meritis ſanctitatis & doctrinæ, factus eſt Epiſcopus Oſſunenſis in Hungaria, quem poſteà Epiſcopatum Ultroneus abjecit, ut in quiete ſub Clauſtrali Regula ſolitarius inter Fratres viveret. Scripſit autem *Summam Confeſſariorum* Reutlingæ in Germania anno 1487 editam apud Joannem Othmarum, Pariſiis deinde apud Joannem Parvum, & Lugduni apud Joannem Robergerum anno 1518. Ignoro an iſta ſumma ſit opus diſtinctum à Gloſſis ejuſdem Joannis de Friburgo in Summam Raymundinam *De Caſibus Pœnitentialibus* ſeu *de Pœnitentia & Matrimonio*, excuſam & in quatuor libros diſtinctam Romæ in 4° anno 1603 apud Joannem Tallinum, ſub hoc titulo: *Summa de Pœnitentia & Matrimonio, cum Gloſſis Joannis de Friburgo ejuſdem Or-*

dinis Dominicani. Mortuus eſt Friburgi anno 1314, multis, ut fertur, Miraculis coruſcans: de quo mentionem habent Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Joannes Boſſinenſis* pag. 827, ubi perperam illum attribuit Ordini Fratrum Minoritarum: & verbo *Joannes Friburgenſis* pag. 877, & verbo *Raymundus de Pennaforti.* Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 483 pag. 272, Lucas Vvadingus in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum, Philippus Labbeus in ſua Diſſertatione Hiſtorica De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis tom. 2, verbo *Raymundus de Pennaforti* pag. 280, Antonius Senenſis Luſitanus *in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum* fol. 131 & 134, Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1314 pag. 95 & in Appendice pag. 468 ad eundem annum.

VICTOR PORCHETUS DE SALVATICIS, Genuenſis floruit anno 1315, aſſumptoque Carthuſiani Ordinis habitu ſcripſit opus nobile contra Judæos, ubi probat per Scripturas Veteris Teſtamenti & libros Thalmudiſtarum atque Cabaliſtarum veritatem Chriſtianæ Religionis. Inſcribitur *Victoria Porcheti adverſus impios Judæos*, quam Auguſtinus Juſtinianus Nebienſis Epiſcopus recognitam edidit anno 1520 Pariſiis apud Ægidium Germontium. Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Porchetus de Selvaticis*, aliique Scriptores de rebus Carthuſianorum, faciunt mentionem hujus Scriptoris.

1320. JOANNES DE SANCTO VICTORE Pariſiorum, Canonicus Regularis Auguſtinianus hujus Abbatiæ, olim ob pietatem & doctrinam cele-

berrimæ, ſcripſit Hiſtoriam ad annum 1322 *Memoriale Hiſtoriarum* inſcriptam, cujus impreſſum aliquod fragmentum ab Andræa Ducheſnio tom. 1 Collectionis veterum Hiſtoriæ Francicæ Scriptorum. Hanc autem nondum impreſſam, habes Ms. in Bibliotheca ſancti Victoris Pariſienſis, & Collegii Navarrici ibidem, itemque in Anglia Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 239 & in Collegio ſancti Benedicti cod. 20. Agunt de eo Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 405 pag. 262, Labbeus in Diſſertatione Hiſtorica de iiſdem à Bellarmino recenſitis verbo *Joannes Pariſienſis* tom. 1 pag. 597, Joannes Launoïus libro De Scholis celebrioribus per Occidentem renovatis cap. 59 art. 4 pag. 202.

JACOBUS DE LAUSANNA Theologus Pariſienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum & Provincialis Franciæ, deinde Epiſcopus Lauſannæ, vir magni nominis, ut ingenii ac pietatis. Scripſit *Opus Moralitatum* in duodecim libros diſtinctum quod Concionatoribus commodum, Lemovicis quæ civitas in Gallia eſt prodiit olim, hoc eſt, anno 1528 è prælo Claudii Garneri: quod adhuc Ms. in ſui Ordinis Conventu (ut vocant) aſſervatur Inſulis, quæ eſt Belgii Civitas. Scripſit etiam opus Sermonum de tempore ac de Sanctis, qui extant Mss. in Cœnobio SS. Joannis & Pauli quod eſt Venetiis, Rhegii in Italia in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, Fuſniaci in Bibliotheca quæ eſt Ciſtercienſium in Epiſcopatu Laudunenſi, & alibi. At cum quonam anno ille vixerit, non omnino certum ſit: Sixtus enim Senenſis ait eum claruiſſe anno 1390, auctor Supplementi Chronici

Dominicani inquit anno 1375, alii verò ad annum 1362 referant. Illud majorem habet fidem, quod Antonius Senenſis Luſitanus ſcribit, ſe vidiſſe in antiquis Scripturis quæ in Barcinonenſi Dominicanorum Conventu aſſervantur, eum Pariſiis anno 1317 ad gradum Licentiatus fuiſſe promotum. Hæc nos ex Poſſevino omnia deſumpſimus in Apparatu ſacro, verbo *Jacobus Lauſanenſis* pag. 787. Ambigo tamen multùm an ille unquam fuerit Epiſcopus Lauſanenſis cujus nullum indicium in Epiſcopis Lauſanenſibus, quos Fratres Sammarthani referunt in tom. 2 Galliæ Chriſtianæ. Plura dabit Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1334 pag. 112, & in Appendice pag. 474.

JOANNES VITALIS à FURNO, Vaſatenſis, Vaſco ſive Aquitanus, Ordinis Fratrum Minorum, & Cardinalis Epiſcopus Albanus à Clemente V Summo Pontifice creatus, ſcripſit *Speculum morale totius S. Scripturæ*, quo Univerſa ferè loca Veteris & Novi Teſtamenti myſticè explanantur: impreſſum Lugduni anno 1513 apud Joannem Movlin, Venetiis autem anno 1594 apud Floravantem Pratum, & anno 1600 apud minimam Societatem. Scripſit & poſtillam in Apocalypſim quæ incipit: *Spiritu magno vidi ultima*, quæ extabat Ms. Bononiæ in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum: ſed poſtea ipſe auctor Sarnani Cardinalis operâ, apud Baſam ac deinde Venetiis prodiit. Ejuſdem Joannis Vitalis Ordinis Fratrum Minorum *Sermo de Conceptione glorioſæ Virginis genitricis Dei*, Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 3971. Eiſengrenius ſcribit eum vixiſſe anno 1320, Nicolaus Bertrandus anno 1310, Labbeus in bre-

vi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum obiiſſe Avenione anno 1327 die 16 Auguſti. Conſule Poſſevinum in Apparatu ſacro, verbo *Joannes Vitalis à Furno* tom. 1 pag. 953 & tom. 2 verbo *Vitalis è Furno* pag. 532: & Lucam Vvadingum *in Bibliotheca Minorum* fol. 330, ubi plura de illo habentur.

PHILIPPUS EISTETENSIS in Germania Epiſcopus, ſcripſit circa annum 1320 *Commentarium de Patronis & Epiſcopis Eiſtetenſibus*, evulgatum curâ & ſtudio Jacobi Gretzeri in 4° Ingolſtadii anno 1617 apud Angermariam, cum Aldeberto Abbate Heidenheimenſi, de quo diximus ad annum 1164.

GUILELMUS NOTTINGHAMUS natione Anglus, claruit circa annum 1320, doctus ac laborioſus Theologus, cujus etſi nihil quod ſciam editum ſit, multa tamen Mss. latent in Bibliothecis Angliæ. Porro ut teſtatur Ms. cod. 31 Bibliothecæ Balliolenſis Oxonii, iſte Nottingham fuit primùm *Canonicus ſecularis & Præcentor Eboracenſis Eccleſiæ, poſtea factus eſt Frater Ordinis ſancti Franciſci.* Plura de illo & ejus operibus habet Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 154. Scripſit *Quæſtiones ſuper 4 Evangelia*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 41, Magdalenenſi cod. 51, Balliolenſi cod. 31, Mertonenſi cod. 124. Item *ſuper textum omnium Evangeliorum totius anni quæ leguntur in Eccleſia Sarum in Dominicis diebus*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 166 & in Collegio ſancti Benedicti cod. 214. *Quæſtiones*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Penbrochiana cod. 106. *Quæſtiones de Oratione Dominica & Regulam vivendi*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Mer-

tonenſi cod. 143. *Contra errores Pelagii*, ibidem Ms. cod. 219. Paucis de illo loquitur Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, ſed plura in Ecloga Oxonio-Cantabrigienſi Thomæ Jamezii, quæ Londini anno 1600 impreſſa eſt in 4° apud Georgium Bishop & Joannem Norton. Obiit Guillelmus Nottinghamus Leyceſtriæ anno 1336 die 5 Octobris, ut habet Labbeus in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum.

MARINUS SANUTUS, cognomento *Torcellus*, Patricius Venetus, floruit anno 1322, ſcripſitque *Libros de Fidelibus cruce-ſignatis ſuper Terra Sanctæ recuperatione & conſervatione, cum ejuſdem Terræ deſcriptione Geographica*: ex quibus libris duos anno 1321 Sanutus Pontifici Romano obtulit. Idem ſcripſit *Epiſtolas plures ad diverſos*, in his ad Ioannem Papam, Andronicum Paleologum Imperatorem Conſtantinopolitanum, Ioannem Brabantiæ Ducem, ad varios Cardinales, aliosque Antiſtites. Impreſſum Opus Sanuti, in Collectione geſtorum Dei per Francos, à Iacobo Bongarſio edita Hanoviæ in fol. anno 1611 typis Vvechelianis. Vide Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 358 pag. 249, qui pluribus de eo loquitur.

GUIDO Abbas Sancti Dionyſii in Francia, Ordinis Divi Benedicti, claruit anno 1310, tempore Philippi Pulchri Regis Francorum. Scripſit *Sanctilogium*, ſeu gloſſavit Martyrologium Uſuardi, quod habetur Mss. in Bibliotheca Sancti Victoris Pariſienſis. Vixit uſque ad annum 1333, ut conſtat ex determinatione quadam Scholæ Theologicæ Pariſienſis hoc anno factæ, cui cum aliis Doctoribus

ſc. [illegible]pſit. Hujus mentionem, ſed modicam facit *in ſuo Apparatu* Antonius Poſſevinus. Qui nihil cupit, adeat Galliam Chriſtianam Sammarthanorum Fratrum tom. 4. *in Abbatibus Sancti Dionyſii in Francia*: Omiſerunt enim hunc Abbatem in ſuo Catalogo, qui medius eſſe deberet inter Ægidium de Pontiſara mortuum anno 1325 die 30 Decembris, & Gualterum de Pontiſara Ægidii conſanguineum.

Joannes Beleth Doctor Pariſienſis, floruit anno circiter 1160, juxta Labbeum *in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum*: ſed meo quidem judicio rectiùs anno 1328 juxta Claudium Joly Pariſienſem Canonicum, in opuſculo quod edidit anno 1661, *De verbis MS. Uſuardi in Eccleſia Pariſienſi*, quoad Beatæ Mariæ Aſſumptionem. Ejus agendi ratio ſpirat ſæculum XIV, non XII. Scripſit autem Joannes Beleth *nobile Opus de divinis Officiis*, evulgatum poſt Rationale Divinorum Officiorum Guillelmi Duranti Mimatenſis Epiſcopi, à Cornelio Laurimanno Ultrajectino, impreſſumque in 8° Lugduni anno 1574, & Antuerpiæ 1570 etiam in 8°; & poſteà ſæpiùs in locis plurimis. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, Conradus Geſnerus *in Bibliotheca*, & alii multi.

Hubertinus de Casali, ex Ordine Fratrum Minorum, tum poſtea Benedictinus & Carthuſianus, floruit anno 1322, & ſcripſit volumen inſcriptum *Arbor Vitæ Crucifixæ*, impreſſum olim Venetiis in 4° anno 1485 Litteris Gothicis. Item *Opus de ſeptem Statibus Eccleſiæ*, dignum Cenſurâ, quam paſſus dicitur, ob nimiam ſuàm in ſanctum Franciſcum devotionem, impreſſum

etiam Venetiis in 4° anno 1516, ut legitur in Bibliotheca Bodleiana. De illo parcè Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, ampliùs Lucas Vvaddingus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*, pag. 329.

Albertinus Mussatus Patavinus, Poëta & Hiſtoricus, circa 1324 ſcripſit *Libros ſexdecim De geſtis Henrici VII.* Imperatoris, & alia Venetiis in folio edita anno 1636, cum Notis Laurentii Pignorii. Sunt autem alia multa ſimul edita cum Operibus Albertini Muſſati, nempe *Chronicon Rolandini*, *Chronicon Anonymi Monachi Paduani*, *Chronicon Antonii Godii*: *Chronicon Nicolai Smeregi cum Supplemento Scriptoris Anonymi de rebus geſtis in Lombardia & Marchia Tarviſina*, *Gerardi Mauritii Hiſtoria Dominorum de Romano & Marchia Tarviſana*; *Cortuſiorum Hiſtoria de Novitatibus Padua & Lombardia ab anno* 1256 *ad annum* 1644. Obiit Exul Clodii anno 1329, de quo parcè Aubertus Miræus in Mantiſſa ad Auctarium ſuum *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*.

Simeon Metaphrastes, Auctor Græcus, de cujus ætate ab omnibus fermè eam deſignantibus, peccatum eſt. Scripſit *Vitas Sanctorum* græcè, deſumptas ex Auctoribus antiquioribus, quorum ſuppreſſis nominibus omnes poſtmodùm ſub nomine Simeonis Metaphraſtis allegatæ ac productæ ſunt. Uſus eſt ipſe Simeon liberiore ſtilo, in evulgandis colligendiſque in unum Legendis ejuſmodi Antiquis: nam alias ob ſtilum forſitan minùs comptum, aut Simeonis ingenio nullatenus arridentem interpolavit, exponens abundantiori verborum phalerâ, quæ ſimpliciùs Au-

ctores primigenii deduxerant. Alias, quas nimirùm breves eſt opinatus, amplificavit; unde abſque dubio nomen ipſi Metaphraſtis aut Paraphraſtis obrigit uſque nunc, quòd tantis Vitas Sanctorum phraſibus atque ornatibus verbi, prolixiores effecerit. Alias denique è contrario in Compendium redegit, quas ob primævam amplitudinem vel rerum geſtarum molem, Lectori faſtidioſas credidit: ita ut pauciſſimæ in hoc Collectaneo Metaphraſteo in integritate ſuâ nativâ remanſerint. Hoc à doctiſſimis viris agnito, qui jam græcas ejuſmodi Vitas ſuſcipiunt evulgandas Antuerpiani Bollandiſtæ Societatis Jeſu, recurrunt ac ſano prorſus conſilio ad ipſos fontes antiquorum manuſcriptorum Codicum, & illatis Antiquæ integritati per Simeonem Metaphraſtem vulneribus, peritâ manu medentur. Extant eæ in tribus tomis Aloyſii Lipomani, quinto videlicet, ſexto & VII, interpretibus Guillelmo Sirleto S.R.E. Cardinali, Gentiano Herveto Aurelianenſi Canonico Remenſi, & Franciſco Zino Veronenſi: unde & Surius pleraque hauſit. Manuſcripti verò Codices græcè in Bibliothecis Romanis Vaticanâ & Sfortiana, in Meſſanenſi, Regia Gallica & Hiſpanica, atque in aliis locis. Cæterùm de ætate Simeonis Metaphraſtæ inter eruditos grandis eſt quæſtio. Quidam ejus ætatem referunt ad tempora Conſtantini IV Imperatoris Conſtantinopolitani, ſive ad annum Chriſti 770. Cardinalis Baronius in geſtis anni 859, cenſet ipſum vixiſſe ſub Michaele III Imperatore Conſtantinopolitano, hoc eſt, circa annum Chriſti 860, Monet illum, quòd Michaël Pſellus in Oratione quam Surius ad diem 27 Novembris edidit, & quam

in laudem Simeonis Metaphraſtis conſcripſit, Simeonem vel ſibi contemporaneum, vel ſuo tempori proximum fuiſſe ſignificat. At uterque Baronius & Bellarminus ponunt velut indubitatum atque extra controverſiam, Michaelem Pſellum ſub Michaele III Imperatore claruiſſe. Nec poteſt negari iis temporibus, vel paulò antè vixiſſe quemdam Michaelem Pſellum, cum id apertè teſtetur Joannes Curopalates: ſed Joannes Gerardus Voſſius negat iſtum Simeonis Metaphraſtæ Laudatorem, ſive Encomiaſtem, eſſe nobilem illum Philoſophum, cujus permulta hodièque ſuperſunt. Porrò ad dirimendam hanc grandem controverſiam, Leo Allatius inter Græcos hujus ſæculi doctiſſimus, ſcripſit Commentarium ſuum *De Simeonibus*, quem in 4° edidit anno 1664 Pariſiis Simeon Piget; viâ Jacobæâ ſub ſigno Prudentiæ. In Opuſculo iſto excutit accuratiſſimè omnia quæ ſpectant ad Scripta atque ad ætatem noſtri Simeonis Metaphraſtæ, quem tandem certis argumentis alligat contra Veterum omnium hujus ſæculi Scriptorum ſententiam, ad annum Chriſti 1314, cujus ſententiam ob momenta rationum quas affert, lubens amplector. Floruit itaque Metaphraſtes ab anno circiter 1314 ad annum 1330, de quo parcè loquuntur Bellarminus & Poſſevinus, paulò ampliùs Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 302 pag. 235. Philippus Labbeus in Diſſertatione Hiſtorica De Scriptoribus iiſdem à Bellarmino recenſitis tomo 2 pag. 354, ubi cæcutit cum aliis circa ætatem hujus Auctoris, Joannes Bollandus in ſuis generalibus prolegomenis ad Vitam Sanctorum: ſed pleniſſimè atque planiſſimè om-

nium,

nium, citatus Leo Allatius in Opuſculo ſingulari ſuo *De Simeonibus* inſcripto, quem compoſuit occaſione difficultatum & dubiorum circa ætatem atque Opera Simeonis Metaphraſtis. De Vitis Sanctorum quas ſcripſit, ita cenſet Aubertus Miræus loco citato. *Metaphraſtes porrò ſcripſit Vitas Sanctorum, ut diximus, eaſque ad menſium dies digeſſit, ſed non integrâ ſemper fide, nam ut Bellarminus in Catalogo notavit*, multa edidit ex proprio ingenio, non ut res geſtæ fuerunt, ſed ut geri potuerunt. *Uterque etiam tam Baronius quàm Bellarminus, agnoſcit aliquas Vitas à Junioribus eſſe adjectas, nempe omnium eorum qui vixerint poſt annum* 850, *quo Metaphraſtem claruiſſe arbitrantur.*

ANDRONICUS Conſtantinopolitanus, ex Imperatoria Commenorum familia oriundus, ſcripſit *Dialogum contra Judæos*, quem Joannes Livineius Canonicus Antuerpienſis latinè reddidit, & Petrus Stevartius Doctor Theologus Ingolſtadii edendum curavit in Supplemento Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii: idemque extat tomo decimo quarto Bibliothecæ Veterum Patrum editionis à Colonienſibus anno 1618 procuratæ. Extat autem græcè Ms. in Bibliotheca ſereniſſimi Ducis Bavariæ cod. 128 opus Andronici contra Judæos, de quo loquitur Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 412, pag. 466.

ODORICUS DE PORTUNAOÑO, quod oppidum in Foro-Julii, Italus, Ord. Fratrum Minorum, claruit circa annum 1320 atque ulteriùs; cúmque per multum temporis itineratus fuiſſet ad longinquas regiones, reliquit poſteris Opus inſcriptum:

Itinerarium Fratris Odorici de Ordine Fratrum Minorum de Mirabilibus Orientalium Tartarorum, Ms. Cantabrigiæ in Collegio S. Benedicti codd. 4 & 72, & in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 147. Item *Chronicam compendioſam à mundi exordio ad finem fermè Pontificatus Joannis XXII*, quo tempore ipſe deceſſit. Hanc accepit ab amico manuſcriptam Lucas Vvadingus, atque ex ea plura in rem ſuam decerpſit; ut fatetur *in Bibliotheca Ordinis Minorum*. Obiit Utini anno 1331 die 14 Januarii, de quo vide Lucam Vvadingum *in Bibliotheca ſua Ordinis Fratrum Minorum* paginâ 270, & *in Annalibus* ad annum 1331 numero 11.

BERNARDUS GUIDONIS Ordinis Fratrum Prædicatorum, ob doctrinam & pietatem factus Epiſcopus Lodovenſis anno 1324 poſt Joannem de Taxandria Cadurcenſem Franciſcanum, ſcripſit & dicavit Joanni Papæ XXII *Speculum Hiſtoricum Romanorum Pontificum, Imperatorum & Regum Francorum uſque ad annum* 1322. Item *Speculum Sanctorale ſeu Sanctorum*, quod Manuſcriptum aſſervatur in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum Avenionenſium. *Chronologiam Epiſcoporum Toloſanorum & Lemovicenſium, cum Catalogo Epiſcoporum Lodovenſium; & librum de fundatione & progreſſu Conventus Lemovicenſis Fratrum Prædicatorum*, quæ Mss. apud Dominicanos Avenione & Lemovicibus, de quibus Labbeus excepit aliquid in nova Bibliotheca Mss. librorum, quam edidit duobus tomis in folio Pariſiis anno 1657 apud Sebaſtianum Cramoiſy. Item *Vitam ſancti Fulchranni Epiſcopi Lodovenſis*, apud Bollandum die 13 Februarii. *Speculum* verò *Hiſtori-*

rum Bernardi Guidonis, *continens Summos Pontifices, Imperatores & Francorum Reges*, extat etiam Ms. in Bibliotheca Colbertina ex codicibus Thuaneis, in folio & in 8°, cum *libro ejuſdem de Conciliis.*

Porrò multi Codices manuſcripti in Bibliotheca Colbertina Operum Guidonis, quorum præcipuus 735, in quo hujus Bernardi, *Catalogus Romanorum Pontificum.*

Ejuſdem *Catalogus Imperatorum Romanorum, & Regum Francorum.*

Ejuſdem *Tractatus brevis de temporibus & annis generalium & particularium Conciliorum*, qui etiam habetur in aliis ejuſdem Bibliothecæ codicibus, Puta 1521 & 1858.

Ejuſdem *Tractatus de Officio Miſſæ.* Itemque *De Caſibus qui contingere poſſunt in celebrando.*

Ejuſdem *De Præceptis Decalogi.*

Item *Nomina Apoſtolorum*, & *nomina LXXII. Diſcipulorum.*

Ejuſdem *Catalogus Epiſcoporum Lemovicenſium.*

Ejuſdem *Nomina Sanctorum Diœceſis Lemovicenſis,*

Ejuſdem *Catalogus Epiſcoporum Toloſanorum.*

Ejuſdem *Liber de Fundatione Ordinis Grandimontenſis.*

Ejuſdem *[illegible]ptio Galliarum.*

Ejuſdem *[illegible]ta Sanctorum Patrum atque Doctorum Eccleſiæ, loquentium de Peccato Originali.*

Ejuſdem *Libellus de Articulis Fidei & Sacramen[illegible] Eccleſiæ*, Ms. cod. 2901.

[illegible] anno 1331 die 13. Novembris, ætatis 70, cujus corpus illatum eſt in Eccleſiam Dominica-

norum Lemovicenſium, ut teſtamento ſuo injunxerat.

HENRICUS DE CARRETO, ex Ordine Fratrum Minorum, floruit anno 1320 ad 1330, vel circiter, de quo ſic loquitur Ferdinandus Ughellus tomo 1 Italiæ ſacræ pag. 881 in Epiſcopis Lucanis: 68 *Frater Henricus ex Ordine Minorum ſubrogatus eſt anno* 1300 *Kalendis Auguſti à Bonifacio VIII, caſſata electione Raynerii de Monte-Magno Canonici Lucano à Capitulo celebrata, tanquam vitioſè habitâ, ex Regeſto Vaticano Epiſtola* 211, *fol.* 316 *anno citato. Hic relicta Sede Lucâ exceſſit, Ludovico Bavaro inſectante, quod Anti-Papæ noxioſiſſimas partes ſequi noluiſſet. Hic erat Petrus Corbarius, qui neſcio quem Rochigianum Tadolinum in hanc ſedem intruſit, ex Ordine Dominicano aſſumptum, qui anno* 1327 *hanc tyrannicè adminiſtrabat Eccleſiam. Exceſſit autem Henricus circa annum Domini* 1330, *cujus Vvadingus meminit ex Vaticano Regeſto.* Juxta Lucam Vvadingum *in Bibliotheca Fratrum Minorum* pag. 163, *hic* » *Henricus de Careto* Lucanus Epiſcopus ſcripſit » *ſuper viſionem Rotarum Ezechielis Prophetæ volu-* » *men mediocre*, quod habetur membranis exaratum » & figuris perpulchris ornatum, nullâ ſui parte » vitiatum Toloſæ in Bibliotheca Collegii Fuxen- » ſis, ſcriptum anno 1316. Hæc Vvadingus alienâ fide. At manuſcriptus Codex Collegii Fuxenſis ſucceſſu temporum allatus in Colbertinam Bibliothecam, quem vidimus numero 781, cujus inſcriptio: *Logica & modus atque reſolutio Sacræ Scripturæ in Ezechielem Prophetam*, &c. *edita à Fratre Henrico de Careto. de Ordine Minorum, Lucano Epiſcopo.* Incipit: *Sanctiſſimo in Chriſto*

Patri & Domino ſua Domino Papa Joanni Romano & univerſalis Eccleſiæ Summo Pontifici, Frater Henricus Lucanus Epiſcopus, licèt indignus, ſeipſum ad pedes, &c. *Quoniam ſecundùm Apoſtolum oportet Epiſcopum irreprehenſibilem*, &c. Opus autem incipit, *Cùm Opera omnia Dei perfecta ſint*, &c. Opus non eſt, ut ait Vvadingus, mediocre ſed prolixum ſatis, & quas appellat figuras perpulchras, vidimus Myrmidonem quendam Franciſcanulum, offerentem opus ſuum Joanni Pontifici : nec aliæ comparent in codice manuſcripto, quem doctiſſimus atque humaniſſimus Baluzius nobis obtulit viſendum.

GUIDO cognomento *Terreni*, è Perpiniano oriundus, Ordinis Fratrum de Monte Carmelo, Doctor & Lector Theologus Pariſienſis, claruit circa annum 1330, ut conſtat ex quibuſdam publicis Inſtrumentis. quibus. ſubſcripſit. De illo Bellarminus & Labbeus, quibus addo eundem Guidonem Carmelitam ſcripſiſſe ad Gauzelinum Epiſcopum Albanenſem & S. R. E. Cardinalem, *Commentarium in Opus Decretorum Gratiani*, quod Ms. anno 1672 allatum eſt in Bibliothecam Regiam Gallicam, ut tradit Stephanus Baluzius Notis ſuis in Gratianum pag. 642. Item *Summa illius de Hæreſibus & earum Confutationibus* impreſſa eſt anno 1631 Coloniæ Agrippinæ, ad cujus calcem *adjecta Concordia quatuor Evangeliſtarum, cum perpetuis Commentariis*, Opus ejuſdem Guidonis: de quo ſiluerunt Bellarminus & Labbeus, apud quos plura vide de ipſo. Denique ſcripſit *Tractatum de perfectione vitæ*, quem edidit idem Frater Guido cùm eſſet Epiſcopus Majoricenſis, manuſcriptum autem habes in Bibliotheca Colber- 1330.

tina cod. 506, cum aliis Tractatibus multis tempore Joannis XXII Papæ confectis, occaſione contentionum in Ordine Minorum excitatarum. Vide Lezanam in Hiſtoria Carmelitarum, qui plura dabit verba *de Guidone*, quem communiter vocant *de Perpiniano.*

GUILLELMUS DE MONTIBUS, natione Anglus, Canonicus Lincolnienſis, claruit circa annum 1330, & multa ſcripſit, quæ manuſcripta extant in Anglicanis Bibliothecis, ſub titulis ſequentibus.

Numerale, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 198, Mertonenſi cod. 176, Cantabrigiæ in Bibliotheca S. Benedicti codd. 150 & 311, Domus Sancti Petri cod. 88, & in Archivis Collegii Caii cod. 244.

Similitudinarium, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 198, Mertonenſi cod. 176, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri; cod. 88.

De Tropis, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 196.

Collecta ſuper Pſalterium cum Scholiis ejuſdem, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana cod. 149.

Speculum Pœnitentiæ, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Pembrochiana cod. 170.

Summa ſeu Tractatus qui bene præſunt, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii Novi codd. 153 & 171, Cantabrigiæ in Bibliotheca Sancti Benedicti cod. 119.

Diſtinctiones Theologicæ, Mss. Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 244.

Sermones, Manuſcripti Cantabrigiæ in Bi-

bliotheca publica codice 128.

Conſtat autem ex quibuſdam Operum ipſius titulis, fuiſſe eum Cancellarium Eccleſiæ vel Collegii Lincolnienſis.

PHILOTHEUS primùm Monachus, poſtea Patriarcha Conſtantinopolitanus, claruit anno circiter 1330 & ſeqq. Cujus pauca quidem extant impreſſa ; multa manuſcripta in Bibliothecis : atque ut à celebrioribus ejus Operibus, quæ nondum prodierunt, incipiamus, extant Mss. *Philothei Patriarchæ Conſtantinopolitani Homiliæ in Evangelia & Dominicas totius anni, & aliæ ex ſancto Joanne Chryſoſtomo potiſſimùm deſumptæ*, in Bibliotheca ſereniſſimi Bavariæ Ducis codd. 83 & 94, & in Bibliotheca Regis Catholici Hiſpaniarum. Ejuſdem *Philothei Patriarchæ Conſtantinopolitani libri quindecim, contra Nicephorum Gregoram de divina Subſtantia, Operatione, Potentia, de lumine in monte Thabor, & id genus aliis*, Mss. in eadem Bibliotheca cod. 121 : qui etiam græcè Mss. habentur in Vaticana, ut ex ejus Catalogo apud Poſſevinum conſtat, in Appendice ad Apparatum ſacrum. Item *Philothei Patriarchæ Anathematiſmorum ſub Conſtantino Porphyrogeneta, & duobus aliis Imperatoribus latorum, everſio ſeu confutatio*, Ms. in Bibliotheca Vaticana ex cod. Heidelbergenſi 256. Hujus *Philothei Patriarchæ Sermo encomiaſticus* in tres Hierarchas Baſilium, Gregorium Theologum, & Ioannem Chryſoſtomum, latinè & græcè editus à Iacobo Pontano Societatis Ieſu, cum Dioptrâ Philippi Solitarii, Ingolſtadii anno 1604 in 4° : ſed Ms. græcè in Bibliotheca Vaticana, & in Bavarica codd. 39 & 117. Ejuſdem *in omnes Sanctos*, in quo codice extat etiam *Com-*

pendium de œconomia hominis Chriſti, ejuſdemque *encomium in magnum Chriſti Martyrem Demetrium*, Mss. in eadem Vaticana. Denique ſcripſit *Homiliam de Cruce*, quam græcè & latinè edidit Jacobus Gretzerus tom. 2 Operis De Cruce, quod ſæpè allegavimus. Sunt & alia forſitan in aliis Bibliothecis, ſpectantia ad hunc Philotheum Patriarcham. Atque de Philotheo ipſo pleraque honorificè ſcripta invenies libro 4 Hiſtoriæ Joannis Cantacuzeni, quamvis ubi ſe ſcripſerit Oecumenicum Patriarcham, hæc vox *Oecumenicus* eradenda ſit. Hanc enim ſuperbè & ſchiſmaticè ſibi uſurparunt Patriarchæ Conſtantinopolitani, quemadmodum D. Gregorius Magnus Joanni Patriarchæ exprobravit. Hæc & alia Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, verbo *Philotheus Patriarcha Conſtantinopolitanus*, quem adeas.

ANDRONICUS SEBASTUS floruit eodem tempore, ſcripſitque *Dialogum Imperatoris & Cardinalis de Proceſſione Spiritus Sancti*, *Diſputationem Imperatoris cum Doctore Armeniorum Petro*, *De duabus in Chriſto Naturis*, *& aliis Capitibus*. Denique confecit *Scriptum contra Joannem Veccum*: quæ omnia manuſcripta græcè extant in Bibliotheca ſereniſſimi Bavariæ Ducis cod. 120. Hic Auctor infenſus Latinis fuit, quos acerrimè impugnare cum aliis multis aggreſſus eſt.

THOMAS DE LA MOOR Anglus, Eques Nobilis, ſcripſit *Opus de Vita & Morte Eduardi ſecundi Angliæ Regis*, quod habetur in Collectaneo rerum Anglicarum Guillelmo Cambdeno procurante, quod editum in fol. Francofurti in Germania anno 1603 typis Vvechelianis, cum Operibus Aſſeri Menevenſis, Thomæ Vvalſinghami,

& Silveſtri Geraldi Cambrenſis, de quo nos ad annum 1440 *in Thoma Vvalſinghamo* poſtea. Cùm autem Eduardus II mortuus ſit anno 1327, floruit ſcripſitque Thomas circa annum 1330, vel paulò ſeriùs.

MONALDUS Juſtinopolitanus, Dalmata, Ordinis Minorum, Archiepiſcopus Beneventanus, vir doctus & devotus, ſcripſit *Summam Juris Canonici*, *Quæſtiones in quatuor libros Magiſtri Sententiarum*, & *Sermones varios*: cujus Summa *Aurea* dicta Lugduni anno 1516 prodiit apud Petrum Baletum. Vixit annò 1332, glorioſo Martyrio coronatus, Argengæ quæ urbs eſt Saracenorum. *Summa Juris Cononici* incipiens, *Quia ignorans ignorabitur:* quam Lucas Vvadingus dicit haberi manuſcriptam in Vaticana Bibliotheca, eadem mihi videtur cum impreſſa, quæ hoc prologo caret. Videant alii per otium. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*, Arturus du Montier Rothomagenſis *in Martyrologio Franciſcano*, quod editum in folio Pariſiis anno 1638 apud Dionyſium Moreau, viâ Jacobæâ ſub Salamandra. Ibi autem ad diem 15 Decembris, notat non poſſe eſſe unum & eundem illum Monaldum Beneventanum Archiepiſcopum & Monaldum Martyrem apud Saracenos, cum Monaldo Scriptore Summæ quæ *Monaldina* dicitur. Sed ex tribus Monaldis unum eſſe confectum & confuſum, optimè docet in ſuis Notis ad diem Decembris undecimam, quorum primus & antiquior Monaldus Martyr mortuus eſt anno 1288, vel 1289 die 2 Martii, ex ſancto Antonino, Marco Ulyſipponenſi, Boſio & aliis. Alius

Monaldus Archiepiſcopus Beneventanus mortuus die 11 Decembris, & tertius Scriptor Summæ mortuus eſt circa annum 1332 die nonâ Novembris.

ALEXANDER DE SANCTO ELPIDIO, quod oppidum eſt in Umbria ditione Romanæ Eccleſiæ, quem puto errore Amanuenſium ſcriptum eſſe *De ſancto Clipidio*. Generalis Magiſter Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, claruit anno 1330, factuſque fuit Amalphitanus tandem Archiepiſcopus. Extat *Opus ejus de Eccleſiæ poteſtate, unitate, paupertate ad Summum Pontificem*, Ms. Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Auguſtinianorum Eremitarum. Impreſſus eſt autem *Alexandri à Sancto Elpidio olim Ordinis Auguſtinianorum Generalis, Tractatus de Eccleſiaſtica poteſtate*, Arimini anno 1624, curâ & ſtudio Angeli Vantii Ariminenſis, ſacræ Theologiæ Doctoris, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. Item *Tractatus de Juriſdictione Imperii & auctoritate Summi Pontificis, per Fratrem Alexandrum de Elpidio*, Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii Emanuelis cod. 1. Plura de illo agunt abſque dubio Philippus Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano, & alii rerum Auguſtinianarum Scriptores.

PHILIPPUS DE MONTE CALERIO, Ord. FF. Minorum, Lector Conventus Sacri loci Paduæ, ſcripſit anno 1330 Poſtillam ſuper Evangelia totius anni: quæ manuſcripta extat Oxonii in Bibliotheca Collegii Novi cod. 32, ſub hoc titulo: *Poſtilla ſuper Evangelia Dominicalia, edita à Fratre Philippo de Janua, aliàs, de Monte Calerio, Ordinis Fratrum Minorum, tunc Lectore Conventus Sacri loci Paduæ anno* 1330. Eadem Cantabri-

giæ Ms. in Bibliotheca publica cod. 48, & Pembrochiana codd. 51 & 52. Ipſe autem profeſſus Ordinem Fratrum Minorum apud Toloſates, cujus *Conciones per totius anni Dominicos dies*, quæ in in Epitomen redactæ à Janſelmo Canova Cuſtode Cumano, & ipſo Franciſcani Ordinis, impreſſæ fuerunt Lugduni anno 1510 apud Balthaſarem è Gobiano, & apud Jacobum Myth anno 1515, ſicuti & *Quadrageſimale ejuſdem Philippi*. Vide Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, verbo *Philippus è Monte Calerio*, Lucam Vvadingum *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*, pag. 294. De ejus ætate dubitat Philippus Labbeus, qui aliquando eum anno 1344 cum Poſſevino alligat, aliquando rejicit in annum 1390, quouſque tandem ſenex valde, pervenire potuit.

PETRUS DE PALUDE ſeu *Paludanus*, Ordinis Fratrum Prædicatorum, & Patriarcha Hieroſolymitanus, de quo ſufficienter Bellarminus atque Labbeus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*. Hic ad annum 1341, vel circiter pag. 370: iſte tomo 2 pag. 209 & ſeqq, tum in Addendis ad tomum 2 pag. 785, quibus ſubjungimus. *Tractatus Fratris Petri de Palude de paupertate Chriſti & Apoſtolorum contra Michaelem de Caſena*, Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 506. Addit Labbeus *in Addendis citatis* reperiſſe in cod. 4874 Bibliothecæ Sancti Victoris Pariſienſis, Libellum hujus Paludani, qui ſic incipit: *Quoniam, ſicut dicit Iſidorus in libro de ſummo Bono, ad converſionem & correctionem mortalium multùm proſunt exempla Sanctorum, idcirco ego qui ſum de Ordine Fratrum Prædicatorum, cogitavi ordinare ad utilitatem peccatorum & conſolationem Prædicatorum,*

unam Tabulam per Alphabetum ſuper Legendas Sanctorum, compilatas à Fratre Jacobo de Voragine Januenſi, de Ord. Prædicatorum, ita quòd Prædicatores ſuis prædicationibus exempla magis convenientia citiùs & leviùs inveniant, &c. tum ad finem operis: *Explicit dicta Tabula ſuper Legendas Sanctorum, edita à Domno Patriarcha Hieroſolymitano, de Ordine Prædicatorum. Amen,* Multa Labbeus habet de Petro Paludano, itemque Poſſevinus *in Apparatu ſacro*: ſed farraginem inconditam Ambroſius de Altamura Dominicanus *in Bibliotheca Dominicana*, de eodem Paludano habet, ad annum 1335 pag. 110, & in Appendice ad dictam Bibliothecam ibidem pag. 472: quam fermè omnem deſumpſit ex Labbeo & Poſſevino. Impreſſum Opus Altamuri Romæ in fol. anno 1677, apud Nicolaum Angelum Tinaſſium, quod commodavit Stephanus Baluzius.

ALVARUS PELAGIUS, Ordinis Fratrum Minorum, natione Hiſpanus, vir valde doctus in utroque Jure, quem Joannis Scoti Auditorem appellat Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum*, ubi latiſſimè de Scriptis illius loquitur, poſt Bellarminum in opere ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, ſæculo XIV pag. 369, & Labbeum ibidem tomo 2 pag. 176, ſub nomine *Pelagii Alvari.* Hîc ſubticemus de Operibus Alvari, de quibus Bellarminus & Labbeus, addentes eundem Auctorem ſcripſiſſe aliud Opus inſcriptum, *Collyrium Fidei adversùs Hæreſes*, de quo loquitur Vvadingus, quodque ait aſſervari manuſcriptum in Bibliotheca Vaticana; nos autem affirmamus manuſcriptum haberi etiam cod. 2071 in Bibliotheca Pariſienſi Colbertina, ex illius Ca-

talogo. Habetur etiam teſte Vvadingo, Ms. in Bibliotheca Toletana Fratrum Minorum, littera Y num. 66, diffuſus Sermo ab eo habitus coram Pontifice Joanne XXII, ita inſcriptus: *Sermo Fratris Alvari Hiſpani Decretorum Doctoris, Epiſcopi Coronenſis & Pœnitentiarii Domini Papæ, factus in die Jovis Cœnæ Domini, in præſentia Domini Papæ Joannis XXII.* In eo totus adhæret Joannis opinioni circa viſionem animarum, de quo latè differit idem Vvadingus in Annalibus anno 1333 num. 10, atque etiam Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis ſæculo XIV. Vixit ſub annum 1340, quo ipſe ait ſe correxiſſe Compoſtellæ, Opus *De Planctu Eccleſiæ.* Fuit Epiſcopus Coronenſis in Achaia, & Silvenſis in Luſitanorum Algarbiis, de quo ſupra citatus Vvadingus *in Annalibus* annis 1308, 1329, 1332, 1340. Sunt qui volunt hunc prolixum Sermonem, de quo ſtatim egimus, eſſe idem Opus cum *Apologia* quam ſcripſiſſe dicitur *contra Marſilium Patavinum & Guilielmum Ockamum*, quod me latet.

DOMINICUS GRENIER, ſeu *Grenerius*, natione Gallus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, de Conventu Toloſano, Doctor Pariſienſis. Poſt diverſas in ſua Provincia obitas Præfecturas, Apoſtolicus Pœnitentiarius inſtituitur, ac anno 1326 menſe Januario Magiſter ſacri Palatii à Ioanne XXII renunciatur, cui muneri duobus tantùm præfuit menſibus. Nam ab eodem Summo Pontifice die 13 Martii ejuſdem anni 1326 evectus eſt ad Eccleſiam Appamienſem in Gallia, poſt mortem Iacobi de Furno, ut conſtat ex manuſcripto codice Regeſti Vaticani. Nicolaus Bertrandus in Commentario *De geſtis Toloſanorum*, cap. *De Do-*

floribus Monaſterii Toloſani ſancti Dominici, ait fuiſſe Magiſtrum & Doctorem in Theologia valde nobilem, deinde Magiſtrum ſacri Palatii, poſtea Epiſcopum Appamienſem, ſcientiâ & virtute magnum, feciſſe Poſtillas multùm utiles & ſolemnes ſuper Pentateuchum, & ſuper omnes libros hiſtoriales Bibliæ. Has habes, Lector, manuſcriptas quinque voluminibus in fol. in Bibliotheca Colbertina codd. 114, 115, 116, 117, 118 inſcriptas, *Lectura litteralis ſuper Sacram Scripturam Fratris Dominici Grenier, vulgò Toloſani, Ord. Fratrum Prædicatorum.* Extant in Conventu Prædicatorum Toloſano Litteræ Ioannis XXII anno 1330, & Benedicti XII anno 1335, ad eundem datæ. Idem Nicolaus Bertrandus loco citato ait, feciſſe conſtrui Cameram in majori Clauſtro Conventus Toloſani Dominicanorum, in qua Fratres illius Conventus ſepelirentur, ad honorem ſancti Antonini Martyris: necnon cameras hoſpitum & infirmorum prædicti Conventus. Fuit autem conſummata prædicta Capella, ut legitur in ejus inſcriptione, anno 1341 die 7 Novembris, ipſo adhuc ſuperſtite, cum his Verſibus.

Frater Dominicus, Domini Cultor benedictus,
Doctor mirificus, & Epiſcopus Appamienſis,
Sumptibus immenſis Opus hoc fabrefecit amicus,
Inde Deo gratus, regnat ſine fine beatus.

Invenitur & in Inſtrumento confirmationis privilegiorum civitatis Appamienſis anno 1342 in feſto ſancti Barnabæ Apoſtoli, unà cum Gaſtone Fuxi Comite, Condomino prædictæ Civitatis. Hæc nos ex Gallia Chriſtiana Fratrum Sammarthano-

rum tom. 2 pag. 164 *in Epiſcopis Appamienſibus*, qui annum mortis ejus præciſè non deſignant, utpote ſibi ignotum. At Audacior fuit Ambroſius de Altamura Dominicanus *in Bibliotheca Dominicana* ad annum Chriſti 1347 pag. 119, ubi ait: *Viginti annis huic Eccleſiæ præfuit optimus Paſtor, quievitque in Domino* 1347. Fingit quidem & annum mortis & tempus Prælaturæ, ſed hoc ei probandum erat quod ſupponit, & quod Sammarthani diligentiores, non noverunt. Legendus Joannes Michaël Pius parte 2 lib. 2 de viris illuſtribus Ordinis Prædicatorum.

GUILLELMUS OCKAM, de quo plura loqui nihil juvat, quippe quem multis hinc atque illinc corrogatis ſugillandi occaſionibus, Romanos Pontifices fatigaſſe conſtat. Extant Mss. ſub nomine Ockami in Bibliotheca Colbertina cod. 731, *Tractatus Guillelmi Ockam quòd Benedictus Papa XII nonnullas Hæreſes Johannis Papæ XXII amplexus eſt & defendit.* Item *ejuſdem Epiſtola ad Fratres Minores in Capitulo apud Aſſiſium congregatos anno* 1334. Plurima de Ockamo invenies in utramque partem apud Bellarminum in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. 368; Labbeum ibidem tom. 2 pag. 407 & 408 & *in Addendis* pag. 787; Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Lucam Vvadingum in Annalibus Fratrum Minorum & in Bibliotheca eorundem pag. 155, Melchiorem Goldaſtum Haimensfeldium qui tomo primo *Monarchiæ ſuæ* collegit ſummâ curâ, quicquid Guillelmi Ockami invenit *contra Romanos Pontifices.*

THEODORUS METOCHITA magnus Logotheta Conſtantinopolitanus, florebat anno 1332,

quo juxta quoſdam obiiſſe dicitur. Scripſit *Paraphraſes in octo libros Phyſicorum & parva naturalia Ariſtotelis*, quas à Gentiano Herveto è Græco in Latinum habes, impreſſas Baſileæ anno 1559 in 4. Ejuſdem *Hiſtoria Romana à Julio Cæſare ad Conſtantinum Magnum* Græco-Latina à Joanne Meurſio cum Notis, Lugduni Batavorum anno 1618 in 4. Ejuſdem *De proceſſione Spiritus Sancti & alia opuſcula*, quæ Græco-Latina in Græcia Orthodoxa Leonis Allatii. Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 428.

GUIDO DE MONTE-ROCHERI, Theologiæ Profeſſor natione Gallus, ſcripſit anno 1333 opus prænotatum *Manipulus Curatorum ad Raymundum Valentiæ Epiſcopum, opuſculum* (ut verbis ejus utar) *de inſtructione Neophytorum Curatorum, rudi quidem ſtilo ſed utili, non curans de verborum ornatu, ſed de animarum commodo & profectu*. Impreſſus eſt autem Venetiis anno 1491 apud Maximum Butricium Papienſem ſeu Ticinenſem, emendatus verò à Troino Zane Sacerdote, ac Profeſſore Decretorum. Scripſit præterea *Ritum celebrandi Officium Miſſæ pro inſtructione novitiorum Sacerdotum*, quod Venetiis & Antuerpiæ prodiit anno 1570. Hæc ex Apparatu ſacro Antonii Poſſevini tom. 1 pag. 695, verbo *Guido de Monte Rocheri*.

GUILLELMUS DE RUBIONE, Theologus Ordinis Minorum, Miniſter quondam Provincialis Aragoniæ, floruit anno 1333, ſcribens *Commentaria in 4 libros Sententiarum*, quæ prodierunt Pariſiis in folio duobus voluminibus anno 1518 apud Judocum Badium Aſcenſium. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Lucas Vvadingus

dingus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum* pag. 156.

SIMON BORASTON Anglus claruit anno 1336 & ſcripſit *Alphabetum de vocabulis prædicabilibus*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 161. *Compilationem de Ordine Judiciario circa crimina corrigenda*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 140. *Diſtinctiones*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 190, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 81, Penbrochianâ cod. 102 & in Archivis Collegii Caii cod. 220. *De mutabilitate mundi*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 140. *De Unitate & Ordine Eccleſiæ*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 16. Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro appellat *Simonem Bruneſton.*

HENRICUS DE URIMARIA Germanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, ſanctitate & doctrina inſignis fuit, de quo Jordanus hæc refert. *Ab omni procul otio verborumque vanitate, nunquam à ſtudio Sacrarum Litterarum & oratione ceſſabat, niſi fuiſſet aliquâ in re utiliter occupatus: illudque in ore frequenter habebat, quod quando orabat, ipſe Deo loquebatur; quando ſtudebat Deus ſibi loquebatur: cum verò conſilium aut doctrinam impendebat, aut negotia aliqua diſponebat, ipſe de Deo & propter Deum loquebatur.* Scripſit *Additiones ad libros Sententiarum*, quæ cum Egidii Romani in eoſdem Commentariis prodierunt Coloniæ anno 1513. *De quadruplici inſtinctu librum* qui incipit *ſemen aliud cecidit in terram bonam*; olim Venetiis impreſſum anno 1498, cum libro

Qq

De Deliciis Paradiſi Bartholomæi Rimbertini Epiſcopi Coronenſis, ſed ſub titulo alterius Henrici Ordinis Fratrum Prædicatorum. Denique ejus *Sermones de Paſſione Domini, de Sanctis & de quadruplici inſtinctu*, impreſſi ſunt Haganoæ anno 1513, Pariſiis anno 1514 & alibi. Sunt qui Henrico Urimarienſi etiam attribuunt *Præceptorium* nomine Nicolai Lyrani editum. Floruit anno circiter 1330 valde ſenex, de quo qui plura cupit, præter Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 433 pag. 261, legat abundanter loquentem de illo Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 733, Philippum Elſſium *in Encomiaſtico Auguſtiniano*.

Daniel de Tarvisio Ordinis Fratrum Minorum poſt multas peregrinationes & manſionem aliquantam in Regno Armeniæ, miſſus à Leone Rege Armenorum Romam tempore Benedicti XII circa annum 1338, ſcripſit in Armenorum juſtificationem, opus inſcriptum: *Reſponſio Fratris Danielis de Tarviſio Ordinis Minorum & Legati Leonis Regis Armeniorum ad errores impoſitos Armenis, tempore Benedicti XII*, Ms. cod. 1653 Bibliothecæ Colbertinæ.

Rudolfus de Frameinberg Paſtor in Sucken anno 1336 arripuit iter in Terram Sanctam, quam per annos quinque luſtravit, unde reverſus compoſuit illius *Deſcriptionem oblatam Balduino Comiti Steinfordenſi, Epiſcopo Paderbornenſi.* Habes hanc operam editam cum Itineribus Marci Poli Veneti & Joannis de Montevilla, & tom. 6 Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii, cum Deſcriptione Terræ Sanctæ ab Anſelmo Ordinis Fratrum Minorum, qui anno 1505 floruit.

Item tom. 5 earundem Lectionum *Hodeporicon Guillelmi de Baldenzeel ad Terram Sanctam*, quod anno 1337 ſuſcepiſſe dicitur, quæ omnia congruè hic in unum congeruntur.

BERNARDUS Abbas Montis-Caſſini & poſtea S. R. Eccleſiæ Cardinalis claruit anno circiter 1330 ſcribens *Speculum Monachorum Ordinis Divi Benedicti*. Item ſcripſit *Commentarium in Regulam ejuſdem ſancti Inſtitutoris*, qui Commentarius extat Ms. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 196 & in Collegio ſancti Benedicti codd. 86 & 252, & in Bibliotheca Montis Caſſini. Impreſſum autem eſt *Speculum Monachorum* Pariſiis anno 1507 in 24° cum aliis opuſculis. Vult Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* eum floruiſſe anno 1347 poſt Guillelmum Eiſengrenium, Labbeus anno 1340 *in Chronologia Brevi Scriptorum Eccleſiaſticorum*.

GEORGIUS PACHYMERES Conſtantinopoli oriundus ſed Nicææ ortus, educatus atque in Sacerdotum numerum cooptatus, floruit circa annum 1340. Vivebat juvenis ſub finem ſæculi XIII circa annum 1280 ſub Michaële Paleologo, à cujus temporibus Hiſtoriam ſuam orditur. Opus hoc ſed mutilum, aſſervatur Græcè Ms. in Bibliotheca Auguſtana cod. 82 apud Vindelicos, ex quo Hieronymus Vvolfius quædam excerpſit, ac Nicephoro Gregoræ ſubtexuit: ac partem illorum quæ in Auguſtano codice deſiderabantur, cum Nicephori Patriarchæ Conſtantinopolitani Breviario, Dionyſius Petavius Pariſiis evulgavit. Tandem Hiſtoria hæc ex Ms. Cod. Barberino evulgata eſt Romæ Græcè & Latinè 2 voluminibus in fol. anno 1661, quam Petrus 1340.

Poſſinus Soc. Jeſu interpretatus eſt. Idem Pachymeres edidit *Commentaria ſeu Scholia in Opera D. Dionyſii Areopagitæ*, quæ Græcè & Latinè iterùm ac tertiò impreſſa, cum operibus ejuſdem ſancti Dionyſii. Item *opuſculum de Proceſſione Spiritus Sancti*, quod editum à Leone Allatio tom. 1 Græciæ Orthodoxæ, quam conſule. Ejuſdem *Epitome Logicæ Ariſtotelis* Græcè Pariſiis anno 1548 apud Vaſcoſanum: ſed verſa è Græco in Latinum à Philippo Bechio prodiit in fol. Baſileæ anno 1560 apud Frobenium. Conſule Leonem Allatium in Diatriba de Georgiis, & Petrum Poſſinum in præfatione ſua ad Hiſtoriam dicti Pachymeris, poſt Aubertum Miræum in Auctario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 426, Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*.

JOANNES RIDEVALD, Anglus Ordinis Fratrum Minorum, floruit ab anno 1330 ad 1340 & ulteriùs. Extant ſub ejus nomine Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 113 *Commentarius ſuper Fulgentium continens picturas virtutum & vitiorum, ſub imaginibus Deorum & Dearum, quos colebat nova ſuperſtitio paganorum, Auctore Fratre Joanne de Rideval de Ordine Fratrum minorum. Ejuſdem Fabulæ CCXVIII Ovidii, Moraliter expoſitæ*. De his vide Poſſevinum in Apparatu ſacro, verbo *Joannes de Ridevall*, ubi improbat iſtum laborem; Lucam Vvadingum *De Scriptoribus Ordinis Minorum* pag. 223.

RICHARDUS DE HAMPOOLE ex Eboracenſi Anglorum Comitatu oriundus, quem non dubito eſſe illum eumdem quem Sixtus Senenſis lib. 4 Bibliothecæ ſanctæ *Pampolitanum* cognomine, *Anglo-ſaxonem* natione facit. Scripſit multa, quo-

rum plurima latent Mſs. in Anglicis Bibliothecis & Gallicis, aliqua edita ſunt in fol. Coloniæ anno 1536 ex Officina Melchioris Noveſiani ſub hoc titulo: *D. Richardi Pampolitani Anglo-Saxonis Eremitæ, viri in divinis Scripturis ac veteri illa ſolidaque Theologia eruditiſſimi, in Pſalterium Davidicum, atque alia quædam ſacræ Scripturæ monumenta, compendioſa juxtàque pia enarratio.* Scripſit autem *Commentarium in Pſalmos univerſos*, Mſ. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 24, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 313, impreſſum Coloniæ loco indicato pag. 1 & ſeqq.

In Cantica Veteris Teſtamenti quæ leguntur in Eccleſia cum Pſalmis, impreſſum pag. 84.

Commentaria in aliquot verſus Cantici Canticorum, Mſs. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 201, & impreſſa fol. 142 nempe *encomium nominis Jeſu*, ad illud Canticorum, *Oleum effuſum nomen tuum:* & opuſculum *De Amore Summo eodemque ſingulari* fol. 144, ad illud Canticorum, *Adoleſcentulæ dilexerunt te nimis.*

Ejuſdem *Commentarius ſpecialis in Pſalmum CXX*: Domine in virtute tua lætabitur Rex, impreſſus fol. 130, cum Commentariis *in aliquot Capita Job*, *in Threnos Jeremiæ*, *in Orationem Dominicam*, *Symbolum Apoſtolicum & Symbolum Athanaſii*, quæ omnia impreſſa ſunt Coloniæ, ut ſupra diximus.

Commentarius in Lectiones novem quæ leguntur in exequiis Mortuorum, Mſ. Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 58, Cantabrigiæ in publica cod. 137, Domus ſancti Petri cod. 78, in Sorbonica Pariſienſi cod. 1065. Impreſſus autem

loco citato *duplex Commentarius in novem Lectiones Job* à dicto Richardo pag. 89, & alter pag. 113 ex puris Divi Gregorii Papæ verbis conflatus.

Tractatus De emendatione peccatoris, ſeu *regula vivendi* vel *de emendatione vitæ*, Ms. in Bibliotheca Sorbonica cod. 1065; incipit *non tardes converti ad Dominum*, impreſſus loco dicto fol. 135. Ms. etiam Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 135, Balliolenſi cod. 201, Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 40, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 124.

Stimulus Conſcientiæ, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 143 & Cantabrigiæ in Archivis Collegii Caii cod. 195.

De reparatione lapſi, Ms. Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 242.

Tractatus, Judica me Domine, Ms. Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 201.

Scala mundi, Ms. Cantabrigiæ in Collegio Divi Benedicti cod. 50.

Incendium amoris: incipit, *admirabar amplius quam enuntio*, Ms. in Bibliotheca Sorbonica cod. 1065 & integrum, cum in impreſſis Colonienſibus pag. 144 habeatur tantùm breve ejus operis compendiolum.

Commendatio Caſtitatis: cum enim ſecundùm B. Hieronymum, &c. cum opuſculo *De contemptu mundi*: Quoniam mundanorum inſania, &c. habentur in eodem Codice Sorbonico.

Item *Curſus ſeu horæ breves de æterna Sapientia, & formula componendi Sermonem*, Mss. habentur in privata Cantabrigiæ Bibliotheca Baronis Lumleii codd. 124 & 281.

Vult Eiſengrenius eum vixiſſe circa annum 1420, quem ſecutus eſt Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbo *Richardus Hampole* tom. 2 pag. 324: at Mſ. Codex Sorbonicus de quo ſupra, ad finem opuſculi de emendatione peccatoris, hæc habet verba; *explicit Libellus ſancti Richardi Heremitæ de emendatione peccatoris; qui obiit anno* MCCCXLIX *apud Sanctimoniales de Hampole juxta Dancaſtis in Comitatu Eboracenſi.* Et ſane Mss. Codd. operum Richardi Hampoolitani excedunt antiquitate annum 1420, quem rectè ad annum 1340 collocavimus.

PETRUS ROGERIUS patriâ Lemovicenſis, variis honoribus & Sacerdotiis ampliſſimis auctus fuit Primùm enim poſt profeſſionem Regularem emiſſam in Abbatia Caſæ-Dei in Arvernis, Ordinis Divi Benedicti, Pariſiis poſteà ſtudia Philoſophiæ ac Theologiæ cum omnium admiratione peregit. Inde Petri Cardinalis de Mortuomari qui ipſum unicè diligebat, Epiſtolis ad Romanam Curiam vocatus, Joanni XXII Papæ innotuit. A quo factus ſancti Baudelii Nemauſenſis Prior, inde Abbas Fiſcannenſis & Caſæ-Dei, tum Epiſcopus Attrebatenſis, ac poſteà ad Senonenſem Archiepiſcopatum atque ab iſto ad Rothomagenſem anno 1330, denique ad Cardinalatum à Benedicto XII promotus anno 1337 decimo-quinto Kalendas Januarii ſub titulo Sanctorum Nerei & Achillei: atque eo Nonis Maii 1342 mortuo, Summum Pontificatus culmen aſcendit, ſumpto nomine Clementis VI. Extant Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulæ Penbrochianæ cod. 89, *Propoſitiones Petri Rothomagenſis Archiepiſcopi facta in præſentia Domini Papæ & Car-*

dinalium in publico Conſiſtorio. Sublatus è vivis eſt Avenione VIII idus Decembris anno 1352. Vide Galliam Chriſtianam Sammarthanorum tom. 1 pag. 592 *in Archiepiſcopis Rothomagenſibus*, ubi laudes ejus latè explicantur, Franciſcum Boſquet in Vitis Summorum Pontificum qui Avenione ſederunt, & alios omnes qui ſcripſerunt Vitas Summorum Pontificum.

ROBERTUS COVVTON natione Anglus, ex Ordine Fratrum Minorum, claruit anno 1340 ſcribens *inſignem Commentarium in 4 libros Magiſtri Sententiarum*, Ms. in multis Angliæ Bibliothecis; Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 181, Mertonenſi codd. 11 & 48, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 75 & in Aula Penbrochiana cod. 107. Hujus etiam *Compendium* ſeu *Abbreviationes ſuper eaſdem Sententias*, Mss. Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 34, & Magdalenenſi cod. 146. Hujus meminit Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, nec opinor eſſe omiſſum ab Luca Vvadingo in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum: ubi de illo loquitur, & quidem pluribus paginâ 308.

PTOLOMÆUS LUCENSIS, natione Italus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, unde poſtea aſſumptus eſt ad Epiſcopatum Torcellenſem, claruit anno circiter 1340. Scripſit *Annales continentes geſta ab anno* 1060 *uſque ad* 1303 impreſſos Lugduni anno 1619, inde tranſlatos in magnam SS. Patrum Bibliothecam editionis Lugdunenſis anni 1677. Item ſcripſit *Hiſtoriam Eccleſiaſticam* lib. XXIV, quam continuat uſque ad creationem Clementis Papæ ſexti anno

1342, Ms. in Bibliotheca Vaticana cod. 3766. Eandem Hiſtoriam in XXIV libros diſtributam habet Ms. Bibliotheca Collegii Navarrici Pariſienſis, ſed quæ deſinens in morte Bonifacii VIII, non progreditur ultra annum 1303. Imò ultra annum 1301 Annales non procedunt, quamvis libros XXIV integros Ms contineat: unde deceptos opinor illos qui volunt Ms. Vaticanum extendi uſque ad annum 1342, ſeu uſque ad creationem Clementis Papæ ſexti, niſi fortè additio aliqua ab alio facta fuerit. Ms. enim Navarricum non procedit uſque ad annum 1342 ut de Vaticano dicitur, ſed ad 1302, unde error vel Ciſri vel Typographi eſſe poteſt: nec procedit uſque ad creationem Clementis Papæ ſexti, ſed circiter uſque ad creationem Clementis Papæ quinti. Atque hæc forſitan eſt vera ætas Ptolomæi Lucenſis, licèt ob auctoritatem aliorum, ad hunc annum 1340 prorogatus fuerit. Eadem Hiſtoria Ms. legitur in Bibliotheca Colbertina codd. 2810 & 527, cum Appendice (alterius forſitan auctoris) uſque ad annum 1313. Sunt etiam ejuſdem Excerpta quædam ſuper genealogia & poſteritate Caroli Siciliæ Regis, continuata ab aliis uſque ad annum 1370, quam habes in Collectaneo veterum Hiſtoriæ Francicæ Scriptorum tom. 5 pag. 893. Agunt de Ptolomæo Lucenſi Blondus lib. 13, Volaterranus lib. 22, Joannes Gerardus Voſſius *De Hiſtoricis Latinis*, Poſſevinus *in Apparatu ſacro*.

JOANNES DE BECKA Canonicus Ultrajectenſis Eccleſiæ conſcripſit *Chronicon Epiſcoporum Ultrajectenſium & Comitum Hollandiæ*, à temporibus ſancti Vvillibrordi uſque ad annum 1342, quod continuavit Guillelmus Hedam Har-

lemenſis Decanus, ac poſt Guillelmum ad ſæculi hujus initium Suffridus Petrus deduxit. Impreſſum utrúmque Opus Joannis Bekani & Guillelmi Hedani, Franekeræ in Friſia anno 1612 apud Robertum Doyema, quod proſtat Lugduni Batavorum apud Elzevirios Officinæ Lugdunenſis detentores: & iteratum caractere omnino eleganti Ultrajecti anno 1643 in folio parvo. Aubertus Miræus in Auctario De Scriptoribus Eccleſiaſticis cap. 436, Voſſius de Hiſtoricis Latinis, Joannes Chapeaville in Collectaneo Hiſtoriarum Leodienſium.

EGIDIUS MUISIUS Abbas ſancti Martini Tornacenſis, Ord. Divi Benedicti, ſcripſit *Chronicon de rebus geſtis Comitum Flandrenſium* ab anno 972 ad annum 1343, quod Ms. ibidem adſervatur.

CLEMENS FLORENTINUS, Ordinis Servorum; Theologus Pariſienſis floruit anno 1340. Compoſuit *Catenam auream in omnes ſancti Pauli Apoſtoli Epiſtolas*, cujus Ms. extat in Medicæa Bibliotheca apud ſancti Laurentii Ædem. Item *Concordantias ad Annibaldum Cardinalem ſui Ordinis Protectorem*, quæ Mss. aſſervantur in Bibliotheca Servorum Florentiæ. Perfunctus probè variis Ordinis ſui muneribus obiit anno ætatis ſuæ 78, qui in eadem Florentina Urbe, in Eccleſia Divæ Virginis Annunciatæ cum cœteris patribus ſepultus eſt. Hæc nos habuimus ex fide Antonii Poſſevini in Apparatu ſacro, verbo *Clemens Florentinus* pag. 363.

RICHARDUS CHICHESTENSIS ſeu CESTRENSIS Anglus, Monachus Vveſtmonaſterii Ord. Divi Benedicti, qui etiam Ro-

bertus in Mss. Codd. aliquando legitur, ſcripſit *Polycraticon ſeu Chronicon Anglo-ſaxonum*, quod exemplaria Mss. adducunt ad annum 1348, quo floruit. Habetur in Bibliotheca Cantabrigiæ publica cod. 248, & in Collegio ſancti Benedicti cod. 6. Prioris Codicis hic titulus eſt. *Richardus Chicheſter, Monachus Vveſtmonaſterii, Chronographus, incœpit ab Hengiſto Saxone anno Chriſti 449, cujus primus liber incipit*: Poſt primum inſulæ Britanniæ Regem, *& hanc partem vocavit Speculum Hiſtoriæ, & continet quatuor libros. Secunda pars vocatur* Anglo-Saxonum Chronicon, *& eſt continuatio Prioris ad annum Domini* 1348, *id eſt ad annum Edvvardi III* XXII. Epitome ejuſdem Chronici, Ms. Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti codd. *66* & 342.

JACOBUS FOLQUERII Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, Doctor Tholoſanus atque ibi Lector in Theologia, ſcripſit ad Clementem Papam ſextum, opus inſcriptum *Viridarium Gregorianum*, ſeu *Allegorias in omnes libros Sacræ Scripturæ*, deſumptas ex puris verbis ſancti Gregorii Papæ, oblatas ei, ut auctor indicat, anno Domini 1345 in menſe Aprili. Floruit Jacobus Folquerii anno 1348 & ſequentibus, cujus opus Ms. in Bibliotheca Eremitarum Auguſtinianorum Pariſienſium, Majoris ut vocant Conventûs.

FRANCISCUS PETRARCHA, Aretii in Tuſcia ex Florentinis parentibus, vel ut alii quidam cum Gerardo Joanne Voſſio, circa Anciſam Florentini Agri vicum Majorum ſuorum ſedem, Patre Florentino exule natus die 20 Julii feriâ ſecundâ anno 1304, claruit circa & ultra annum 1340. Hic (ut inquit Labbeus) ingenio, eloquentia, Lati-

næ patriæque linguæ cultu, ac Poëtica etiam utrâque facultate ſui ſæculi princeps, Litteras à multo ævo ſepultas, primus è Gothicis tenebris excitavit. Archidiaconus Parmenſis, tum Cathedralis Eccleſiæ Patavinæ Canonicus, obiit ac ſepultus eſt in Arquada Agri Patavini Pago. Agunt de illo Bellarminus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* pag. mihi 362, Labbeus ibidem tom 1 pag. 323, ubi tamen ejus opera non recenſet, Poſſevinus *in Apparatu ſacro*. Cum ergo & ipſe Eccleſiaſticus fuerit, Canonicus nempe Eccleſiæ Patavinæ & Parmenſis Archidiaconus; ratio *Supplementi de Scriptoribus vel Scriptis Eccleſiaſticis à Bellarmino ad annum* 1460 *omiſſis* exigit, ut de Petrarcha non taceam, ſi quid vel jam editum atque à Bellarmino omiſſum, vel tantùm Manuſcriptum inveniatur. Hujus autem *Petrarchæ liber de Caſibus virorum illuſtrium* Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 840. Itémque ibidem ejuſdem *Rerum familiarium Epiſtolarum libri viginti quatuor Manuſcripti* cod. 842, quorum novem tantùm ſunt impreſſi. De eo plura Poggius, Trithemius, Paulus Jovius, Raphael Volaterranus, Philippus Bergomenſis, Lilius Giraldus, Leander Albertus, Gerardus, Joannes Voſſius, & præ cœteris Jacobus Philippus Thomaſinus Epiſcopus Æmonienſis *in Petrarcha redivivo*, qui altera editione impreſſus eſt Patavii anno 1650.

DURANDUS CAMPANUS ſeu DE CAMPANIA, Gallus, dictus de Campania quòd in hac Galliæ Provincia ortus eſſet, Ordinis FF. Minorum atque à Confeſſionibus Reginæ Galliæ & Navarræ, floruit teſte Vvadingo *in Bibliotheca Ord. Fratrum Minorum*, ſub annum 1340. Scripſit Summam

Confeſſariorum quæ inſcribitur, *Summa Confeſſionum*, vel *Directorium in quatuor partes diſtinctum*, quod habetur Manuſcriptum cod. 451 in celebri Bibliotheca Colbertina. Item teſte eodem Vvadingo *in quatuor libros Sententiarum*, opus inſigne, quod extat Ms. in Bibliotheca Fratrum Franciſcanorum Bononiæ: ſed videndum, an non ſit idem opus quod eſt impreſſum ſub nomine Durandi de ſancto Porciano Ord. Fratrum Prædicatorum, quod ſæpè Manuſcriptum etiam in Bibliothecis Franciſcanorum legitur. De Durando Minorita, Vvadingus in Bibliotheca Ordinis Minorum pag. 104.

Joannes Hocsemius Canonicus ſancti Lamberti Leodienſis, *Chronicon Epiſcoporum ab Egidio Aureæ-Vallis Monacho deductum ad annum* 1251, *continuavit ad annum* 1348 quo ſcribebat. Utrumque editum eſt in lucem Leodii anno 1613 curâ & ſtudio Joannis Chapeavilli Canonici & Vicarii Generalis in ſpiritualibus Epiſcopalibus.

Nicephorus Gregoras vixit ſub Andronico Seniore Paleologo, ejuſque ex Michaele filio nepote Andronico Juniore, qui videtur perveniſſe uſque ad tempora Joannis Cantacuſeni & annum Chriſti circiter 1345. Multa interſeruit de ſe ſuiſque rebus, libris 7, 8 & 9 ſuæ Hiſtoriæ, ac de eo non pauca Ioannes Cantacuſenus lib. 4 capp. 24 & 25, ubi levem & mendaciorum plenum appellat: Georgius Phranzes, & ex recentioribus Vvolfius, Lipſius, Poſſevinus, Voſſius, atque ex eo ut aſſolet Aubertus Miræus. *Hiſtoria libris XI* ab anno 1204 quo Balduinus aliique Franci Venetis juncti Conſtantinopolim cœperunt uſque ad annum 1341, quo Andronicus

Iunior obiit, Baſileæ Græcè & Latinè annò 1562 interprete Hieronymo Vvolfio Oetingenſi; ac deinde Genevæ in fol. anno 1615 apud Guillelmum Roverium, cum Nicolao Chalcondila & Georgio Logothetâ. Prætereà Gregoras *librum Syneſii de inſomniis* interpretatus eſt, quod Hypomnema Græcè edidit anno 1553 cum Syneſii operibus Adrianus Turnebus: Græcè verò & Latinè ex verſione Antonii Pichonii extat in Collectione operum Syneſii anni 1632 & 1613 à Dionyſio Petavio publicata, ut ſuo loco obſervatum eſt. Hæc Philippus Labbeus de Nicephoro Gregora in Diſſertatione Hiſtorica de Scriptoribus à Bellarmino recenſitis tom. 2 pag. 107, cui addo extare longè plura Græcè Mss. in Bibliotheca Vaticana: Nempe

Expoſitio ſapientiſſimi Gregoræ, de divinis.

Ejuſdem *ad quemdam amicum de iis qui conviciabantur Aſtronomiam.*

Ejuſdem *Lepentrino in Cyprum Magno Logothetæ.*

Ejuſdem *Epiſtolæ, Acclamationes, & Sermones.*

Ejuſdem *Monodia in mortem Regis Andronici Paleologi.*

Altera Monodia *in magnum Logothetam Theodorum Metochitam.*

Alia denique multa, quæ recenſentur ab Antonio Poſſevino ad calcem Apparatus ſacri, dum agit de variis Bibliothecis pag. 13 verbo *Bibliotheca Vaticana* littera N. Item in eadem Vaticana Bibliotheca ex Codice Heidelbergenſi 299, *Nicephori Gregoræ Orationes* 8 *quarum prima continet Dialogum Theotimi atque Agathangeli, ultima eſt reſponſio ad Imperatoris Concionem de fortuna &*

ſato. Item *Narratio Colloquii, quod cum Palama coram Joanne Paleologo Imperatore Conſtantinopolitano habuit, diviſa in tres libros* quorum ultimus imperfectus. Porro Joannes Meurſius anno 1618 poſt (falſò ut putat Labbeus) tributum Theodoro Metochitæ, Romanæ Hiſtoriæ à Julio Cæſare ad Conſtantinum Magnum, librum ut vocat ſingularem; adjecit Græco-Latinam Nicephori Gregoræ Orationem funebrem in mortem Magni illius Logothetæ Theodori Metochitæ: quam idem Labbeus poſt ſuos in Michaelis Glycæ Annales Commentarios recudendam typis Lupareis curavit, Pariſiis anno 1648 & ſequentibus, cum aliis Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptoribus. Denique in Bibliotheca Sereniſſimi Bavariæ Ducis cod. 212, extant Mss. Græcè *Nicephori Gregoræ Orationes & Encomia in varios*, &c.

Gregorius Palamas Theſſalonicenſis Archiepiſcopus, circa annum 1347 ſparſit diverſos errores ex proprio cerebro productos, quibus multis Græcis Antiſtitibus notiſſimus fuit, ac malè laudatus in Concilio, de quo pleniùs loqui, noſtrum non patitur inſtitutum. Doctus hic fuit, ac multa ſcripſit, quæ ex Orientis partibus deportata, latent Mss. in Europæ Latinis Bibliothecis. Extant in Bibliotheca Bavarica Sereniſſimi Ducis cod. 125 *Gregorii Palamæ Conſideratio plenior in Transfigurationem Domini, Palamæ & Acindyni Epiſtolæ, Expoſitio Hæreſum Palamæ & Acindyni, variæ Apologiæ contra Palamam & Acindynum.* Extat in Bibliotheca Auguſtana cod. 73 *Proſopopeia corporis & animæ*, continens nimirum *Orationes duas judiciales mentis Corpus accuſantis, & totidem Corporis contrà, ſe deffendentis: itémque Ju-*

dicum Sententiam. Hæc inſerta eſt Latinè Bibliothecæ Sanctorum Patrum tom. 9 ſecundæ editionis, Adrianus autem Turnebus Græcè anno 1553 Pariſiis evulgavit. Ejuſdem *in aliqua Evangelii loca*, Ms. Græcè in Bibliotheca Sfortiana cod. 68. Ejuſdem *liber contra Joannem Veccum Patriarcham Conſtantinopolitanum de Proceſſione Spiritus Sancti*, cum refutatione Cardinalis Beſſarionis, Ms. in Bibliotheca Bavarica cod. 115. Nec mihi dubium, quin alia adhuc in aliis Bibliothecis lateant. Vide Antonium Poſſevinum in ſuo Apparatu ſacro, & Leonem Allatium in Opere *De Georgiis & Gregoriis.*

THEOPHANES Nicææ Archiepiſcopus ſcripſit circa annum 1347 *grande opus adversùs Judæos*, quod extat Ms. Græcè Romæ inter libros Franciſci Turriani quos reliquit Societati Jeſu, quando illam hic ingreſſus eſt. Analyſim ſummâ curâ exhibet Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro tom. 2, verbo *Theophanes Nicææ Epiſcopus* pag. 470. Extant ejuſdem in Vaticana Bibliotheca Libelli duo, vel Epiſtolæ; prima *quidem doctrinalis ad Sacerdotes & alios Clericos ſuæ Diœceſeos, oſtendens quodnam ſit negotium Sacerdotii, & qualem oporteat eſſe, eo factum dignum.* Altera item *ad Nicænos, qualem deceat eſſe Chriſtianum, ubi etiam docet fugiendam eſſe omnem conſuetudinem eorum qui ſentiunt cum Acindyno, non minùs quàm Judæorum.* Aliqua Theophanis Archiepiſcopi Nicæni Opera Græco-Latina edita ſunt Romæ anno 1590 in 8°, curâ & ſtudio Gonſalvi Poncii Legionenſis. Plura vide apud allegatum Poſſevinum loco citato.

GREGORIUS ACINDYNUS, Græcus Theologus, ſcripſit circa annum 1348, *Opuſculum de Eſſentia & operatione Dei libris 2 adversùs imperitiam Gregorii Palamæ & aliorum Græcorum*, quod extat græcè manuſcriptum in Bibliotheca ſereniſſimi Bavariæ Ducis. Impreſſum autem poſtea græcè & latinè in 4° Ingolſtadii per Jacobum Gretzerum, cum Epiſtolis decem variorum Pontificum, ad Petrum Cnapheum Eutychianum, græco-latinis apud Angermariam anno 1616 in 4° evulgatis. Hæc non potuit ſcribere *in Apparatu Sacro* Poſſevinus, dum loquitur de Gregorio Acindyno, nondum enim illud typis fuerat mandatum.

GUILLELMUS DE MONTE-LAUDUNO, Profeſſor Juris Canonici in Academia Toloſana, vir ſuâ ætate ob peritiam Juris celeberrimus, claruit circa annum 1346. Hujus Opera frequenter laudarunt Richardus Armachanus Archiepiſcopus in Tractatu Ms. *De Audientia Confeſſionum*, Bernardus Lauretus Præſes Toloſanus in Tractatu *De poteſtate ſæculari in Eccleſiaſticos*, Arnulfus Ruſæus in Tractatu *Juris Regaliæ*, itemque Philippus Probus in Tractatu *Juris Regaliæ*, Gloſſator libri ſexti Decretalium, & alii. Quoniam verò nullus hactenus, quòd ſciam, Opera hujus viri recenſuit: utar hac occaſione, & ea promam quæ Stephano Baluzio, à quo hæc accepi, comperta ſunt. Scripſit itaque Guillelmus de Monte-Lauduno Lecturam *in librum ſextum Decretalium*, quam laudant Ruſæus & Probus, ad quam Apoſtillas vel Additiones ſcripſit Blaſius Aurioli Doctor Toloſanus. Extat Ms. in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ Cameracenſis, cum Apparatu Hoſtienſis in Decretales. Scripſit præterea *Appara-*

rum Conſtitutionum Clementis V. qui frequenter item laudatur à Ruſæo & Aufrerio in Repetitionibus ad Clementinas. Hujus autem Apparatus tria manuſcripta Exemplaria extant in Bibliotheca Sancti Sergii Andegavenſis, itémque aliud in Bibliotheca ſancti Albini Andegavenſis. In eodem codice Sancti Albini Ms. *Apparatus ejuſdem Guillelmi ſuper extravagantes Joannis Papæ XXII*, qui laudatur etiam ab iiſdem Ruſæo & Probo. Item ſcripſit *Librum de Sacramentis*, qui extat manuſcriptus in Bibliotheca Eccleſiæ Helenenſis, & ejuſdem libri extant duo manuſcripti codices in Bibliotheca Monaſterii Rivipullenſis apud Catalanos. Item alius quoque in Archivo Eccleſiæ Narbonenſis. Horum nihil eſt editum, quod ſciam. Hæc Baluzius additione ad caput 4 libri 6 *De Concordia Sacerdotii & Imperii* paginâ 76. Ego vidi aliud manuſcriptum exemplum *Tractatus de Sacramentis*, in Bibliotheca Bellæ-Vallis Ordinis Præmonſtratenſis in Epiſcopatu Remenſi.

NILUS Metropolita Rhodius, hoſtis Latinorum, Gregorii Palamæ Theſſalonicenſis Archiepiſcopi Hæreſibus adhærens, floruit anno 1340 & ſeqq. quem cum aliis Nilis recenſet Leo Allatius in Diſſertatione ſua ſpeciali de hoc argumento cap. 10. Scripſit *inſignem Orationem in ſanctam Matronam ex inſula Chio oriundam*, quam græcè & latinè edidit idem Allatius. Item *enarrationem Synopſicam de novem Synodis*, computans pro nona legitima, eam quæ ſub Ioanne Paleologo Andronici Filio, errores Palamæ tuita eſt. Habetur iſtud Opus tomo 2 Juris Canonici Veteris pag. 1161. Ejuſdem *De Verſibus Anacreonticis* Opus manuſcriptum in Bibliotheca Regia co-

dicibus 901 & 1727. Vixit uſque ad annum 1330.

NILUS CABASILAS Theſſalonicenſis Archiepiſcopus, Auctor ejuſdem temporis eſt, magnus Latinorum hoſtis Pontificum, ut ex ejus Operibus conſtat. Scripſit *volumen de Primatu Papæ & Orationem, quâ docet totum utriuſque Eccleſiæ Græcæ & Latinæ diſſidium pendere ex eo, quòd Epiſcopus Romanus ſolus arbiter omnium controverſiarum eſſe velit.* Hoc primum editum græcè & latinè Baſileæ anno 1544 in 4° cum Flatio contra Brunum typis Oporinis, tum per Matthiam Flaccum Illyricum græcè & latinè Francofurti 1555 in 8°. Idem græco-latinè per Claudium Salmaſium, cum aliis ejuſdem Nili, Hanoviæ 1598 in 8°, idémque cum Salmaſio *De Primatu Papæ*, Lugduni Batavorum 1645 in 4°, cum Claudii Salmaſii & Bonaventuræ Vulcanii nonnullis Notis. Addit Leo Allatius in ſua Diſſertatione de Nilis cap. 14 pag. 49. Plurima alia ejuſdem Nili manuſcripta Opera, omnia contra Latinam Eccleſiam.

NICOLAUS CABASILAS Archiepiſcopus Theſſalonicenſis, Nili Cabaſilæ nepos, floruit circa annum 1350. Fuit autem Schiſmaticus, & Eccleſiæ Romanæ apertus hoſtis, ideoque Opera ejus omnia cautiſſimè legenda ſunt, ut Bellarminus in Catalogo monuit. Hujus *Libri ſex de Vita in Chriſto*, in quibus præcipuè agitur *De Baptiſmo, ſacra Unctione, & Euchariſtia*, latinè tantùm prodierunt anno 1604 in 4° Ingolſtadii, Jacobo Pontano Societatis Jeſu interprete, cum *Philippi Solitarii Dioptra ſeu Regula Fidei Chriſtianæ ad Callinicum Monachum*, qui etiam adje-

cit *ejuſdem Cabaſilæ Orationem contra fœneratores,* latinè tantùm. Sed utrumque Opus tam *libri ſex de Vita in Chriſto*, *quàm Oratio contra fœneratores*, extant Mss. græcè in Bibliotheca Bavarica cod. 39. Oratio autem contra fœneratores edita græcè cum Oratione ſancti Epiphanii in ſepulturam Corporis Jeſu Chriſti, per Staniſlaum Phœnicium anno 1604 Samoſcii in 4°. Idem Cabaſilas ſcripſit *Expoſitionem in ſanctam Lyturgiam ſeu Miſſam*, quam Gentianus Hervetus latinè vertit, quæ cum libris ſex de Vita in Chriſto, extat tom. ſeu ſæculo XIV magnæ Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Colonienſis anni 1618. At Expoſitio Liturgiæ ſeu Sacrificii Divini, manuſcripta extat tum in Bibliotheca Vaticana ex multis codicibus, tum ex Heidelbergenſi codice 362, itemque in Regia Gallica, & in Bavarica codd. 59, 107, 112, 113, 128. In Bibliotheca Imperatoria Vindobonenſi idem Opus Cabaſilæ *De divino Myſterio* Ms, cum ejuſdem *variis Orationibus*. Ejuſdem *Encomium ſanctæ Theodoræ viduæ*, editum græcè & latinè ad diem 5 Aprilis à Bollandiſtis, ex manuſcripto codice Bibliothecæ Cæſareæ Viennenſis: nec dubium, quin ex codicibus de quibus ſtatim loquebamur. Ejuſdem *Commentarius in librum tertium magnæ Conſtructionis Ptolomai*, impreſſus in folio Baſileæ anno 1530. Plura de Nicolao Cabaſila habent Antonius Poſſevinus *in ſuo Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 439 pag. 262, Philippus Labbeus in Diſſertatione de Scriptoribus quos Bellarminus recenſuit, tom. 2, verbo *Nicolaus Cabaſilas* pag. 114. At pleniſſimè omnium Leo Allatius, qui ejuſdem Cabaſilæ narrat

alia plurima Mſs. in Diſſertatione ſua de Nilis, pag. 55 dictæ Diſſertationis.

BARTHOLOMÆUS URBINAS, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, Diſcipulus Auguſtini Triumphi, quem vocant *De Ancona*, cùm Lutetiæ Pariſiorum atque Bononiæ ſtudiis Diſciplinarum & Theologiæ operam dediſſet, factus eſt Urbis ſuæ Urbini Epiſcopus. Scripſit varia Opuſcula, de quibus latè Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, pag. 176, & Philippus Elſſius *in Encomiaſtico Auguſtiniano*, quorum nonnulla cæteris Mſs. reſtantibus, evulgata ſunt. Nempe *Milleloquium Ambroſii*, Lugduni impreſſum anno 1556 in fol. juxta veritatem manuſcripti codicis; ibidemque *Milleloquium D. Auguſtini dedicatum Clementi Papæ ſexto*, Lugduni in fol. anno 1555 ſub Salamandra apud Senetonios Fratres. Mortuus dicitur ſub initium anni 1350, de quo Philippus Elſſius *in Encomiaſtico Auguſtiniano*.

BARTHOLOMÆUS Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum, cognominatur *de Glaünville*, ſcri- 1350.
pſit circa annum 1350 *Libros novemdecim de proprietatibus rerum*, quos vidi manuſcriptos in variis Bibliothecis. Sunt autèm Mſs Cameraci in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ, Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Eremitarum D. Auguſtini, Rhegii in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum, Oxonii in Anglia in Bibliotheca Balliolenſi cod. 238, & Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 107. Excuſi fuerunt, ut placet Antonio Poſſevino *in Apparatu ſacro*, Argentorati anno 1488, & juxta Rodulfum Toſſinianum in Hiſtoria Seraphica anno 1491: ſed uterque errat, niſi ſemel atque iterum impreſſi fuerint; vidi enim ac tenui

impreſſionem hujus Operis factam Argentorati in 4° anno 1505. Plura dabit Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum* pag. 49 & 50, quæ publici juris eſt Romæ in folio anno 1650, ex Typographia Franciſci Alberti Tani.

PETRUS DE PATERNIS, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, claruit circa annum 1350, ſcripſitque inſcriptum Opus *De neceſſitate & ſufficientia vitæ humanæ*, quod extat Ms. cod. 1517 Bibliothecæ Colbertinæ. Opus de quo mentionem debuit facere Philippus Elſſius *in Encomiaſtico Auguſtiniano*, quod volvi poteſt.

THOMAS DE BRADVARDINA Anglus, ex Ordine Fratrum Minorum, clarus ob doctrinam anno 1350 & ſequentibus, ſcripſit *nobile Opus de cauſa Dei contra Pelagium & de veritate Cauſarum*, variâ ſacræ ac prophanæ, antiquæ ac novæ Philoſophiæ ac Theologiæ doctrinâ locuples atque ornatum, quod manuſcriptum aſſervabatur in Bibliotheca Vaticana, cujus etiam manuſcriptum codicem habuit olim in Germania Matthias Flaccus Illyricus. Impreſſum eſt ex manuſcriptis Anglicanis, curâ & ſtudio doctiſſimi viri Henrici Savillii, anno 1618 Londini in fol. ex officina Northoniana: de quo abundè Ludovicus Cellot in Hiſtoria Gotteſcalci Prædeſtinatiani lib. 5 cap. 19 pag. 390. Ejuſdem *Opus de Geometria ſpeculativa & Arithmetica*, impreſſum Pariſiis anno 1512. *Tractatus proportionum*, editus Venetiis anno 1505. Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* mentionem illius habet, ſed (quod mirum) de eo nihil habet Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum*. Opus autem *De cau-*

ſa Dei contra Pelagium, & de Virtute cauſarum, Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Collegii novi cod. 22, in Orialenſi cod. 55, Mertonenſi cod. 103, Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 146, Domus ſancti Petri cod. 276, & privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 267. Appellatur in nonnullis manuſcriptis codicibus Cancellarius Londonienſis, quod an conveniat rectè Franciſcano, ſeu Conventuali Ordinis Minorum, mihi valde ſuſpectum eſt. Porrò quem omiſit in ſuis Scriptoribus Bradvardinum diligens Vvadingus, avidè atque injuſtè arripuit, & ſuis Dominicanis adſcripſit, griſeis veſtibus in albas mutatis, Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1372 pag. 133, & *in Appendice* pag. 489, citans Antonium Senenſem Luſitanum *in Bibliotheca* fol. 248. Magna Caritas, ut quem Franciſcani non admiſerunt, Dominicani amplectentur, ſuumque faciant.

RANULPHUS HIDGEN, quem codices Mss. inſcribunt *Hikeden*, natione Anglus, conditione Monachus Ceſtrenſis, ſcripſit circa annum 1360. *Polychronicon libris* 7, ubi potiſſimùm agit de Rebus geſtis Anglicis, cujus hic titulus in manuſcripto codice Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 188: *Chronica Ranulphi Hikeden libris 7, erat is Monachus Ceſtrenſis, qui obiit in ſenectute bona anno Domini* 1363. Quanti ſit meriti hoc Opus, judicent Lectores ex multitudine manuſcriptorum codicum in Anglia, qui ad viginti aſſurgunt. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 113, in Balliolenſi codd. 236 & 237, Lincolnienſi cod. 44, Mertonenſi codd. 42 & 60, Magdalenenſi cod. 140, in Bibliotheca Ædis Chri-

ſti cod. 3. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica codd 188, 221, 238, in Collegio ſancti Benedicti codd. 6, 45, 81 & 341, Domus ſancti Petri cod. 232, Collegii Caii codd. 19 & 25, privatim in Bibliotheca Baronis Lumleii cod. 247, & Gualteri Copi cod. 180. Idem ſcripſit *Speculum Curatorum*, Ms Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 69. Plura Voſſius in Hiſtoricis Latinis lib. 3 cap. 2.

PETRUS quidam Monachus Clarevallenſis, claruit circa annum 1350, homo valde devotus qui ſub ementitis nominibus ſcripſit aliqua Opuſcula tendentia ad morum correctionem, & Eccleſiæ in moribus emendationem. Extat in Bibliotheca Colbertina codex manuſcriptus num. 1502 ubi ſequentia ſunt: *Epiſtola Jeſu Chriſti ad Innocentium ſextum anno* 1353, *diviſa in capita centum, Auctore Petro Monacho Clarevallenſi.*

Epiſtola Luciferi ad mundanos, ſcripta anno 1351.

Ejuſdem Petri Clarevallenſis Tractatus de poteſtate Summi Pontificis.

Claruit iis temporibus quibus ſcripſit, de quo videre potes Carolum de Vviſch in Bibliotheca Ciſtercienſis Ordinis, ubi nullum vel paucos omiſit.

THOMAS STUBS, ſive STOBÆUS interdum dictus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, natione Anglus, in ſuum ævum deduxit uſque ad Eduardum tertium vel circiter, annumque quaſi 1360, *Succeſſionem & actus Archiepiſcoporum Eboracenſium*. Opus impreſſum eſt inter decem Scriptores Anglicanos Hiſtoricos, quos in fol. Londini edidit Joannes Seldenus anno 1652 pag. 1685 & ſequentibus. De illo Antonius Senenſis Luſitanus *in Bi-*

bliotheca Prædicatorum fol. 247, Ambroſius de Altamura ibidem ad annum 1352 pag. 125.

Petrus Berchorius, Pictavienſis, Gallus, Ordinis Divi Benedicti, & Prior Sancti Eligii Pariſienſis, floruit anno 1360 & ſequentibus, ob Opera quæ in lucem emiſſa ſunt, notiſſimus Concionatoribus Chriſtianis, quos ſuis Scriptis multùm adjuvat. Varia igitur in Sanctam Scripturam ſcripſit Opera, Concionatoribus maximè utilia, nempe *Dictionarium morale Biblicum*, per litteras Alphabeti digeſtum, quòd dictiones ferè præcipuas Scripturæ ad inſtar locorum communium complectitur, earumque ſignificationes moribus accommodat. *Reductorium morale utriuſque Teſtamenti* in quatuordecim libros diviſum, in quo prætermiſſo Hiſtoriæ ſenſu, breviter univerſa capita Scripturæ tropologicè expoſuit, intermixtis interdum allegoriis. Tertium Opus, quod *Inductorium morale* inſcribitur, in tres partitum libros incipit: *Videte quoniam non ſolùm*, &c. Hæc ſuperiori ſæculo impreſſa vidimus tribus voluminibus in fol. Venetiis anno 1589, & Coloniæ anno 1620 tomis totidem in fol. Tranſtulit etiam idem Petrus Berchorius, gallicè *Bercheur*, Hiſtoriam Titi Livii in Linguam Gallicam, Regi Galliarum Joanni dicatam, quam pulcherrimis ornatam figuris atque picturis, duobus comprehenſam magnæ molis voluminibus, aſſervat manuſcriptam Bibliotheca Sorbonica. Obiit anno 1362 in Prioratu ſuo Sancti Eligii Pariſienſis, ubi ſepultus jacet. Prima autem Operum Petri Berchorii editio quatuor voluminibus in fol. facta eſt Pariſiis anno 1521 apud Claudium Chevalon, viâ Jacobæâ ſ[ub] Sole aureo, quæ pulcherrima & caſti- 1360.

gatiſſima eſt, cujus unum exemplum vidimus in Bibliotheca Sancti Germani de Pratis, & aliud apud Mirvaldum Ordinis noſtri.

LEVVOLDUS DE NORTHOVV, ſeu NORTHOF, circa annum 1360 ſcripſit *Origines Markanas*, ſive *Chronicon Comitum de Marka & Altena*, editum in fol. Hanoviæ anno 1613, cum Notis Henrici Meibomii. Hæc Chronica Markenſis ab anno 1000 ad 1358, cujus Supplementum uſque ad annum 1391, editum ab eodem Henrico Meibomio, cum rebus Germanicis ejuſdem Meibomii. Vide Vitam Levvoldi Northovii ex Chronico Markenſi ab anno 1278 ad 1358, per Henricum Meibomium cum rebus Germanicis Piſtorii.

MANUEL CALECAS, quem volunt fuiſſe ex Ordine Fratrum Prædicatorum, claruit circa annum, non ut quidam ſcribunt 1250, ſed anno circiter 1360, de quo Bellarminus & Labbeus in Diſſertatione hiſtorica *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* tom. 2 pag. 4: ubi perperam vult eum vixiſſe anno 1250, ſeu vixiſſe ſæculo decimo tertio. Extant ejus *Libri quatuor adverſus Græcorum errores de proceſſione Spiritus Sancti*, è Græco latinè redditi ab Ambroſio Camaldulenſi Monacho, juſſu Martini V Romani Pontificis, qui obiit anno 1431, & publicati tantùm anno 1616 Ingolſtadii in 4° à Petro Stevartio Leodienſi, & inde immiſſi in Bibliothecam Sanctorum Patrum editionis Colonienſis anni 1618, & nuperrimæ Lugdunenſis anni 1677. Item ſcripſit *Librum adverſus Palamitas illorumque pſeudo-Synodum, ſub Imperatore Joanne Cantacuſeno*. Item Librum unum *De principiis Fidei*, de Deo ſcilicet uno ...ſque

ad Fidem ſpectantibus, quæ duo Opera impreſſa ſunt tom. 2 ultimi Auctarii Bibliothecæ Sanctorum Patrum, à Franciſco Combefis editi Pariſiis anno 1672 in fol. Si plura cupis, vide Labbeum loco citato, Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 406 pag. 263, Franciſcum Combefis in Apparatu ad Bibliothecam Concionatoriam, atque in Notis ad citata Manuelis Caleca Opera, in dicto Auctario ſuo ultimo.

MATTHÆUS BLASTARES ſeu BLASTARAS, Juriſperitus Græcus, floruit circa annum 1360, & ſcripſit *Syntagma ſeu Synopſim alphabeticam rerum quæ in ſacris Canonibus comprehenduntur*, quæ græcè & latinè prodiit Oxonii anno 1672. Extat autem Ms. in Bibl. Regis Catholici Scorialenſi, in Regia Gallica, Colbertina ex illis codicibus, quos nuper emptione ſibi comparavit Colbertus, ex Bibliotheca doctiſſimi Jacobi Auguſti Thuani. Ejuſdem eſt *Opuſculum de Cauſis ſeu Quæſtionibus Matrimonii*, quod græcè & latinè legitur tomo 1. Juris Græco-Romani pag. 478, quod in fol. edidit Joannes Leunclavius Francofurti anno 1596 apud Fiſcherum.

JOANNES CANTACUSENUS primùm Joannis Paleologi Tutor ab Andronico Juniore anno 1341 inſtitutus, deinde anno 1345 coronatus Imperator, abdicavit anno 1355, & Monachi veſtem indutus, aſſumpto Joſaphati Chriſtoduli nomine. multa ſcripſit atque inter hæc, *Hiſtoriam libris quatuor de rebus ab Imperatore Andronico & à ſeipſo geſtis*, impreſſam nuperrimè in fol. Pariſiis apud Sebaſtianum Cramoiſy anno 1645 inter alios

Hiſtoriæ Byzantinæ Scriptores ex prælo Regiò-Extat Ms.græcè in Biblioth. Vatic.& in Bavarica cod. 184. Extant Mss in eadem Vaticana *Apologiæ quatuor ſeu Contradictiones pro Chriſtiana Religione contra Mahumetem*, itemque *Contradictiones adverſus Prochorum Sidonium*: ac primæ quatuor *Contradictiones contra Mahumetem* ſunt etiam manuſcriptæ græcè in Bibliotheca Bavarica codice 189. Vixit uſque ad annum 1374, quo agnovit Primatum Romani Pontificis, uti diſcimus ex Epiſtolis Gregorii XI Papæ, atque ex Annalibus Vvadingi, Bzovii, Spondani & Raynaldi, quos curioſi volvant. Porrò *Joannis Cantacuſeni Imperatoris contra Saracenos Apologiæ quatuor, & contra Mahumetem Orationes tres* græco-latinè ſunt editæ à Rodolfo Gualtero in fol. Baſileæ anno 1543 typis Oporinis. De illo Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 881, verbo *Joannes Cantacuſenus*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 430 pag. 269: nec ſuarum ipſe fuit parcus laudum Cantacuſenus in Hiſtoria quam conſcripſit.

Joannes Cypariſſiota Græcus pariter Scriptor floruit, non anno 1150, qui ei malè aſſignatur à Philippo Labbeo in Chronologia brevi Scriptorum Eccleſiaſticorum, ſed circa annum 1364. Hujus Opera ſunt *Expoſitio materiaria eorum quæ de Deo à Theologis dicuntur, partita in decem Decades*: quam Franciſcus Turrianus latinam à ſe redditam Antonio Auguſtino Tarraconenſi Archiepiſcopo dicavit, additis Maximi & Georgii Pachymeri Scholiis, quæ extat ſæculo xj Bibliothecæ Veterum Patrum editionis Colonienſis anni 1618. Habetur autem græcè Ms. in Biblio-

theca Regis Catholici Hiſpaniarum, unde forſitan tranſtulit in Latinum Franciſcus Turrianus. Ejuſdem *Sermones duo Palamicarum Tranſgreſſionum*; Joannem Cypariſſiotam arguunt Auctorem anni circiter 1364, qui Palamam impugnaverit hæreticum: quos habes in Auctario ultimo Bibliothecæ veterum Patrum, quod edidit Franciſcus Combefis anno 1672 Aureliæ apud Guillelmum Hotot. Mentionem facit Joannis Cypariſſiotæ Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 333 pag. 242.

PHILIPPUS MAZERIUS ſeu DE MAZERIIS, Nobilis Venetus, aliis Siculus, Regni autem Cypri Cancellarius ſummus, ſancto Petro Thomæ Archiepiſcopo Cretenſi ſocius aliquandiu & contemporaneus, ſcripſit *Vitam ſancti Thomæ Cretenſis Archiepiſcopi ſeu Petri Thomaſii*, quam Socii Bollandiſtæ ediderunt ad diem 29 Januarii tomo 2 pag. 995 & ſeqq, præmiſſis pag. 990 Commentariis. Cùm autem obierit Petrus Thomæ ſeu Thomaſius anno 1366 die ſexta Januarii, licèt ejus feſtum celebretur die vigeſimâ-nonâ ejuſdem menſis: hæc ſcriptio Philippi Mazerii vix referri poteſt ante annum 1370, quo floruit Cancellarius in Cypro, imò vix credi poteſt tam citò poſt obitum Petri, ſcriptam eſſe illius Vitam. De Philippo Mazerio Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 279, Bollandus ad diem 29 Januarii menſis. 1370.

GALLUS Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia, Ordinis Ciſtercienſis, clarus circa annum 1370, ſcripſit *Malogranatum*, cujus initium: *Fili accedens ad ſervitutem Dei*, &c. Eſt autem ſcriptum per formam Dialogi, cujus titulus, *Dialogus dictus*

Malogranatum in tribus libris diſtinctus interlocutoribus Patre & Filio. Agit autem libro 1 *De ſtatu incipientium*, libro 2 *De ſtatu proficientium*; & lib. 3 *De ſtatu perfectorum.* Impreſſus autem in 4° in Germania anno 1481, loco & nomine Typographi ſuppreſſis. De Gallo Auctore hujus Operis, Conradus Geſnerus *in Bibliotheca*, Poſſevinus *in Apparatu ſacro.*

JOANNES SCHADLAND, natione Germanus, Ord. FF. Prædicatorum, ex Conventu Coloniæ Agrippinæ, Magiſter in Theologia celeberrimus, olim Inquiſitor hæreticæ pravitatis in Alemannia, quo munere per annos aliquot cum Chriſtianæ Fidei incremento functus eſt. Variis etiam pro Apoſtolica Fide Legationibus ac Commiſſionibus honoratus, claruit anno circiter 1360 & ſequentibus, ſcripſitque Opus *De ſtatu Cardinalium*, quod manuſcriptum extat cod. 2089 Bibliothecæ Colbertinæ. Factus eſt primùm Epiſcopus Culmenſis, tum poſteà Hildesheimenſis ſub Metropoli Colonienſi: denique ex manuſcripto codice alii volunt factum ab Urbano V Epiſcopum etiam Vormacienſem anno Domini 1370 15 Calendas Februarii, ibique præfuiſſe annos ſeptem, & fato functum eſſe anno 1377 in Conventu Fratrum Prædicatorum Confluentiæ, ubi corpus ejus ſepultum in Eccleſia ad majoris Altaris dextram. Plura de ipſo Leander lib. 3 capite penultimo *De Viris illuſtribus Fratrum Prædicatorum*, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 248, ubi vult eum floruiſſe anno 1365, cum Eiſengrenio & aliis, in quo convenimus. Antonius Senenſis *in Bibliotheca Ordinis Fratrum Prædicatorum* pag. 154, Ambroſius de Altamura ibidem ad an-

num 1377 pag. 135, & *in Appendice* pag. 460, quos conſulere poteris.

PHILIPPUS CABASSOLUS Cavellicenſis Epiſcopus & Cancellarius Joannæ Reginæ Neapolitanæ, de quo Raynaldus ad annum 1344 §. 30. Anno MCCCXLIV. IV Calendas Maii à Clemente ſexto delegatus eſt, ut inducias inter Maſſilienſes & alias Provinciæ & Comitatus Folkarquerii Urbes adverſus ipſos fœderatas promulgaret. Idem ad annum 1349 §. 10, per eas tempeſtates ſcripſit libros ſuos *De Vita & Miraculis Beatæ Mariæ Magdalenæ*, dicatos Henrico de Villares Archiepiſcopo Lugdunenſi Galliarum Primati, in quibus multùm exagitat Vezeliacenſes, quòd auderent dicere corpus ejuſdem Magdalenæ exiſtere apud Vezeliacum. Extat hoc Philippi Opus Ms. in Bibliotheca Sancti Victoris Pariſienſis. Factus Apoſtolicæ Sedis Nuntius anno 1359, unde colligitur de illo intelligenda eſſe, quæ de Epiſcopo Cavellicenſi Sedis Apoſtolicæ Legato habet Nicolaus Serarius in libro quinto rerum Moguntinarum pag. 858. Fuit poſtea Philippus Patriarcha Hieroſolymitanus & Presbyter Cardinalis tituli Sanctorum Petri & Marcellini, ac demùm Epiſcopus Sabinenſis; obiitque anno 1372, cujus teſtamentum editum eſt à clariſſimo viro Franciſco Ducheſnio in Hiſtoria Cardinalium Francorum. Vide Sammarthanos in Catalogo Epiſcoporum Cavellicenſium.

JORDANUS DE SAXONIA, cognomento *de Quedelinberg*, vel *Quedelinburg*, natione Germanus, profeſſione Eremita Auguſtinianus, vir doctus & ſanctus, de cujus laudibus multa paucis complectuntur inter cæteros Joſephus Pamphilus

Signinus Epiſcopus, in Chronicis Auguſtiniani Ordinis Eremitarum, Ambroſius Coranus hujus Ordinis Generalis Præpoſitus, in Chronico Ordinis parte 2,& Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano, verbo *Jordanus*. Claruit ab an. circiter 1327 ad an. 1380, quo mortuum eum volunt. Scripſit *Summam Sermonum per totum annum de Dominicis*, impreſſam Argentorati in fol. an. 1483, quæ incipit, *Jordanis Ripas Alvei*, alludens haud dubiè ad nomen ſuum *Jordani*. Item *Tractatum de Paſſione Domini*, cujus initium, *Inſpice & fac ſecundùm exemplar*, &c. injectum inter Sermones de tempore, ad feriam ſextam Paraſceves. *Opus Sermonum de Sanctis*, incipiens, *Dan Catulus Leonis*, impreſſum Pariſiis anno 1521 in 4° apud Damianum Hickman. Ibidem inſigne Opus *De quadruplici Communione*, *ſeu de quatuor Communionibus quæ ſunt neceſſariæ profitentibus Vitam Monaſticam*. Incipit, *Multitudinis credentium erat cor unum*, &c. Opus olim inſcriptum *Vitas Fratrum*, ſed meo quidem ſenſu malè, cùm parcè agat admodum in hoc Opere de Fratribus ſui Ordinis: plenè autem ac ſemper de moribus componendis & regulariter inſtituendis. Item ſcripſit Collectaneum quoddam ad ſuos Fratres Auguſtinianos Eremitas Pariſienſes, Ms. in Bibliotheca dictorum Auguſtinianorum majoris Conventus ad Pontem novum, quod rectè *Collectaneum ſeu Speculum Auguſtinianorum appellaretur*. Incipit, *Quia juxta dictum Sapientis, ad locum unde exeunt flumina revertuntur ut iterùm fluant: hinc eſt quòd ego Frater Joannes de Saxonia, dictus de Quedelingberg, inter Scholares Pariſienſes minimus*, &c. Continet poſt Jordani præludium, Sermo-

nes

nes Divi Auguſtini 22 ad Fratres in Eremo, Ordine parum diverſo ab editis ſub eodem titulo: Sermones 4 ad Presbyteros Hypponenſes, Sermones 6 ad populum, omnes ex variis D. Auguſtini locis deſumptos. Hos ſequuntur tres Regulæ Divo Auguſtino paſſim attributæ, dein vita ſancti Auguſtini, cum duabus reliquiarum ejus tranſlationibus & ſupputatione temporum, cum præconiis de eo variorum Scriptorum; Vita denique ſanctæ Monicæ ex Scriptis Divi Auguſtini, qualem exhibent Bollandiſtæ ad diem 4 Maii. Creditur ejuſdem eſſe Magiſtri Jordani *Chronica qualiter Romanum Imperium tranſlatum fuit ad Germanos*, impreſſa Baſileæ anno 1559 in 8° apud Oporinum, cum Æneæ Silvii *Tractatu De ortu & auctoritate Romani Imperii* ad Fredericum Romanorum Regem. Obiit Jordanus Viennæ Auſtriæ anno 1380, de quo Poſſevinus *in Apparatu Sacro*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 471 pag. 269, & alii de quibus ſuprà.

ARNALDUS TERRENI natione Ruſcinonenſis, atque ut credimus, vel nepos Guidonis Terreni Magiſtri ac Scriptoris Ordinis Carmelitarum, de quo diximus ad annum 1330, vel ſaltem conſanguineus, utpote ejuſdem patriæ & cognominis. Claruit anno 1370 & ultra, Doctor Decretorum ut inſcribitur in Mss. Codd, & Sacriſta Eccleſiæ Elnenſis, apud Ruſcinones. Scripſit anno 1373 Avenione *Tractatum de Myſterio Miſſæ & horis Canonicis*, quem habes Ms. in Bibliotheca Colbertina cod. 3037. Item ibidem fecit Summam inſcriptam, *Quæſtiones Magiſtri Arnaldi Terreni Doctoris Decretorum, Avenione factæ & compila-*

tæ, Mss. ibidem cod 6192. Nec vidi quemquam de hoc Scriptore agentem.

ROBERTUS Ordinis Fratrum Prædicatorum claruit anno 1376 & ſequentibus, promotuſque ad Epiſcopatum Senecenſem, in cujus archivis habentur multa de ipſo documenta. Scripſit *Tractatum De Schiſmate* quem habes manuſcriptum in Bibliotheca Colbertina cod. 2761. Loquitur de illo ſed pauciſſimis Gallia Chriſtiana tom. 3 pag. 1013 *in Epiſcopis Senecenſibus.*

JOANNES DE MONDEVILLE vel MANDEVILLE, Anglus nobilis ac Medicinæ Profeſſor, circa annum 1332 vel circiter ex Anglia egreſſus, per annos XXXIV Aſiam & Africam excuſſit inquiſitionibus & itineribus variis, quorum relationes Scriptis tradidit, narrans quid mirabilius viderat in Ægypto, Arabia, Perſia, aliiſque regionibus, in opere quod Francicè, Anglicè Latinèque evulgatum Nomenclatores dicunt, de quo diximus in Marco Polo ad annum 1272. De illo ſic Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 423 pag. 268, *Joannes Mandevillius Anglus, vir Nobilis, profeſſione Medicus ſcripſit* ſuum viginti-trium annorum itinerarium, *quod variis linguis excuſum in omnium eſt manibus. Obiit Leodii anno 1372 conditus apud Guillelmitas.* Die 17 Novembris, ut conſtat ex ejus Epitaphio quod Baleus, Pitſius, Voſſius & alii referunt. Ego poſt multam inquiſitionem hoc opus impreſſum invenire non potui, licèt & multos curioſos viros hoc de libro interrogaverim: unde dicam tantùm inveniri Ms. in Anglia in Collegio ſancti Benedicti Cantabrigienſis codd. 4 & 192, & privatim in Bibliotheca Baronis Lum-

teii cod. 174. Hoc itinerarium prodiit Zvolliſ anno 1483 in 4°, ut jam mihi conſtat.

BRIGITTA SUECIÆ Principiſſa, Uxor Vulfonis Nericiæ Principis, quo mortuo tranſiit ex motu pietatis in Italiam & Paleſtinam viſitatura Regiones à Chriſto Jeſu Domino noſtro & Apoſtolis ſanctificatas. Inſtituit Ordinem Regularem, quem ſancti Salvatoris appellavit; cujus alumnis *Regulam triginta & uno Capitibus* conſtantem compoſuit. *Octo etiam libros revelationum*, opus, quod quamvis pium, nullam tamen apud Graves viros, aut ſaltem modicam hucuſque obtinuit fidem: licèt inde devoti magnam ſumant Meditationum ſuarum materiam, devotionis alimoniam. *Hæ Revelationes & Regula* impreſſæ in fol. Antuerpiæ anno 1611, Romæ anno 1628 in fol. ex Ms. Codice apud Ludovicum Grignanum, itemque in fol. Coloniæ eodem anno 1628, & Monachii anno 1680. Obiit Brigitta Romæ anno 1373 die 23 Julii, quam Bonifacius Papa Nonus in Sanctarum album retulit anno 1391, Canonizatione confirmata anno 1415 à Concilio Conſtantienſi.

MATTHIAS DE CRACOVIA S. Theologiæ Doctor & familiaris ſanctæ Brigittæ, floruit per id tempus & ſcripſit opus inſcriptum, *Conflictus rationis & conſcientiæ de ſumendo vel abſtinendo à Corpore Chriſti*. Principium *multorum querela eſt*, &c. extat Ms. in Anglia Cantabrigiæ in Bibliotheca & Archivis Collegii Caii, cod. 40, impreſſum Memmingæ anno 1494 in 4° eſt.

NICOLAUS ORESMIUS natione Gallus, Patriâ Normannus, Scriptorum Collegii Navarrici Pariſienſis familiam ducit, qui primus illi intulit

differit, & ab iis exterminanda, per Eccleſiam proponit. Hic *Sermo* coram Urbano V & Cardinalibus habitus, ab Illyrico Centuriatore in Catalogum teſtium veritatis relatus eſt. Ad annum 1370 cùm eſſet Decanus Rothomagenſis, præcepit ei Carolus V, ut libros plures in linguam Gallicam converteret. Huic obtemperans convertit imprimis *Ethica Ariſtotelis* cum Gloſſematibus Gallicè verſa, impreſſa Pariſiis in fol. anno 1488 apud Antonium Verardum, cum pluribus libris Ciceronis & aliorum Auctorum Gallicè verſis. Deinde anno 1377 vertit in eandem linguam *Politica ejuſdem* cum Gloſſematibus, impreſſa ibidem anno 1486 apud eundem. Vertit etiam Gallicè Franciſci Petrarchæ *librum de Remediis utriuſque fortunæ*, impreſſum Pariſiis anno 1534: & *Tractatum de Sphæra* Gallicè verſum quinquaginta capita continentem, impreſſum Pariſiis anno 1546 apud Simonem Lignanum. Præter ea quæ impreſſa ſunt, extant multa manuſcripta opera quæ multis enumerat Joannes Launoïus Doctor Theologus in ſua *Hiſtoria Regii Navarræ Gymnaſii Pariſienſis* parte 2 pag. 455 ad 462, quæ impreſſa in 4° Pariſiis anno 1677 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ ſub Sole Aureo. Sunt autem quæ recenſet hic diligentiſſimus Scriptor, *Conciones in unum volumen redactæ*, numero centum & quindecim, Mss. in Bibliotheca Magnorum Auguſtinianorum ad Pontem Novum.

Tractatus *De Communicatione Idiomatum*, Ms. in Bibliotheca Vaticana, Navarrica, & alibi.

Tractatus *De dicto de omni in divinis*, Ms. in Bibliotheca ſancti Victoris, de quibus duobus

Tractatibus meminit Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, verbo *Nicolaus Oreſmius* tom. 2 pag. 154.

Tractatus *contra Judiciarios Aſtronomos*, Ms. ibidem, cujus meminit Thomas Lexovienſis & Joannes Picus Mirandulanus.

Tractatus *De poſitionibus Propoſitionum*, ſeu *de proportionibus Propoſitionum*, Ms. ibidem, cujus meminit Joannes Picus Mirandulanus.

Tractatus *De latitudine formarum*, Ms. ibidem, & in Bibliotheca Navarrica.

Tractatus *De Arte Prædicandi*, Ms. in Bibliotheca ſancti Victoris.

Tractatus *utrum res futuræ poſſint præſciri per Aſtrologiam*, Ms. ibidem.

Sermo cujus Thema, *Juxta eſt ſalus*, &c. Ms. ibidem, ſed editus, ab illyrico Centuriatore, ut jam notavi.

Tractatus *De Antichriſto, ejus Miniſtris, adventu, ſignis propinquis & remotis, ex ſacra Scriptura*, Ms. ibidem.

Tractatus *De malis venturis ſuper Eccleſiam*, Ms. ibid.

Rationes & cauſæ plurium mirabilium in natura, Ms. ibid.

Plura Quodlibeta & diverſæ Quæſtiones, Ms. ibid.

Tractatus *De configuratione qualitatum*, Ms. ibid.

Scriptum contra mendicationem, Ms. ibid.

Tractatus *De uniformitate & difformitate intentionum*, Ms. ibid.

Tractatus *De Divinationibus contra Judiciarios Aſtronomos, & Principes in talibus ſe occupantes*, Ms. ibid.

Deciſio Quæſtionis, *utrum oporteat in omni caſu judicem judicare ſecundùm allegata & probata*, Ms. ibid.

Tractatus *De proportione velocitatum in motibus*, Ms. in Bibliotheca Collegii Navarrici & Auguſtinianorum Pariſienſium ad Pontem Novum.

Tractatus *De inſtantibus*, Ms. ibid.

Factus autem anno 1377 Lexovienſis Epiſcopus, cum annos ſeptem commiſſam ſibi Eccleſiam magnâ cum laude rexiſſet, humanis rebus eximitur anno 1384, ſepultus in Eccleſia Cathedrali ante portam Chori ſiniſtram. Hæc nos ex Joanne Launoïo locis citatis, ubi longè plura leguntur. Parcè autem admodum loquuntur de Oreſmio Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 154, Fratres Sammarthani tom. 2 Galliæ Chriſtianæ *in Epiſcopis Lexovienſibus*.

HENRICUS Rebdorfienſis Monachus ſæculo XIV clarus, ſcripſit *Annales continentes Hiſtoriam Imperatorum Adolfi, Alberti, Frederici III, Ludovici Bavari, & Caroli IV*, ab anno 1295 ad annum 1372, quos Marquardus Freherus edidit primus in Collectaneo Hiſtoricorum Germaniæ, tom. 1 edito Francofurti in folio anno 1600 & ſequentibus, typis Vvechelianis.

HUGOLINUS MALABRANCA ex Urbe veteri, Ordinis Fratrum Eremitarum Divi Auguſtini, ſanctæ Theologiæ Pariſienſis Doctor, ſucceſſit in regenda Cathedra Gregorio Ariminenſi, fuitque ob intellectum nitidum & perſpicuum ac ſubtile ingenium Pariſiis in magno pretio habitus. Anno 1368 die 28 Maii Avenione eligitur totius Ordinis Auguſtinianorum Eremitarum Præpoſitus generalis, quem rexit ferè tribus annis.

Factus anno 1370 ab Urbano V Epiſcopus Ariminenſis & Patriarcha Conſtantinopolitanus Titularis, reliquit varia ingenii ſui monumenta : *nempe, Commentarios in 4 libros Sententiarum, Tractatum de Deo trino & alium de Communicatione idiomatum in Chriſto*, quorum nihil quod ſciam, impreſſum eſt. Sed extant Mss. Cremonæ in Bibliotheca Fratrum Eremitarum Divi Auguſtini, Bononiæ & Pariſiis, apud eoſdem Fratres. Vivebat adhuc anno 1372, cujus corpus tranſvectum eſt apud Urbem veterem, & in Divi Auguſtini templo conditum. Agunt de illo Joſephus Pamphilus *in Chronico Ordinis Eremitarum Auguſtinianorum*, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Philippus Elſſius *in Encomiaſtico ſuo Auguſtiniano*, & alii.

ALBERTUS ARGENTINENSIS perduxit *Chronicon ab anno* 1270 *uſque ad mortem Caroli IV Imperatoris & primordia Venceſlai Ignavi ejus filii*, quæ ſpectant ad annum 1378. Hoc opus Chriſtianus Urſtitius inſeruit tom. 2 pag. 74 Collectanei ſui Hiſtoricorum Germaniæ, impreſſo Francofurti in folio anno 1585. Item ſcripſit *Commentarium de rebus geſtis Bertoldi Argentinenſis Epiſcopi*, ibidem pag. 97. Eadem impreſſa Baſileæ annis 1553 & 1566, cum notis ad finem operum.

HENRICUS DE ARENA Canonicus Cameracenſis Eccleſiæ & Domini Papæ Clementis VII Secretarius, anno 1379 ſcripſit *Epiſtolarium* ſeu *Formularium ſcribendarum Epiſtolarum*, quod Ms. in Bibliotheca hujus Cameracenſis Eccleſiæ pulpito 14 dextræ partis cod. 9. Succeſſu temporum reverſus in Angliam, unde oriundus erat, amplexus eſt Ordinem Fratrum Carmelitarum, de

quo hæc Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro pag. 722: *Henricus de Arena aliis Harena, Anglus, patriâ Nordvolcas, Carmelita, ſcripſit Ordinationes (ut vocant) Conventuum ſive locorum ſui Ordinis, Conciones aliquot, formulas ſcribendarum Epiſtolarum. Obiit Stanfordiæ anno 1399, ut extat in indice Jacobi de Plebe Piſani Ord. Servorum, & apud Petrum Lucium.*

SANCTA CATHARINA SENENSIS, Ordinis Divi Dominici, vitâ & miraculis clara extitit circa annum 1374, mortua anno 1380 die 29 Aprilis. Scripſit Latinè vel ſub ejus nomine Raymundus de Vineis, Capuanus, Ordine Dominicanus, & ejus Confeſſarius, opus inſcriptum: *Divina doctrina data per Perſonam æterni Patris intellectui loquentis*, &c. diviſum in plures Tractatus cum Orationibus, impreſſum in folio Coloniæ anno 1553 apud Gaſparum Gennep. *Cum Vita ampliſſima dictæ Catharinæ* quam conſcripſit præfatus *Raymundus Capuanus* ejuſdem Ordinis devotus Theologus, ejus Confeſſarius, quam habent Bollandiſtæ ad diem 29 Aprilis, opus ampliſſimum pro ſubjecto. Extantque hæc opera Mss. apud Patres Cœleſtinos Pariſienſes. Scripſit eadem Catharina Italicè *Epiſtolas plures*, quas habes editas in folio Venetiis anno 1506 apud Aldum Manutium, & has numero 364, graves & plenas pietatis & doctrinæ, linguâ vernaculâ *ad varios Summos Pontifices, Cardinales, Reges, Principes, & ad cujuſcunque generis perſonas.* Item ex Ms. Italico originali tranſlatas in Gallicam linguam, J. Baleſdens edidit Pariſiis in 4° anno 1644 apud Sebaſtianum Huré viâ Jacobæâ ſub ſigno Cordis Boni. Impulit hæc Virgo Gregorium XI Papam,

Litteris ſuis frequentibus ut Romam reverteretur, Sedem ibi fixurus Apoſtolicam. Ipſa in Schiſmate ferventibus ſtudiis amplexata fuit partes Urbani ſexti, ad eam uſque intentionem quam non omnes probant. Ejus *Dialogi ſex Tractatibus comprehenſi*, impreſſi etiam Ingolſtadii anno 1583 & Coloniæ 1601. Agunt de eâ Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 466 pag. 268, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* pag. 343, & omnes Scriptores Ordinis Dominicanorum, cum Bollandiſtis ad diem 29 Aprilis. CATHARINA ETIAM DE BONONIA, ſcripſit librum *de ſibi revelatis à Domino*, qui propria ejus manu ſcriptus extat apud Sanctimoniales Corporis Chriſti, quæ ſunt in eadem urbe, ubi Abbatiſſa fuit. Prodiit verò in lucem ibidem anno 1511 apud Platonem Benedictum, deinde ab hæredibus Hieronymi Benedicti anno 1536, denique Venetiis multò poſt, hoc eſt, anno 1583. Hæc ex occaſione Catharinæ Senenſis, ut utramque ſimul Catharinam complecteremur, utriuſque revelationes jungeremus: at hæc ultima obiit Bononiæ anno 1463 die 9 Martii, Soror Ordinis ſanctæ Claræ. Hic unum obſervatione dignum cenſeo, quidquid ſcriptum reperitur à fœmineo ſexu, illud omne appellari, *Divina revelatio* ſeu *divinitùs revelatum*, uti factum in evulgatis operibus ſub nomine *harum duarum Catharinarum*, ac ſub nominibus *Sanctarum Hildegardis, Eliſabeth, Gertrudis, Mechtildis Brigittæ*, &c: quaſi verò ſanctæ ejuſmodi mulieres non incubuerint ſtudiis divinarum Scripturarum, atque ex acquiſitis per lectionem, ſcribere hæc humanitùs tanquam doctæ non potuerint. Hæc abſ-

que præjudicio ſanctitatis ipſarum dicta ſint.

GUILLELMUS THORNE Monachus Cœnobii ſancti Auguſtini Cantuarienſis Benedictinus, laudatus ab Lelando Ms, Baleo Centuriâ 6 Scriptore 63, Pitſeo ætate XIV Script. 660, Voſſio de Hiſtoricis Latinis lib. 2 cap. 61 & lib. 3 cap. 3, ſcripſit *Chronica de rebus geſtis Abbatum ſancti Auguſtini* Cantuarienſis, edita Londini in fol. anno 1652 cum decem Scriptoribus Anglicanis pag. 1757, cui adde *incerti Auctoris Evidentiam Eccleſiæ Chriſti Cantuariæ* pag. 2207, & Chronologiam ſancti Auguſtini Cantuarienſis pag. 2229, claruit anno 1380. 1380.

PHILIPPUS RIBOTUS Ordinis Fratrum Carmelitarum, Provincialis in Catalaunia, clarus circa annum 1380, ſcripſit *Speculum Carmelitarum* x libris, ubi de origine & progreſſu ſui Ordinis, impreſſum in fol. Venetiis anno 1507, cum Joannis Groſſi Toloſani *Viridario lib. tribus*, & Tractatu ejuſdem Joannis Groſſi *De viris illuſtribus ſui Ordinis*, ibidem impreſſis. Eadem utriuſque auctoris opera, edita in folio Antuerpiæ anno 1680 *in Armamentario* ſeu *Speculo Carmelitarum*, apud Michaelem Cnobbarum. Obiit anno 1391, de quo Poſſevinus *in Apparatu Sacro* tom. 2 pag. 280, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 463 pag. 267, Petrus Lucius in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Carmelitarum.

PETRUS QUESNEL Anglus, ex Ordine Fratrum Minorum, Conventûs Norvicenſis Alumnus, floruit circa annum 1388 & ultra. Juriſconſultus & Theologus inſignis, eruditè ſcripſit: *Directorium Juris in foro conſcientiæ & judiciali*,

quod opus in quatuor libros diſtinxit: ſcilicet,

De Summa Trinitate & Fide Catholica & de ſeptem Sacramentis lib. 1.

De iiſdem Sacramentis miniſtrandis & accipiendis lib. 1.

De criminibus quæ à Sacramentis impediunt, & de pœnis iiſdem injungendis lib. 1.

De iis quæ ad jus & judicium ſpectant, ordinatè dirigendis lib. 1,

Quæ omnia olim aſſervata ſunt Mss. in Bibliotheca Franciſcanorum Norvicenſi. Extat adhuc opus iſtud Ms. in Bibliotheca Vaticana, & in Minorum Toletana, littera X num. 81 cum hoc titulo: *Summa quæ vocatur directorium Juris in foro conſcientiæ & judiciali, compoſita à Fratre Petro Queſnel de Ordine Fratrum Minorum, ex Juribus Doctorum, & Summis diverſorum.* Volumen eſt ingens, & ſtylus præter Juriſtarum conſuetudinem elegans. Hæc Vvadingus in Bibliotheca Ordinis Minorum fol. 288 ferè ad verbum, cui addo operis hujus elegantis extare duo Mss. exemplaria codd. 328 & 2502 Bibliothecæ Pariſienſis Colbertinæ, ut indicavit Stephanus Baluzius Bibliothecæ Præfectus, qui cenſet opus eſſe elegans atque optimum.

MATTHÆUS EBROICENSIS in Normannia, Gallus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, cariſſimus ob eximiam religionem & eruditionem Carolo ſexto Galliarum Regi, floruit anno 1380 & ſequentibus. Hic igitur vitæ probitate, æqualique doctrinâ conſpicuus, ſubtilis ſanctorum Voluminum perſcrutator, ſcripſit *Commentaria in Geneſim, Exodum, Numeros, Leviticum & Deuteronomium.* Inſuper *Poſtillam in Iſaïam & ſuper alios*

multos libros Sacrorum Bibliorum, quæ Mss. aſſervantur in Bibliotheca Dominicanorum Ebroïcenſium. De illo Sixtus Senenſis *lib.* 4 *Bibliotheca Sancta*, Antonius Senenſis Luſitanus *in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum* pag. 172: Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1298 pag. 75, & in appendice ad eundem annum pag. 463. Miror, nec poſſum parcere Ambroſio Altamurano inſignem quam hic admittit hallucinationem, omnino indignam Bibliothecario ſcribente intra ſæculum oculatiſſimum. Opinabar primùm illam eſſe erratum Typographiæ, ſed re maturiùs expenſa, Parachroniſmum auctoris certò eſſe cognovi. Vult igitur inſignis Chronologus fuiſſe cariſſimum Matthæum Ebroïcenſem Carolo VI Galliarum Regi, cujus temporibus floruit, & verè; quippe Regnum adeptus eſt anno 1380 & ſequentibus ad 1422. Attamen in Bibliotheca non tantùm ſemel collocat hunc Matthæum Eboïcenſem, ad annum 1298 annis ferè centum ante Regnum Caroli ſexti, ſed idem repetit ad eundem Appendicis annum pag. 463, ut nullum dubium hujus ſupinitatis lectori relinqueret:

Pictoribus atque Poëtis,
Cuncta licent.

GULIELMUS VVODFORDUS aliis VVODFORDENSIS, Anglus, Sacræ Theologiæ Doctor Oxonienſis, vir pietate & doctrinâ celebris, Catholicæ unitatis amantiſſimus, Sectarum & hæreſum hoſtis infenſiſſimus, quem Thomas Valdenſis in tom. 2 De Sacramentis cap. 50 ſuum vocat

Magiſtrum, de quo prolixè Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 158 quem videas. Floruit autem anno 1380 & ſequentibus; ſcribens multa ad Eccleſiæ deffenſionem contrà Vvicleffum, ejuſque Sectarios; peſſimos hæreticos. Scripſit itaque *inſigne opus contra* 18 *Articulos Joannis Vvicleffi*, dedicatum Thomæ Arundelio Cantuarienſi Archiepiſcopo, quod impreſſum eſt in fol. Coloniæ Agrippinæ anno 1535 pag. 94 & ſequentibus operis inſcripti: *Faſciculus Rerum expetendarum ac fugiendarum*, ubi varia ad Concilium Baſileenſe ſpectantia habentur. Alia autem & plurima Guillelmi Vvodfordenſis Ordinis Minorum, Opera Mss. inveniuntur in Oxonii & Cantabrigiæ Mss. Bibliothecis; quæ recenſentur in Ecloga Oxonio-Cantabrigienſi impreſſa in 4° Londini, quam ſæpe allegavimus apud Joannem Norton anno 1600. Ibi in Syllabis Guillelmus Vvodfordus, in indice Theologorum, cum deſignatione Bibliothecarum & numero codicum; in quibus opera ejus manuſcripta inveniuntur. Ejus *Determinatio contra Hæreſes Joannis Vvicleffi*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 87; Mertonenſi cod. 222, & privatim in Bibliotheca Lumleii cod. 297. *Super cauſis condemnationis Articulorum Joannis Vvicleffi*, Ms. Oxonii iu Bibliotheca Mertonenſi cod. 210. Item *contra Articulos Vvicleffi condemnatos*, Ms. privatim Cantabrigiæ in Bibliotheca Lumleii cod. 253. *Deffenſorium contra Armachanum in libello de paupertate Chriſti*, Ms. Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 62. *Extractio Errorum Armachani*, Ms. Oxonii in Collegio novo cod. 168. *De Sacramento Altaris*, Ms. Oxonii in Collegio Exonienſi cod. 11.

Nec omiſſit illa Lucas Vvadingus *in Bibliothecâ Ord. Minorum* pag. 158 ubi agit cum laude ac prolixitate de Scriptis hujus Guilelmi, cujus pariter honorificam habet mentionem in ſuis *Annalibus Minorum* tomo 1 Annalium anno 1240 num. 25, & tom. 4 anno 1395 num 2. Mortuus eſt Guillelmus de Vvodeſors Cloceſtriæ anno 1393, ibique in Conventu Minorum ſepulturam accepit.

HENRICUS DE BALMA quem DE PALMA alii appellant, fuit vir magnæ perfectionis & virtutis, atque Confeſſarius ſanctæ Coletæ Virginis Ordinis ſancti Franciſci, teſte Vvadingo tom. 4 Annalium anno 1380 num 25. Scripſit *librum Myſticæ Theologiæ*, qui incipit: *Via Syon lugent*, &c. attributum hucuſque ſancto Bonaventuræ & cum ejus opuſculis impreſſum. De illo Lucas Vvadingus in Annalibus Minorum anno citato, & in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Minorum, verbo *Joannes Geneſius de Qualea* pag. 208: Joannes Bona S.R.E. Cardinalis in Auctoribus recenſitis ante libros ſuos de Liturgia ſacra. Sunt multi qui opinantur eſſe unum atque eundem cum *Joanne de Parma*, quam aliter Joannem Geneſium, vel Joannem de Qualea vel Parmenſem appellant, Ordinis Minorum: qui ſcripſit *librum de civitate Chriſti* quem Hugo Rogerius Regii edidit anno 1501 & Romæ Jacobus Mazochius anno 1523 excudit. Hujus operis initium: *Fundamenta ejus in montibus Sanctis*, &c. de quo Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro, verbis, *Joannes Geneſius* pag. 880 & *Joannes Parmenſis* & *Joannes Paulinus* pag. 927.

BARTHOLOMÆUS Albicius Piſanus Ordinis Fratrum Minorum florebat, teſte Vvadingo

in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum, anno 1380. Scripſit opus celebre inſcriptum *Conformitates ſancti Franciſci cum Domino noſtro Jeſu Chriſto*, impreſſum in fol. Mediolani anno 1510 apud Gothardum Ponticum. Item *De Vita & laudibus B. Mariæ Virginis lib. ſex*, quos alii appellant *Conformitates B. Mariæ Virginis cum Domino noſtro Jeſu Chriſto*, Venetiis anno 1596 in folio impreſſos Ejuſdem *Sermones quadrageſimales de contemptu mundi*, ſive *de triplici mundo*, ſcripti anno 1397, impreſſi Mediolani per Uldericum Scuzenzeherd anno 1488 in 4°. Quos etiam imprimi curavit Venetiis F. Joannes Mapelellus Mediolanenſis anno 1503. Ejuſdem *Sermones alii quadrageſimales*, qui continent multarum quæſtionum, & caſuum conſcientiæ reſolutiones, editi Lugduni per Romanum Morin anno 1519 in 8°. Vide Antonium Poſſevinum in Apparatu ſacro, Lucam Vvadinguin in Bibliotheca Scriptorum Ordinis FF. Minorum pag. 48.

RAYMUNDUS JORDANI, Ordinis Canonicorum Regularium D. Auguſtini, primùm Uticenſis in Gallia Præpoſitus, deinde Abbas Cellenſis in Epiſcopatu Bituricenſi ejuſdem Ordinis, floruit anno 1381, multaque ſcripſit opera quæ hucuſque ſub nomine Idiotæ evulgata ſunt. Hæc autem omnia invictis argumentis Anonymo ablata, atque Auctori ſuo reſtituta edidit Theophylus Raynaudus Soc. Jeſu Theologus, impreſſa Pariſiis anno 1654 in 4° apud Jacobum Queſnel viâ Jacobæâ ſub ſigno Cocleæ & Columbarum.

PETRUS DE NATALIBUS ex Paſtore ſeu Plebano Sanctorum Apoſtolorum Diœceſis Caſtellanenſis

lanenſis, factus Epiſcopus Equilinus in Gradenſi Provincia, perduxit ad exitum Catalogum Sanctorum anno 1382 die 26 Maii, quem ut ſimplicem nimiùm multi contemnunt. Impreſſus eſt Argentorati anno 1502 & alibi, ut habet Auberti Miræi Auctarium *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 511 pag. 278.

PETRUS DE HERENTALS Brabantiæ oppido, unde ei nomen Herentalii adhæſit, Canonicus & Prior Abbatiæ Floreffienſis Ord. Præmonſtratenſis in Comitatu Namurcenſi, ſcripſit *Commentarium* prolixum in 4 Evangelia circa annum 1380, Ms. duobus voluminibus in Bibliotheca Floreffienſi, ubi ea tenui ac volvi. Hujus prologus incipit: *Multifariè ſancti quatuor Evangeliſtæ quorum doctrina Evangelica*, &c. Commentarius autem incipit: *Summa bonitas bonum ſuum aliis communicare volens*, &c. Item Commentarium in Pſalmos Ms. in Bibliotheca Tongerloenſi in Brabantia, & in Anglia Oxonii in Bibliotheca Balliolenſi cod. 24 & Mertonenſi cod. 131, cujus prologus incipit. *Patri Reverendo Dominoque meo cariſſimo Domino Johanni de Arkel dudum Trajectenſi, nunc verò Leodienſi Epiſcopo, Frater Petrus Prior Eccleſiæ Floreffienſis indignus, Ordinis Præmonſtratenſis, interpretationem ſui nominis cum ſanctis Patribus fœliciter obtinere.* Incipit Commentarius, *Beatus vir, &c. Pſalterium eſt quaſi magna Domus, &c.* Impreſſus autem eſt anno 1487 Coloniæ Agrippinæ apud Joannem Koelhoff in folio. Denique ſcripſit Chronicon quod porrigitur ad annum 1385, cujus prologus incipit: *Sapientis conſilium docens in tempore otii ſcribere ſapientiam*, &c. Chronicon autem, *Deus*

T 2

eſt ſubſtantia, &c. Ms. in Bibliotheca Floreffienſi; & in Colbertina cod. 751. Porrò præter editionem Commentarii in *Pſalmos* præfatam, eſt editus etiam Coloniæ anno 1554, Rutlingæ anno 1498, atque Rothomagi anno 1504 in 4°, de quo Joannes le Page *in ſua Bibliotheca Præmonſtratenſi* Pariſiis in folio edita.

AUGUSTINUS ASCULANUS, quem nominant DE ESCULO, Ordinis Fratrum Eremitarum Divi Auguſtini, claruit circa annum 1395 doctus ac nobilis Concionator, & ſcripſit *Sermones de Evangeliis Dominicalibus* ad Diſcipulos ſuos in Gymnaſio Patavino degentes, qui manuſcripti aſſervantur Bononiæ & Patavii in Bibliothecis hujus Ordinis, itemque Cremonæ apud eoſdem Auguſtinianos Eremitas. Antonius Poſſevinus in *Apparatu ſacro*, & Philippus Elſſius in Encomiaſtico Auguſtiniano illius mentionem fecerunt.

PHILIPPUS DE LEIDIS in Hollandia, unde oriundus erat, Doctor utriuſque Juris apud Aureliam Galliæ urbem, & Pariſiis Juris ejuſdem Profeſſor, Ultrajecti poſtea Canonicus & Vicarius, Epiſcopo ſuo cariſſimus fuit, & Summo Pontifici Gregorio XI. Scripſit *Tractatum de Reipublicæ cura & ſorte principantis*: quem Joannes Severinus anno milleſimo quingenteſimo decimo-ſexto edidit in folio Leydis. Obiit Trajecti anno milleſimo trecenteſimo octogeſimo-ſexto die octavâ Junii.

MICHAEL ANGRIANUS, ſeu *Aiguanus*, Ordinis Fratrum Carmelitarum, Conventus Bononienſis in Italia, claruit anno 1381, factus (ut volunt) Præpoſitus Generalis ſui Ordinis, in Ca-

pitulò Veronam congregato. Scripſit nobilem *Commentarium in Pſalmos*, ſæpiùs impreſſum ſub nomine *Incogniti in Pſalmos*, nempe Compluti anno 1524, Lugduni anno 1588, & ibidem in fol. anno 1603 apud Petrum Landry: & noſtris temporibus ſub proprii nomine Auctoris impreſſum ibidem annis 1652 & 1673, opus nobile, doctum, ab omnibus laudatum quos viderim. Obiit Bononiæ anno 1396 Calendis Decembribus in ſuo Conventu.

JOANNES GROSSUS, natione Gallus, patriâ Toloſanus, Generalis Præpoſitus Ordinis Fratrum Carmelitarum, floruit eodem tempore, ſcribens *Viridarium Ordinis Carmelitarum libris tribus*, & alterum librum *De Viris illuſtribus ſui Ordinis*: quæ cum Speculo Philippi Riboti impreſſa ſunt in fol. Veneriis anno 1507, procurante editionem Baptiſta Cathaneo Veneto, ejuſdem Ordinis Doctore Theologò. Præterea noviſſimis temporibus hæc Opera Joannis Groſſi, immiſſa in Collectaneum Danielis à Virgine Maria Carmelitæ Calceati, inſcriptum *Speculum Carmelitarum*, quod quatuor in folio tomis editum Antuerpiæ anno 1680 apud Michaelem Cnobbarum. Agunt de Joanne Groſſo Petrus Lucius *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Carmelitarum*, Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 486 pag. 273. Factus eſt Generalis Præpoſitus Carmelitarum Ultramontanorum circa annum 1389, atque in hac qualitate ſeu nomine, adfuit Conciliò Piſano anno 1409, ejuſque nomen in Catalogo Patrum qui huic interfuerunt Concilio.

JOANNES BROMIARD Ordinis Fratrum Prædicatorum, claruit anno 1390, Theologus & Juris Doctor clariſſimus. Scripſit *Summam Prædicatorum*, in qua ordine Alphabetico præcipuos Diſciplinæ Eccleſiaſticæ locos & ſenſus explicat. Hæc Ms. Oxonii in Anglia in Bibliotheca Collegii Orialenſis cod. 33, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri codd. 247 & 260: impreſſa autem eſt Venetiis anno 1586 apud Dominicum Nicolinum. Addendi huic Operi impreſſo, *Tractatus Juris Civilis & Canonici ad moralem applicati, ſecundum ordinem alphabeti Fratris Joannis de Broomyard de Ordine Fratrum Prædicatorum*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulæ Penbrochianæ cod. 122, & Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 140. Ejuſdem *Dicta de Celebratione Miſſarum*, Mss. Oxonii in Biblioth. Collegii Mertonenſis cod. 210. *Exhortationes*, Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 208. Vitam produxit Joannes Broomyard uſque ad annum 1419, ut cenſet Eiſengrenius, de quo loquitur etiam Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Ambroſius de Altamura qui *in Bibliotheca Dominicana* refert illum perperam ad annum milleſimum ducenteſimum nonageſimum, pag. 63, & *in Appendice* pag. 459.

JACOBUS GUISIUS Montenſis Hanno, Ordinis Fratrum Minorum, Doctor Theologus, Mathematicus ac Philoſophus, patriæ Antiquitatis Hiſtoriarumque ſtudioſus, ſcripſit *Annales ſive Chronica Comitatus Hannoniæ*, quæ tribus tomis manuſcriptis extabant apud Minores Montium Hannoniæ, ex quibus Joannes Leſſabeus Compendium hauſit, & Lutetiæ evulgavit gallicè ſub

hoc titulo : *Extrait des Chroniques de Jacques de Guiſe*. Extractum iſtud latinè inſcriptum , *Genealogia ex Chronicis Hainonienſibus recollectis per Magiſtrum Balduinum de Avennis* , habetur in Spicilegio Lucæ Dacherii tom. 7 pag. 584. & ſeqq. Deceſſit Valencenis anno 1398 , apud ſuos ſepultus ante Odeum, ſub lapide marmoreo. Vide Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 436 pag. 261 , Lucam Wadingum *in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum*. Extat idem Chronicon Ms. apud Patres Societatis Jeſu Antuerpiæ, ut affirmant Bollandiſtæ variis locis.

NICOLAUS GORRHAM ſeu GORHAMUS, quem Pitſeus Anglum , alii cum Poſſevino Gallum fuiſſe volunt, Ordinis Fratrum Prædicatorum. Hunc Bellarminus anno 1350 , Eiſengrenius 1390 , Simlerus, Pitſeus & alii 1400 affigunt. Trithemius de ejus ætate nihil definit, eumque inter Jacobum de Teramo Averſanum Archidiaconum anno 1390 , & Joannem Groſſum Carmelitam anno 1400. florentes collocavit. Scripſit *Commentaria in quatuor Evangeliſtas* , impreſſa Coloniæ anno 1537 in folio. Item *Commentarium in omnes Epiſtolas ſancti Pauli*, *in Acta Apoſtolorum* , *in ſeptem Epiſtolas Canonicas* , *in Apocalypſim* , *Summam Sermonum de tempore ac Sanctis*, quæ omnia tomis duobus in fol. edidit Antuerpiæ Joannes Keerberg annis 1617 & 1620. Qui plura cupit , adeat Labbeum in Diſſertatione *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* à Bellarmino recenſitis tom. 2 pag. 118 , Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, Aubertum Miræum in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 432 pag. 260 : qui om-

nes aliqua ejus Opera edita, ſed non omnia recenſent. Ambroſius de Altamura antiquitatem amans, *in Bibliotheca Dominicana* eum collocat ad annum 1296 pag. 70, & *in Appendice* paginâ 461.

SIMON DE CREMONA ſeu CREMONENSIS, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, floruit anno circiter 1394, qui cùm diu Venetiis concionando cum magno fructu operam dediſſet, reliquit poſteris varia ingenii ſui Opera, ac Scripta. Hæc ſunt *Commentarii in quatuor libros Sententiarum*, *Tractatus de Indulgentia Aſſiſii*, *Sermones ſuper Epiſtolas & Evangelia Dominicarum totius anni*, *triplex Quadrageſimale Sermonum*, & *Sermones de Sanctis*. Hæc omnia aſſervantur manuſcripta Romæ, Patavii & Cremonæ, in Bibliothecis Auguſtinianorum Eremitarum. Poſtilla autem Simonis Cremonenſis *ſuper Evangelia Dominicalia*, excuſa in folio anno 1484 Reutlingæ. Obiit Patavii, ubi & ſepultus eſt anno 1400, vel circiter, de quo agunt Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 407, verbo *Simon Cremonenſis*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 433 pag. 260, Philippus Elſſius in Encomiaſtico ſuo Auguſtiniano, ubi plenè de Scriptoribus hujus Ordinis.

GUIDO EBROICENSIS in Normannia, Ordidinis Fratrum Prædicatorum, vivebat ſub Carolo VI Francorum Rege, clarus ob doctrinam & Sermones circa annum 1390, de quo loquitur Sixtus Senenſis in Bibliotheca ſancta lib. 4. Scripſit *Opus Sermonum de tempore & de Sanctis*, quod manuſcriptum in variis locis, nempe Neapoli ac Rhegii in Bibliothecis Fratrum Prædicato-

rum, in Abbatia Bellævallis Ordinis Præmonſtratenſis in Epiſcopatu Remenſi, in Anglia Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi cod. 50, & Cantabrigiæ in Bibliotheca Aulæ Penbrochianæ cod. 182. Item in eadem Bibliotheca cod. 16. *Regula Mercatorum Auctore Fratre Guidone de Ordine Fratrum Prædicatorum*, ad eundem pertinet, de quo loquitur Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 695.

JOANNES DE TAMBACO in Alſatia, Diœceſis Argentinenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum, floruit anno circiter 1390, qui & primus Regens ſeu Lector Gymnaſii Pragenſis ejuſdem Ordinis in provincia Bohemiæ, ſcripſit Opus mediocre quoad molem & ſtilo ſuo ſimplex, partitum in quindecim libros, quod inſcriptum, *Conſolatio Theologiæ*, ab aliis *Speculum ſapientiæ*, anno 1386 abſolutum. Extat impreſſum Pariſiis 1493, Coloniæ 1502, Norimbergæ 1509. Idem ſcripſit *Opus* inſcriptum *De Culpa & Gratia*, cujus optimæ notæ codicem manuſcriptum teſtatur habere apud ſe in Bibliotheca majoris Conventus Dominicanorum Pariſienſium, Natalis Alexander ex eodem Ordine & Collegio ſeu Conventu. Atque id *in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capitibus*, ſæculo XIII parte 2, articulo 8 pag. 819, ubi ex auctoritate Joannis de Tambaco, aſſerit Summam ſancto Thomæ húcuſque communiter attributam, contra Joannem Launoium negantem. Licèt meo quidem judicio, Alexander velit perperam floruiſſe Joannem Tambacenſem anno 1320, quem omnes collocant ad annum 1390, vel 1400: unde Argumentum Natalis Alexandri non concludit quoad hoc punctum, in ſuſcepto ſibi negotio, contra 1390.

Tt iiij

Joannem Launoium. Agunt de illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 448 pag. 264.

HENRICUS DE KINGTON Canonicus Regularis Abbatiæ Leiceſtrenſis, claruiſſe dicitur ſub tempore Richardi II Angliæ Regis, in cujus ferè exitum *Hiſtoriam ſuam* ab Vvillelmo primo inceptam, præmiſſo libri primi Compendio de rebus aliquot Saxonicis & Nortmannicis, deduxit uſque in annum 1395; cujus Hiſtoriæ Exemplaria duo manuſcripta habentur in Bibliotheca Cottoniana. At jam impreſſa hæc *Chronica de Eventibus Angliæ* pag. 2311. Ejuſdem *Hiſtoria Depoſitionis Regis Richardi II* pag. 2743, inter decem Hiſtoricos *de Rebus Anglicis*, quos evulgavit Londini in folio anno 1652 Joannes Seldenus, vir eruditiſſimus ac Litterarum fautor eximius.

GERARDUS DE ZUTPHEN, unus è primis Clericis Regularibus ſeu Fratribus Vitæ Communis, cujus Vitam ac devotam converſationem deſcripſit Thomas à Kempis, reliquit Opera duo Aſcetica, valdè ſpiritualia ac religioſa, unum inſcriptum *De reformatione virium animæ*, aliud *De Spiritualibus Aſcenſionibus*, impreſſa Pariſiis & Coloniæ anno 1539, imò ſæpè cum Operibus Thomæ à Kempis, deinde immiſſa in magnam Sanctorum Patrum Bibliothecam. Obiit anno 1398 die 4 Decembris, ætatis anno XXXI: de quo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, verbo *Gerardus Zutphanienſis* pag. 636, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 481 pag. 272.

Alius fuit GERARDUS cognomento MAGNUS,

à quo hic primus diſtinguendus eſt, de quo Miræus *in Auctario da Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 444 pag. 263, his verbis. GERARDUS MAGNUS Daventriæ ad Iſalam fluvium in Germania noſtra inferiore natus, adoleſcens Lutetiæ in Sorbona ſacris Litteris ac pietate inſtructus, æqualibus vitæ & doctrinæ exemplum mirificum dedit. Ad ſuos reverſus, Ultrajectenſem & Aquiſgranenſem Canonicatus, ut vocant, obtinuit. His optimis Beneficiis Eccleſiaſticis demùm abdicatis, *Clericos*, ſeu *Fratres Vitæ Communis* Daventriæ in patria inſtituit, qui Scholas Latinas Juventuti aperirent, & non bonis tantùm Litteris, ſed & benè vivendi moribus Diſcipulos inſtituerent. Quod inſtitutum poſtea per Germaniam inferiorem latiſſimè propagatum fuit. Scripſit *Proteſtationem de Veridica prædicatione*; *concluſa & propoſita*; itemque *De Studio ſacrorum librorum*; quæ tria Opuſcula leguntur typis edita cum Operibus Thomæ à Kempis. Reliqua ejus Opera extant manuſcripta in Bibliothecis variorum apud Belgas Cœnobiorum, videlicet: *De Contractibus & Uſuris, de inſtitutione Novitiorum, de Locatione curæ Paſtoralis, de Incommoditatibus Matrimonii, de Focariis, contra Turrim Trajectenſem, de Paupertate, de quatuor generibus meditabilium, de vitio detractionis. Sermones de Nativitate Chriſti, de die Palmarum, & alii. Epiſtola de Schiſmate, & aliæ de diverſis: de Simonia, de Beneficiis curatis, de cohabitatione & exercitiis devotorum. Concordia Evangeliſtarum de Paſſione Domini, Commentarius in Lectiones Officii Eccleſiaſtici de Defunctis, de compunctione & eruditione Scholarium*, & alia. Ex his non pauca extant Lovanii

ad ſanctum Martinum, & in Cœnobiis Rubeæ & Viridis-Vallis prope Bruxellam, Huii apud Crucigeros, Coloniæ & Lierdæ apud Carthuſianos, & alibi. Idem Gerardus *Joannis Rusbrochii Ornatum ſpiritualis deſponſationis, & librum de duodecim Virtutibus*, aliaque ejuſdem Scripta ex Teutonico in Latinum tranſtulit: quæ Verſiones in Viridi-Valle & Namurci apud Crucigeros manuſcriptæ leguntur. Ad meliorem vitam anno 1384 die vigeſimâ Auguſti, ætatis ſuæ 44 tranſiit, à Thoma Kempenſi, Joanne Buſchio, Jodoco Badio Aſcenſio, aliiſque eximiè laudatus. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, tom. I pag. 634.

HENRICUS BOICH Juris utriuſque Doctor clariſſimus, floruit circa annum 1390, Brito genere, ex Diœceſi Leonenſi, ſcripſit *Commentarios doctiſſimos in libros quinque Decretalium, in Sextum, & in Clementinas*, qui Mss. in Bibliotheca Cathedralis Eccleſiæ Cameracenſis, & impreſſi variis locis; ſed poſterior editio Commentariorum in quinque libros Decretalium, & emaculatior, quæ olim prodiit Venetiis an. 1576. Poſſevinus *in Apparatu ſacro* pag. 723.

NICOLAUS EYMERICUS Gerundæ natus, quæ Cataloniæ in Hiſpania Civitas eſt, Ordinem Fratrum Prædicatorum profeſſus, floruit ſub Urbano V & Gregorio XI Romanis Pontificibus, & Petro IV Rege Aragoniæ. Is Theologus & ſacrarum Legum peritus, Generalis Inquiſitor creatus anno Domini 1358, poſtea Avenionem, ubi tum Apoſtolica Sedes erat, ad Summum Pontificem Gregorium XI profectus; de ſummis rebus Judex & Capellanus (ut ipſemet loquitur) illius conſti-

ſpitur, ab eoque pro varietate negotiorum & & cauſarum, multa ſæpè obtinuit ſanctæ Inquiſitionis Officio adminiſtrando neceſſaria. Scripſit *Volumen magnum Chriſtianæ Reipublicæ utile*, nempe *Directorium Inquiſitionum*, quo regulas tradidit quibus Inquiſitores ad pernoſcendas & evellendas Hæreſes, ſeclusâ omni perſonarum acceptione, optimè inſtituuntur. Impreſſum primò Opus Barcinonæ anno 1503, cujus omnia exemplaria locis innumeris depravata ita erant, ut cùm ſub Gregorio XIII Pontifice Maximo hîc liber Romæ eſſet recudendus, Franciſcus Penna Theologus & utriuſque Juriſconſultus, ampliùs bis mille loca ſuæ reſtituit integritati, & Scholiis perdoctis ipſum librum illuſtravit. Habetur igitur iterùm expreſſus Romæ in fol. anno 1578, & ibidem anno 1587 ex officina Populi Romani. Scripſit etiam *Multitudinem magnam diverſorum Opuſculorum*, Ms. in duobus voluminibus Bibliothecæ Colbertinæ. Hujus igitur Bibliothecæ cod. 2846 habentur Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Epiſtola *ad Cardinales adversùs electionem Urbani VI.*

Ejuſdem *Epiſtola ad Regem, ut videtur, Francorum pro Clemente VII.*

Ejuſdem *Metra ſuper Schiſmate.*

Ejuſdem *Tractatus an tres Perſonæ Trinitatis ſint in Sacramento Euchariſtiæ.*

Ejuſdem *Tractatus adversùs Opera Raymundi Lulli, Clementi VII oblatus ab eodem Nicolao.*

Ejuſdem *Dialogus contra Lulliſtas.*

Ejuſdem *Tractatus intitulatus, Faſcinatio Lulliſtarum.*

Ejuſdem *Tractatus contra Dæmonum Invocatores.*

Sequenti verò cod. 2847 ejuſdem *Tractatus contra calumniantes praeminentiam Chriſti & Virginis ejus Matris.*

Ejuſdem *Confeſſio Fidei Chriſtianæ.*

Ejuſdem *Tractatus contra emiſſum in Conclavi per Papam & Cardinales, præmiſſorium Juramentum poſt mortem Clementis VII Papæ, & contra Epiſtolam Pariſienſium Magiſtrorum.*

Ejuſdem *Tractatus contra Alchymiſtas.*

Ejuſdem *Correctorium correptorii.*

Ejuſdem *Tractatus contra præfigentes certum terminum fini mundi.*

Ejuſdem *Tractatus contra Aſtrologos atque contra Nigromanticos, de occultis perperam judicantes.*

Ejuſdem *Elucidarius Elucidarii.*

Ejuſdem *Tractatus contra hæreticaliter aſſerentes Beatum Joannem Evangeliſtam fuiſſe Virginis Mariæ filium naturalem.*

Ejuſdem *Tractatus de admiranda ſanctificatione Dei & Hominis Genitricis.*

Ejuſdem *Incantatio ſtudii Ilerdenſis, ſuper viginti Articulis per quendam Antonium Riera ſtudentem Valentinum, ut defertur, ibi ſeminatis.*

Ejuſdem *Tractatus ſuper declaratione* XXII. *articulorum Magiſtri Sententiarum, in quibus à multis communiter non tenetur.*

Migravit ex hac vita, ut dicitur, anno 1393, de quo plura apud Antonium Poſſevinum *in Apparatu ſacro*, verbo *Nicolaus Eymericus* tomo 2 pag. 149, ubi pluribus exponit quid contineat Opus illius inſcriptum atque impreſſum ſub no-

mine *Directorii Inquiſitorum*. Qui plura voluerit, adeat *Bibliothecam Dominicanam* Ambroſii de Altamura ad annum 1392 pag. 142, & *Appendicem* pag. 492, Antonium Senenſem Luſitanum *in Bibliotheca Fratrum Prædicatorum*.

JACOBUS DE TERAMO, vel TARAMO, Canonicus Aprutinus in Italia, doctus Juris utriuſque Interpres, Presbyter & Archidiaconus Averſanus, floruit circa annum 1390, ac ſcripſit Dialogum quem prænotavit *Conſolatio peccatorum*, Ms. Cantabrigiæ in Collegio Sancti Benedicti codice 60, Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi codice 192, Balliolenſi cod. 141. Ejuſdem autem *Commentarius in Sententias M. Petri Lombardi*. Ms. Oxonii in Bibliotheca Sanctæ Trinitatis cod. 26, qui poſtea impreſſus eſt Auguſtæ Vindelicorum anno 1472 per Joannem Schuſler. De illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, tomo 1 paginâ 793.

RADULFUS DE RIVO, Decanus Tungrenſis, 1400.
ex Breda oppido Provinciæ Brabantiæ oriundus, in omni ſcientiarum genere verſatus, multa ſcripſit, quorum quædam nobis innotuerunt, ut *Calendarius Eccleſiaſticus* editus Lovanii apud Welleum, ex manuſcripto codice clariſſimi Domini Jacobi Pamelii Brugenſis, ſacræ Theologiæ Licentiati, cujus Calendarii meminit Molanus libro de Martyrologiis c. 7. Opus autem iſtud appellatur ab Antonio Poſſevino *De Canonum obſervantia*, conſtans viginti-tribus Propoſitionibus, quæ eò ſpectant, ut Canonicam Vitam profeſſi, in Canonicis Officiis Canones ſervent, & Canonicos bonos mores. Incipit, *Religioſis, Patribus, Dominis, Priori de Windesheim*, &c. quod ex vetuſtiore Lo-

vanienſi editione extat injectum in ſextum volumen Bibliothecæ Sanctorum Patrum Margarini Bignæi, editionum primarum Pariſienſium annorum 1575 & 1589 apud Michaelem Sonnium. Itemque in editionibus ejuſdem Bibliothecæ Colonienſi anni 1624, & Lugdunenſi maximâ Aniſſonianâ anni 1677. Item ſcripſit *Geſta trium Pontificum Leodienſium Engelberti à Marka, Joannis de Arkel & Arnoldi de Horn*, ſub quibus floruit; quæ primùm edidit in lucem Joannes Chapeaville Canonicus & Vicarius Epiſcopatus Leodienſis in ſpiritualibus anno 1616 in 4° tom. 3 Hiſtoriarum ſuarum Leodienſium à pag. 1 ad 58. Acceperat autem Chapeavillus ex variis manuſcriptis codicibus, & præſertim Cœnobii Canonicorum Regularium Tungrenſium, quos illi communicaverat D. Vvilhelmus Herkenroede ejuſdem loci Prior optimè meritus, ut teſtatur idem Chapeavillus. De Radulfo loquuntur Antonius Poſſevinus *in*
1400. *Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 311, Chapeavillus loco citato, à quo hæc habuimus, ubi tamen mendosè poſuit eum mortuum anno 1483, pro 1383. Labbeus *in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum*, vult illum & rectè, mortuum anno 1401 die ſecundâ Novembris, cui nos adhæremus.

JOANNES FROISSARTUS Hanno-Flander, Theſaurarius & Canonicus Chimacenſis & Inſulenſis, ſcripſit libris quatuor *Chronicon* ſive *Hiſtoriam*, (ut inquit) *memorabilem continentem bella inter Galliam & Angliam ab anno* 1324 *ad annum uſque* 1400, quam excuſam & correctam ad manuſcriptos codices, & juxta Auctores authenticos iteratò edendam procuravit Dionyſius Sauvage,

Henrici ſecundi Galliarum Regis Hiſtoriographus, in folio Pariſiis anno 1574 apud Michaelem Sonnium. Agunt de Joanne Froiſſardo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 paginâ 878, Aubertus Miræus in ſuo Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 452 pag. 265, Andræas Ducheſnius in Catalogo ſpeciali Scriptorum *De rebus Gallicis*. Floruit anno 1400, & ultra.

HENRICUS DE LANGESTEIN, dictus *de Haſſia*, Germanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini: ſed (ut ex ejus Epiſtola colligitur) anteà Canonicus Eccleſiæ Vormacienſis, claruit primùm in Academia Pariſienſi, ubi Lauream Doctoratus promeruit: deinde ob decus novæ (ut vocant) Univerſitatis Viennenſis in Auſtria, illuc ſe contulit, ubi docendo & ſcribendo celebris fuit, &c. Scripſit autem *Commentarium in libros quatuor Sententiarum*, qui aſſervatur Mediolani in Bibliotheca Auguſtinianorum Eremitarum Sancti Marci, ut tradit Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, tomo 1 pag. 730. Vivebat anno 1400, de quo mentionem faciunt Joannes Trithemius *De Viris illuſtribus Germaniæ*, Philippus Elſſius *in Encomiaſtico Auguſtiniano*.

FRANCISCUS XIMENIUS ex Urbe Gerunda Catalanus, non Valentinus (ut aliqui autumant) Epiſcopus Elnenſis, nunc Perpinianenſis & Patriarcha Hieroſolymitanus, ſcripſit *inſignem librum de Vita Angelica* editum Compluti anno milleſimo quingenteſimo vigeſimo-ſeptimo.

De Scala cœli, editum Barcinone anno 1501.

Pro Inſtructione Epiſcoporum & Superiorum ſcripſit librum *Paſtorale* nuncupatum, editum Barcinone in fol. anno 1495.

Dicitur ſcripſiſſe alia multa Opera linguâ patriâ Lemoſinâ, quæ reperiuntur in Bibliothecâ Cœnobii ſanctæ Mariæ de Jeſu prope civitatem Barcinonenſem, aliiſque multis in locis Principatus Catalauniæ. Citatur ab Abulenſi in Opuſculo *contra Clericos concubinarios*, Opus ejus *De Vita Chriſtiana*, quod quidem doctiſſimè ſcriptum, & in quatuor partes diſtinctum, prodiit Valentiæ anno 1484, & Granatæ anno 1496. Petrus Salazar in Chronicis Provinciæ Caſtellæ libro 2 cap. 23 refert ultra librum *De Vita Angelica*, ſcripſiſſe de Viris Sanctorùm copiosè ſub titulo, *Flos Sanctorum.* Multos & valde eruditos libros compoſuiſſe, ait Eſculanus, & floruiſſe narrat circa annnm 1400, ſed in eo errat quòd *Patriarcham* appellat *Alexandrinum.* Hic Franciſcus Ximenius cautè eſt diſtinguendus ab aliis duobus eorumdem nominum atque cognominum, quorum unus etiam Hiſpanus, Cardinalis & Archiepiſcopus Toletanus, Archicancellarius, Inquiſitor, & Gubernator Hiſpaniarum, qui tanto ſumptu, incredibilibuſque ſudoribus procuravit impreſſionem BibliorumComplutenſium ſub Summo Pontifice Leone X. Alter ſeu tertius *Fr. Ximenius*, unus è duodecim Fratribus Franciſcanis, qui primi Indis Evangelii lucem intulerunt, ex Provincia Sancti Gabrielis, Juris Pontificii ſtudioſiſſimus, qui Epiſcopatum Tavaſci Indorum à Carolo V oblatum recuſavit, ut ſub ſimplici Minorum habitu viveret, multaque ſcripſit. Loquitur de his duobus ultimis Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 1. pag. 598 & 599, verbo *Franciſcus* Ximenius: ſed de omnibus, ſeu de his tribus doctè atque diſtinctim Lucas Vvadingus *in Scriptoribus*

Ordinis Minorum paginis 139, 140, 141, à quo verbatim hæc accepimus, ſicut ipſe verbatim acceperat de aliis duobus Ximeniis, ab Antonio Poſſevino.

JOANNES DE HISDINIO in Arteſia, ex Ordine Fratrum Hoſpitalium ſancti Joannis Hieroſolymitani, quem nonnulli in ſuis Catalogis ſcribentes, aiunt ſcripſiſſe tantùm *in Epiſtolas Divi Pauli*, ac Librum *De Annuntiatione Domini*: non cohærent cum Sixto Senenſi, qui diligentior indagator in Bibliothecà ſancta, ſic de eo ſcriptum reliquit: *Joannes de Hiſdinio Ordinis Fratrum Hoſpitalis ſancti Joannis Hieroſolymitani, Theologus non ignobilis, de Scripturis ſanctis benè meritus, & in Academia Pariſienſi publicus Lector, elaboravit ſcholaſticâ phraſi in Job librum unum*, cujus initium eſt: *Uſque in tempus ſuſtinebit. Item in Marcum librum unum*, cujus initium eſt: *Similis factus eſt leoni. In omnes Epiſtolas ſancti Pauli ad Philippum Rothomagenſem Archiepiſcopum lib.* 14. Vixit anno 1390. Scripſit autem primò *Opus Sermonum de tempore & de Sanctis*, quod obtulit clariſſimo Philippo de Alenſonio Archiepiſcopo Rothomagenſi & S. R. E. Cardinali, & Epiſcopo Oſtienſi, qui obiit anno 1397 die 15 Auguſti. Impreſſum, opinor, Opus iſtud ab Antiquo, ſed vidi manuſcriptum in Bibliotheca Fuſniacenſi Ciſtercienſis Ordinis in Epiſcopatu Laudunenſi, his incipiens verbis: *Reverendiſſimo & illuſtriſſimo in Chriſto Patri ac D. Domino Philippo ab Alenſonio divinâ patientiâ Rothomagenſi Archiepiſcopo digniſſimo, Frater Joannes de Hiſdinio, ſanctæ Domus Hoſpitalis ſancti Joannis Hieroſolymitani Ordinem profeſſus, veſter humilis Capella-*

nus & devotus Orator, vitam ducere fœlicem, &c. Ejuſdem *Commentarius in Evangelium Marci & in Epiſtolam ad Titum*, Ms. Oxonii in Bibliothecâ Baliiolenſi cod. 173. *Commentarius in Epiſtolas* XIV *ſancti Pauli, & Apoſtilla in Apocalypſim* Fratris Joannis de Hiſdinio Ordinis Hieroſolymitani, Ms in Bibliotheca Regis Catholici Hiſpaniarum. Claruit Joannes de Hiſdinio ab anno 1390 ad 1400 & ultra, de quo Sixtus Senenſis in Bibliotheca ſancta, & Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*.

THOMAS ANGLICUS, patriâ Gualenſis, cognomento *Jorgius*, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, & S. R. Eccleſiæ Cardinalis tituli ſanctæ Sabinæ, quem Trithemius ad annum 1400 alligat, & plures Lectiones in ſacra Biblia ſcripſiſſe aſſerit, quæ ſancto Thomæ Aquinati & Angelico attributæ ſunt. Certè facilis fuit mutatio Thomæ Anglici in Thomam Angelicum, ut ex Sixto Senenſi diſcimus, qui ſic lib. 4 Bibliothecæ ſanctæ ait: *Hujus Thomæ Anglici eſſe creduntur Commentaria in Geneſim, in Iſaiam, in Jeremiam, in Epiſtolas Canonicas. in Apocalypſim, & in Boëtium de Conſolatione Philoſophica, adſcripta Divo Thomæ Aquinati, cùm magna eſſet inter Anglicum & Angelicum vocis ſimilitudo.* Idem cenſet Labbeus tom. 2 *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, pag. 435, *De Commentario in libros Machabæorum*, & pag. 451 *De Summa totius Logicæ Ariſtotelis*, quæ eſt Opuſculum 48. Commentarius autem in Epiſtolas Canonicas, habet multa ſimilia cum Commentario Nicolai Gorhami in eaſdem, qui impreſſus in folio Antuerpiæ anno 1620 apud Joannem Koerberg, imò videntur unum &

idem Opus. Præter hæc, ejuſdem *Opus aureum in triginta-ſeptem Pſalmos*, impreſſum in folio Venetiis anno 1611 apud Evangeliſtam Deuchinum. At ejuſdem etiam multa extant in Bibliothecis Anglicis ſub nomine Thomæ Vvalleys Anglici, nempe *Commentarii in Pentateuchum, Joſue, librum Judicum, Ruth & Iſaiam*, Mss Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 90, Mertonenſi cod. 200, Magdalenenſi cod. 47. *Commentarii ſuper duos Nocturnos Pſalmorum*, Mss Oxonii in Bibliotheca Oxonienſi cod. 25, Cantabrigiæ in Aula Penbrochiana cod. 46, *De quatuor prædicabilibus ad omne genus humanum*, Ms Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus Sancti Petri cod. 87. *De Theoria prædicandi*, Ms Oxonii in Bibliotheca Lincolnienſi codice 20, Cantabrigiæ in Bibliotheca Domus ſancti Petri cod. 99. Ejuſdem Thomæ Vvalleys *Opuſculum de Inſtantibus & momentis, de videndo faciem Dei poſt reſurrectionem*: Itemque *Articuli hæreditales contra eum cum Reſponſis*, Mss Cantabrigiæ in Bibliotheca publica cod. 179. Plura dabunt de Thoma Vvalleys Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, verbo *Thomas Anglicus* tomo ſecundo pag. 476, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 456 pag. 266, Ambroſius de Altamura *in Bibliotheca Dominicana* ad annum 1311 pag. 88, & *in Appendice* ejuſdem anni pag. 467, ubi appellat eum Beatum, cujus oblitus fuerat antea paginâ citatâ 88: & alii. Porrò ut ad oculum conſtet quàm bellè Mendicantes confuderint utrumque Thomam Anglicum & Angelicum, ſicut jam antea allegaverat Sixtus Senenſis in Bibliotheca ſancta, hoc unico conſtare poteſt. Scripſit Thomas Anglicus

Commentarium in libros Divi Auguſtini de Civitate Dei, qui extat in manuſcriptis codicibus ejuſdem cum Auctore temporis, in Bibliotheca Cremonenſi Fratrum Eremitarum Divi Auguſtini, & in Anglicis Oxonienſibus Mertonenſi cod. 169, & Balliolenſi cod. 70: at idem Opus perperam, nec enim hucuſque ullus eum attribuit Thomæ Aquinati, in Bibliotheca Cameracenſis Eccleſiæ Cathedralis pulpito 10 cod. 15 inſcribitur: *Expoſitio ſeu Poſtilla F. Thomæ de Aquino Angelici Doctoris, Ordinis Prædicatorum ſuper decem libris de Civitate Dei Beati Auguſtini, ubi ſunt quatuor Tabulæ antepoſitæ.*

JOANNES ROCHEFORD Anglus nobilis, quos antiquæ Cartæ Milites vocant, floruit anno 1400, vel circiter, ac ſcripſit Opus intitulatum, *Flores Hiſtoriarum* ad ſua uſque tempora, quod extat Ms Oxonii in Collegio omnium Animarum codice 4 ſub titulo, *Flores Hiſtoriarum cum Tabula facta per Joannem Rockeford Militem.* Hoc ex Ecloga Mss. Oxonio Cantabrigienſi Thomæ James edita in 4° Londini anno 1620 apud Joannem Norton.

NICOLAUS DE BIART, floruit anno circiter 1400. de quo ſic Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro tom. 2 pag. 145: *Nicolaus de Briartho Ordinis Prædicatorum, fertur ſcripſiſſe Sermones utiles, Diſtinctiones morales, Summam de Abſtinentia. Antonius Senenſis ex pluribus Monaſteriis Ordinis, ſed tacet quoto vixerit anno.* Ita Poſſevinus. Hujus autem *Diſtinctiones Byardi cum Tabula, Tractatus perutilis Concionatoribus*, habentur Mss. Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 239, Mertonenſi codd. 134 & 195, Magdale-

nenſi cod. 149. Cantabrigiæ in Biblioth. Penbrochiana cod. 105. Porro quem Poſſevinus facit ex Ord. Prædicatorum, ibidem eodem folio aliquanto antè facit ex Ord. FF. Minorum, immemor ſui in hoc caſu atque in multis aliis. Sic enim ſcribit, *Nicolaus è Biarto, Ordinis Minorum ſcripſit Diſtinctiones in quatuor libros*: certum enim eſt quòd de Scriptore eodem loquatur. Idem quoque eſt cum *Nicolao de Broido qui ſcripſit Diſtinctiones in quatuor libros Sententiarum*, teſte Vvadingo *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 263. Hoc annotaſſe non infructuoſum, ut pateat quàm frequens ſit apud Nomenclatores Scriptorum, in ſuis Apparatibus & Bibliothecis, ex uno duos aut tres facere Auctores, ut fecit citatus Poſſevinus, qui etiam paginâ præcedenti 144, ſui Apparatus *tertiò* ſcripſit: *Nicolaus Bayard Anglus ſcripſit librum Diſtinctionum Theologicarum, Sermones de tempore & de Sanctis, Placita Theologica. Vixiſſe fertur anno* 1410. Dicitur autem in manuſcriptis codicibus aliquando *Nicolaus Byart*, aliquando *Bayart*.

JOANNES DE LIGNIANO Juriſconſultus Mediolanenſis, ſcripſit *librum ſuper Clementinas:* ſub cujus nomine citantur etiam ſuper ſecundo Decretalium. Ejuſdem *De Amicitia, de Bello & Duello, de Pluritate Beneficiorum, de Cenſura Eccleſiaſtica, de Horis Canonicis, de Interdicto Eccleſiaſtico, de Repreſſaliis, de Secreto, de Permutatione.* Itemque *Lectura in primum, ſecundum, & tertium Decretalium.* Extant autem plerique horum Tractatuum, intra compilationem Tractatuum Juris: Venetiis anno 1584 editam in fol. variis tomis, tomo 4 fol. 335, tomo 12 fol. 227 & 281, tom. 14 fol. 307, tom. 15 parte 1 fol. 558,

& parte 2 fol. 281. Floruit anno 1400, de quo loquitur Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro*, unde iſta accepimus.

THOMAS, Abbas ſancti Andreæ Vercellenſis floruit circa annum 1400, ſcribens breves & planos *Commentarios in Opera Divi Dionyſii Areopagitæ de cœleſti & eccleſiaſtica Hyerarchia, de Myſtica Theologia, de divinis Nominibus*, qui Mss. extant in variis Bibliothecis Anglicis, Oxonii in Bibliotheca Mertonenſi cod. 193, Balliolenſi codice 20, Collegii Corporis Chriſti cod. 42, Cantabrigiæ in Collegio Sancti Benedicti codice 40. Item *Commentarium ſuper Cantica Canticorum hyerarchicè exponens hæc Cantica*, Ms. in dicto codice 40 Collegii Sancti Benedicti. Sanè verò fuit Abbas Vercellenſis, ac ſine controverſia Thomas appellatus, Ordinis Divi Benedicti. Sic enim habet Vercellis ad ſancti Andreæ, cujus Cœnobii fuit Abbas, antiquum Epitaphium, ejus tumulo & Imagini affixum, cujus Imago præfert D. Benedicti Cucullam: ejus autem *Commentarius in libros Divi Dionyſii* juxta Poſſevinum in Apparatu ſacro, verbo *Joannes alter Scotus* tom. 1 paginâ 939, fuit impreſſus Coloniæ anno 1526, cum Dionyſii Carthuſiani Operibus (forſitan cum ejuſdem Commentariis in libros ejuſdem Dionyſii Areopagitæ.)

HERMANNUS DE LERBECK, ex Ord. FF. Prædicatorum, apud Mindenſes in Conventu Sancti Pauli, circa annum 1400 clarus, ſcripſit *Chronicon Comitum Schavvemburgenſium*, ab Adolfo I ſive ab anno 1030 ad annum uſque 1404. Illud primùm Notis illuſtratum, evulgavit Henricus Meibomius Francofurti anno milleſimo ſexcente-

ſimo vigeſimo, apud Rulandios in quarto.

RAYNERIUS natione Italus, patriâ Piſanus, ex Ordine Fratrum Prædicatorum, teſte ſancto Antonino 3 parte Summæ Hiſtoricæ tit. 23 capite 11 paragrapho 2 Summam edidit, quæ *Pantheologia* inſcribitur, in duas partes tributam, *procedentem in materiis ſecundum ordinem Alphabeti, quâ non ſolùm tractat de Caſibus conſcientiæ, ſed etiam de omni materia prædicabili, & per modum prædicabilem.* Scribebat autem juxta Natalem Alexandrum in ſelectis Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ Capitibus ſæculo 14 cap. 5 pag. 576 anno 1333, juxta Labbeum anno 1414 *in Brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum.* Hoc opus nuperrimè tantis acceſſionibus auctum prodiit Pariſiis in fol. tribus tomis, curâ & ſtudio Joannis Nicolai Ordinis Fratrum Prædicatorum, ut primævus Raynerii labor cognoſci non poſſit. At Jacobus Florentinus Profeſſor Ord. FF. Minorum qui edidit olim in fol. Nurembergæ in Germania anno 1474, *Pauca ſubſtraxit, multa addidit quæ deficere videbantur, reducendo etiam aliquas materias ſubtiles ad ſtilum faciliorem & clariorem: ut tam à legentibus quàm audientibus dulciùs guſtarentur & medullitus imprimerentur.* Hæc ille in prologo, unde purum qui vult Raynerium, recurrat neceſſe eſt ad manuſcriptos codices, quorum nonnulli in Anglia reperiuntur. Eadem Pantheologia impreſſa etiam alibi, ſed juxta primam impreſſionem, ut Venetiis anno 1486, & Lugduni anno 1519 in folio, Brixiæ demum duobus voluminibus in 4° anno 1580 apud Thomam Buzzolam. Egiſſet meliùs Joannes Nicolai, ſi purum Raynerii Opus nobis obtuliſſet, licèt mole minus. 1410.

THEODERICUS DE NIEM ſeu NIEMUS Litterarum Apoſtolicarum Scriptor & Abbreviator, claruit anno 1410 & ſequentibus, calamitoſiſſimis temporibus luctuoſi Schiſmatis, quo Eccleſia Occidentalis omnimodè lacerata eſt. Hic oculatus multarum Rerum teſtis, ſcripſit nobile opus *De Schiſmate inter Urbanum VI & Clementem Antipapam III libris*, quorum liber quartus inſcribitur, *Nemus unionis*. Itémque & *Vitam Joannis XXIII* Summi Pontificis qui electus anno 1410 coactus eſt cedere anno 1415, quamvis ab illuſtribus viris haberetur & agnoſceretur Papa verus. Impreſſum, uti multùm utile opus ad notitiam iſtorum temporum, Norimbergæ anno 1592 & Baſileæ anno 1566, denique Argentorati in 8° anno 1608 ſumptibus Lazari Zetneri. Ejuſdem *Privilegia & Jura Imperii circa inveſtituras Epiſcopatuum & Abbatiarum, reſtituta à Papis, Imperatoribus Romanis*: impreſſa Baſileæ anno 1557 cum aliis pag. 783, & Argentorati annis 1609 & 1618 cum aliis pag. 248. Ejuſdem *Excerpta de Poteſtate Imperiali & Papali*, impreſſa cum aliis Francofurti annis 1614 & 1621 pag. 1381 & 1476. Nec iſtos Tractatus (opinor) oblitus eſt Melchior Goldaſtus in *Monarchia* ſua. Hunc ſæpius allegat Ludovicus Maimbourg Soc. Jeſu *in Hiſtoria Magni Schiſmatis Occidentis* impreſſa in 4° Pariſiis anno 1678 apud Sebaſtianum Mabre-Cramoiſy viâ Jacobæâ ſub Ciconiis. Labbeus *in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum* ad annum 1410 recenſet.

JOANNES BREVIS-COXA Gallicè *Courte-Cuiſſe* in Agro Cenomannorum natus eſt. Habuit ortum in Pago, nomine *Halena*, vel certè in

altero huic contermino, ut ipſemet ſignificat in actu Veſperiarum Radulfi Portæ, quem Helenæ natum gentilem ac popularem ſuum appellat. Itaque Jacobus Meyerus Rerum Flandricarum lib. xv, & ex ejus commentariis ſapiens ad annum MCCCCVIII Abrahamus Bzovius falluntur, dum illum, & cognomento Cortohoſam, & natione Normannum fuiſſe ſcribunt. Igitur circa annum Chriſti 1367 adoleſcens in Regium Navarræ Gymnaſium veniens, & continenti ſerie trium illius ſodalitiorum particeps effectus, primùm Grammaticam, deinde Philoſophiam, poſtremò Theologiam didicit, eámque poſteà ſub Petro Alliacenſi Collegii moderatore docuit. Extat in Bibliotheca ſancti Victoris Ms. Tractatus *De Eccleſia & generalis Concilii Auctoritate* eximius, quem cùm Bibliorum curſum pro more abſolveret, exaravit. Et quamvis tunc eſſet Baccalaureus tantùm in Theologia, rationum tamen pondere accedit ad Magiſtros, & ingenii acumine nemini cedit. Anno circiter 1388 Doctoris conſecutus inſignia, tum ad ſedandum Eccleſiæ Schiſma, tum ad habendas conciones animum penitus appoſuit. Cum autem Carolus VI Rex Francorum anno 1394 congregaſſet Antiſtitum & Theologorum Cœtum, in quo quid ad faciendam Romanæ Eccleſiæ pacem, quæ Schiſmate turbabatur, agendum eſſet, deliberatum fuit: Joannes Breviſcoxa inter alios aderat, qui ſuam Conventuì & cum primis Regi eruditionem, præſtantiam & in tractandis rebus ſapientiam mirificè probavit. Ex quo fœliciter contigit, ut Rex biennio poſt ſtatuerit, illum ad Benedictum XIII & Bonifacium IX mittere, qui utrumque ad dandam af-

flictæ Eccleſiæ pacem hortaretur. Sic ad annum 1396 tradit Anonymus Latinæ Caroli VI Hiſtoriæ Scriptor: *Joannes Brevis-Coxa, in Sacra Pagina excellentiſſimus Doctor & Profeſſor, Nuncius Regis Franciæ ad Benedictum & Bonifacium propter pacem.* Anno 1407 Ludovicus Aurelianorum Dux, Regis Frater, x Kalendas Decembres occiſus Burgundionis factione eſt, cujus exequias funebri oratione proſecuti ſunt duo Theologi, Gerſonus & Breviſcoxa: Prior in Navarræ Collegio, quod Ludovicus Carum ſemper habuerat; poſterior in Monaſterio Cœleſtinorum Pariſienſium, ubi conditus erat. Rem iſtam præclarè deſcribit Monſtrelletus in Hiſtoria Caroli VI cap. cxxxiii. *Circa hoc ipſum tempus Pariſienſis Academia, cum pertinaci duorum Pontificum diſſidio lacerari doleret Romanam Eccleſiam, neutrum agnoſcendum eſſe Regi perſuaſit. Pro hac ſententia, cùm alii, tum Breviſcoxa inprimis acerrimè pugnavit. Deſtitutus à Francis Benedictus, Regnum Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſuit.* Anno 1408 factus eſt Breviſcoxa Diſpenſator Regiarum Largitionum quem nos *Eleemoſinarcham* dicimus, quo munere perfunctus eſt uſque ad annum 1418. Idem per aliquod tempus abſente Gerſono, Cancellarii Pariſienſis officium exercuit, quo ſe anno 1418 ad Nonas Quintiles abdicavit. Interea multa ſcripſit *Joannes Brevis-Coxa* quæ Mſs. extant partim in Bibliotheca Cœnobii ſancti Victoris, partim in Bibliotheca Regia, partim denique in Bibliotheca Majoris Eccleſiæ Pariſienſis. Sunt autem iſta, præter *Tractatum de Poteſtate Eccleſiæ & Concilii* Mſ. in Bibliotheca ſancti Victoris, de quo ſupra locuti ſumus.

Variæ Quæſtiones Theologicæ quas in particulari enumerat Joannes Launoïus in Hiſtoria Collegii Navarrici.

Aliæ Quæſtiones morales, quas idem citato loco accuratè recenſet.

Commendationes duæ ſacræ Scripturæ, quæ inci. piunt, *Olivam uberem*, &c. *Super omnem terram*, &c.

Quatuor principia ſuper Lecturam Bibliorum, quæ incipiunt, *Tota pulchra eſt*, &c. *Ædificavit turrim*, &c.

Collationes quatuor ſuper commendatione ſacræ Scripturæ, quæ omnes incipiunt *Regina Auſtri*, &c.

Commentarius ſeu Lectiones in Evangelium Joannis, In principio erat verbum, &c.

Hæc autem ſufficiunt, ut appareat, nullas unquam fuiſſe præſtantiſſimi Doctoris partes, quas non ſuſceperit. Ad hæc, cum Eccleſia Pariſienſis vacaret, Clerus, Senatus & Academia elegerunt Brevi-Coxam, qui Epiſcopo mortuo ſufficeretur, quod anno 1420 ſexto Kalendas Januarias, ut moris erat, factum eſt. Sed quia Regi Angliæ, qui tunc Lutetiæ dominabatur, gratus non erat, in Epiſcopio manere non potuit. Annum unum & eo ampliùs manſit, aut potiùs latuit in Monaſterio ſancti Germani ad Urbem. Sic memoriæ prodirum eſt in Diario quodam Manuſcripto, quod ab anno 1409 incœptum deſinit in annum 1449. Hic Libellus in Bibliotheca Minimorum Pariſienſium aſſervatur. Verùm anno 1422 ad Gebennenſem Eccleſiam tranſlatus eſt, quia Anglis & Burgundionibus Pariſiis latè dominantibus ſubeſſe nec potuit, nec voluit. Sic vir pro-

bus deſeruit & Regnum & Regni Sedem, cui & Regni & Sedis illius vaſtatio mirum in modum diſplicuit. Mœrore confectus brevi demigravit ab hominibus, ſed quo anno non comperi, quod ut incompertum in medium relinquo. Hæc verbo tenus Joannes Launoïus *in Hiſtoria Regii Navarræ Collegii* parte 3 lib. 1 cap. 3 pag. 462 & ſequentibus, quæ impreſſa in 4° Pariſiis anno 1677 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ ſub Sole Aureo. Pauca *de Joanne Brevi-Coxa* Fratres Sammarthani tom. 2 Galliæ Chriſtianæ *in Epiſcopis Gebennenſibus.*

JOANNES PARVI, Doctor Theologus nationis Normannicæ, Minorita, anno 1400 Licenciatus in Theologia, vir eloquentiſſimus & certè magnæ famæ, eruditionis ac doctrinæ, ſed conductitiæ & vænalis; qui cum duobus aliis Doctoribus ſuſtinuit anno 1407 in Atrio Baſilicæ B. Mariæ Pariſienſis, cædem Ludovici Aurelianorum Ducis à Burgundione jure perpetratam fuiſſe; idque conatus eſt perſuadere multis rationibus, nullum enim ſcelus tam fœdum quod non habeat ſuos Patronos. Inter quas hanc proferre auſus eſt, quod ejuſdem Burgundionis ſumptibus in Scholis educatus fuiſſet, ejuſdemque ſtipendiis etiam nunc militaret: verùm paulò poſt, prævalente Aurelianenſium factione, Hæreſeos apud Univerſitatem factus reus, exulare cogitur, & Noſocomio & largis penſionibus ſtipendiiſque à Burgundione donatus, apud Hiſdinium anno 1411 fato functus eſt, & in æde Minoritarum ſepultus. Audio *Tractatum* ejuſmodi Ms Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 269; quem tamen legi fuiſſe combuſtum Pariſiis atque proſcriptum. Ejuſdem *Joannis*

Parvi Tractatus de Schiſmate, *& alia plures propoſitiones*, Mss. in Bibliotheca Sancti Victoris Pariſienſis codicibus P 11 & P 14. Porro ne quid hac in parte Franciſcanis Dominicani exprobrarent.

MARTINUS PORRÆUS Dominicanus Theologiæ Doctor, Joannis Principis Burgundiæ Conſeſſarius, crimen idem jure perpetratum eſſe defendit, ob cujus perverſæ doctrinæ compenſationem factus eſt anno 1408, inſtante Principe, Atrebatenſis Epiſcopus. Nec mercedi ſeu Beneficio defuit gratitudo, nam in ſuæ promotionis gratiarum actionem, ſcripſit Porræus *Tractatum hujuſce cædis juſtificativum*, quem habet in Anglia Bibliotheca Collegii Novi cod. 269, hoc titulo: *Tractatus compoſitus per Epiſcopum Atrebatenſem pro parte Ducis Burgundiæ, quòd licitè fecit occidi Ducem Aurelianenſem.* Ibidem autem præſenti veneno remedium, nempe *Materia Reſponſionis ad Tractatum Attrebatenſis ſuper interfectione Ducis Aurelianenſis.* Adſtitit Porræus Legatus Ducis Burgundionum Concilio Conſtantienſi anno 1415, Seſſionibus 2, 11 & 30, miſſuſque poſteà in Angliam cum Præpoſito ſancti Donatiani Brugenſis. Obiit 6 Septembris 1426, conditus autem in ſua Eccleſia tumulo cupreo, ubi ſpectantur inſignia cum ſubjecta Epigraphe. *Hic jacet Martinus Poré de Conventu Senonenſi, Ordinis Fratrum Prædicatorum, olim Confeſſor illuſtriſſimi Principis Joannis Ducis Burgundiæ, Flandriæ, Arteſiæ, & Burgundiæ Comitis, & deinde Atrebatenſis Epiſcopus, obiit anno Domini* MCCCCXXVI *die ſexta Septembris.* De Porræo Sammarthani Fratres in Gallia Chriſtiana tom. 2 pag. 218 *in Epiſcopis*

Atrebatenſibus, Cæſar Egaſſius du Boulay *in Hiſtoria Univerſitatis Pariſienſis*, ſæculo 7 tomo 5 pag. 284, ad annum 1415, impreſſo in folio Pariſiis anno 1670 apud Petrum de Bréche.

HIERONYMUS DE SANCTA FIDE à Judaiſmo ad ſanctam Chriſti Fidem converſus, ac deinceps inſignis Medicus Benedicti XIII Antipapæ, ſeu juxta alios Pontificis Maximi, ſcripſit *Tractatum* maximè efficacem *refellendis Judæorum erroribus*; Itemque *alium adverſùs Talmudicas Quiſquilias*, quos ambos habes impreſſos in Bibliotheca Sanctorum Patrum editionis Pariſienſis annorum 1575 & 1589 apud Michaelem Sonnium, & in editione ultima ejuſdem Bibliothecæ maxima Lugdunenſi apud Aniſſonios ſæculo xv. Claruit ab anno 1410 ad 1424, vel circiter, de quo mentionem habet Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 741, & iterum pag. 746. Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 450 pag. 264, ubi etiam ait haberi hos libros tom. XIV Bibliothecæ Sanctorum Patrum Colonienſis editionis anni 1624 apud Antonium Hieratum.

JACOBUS cognomento *Magnus*, dictus Toletanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini, in veterum Theologorum lectione plurimùm verſatus, cùm univerſam fermè (ut tradunt Joannes Trithemius, Ambroſius Coranus & Jacobus Bergomas) Scripturam ſacram Annotationibus explicaſſet, edidit quoque *De Inquiſitione divinæ Sapientiæ* prænotatum *Sophologium*, quod & caracteribus antiquis excuſum fuit, & cùm aliis Lugduni in fol. anno 1585 pag. 262, cum opere Joannis de Sancto Geminiano, quod inſcribi-

tur *De Similitudinibus & Exemplis*, de quo ad annum 1300 *in Joanne Geminianenſi.* Habetur autem Ms. diſtinctum quatuor libris, Oxonii in Bibliotheca Collegii novi cod. 21. Ejuſdem *plura Opera moralia* Mss. in Bibliotheca S. Victoris Pariſienſis. Reliqua è Bibliotheca Bononienſi ſui Ordinis, fuiſſe ſublata ſcribit Joſephus Pamphilus, qui & meminit *Quæſtionum in libros Ariſtotelis de Anima*, quas Patavii Jacobus ipſe edideerat, dum ibi publicè profiteretur. Scripſit & *utriuſque Philoſophiæ Compendium* Michaeli Epiſcopo Antiſſiodorenſi dicatum, quo ea quæ ſpectant ad naturalium rerum cognitionem facilè percipi poſſunt. Vivebat anno 1415. Hic autem cùm eſſet à ſecretis Confeſſionibus Caroli VII Galliæ Regis, electus Archiepiſcopus Burdegalenſis, Archiepiſcopatum recuſavit. Obiit Pariſiis in Eccleſia Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini ſepultus. Hæc ferè ad verbum nos ex Poſſevino *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 788, de quo plura abſque dubio dabit Philippus Elſſius *in ſuo Encomiaſtico Auguſtiniano*, Bruxellis in folio edito, de quo nos ſæpè loquimur.

Petrus de Alliaco Compendii ad Iſaram natus anno 1350, ex parentibus ignobilibus quidem, ſed probis & liberalibus, magnum familiæ ſuæ honorem acquiſivit ob doctrinam ſimul & pietatem. Multa de illo habent Bellarminus ad annum 1410 in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, longè plura Philippus Labbeus in eodem libro tom. 2 pag. 179 & ſequentibus. At pleniſſimè omnium Joannes Launoïus in Opere ſeu *Hiſtoria Regii Navarræ Collegii* de qua jam nos alibi, parte 3 lib. 1 cap. 4 pag. 467 & ſequentibus, ubi

omnes vitæ illius Epochas diligentiſſimè annotat, omnes libros impreſſos, quos etiam accuratè ſatis inquiſierat & annotaverat Labbeus loco citato, adhuc accuratiùs inquiſivit & recenſuit uſque ad ſcrupulum, ita ut hujus utriuſque diligentiæ nihil addi poſſit. Ratio tamen noſtri *Supplementi* ad Auctores vel Opera Auctorum omiſſa à Bellarmino & Labbeo, expoſcit ut hîc ſubjungamus alia quædam Opera manuſcripta tantùm, mutuata ab eodem Launoïo loco citato pag. 479. *ſequuntur Opuſcula Petri Alliacenſis Manuſcripta, quæ in Bibliotheca Collegii Navarrici aſſervantur.*

Quæſtio determinata in Scholis Navarræ, *Utrum Hæreticum ſit dicere, quòd liceat pro docendi licentia pecuniam dare vel recipere.*

Propoſitio facta coram Papa *adversùs Cancellarium Pariſienſem*, quæ incipit: *Domine, vim patior.*

Quæſtio de reprehenſione Petri à Paulo facta, *Quærit à me Caritas veſtra.*

Reſponſio in Sorbona, *Utrum eſſe tria Suppoſita unius Naturæ, ſi perfectio.*

Quæſtio de qua reſpondit in Sorbona, *Utrum Creaturæ Rationalis conſcientia erronea, ejus actum excuſare poſſit.*

Reſponſio in Aula Epiſcopi, *Utrum Chriſti dono gerens poteſtatem, juſtè damnetur?*

Altera quæſtio, *Utrum libertas creaturæ rationalis ante & poſt lapſum ſit intrinſecè æqualis.*

Invectiva Ezechielis contra pſeudo-Prædicatores: *Ezechiel Propheta.*

Sermo in Capitulo Navarræ: *Veritas de terra orta eſt.*

Serm

Sermo de ſancto Bernardo : *Dedit ei cor ad præcepta.*

Sermo in Capitulo Navarræ : *Ipſorum eſt Regnum cœlorum.*

Sermo in Synodo Ambianenſi factus, dum erat Subdiaconus : *Sacerdotes tui induantur juſtitiam.*

Sermo in Synodo Eccleſiæ Pariſienſis : *Hic jam quæritur.*

Tractatus utilis & amplus ſuper Boëtium de Conſolatione Philoſophiæ, cum eleganti præfatione, quæ incipit : *Reverendiſſimi Patres, Magiſtri ac Domini cariſſimi, mihi ardua ſcandere volenti.*

Tractatus de falſis Prophetis, *Attendite à falſis Prophetis. Quia ad obſervantiam divinæ Legis.*

Alter Tractatus de falſis Prophetis, *Attendite,* &c. *quia ſic dici ſolet :* ubi de Hypocriſi, de bonorum & malorum Angelorum cognitione & locutione, Prophetia & divinatione per Aſtra diſputatur.

Deſcriptio imaginariæ Viſionis de Horto ſacræ Scripturæ, quam fecit in principio ſuo ſuper Cantica anno MCCCLXXIV. *Veni in hortum meum,* cum longa & eleganti præfatione, quæ omnia deſiderantur in Expoſitione ſuper Cantica Canticorum edita Argentinæ anno 1490.

Propoſitio facta coram Papa contra Fratrem Joannem de Monteſono, quæ incipit : *Pater ſancte, in nomine tuo ſerva eos.*

Altera propoſitio facta in Conſiſtorio, quæ incipit : *Veritatem meditabitur guttur meum.*

Tractatus ex parte Univerſitatis ſtudii Pariſienſis pro cauſa Fidei, contra eundem Fratrem,

cujus excerptum habetur ad calcem Magiſtri Sententiarum. Hunc Tractatum Vveſellus Groningenſis libro de poteſtate Papæ cap. 9 laudat, eique tribuit nomen *Rota de errore quatuordecim Concluſionum Fratris Joannis de Monteſono.*

Hæc Joannes Launoïus loco citato, cui nos addimus, pleraque ex his iiſdem operibus inveniri etiam Mss. Cantabrigiæ in Bibliotheca Collegii Emanuelis codice primo, quæ nempe ſequuntur.

Tractatus editus per Magiſtrum Petrum de Alliaco, poſtea Cardinalem Cameracenſem contra Fratrem Joannem de Monteſono, & propoſitio contra eundem.

Item propoſitio Magiſtri Petri de Alliaco coram Papa, contra Fratrem Joannem de Monteſono.

Propoſitio ejuſdem contra eundem dicta in Conſiſtorio.

Propoſitio ejuſdem coram Papa contra Cancellarium Pariſienſem.

Sermo ejuſdem *De ſancto Bernardo.*

Sermo *De ſancto Ludovico.*

Sermo *in Synodo Ambiani.*

Sermo *in Synodo in Eccleſia Pariſienſi*, de quibus omnibus ſuprà. Qui plura cupit, adeat locis citatis Bellarminum, Labbeum & Launoïum, ſæculum 7 Univerſitatis Sorbonicæ, ubi multa pariter de ipſo.

NICOLAUS DINCKESPUEL, Suevus, Viennenſis in Auſtria Academiæ Rector, floruit anno 1420 ad 1430 & ultra, adfuit enim Conſtantienſi Concilio, ſcripſitque *De Preceptis Decalogi*, *Oratione Dominica*, *octo Beatitudinibus.* Item *Confeſſionale*, & alia quæ anno 1516 Argentorati

edita ſunt. Vixit anno 1420, *cujus Sermones hodie* (ut Æneas Silvius loquitur) avidè à doctis leguntur. Hæc Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 471 paginâ 269. Plura Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 2 pag. 147.

Petrus de Rosenheim, quem alii *Roſemheimenſem*, alii *Roſenhemium* vocant, Germanus, Ordinis Divi Benedicti, Monachus Monaſterii Mellicenſis in Auſtria, Poëta (ut habet Sixtus Senenſis) Scholaſticus, quem Joannes Trithemius ſcribit claruiſſe anno 1427. Scripſit ad Brandam Caſtilionem Tituli ſancti Clementis Cardinalem, Legatum Apoſtolicum in Auſtria poſitum, preſſum ac ſuccinctum opus Diſticis Elegis, quod inſcripſit, *Roſeum Memoriale Divinorum*, quo utriuſque Teſtamenti capita perſtringit. Incipit autem, *Aſtripotens cœlum*, &c. idque prodiit Argentorati anno 1544 apud Balthaſarem Bechz. Item dicitur ſcripſiſſe *Summam Theologiæ*, quæ extat Romæ in Baſilica Lateranenſi, & *Rationarium Evangeliſtarum*, omnia Evangelia proſâ, verſu, Imaginibuſque continens. Hæc Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 2 pag. 266.

Petrus de Duisburg, ſeu Duisburgo, natione Germanus, ſcripſit *Chronicon Pruſſiæ*, in quo Ordinis Teutonici origo & res geſtæ exponuntur ab anno 1226 ad annum 1425, quo floruit dictus Petrus. Acceſſerunt huic Chronico Diſſertationes novemdecim, Antiquitates Pruſſicas complectentes, Auctore Chriſtophoro Skarkio, quæ omnia impreſſa Jenæ in 4° anno 1680, ſtudio ejuſdem Skarkii.

Gerardus Machetus ſtuduit Theologiæ

in Collegio Pariſienſi Navarrico, & anno 1411 Magiſter effectus eſt, qui poſteà Aulæ Regiæ, quàm vulgo notior fuit, & à Carolo tunc Regente, tum etiam Rege Francorum nominis VII, vix unquàm receſſit: Unde Pariſienſis Canonici locum implevit. Concilio quod ad damnandos Joannis Parvi Errores coactum eſt, Lutetiæ interfuit, & Sententiam dixit graviſſimam. Sub annum 1414 Joannes Gerſo Machetum ſuum inſtituit in Academia Pariſienſi Procancellarium, cùm eſſet adConſtantienſeConcilium profecturus. Hunc Carolus Delphinus, qui laborante Carolo Patre, Galliam procuravit, elegit Machetum cui Chriſtiàno ritu confiteretur. Hinc Carolus VII Machetum anno 1422 in Carnotenſium Canonicorum numerum retulit. Sed cùm ſuum Pœnitentiæ Adminiſtrum Delphinus & Rex mutare nollet, eum in Aula ferè ſemper retinuit, & ad obeunda quæque pietatis & Religionis officia adhibuit. Omnium inſtar unum refero, quod Æneas Silvius ſeu Pius II attingit lib. 6 Commentariorum: *Caſtrenſi Epiſcopo Confeſſori ſuo inter Theologos apprimè docto puellam examinandam committit.* Reliqua quod ſpectat, Machetum moribus fuiſſe modeſtis & gravibus, & qui ab ſæculi vitiis abhorrerent, vir antiquæ probitatis Clamengius in Epiſtolis 116 & 119 confirmat. Valuit facilitate conſcribendarum Epiſtolarum, id oſtendit codex Ms. *complurium illius Epiſtolarum*, imò pluſquam *quadringentarum*, quas ad diverſos perſcripſit, aſſervatus in Bibliotheca ſancti Martini Turonenſis. Harum plurimarum ſynopſim affert Joannes Launoïus *in Hiſtoria Regii Navarræ Gymnaſii* parte 3 pag. 534, & ſequentibus, quæ multùm juvare

poſſunt ad Hiſtoriam iſtorum temporum. Factus tandem Gerardus Machetus Epiſcopus Caſtrenſis anno 1444; obiit anno 1448 die 17 Julii. Multa de eo Joannes Launoïus loco citato, à quo hæc habuimus, pauca Fratres Sammarthani *in Gallia Chriſtiana* tom. 2 pag. 500, *in Epiſcopis Caſtrenſibus*.

ANTONIUS RAMPELOGUS Doctor Theologus, Ordinis Eremitarum Auguſtinianorum, edidit librum, quem *Bibliæ Figuras* inſcripſit, quemque ut incautè plerique Adoleſcentiores Concionatores verſârunt. Sic (inquit Antonius Poſſevinus) *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 104, mirum videri poteſt doctos alioquin & eruditos Theologos, non ante obviam iviſſe ei malo quod inde prodire poterat, dum minimè emendatus in manus omnium veniret: & cum quidem Sixtus Senenſis rude vocat Opuſculum, quod Auctor ſcripſit ad Ordinis ſui Scholaſticos in Neapolitano Cœnobio: at in quónam ruditas illa ſe proderet, non attigit. Quin addidit in eo pene omnes ſacras Hiſtorias trito eloquio moraliter exponi, ſingulaſque ad ſingulas morales Virtutes accommodari. Initium Operis eſt: *Religioſis viris in Chriſto*, &c. Cæterùm ut aliquam Rampelogus in Concilio Conſtantienſi operam navavit adversùs Huſſitas, Sigiſmundo Imperatore anno Domini 1418: ſic minùs cultò illo ævo, nec tam ab Hæreticis qui poſtea exorti ſunt oppugnato, Errores à quibus periculum imminebat, attentiùs non ſunt obſervati. Quare *Rampelogi* lapſus reſervati in hæc tempora, ut liber ille, niſi expurgatus, prohibitus ſit à Clemente VIII Pontifice Maximo, *in Indice ultimo Romano librorum prohibitorum*,

Quod autem modò generatim de eo dicendum eſt, haud dubium quin multi errores graves ab Eccleclеſia proſcripti, in eo comperiantur. Tollenda verò ſunt nonnulla deſumpta ex Magiſtro Hiſtoriæ Eccleſiaſticæ; abſurda illa quidem, ac potiùs Fabulas quàm Hiſtorias ſapientia. Plura item quæ aliter in Bibliis habentur, quàm quomodò *Rampelogus* poſuit. Quin & Divina Scriptura parum ſincerè, nonnunquam autem malè citata, & ſine annotatione locorum ipſius; Apocripha quoque, qualia afferebantur è tertio libro Eſdræ, atque ex Epiſtolis Cyrilli Hieroſolymitani ad Divum Auguſtinum de Monte S. Hieronymi. Quæ omnia, quæ certè ſunt plurima, aut emendanda vel expungenda ſunt, ne quis tyro Concionator, poſthæc ampliùs tanquam certa & explorata populo proponat. Atqui & Sententiæ Doctorum ex Patribus allatæ, conferendæ ſunt cum ipſorum Exemplaribus ſive Operibus, quamvis neque omnes quas ille citat, inveniantur. De Solæciſmis ac Barbariſmis plurimis, pluribuſque obſcenis quæ in eo ſunt, nihil dicerem, niſi hæc etiam materiam ſacram haud decerent. Quòd ſi hiſce mendis expurgatus ſit, non mediocre commodum, ex ejuſmodi Opuſculo exiſteret. Quamvis (ut dicam quod ſentiam) fortaſſe præſtaret alterum de novo condere, quàm tot cicatricibus obſitum illud recudere. *Grandem certè cenſuram* Antonii Poſſevini *hujus modici Operis*, quod Pariſiis impreſſum fuit anno 1511 in 4° à Badio Aſcenſio, Argentorati anno 1516, Lugduni annis 1558 & 1570, atque alibi etiam. Hæc conveniret etiam multis aliis aliorum temporum Scriptis & Concionibus. Agunt de Antonio Rampelogo præter Cenſorem rigidum

Poſſevinum, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 483 pag. 272, Philippus Elſſius *in Encomiaſtico Auguſtiniano.*

LUPUS DE OLIVETO, Hiſpanus, Ordinis Eremitarum ſub nomine Divi Hieronymi Prior Generalis, frater autem ſancti Vincentii Ferrerii Valentini, Ordinis FF. Prædicatorum, utpote primus Eremitarum Hieronymitanorum Promotor, *Regulam ſui Ordinis* condidit, *Sermoneſque* (ut aiunt) *de tempore & de Sanctis.* Habetur hæc Regula deflorata ex variis Operum D. Hieronymi fragmentis, tom. 9 Operum Divi Hieronymi editionum ferè omnium, nempe Colonienſis anni 1618, Pariſienſis 1623, & Romanæ à Mariano Victorio Amorettæ Reatino, Epiſcopo Amerino procuratæ & recognitæ. Vivebat autem anno 1420; ſepultus eſt autem Romæ ante majus Altare Sanctorum Bonifacii & Alexii, ac in Epitaphio *Præpoſitus* nominatur. Plura de illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 2 pag. 45.

NICOLAUS NICOLAI, *de Clamengis* dictus, à Catalaunenſi pago, cui nomen eſt *Clemenge*, celebre per orbem totum nomen obtinuit, ut & Petrus Clamengius Doctor Medicus, quem Nicolaus Epiſtolâ 27 matris ſuæ fratrem & avunculum appellat. Clarere cœpit in Gymnaſio Pariſienſi Navarrico ab anno circiter 1393, quo illud incoluit. Editi de variis Theologicarum Rerum monumentis libri & Epiſtolæ, tum ſuſcepti pro ſancienda Eccleſiæ pace labores innumeri effecerunt, ut eum poſteri *Doctorem Theologum* nuncuparent: quo nomine nec ſe unquam dùm ſeſe obtulit occaſio, nec Tablinum Navarricum, nec

Scriptores æquales inſignierunt. Plus operæ ac diligentiæ adhibuit in politioribus Litteris, quibus ſe mirum in modum delectatum eſſe Epiſtolâ quartâ fatetur : & certè in iis quæ Eloquentiam ac Poëſim attinent, ita profecerat, ut exteri crederent eum non Pariſiis, ſed Bononiæ oratoriam ac Poëticam artem didiciſſe. Nunquam ex humilitate lauream doctoralem licèt doctiſſimus, habere voluit. Cùm poſſet ob nominis famam ac doctrinæ & facundiæ celebritatem aſſurgere ad dignitates Eccleſiaſticas, utpote Regibus ac Magnatibus notiſſimus, nihil tale ambivit, ut totus ſibi & Eccleſiæ viveret, ſcribendo ad pacem illius ac morum depravatorum correctionem. Circa annum 1415 Benedictus XIII, Clamengium qui olim anno 1407 in Curia Romana manſerat, ad ſe revocare tentavit : atque ut voti compos fieret, ad eam rem adhibuit Nicolaum Bayam, quo viro Clamengius utebatur familiariter. Sed in Curiam redire noluit, eique Tugurium in quo tunc apud fontem latebat, præferendum eſſe cenſuit, cujus negotii Hiſtoriam ipſe tradit in Epiſtola 104 ad Nicolaum Bayam. Vacans igitur ſibi toto iſto tempore, quo & Eccleſia miſerrimo Schiſmate, & Gallia corruptiſſimis moribus affligabantur, ſcripſit multa, quæ partim edita, partim manuſcripta in Bibliothecis Gallicis extant uſque hodie, de quibus nos modò.

Opera Nicolai Clamengii edita in 4° an. 1613 Lugduni Batavorum, ordine ſequenti.

De corrupto Eccleſiæ Statu lib. I.

Deploratio calamitatis Eccleſiaſticæ per Schiſma nefandiſſimum, cum exhortatione Pontificum ad ejus extirpationem, heroïcis verſibus deſcripta.

De lapſu & reparatione Juſtitiæ ad Philippum Burgundiæ Ducem lib. 1.

Diſputatio habita ſuper materia Generalis Concilii cum quodam Pariſienſi Scholaſtico.

Collatio duplex ad eumdem Scholaſticum ſuper eadem materia.

Apoſtoli & Reſponſio data per Nationem Gallicanam Cardinalibus, &c. *appellantibus ab ejus concluſione, voto, deliberatione ac declaratione Conſtantiæ captis, & factis ſolemniter per eandem, quod vacantiæ & minuta ſervitia nullo jure ſint debita.* Liber inſcriptus, *De Annatis non ſolvendis*, cui afficitur *Conſtitutio Concilii Baſileenſis ſuper Annatis, & Senatuſconſultum Pariſienſe*, aliaque nonnulla de eadem materia: quæ omnia Clamengium nihil attinent, ut ex corruptioris orationis ſtilo conſtat, inquit Launoïus. At hic liber *De Annatis non ſolvendis*, cum *diſputatione habita ſuper materia generalis Concilii cum quodam Scholaſtico Pariſienſi, & duabus collationibus ad eundem Scholaſticum ſuper eadem materia*, deſumpta ſunt ex *faſciculo rerum fugiendarum & expetendarum* pag. 189 & ſequentibus, ubi plurima ad Conſtantienſe Concilium ſpectantia, mixta malis bona. Hic faſciculus impreſſus in Germania in fol. anno 1535, loco & nomine Typographi non expreſſis.

Item *Tractatus in parabolam de Filio Prodigo.*

De fructu Eremi lib. 1, qui vel unicus evincit quantùm Clamengius refugeret dignitates Eccleſiaſticas, atque ſæcularium rerum ſtrepitus & turbas.

De fructu ſeu proſperitate rerum adverſarum lib. 1,

De novis Feſtivitatibus non inſtituendis liber unus.

De Præſulibus Simoniacis lib. I.

Variarum & doctiſſimarum Epiſtolarum lib. I. Hæc in editione memorata. Ejuſdem Nicolai Clamengii unus liber *De ſtudio Theologiæ* editus eſt tom. 7 Spicilegii Domni Lucæ Dacherii, de quo jam ſuprà locuti ſumus.

Jam de manuſcriptis Operibus, de quibus agit diligentiſſimè Joannes Launoïus, aſſiduus iſtorum indagator, *in Hiſtoria Regii Navarræ Gymnaſii*, parte 3 lib. 2 cap. 3 pag. 578. Extat inſignis *Commentarius* Nicolai de Clamengis *in Iſaiam Prophetam* uſque ad caput ſexageſimum, Ms. in Bibliotheca Collegii Navarrici. Item in dicta Bibliotheca, & apud Raymundum Formentinum Pariſienſem Theologum, Aurelianenſis Eccleſiæ Canonicum & Subdecanum, quem mirifica (inquit Launoïus) & ſciendi & comparandi libros quoſcunque cupiditas exercet, ejuſdem Clamengii *Deſcriptio rei cujuſdam mirabilis quæ in Galliis accidiſſe ferebatur.* Incipit: *Rem recenti (ut accipio) eventu geſtam. Epiſtolæ novem ſub nomine Univerſitatis editæ circa materiam Eccleſiaſticæ Unitatis*, quæ prima ſunt Clamengii Opuſcula, quarum ſingularum initia recenſet loco citato Launoïus. *Sermo de ſanctis Innocentibus*, incipit: *Nota eſt Tyranni Herodis. Orationes decem devotæ* Nicolai Clamengii, *præambulæ ad Deum ante Canonicas Horas perſolvendas*, quarum etiam initia refert idem Launoïus. Addit denique & Aureliæ apud Patronum Regium Giveſium ſeniorem, virum & doctrinâ & probitate inſignem, extare manuſcriptum codicem Operum Nicolai de Clamengis, in

quo reperiuntur, *Deſcriptio Vitæ ruſticæ cum laude. & commendatione*; incipit : *Fronde ſuper viridi locus eſt*, &c. quod Poëma LXIII Verſuum eſt. *Deſcriptio & laus Urbis Januæ*. Incipit, *Janua quam perhibent :* quod Poëma XCVIII Verſuum eſt. *Epiſtola duodecim ad diverſos*, nempe ad Simonem de Bergeriis, Joannem Præpoſitum Inſulenſem Regium Secretarium, Gontherum Colli Regium Secretarium, quarum ibidem ſingularum initia refert Launoïus. *Exhortatio denique ad reſiſtendum contra Mahometanos*, quæ incipit : *Cogunt me, ô Principes incliti & viri militares.* Addo denique extare in Bibliotheca Galliarum Regia manuſcriptum codicem Epiſtolarum Nicolai Clamengii, ubi nullus dubito, quin ſint aliæ atque aliæ ejuſdem Epiſtolæ nondum impreſſæ : quod mihi retulit amicus noſter Placidus Porcheron ſancti Germani Pariſienſis Bibliothecarius, qui jam ab anno 1684 cum aliis ſuis Fratribus inſtituit Catalogum Manuſcriptorum Latinorum, hujus famoſiſſimæ Bibliothecæ juxta ordinem alphabeticum, maximis curis, ad publicam utilitatem. Cæterùm magnæ vir eruditionis, & ut ea tulit ætas, eloquentiæ ac totius virtutis exemplar, vitam depoſuit circa annum 1440, & ſepultus eſt in Sacello Navarrici Collegii ſub lampade, quæ coram magno Altari de tholo pendet. Hujus ſepulchro ab hominibus illius perinde ac rerum ab eo geſtarum ſcientiſſimis, inſculptum eſt Elogium breve, quod multa complectitur

Qui Lampas fuit Eccleſiæ, ſub lampade jacet.

Elogio tam illuſtri adjectum Epitaphium iſtud :

Belga fui, Catalaunus eram, Clamengius ortu ;
Hic humus oſſa tenet, ſpiritus aſtra petit.

Hæc nos ex Launoïo per Compendium, quod utcumque prolixum eſt, vix tamen breviùs fieri potuit. Qui plura cupit, adeat fontem unde iſta hauſimus, multis Vitam Clamengii narrantem. Pauca Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 146.

1430. RAYMUNDUS SEBUNDUS, Hiſpanus, vir magni & ſolidi ingenii, ſcripſit opus prænotatum *Theologia Naturalis*, quam alii tanquam Elogio exornantes nominarunt, *Theſaurum divinarum Conſiderationum*, editum Venetiis apud Franciſcum Zilettum anno 1581, cùm Pariſiis jampridem editus fuiſſet anno 1509 apud Joannem Parvum, & alibi. Prologus tamen in eandem Theologiam Naturalem, eſt prohibitus in Romano Indice Clementis VIII Summi Pontificis. Scripſit item Dialogum prænotatum *Viola animæ* : qua cum Dominico Seminiverbio, agit de Natura hominis ad ſeipſum, ad Deum, ad hominem proximum, & ad omne debitum ſolvendum, quo Deo obligatur & Proximo. Impreſſus *Dialogus de Natura hominis*, anno 1501 Coloniæ apud Henricum Quentelium, & anno 1568 Lugduni apud Theobaldum Zaganum. Dicitur etiam ſcripſiſſe *Quodlibeta & Quæſtiones diſputatas*, quæ non comparent. Vivebat anno 1430. Hæc Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 316.

ANTONIUS RAUDENSIS ſeu RAUDINUS, humili loco Falmentæ in Inſubria natus, cui propterea Opuſculum miſit Albertus Satrianus, à nobis inter ejus Opera recenſitum, videlicet : *Quod*

nihil nocet ad virtutem humili loco naſci. Hic ſacræ Theologiæ Magiſter, in omni ſtudiorum genere inſignis, Lactantii Firmiani aſſiduâ delectatus lectione, ut emendatior & purior prodiret, effecit. Alia etiam opera ſcripſit, quæ perierunt. Floruit circa annum 1420. Hæc Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Fratrum Minorum* fol. 37. Itaque Antonius Raudenſis Italus, Ordinis Fratrum Minorum, circa annum 1430, aut 1440, *Opera Lactantii* emendavit ad Mss. codd. diligenti collatione factâ, & præfixâ locorum notatione, qui minùs quadrare veritati noſcebantur. Impreſſa hoc modo poſtmodum prodiere Venetiis an. 1497 apud Bevilaquam, & Lugduni apud Gryphium, & Baſileæ apud Cratandrum anno 1532, & Coloniæ anno 1544 apud Petrum Quentelium. Pauca *de Antonio Raudenſi* habet Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 184.

JOANNES NIDER natione Germanus, patriâ Suevus, Ordinis Fratrum Prædicatorum, inſignis Theologus, claruit anno 1430 & ſequentibus, tempore Concilii Conſtantienſis. Scripſit multa, quorum maxima pars impreſſa eſt, nempe *Præceptorium ſeu Tractatus de decem Præceptis*, impreſſus in 4° Pariſiis anno 1515 per Jacobum Pouchin 13 Calendas Januarii, itemque in 4° Pariſiis anno 1507 per Andræam Bocard ſexto Idus Maii: denique anno 1612 Duaci in 8° apud Balthaſarem Bellerum. *Myrmecia Bonorum*, ſeu *Formicarium ad exemplum ſapientiæ de formicis*, impreſſum Duaci in 8° anno 1602 apud Balthaſarem Bellerum ſub Circino aureo, cum Notis Georgii Colvenetii: itemque in 4° Pariſiis anno 1516 apud Joannem Engellerium de Marnefo:i

ejuſdem *De Maleficiis & Preſtigiis* ex Formicario per Joannem Sprengherum *in Malleo Maleficorum* Joannis Sprengheri, Lugduni excuſo anno 1620 pag. 469. *Conſolatorium timoratæ conſcientiæ,* editum in 18 Pariſiis anno 1494 per Magiſtrum Petrum le Dru, cum libro *De modo bene vivendi* ſub nomine Divi Bernardi ad Sororem: Itemque recuſum Romæ anno 1604 in 8° apud Stephanum Paulinum. *De reformatione Religioſorum lib* 3, impreſſi in 8° Antuerpiæ anno 1611 apud Bellerum citatum. *De contractibus Mercatorum*, Opus editum Venetiis anno 1584 in compilatione Tractatuum Juris, ibidem in fol. multis tomis, tomo ſexto paginâ 279 & ſeqq. & Lugduni cum aliis Operibus anno 1593 impreſſis, paginâ 615. Impreſſi etiam antiquo caractere olim ejus *Sermones totius anni de tempore & de Sanctis cum Quadrageſimali* in 8°, ut habetur in Bibliotheca publica Oxonienſi, verbo *Nider*, &c. Vivebat anno 1436 & ultra; de quo Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 925, Altamura *in Bibliotheca Dominicana*, cum aliis.

ALBERTUS DE SARTIANO, Etruriæ oppido, (etſi Mediolanenſem dixerit Vvillotus) vir inſignis, in Græcis & Latinis, Divinis & humanis Litteris eruditus, Eugenio IV & Nicolao V Carus, totius Fratrum Minorum Ordinis aliquandiu Vicarius Generalis, in Concilio Florentino Græci Idiomatis interpres, ad quod etiam Jacobitas ex remotiſſima Ægypti regione adduxit, egregius Eccleſiaſtes, & diſſolutæ diſciplinæ reformator. Eo tempore Guarinum Veronenſem habuit Magiſtrum, quo Latina Eloquentia in Italia cœpit ſuo nitori reſtitui. Nitidè & doctè multa ſcripſit

Opuſcula, quæ penes ſe habuit Mss. in ipſo ejus Autographo Vvadingus: eſt porrò ſunt *Tractatus de Pœnitentia*, ſcriptus anno 1433. Incipit, *A pleriſque, & multis in locis.*

Tractatus de Eucharistiæ Sacramento, ſcriptus anno 1422. *Credo vos, Patres Cariſſimi.*

De conditione Amicitiæ & de malitia Invidentiæ. Incipit, *Non ſecus illo pacto.*

Quòd nihil nocet ad virtutem humili loco naſci: Incipit, *Ne falsò forſitan arbitreris.*

De Inſolentibus corripiendis, anno 1446: *Cùm Apoſtolus Paulus.*

Contra Martyrum vituperatores ad Eugenium IV Pontificem Maximum; *Cùm adversùs ampliſſimæ gloriæ.*

Sermo habitus in Comitiis generalibus Ordinis Patavii celebratis anno 1443. *Quamquam nos omnes.*

Epiſtolas pleraſque ad prædictum Eugenium Pontificem, ad varios Antiſtites, maximè verò ad Chriſtophorum Epiſcopum Ariminenſem, Eugenio ab intimis Conſiliis. Multa ex hujus præclari viri Operibus ſparſim exſcripſit idem in tomo 4 ſuorum Annalium, quæ, ſi Deo placuiſſet, aliquando publici juris feciſſet univerſa. Obiit autem Albertus Mediolani anno 1450 poſtquam ſtrenuè adlaboravit viris ſanctiſſimis Bernardino Senenſi, Joanni Capiſtrano, & Jacobo Piceno, pro reſtituenda Ordinis Diſciplina. Hæc Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 6.

FRANCISCUS DE PLATEA, Bononienſis, celeberrimus in Jure Canonico, vivebat anno 1442 & ultra. Scripſit *Summam* inſcriptam, *Myſteriorum Chriſtianæ Fidei*, in qua Tractatus comple- 1440.

ctitur varios ſecundùm Theologorum morem, nempe *De Reſtitutionibus*, *de Uſuris*, *de Actu Matrimoniali*, *de Cenſuris Eccleſiaſticis*. *De Excommunicatione* autem extat quoque inter dictos Tractatus, Tract. xiv fol. 357. Hæc omnia olim impreſſa fuerunt anno 1473 in 4° Patavii. Agunt de illo Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 590, Lucas Vvadingus *in Bibliotheca Ordinis Minorum* pag. 132, ubi ait habere apud ſe manuſcriptos aliquos ex his Tractatibus impreſſis.

JOANNES FELTON Anglus, Vicarius Eccleſiæ Magdalenæ Oxonii extra muros, ſcripſit anno 1440 *Sermones pro Dominicis diebus anni*, quos habes manuſcriptos Cantabrigiæ in Collegio ſancti Benedicti cod. 307, atque etiam Oxonii in Bibliotheca Magdalenenſi cod. 151, & Orialenſi codice 33, ubi dicuntur collecti *ex Sermonibus Odonis*, *Pariſienſis*, *& aliorum*, per Vicarium Magdalenæ Oxoniæ Joannem Felton, quorum initium, *Penuria*, &c.

LEONARDUS BRUNUS ARETINUS, vir græcè & latinè eruditus, apud Innocentium VII Magiſter Epiſtolarum, ita officio ſuo functus eſt, ut ſuccedentibus tribus Summis Pontificibus, amplificatâ dignitate, eandem operam exinde præſtiterit. Ad ſuos in Etruriam reverſus, Reipublicæ Florentinæ Cancellarius extitit, & *Hiſtoriam de geſtis Florentinorum* ſcripſit, & *Libros quatuor de bello Italico adversùs Gothos*, Pariſiis anno 1534 excuſos. Itemque ſcripſit *Dialogum de Moribus*, *& Epiſtolarum libros octo*, impreſſos Baſileæ anno 1535. Nec omittam Leonardi beneficio *Morales Ariſtotelis Libros* ex Græco in Latinum optimâ

fide

fide traductos. Obiit ſenex Florentiæ, divitiis & gloriâ plenus, anno Domini 1443, ætatis 74. Sepulchrum marmoreum in Æde ſanctæ Crucis ſpectatur, cum inſcriptione: *Poſtquam Leonardus è vita migravit, Hiſtoria luget, Eloquentia muta eſt: ferturque Muſas cùm Græcas tum Latinas, lacrhymas tenere non potuiſſe.* FRANCISCUS ARETINUS alius à Leonardo, nomen à patria Aretio Etruriæ Urbe, mutuatus videtur. Vir fuit infinitæ lectionis, magnique judicii, Joanni Antonio Campano familiaris. Præter *Diogenis Cynici & Phalaridis Epiſtolas* latinè redditas, inſuper vertit *Chryſoſtomi in Joannem Commentarios*, itemque viginti Homilias, & alia. Ejuſdem liber *De Balneis Puteolanis*. Vixit & ſuperiore ſæculo apud Venetos PETRUS ARETINUS, homo Atheus & maledicentiſſimus, & qui calamum in omnes ferè ſui temporis Principes ſtringere auſus fuerit, inde *Flagellum Principum* vulgò appellatus. In hunc Joachimus Perionius diſertam ſcripſit Orationem. Hæc *De Aretinis* occaſione Leonardi Aretini, mutuata verbo tenus ab Auberto Miræo, in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 465 fol. 268.

JOANNES STABULENSIS, eo quòd ortus in Diœceſi Leodienſi apud oppidum de Stavelo, ad ſanctum Laurentium Leodii Monachus, ſcripſit *geſta Epiſcoporum Leodienſium uſque ad annum* 1449, quo & obiit. Joannem Stabulenſem, ſeu Stabularium excepit *Joannes Loſſenſis* ejuſdem loci Monachus, quæ manuſcripta extant in Abbatia ſancti Laurentii Leodienſis, Ordinis Divi Benedicti. De Stabulenſi Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 501. paginâ 276, Joannes Chapeaville tomo tertio

Rerum Leodienſium, ubi ſæpiſſimè citat Joannem Stabulenſem.

LEONARDUS DE UTINO, Ordinis Fratrum Prædicatorum, dudum Bononiæ in Italia Studii Dominicani Regens ſeu Profeſſor fuit, clarus in Philoſophicis ac Theologicis materiis. Complura commentatus eſt *in Logicam & Phyſicam Ariſtotelis*, atque alia, quæ in ejus Conventu Bononienſi aſſervari ſcripſit Antonius Luſitanus *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Dominicani*. Scripſit ſat grande volumen *De Legibus*, quod anno 1473 Venetiis excuſum eſt. Item *Tractatum ad locos communes Concionatorum*, qui Ulmæ in Suevia anno 1478 prodiit ex Typographia Joannis Zeiner. Denique *Sermones floridi de Dominicis & quibuſdam Feſtis, Fratris Leonardi de Utino, ſacræ Theologiæ Doctoris, Ordinis Prædicatorum, quos prædicavit Florentiæ anno* 1435, impreſſi in 4° duobus tomis anno 1516 Lugduni apud Jodocum Badium Aſcenſium. Horum ad calcem hæc leguntur. Habes itaque, Lector optime, Sermo-
» nes floridos quos compoſuit ac prædicavit Reve-
» rendus Magiſter Leonardus de Utino, ſacræ Theo-
» logiæ Doctor excellentiſſimus, ac ſacri Ordinis
» Prædicatorum Profeſſor obſervantiſſimus: quo-
» rum plurimos prædicavit Florentiæ coram tota
» Curia Romana ibidem tunc temporis reſidente,
» tempore ſanctiſſimi Domini Eugenii Papæ IV,
» nonnullos autem Venetiis, ut ipſe alibi profite-
» tur. Neque verò uno, ſed diverſis annis eos de-
» clamavit, ſed ne quis gravetur in inquirendis de
» uno tempore in diverſis locis Sermonibus; qui-
» cumque circa idem tempus ſunt, contigui impreſ-
» ſi ſunt. Iidem antea Lugduni fuerunt impreſſi

anno 1495 apud Joannem Treſchel. Florebat anno 1445. Hunc hominem in duos partitus eſt Antonius Poſſevinus, pro more ſuo, *in Apparatu ſacro* tom. 2, quem pagina 20 appellat *Leonardum Bellunenſem*, & pag. 21 *Leonardum Utícenſem.* Plura habes apud Antonium Luſitanum & Ambroſium de Altamura, utrumque *in Bibliotheca Scriptorum Dominicana*, quos conſulas.

ÆGIDIUS CARLERIUS Cameraco oriundus, in Regio Navarræ Collegio, cujus illuſtris ſocius fuit, ad famam docendo pervenit. Hic magna cum laude Sententias Magiſtri legit, illuſtravit Commentariis, quibus anno Chriſti 1414 finem impoſuit quinto Calendas Julii. His autem Joannes Brehaldus Pariſienſis Theologus æqualis, præclarum dedit judicii ſui teſtimonium in libro, quem *De libera Confeſſiones audiendi auctoritate compoſuit. Porrò*, inquit cap. 4, *Ægidius Carlerii in Lectura ſuper Sententias, quæ nunc ſatis vulgata eſt, & commendata Pariſiis, in loco frequentiſſimè allegato dicit.* Exinde Magiſterium adeptus, varias de rebus piis ad populum Conciones habuit, donec tandem anno 1431 quinto Idus Octobris creatus ſit Cameracenſis Eccleſiæ Decanus. Ad eum extant plures Gerardi Macheti Caſtrenſis Epiſcopi Litteræ, in quibus nunc *vir multis laudibus efferendus, & ſanctiſſimorum dogmatum Profeſſor*; nunc *abundantis ſapientiæ & exemplaris virtutis vir, ſacræ Theologiæ Profeſſor*; nunc *profundæ ſapientiæ & canonicæ virtutis vir, ſacratiſſimorum Eloquiorum Profeſſor clariſſimus* vocatur. Joannes Cochleus in libro 6 de Hiſtoria Huſſitarum, Carlerium *inſignem Theologum* appellat. Carlerius in munere Decani ſtrenuè & laudabi-

liter ſe geſſit, & multa pro Eccleſiæ utilitatibus geſſit. Hinc in Concilio Baſileenſi cùm eſſet, ſuſceptâ Legatione Pragam perrexit, ut Huſſi Diſcipulos ad Communionem Eccleſiæ revocaret, aut certè in Conſilium adduceret. Inde in eodem Concilio ad ſecundum illorum Articulum p e totos quatuor dies reſpondit. Sed vir Eccleſiaſticæ pacis amantiſſimus paratam in Concilio ſeceſſionem cùm vidit, redeundum eſſe ſibi ſuam in Eccleſiam putavit, ubi & multa ſcripſit adversùs hæreticos, & propoſitas identidem cùm ab Epiſcopis, tùm ab aliis illuſtribus viris, quæſtiones fœliciter diluit ac ſolvit. Jam centeſimus quadrageſimus & ultra annus eſt, poſtquam Jacobus Almaïnus Pariſienſis Theologus, laudavit Carlerii Tractatum, quem contra Bohemos ediderat: de quo ſic libro de poteſtate Eccleſiaſtica cap. 8 propoſitione 3: *Tenet*, inquit, *Carlerius quondam Collegii Navarræ Socius meritiſſimus in quodam Tractatu, quem contra Bohemos edidit, quod Eccleſiaſticæ Perſonæ ſunt ex jure divino exemptæ.* Quoad Scripta, Valerius Andræas *in Bibliotheca Belgica* ſcribit, Bruxellis vidiſſe ſe volumina duo, quibus Ægidii Carlerii Conſultationes comprehenderentur, eaque edita eſſe anno 1478 in folio. Sed in duobus iſtis voluminibus pauciora ſunt Opuſcula, quàm in eo uno quod legitur, & in Bibliotheca Navarrici Gymnaſii habetur. In iis tamen quædam notantur, quæ in Navarrico codice non comparent. Intereà præſtat deſcribere, quæ Valerius ea de re tradit: *Scripſit*, inquit, *diverſas Caſ um, ut vocant, conſultationes, duobus voluminibus comprehenſas priori titulum dedit Sporta fragmentorum; poſterius Sportulam fragmentorum inſcri-*

pſit. Vidi Opus utrumque Bruxellis editum anno 1478 *in folio. Atque in Sporta quidem hæc continentur de multis*.

De conſervatione Bonorum Eccleſiæ.
Defenſorium Eccleſiæ.
De perpetua Virginitate Beatæ Mariæ.
Contra Iconomachos.
Pro Cælibatu, præſertim Eccleſiaſticorum.

In Sportulam verò retulit Tractatus ſequentes:

De Electione Judæ proditoris.
De Hierarchia Eccleſiaſtica.
De Reditibus ad vitam.
De Decimis.
De Imaginibus.
De Integritate Confeſſionis.
De non Eſu carnium apud Carthuſianos.
Contra conſummati ſæculi Calculatores.
De Clauſura Religioſarum Ordinis ſancti Dominici.

Inter ea etiam multa quæ lucubravit, & pauca quæ publici juris facta ſunt, extat *Oratio de punitione peccatorum publicorum*, quæ habetur cùm in Baſileenſi Concilio ſeſſ. xv, tùm in tom. 3 Antiquarum Lectionum Henrici Caniſii.

Quantùm autem ad Opera manuſcripta Ægidii Carlerii: *Vide*, inquit Valerius Andræas in Bibliotheca Belgica, *ab eodem Carlerio ſcriptum Veritatis ſcutum, Lovanii in Valle Martiniana, Canonicorum Regularium Cœnobio.* Agit non quidem de hoc opere Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 11, verbo *Ægidius Carlerius*, ſed Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* capite 464 folio 268.

Ejuſdem *Commentarii in quatuor libros Senten-*

tiarum, Mss. duobus voluminibus in Bibliotheca Collegii Navarrici.

Sermones & Collationes Mss. in fol. in eadem Bibliotheca, quæ recenſentur ſingillatim à Joanne Launoïo *in Hiſtoria Regii Navarræ Gymnaſii* parte 3 lib. 2 cap. 4 pag. 584, ob prolixitatem à nobis omiſſæ. At in eadem Regii Navaræ Collegii Bibliotheca, aliud Ms. volumen papyraceum, in quo ſequentia Opuſcula Carlerii continentur. Cùm autem aliqua illorum jam impreſſa ſint in folio Buxellis anno 1478, *in Sporta ac Sportella fragmentorum*, Syllabus ſequens non impreſſa caractere Italico, impreſſa jam altero ad majorem diſtinctionem repræſentabit.

In Manuſcripto Codice papyraceo Bibliothecæ Collegii Navarrici leguntur ſequentia Opuſcula Ægidii Garlerii.

De Conſervatione Bonorum Eccleſiæ Dei, ex occaſione quorumdam illa detinentium.

Defenſorium Eccleſiæ pro eadem cauſa.

Tractatus de Communione non conſecrantium ſub unica ſpecie, ſcilicet panis, ad inſtantiam Magiſtrorum Jacobi de Hatten, & Theobaldi de Campis, Regentium in Facultate Artium Pariſienſi.

Tractatus contra certas propoſitiones & additiones malè ſonantes, in materia auctoritatis Eccleſiæ, Juriſdictionis & Clavium, ad inſtantiam Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi Biſuntinenſis.

Tractatus de Reditibus ad vitam, ad inſtantiam Prioris Carthuſiæ de Capella de Augia, ſuper Emptione ad vitam.

Tractatus ſuper diverſis Erroribus in materiis

de ſanctitate Beatæ Virginis.

De Viſione Chriſti in Euchariſtia.

De Indulgentiis ad inſtantiam Vicariorum Cameracenſis Epiſcopi.

Tractatus ad Requeſtam Reverendi in Chriſto Patris Domini Cameracenſis Epiſcopi, contra quendam adversùs Prælatos, Rectores & Sacerdotes, Dei blaſphemias in Fide malè ſonantes, in quadam Appellatione proferentem.

Tractatus contra Iconomachos, ad inſtantiam aliquorum Fidelium, contra quendam Invocatorem, ſuper Imagines ab eo conſecratas in Civitate Tornacenſi, hoc quoque poſtulante ejuſdem Civitatis Officiali.

Articuli per quendam delirantem aſſerti contra Sacramentum Euchariſtiæ, & alia multa. Horum Articulorum cenſura & reprobatio.

Tractatus contra fictores adventus malorum ſpirituum, ad inſtantiam Dominorum Decani Capituli Laudunenſis Eccleſiæ.

Reſolutio Quæſtionis, Utrum fœmina rem cum homine ſibi per ſortilegia procurans, ſit ſuſpecta in fide, an in ſortilegio, ad inſtantiam aliquorum Fidelium, præſertim Dominorum Vicariorum Domini Cameracenſis Epiſcopi.

Tractatus contra quendam, qui per figmenta prohibita ſperavit reperire theſauros abſconditos, ad inſtantiam eorumdem.

Interrogationes faciendæ Dæmonibus, aut Spiritibus humanis apparentibus.

Articuli impoſiti cuidam Fratri Minori per Dominos Vicarios Tornacenſes, quos prædicaſſe Gandavi fertur anno MCCCCXLVIII, *& confutatio eorum.*

Tractatus contra quendam Fratrem de Ordine Minorum, qui cùm prædicare deberet Gandavi, omiſsâ formâ prædicandi dixit, quòd ſic ſe res habebat, quòd veritas dici non poterat: & hoc probavit per fabulas de Leone, de Lupo & de Vulpe, & de tribus citatis, & in his dictis finem impoſuit, ad inſtantiam Dominorum Vicariorum Tornacenſis Epiſcopi.

Tractatus contra Detrectatores ſancti Mannæ in Eccleſia Atrebatenſi exiſtentis, ad inſtantiam Decani & Capituli Atrebatenſis.

Tractatus pro Minutis Decimis, ad inſtantiam Decani & Capituli Antuerpienſis.

Epiſtola ſuper non Eſu carnium à Carthuſienſibus, directa Domino Joanni Kimmer, Novitio in eodem Ordine apud Herynnes prope Augiam.

Tractatus pro Cœlibatu, præſertim Eccleſiaſticorum.

Tractatus pro clauſula certæ Religionis Canonicorum Regularium.

Tractatus de pluralitate Baptiſmorum, ad inſtantiam aliquorum Civium Cameracenſium.

Tractatus pro Matrimonio inter virum ſolutum & quandam viduam, quam tamen memoratus ſolutus, vivente viro illius, licèt agente in remotis, per adulterium polluerat.

Tractatus pro juſtificatione Captionis duarum ſororum Hoſpitalis ſanctæ Genovefæ Laudunenſis, ad inſtantiam Decani & Pincernæ Laudunenſis Eccleſiæ.

Deciſio quæſtionis, Utrum Diaconus audiens in Confeſſione Presbyterum, qui tenebatur illo die celebrare nec habebat copiam Sacerdotis, & faciebat

ſibi conſcientiam de peccato mortali, ſit hæreticus, & pro tali cenſendus.

Reſponſio ad certas quæſtiones factas per Dominum Abbatem Aquiſcinctenſem.

Conſultatio ſuper certo contractu Emptionis reditus vitalis à quodam Monaſterio.

Conſultatio in quadam cauſa beneficiali. Hæc in dicto codice Bibliothecæ Collegii Pariſienſis Navarrici.

Cæterùm Ægidius Carlerius vixit ad exteretremam ſenectutem, non ſolùm Eccleſiæ Cameracenſis, ſed etiam Pariſienſium Theologorum Decanus, & tandem obiit anno Domini 1472 die vigeſimâ-tertiâ Novembris, pluribus in Eccleſia ſua relictis viri pii monumentis.

Agunt de illo & Scriptis ejus Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 11, & Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 464 pag. 268. Ampliùs Valerius Andræas in ſua Bibliotheca manuſcripta Belgica, & ſæculum VII Univerſitatis Pariſienſis editum in folio Pariſiis anno 1670 apud Petrum de Breche in Syllabo Doctorum Pariſienſium: ſed pleniſſimè à quo hoc Compendium accepimus, Joannes Launoïus in Hiſtoria Regii Navarræ Gymnaſii parte 3 lib. 2 cap. 4 pag. 580 & ſequentibus, quam habes impreſſam in 4° Pariſiis anno 1677 apud Viduam Edmundi Martini viâ Jacobæâ ſub Sole aureo.

THOMAS VVALSINGHAM patriâ Nordouolgus, ſed ad Albani-fanum Ord. Benedictinorum Monachus, ac Præcentor ejuſdem Cœnobii, homo in Hiſtoriis colligendis ſtudioſus atque diligens erat. *Duas Hiſtorias*, unam brevem, alte-

tam quidem longiorem poſteritati tradidit. Primam inchoavit ab anno Chriſti 1273, & in annum illius 1422 finivit, quæ continet centum quinquaginta annos, uno excepto. Alteram incœpit ab irruptione Normannorum (quæ vocatur ab Auctore *Hypodigma Neuſtriæ*) uſque ad annum ſextum Regni Henrici V Anglorum Regis, cui Opus illud dedicavit, habetque rariſſimas Hiſtorias, & à nullo alio ſcriptas. Claruit anno 1440 ſub Henrico VI. in Collectione inſcripta, *Anglica, Normannica, Hybernica, Cambrica à Veteribus ſcripta*, quæ prodiit in folio Francofurti anno 1603 impenſis Claudii Marnii & Hæredum Joannis Aubrii, poſt *Aſſerum Menevenſem de Rebus Elfredi Regis*, fol. 2 & ſeqq, habetur hæc *duplex Hiſtoria Thomæ Vvalſingham* pag. 43 & 408 ad 592: tum in Collectaneo eodem ſequitur *Vita & mors Eduvardi II Angliæ Regis*, conſcripta à Thoma de la Moor Equite Aurato, & ejuſdem Regis famulo, pag. 593. tum *Guillelmus Gemmeticenſis de Ducum Normannorum geſtis* pag. 604: denique Silveſtri Giraldi Cambrenſis *Topographia Hyberniæ* ſeu *De mirabilibus Hyberniæ* pag. 692, Hybernia expugnata libris duobus pag. 755, *Itinerarium Cambriæ* pag. 816, *Deſcriptio Cambriæ* pag. 879. Redeamus ad Thomam Vvalſingamum, de quo mentionem faciunt Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 473, ubi ait eum etiam ſcripſiſſe alium librum prænotatum *Auctarium Polychronici*, & alium qui complectitur *Acta Regis Henrici ſexti*. Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis*, capite 515. paginâ 479.

MAPHÆUS VEGIUS Laudenſis, Italus, Martini quinti Summi Pontificis Datarius, quem Sixtus Senenſis ait in ultima ſua ſenectute, Verſu Elegiaco in *ſeptem Pſalmos Davidis*, quos Pœnitentiales vocant, ſcripſiſſe elegantem & verè cigneam Paraphraſim. Hic floruit an. 1430, & pleraque alia edidit, nimirum *Libros ſeptem de perſeverantia Religionis*, *libros ſex de educatione puerorum & claris eorum moribus*, *Dialogum prænotatum Philaletes*, hoc eſt, *de amore veritatis*: qui Baſileæ fuerunt impreſſi apud Roberum Vvinter anno 1541. unà cum L. Vitruvii Roſcii, & aliorum ejuſdem argumenti opuſculis. Scripſit etiam *Vitam ſancti Antonii Anachoretæ*, *libris quatuor Antoniados*, verſu ſcriptis; qui anno 1550 Antuerpiæ prodierunt. Extat item ejuſdem *Liber de ſignificatione verborum in Jure Civili*, excuſus Vicentiæ anno 1477: prætetquam quòd *Æneidi Virgilianæ* librum tertium-decimum addidit, quo ingenii ſui ſpecimen præbuit. Factus autem poſtmodum Primariæ Ædis in Urbe Canonicus, oſſa ſanctæ Monicæ ex Oſtiis Tiberinis Romam transferenda curavit, & Romæ anno 1458, primo Pii II Pontificis obiit, conditus ibidem apud Eremitas Auguſtinianos in ſacello ſanctæ Monicæ, cujus & *Officium Eccleſiaſticum* compoſuit. Agunt de Maphæo Vegio Sixtus Senenſis *in Bibliotheca ſancta* lib. 4, Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 43, Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 473 pag. 270 cum aliis. 1450.

ALFONSUS A SPINA Hiſpanus, ex Judæo Chriſtianus, doctus Minorita, qui diu Salmanticæ rexit Minorum Academiam, demùm aſſum-

ptus ad Epiſcopatum Orinopolitanum, ſcripſit anno 1458 *Sermones de excellentia Nominis Jeſu*, librum doctum, quem inſcripſit *Fortalitium Fidei*, ſuo nomine ſuppreſſo. Joannes Mariana lib. 22 de rebus Hiſpanicis cap. 46, *Opus* vocat *eruditum, ſplendido titulo, voce barbarâ, & divinarum rerum cognitione præſtans*. In eo (inquit Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 1 pag. 573, verbo *Fortalitium Fidei*, cui Auctoris nomen erat ignotum) agitur de armandis Fidelibus, ac de ſex armorum ſpiritualium generibus, quin & quibus armis muniendi ſint veri Concionatores: ubi plura de bello contra Hæreticos, Saracenos, Judæos, & eorum ac Dæmonum armis adverſum nos. Impreſſus eſt Lugduni anno 1511, ſtudio Guillelmi Totani Ordinis Prædicatorum in ſacra Pagina Profeſſoris. Quiſquis Auctor hujus *Fortalitii Fidei*, aſſerit libro 2 hæreſi quintâ, ſe ſcripſiſſe librum illum Valliſoleti in Hiſpania anno 1458: quem alii Guillelmo Totano, qui fuit duntaxat emaculator, alii Thomæ Patriarchæ Barbarienſi tribuunt. Alphonſum Spinam ſibi illud per ſummam impudentiam vindicaſſe affirmantes, qua de re nihil definio. Vide *Bibliothecam Ordinis Minorum* Lucæ Vvadingi pag. 14, ubi de iſto Alfonſo, & Labbeum *in brevi Chronologia Scriptorum Eccleſiaſticorum* ad annum 1458.

NICOLAUS ORBELLUS, ſive DE ORBELLIS, Gallus Andegavenſis, Ordinis Fratrum Minorum Provinciæ Turonenſis, claruit tempore Calixti III Romani Pontificis circa annum 1456, vir in ſacris Litteris eruditiſſimus, & in Philoſophia ſcholaſtica nulli ſecundus, qui in Gymnaſio Pictavienſi, tum in diſputando, tum docendo &

ſcribendo magnam eruditionis ſuæ laudem aſſecutus eſt. Multa ſcripſit:

Nempe, *De ſcientia Mathematica librum unum*, impreſſum Bononiæ anno 1483.

In libros Phyſicorum Ariſtotelis lib. 8. *De Cœlo & Mundo* lib. 2. *In lib. de Generatione & Corruptione* lib. 2. *In libros Meteororum* lib. 3. *In libros Metaphyſices* lib. 12. *In libros Ethicorum* lib. 10. Ejus liber de ſcientia Mathematica, & Commentaria in Ethica Ariſtotelis, cum aliis intermediis libris excuſi ſunt Baſileæ anno 1503. *Commentarius ejuſdem in libros de Anima*, editus ibidem anno 1542 apud Gregorium de Gregoriis. Item ſcripſit *Commentarios in quatuor libros Sententiarum*, qui prodierunt Pariſiis anno 1511 apud Joannem Parvum. Denique *Super Formula Petri Hiſpani libros ſeptem*, impreſſos in 4° Venetiis anno 1516 apud Lazarum de Soardis. Hæc nos ex Luca Vvadingo *in Bibliotheca Scriptorum Ordinis Fratrum Minorum* fol. 268. De quo etiam Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tom. 2 pag. 153, Boſius *De Signis Eccleſiæ* lib. 6 cap. 4 poſt alios.

JOANNES BUSCHIUS, quem Trithemius Arnoldum appellat, Canonicus Regularis in Cœnobio Vvindeſemenſi, prope Svollam Tranſiſalanæ Provinciæ oppidum, floruit anno 1460 vel circiter. Scripſit Opuſculum *De origine & progreſſu Cœnobii & Capituli ſeu Congregationis Vvindeſemenſis*. Illud Opus Buſchii inſcriptum, *De Viris illuſtribus Cœnobii Vvindeſemenſis*, ubi deſcribuntur Vitæ eorum, quos ipſe pleroſque aut novit aut vidit, manuſcriptum habetur Lovanii ad ſanctum Martinum. At hoc ipſum Opus eſt editum

Antuerpiæ anno 1622 in 8° apud Belleros, curâ & ſtudio Heriberti Roſvveidi Ultrajectini, Theologi doctiſſimi Soc. Jeſu. Hujus Scriptoris mentionem facit Antonius Poſſevinus *in Apparatu ſacro* tomo 1 pag. 119, verbo *Arnoldus de Buſco*, *Ordinis Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini:* quibus in paucis verbis mendum eſt duplex. 1° Dum appellat *Arnoldum* qui Joannes fuit. 2° Dum adſcribit *Ordini Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini*, qui fuit ex Canonicis Regularibus Vvindeſemenſibus, ſub Regula D. Auguſtini militantibus. Rectiùs de eo locutus Auberus Miræus in Auctario de *Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 487 paginâ mihi 273 Bibliothecæ ſuæ Eccleſiaſticæ, Philippus Alegambus Bruxellenſis, uterque ejuſdem ditionis atque Idiomatis cum Joanne Buſchio. Hic autem poſtremus in Bibliotheca Societatis Jeſu, verbo *Heribertus Roſvveidus* pag. 179 editionis anni 1643.

1460. CATHARINA Bononienſis, quæ obiit anno 1463 die 9 Martii, de qua diximus ad annum 1340, *in Catharina Senenſi.*

ENGUERRANUS DE MONSTRELET, nobilis, è Cameraceſio oriundus, continuavit anno circiter 1460 Hiſtoriam rerum notabilium inter Anglos præſertim & Gallos & Belgas, ab anno quo Joannes Froiſſartus deſiit 1400 ad annum 1467, diſtinctum tribus voluminibus, quam habes impreſſam Pariſiis in folio caractere inſigni, anno 1572 apud Guillelmum Chaudiere, viâ Jacobæâ ſub ſigno Hominis ſilveſtris. De illo Aubertus Miræus in Auctario ſuo *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 452 pag. 265 Bibliothecæ Eccleſiaſticæ.

JOANNES GOBELINUS Secretarius fuit Pii II Romani Pontificis, qui poſt mortem Calix ti III

anno 1458 die 19 Auguſti factus Pontifex Summus, tenuit Romanam Sedem uſque ad annum 1464, quo ceſſit humanis die 15 Auguſti, poſt annos quinque, menſes undecim, dies vigintiſeptem Regiminis. Cùm igitur eſſet Joannes Gobelinus Papæ Domeſticus, atque ab Epiſtolis & Secretis, ſcripſit oculatus plurimorum teſtis *Commentarios de rebus geſtis Pii II Summi Pontificis*; ſeu *Rerum memorabilium ipſius tempore geſtarum Hiſtoriam*, quæ prodiit curis Franciſci Picolominæi Senenſis Archiepiſcopi, ex vetuſto exemplari recognita Romæ anno 1584 in 4° & 1589, & Francofurti in Germania in fol. anno 1614 in officina Aubriana. In hoc etiam opere extat Pii II (cùm Cardinalis eſſet) Apologia ſeu Reſponſio ad Martinum Mayer pro defenſione Romanæ Eccleſiæ ibi pag. 662; itemque cum *Commentariis* lucu-lentiſſimis *Jacobi Picolominæi Cardinalis Papienſis*, qui Pio Pontifici coævus & familiaris fuit, *Rerum geſtarum ſui temporis*. Agunt de Joanne Gobelino Aubertus Miræus in Auctario *De Scriptoribus Eccleſiaſticis* cap. 474 pag. 270, Labbæus in libro *De Scriptoribus Eccleſiaſticis à Bellarmino recenſitis* tom. 2 pag. 228 *in Pio II Pontifice Romano*, & alii.

EPILOGUS.

Hæc pauca de multis ſufficiant, ſcimus enim multò plures à nobis intactos omitti quàm enuntiati, Mss. Auctores potiſſimùm. Hîc autem annum 1460 attingentes, finem Opuſculo imponimus, quoniam hoc anno, vel præcedenti 1459, cùm Ars Impreſſoria Moguntiæ à Joanne Fauſto executioni mandata ſit, per editionem Operum duorum, videlicet *Rationalis Divinorum Officio-*

rum Guillelmi Duranti Mimatenſis Epiſcopi, & *Dictionarii*, quod *Catholicon* dictum eſt : impoſterum quidquid fermè à Doctioribus lucubratum eſt in quacumque materia Scriptoribus, vel ipſis per vitam ſollicitantibus, vel poſt illorum mortem aliis accurantibus, editum variis in locis, facillimè inveniri poteſt in Bibliotheca Conradi Geſneri, aut in Apparatu Antonii Poſſevini, vel denique in aliis multis impreſſis apud quaſque Nationes Scriptorum Nomenclatoribus.

CORRIGENDA.

Ad annnum 610 pag. 156 lin. 28, poſt *continentur.* Ignotus quidam voluit reſarcire jacturam quam fecimus ſecundi libri Pateriani, quem vidi deeſſe in Mss. omnibus. Hic nomine Bruno ad inſtantiam Vverneri cujuſdam, conſcripſit librum ſecundum ſub nomine Paterii, qui tamen Paterii non eſt, & invenitur in Bibliotheca Cœleſtinorum Pariſienſium ; cujus titulo deceptus ſum.

In Adhelelmo pag. 290 lineâ 13, poſt verba, *non certis indiciis* : cæteris deletis adde, quas tamen plurimùm valere comperimus. Cùm enim Hildebrandus eſſet Epiſcopus Sagienſis anno 834 ſæculi noni, imò & annis 853 & 877, ex allegatis ſuprà Conciliis, non potuit Adhelelmus adiiſſe Epiſcopatum Sagienſem ante annum 878, vel 880, & conſequenter poſſidere illum potuit uſque ad annum 910, quo eum adducunt Mabillonianæ conjecturæ, quibus adhærere me fateor.

Ad annum 1270 pag. 550 lin. 17, poſt *ordinario auſu*, non prætermiſit, ſed parcè egit de illo, capite 413 pag. 266 ad annum 1320, loco non ſuo, quem etiam omiſerat in Syllabo, unde decipiendi me orta occaſio.

FINIS.

INDEX CHRONOLOGICUS
SEU
AUCTORUM
juxta rationem Temporum,

Ab Incarnatione Domini N. Jeſu Chriſti.

Anno Chriſti 41 Barnabas Apoſtolus. pag. 1
100 Martialis Lemovicum Epiſcopus. 2
Clemens Romanus Papa. 2
Dionyſius Areopagita, Athenienſis Epiſcopus. 4
Ignatius Antiochenus Epiſcopus. 7
120 Philo cum Agathopode & aliis. 12
168 Athenagoras Philoſophus. 12
210 Tertullianus Africanus, Montaniſta. 13
220 Ammonius Alexandrinus Philoſophus. 15
230 Origenes Presbyter Alexandrinus. 16
250 Novatianus Antipapa Romanus. 17
Cyprianus Carthaginenſis Epiſcopus. 17
260 Aurelius Diaconus Carthaginenſis. 20
Gregorius Neocæſarienſis Epiſcopus. 21
Methodius Olympi Lyciæ Epiſcopus. 22
320 Lucius Cælius Lactantius Firmianus. 25
Commodianus Philoſophus. 27
Theodorus Heracleæ Thraciorum Epiſcopus. 27
350 Euſebius Emiſſenus Epiſcopus. 28
360 Antonius Abbas, Monachorum Parens. 28
Macarius Ægyptius Abbas. 29
Euſebius Vercellenſis Epiſcopus. 29

370 Athanaſius Alexandriæ Epiſcopus. 36
369 Cæſarius frater S. Gregorii Nazianzeni. 39
379 Baſilius Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadocum. 41
393 Quintus Julius Hilarion Chronologus. 46
393 Evagrius Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopus. 47
395 Evagrius Ponticus Monachus. 47
395 Gregorius Nyſſenus Epiſcopus. 49
395 Marcus Eremita, qui & Exercitator. 56
395 Ticonius Afer, Donatiſta. 57
396 Philo Carpathi Inſulæ Epiſcopus. 58
400 Aſterius Amaſeæ Epiſcopus. 58
405 Marcus Gazæ in Paleſtina Diaconus. 61
410 Paulinus S. Ambroſii Diaconus. 61
420 Marcellus Memorialis. 62
Severus Sulpitius Pirmularienſis Presbyter. 62
Pelagius Scotus Hæreſiarcha. 63
Palladius Helenopoleos Epiſcopus. 65
Polychronius Apameæ Epiſcopus. 67
Severus minoris Iuſulæ Balearis Epiſcopus. 67
Philoſtorgius Arrianus. 68
Evodius Uzalenſis Epiſcopus. 68
Leporius Presbyter Africanus. 69
430 Iſaac Monachus. 71
Urſinus Monachus. 71
Vigilius Diaconus. 72
Paulinus Nolanus Epiſcopus. 72
Vranius Paulini Nolani Diſcipulus. 75
Capreolus Carthaginenſis Epiſcopus. 76
Marius Mercator. 76
Philippus Presbyter. 78
440 Theodotus Ancyranus Epiſcopus. 78
Bachiarius Hybernus. 80
Faſtidius Britannorum Epiſcopus. 81

Proba Falconia. 82
Eudoxia Theodoſii Junioris uxor. 83
Euſtathius Africanus. 85
450 Nilus Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis Conſtantinopolis. 86
Petrus Chryſologus Ravennæ Epiſcopus. 89
Honoratus Antoninus, Conſtantinæ in Africa Epiſcopus. 90
460 Diadocus Photices in veteri Epiro Epiſcopus. 91
Sanctus Leo Magnus Romanus Papa. 92
Victorius Aquitanus Presbyter. 98
Victor Cartennæ in Africa Epiſcopus. 99
Arnobius Junior, Gallus, Presbyter. 100
470 Paulinus Petricordius ſeu Petracoricenſis. 101
Antonius Simeonis Stylitæ Diſcipulus. 102
480 Conſtantius Presbyter Lugdunenſis. 102
490 Gennadius Patriarcha Conſtantinopolitanus. 103
Eugenius Carthaginenſis Epiſcopus. 103
Victor Vitenſis in Africa Epiſcopus. 104
Honoratus Maſſilienſis Epiſcopus. 105
500 Adrianus Auctor Græcus. 106
Laurentius Novarienſis Epiſcopus. 106
Paſchaſius Diaconus Romanus. 107
530 Cogitoſus Scotus Monachus & Abbas. 108
Nonnus Panopolita. 108
Montanus Epiſcopus Toletanus. 110
Remigius Remorum Archiepiſcopus. 110
Fulgentius Ruſpenſis in Africa Epiſcopus. 114
540 Dionyſius cognomento Exiguus. 115
Benedictus Monachorum Parens. 117
550 Facundus Hermianenſis Epiſcopus. 118
Primaſius Adrumeti in Africa Epiſcopus. 119

Aurelianus Arelatenſis Epiſcopus. 120
Cyprianus, Meſſianus & Stephanus, ſancti Cæſarii Diſcipuli. 121
560 Joannes cognomento Scholaſticus. 122
Vigilius Tapſenſis in Africa Epiſcopus. 122
Iſaac Junior, Monachus Syrus. 125
Pelagius Papa Romanus. 126
Joannes III Papa, Pelagii ſucceſſor. 127
Dacius Mediolanenſis Epiſcopus. 127
Zacharias Mytilenenſis Archiepiſcopus. 127
Cyrillus Monachus S. Sabæ Diſcipulus. 129
570 Procopius Hiſtoricus, Cæſareenſis. 130
Agathias Scholaſticus Smirnæus. 131
Agnellus Ravennatenſis Epiſcopus. 132
Caſſiodorus Monachus & Abbas Vivarienſis. 132
Nicetius Treverenſis Epiſcopus. 132
580 Paſchaſius S. Martini Bracarenſis Epiſcopi Diaconus. 136
Joannes Climacus Abbas Montis Sina. 136
Marius Lauſannenſis Epiſcopus. 138
Evantius Viennenſis Epiſcopus. 138
590 Leontius Byzantinus, Monachus. 139
Euſtathius Presbyter. 141
Ferreolus Epiſcopus Ucetienſis. 141
Dynamius Patricius. 142
Anaſtaſius Sinaïta Epiſcopus Antiochenus. 143
Anaſtaſius alter Antiochenus Epiſcopus. 144
Eutropius Valentinus Epiſcopus. 153
600 Orientius Illiberitanus Epeſcopus. 153
Marcus Poëta Monachus. 153
Fauſtus S. Benedicti Diſcipulus. 154
Leander Hiſpalenſis Epiſcopus. 155
610 Paterius S. Gregorii I Diſcipulus. 156

Paulus Emeritenſis Diaconus. 157
Theophylactus Simocatta. 157
Columbanus Abbas Luxovienſis. 158
Joannes Grammaticus, Philoponus. 159
620 Leontius Neapoleos in Cypro Epiſcopus. 162
630 Georgius Patriarcha Alexandrinus. 164
640 Donatus Biſuntinenſis Archiepiſcopus. 166
Paulus Neapolitanæ Eccleſiæ Diaconus. 167
Cumianus Hyberniæ Epiſcopus. 168
Joannes IV Papa Romanus. 169
Braulio Cæſar-Auguſtanus Epiſcopus. 169
Eligius Noviomenſis Epiſcopus. 170
650 Thalaſſius Monachus Græcus. 173
Euſtratius Presbyter Conſtantinopolitanus. 173
S. Martinus I Papa Romanus. 175
Eugenius Junior Toletanus Archiepiſcopus. 176
Taïo Cæſar-Auguſtanus Epiſcopus. 177
Fructuoſus Bracarenſis Archiepiſcopus. 178
660 Dorotheus Archimandrita. 178
Marculfus Gallus Monachus. 179
S. Maximus Monachus & Martyr. 180
Anaſtaſius Monachus Sancti Maximi Diſcipulus. 181
Anaſtaſius S. Romanæ Eccleſiæ Apocriſiarius. 182
Hildefonſus Archiepiſcopus Toletanus. 182
Theodoſius & Theodorus fratres. 183
670 Audoënus Rothomagenſis Archiepiſcopus. 184
680 Theodorus Cantuarienſis Archiepiſcopus. 184
690 Ceolfridus Abbas Anglus. 185
Baudemundus S. Amandi in Belgio Abbas. 185
Urſinus Gallus Monachus. 186

Creſconius Epiſcopus Africanus. 187
700 Aigradus Fontanellenſis Monachus. 188
710 Adamnanus Monachus Scotohybernus. 189
Joannes Patriarcha Conſtantinopolitanus. 189
720 Andreas Cretenſis Archiepiſcopus. 190
Jonas Fontanellenſis Monachus. 192
730 Germanus Patriarcha Conſtantinopolitanus. 193
740 Fœlix Monachus, Anglus. 194
Heddius Stephanus, Anglus. 194
750 Egbertus Eboracenſis Archiepiſcopus. 195
Anaſtaſius Monaſterii S. Euthymii Abbas. 196
Iſidorus Pacenſis Epiſcopus. 197
Bonifacius Moguntinus Archiepiſcopus. 198
760 Vvillibaldus Eiſtetenſis Epiſcopus. 199
Chrodegandus Metenſis Epiſcopus. 200
770 Godeſcalcus Leodienſis Canonicus & Diaconus. 201
Ambroſius Autpertus Abbas. 202
780 Aribo Friſingenſis Epiſcopus. 205
790 Donatus Metenſis Diaconus. 206
Georgius Monachus Conſtantinopolitanus. 206
Dacrianus Abbas ſuppoſititius. 207
800 Paulus Vvarnefridi Monachus Caſſinenſis. 208
Paulinus Aquileienſis Epiſcopus. 209
Albinus Flaccus Alchuinus. 210
Ludgerus Monaſterienſis Epiſcopus. 213
Arno Salisburgenſis Archiepiſcopus. 214
Ethelvolfus, Monachus Anglus. 215
810 Tilpinus Remenſis Archiepiſcopus. 215
Leidradus Lugdunenſis Archiepiſcopus. 215
Odilbertus Mediolanenſis Archiepiſcopus. 216
Amalharius Treverenſis Archiepiſcopus. 216

Carolus Magnus Rex Francorum & Imperator. 216
Theophanes Monachus & Agri Abbas. 219
820 Benedictus, Fundator Anianæ & primus Abbas. 220
Theodulphus Aurelianenſis Epiſcopus. 221
Sedulius junior, natione Scotus. 221
Eigil Fuldenſis Abbas. 223
Candidus Fuldenſis Monachus. 224
Claudius Taurinenſis Eccleſiæ Epiſcopus. 224
Adalhardus Abbas Corbeienſis in Gallia. 225
Joſephus Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 226
Anſegiſus Abbas Fontanellenſis. 227
Vulfinus Boëtius, Pictavienſis Epiſcopus. 229
830 Jeſſe Ambianenſis Epiſcopus. 229
Amalharius Metenſis Diaconus & Abbas. 230
Frotarius Tullenſis Epiſcopus. 231
Hildemarus Gallus Monachus. 231
Theoſterictus Monachus. 232
Hatto Baſileenſis Epiſcopus. 232
Theganus Treverenſis Eccleſiæ Corepiſcopus. 233
Agobardus Lugdunenſis Archiepiſcopus. 234
Modoïnus Auguſtodunenſis Epiſcopus. 235
840 Jonas Aurelianenſis Epiſcopus. 236
Ardo Smaragdus, Anianæ Monachus. 236
Smaragdus Abbas Sancti Michaelis ad Moſam. 237
Methodius Patriarcha Conſtantinopolitanus. 237
Ermanricus Elevvangenſis Abbas, 238
Amulo Lugdunenſis Archiepiſcopus. 239
Altfridus Epiſcopus Monaſterienſis. 241
Paſchaſius Rathbertus Abbas Corbeienſis. 241

850 Haimo Halberſtatenſis Epiſcopus. 242
Lupus Ferrarienſis Abbas. 242
Vvandalbertus Prumienſis Monachus. 243
Florus Lugdunenſis Diaconus. 244
Rhabanus Moguntinenſis Archiepiſcopus. 247
Alvarus Cordubenſis. 249
Vvalafridus Strabus Augienſis Abbas. 249
Prudentius Galindus Trecenſis Epiſcopus. 250
860 Ratramnus Corbeïenſis Monachus. 251
Æneas Pariſienſis Epiſcopus. 252
Rodulfus Fuldenſis Monachus. 253
Iſo Sancti Galli Monachus. 254
Othelgrimus Vvertinenſis Monachus. 254
Ermentarius Abbas Trenorchienſis. 255
Milo Sancti Amandi Monachus. 255
Gotteſcalcus Orbaci Monachus. 258
870 Theodorus Abucara Cariæ Archiepiſcopus. 259
Petrus Siculus. 260
Aimoinus Sancti Germani Monachus. 261
Joannes S. Romanæ Eccleſiæ Diaconus. 262
Ælfredus Anglorum Rex. 263
Iſaac Lingonenſis Epiſcopus. 264
Gerardus Turonenſis Archiepiſcopus. 265
Vvalterus Aurelianenſis Epiſcopus. 266
Vulfadus Bituricenſis Archiepiſcopus. 266
Remigius Lugdunenſis Archiepiſcopus. 267
Uſuardus S. Germani Pariſienſis Monachus. 274
Carolus Calvus Francorum Rex. 276
880 Nicetas Paphlago, cognomine David. 277
Theophanes Cerameus Epiſcopus. 278
Herricus Antiſſidorenſis Monachus. 279
Georgius Conſtantinopolitanus Monachus. 280
Hincmarus Remenſis Archiepiſcopus. 281

Joannes Scotus Erigena Anglus. 282
Photius Patriarcha Conſtantinopolitanus. 284
Adelhelmus Sagienſis Epiſcopus,. 289
Rembertus Bremenſis Archiepiſcopus. 290
Herempertus Caſſinenſis Monachus. 290
890 Guillelmus Sanctæ R. Eccleſiæ Bibliothecarius. 291
Altmannus Altivillaris Monachus. 291
Joannes Conſtantinopolitanus Diaconus. 292
Abbo S. Germani Pariſienſis Monachus. 292
Vvolfhardus Haſenrietanus Monachus. 293
Hugbaldus Elnonenſis Monachus. 293
900 Auxilius Presbyter. 295
Joannes Aſſerus Schireburgenſis Epiſcopus. 295
Adrevaldus Floriacenſis Monachus. 296
Vvaltrannus Argentinenſis Epiſcopus. 297
Salomon Conſtantienſis Epiſcopus. 297
Regino Abbas Prumienſis. 297
910 Aretas Cæſarienſis Presbyter. 298
Notkerus Balbulus S. Galli Monachus. 300
Stephanus Leodienſis Epiſcopus. 300
920 Bertharius Virdunenſis Presbyter. 300
Herivæus Remenſis Archiepiſcopus. 301
Odilo S. Medardi Sueſſione Monachus. 302
Vvalterius Senonenſis Archiepiſcopus. 302
950 Bernerus Abbas Humolarienſis. 303
Joannes Italus Ticini Monachus. 304
960 Fridegodus Anglus Diaconus. 305
Adſo Monachus & Abbas Luxovienſis. 305
Atto Vercellenſis Epiſcopus. 305
Rotgerus Sancti Pantaleonis Monachus. 306
Ratherius Veronenſis Epiſcopus. 307
980 Adſo Dervenſis Abbas. 308
Gerardus Presbyter Auguſtanus. 309

Gebehardus Epiſcopus Auguſtanus. 309
Joannes Abbas S. Arnulphi Metenſis. 310
Helpericus S. Galli Monachus & Decanus. 311
Roſvveita Gandersheimenſis Monialis. 311
Hartmannus Sancti Galli Monachus. 312
990 Gerbertus Papa Romanus. 312
Fulcuinus Laubienſis Abbas. 313
Letaldus Miciacenſis Monachus. 314
Dudo ſancti Quintini Veromandenſis Decanus. 315
1000 Aimoinus Floriacenſis Monachus. 315
Abbo Floriacenſis Abbas & Martyr. 317
Notgerus Leodienſis Epiſcopus. 319
Harigerus Laubienſis Abbas. 320
1010 Megenfridus Fuldenſis Monachus. 321
Syrus Cluniacenſis Monachus. 321
1020 Osbernus Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus. 322
Osbertus Monachus Anglus anno 1106, ſed cum Osberno. 322
Tangmarus Hildesheimenſis Decanus. 323
Arnolfus Ratiſponenſis Monachus. 323
Adelboldus Ultrajectenſis Epiſcopus. 324
Dithmarus Merſeburgenſis Epiſcopus. 325
1030 Adelmarus Engoliſmenſis Monachus. 326
Guido Aretinus Monachus, in Italia. 326
Berno Augiæ Divitis Abbas. 327
Odorannus S. Petri Senonenſis Monachus. 327
1040 Bruno Herbipolenſis Epiſcopus. 328
Anſelmus Leodienſis Canonicus. 329
Hugo Lingonenſis Epiſcopus. 329
1050 Hepidannus Sancti Galli Monachus. 330
Gualdo Corbeïenſis in Gallia Monachus. 330
Drogo Morinenſis Epiſcopus. 331

Helgaldus Floriacenſis Monachus. 331
Vvitpo Presbyter Germanus. 331
Evervinus Theologienſis Abbas. 332
Evershelmus Altimontenſis Abbas. 332
Deoduinus Leodienſis Epiſcopus. 333
1060 Vvibertus Tullenſis Archidiaconus. 333
Metellus Tegerſeenſis Monachus. 334
Joannes Xiphilinus Patriarcha Conſtantinopolitanus. 334
Durandus Troarnenſis Abbas. 335
1070 Gerardus Abbas ſancti Vincentii Laudunenſis. 337
Conrardus Ultrajectenſis Epiſcopus. 338
Gregorius Papa ſeptimus. 339
Benno S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 339
Michael Pſellus, Græcus Philoſophus. 341
Vvilleramus Abbas Merſeburgenſis. 343
1080 Urſio Altimontanus Abbas. 343
Deſiderius Abbas Caſſinenſis, poſtea Victor Papa tertius. 344
Joannes Scylitzes Curopalates. 344
Theophylactus Acridæ in Bulgaria Archiepiſcopus. 345
Anſelmus Mantuanus, Lucæ Epiſcopus. 345
Deuſdedit S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 346
Gregorius S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 346
Paulus Benriedenſis Præpoſitus Canonicorum Regularium. 347
Micrologus Operis, non Auctoris nomen. 347
Robertus Baiocenſis in Normannia Abbas. 348
1090 Conradus Bruvillarenſis Monachus. 349
Gaufredus à Malaterra Monachus. 350
Guillelmus Appulus Hiſtoricus. 351
Bertoldus ſeu Bernoldus Presbyter Conſtan-

tienſis. 351
Nalgodus Cluniacenſis Monachus. 352
Othlonus Ord. D. Benedicti Monachus. 353
Gillebertus Lunicenſis in Hybernia Epiſcopus. 353
1100 Radulfus Ardens Pictavinus. 354
Theodoricus Sancti Trudonis Abbas. 354
Hugo Flaviniacenſis in Burgundia Abbas. 356
Lupus Protoſpata Appulus. 356
Hariulfus Aldemburgenſis Abbas. 356
Petrus Tudebodus Sivracenſis Presbyter. 357
Raymundus de Agiles Canonicus Podienſis. 357
Yvo Carnotenſis Epiſcopus. 358
Philippus, Solitarius Græcus. 364
Anſelmus Cantharienſis Archiepiſcopus. 365
Stephanus S. Jacobi Leodienſis Abbas. 365
Anſcherus S. Richarii ſeu Centulenſis Abbas. 65
Theofridus Abbas Epternacenſis. 366
1110 Franco Afflighemienſis Abbas. 366
Gotſelinus Cantuarienſis Monachus. 367
Guillelmus de Campellis Catalaunenſis Epiſcopus. 368
Baldricus Noviomenſis & Tornacenſis Epiſcopus. 372
Alulfus S. Martini Tornacenſis Monachus. 373
Udaſcalcus Auguſtanus Monachus. 373
Hugo à S. Maria Floriacenſis Monachus. 373
Turgotus Dunelmenſis Monachus. 374
Rodulfus Sancti Trudonis Abbas. 375
Gilbertus Abbas Vveſtmonaſterienſis. 375
Florentius Bavonius Vigornienſis Monachus. 376

Petrus Honeſtus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu. 377
1120 Pandulfus Piſanus. 377
Anna Commena Conſtantinopolitana. 377
Laurentius Dunelmenſis Monachus. 378
Thomas Elienſis in Anglia Monachus. 379
Gualterus Tarvanenſis Eccleſiæ Canonicus. 379
Robertus S. Remigii Remenſis Monachus. 380
Albertus Aquiſgranenſis Canonicus & Sacriſta. 380
Theobaudus Beſuenſis in Burgundia Monachus. 381
Ernulfus Roffenſis in Anglia Epiſcopus. 381
Michael Glycas Siculus. 382
Eadmerus Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus. 383
Nicolaus S. Lamberti Leodienſis Canonicus. 383
Domnizo Italus Presbyter. 384
Heſſo Canonicus & Scholaſticus Remenſis. 385
Lietbertus Abbas S. Rufi prope Valentiam. 385
Hermannus Abbas S. Martini Tornacenſis. 385
Marbodus Redonenſis Epiſcopus. 386
Guibertus Abbas B. Mariæ de Novigento. 387
Bruno Signienſis in Italia Epiſcopus. 389
Guillelmus Malmesburienſis Monachus. 389
Hugo Metellus Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 389
Gualterus Marchianenſis Monachus. 390
Stephanus Auguſtodunenſis Epiſcopus. 390
Simeon Dunelmenſis Monachus. 391
Raynerus S. Laurentii Leodienſis Monachus. 391
Coſmas Pragenſis Eccleſiæ Decanus. 392
Rainaldus Lugdunenſis Archiepiſcopus. 392
1130 Hugo de Folieto, Corbeïenſis Monachus. 392

Guillelmus Gemmeticenſis Monachus. 393
Fulcherius Carnotenſis Presbyter. 393
Hervæus Burgidolenſis Monachus. 394
Algerus Cluniacenſis Monachus. 395
Udalricus Conſtantienſis in Germania Epiſcopus. 396
Iſaac Monachus Syrus. 396
Baldricus Dolenſis Archiepiſcopus. 397
Stephanus Hardingus Ciſtercienſis Abbas. 398
Rupertus Abbas Tuitienſis juxta Coloniam. 398
Gaufridus Groſſus Tironenſis Monachus. 399
Anſelmus Abbas Gemblacenſis. 399
Guigo Quintus majoris Carthuſiæ Prior. 400
Drogo Sancti Joannis Laudunenſis Abbas. 400
1140 Hugo Canonicus S. Victoris Pariſ. 401
Antonius Meliſſa, Monachus Græcus. 409
Falco Beneventanus, Hiſtoricus. 409
Ordericus Vitalis S. Ebrulfi Monachus. 410
Lucas Abbas Sancti Cornelii Leodienſis. 410
Hugo Farſitus Abbas Canonicorum Regularium 411
Robertus Retenenſis, Pampelonæ Archidiaconus. 411
Petrus Abaelardus Monachus & Abbas. 412
1150 Joannes Burgundio, Civis Piſanus. 414
Teulfus Morigniacenſis Monachus. 414
Conſtantinus Manaſſes Hiſtoricus Græcus. 414
Conſtantinus Harmenopulus Sebaſtus. 415
Arſenius Monachus in Monte Athos. 416
Simeon Junior, cognomento Magiſter & Logotheta. 416
Galfridus Aſaphenſis in Cambria Epiſcopus. 417

Sugerius Abbas S. Dionyſii in Francia. 418
Ogerius Abbas de Lucedio in Sabaudia. 419
Guido Abbas Cariloci in Burgundia. 419
Odo Abbas Morimundi Ord. Ciſtercienſis, 420
Gilbertus de Porreta Pictavienſis Epiſcopus. 420
Alexander Abbas Vallis-Celeſinæ. 422
Joannes Majoris Monaſterii Monachus. 422
Vvolbero Abbas Sancti Pantaleonis. 422
Joannes Prior Hagulſtadenſis, Ord. Divi Auguſtini. 422
Hugo Monachus Abbatiæ Vezeliacenſis. 423
Bernardus Morlavenſis, Monachus Cluniacenſis. 423
Serlo Abbas Savigniacenſis. 423
Anſelmus Havelbergenſis in Saxonia Epiſcopus. 424
Henricus Huntingtonenſis Anglus. 424
Amedeus Lauſanenſis Epiſcopus. 425
Guillelmus Abbas S. Theodorici prope Remos. 426
Odo de Diogilo Abbas Sancti Dionyſii in Francia. 428
1160 Philippus Abbas Bonæ-Spei in Hannonia. 428
Petrus Pictavienſis, Monachus Cluniacenſis. 430
Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotenſis. 431
Joannes Tzetzes, Hiſtoricus Græcus. 432
Joannes Ciritta, Abbas Taroucanus. 432
Hugo Rothomagenſis Archiepiſcopus. 433
Rodulfus Tortarius Monachus Floriacenſis. 433
Ardebertus Abbas Heidenheimenſis. 434
S. Eliſabetha Virgo & Abbatiſſa Schonaugienſis. 434
Gilbertus Abbas de Oilandia Ord. Ciſt. 435

Nicolaus Arremarenſis, Monachus Claræ-Vallis. 435
Hugo Monachus Cluniacenſis. 436
Adamus S. Victoris Pariſienſis, Ordinis Divi Auguſtini. 436
Ælredus ſeu Edilredus, Abbas Rievallis. 436
Laurentius S. Laurentii Leodienſis Monachus. 437
1170 Gaufridus Abbas Igniaci, Alræ-Cumbæ & Claræ-Vallis. 438
Helmoldus Butſonienſis prope Lubekam Canonicus. 439
Joannes Sarisberienſis, Epiſc. Carnotenſis. 440
Gilbertus de Sempringham, Gilbertinorum inſtitutor. 441
Sanctus Thomas Cantuarienſis Archiepiſcopus & Martyr. 442
Joannes Cornubienſis Anglus. 442
Adamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 442
Thomas Monachus, Ordinis & Abbatiæ Ciſtercienſis. 443
Romualdus Salernitanus Archiepiſcopus. 447
Gilbertus S. Vvaldetrudis apud Montes Præpoſitus. 447
Robertus Paululus, Presbyter Ambianenſis. 447
Guarnerus Canonicus & Supprior S. Victoris Pariſienſis. 448
Fridericus Æneobarbus Imperator. 448
1180 Laborans S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 449
Gilbertus Foliot, Londinenſis Epiſcopus. 449
Theodoricus Danus, Incomperti Cœnobii Monachus. 449
Chriſtianus Abbas Ordinis Ciſtercienſis. 450

Joannes

Joannes Cinnamus, Hiſtoricus Græcus. 452
Joannes Phocas, Hiſtoricus Græcus. 452
S. Hildegardis, Abbatiſſa Montis ſancti Ruperti prope Bingam. 452
Balbuinus Devonius, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 453
Philippus Abbas de Eleemoſyna, Ordinis Ciſtercienſis. 455
Alanus Epiſcopus Autiſſiodorenſis. 455
Henricus Sanctæ R. E. Cardinalis, Albanenſis Epiſcopus. 455
Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico. 455
Garnerus, Epiſcopus Lingonenſis cum Henrico. 455
Iſaac, Abbas Stellæ, Ord. Ciſtercienſis. 456
Bartholomæus, Anglus, Oxonienſis Epiſcopus. 456
Odo de Ceritona ſeu Cheritona, Anglus. 457
Bernardus Abbas Fontis-calidi, Ordinis Præmonſtratenſis. 457
Robertus de Torinneïo, Abbas Sancti Michaelis. 457
Gaufredus, Monachus & Prior Voſienſis. 458
Gerhohus, Abbas Reicherſpergenſis in Bavaria. 459
Godefridus, Viterbienſis Presbyter & Imperatorum Sacellanus. 459
Petrus Carnotenſis Epiſcopus, dictus Cellenſis. 459
Silveſter Giraldus Cambrenſis, Menevenſis Epiſcopus. 460
1190 Petrus Comeſtor, Presbyter & Decanus Trecenſis. 462

Hugo Falcandus, Sancti Petri Panormitani Theſaurarius. 462
Gonterus, Sancti Amandi in Belgio Monachus. 463
Otho de Sancto Blaſio, Germanus Hiſtoricus. 463
Petrus Theologiæ Scolæ Rector; & B. Mariæ Pariſienſis Cantor. 463
Gualterus de Caſtellione dictus, Inſulis oriundus. 467
Nicolaus Methonenſis Epiſcopus. 468
Radulfus de Diceto, Decanus S. Pauli Londinenſis. 468
Mauritius de Soliaco, Pariſienſis Epiſcopus. 468
Robertus de Flamesburia, Ordinis D. Auguſtini Canonicus. 469
Richardus Hagulſtadenſis, Ordinis D. Auguſtini Canonicus. 470
Joannes Brompton, Abbas Jornallenſis. 470
1200 Gervaſius Dorobernenſis, Monachus Benedictinus. 471
Petrus Bleſenſis, Archidiaconus Bathonienſis. 471
Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remenſis. 472
Theodoricus, Abbas Ordinis D. Benedicti. 473
Saxo, Grammaticus Sialandicus. 474
Srephanus Tornacenſis Epiſcopus. 474
Stephanus Langton Cantuarienſis Archiepiſcopus & S.R. Eccleſiæ Cardinalis. 474
Petrus Pictavienſis, Archiepiſcopus Ebredunenſis. 476
Adamus de Corlandon, Decanus B. Mariæ Laudunenſis. 477

Adamus de Perſennia, Monachus & Abbas. 477
Andræas, Monachus & Abbas Marchianenſis. 478
Albertus, Vercellenſis Epiſcopus & Patriarcha Jeroſolymitanus. 478
Balduinus Flandriæ & Hannoniæ Comes. 479
Gaufridus de Villehardoüin, Campaniæ & Romaniæ Mareſcallus. 479
Nicetas Choniates, Magnus Logotheta. 479
Abſalon, Abbas Spinkirbatenſis. 480
Guibertus Martinus, Gemblacenſis Monachus. 480
Robertus de Chorçeon, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 481
1210 Gervaſius, Abbas Præmonſtrati & Sagienſis Epiſcopus. 481
Gervaſius Tilleberienſis; Arelatenſis Regni Polemarchus. 481
Alexander Neckam, Anglus Theologus. 482
Adamus Barkingenſis; Anglus Theologus. 482
Robertus S. Mariani, Autiſſiodorenſis Hiſtoricus. 482
Arnoldus, Hildelheimenſis Præpoſitus. 483
Helinandus, Frigidi-Montis Monachus. 483
Vincentius Cadlubcus, Cracovienſis Epiſcopus. 484
Innocentius III Summus Pontifex. 484
Petrus Vallis-Sarnenſis Monachus. 484
Simon, Tornacenſis Theologus. 485
Gualterus; Prior S. Victoris Pariſienſis. 485
Vvernerus, Abbas Sancti Blaſii in Nigra-Sylva. 486
Petrus de Corbolio, Senonenſis Archiepiſcopus. 486

Oliverius. Colonienſis Scholaſticus. 487
Robertus Pullanus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 488
1220 Honorius III, Papa Romanus. 489
Antonius de Padua, Ulyſiponenſis Franciſcanus. 489
Eberardus Bethunienſis in Artheſia. 490
Præpoſitivus, Pariſienſis Theologus. 491
Rigordus, Sancti Dionyſii in Francia Clericus. 491
Guillelmus Brito, Arremoricus, cum Rigordo. 491
1236 Hugo Floreſſienſis, Ordinis Præmonſtratenſis. 492
Joannes de Abbatis-Villa, Veſontionenſis Archiepiſcopus. 492
Guillelmus, Andrenſis Cœnobii Abbas. 494
Petrus de Vineis, Juriſconſultus & Frederici II Cancellarius. 494
Germanus II, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 495
Guillelmus de Podio Laurentii, Hiſtoricus. 496
Philippus Grevius, Pariſienſis Cancellarius. 496
Conradus, Abbas Everbacenſis Cœnobii. 497
Fridericus ſecundus Imperator. 497
Fabianus, Hugelinus, aliique Auctores Minoritæ. 498
Cæſarius, Monachus Heiſterbacenſis. 498
Conradus Marpurgenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 499
Alexander de Villa-Dei, Ord. Minorum. 499
Adamus Epiſcopus Sylvanectenſis. 500
1240 Guillelmus, Bituricenſis Diaconus. 500
Nicephorus Blemmyda, Monac. & Presbyter. 501

Moneta Cremonenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 502
Alvarus de Lucia & Mendoſa, Miles Calatravæ. 502
Lucas Tudenſis, in Hiſpania Epiſcopus. 503
Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagenſis. 504
Gualterus Cornutus, Senonenſis Archiep. 506
Albericus Monachus Trium-Fontium. 506
Ricarus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 507
Ægidius Aſſiſias, Ord. FF. Minorum. 507
Alexander Halenſis, Anglus, ejuſdem Ordinis. 507
Godefridus, Monachus S. Pantaleonis Colonienſis. 513
Jacobus de Vitriaco, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 513
Rodericus Semenus, Toletanus Archiepiſcopus. 514
Joannes Semeca, Præpoſitus Eccleſiæ Halberſtatenſis. 515
Albertanus, Brixienſis Cauſidicus. 515
Ægidius, Aureæ-Vallis Monachus. 516
Guillelmus, Monachus S. Martini Tornacenſis. 516
Conradus Moguntinus, Archiepiſcopo Epiſcopus Adjutor. 517
Guillelmus Arvernus, Pariſienſis Epiſc. 518
Robertus Capito, Lincolnienſis Epiſcopus. 522
1250 Reinerus Sacconus, Placentinus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 526
Jordanus de Saxonia, Præpoſitus Ordinis Fratrum Prædicatorum. 526
Bernardus de Compoſtella, Presbyter & Sacro-

rum Cuſtos. 527
Joannes de Deo, Hiſpanus, in Decretis Doctor. 528
Pantaleo, ex Diacono Presbyter Conſtantinopolitanus. 528
Alexius Ariſtinus, Juriſconſultus Græcus. 529
Matthæus Pariſius, Monachus S. Albani. 529
Albertus, Abbas Stadenſis, tum Franciſcanus. 530
1260 Guillelmus de Sancto Amore, Theologus. 530
Matthæus Vindocinenſis, Abbas Sancti Dionyſii. 532
Sanctus Ludovicus IX, Galliæ Rex. 533
Guillelmus de Brocia, Senonenſis Archiepiſcopus. 533
Benedictus, Maſſilienſis Epiſcopus, poſteà Franciſcanus. 534
Joannes Gualenſis, ſeu Vvallenſis, Anglus. 536
Gilbertus Tornacenſis, Ord. Fratrum Minorum. 538
1270 Thomas Bockingam, Oxonienſis Cancellarius. 538
Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 539
Odo Rigaldus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 540
Guillelmus Peraldus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 541
Brocardus Argentinenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 541
Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 542
Guillelmus de Rubrock, de Ordine Fratrum Minorum 543, cum Guill. Tripolitano.

Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 543
Innocentius V Romanus Pontifex, antea dictus Petrus de Tarentaſia. 544
Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 545
Annibal de Annibaldis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 545
Marcus Polus Venetus. 546
Gaufridus de Belloloco, Ord. Fratrum Prædicatorum. 546
Guillelmus Carnotenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 546
Joannes Vveccus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 546
Georgius Acropolita, Magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 547
Guillelmus de Sanvico, Ordinis Carmelitarum. 547
Joannes de Qualea, Ord. Fratrum Minorum. 548
Thomas de Leontino, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 548
Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicatorum. 549
Martinus Polonus, Ord. Fratrum Prædicatorum. 549
1280. Gerardus Leodienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 550
Balduinus Aveſnenſis, Miles. 551
Georgius Cyprius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 551
Theodoricus de Apoldia, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 552
Engelbertus, Abbas Admontenſis in Styria. 552

David de Auguſta Vindelicorum, Ordinis FF. Minorum. 553
S. Gertrudis, Abbatiſſa Cœnobii Helffedani. 553
S. Mechtildis, Abbatiſſa Ord. D. Benedicti 554
Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 555
Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædicatorum, 556
1290 Thomas Palmeranus, cognomento Hybernus. 556
Jacobus, Januenſis Archiepiſcopus, de Voragine dictus. 558
Joannes Januenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 559
Stephanus de Salagniaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 561
Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 562
Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 562
Balduinus, Ninovenſis in Flandria, Hiſtoricus. 564
Alanus de Inſulis, Ord. Ciſtercienſis. 564
Cœleſtinus V, Romanus Pontifex, 565
Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Minorum. 565
1300 Berengarius de Fredol, Epiſc. Biterrenſis. 566
Guilelmus de Mandagot, Archiepiſcopus Ebredunenſis. 567
Petrus de Alvernia, Canonicus Pariſienſis. 568
Joannes Monachus, S. R. E. Cardinalis. 568
Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 569
Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dionyſii. 571

X33
Joannes Pariſienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 571
Matthæus, Vveſtmonaſterienſis, Ordinis Divi Benedicti. 573
Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 573
Joannes de Joinvilla, Miles, Dominus dictæ Urbis. 575
Joannes de Sancto Geminiano, Ord. Fratrum Prædicatorum. 576
Bertrandus de Trilla, Ord. FF. Prædic. 578
1310 Guillelmus Duranti, Mimatenſis Epiſcopus. 580
Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 582
Guillelmus Major, Andegavenſium Epiſcopus. 583
Joannes de Friburgo, Oſſunenſis Epiſcopus. 583
Victor Porchetus de Salvaticis, Carthuſianus. 584
1320 Joannes de Sancto Victore Pariſienſi. 584
Jacobus de Lauſanna, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 585
Joannes Vitalis à Furno, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 586
Philippus Eiſtetenſis in Germania Epiſcopus. 587
Guillelmus Nottinghamus, Anglus Theologus. 587
Marinus Sanutus, Patricius Venetus. 588
Guido Abbas Sancti Dionyſii in Francia. 588
Joannes Beleth, Theologus Pariſienſis. 589
Hubertinus de Caſali, Ordinis Fratrum Minorum. 589
Albertinus Muſſatus, Patavinus, Poëta & Hiſtoricus. 590

Simeon Metaphraſtes, Græcus Hiſtoricus. 590
Andronicus Conſtantinopolitanus. 593
Odoricus de Portunaono, Ordinis Frarrum Minorum. 593
Bernardus Guidonis, Epiſcopus Lodovenſis. 594
Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. 596
1330 Guido Terreni, Epiſcopus Majoricenſis & Helenenſis. 597
Guillelmus de Montibus, Canonicus Lincolnienſis. 598
Philotheus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 599
Andronicus Sebaſtus, Auctor Græcus. 600
Thomas de la Moor, Nobilis Anglus. 600
Monaldus Juſtinopolitanus, Archiepiſcopus Beneventanus. 601
Alexander de Sancto Elpidio, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 602
Philippus de Monte-Calerio, Ordinis Fratrum Minorum. 602
Petrus de Palude, Patriarcha Hieroſolymitanus. 603
Alvarus Pelagius, Ordinis Fratrum Minorum. 604
Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 605
Guillelmus Okam, Ordinis Fratrum Minorum. 607
Theodorus Metochita, magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 607
Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus. 608
Guillelmus de Rubione, Ordinis Fratrum Minorum. 608

Simon Boraſton, Theologus Anglus. 609
Henricus de Vvimaria, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 609
Daniel de Tarviſio, Ordinis Fratrum Minorum. 6 1
Rudolfus de Frameinberg, Paſtor in Sucken. 610
Bernardus Abbas Montis-Caſſini, & Cardinalis. 611
1340 Georgius Pachymeres, Hiſtoricus Græcus. 611
Joannes Ridvaldus, Anglus, Ord. Fratrum Minorum. 612
Richardus de Hampcole, Eremita Presbyter Anglus. 612
Clemens VI Romanus Pontifex, antea Petrus Rogerius. 615
Robertus Covvton, Ord. FF. Minorum. 616
Ptolomæus Lucenſis, Epiſcop. Torcellenſis. 616
Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectenſis. 617
Ægidius Muiſius, Abbas S. Martini Tornacenſis. 618
Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ Mariæ. 618
Richardus Ciceſtrenſis, Ordinis Divi Benedicti. 618
Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 618
Franciſcus Petrarcha, Canonicus Patavinus. 619
Durandus Campanus, Ordinis Fratrum Minorum. 620
Joannes Hocſemius, S. Lamberti Leodienſis Canonicus. 621
Nicephorus Gregoras, Hiſtoricus Græcus. 621

Gregorius Palamas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 623
Theophanes, Nicææ Archiepiſcopus, 624
Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 625
Guillelmus de Monte-Lauduno, Juriſconſultus Toloſanus. 625
Nilus, Metropolita Rhodius, hoſtis Latinorum. 626
Nilus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 627
Nicolaus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 627
Bartholomæus Urbinas, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 629
1350 Bartholomæus Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum. 629
Petrus de Paternis, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 630
Thomas de Bradvardina, Ordinis Fratrum Minorum. 630
Ranulphus Hidgen, Monachus Ciceſtrenſis. 631
Petrus, Monachus Claræyallenſis. 632
Thomas Stobæus, Ordinis FF. Prædicatorum. 632
1360 Petrus Berchorius, Pictavienſis, Ordinis Divi Benedicti. 633
Levvoldus de Northovv, Hiſtoricus. 634
Manuel Calecas, Theologus Græcus. 634
Matthæus Blaſtares, Juriſconſultus Græcus. 635
Joannes Cantacuſenus, Imperator Græcus. 635
Joannes Cypariſſiota, Theologus Græcus. 636
1370 Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 637
Gallus, Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia. 637

Joannes Schadland, Epiſcopus Hildesheimenſis. 638
Philippus Cabaſſolus, Cavellicenſis Epiſcopus. 639
Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum D. Auguſtini. 639
Arnaldus Terreni. Presbyter Sacriſta Elnenſis. 641
Robertus, Epiſcopus Senecenſis in Gallia. 642
Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 642
S. Brigitta, Sueciæ Principiſſa. 643
Matthias de Cracovia, Theologus. 643
Nicolaus Oreſmius, Lexovienſis Epiſcopus. 643
Henricus Rebdorfienſis, Monachus Ordinis Divi Benedicti. 647
Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 647
Albertus Argentinenſis, Hiſtoricus. 648
Henricus de Arena, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 648
S. Catharina Senenſis, Ordinis FF. Prædicatorum. 649
1380 Guillelmus Thorne, Monachus Benedictinus. 651
Philippus Ribolus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 651
Petrus Queſnel, Ord. FF. Minorum. 651
Matthæus Ebroïcenſis, Ordinis FF. Prædicatorum. 652
Guillelmus Vvodfordus, Ordinis FF. Minorum. 653
Henricus de Balma, Ord. FF. Minorum. 655
Bartholomæus Albicius, Piſanus, Ordinis FF. Minorum. 655

Raymundus Jordani, Abbas Cellenſis Bituricenſis. 656
Petrus de Natalibus, Equilinus Epiſcopus. 656
Petrus deHerentals,Ord.Præmonſtratenſis. 657
Auguſtinus Aſculanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 658
Philippus de Leydis, Juriſconſultus Belga. 658
Michael Angrianus, Ord. FF. Carmelit. 658
Joannes Groſſus, Ord. FF. Carmelitarum. 659
Joannes Bromiard, Ord. FF. Minorum. 660
Jacobus Guiſius, Ord. FF. Minorum. 660
Nicolaus Gorham, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 661
Simon de Cremona, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 662
Guido Ebroïcenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 662
1390 Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 663
Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 664
Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 664
Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 665
Henricus Boïch, Juriſconſultus. 666
Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 666
Jacobus de Teramo, Canonicus Aprutinus. 669
1400 Radulfus de Rivo, Decanus Tungrenſis. 666
Joannes Froiſſartus, Canonicus Chimacenſis & Inſulenſis. 670
Henricus de Langeſtein, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 671

Franciſcus Ximenius, Epiſcopus Helenenſis. 671
Joannes de Hiſdinio, Ord. FF. Hoſpitalium. 673
Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ord. FF. Prædicatorum. 674
Ioannes Rochefort, Anglus Nobilis, Hiſtoricus. 676
Nicolaus de Briart, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 676
Ioannes de Ligniaco, Iuriſconſultus Mediolanenſis. 677
Thomas Abbas Sancti Andreæ Vercellenſis, Ordinis Divi Benedicti. 678
Hemannus de Leerbek, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 678
1410 Raynerus Piſanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 679
Theodoricus de Niem, Presbyter. 680
Ioannes Breviſcoxa, Theologus Pariſienſis. 680
Ioonnes Parvi, Ord. FF. Minorum. 684
Martinus Porræus, Atrebatenſis Epiſcopus. 685
Hieronymus de Sancta Fide, Medicus. 686
Iacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 686
Petrus de Alliaco, S. R. E. Cardinalis. 687
1420 Nicolaus Dienkeſpuel, Germanus Theologus. 690
Petrus de Roſenheim, Ord. D. Benedicti. 691
Petrus de Duisburgo, Germanus Hiſtoricus. 691
Gerardus Machetus, Gallus Theologus. 691
Antonius Rampelogus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 693
Lupus de Oliveto, Hiſpanus, Fundator Hieronymitanorum. 695
Nicolaus de Clemangis, Belga Theologus. 695

1430 Raymundus Sebundus, Hiſpanus Theologus. 700
Antonius Raudenſis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum. 700
Ioannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 701
Albertus de Sartiano, Ordinis Fratrum Minorum. 702
1440 Franciſcus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum. 703
Leonardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius. 704
Ioannes Stabulenſis, Ord. D. Benedicti. 705
Leonardus de Utino. Ord. Fratrum Prædicatorum. 706
Ægidius Carlerius, Decanus Eccleſiæ Cameracenſis. 707
Thomas Vvalſingham, Ord. D. Benedicti. 713
1450 Maphæus Vegius, Italus, Martini V Datarius. 715
Nicolaus de Orbellis, Ord. FF. Minorum. 716
Ioannes Buſchius, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 717
1460 Catharina Bononienſis. 718, de qua ad annum 1370 pag. 650.
Enguerranus Monſtrelet, Nobilis Belga. 718
Ioannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 718

Finis Indicis Chronologici

INDEX

INDEX SECUNDUS ALPHABETICUS,

CUJUS PRIOR NUMERUS annum Christi Incarnati, poſterior paginam ſignificat.

A

ABbo, Floriacenſis Abbas & Martyr. an. 1000 p. 317
Abbo S. Germani Pariſienſis Monachus. 890. 292
Abſalon, Abbas Spinkirbatenſis. 1200. 480
Adalhardus, Corbeienſis in Gallia Abbas. 820. p. 225
Adamnanus, Monachus Scoto-Hybernus. 710. p. 189
Adamus Batkingenſis, Anglus Theologus. 1210. p. 482
Adamus de Corlandon, Decanus B. Mariæ Laudunenſis. 1200. p. 477
Adamus de Perſennia, Monachus & Abbas. 1200. p. 477
Adamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 1170. p. 442
Adamus, Sylvanectenſis Epiſcopus. 1230. p. 500
Adamus, Sancti Victoris Pariſienſis, Ordinis D. Auguſtini. 1160. p. 436
Adelboldus, Ultrajectenſis Epiſcopus. 1020. 324
Adelhelmus, Sagienſis Epiſcopus. 880. p. 289
Ademarus, Engoliſmenſis Monachus. 1030. p. 326

Adrevaldus, Floriacenſis Monachus. 900. p. 296
Adrianus, Actor Græcus. an. 500. p. 106
Adſo, Dervenſiſ Abbas, Ordinis Divi Benedicti. 980. p. 308
Adſo, Luxovienſis Abbas & Monachus. 960. 305
Ægidius Aſſiſias, Ord. FF. Minorum. 1240. 507
Ægidius, Aureæ Vallis Monachus. 1240. p. 516
Ægidius Carlerius, Decanus Eccleſiæ Cameracenſis. 1440. p. 707
Ægidius Muiſius, Abbas Sancti Martini Tornacenſis. 1340. p. 618
Ælfredus Anglorum Rex, 870. p. 263
Ænæas, Pariſienſis Epiſcopus, 860. p. 252
Agathias, Scholaſticus Smyrnæus. 570. p. 131
Agnellus, Ravennatenſis Epiſcopus. 570. p. 132
Agobardus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 830. 234
Aigradus, Fontanellenſis Monachus. 700. p. 188
Aimoinus, Floriacenſis Monachus. 1000. p. 315
Aimoinus, S. Germani Pariſ. Monachus. 870. 261
Alanus Epiſcopus Autiſſiodorenſis. 1180. p. 455
Alanus de Inſulis, Ord. Ciſtercienſis. 1290. p. 564
Albericus, Monachus Trium-fontium. 1240. 506
Albertanus, Brixienſis Cauſidicus, 1240. p. 515
Albertinus Muſſatus Patavinus, Poëta & Hiſtoricus. 1320. p. 590
Albertus, Abbas Stadenſis, tum Franciſcanus. an. 1250. p. 530
Albertus Aquiſgranenſis Canonicus & Sacriſta. an. 1120. p. 380
Albertus Argentinenſis, Hiſtoricus. 1370. p. 648
Albertus de Sartiano, Ord. FF. Minorum. 1430. p. 702
Albertus, Vercellenſis Epiſcopus, Patriarcha Hieroſolymitanus. 1200. p. 478

Albinus Flaccus Alchuinus, Abbas S. Martini Turonenſis. 800. p. 210
Aldebertus, Abbas Heidenheimenſis 1160. 434
Alexander, Abbas Vallis-Celeſinæ. 1150. p. 422
Alexander de Sancto Elpidio, Ord. Eremitarum Divi Auguſtini. 1330. p. 602
Alexander de Villa-Dei, Ord. FF. Minorum. 1230. p. 499
Alexander Alenſis, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1240. p. 507
Alexander Neckam, Theologus Anglus. 1210. 482
Alexius Ariſtinus, Juriſconſultus Græcus. 1250. p. 529
Algerus Cluniacenſis Monachus. 1130. p. 395
Alredus ſeu Edilredus, Abbas Rievallis. 1160. 436
Alfridus, Monaſterienſis Epiſcopus. 840. p. 241
Altmannus Altivillaris Monachus. 890. p. 291
Alvarus, Cordubenſis Presbyter. 850. p. 249
Alvarus de Lucia & Mendoſa, Miles Calatravæ. 1240. p. 502
Alvarus Pelagius, Ord. FF. Minorum. 1330. 604
Alulfus, Sancti Martini Tornacenſis Monachus. 1110. p. 373
Amalharius, Metenſis Diaconus & Abbas. 830, p. 230
Amalharius, Treverenſis Archiepiſcopus. 810. 216
Ambroſius Autpertus, Abbas Sancti Vincentii ad Vulturnum. 770. p. 202
Amedeus Lauſanenſis Epiſcopus. 1150. p. 425
Ammonius Alexandrinus. 220. p. 15
Amulo, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 840. 239
Anaſtaſius Sinaïta, Antiochenus Archiepiſcopus. 590. p. 143
Anaſtaſius alter, Antioch. Archiep. 590. p. 144

Anaſtaſius Monachus, Sancti Maximi Diſcipulus. 660. p. 181
Anaſtaſius, S. R. E. Apocriſiarius. 660. p. 181
Anaſtaſius, Monaſterii S. Euthymii Abbas. 750. p. 196
Andræas, Cretenſis Archiepiſcopus. 720. p. 190
Andræas, Monachus & Abbas Marchianenſis. 1200. p. 478
Andronicus Conſtantinopolitanus, 1320. p. 593
Andronicus Sebaſtus, Auctor Græcus. 1330. 600
Anna Commena Conſtantinopolitana. 1120. 377
Annibal de Annibaldis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
Anſcherus, Sancti Richarii ſeu Centulenſis Abbas. 1100. p. 365
Anſegiſus, Abbas Fontanellenſis. 820. p. 227
Anſelmus Abbas Gemblacenſis. 1130. p. 399
Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcopus. 1100. 365
Anſelmus, Havelbergenſis in Saxonia Epiſcopus. 1150. p. 424
Anſelmus Leodienſis, Sancti Lamberti Canonicus. 1040. p. 329
Anſelmus Mantuanus, Lucæ Epiſcopus. 1080. 345
Antonius Abbas Ægyptius. 360. p. 28
Antonius Meliſſa dictus, Monachus Græcus. 1140. p. 409
Antonius de Padua Ulyſipponenſis, Ordinis Minorum. 1220. p. 489
Antonius Rampelogus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1420. p. 693
Antonius R.u.lenſis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum. 1430. p. 700
Antonius Simeonis Stylitæ Diſcipulus. 470. 102
Ardo Smaragdus, Monachus Anianæ. 840. 236

Aretas Cæſarienſis Presbyter. 910. p. 298
Aribo, Friſingenſis Epiſcopus. 780. p. 205
Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotenſis. 1160. p. 431
Arnaldus Terreni; Presbyter Sacriſta Elnenſis. 1360 p. 641
Arno, Salisburgenſis Archiepiſcopus. 800. p. 214
Arnobius Junior, Gallus. 460. p. 100
Arnoldus, Hildesheimenſis Præpoſitus. 1210. 483
Arnolfus, Ratiſponenſis Monachus. 1020. p. 323
Arſenius Monachus in Monte Athos. 1150. p. 416
Aſterius, Amaſeæ Epiſcopus. 400. p. 58
Athanaſius, Alexandriæ Epiſcopus. 370. p. 30
Athenagoras, Philoſophus Chriſtianus. 168. p. 12
Atto, Vercellenſis Epiſcopus. 960. p. 305
Audoenus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 670. p. 184
Aurelianus, Arelatenſis Archiepiſcopus. 550. 120
Aurelius Carthaginenſis. 250. 20
Auguſtinus Aſculanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1380. p. 658
Auxilius, Presbyter Italus. 900. p. 295

B.

BAchiarius Presbyter Hybernus. 440. p 80
Baldricus, Dolenſis Epiſcopus. 1130. 397
Baldricus, Noviomenſis & Tornacenſis Epiſcopus. 11 0. p. 372
Balduinus Aveſnenſis, Miles ſeu Nobilis. 1280. p. 551
Balduinus Devonius, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 1180. p. 453
Balduinus, Flandriæ & Hannoniæ Comes. 200, p. 479

Balduinus Ninovenſis in Flandria, Hiſtoricus. 1290. 564
Barnabas Apoſtolus. anno 41. p. 1
Batholomæus Albicius, Piſanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 655
Bartholomæus Anglicus, Oxonienſis Epiſcopus. 1180. p. 456
Bartholomæus Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum, 1350. p. 629
Barthomæus Urbinas, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1340. p. 629
Sanctus Baſilius, Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadocum. 379. p. 41
Baudemundus Sancti Amandi in Belgio Abbas. 690. p. 185
Benedictus, Fundator Anianæ & primus Abbas. 820. p. 220
Sanctus Benedictus, Monachorum parens Occidentalium. 540. p. 117
Benedictus Maſſilienſis Epiſcopus, poſteà Franciſcanus. 1160. p. 534
Benno S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1070. p. 339
Berengarius de Fredol, Epiſc. Biterrenſis 1300. 566
Bernardus Abbas Fontis Calidi, Ordinis Præmonſtratenſis. 1180. p. 457
Bernardus Abbas Montis-Caſſini, & Cardinalis. 1330. p. 611
Bernardus de Compoſtella, Presbyter & Sacrorum Cuſtos. 1250. p. 527
Bernardus Guidonis, Epiſc. Lodovenſis. 1320. 594
Bernardus Morlavenſis, Monachus Cluniacenſis. 1150. p. 423
Bernerus Humolarienſis Abbas. 950. p. 303
Berno Augiæ-Divitis Abbas, Ordinis Divi Bene-

dicti. 1030. p. 327.
Bertharius Virdunenſis Presbyter, 920. p. 300
Bertoldus ſeu Bernoldus, Presbyter Conſtantienſis ad Rhenum. 1090. p. 351
Bertrandus de Trilla, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 578
Bonifacius Moguntinus Archiepiſcopus. 750. 198
Braulio Cæſarauguſtanus Archiepiſc. 640. 169
S. Brigitta Sueciæ Principiſſa. 1370. p. 643
Bruno Herbypolenſis Epiſcopus. 1040. p. 328
Bruno Signienſis in Italia Epiſcopus. 1120. p. 389

C

CÆſarius, frater Sancti Gregorii Nazianzeni. 369. p. 39
Cæſarius, Monachus Heiſterbacenſis. 1230. 498
Candidus, Fuldenſis Monachus. 820. p. 224
Capreolus, Carthaginenſis Epiſcopus. 430. p. 76
Carolus Calvus, Francorum Rex. 870. p. 276
Carolus Magnus, Rex Francorum & Imperator. 810. p. 216
Caſſiodorus, Monachus & Abbas Vivarienſis. 570. p. 132
Catharina Bononienſis, Ord. S. Franciſci. 1460. p. 718, de qua ad annum 1370. pag. 650
S. Catharina Senenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1370. p. 649
Celeſtinus V Romanus Pontifex. 1290. p. 565
Ceolfridus, Abbas Anglus. 690. p. 185
Chriſtianus, Abbas Ord. Ciſtercienſis. 1180. 450
Chrodegandus, Metenſis Epiſcopus. 760. p. 200
Claudius, Taurinenſis Eccleſiæ Epiſc. 820. p. 224
Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ Mariæ. 1340. p. 618

Clemens Romanus Papa I. 100. p. 2
Clemens VI Summus Pontifez, antea Petrus Rogerius. 1340. p. 615
Cogitoſus Scotus, Monachus & Abbas. 530. 108
Columbanus, Abbas Luxovienſis. 610. p. 158
Commodianus, Philoſophus Chriſtianus. 320. 27
Conradus, Abbas Everbacenſis Cœnob. 1230. 497
Conradus, Bruvillarenſis Monachus. 1090. p. 349
Conradus Marpurgenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1230. p. 499
Conradus Moguntinus, Archiepiſcopo Adjutor Epiſcopus. 1240. p. 517
Conradus, Ultrajectenſis Epiſcopus. 1070. p. 338
Conſtantinus Harmenopulus, Sebaſtus. 1150. 415
Conſtantinus Manaſſes, Hiſtoricus Græcus. 1150. p. 414
Conſtantius, Presbyter Lugdunenſis. 480. p. 102
Coſmas, Pragenſis Eccleſiæ Decanus. 1120. 392
Creſconius, Epiſcopus Africanus. 690. p. 187
Cumianus, Hyberniæ Epiſcopus. 640. p. 168
Cyprianus, Carthaginenſis Epiſcopus. 250. p. 17
Cyprianus, Meſſianus, & Stephanus, Galli. 550. p. 121
Cyrillus Monachus, Sancti Sabæ Diſcipulus. 560. p. 129

D

Dactianus, Abbas ſuppoſititius, qui Ludovicus Bloſius, 790. p. 207
Daniel de Tarviſio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 610
David de Auguſta Vindelicorum, ejuſdem Ordinis. 1280. p. 553
Dacius Mediolanenſis Archiepiſcopus. 560. p. 127

Deoduinns, Leodienſis Epiſcopus. 1050. p. 533
Deſiderius, Abbas Caſſinenſis. 1080. p. 344
Deuſdedit, S. R. E. Cardinalis. 1080. p. 346
Diadocus Photices, in veteri Epiro Epiſcopus. 460. p. 91
Dynamius Patricius. 590. p. 142
Dionyſius Areopagita, Athenienſium Epiſcopus. 100 p. 4
Dionyſius cognomento Exiguus. 540. p. 91
Dithmarus, Merſeburgenſis Epiſcopus. 1020. 325
Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1330. p. 605
Domnizo, Italus Presbyter. 1120. p. 384
Donatus, Biſuntinenſis Archiepiſcopus. 640. 166
Donatus, Metenſis Diaconus, 790. p. 206
Dorotheus Archimandrita. 660. p. 178
Drogo, Morinenſis Epiſcopus. 1050. p. 331
Drogo Sancti Joannis Laudunenſis Abbas. 1130. p. 400
Dudo, Decanus Sancti Quintini Veromandenſis. 990. p. 315
Durandus Campanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 620
Durandus, Troarnenſis Abbas, 1060. p. 335

E

EAdmerus, Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus. 1120. p. 383
Eberardus Bethunienſis in Arteſia. 1220. p. 490
Egbertus, Eboracenſis Archiepiſcopus. 750. 195
Egidius, quære Ægidius ſupra.
Eigil, Abbas Fuldenſis. 820, p. 223
Eligius, Noviomenſis Epiſcopus. 640. p. 170

Elizabetha, Virgo & Abbatiſſa Schonaugienſis. 1160. p. 434
Elredus, quære Ælredus ſuprà.
Engelbertus, Abbas Admontenſis in Styria. 1280. p. 552
Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 1290. p. 561
Enguerranus de Monſtrelet, Nobilis Belga. 1460. p. 718
Ermanricus, Elevvangenſis Abbas. 840. p. 238
Ermentarius, Trenorchienſis Abbas. 860. p. 255
Ernulfus, Roffenſis in Anglia Epiſcopus. 1120. 381
Ethelvolfus, Monachus Anglus. 800. 215
Evagrius, Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopus. 393. p. 47
Evagrius, Ponticus Monachus. 395. p. 47
Evantius, Viennenſis Epiſcopus. 580. p. 138
Eudoxia Theodoſii Junioris uxor. 440. p. 85
Evershelmus, Altimontenſis Abbas. 1050. p. 332
Evervinus, Theologienſis Abbas. 1050. p. 332
Eugenius, Carthaginenſis Epiſcopus. 490. p. 103
Eugenius Junior, Toletanus Archiepiſcopus. 650. p. 176
Evodius, Uzalenſis Epiſcopus. 420. p. 68
Euſebius, Emiſſenus Epiſcopus. 350. p. 28
Euſebius, Verſellenſis Epiſcopus. 360. p. 29
Euſtathius Africanus. 440. p. 85
Euſtathius Presbyter. 590. p. 141
Euſtratius, Conſtantinopolitanus Presbyter. 650. p. 173
Eutropius, Valentinus Epiſcopus. 590. p. 153

F

FAbianus, Hugelinus, aliique Auctores Vitæ S. Franciſci. 1230. p. 498

Facundus, Hermianenſis Epiſcopus. 550. p. 118
Faſtidius, Britannorum Epiſcopus. 440. p. 81
Fauſtus, Sancti Benedicti Diſcipulus. 600. p. 154
Ferreolus, Ucetienſis Epiſcopus. 590. p. 141
Fœlix, Monachus Anglus. 740. p. 194
Florentius Bavonius, Vigornienſis Monachus. 1100. p. 376
Florus, Lugdunenſis Diaconus. 850 p. 244
Franciſcus Petrarcha, Canonicus Patavinus. 1340. p. 619
Franciſcus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum. 1440. p. 703
Franciſcus Ximenius, Epiſcopus Helenenſis. 1400. p. 671
Franco, Afflighemienſis Abbas. 1110. p. 366
Fridegodus, Diaconus Abbas. 960. p. 305
Fridericus Ænaobarbus, Imperator. 1170. 448
Fridericus II Imperator. 1230. p. 497
Frotarius, Tullenſis Epiſcopus. 830. p. 231
Fructuoſus, Bracarenſis Archiepiſcopus. 650. p. 178
Fulco, Beneventanus Hiſtoricus. 1140. p. 409
Fulcherius, Carnotenſis Presbyter. 1130. p. 397
Fulcuinus, Laubienſis Abbas. 990. p. 313
Fulgentius, Ruſpenſis in Africa Epiſcopus. 530. p. 114

G

Galfridus, Aſaphenſis in Cambria Epiſcopus. 1150. p. 417
Gallus, Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia. 1370 637
Garnerus, Canonicus & Supprior S. Victoris Pariſienſis. 1170. p. 448
Garnerus ſeu Garnerius, Lingonenſis Epiſcopus. 1180. p. 455

Gaufredus à Mala-Terra, Monachus. 1090. p. 356.
Gaufredus, Monachus & Prior Voſienſis. 1180. p. 458.
Gaufridus, Abbas Igniaci, Altæ-Cumbæ & Claræ-Vallis. 1170. p. 438.
Gaufridus de Bello-loco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546.
Gaufridus Groſſus, Tironenſis Monachus. 1130. p. 399
Gaufridus de Ville Hardoüin, Campaniæ & Romaniæ Mareſcallus. 1200. p. 479
Gebehardus, Epiſcopus Auguſtanus. 980. p. 309.
Gennadius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 490. p. 103.
Georgius Acropolita, magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 1270. p. 547
Georgius, Conſtantinop. Monachus. 790. p. 206.
Georgius Alter, Conſtantinopolitanus Monachus. 880. p. 280
Georgius Cyprius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1280. p. 551
Georgius Pachymeres, Hiſtoricus Græcus, Presbyter. 1340. p. 611
Georgius, Patriarcha Alexandrinus. 630. p. 164.
Gerardus, Abbas S. Vincentii Laud. 1070. p. 337.
Gerardus, Auguſtanus Presbyter. 980. p. 309.
Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 543
Gerardus Leodienſis, Ord. FF. Prædic. 1280. p. 550
Gerardus Machetus, Gallus Theologus. 1420. 691
Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. p. 665
Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. p. 664

Gerbertus Papa Romanus, dictus *Silveſter II.* 990. p. 312
Gerhohus, Abbas Reicherſpergenſis in Bavaria. 1180. p. 459
Germanus, Patriarcha Conſtantinop. 730. p. 193
Germanus II Patriarcha Conſtantin. 1230. p. 495
S. Gertrudis, Abbatiſſa Cœnobii Helffedani. 1280 p. 553
Gervaſius, Abbas Præmonſtrati & Sagienſis Epiſcopus: 1210. p. 481
Gervaſius Dorobernenſis Monachus, Benedictinus. 1200. p. 471
Gervaſius Tilleberienſis, Arelatenſis Regni Polemarchus. 1210. p. 481
Gilbertus, Abbas de Oilandia, Ordinis Ciſtercienſis. 1160. p. 435
Gilbertus, Abbas Vveſtmonaſterienſis. 1110. p. 375
Gilbertus Foliot Londinenſis Epiſcopus. 1180. 449
Gilbertus, Lunicenſis in Hybernia Epiſcopus. 1090. p. 353
Gilbertus Porretanus, Pictavienſis Epiſcopus. 1150. p. 420
Gilbertus de Sempringham, Inſtitutor Gilbertinorum. 1170. p. 441
Gilbertus Tornacenſis, Ordinis Fratrum Minorum. 1260 p. 538
Gilbertus S. Vvaldetrudis, apud Montes Hannoniæ Præpoſitus. 1170. p. 447
Godefridus, Monachus Sancti Pantaleonis Colonienſis. 1240. p. 513
Godefridus, Viterbienſis Presbyter & Imperatorum Sacellanus. 1180. p. 459
Godeſcalcus, Leodienſis Canonicus & Diaconus. 770. p. 201

Gonterus, S. Amandi in Belgio Monachus. 1190. p. 463
Gotſelinus, Cantuarienſis. & Sancti Bertini Monachus. 1110. p. 367
Gottescalcus, Orbacenſis Monachus. 860. p. 258
Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 1340. p. 625
Gregorius, Neocæſarienſis Epiſcopus. 260. p. 21
Gregorius, Nyſſenus Epiſcopus. 395. p. 49
Gregorius Palamas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. p. 625
Gregorius Papa VII. 1070. p. 339
Gregorius S. R. E. Cardinalis. 1080. p. 346
Gualdo, Corbeïenſis in Gallia Monachus. 1050. p. 330
Gualterus, de Caſtellione dictus, Inſulis oriundus. 1190. p. 467
Gualterus Cornutus, Senonenſis Archiepiſcopus. 1240. p. 506
Gualterus, Marchianenſis Monachus. 1120. p. 390
Gualterus, Prior Sancti Victoris Pariſienſis. 1210. p. 485
Gualterus, Tarvanenſis Eccleſiæ Canonicus. 1120. p. 379
Guibertus, Abbas B. Mariæ de Novigento. 1120. p. 387
Guibertus Martinus, Monachus Gemblacenſis. 1200. p. 480
Guido, Abbas Cariloci in Burgundia Sequana, 1150, p. 419
Guido. Abbas S. Dionyſii in Francia. 1320. p. 588
Guido Aretinus, Monachus. 1030. p. 326
Guido Ebroïcenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 662

Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus. 1330. p. 608
Guido Terreni, Epiſcopus Helenenſis. 1330. p. 597
Guigo V Prior majoris Carthuſiæ. 1130. p. 400
Guillelmus, Abbas Sancti Theodorici prope Remos. 1150. p. 426
Guillelmus, Andrenſis Cœnobii Abbas. 1230. p. 494
Guillelmus Appulus, Hiſtoricus. 1090. p. 351
Guillelmus Arvernus, Pariſ. Epiſcopus. 1240. 518
Guillelmus, Bituricenſis Diaconus, olim Judæus. 1240. p. 500
Guillelmus Brito, Arremoricus. 1220. p. 491 cum Rigordo.
Guillelmus de Brocia, Archiepiſcopus Senonenſis. 1260. p. 533
Guillelmus Calculus, Gemmeticenſis Monachus. 1130. p. 393
Guillelmus de Campellis, Catalaunenſis Epiſcopus. 1110. p. 368
Guillelmus Carnotenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546
Guillelmus Duranti, Mimatenſis Epiſcopus. 1310. p. 580
Guillelmus Major, Andegavenſium Epiſcopus. 1310. p. 583
Guillelmus, Malmesburienſis Monachus. 1120. p. 389
Guillelmus de Mandagot, Ebredunenſis Archiepiſcopus. 1300. p. 567
Guillelmus, Sancti Martini Tornacenſis Monachus. 1240. p. 516
Guillelmus de Monte-Lauduno, Juriſconſultus Toloſanus. 1340. p. 625

Guillelmus de Montibus, Lincolnienſis Canonicus. 1330. p. 598
Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dionyſii. 1300. p. 571
Guillelmus Nottinghamus, Theologus Anglus. 1320. p. 587
Guillelmus Ockam, Ord. FF. Minorum. 1330. 607
Guillelmus Peraldus, Ord. FF. Præd. 1270. p. 541
Guillelmus de Podio-Laurentii, Hiſtoricus. 1230. p. 496
Guillelmus, S. R. E. Bibliothecarius. 890. p. 291
Guillelmus de Rubione, Ord. FF. Min. 1330. 608
Guillelmus de Rubrock, Ord. Fratrum Minorum. 1250. p. 543, cum Guillelmo Tripolitano.
Guillelmus de Sancto-Amore, Theologus. 1260. p. 530
Guillelmus de Sanvico, Ord. Carmelit. 1270. 547
Guillelmus Thorne, Monachus Divi Benedicti. 1380. p. 651
Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 542
Guillelmus Vvodfordus, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 653

H

Haimo, Halberſtatenſis Epiſcopus. 850. p. 242
Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 1300. p. 569
Harigerus, Laubienſis Abbas. 1000. p. 320
Hariulfus, Aldemburgenſis Abbas. 1100. p. 356
Hartmannus, S. Galli Monachus. 980. p. 312
Hatto, Baſileenſis Epiſcopus. 830. p. 232
Heddius Stephanus, Anglus. 740. p. 194
Helgaldus, Floriacenſis Monachus. 1050. p. 331
Helinandus, Frigidi-Montis Mon. 1210. p. 483

Helmoldus,

Helmoldus, Butſonienſis prope Lubecam Canonicus. 1170. p. 439
Helpericus, Sancti Galli Monachus & Decanus. 980. p. 311
Henricus de Arena, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1370. p. 648
Henricus de Balma, Ord. FF. Minor. 1380. p. 655
Henricus Boich, Juriſconſultus Gallus. 1390. 666
Henricus, S. R. Eccleſiæ Cardinalis, Albanenſis Epiſcopus. 1180. p. 455
Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. 1320. p. 596
Henricus Huntingtonenſis, Archidiaconus Anglus. 1150. p. 424
Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. p. 664
Henricus de Langeſtein, Ord. Eremitarum Divi Auguſtini. 1400. p. 671
Henricus Rebdorfienſis, Monachus Divi Benedicti. 1370. p. 647
Henricus de Vrimaria, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1330. p. 609
Hepidannus, Monachus S. Galli. 1050. p. 330
Herardus, Turonenſis Archiepiſcopus. 870. p. 265
Herempertus, Caſſinenſis Monachus. 880. p. 290
Herivæus, Remenſis Archiepiſcopus. 920. p. 301
Hermannus, Abbas Sancti Martini Tornacenſis. 1120. p. 385
Hermannus de Leerbeke, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 678
Herricus, Autiſſiodorenſis Monachus. 880. 279
Hervæus, Burgidolenſis Monachus. 1130. p. 394
Heſſo, Canonicus & Scholaſticus Remenſis. 1120. p. 385

Hieronymus à Sancta Fide, Medicus. 1410. p. 686
Hildefonſus, Archiepiſcopus Toletanus. 660. 182
Hildegardis, Abbatiſſa Montis ſancti Ruperti prope Bingam. 1180. p. 452
Hildemarus, Gallus Mon. & Abbas. 830. p. 231
Hincmarus, Remenſis Archiepiſcopus. 880. p. 281
Honoratus Antoninus, Conſtantinæ in Africa Epiſcopus. 450. p. 90
Honoratus, Maſſilienſis Epiſcopus. 490. p. 105
Honorius III, Summus Pontifex Romanus. 1220. p. 489
Hubertinus de Caſali, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 589
Hugbaldus, Elnonenſis Monachus. 890. p. 293
Hugo, Canonicus S. Victoris Pariſ. 1140. p. 401
Hugo Falcandus, Eccleſiæ Panormitanæ Theſaurarius. 1190. p. 462
Hugo Farſitus, Abbas Canonicorum Regularium. 1140. p. 411
Hugo, Flavigniacenſis in Burgundia Abbas. 1100. p. 356
Hugo Floreffienſis, Ordinis Præmonſtratenſis. 1230 p. 492
Hugo de Folieto, Corbeïenſis Monachus. 1130. 392
Hugo, Lingonenſis Epiſcopus. 1040. p. 329
Hugo à Sancta Maria, Floriacenſis Monachus. 1110, p. 373
Hugo Metellus, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1120. p. 389
Hugo, Monachus Abbatiæ Cluniacenſis. 1160. 436
Hugo, Monachus Abbatiæ Vezeliacenſis. 1150. p. 423
Hugo, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1160. p. 433

Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1370. p. 647

I

Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1340. p. 619
Jacobus Guiſius, Ord. FF. Minorum. 1380. 660
Jacobus, Januenſis Archiepiſcopus, de Voragine dictus. 1290. p. 558
Jacobus de Lauſanna, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 585
Jacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1410. p. 686
Jacobus de Teramo, Canonicus Aprutinus. 1390. p. 669
Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 1310. p. 582
Jacobus de Vitriaco, S. R. E. Card. 1240. p. 513
Jeſſe, Ambianenſis Epiſcopus. 830. p. 229
Ignatius, Antiochenus Epiſcopus. 100. p. 7
Innocentius III, Romanus ſeu Summus Pontifex. 1210. p. 484
Innocentius V, Romanus Pontifex. 1270. p. 544
Joannes de Abbatis-Villa, Veſontionenſis Archiepiſcopus. 1230. p. 492
Joannes, S. Arnulfi Metenſis Abbas. 980. p. 310
Joannes Aſſerus, Schireburgenſis Ep. 900. p. 295
Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectinus. 1340. p. 617
Joannes Beleth, Theologus Pariſienſis. 1320. p. 589
Joannes Breviſcoxa, Theologus Pariſ. 1410. p. 680
Joannes Bromiard, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 660
Jonnes Brompton. Abbas Jornallenſis. 1190. 470
Joannes Burgundio, Civis Piſanus. 1150. p. 414

Ioannes Buſchius, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1450. p. 717
Joannes Cantacuſenus, Imperator Græcus. 1360. p. 635
Joannes Cinnamus, Hiſtoricus Græcus. 1180. 452
Joannes Ciritta, Abbas Taroucanus. 1160. p. 432
Joannes Cypariſſiota, Theologus Græcus. 1360. p. 636
Joannes Climacus, Abbas Montis Sina. 580. 136
Joannes Conſtantinopolitanus, Diaconus. 890. p. 292
Joannes Cornubienſis, Anglus Theologus. 1170. p. 442
Joannes de Deo, Hiſpanus, in Decretis Doctor. 1250. p. 528
Joannes Felton, Presbyter Anglus Concionator. 1440. p. 704
Joannes de Friburgo, Oſſunenſis Epiſc. 1310. p. 583
Joannes Froiſſartus, Canonicus Chimacenſis & Inſulenſis. 1400. p. 670
Joannes de Sancto Geminiano, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 575
Ioannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 1460. 718
Joannes Groſſus, Ord. FF. Carmelitarum. 1380. p. 659
Joannes Gualenſis, ſeu Vvallenſis, Anglus, Minorita. 1260. p. 536
Joannes de Hiſdinio, Ordinis Fratrum Hoſpitalium. 1400. p. 673
Joannes Hocſemius, Sancti Lamberti Leodienſis Canonicus. 1340. p. 621
Joannes Januenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p. 559
Joannes de Joinvilla, Miles, Gallus Nobilis. 1300. p. 575

Joannes Italus, Ticini Monachus. 950. p. 304
Joannes de Ligniano, Juriſconſultus Mediolanenſis. 1400. p. 677
Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 1370. p. 642
Joannes, Majoris Monaſterii Monachus. 1150. 422
Joannes Monachus, S. R. E. Cardinalis. 1300. 568
Ioannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1430. p. 701
Joannes III Papa, Pelagii ſucceſſor. 560. p. 127
Joannes IV Papa Romanus. 640. p. 169
Joannes Pariſienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 571
Joannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 1410. p. 684
Joannes, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 710. p. 189
Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 562
Joannes Philoponus, Grammaticus. 610. p. 159
Joannes Phocas, Hiſtoricus Græcus. 1180. p. 452
Jonnnes, Prior Hagulſtadenſis, Ordinis Divi Auguſtini. 1150. p. 422
Joannes de Qualea, Ordinis Fratrum Minorum. 1270. p. 548
Joannes Ridvaldus, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 612
Joannes Rochefort, Anglus Nobilis, Hiſtoricus. 1400. p. 676
Joannes, S. R. Eccleſiæ Diaconus. 870. p. 262
Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 1270. 539
Joannes Sarisberienſis, Epiſcopus Carnotenſis. 1170. p. 440
Joannes Schadland, Epiſcopus Hildesheimenſis. 1370. p. 638

Joannes Scotus, Erigena, Anglus. 880. p. 282
Joannes Semeca, Præpoſitus Eccleſiæ Halberſtatenſis. 1240. p. 515
Joannes cognomento Scholaſticus. 560. p. 122
Joannes Scylitzes; Curopalates 1080. p. 344
Joannes Stabulenſis, Ord. Divi Benedicti. 1440. p. 705
Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 663
Joannes Tzetzes, Hiſtoricus Græcus. 1160. p. 432
Joannes de Sancto Victore Pariſienſi. 1320. p. 584
Joannes Vitalis à Furno, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1320. p. 586
Joannes Vveccus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1270. p. 546
Joannes Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1060. p. 334
Jonas, Aurelianenſis Epiſcopus. 840. p. 236
Jonas, Fontanellenſis Monachus. 720. p. 192
Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1370. p. 639
Jordanus de Saxonia, Præpoſitus Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1250. p. 526
Joſephus, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 820. p. 226
Iſaac, Abbas Stellæ, Ord. Ciſtercienſis. 1180. 456
Iſaac, Epiſcopus Lingonenſis. 870. p. 264
Iſaac, Monachus Syrus. 430. p. 71
Iſaac, Monachus Syrus. 1130. p. 596
Iſaac Junior, Monachus Syrus. 560 p. 125
Iſidorus, Pacenſis Epiſcopus. 750. p. 197
Iſo, Sancti Galli Monachus. 860. p. 254

L

LAborans, S. Rom: Eccleſiæ Cardinalis. 1180. p. 449
Laurentius, Dunelmenſis Monachus. 1120. p. 378
Laurentius, Sancti Laurentii Leodienſis Monachus. 1160. p. 437
Laurentius, Novarienſis Epiſcopus. 500. p. 106
Leander, Hiſpalenſis Epiſcopus. 600, p. 155
Leidradus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 810. 215
Lietbertus, Abbas Sancti Rufi prope Valentiam. 1120. p. 385
Leo Magnus, Pontifex Romanus. 460. p. 92
Leonardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius. 1440. p. 704
Leonardus de Utino, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1440. p. 706
Leontius, Byzantinus Monachus. 590. p. 139
Leontius, Neapoleos in Cypro Epiſcopus. 620. p. 162
Leporius Presbyter. 420. p. 69
Letaldus, Miciacenſis Monachus. 990. p. 314
Levvoldus de Northovv, Germanus, Hiſtoricus. 1360. p. 634
Lucas, Abbas S. Cornelii Leodienſis. 1140. p. 410
Lucas Tudenſis, in Hiſpania Epiſcopus. 1240. 503
Lucius Cœlius Lactantius Firmianus. 320. p. 25
Ludgerus, Monaſterienſis Epiſcopus. 800. p. 213
S. Ludovicus IX Galliæ Rex. 1260. p. 533
Lupus, Abbas Ferrarienſis. 850. p. 242
Lupus de Oliveto, Hiſpanus, Fundator Hieronymitanorum. 1420. p. 695
Lupus Protoſpata, Appulus. 1100. p. 356

M

MAcharius, Ægyptius Abbas. 360. p. 29
Manuel Calecas, Theologus Græcus. 1360 p. 654
Maphæus Vegius, Italus, Martini V Pontificis Datarius. 1450. p. 715
Marbodus, Rhedonenſis Epiſcopus. 1120. p. 386
Marcellus Memorialis. 420. p. 62
Marculfus, Gallus Monachus. 660. p. 179
Marcus Eremita, qui & Exercitator. 395. p. 56
Marcus, Gazæ in Paleſtina Diaconus. 403. p. 61
Marcus Poëta, Monachus. 600. p. 153
Marcus Polus, Venetus. 1270. p. 546
Marinus Sanutus, Patricius Venetus. 1320. p. 588
Marius, Lauſanenſis Epiſcopus. 580. p. 138
Marius Mercator. 430. p. 76
Martialis, Lemovicum Epiſcopus. 100. p. 2
Martinus I Papa Romanus. 650. p. 175
Martinus Polonus, Archiepiſcopus Gneſnenſis, Ordinis Frat.um Prædicatorum. 1270. 549
Martinus Porræus, Attrebatenſis Epiſc. 1410. p. 685
Matthæus Blaſtares, Juriſconſultus Græcus. 1360. p. 635
Matthæus Ebroïcenſis, Ordinis FF. Prædicatotorum. 1380. p. 652
Matthæus Pariſius, Monachus S. Albani. 1250. p. 529
Matthæus Vindocinenſis, Abbas Sancti Dionyſii. 1260. p. 532
Matthæus, Vveſtmonaſterienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1300. p. 573
Matthias de Cracovia, Theologus. 1370. p. 643
Mauricius de Soliaco, Epiſcopus Pariſienſis 1190. p. 468

Maximus, Martyr & Monachus. 660. p. 180
S. Mechtildis, Abbatiſſa Ord. D. Benedicti 1280. p. 554
Megenfridus, Fuldenſis Monachus. 1010. p. 321
Metellus, Tegerſeenſis Monachus. 1060. p. 334
Methodius, Olympi Liciæ Epiſcopus. 260. p. 22
Methodius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 840. p. 237
Michael Angtianus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 658
Michael Glycas, Siculus. 1120. p. 382
Michael Pſellus, Philoſophus Græcus. 1070. 341
Micrologus, Operis, non Auctoris nomen. 1080. p. 347
Milo, Sancti Amandi in Pabula Monachus. 860. p. 255
Modoinus, Auguſtodunenſis Epiſcopus. 830. 235
Monaldus Juſtinopolitanus, Archiepiſcopus Beneventanus. 1330. p. 601
Moneta Cremonenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1240. p. 502
Montanus, Epiſcopus Toletanus. 530. p. 110

N

NAlgodus, Cluniacenſis Monachus. 1090. p. 352
Nicephorus Blemmyda, Monachus & Presbyter. 1240. p. 501
Nicephorus Gregoras, Hiſtoricus Græcus. 1340. 1340. p. 621
Nicetas Choniates, Magnus Logotheta. 1200. p. 479
Nicetas Paphlago, cognomento David. 880. p. 277

Nicetius, Treverenſis Archiepiſcopus. 570. p. 132
Nicolaus Arremarenſis, Monachus Claræ-Vallis: 1160. p. 435
Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 666
Nicolaus de Briart, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 676
Nicolaus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. p. 627
Nicolaus de Clemangis, Belga, Theologus. 1420. p. 695
Nicolaus Dinckeſpuel, Germanus, Theologus. 1420. p. 690
Nicolaus Gorrham, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 661
Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædicacatorum, 1280. p. 556
Nicolaus, Sancti Lamberti Leodienſis Canonicus. 1120. p. 383
Nicolaus, Methonenſis Epiſcopus. 1190. p. 468
Nicolaus de Orbellis, Ordinis Fratrum Minorum. 1450. p. 716
Nicolaus Oreſmius, Lexovienſis Epiſcopus. 1370. p. 643
Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 573
Nilus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. p. 627
Nilus, Metropolita Rhodius, hoſtis Latinorum. 1340. p. 626
Nilus, Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis Conſtantinopolis. 450. p. 86
Nonnus Panopolita. 530. p. 108
Notgerus, Leodienſis Epiſcopus. 1000. p. 319

Notkerus Balbulus, Sancti Galli Monachus, 910. p. 300
Novatianus, Antipapa Romanus. 250. p. 17

O

ODilbertus, Mediolanenſis Archiepiſcopus. 810. p. 216
Odilo, Sancti Medardi Sueſſionenſis Monachus. 920. p. 302
Odo, Abbas Morimundi, Ordinis Ciſtercienſis. 1150. p. 420
Odo de Cheriton ſeu Ceritona, Anglus. 1180. 457
Odo de Diogilo, Abbas Sancti Dionyſii in Francia. 1150. p. 428
Odo Rigaldus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1270. p. 540
Odoranus, S. Petri Senonenſis Monachus. 1030. p. 327
Odoricus de Portu Naono, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 593
Ogerius, Abbas de Lucedio in Sabaudia. 1150. 419
Oliverius, Colonienſis Scholaſticus. 1210. 487
Ordericus Vitalis, S. Ebrulfi Monachus. 1140. 410
Orientius, Illiberitanus Epiſcopus. 600. p. 153
Origenes, Presbyter Alexandrinus. 230. p. 16
Osbernus, Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus. 1020. p. 322
Osbertus, Monachus Anglus. 1100, ſed cum Osberno. 1020. p. 322
Othelgrimus, Vvertinenſis Monachus. 860. 254
Othlonus, Ordinis Divi Benedicti Monachus. 1090. p. 353
Otho de Sancto Blaſio, Germanus Hiſtoricus. 1190. p. 463

P

PAlladius, Helenopoleos Epiſcopus. 420. p. 65
Pandulfus Piſanus. 1120. 377
Pantaleo, ex Diacono Presbyter Conſtantinopolitanus. 1250. p. 528
Paſchaſius, Diaconus Romanus. 500. p. 107
Paſchaſius, Martini Bracarenſis Epiſcopi Diaconus. 580. p. 136
Paſchaſius Ratbertus, Corbeïenſis Abbas. 840. p. 241
Paterius, S. Gregorii Papæ I. Diſcipulus. 610. 156
Paulinus, Diaconus Sancti Ambroſii. 410. 61
Paulinus, Epiſcopus Aquileïenſis. 800. p. 209
Paulinus, Nolanus Epiſcopus. 430. p. 72
Paulinus Petricordius, ſeu Petracoricenſis. 470. p. 101
Paulus Benriedenſis, Præpoſitus Canonicorum Regularium. 1080. p. 347
Paulus, Emeritenſis Eccleſiæ Diaconus. 610. 157
Paulus, Neapolitanæ Eccleſiæ Diaconus. 640. 167
Paulus Vvarnefridi, Mon. Caſſinenſis. 800. 208
Pelagius Papa Ramanus. 560. p. 126
Pelagius, Scotus natione, Hæreſiarcha. 420. 63
Petrus Abaëlardus, Monachus & Abbas Sancti Gildaſii. 1140. p. 412
Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico. 1180. p. 455
Petrus de Alliaco, S. R. E. Cardinalis. 1410. 687
Petrus de Alvernia, Canonicus Beatæ Mariæ Pariſienſis. 1300. p. 568
Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1280. p. 555
Petrus Berchorius, Pictavienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1360. p. 633

Petrus Bleſenſis, Archidiaconus Bathonienſis. 1200. p. 471
Petrus Chryſologus, Ravennæ Epiſcopus. 450. 89
Petrus Comeſtor, Presbyter & Decanus Trecenſis. 1190. p. 462
Petrus de Corbolio, Senonenſis Archiepiſcopus. 1210. p. 486
Petrus dictus Cellenſis, Ep. Carnotenſis. 1180. 459
Petrus de Duisburgo, Germanus, Hiſtoricus. 1426. p. 691
Petrus de Herentals, Ord. Præmonſtratenſis. 1380. p. 657
Petrus Honeſtus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu. 1110. p. 377
Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 565
Petrus, Monachus Claraevallenſis. 1350. p. 632
Petrus de Natalibus, Equilinus Epiſcopus. 1380. p. 656
Petrus de Palude, Patriarcha Hieroſolymitanus. 1330. p. 605
Petrus de Paternis, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1350, p. 630
Petrus Pictavienſis, Archiepiſcopus Ebredunenſis. 1200. p. 476
Petrus Pictavienſis, Monachus Cluniacenſis. 1160. p. 430.
Petrus Queſnel, Ord. FF. Minorum. 1380. 651
Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remenſis. 1200. p. 472
Petrus de Roſenheim, Ordinis Divi Benedicti. 1420. p. 691
Petrus Siculus, Hiſtoricus. 870. p. 260
Petrus Theologicæ Scholæ Rector, & Beatæ

Mariæ Pariſienſis Cantor. 1190. p. 463
Petrus Tudebodus, Sivriacenſis presbyter. 1100. p. 357
Petrus Valli-Sarnenſis Monachus. 1210. p. 484
Petrus de Vineis, Frederici II Cancellarius. 1230. p. 494
Philippus, Abbas Bonæſpei in Hannonia. 1160. p. 429
Philippus Abbas de Eleemoſyna, Ordinis Ciſtercienſis. 1180 p. 455
Philippus Cabaſſolus, Cavellicenſis Epiſcopus. 1370. p. 639
Philippus Eiſtetenſis in Germania Epiſcopus. 1320. p. 587
Philippus Grevius, Pariſienſis Cancellarius. 1230. p. 496
Philippus de Leydis, Juriſconſultus Belga. 1380. p. 659
Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 1370. 637
Philippus de Monte-Calerio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 602
Philippus Presbyter, Divi Hieronymi Diſcipulus. 430. p. 78
Philippus Riborus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 651
Philippus, Solitarius Græcus. 1100. p. 364
Philo, Carpathi Inſulæ Epiſcopus. 396. p. 58
Philo cum Agathopode & aliis. 120. p. 12
Philoſtorgius Arrianus, Hiſtoricus. 420. p. 68
Philotheus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1330. p. 599
Photius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 880. p. 284
Polychronius, Apameæ Epiſcopus. 420. p. 67

Præpoſitivus, Pariſienſis Theologus. 1220. 491
Primaſius, Adrumeti in Africa Epiſcopus. 550. p. 119
Proba Falconia. 440. p. 82
Procopius, Cæſarienſis, Hiſtoricus. 570. p. 130
Prudentius Galindus, Trecenſis Epiſcopus. 850. p. 250
Ptolomæus Lucenſis, Epiſcop. Torcellenſis. 1340. p. 616

Q.

QUintus Julius Hilarion. 393. p. 46

R.

RAdulfus Ardens, Pictavinus Presbyter. 1100. p. 354
Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
Radulfus de Diceto, Decanus Sancti Pauli Londinenſis. 1190. 468
Radulfus de Rivo, Decanus Tungrenſis. 1400. p. 669
Raymundus de Agiles, Canonicus Podienſis. 1100. p. 357
Raymundus Jordani, Abbas Cellæ Bituricenſis. 1380. p. 656
Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 549
Raymundus Sebundus, Hiſpanus Theologus. 1430. p. 700
Rainaldus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 1120. 392
Raynerus, S. Laurentii Leodienſis Monachus. 1120. p. 391
Raynerus Piſanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1410. p. 679

Rainerus Sacerdonus, Placentinus, ejuſdem Ordinis. 1250. 526
Ranulphus Hidgen, Monachus Ciceſtrenſis. 1350. p. 631
Ratherius, Veronenſis Epiſcopus. 960. 307
Ratramnus, Corbeïenſis Monachus. 860. p. 251
Regino, Abbas Prumienſis. 900. p. 297
Rembertus, Bremenſis Archiepiſcopus. 880. 290
Remigius, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 870. 267
Remigius, Remorum Archiep. 530. 110
Rhabanus. Moguntinenſis Archiep. 850. 247
Ricerus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 1240. p. 507
Richardus, Ciceſtrenſis, Ordinis Divi Benedicti. 1340. p. 618
Richardus Hagulſtadenſis, Ordinis D. Auguſtini. 1190, quem quære in Joanne Hagulſtadenſi anno 1150. p. 422.
Richardus de Hampoole, Presbyter Eremita Anglus. 1340. 632
Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagenſis. 1240. 504
Rigordus, Sancti Dionyſii in Francia Clericus. 1220. 491
Robertus Baiocenſis in Normannia Abbas, 1080. p. 348
Robertus Capito, Lincolnienſis Epiſcopus. 1240. p. 522
Robertus de Chorçeon, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1200. p. 481
Robertus Covvton, Ordinis Fratrum Minorum. 1340 p. 616
Robertus, Epiſcopus Senecenſis in Gallia. 1370. p. 642

Robertus

Robertus de Flamesburia, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1190. p. 469
Robertus S. Mariani, Autiſſiodorenſis Hiſtoricus. 1210. p. 482
Robertus Paululus, Presbyter Ambianenſis. 1170. p. 447
Robertus Pullanus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1210. 488
Robertus Retenenſis, Pampelonæ Archidiaconus. 1140. p. 411
Robertus, Sancti Remigii Remenſis Monachus. 1120. p. 380
Robertus de Torinneïo, Abbas de Monte Sancti Michaelis. 1180. p. 457
Rodericus Semenus, Toletanus Archiepiſcopus. 1240. p. 514
Rodulfus, Abbas Sancti Trudonis in Hasbania. 1110, p. 375
Rodulfus Tortarius, Mon. Floriacenſis. 1160. 433
Romualdus, Salernitanus Archiep. 1170. 447
Roſvveita, Gandersheimenſis Monialis. 980. 311
Rotgerus, Colonienſis Monachus. 960. 306
Rudolfus de Frameinberg, Paſtor in Sucken. 1330. p. 610
Rudolfus, Fuldenſis Monachus. 860. p. 253
Rupertus, Abbas Tuitienſis juxta Coloniam. 1130. p. 398

S

SAlomon, Conſtantienſis Epiſcopus. 900. 297
Saxo Grammaticus, Scialandicus. 1200. 474
Sedulius Junior, natione Scotus. 820. p. 221
Serlo, Abbas Savigniacenſis, Ord. Ciſt. 1150. 423
Severus, Minoris Inſulæ Balearis Epiſcopus. 420. p. 67

Severus Sulpitius, Primularienſis Presbyter. 420. p. 62
Silveſter Giraldus Cambrenſis, Menevenſis Epiſcopus. 1180. p. 460
Simeon, Dunelmenſis Monachus. 1120. p. 391
Simeon Junior, cognomento Magiſter & Logotheta. 1150. p. 416
Simeon Metaphraſtes, Græcus Hiſtoricus. 1320. p. 590
Simon Boraſton, Theologus Anglus. 1330. 609
Simon de Cremona, Ord Erem. D. Aug. 1380. 662
Simon, Tornacenſis Theologus Pariſ. 1210. 485
Smaragdus, Abbas Sancti Michaelis ad Moſam. 840. p. 237
Stephanus, Auguſtodunenſis Epiſc. 1120. 390
Stephanus de Salagniaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p. 561
Stephanus Hardingus, Ciſterc. Abbas. 1130. 398
Stephanus, S. Jacobi Leodienſis Abbas. 1100. 365
Stephanus Langton, Cantuarienſis Archiepiſcopus & S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1200. 474
Stephanus, Leodienſis Epiſcopus. 910. 300.
Staphanus, Tornacenſis Epiſcopus. 1200. p. 474
Sugerius, Abbas S. Dionyſii in Francia. 1150. 418
Syrus, Cluniacenſis Epiſcopus. 1010. 321

T

TAïo, Cæſar-Auguſtanus Epiſcopus. 650. p. 177
Tangmarus, Hildesheimenſis Decanus. 1020. 323
Tertullianus Africanus, Montaniſta. 210. p. 13
Thalaſſius, Monachus Græcus. 650. 173
Theganus, Treverenſis Eccleſiæ Corepiſcopus. 830. p. 233

Theobaudus, Bezuenſis in Burgundia Monachus, 1140. p. 381
Theodoricus, Abbas Ord. D. Bened. 1200. 473
Theodoricus de Apodia. Ord. FF. Prædic. 1280. 552
Theodoricus Danus, Incomperti Cœnobii Abbas. 1180. 449
Theodoricus S. Trudonis Abbas. 1100. 354
Theodoricus de Niem, Presbyter. 1410. p. 680
Theodorus Abucara, Cariæ Archiepiſcopus. 870. p. 259
Theodorus, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 680. p. 184
Theodorus, Heracleæ Thraciarum Epiſcopus. 320. 27
Theodorus Metochita, magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 1330. 607
Theodoſius & Theodorus fratres. 660, 183
Theodotus, Anciranus Epiſcopus. 440. 78
Theodulfus, Aurelianenſis Epiſcopus. 820. 221
Theofridus, Abbas Epternacenſis. 1100. 366
Theophanes Cerameus, Tauromenii Epiſcopus. 880. p. 278
Theophanes, Monachus & Agri Abbas. 810. 219
Theophanes, Nicææ Archiepiſcopus, 1340. 624
Theophilactus, Acridæ in Bulgaria Archiepiſcopus. 1080. 345
Theophilactus Simocatta. 610. 157
Theoſterictus, Monachus Græcus. 830. 232
Theulfus, Morigniacenſis Monachus. 1150. 414
Thomas, Abbas Sancti Andreæ Vercellenſis. 1400. 678
Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1400. 674
Thomas Bockingam, Oxon. Cancell. 1270. 538

Thomas de Bradvvardina, Ordinis Fratrum Minorum. 1350. p. 630
S. Thomas, Cantuarienſis Archiepiſcopus & Martyr. 1170. p. 442
Thomas Elienſis, in Anglia Monachus. 1120. 379
Thomas de Leontino, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 548
Thomas, Monachus Ordinis & Abbatiæ Ciſtercienſis. 1170. p. 443
Thomas de la Moor, Nobilis Anglus. 1300. 600
Thomas Palmeranus, cognomento Hybernicus. 1290. 556
Thomas Stobæus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1350. p. 632
Thomas Vvalſingham, Ord. D. Benedicti. 1440. p. 713
Ticonius Africanus, Donatiſta. 395. p. 57
Tilpinus, Remenſis Archiepiſcopus. 810. p. 215
Turgotus, Dunelmenſis Monachus. 1110. 374

G

VDalricus, Conſtantienſis in Germania Epiſcopus. 1130. p. 396
Victor Cartennæ, in Africa Epiſcopus. 460. 98
Victor Porchetus de Salvaticis, Carthuſianus. 1310. p. 584
Victor Vitenſis, in Africa Epiſc. 490. p. 104
Victorius Aquitanus, Chronologus. 460. p. 98
Vigilius Diaconus. 430. p. 72
Vigilius, Tapſenſis in Africa Epiſcopus. 560. 122
Villeranus, Abbas Merſeburgenſis. 1070. p. 343
Vincentius Cadlubcus, Cracovienſis Epiſcopus. 1210. p. 484
Uranius, S. Paulini Nolani Diſcipulus. 430. p. 75

Urſinus, Gallus Monachus. 690. p. 186
Urſinus, Monachus Africanus. 430. p. 71
Urſio, Alti-Montis Abbas, Ordinis Divi Benedicti. 1080. 343
Uſuardus, Sancti Germani Pariſienſis Monachus. 870. p. 274
Vvalafridus Strabus, Augienſis Abbas. 850. 249
Vvalterus, Aurelianenſis Epiſcopus. 870. p. 266
Vvalterius, Senonenſis Archiepiſcopus. 920. 302
Vvaltramus, Argentinenſis Epiſc. 900. 297
Vvandalberturs, Prumienſis Monachus 850. 243
Vvernerus, Abbas Sancti Blaſii in Nigra-Sylva. 1210. p. 486
Vvibertus, Tullenſis Archidiaconus. 1060. p. 333
Vvillibaldus, Eiſtetenſis Epiſcopus. 760. p. 199
Vulfadus, Bituricenſis Archiepiſcopus. 870. 266
Vulfinus Boëtius, Pictavienſis Epiſc. 820. 229
Vvolbero, Abbas Sancti Pantaleonis Colonienſis. 1150. p. 422
Vvolfhardus, Haſenrietanus Monachus. 890. p. 293

Y

YVo, Carnotenſis Epiſcopus. 1100. p. 358

Z

ZAcharias, Mytilenenſis Epiſcopus. 560. 127

Finis Indicis Alphabetici

INDEX TERTIUS

SECUNDUM DIVERSAS NATIONES, ordine Alphabetico digeſtus,

CUJUS PRIOR NUMERUS annum Chriſti Incarnati, poſterior paginam libri ſignificat.

AFRICANI.

Aurelius Carthaginenſis. 250. 20
Capreolus, Carthaginenſis Epiſcopus. 430. p. 76
Commodianus, Philoſophus Chriſtianus. 320. 27
Creſconius, Epiſcopus Africanus. 690. p. 187
Cyprianus, Carthaginenſis Epiſcopus. 250. p. 17
Eugenius, Carthaginenſis Epiſcopus. 490. p. 103
Evodius, Uzalenſis Epiſcopus. 420. p. 68
Euſtathius Africanus Presbyter. 440. p. 85
Facundus, Hermianenſis Epiſcopus. 550. p. 118
Fulgentius, Ruſpenſis in Africa Epiſcopus. 530. p. 114
Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 542
Honoratus Antoninus, Conſtantinæ in Africa Epiſcopus. 450. p. 90
Leporius Presbyter. 420. p. 69
Lucius Cœlius Lactantius Firmianus. 320. p. 25
Marcellus Memorialis. 420. p. 62
Marius Mercator. 430. p. 76
Primaſius, Adrumeti in Africa Epiſcopus. 550. p. 119

Tertullianus Africanus, Montaniſta. 210. p. 13
Ticonius Afer, Donatiſta. 395. p. 57
Victor, Cartennæ in Africa Epiſcopus. 460. p. 99
Victor, Vitenſis in eadem Epiſcopus. 490. p. 104
Vigilius, Tapſenſis in Africa Epiſcopus. 560. 122
Urſinus, Monachus Africanus. 430. p. 71

ANGLI, SCOTI ET HYBERNI.

ADamnanus, Monachus Scoto-Hybernus. 710. p. 189
Adamus Barkingenſis, Anglus Theol. 1210. 482
Adamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 1170. p. 442
Ælfredus Anglorum Rex, 870. p. 263
Albinus Flaccus Alchuinus, 800. p. 210
Alexander Halenſis, Ordinis Fratrum Minorum. 1240. p. 507
Alexander Neckam, Theologus Anglus. 1210. 482
Alredus ſeu Edilredus, Abbas Rievallis. 1160. 436
Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcopus. 1100. 365
Bachiarius, Presbyter Hybernus. 440. p. 80
Balduinus Devonius, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 1180. p. 453
Bartholomæus Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum. 1350. p. 629
Bartholomæus Anglicus, Oxonienſis Epiſcopus. 1180. 456
Ceolfridus, Abbas Anglus. 690. p. 185
Cogitoſus, Scotus Monachus & Abbas. 530. 108
Columbanus, Abbas Luxovienſis & Bobienſis. 610. p. 158
Cumianus, Hyberniæ Epiſcopus. 640. p. 168
Eadmerus, Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus. 1120. p. 383

Egbertus, Eboracenſis Archiepiſcopus.*750. 195
Ernulfus, Roffenſis in Anglia Epiſcopus. 1120. p. 381
Ethelvolfus, Monachus Anglus. 800. 215
Faſtidius, Britannorum Epiſcopus. 440. 81
Fœlix, Monachus Anglus. 740. p. 194
Florentius Bavonius, Vigornienſis Epiſc. 1110. p. 376
Fridegodus, Diaconus Anglus. 960. 305
Galfridus, Aſaphenſis in Cambria Epiſcopus. 1150. p. 417
Gervaſius Dorobernenſis Monachus, Benedictinus. 1200. p. 471
Gervaſius Tilleberienſis, Arelatenſis Regni Polemarchus. 1210. p. 481
Gilbertus, Abbas de Oilandia, Ordinis Ciſterclenſis. 1160. p. 435
Gilbertus, Abbas Vveſtmonaſterienſis. 1110. p. 375
Gilbertus Folior Londinenſis Epiſcopus. 1180. 449
Gilbertus, Lunicenſis in Hybernia Epiſcopus. 1090 p. 353
Gilbertus de Sempringham, Fundator Gilbertinorum. 1170. p. 441
Gotſelinus, Cantuarienſis Monachus. 1110. 367
Guillelmus, Malmesburienſis Monachus. 1120. p. 389
Guillelmus de Montibus, Lincolnienſis Canonicus. 1330. p. 598
Guillelmus Nottinghamus, Theologus Anglus. 1320. p. 587
Guillelmus Ockam, Ord. FF. Minorum. 1330. 607
Guillelmus de Sanvico, Ord. Carmelit. 1270. 547
Guillelmus Thorne, Monachus Benedictinus. 1380. p. 651

Guillelmus Vvodfordus, Ord. FF. Min. 1380. 653

Heddius Stephanus, Anglus. 740. 194

Henricus de Arena, Ord. FF. Carmelit. 1370. 648

Henricus Huntingtonenſis, Archidiaconus Anglus. 1150. p. 424

Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. 664

Joannes Aſſerus, Schireburgenſis Epiſc. 900. 295

Ioannes Bromiard, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 660.

Joannes Brompton, Abbas Jornallenſis. 1190. 470

Joannes Cornubienſis, Anglus. 1170. 442

Joannes Felton, Presbyter Anglus, Concionator. 1440. p. 704

Joannes Gualenſis ſeu Vvallenſis, Ord. Fratrum Minorum. 1260. 536

Joannes Peckam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 562

Joannes, Prior Hagulſtadenſis, Ordinis Divi Auguſtini. 1150. p. 422

Joannes Ridvaldus, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 612

Joannes Rochefort, Anglus Nobilis, Hiſtoricus. 1400. p. 676

Joannes Sarisberienſis, Carnotenſis Epiſc. 1170. p. 440

Joannes Scotus Erigena, Anglus Theol. 880. 282

Laurentius, Dunelmenſis Monachus. 1120. 378

Matthæus Pariſius, S. Albani Monachus. 1250. 529

Matthæus Vveſtmonaſterienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1300 573

Nicolaus de Briard, Ord. FF. Prædic. 1400 676

Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 573

Odo de Cheritona, ſeu Ceritona, Anglus. 1180. p. 457
Oſbernus, Cantuarienſis Eccl. Monachus. 1020. p. 322
Oſbertus, Monachus Anglus. 1100. ſed cum Oſberno. 1020. 322
Pelagius Scotus, Hæreſiarcha. 420, p. 63
Petrus Queſnel, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 651
Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
Radulphus de Diceto, Decanus Sancti Pauli Londonienſis. 1190. p. 468
Ranulfus Hidgen, Monachus Ciceſtrenſis. 1350. p. 631
Richardus Ciceſtrenſis, Ordinis Divi Benedicti. 1340 p. 618
Richardus Hagulſtadenſis, Ordinis Divi Auguſtini. 1190, quem quære cum Joanne Hagulſtadenſi. 1150. p. 422
Richardus de Hampoole, Presbyter Eremita, Anglus. 1340. p. 612
Robertus Capito, Lincolnienſis Epiſcopus. 1240. p. 522
Robertus de Chorçeon, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1200 p. 481
Robertus Covvton, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 616
Robertus de Flamesburia, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1190. p. 469
Robertus Pullus, ſeu Pullanus, Rothomag. Archiepiſcopus. 1210. p. 488
Sedulus Junior, natione Scotus. 820. 221
Silveſter Giraldus Cambrenſis, Menevenſis Epiſ-

copus. 1180. p. 460.
Simeon, Dunelmenſis Monachus. 1120. p. 391
Simon Boraſton, Theologus Anglus. 1330. p. 609.
Stephanus Hardingus, Ciſtercienſis Abbas, 1130. p. 398.
Stephanus Langton, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & S. R. E. Cardinalis. 1200. p. 474
Theodorus, Cantuarienſis Archiepiſc. 680. p. 184
Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 674
Thomas Bockingam, Oxonienſis Cancellarius. 1270. p. 538
Thomas de Bradvardina, Ord. Fratrum Minorum. 1350. p. 630
S. Thomas, Cantuarienſis Archiepiſcopus & Martyr. 1170. 442
Thomas Elienſis, in Anglia Monachus. 1120. 379
Thomas de la Moor, Nobilis Anglus. 1300. 600
Thomas Palmeranus, cognomento Hybernicus. 1290. p. 556
Thomas Stobæus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1350. p. 632
Thomas Vvalſingham, Ordinis Divi Benedicti. 1440. p. 713
Turgotus, Dunelmenſis Monachus. 1110. 374

BELGÆ.

ADelboldus, Ultrajectenſis Epiſcopus. 1020. p. 324
Ægidius, Aureæ-Vallis Monachus. 1240. p. 516
Ægidius Muiſius, Abbas Sancti Martini Tornacenſis. 1340. p. 618
Alanus de Inſulis, Ord. Ciſtercienſis. 1290. p. 564

Alulfus, S. Martini Tornacenſis Monach. 1110. p. 373
Andræas, Monachus & Abbas Marchianenſis. 1200. p. 478
Anſelmus Abbas Gemblacenſis. 1130. p. 399
Anſelmus, Leodienſis Canonicus. 1040. 329
Baldricus, Noviomenſis & Tornacenſis Epiſcopus. 1116. p. 372
Balduinus Aveſnenſis, Miles & Dominus. 1280. p. 551
Balduinus, Flandriæ & Hannoniæ Comes. 1200. p. 479
Baudemundus, Sancti Amandi iu Belgio Abbas 690. p. 185
Conradus, Ultrajectenſis Epiſcopus. 1070. p. 338
Deoduinus, Leodienſis Epiſcopus. 1050. p. 333
Drogo, Morinenſis Epiſcopus. 1050. p. 331
Eberardus Bethunienſis in Arteſia. 1220. p. 490
Enguerranus Monſtrelet, Belga Nobilis. 1460. p. 718
Evershelmus, Altimontenſis Abbas. 1050. p. 331
Franco, Afflighemienſis Abbas. 1110. p. 366
Fulcuinus, Laubienſis Abbas. 990. p. 313
Gerardus Leodienſis, Ord. FF. Prædic. 1280. p. 550
Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. p. 665
Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. p. 664
Gilbertus Tornacenſis, Ordinis Fratrum Minorum. 1260 p. 538
Gilbertus S. Vvaldetrudis, apud Montes Hannoniæ Præpoſitus. 1170. p. 447
Godeſcalcus, Leodienſis Canonicus & Diaconus. 770. p. 201

Gonterus, S. Amandi in Belgio Monachus. 1190. p. 463
Gualterus, de Caſtellione dictus, Inſulis oriundus. 1190. p. 467
Gualterus, Marchianenſis Monachus. 1120. p. 390
Gualterus, Tarvanenſis Eccleſiæ Canonicus. 1120. p. 379
Guibertus Martinus, Monachus Gemblacenſis. 1200. p. 480
Guillelmus, Monachus Sancti Martini Tornacenſis. 1240. 516
Harigerus, Laubienſis Abbas. 1000. 320
Hariulfus, Aldemburgenſis Abbas. 1100. p. 356
Hermannus, Abbas Sancti Martini Tornacenſis. 1120. p. 385
Hugbaldus, Elnonenſis Monachus. 890. p. 293
Hugo Floreffienſis, Ordinis Præmonſtratenſis. 1230. 492
Jacobus Guiſius Ord. Fratrum Minorum. 1380. p. 660
Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectenſis. 1340. p 617
Joannes Buſchius, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1450. p. 717
Joannes Froiſſardus, Canonicus Chimacenſis & Inſulenſis. 1400. p. 670
Joannes de Hiſdinio, Ordinis Fratrum Hoſpitalium. 1400. 673
Joannes Hocſemius, S. Lamberti Leod. Canonicus. 1340. p. 621
Joannes Stabulenſis, Ord. Divi Benedicti. 1440. p. 705
Laurentius, Sancti Lamberti Leodienſis Monachus. 1160. p. 437

Lucas, Abbas Sancti Cornelii prope Leodium. 1140. 410
Martinus Porræus, Atrebatenſis Epiſcopus. 1410. p. 685
Milo, Sancti Amandi in Pabula Monachus. 860. p. 255
Nicolaus de Clemangis, Belga, Theologus. 1420. p. 695
Nicolaus Sancti Lamberti Leodienſis Canonicus. 1120. p. 385
Notgerus, Leodienſis Epiſcopus. 1000. 319
Petrus de Herentals, Floreffienſis Prior, Ordinis Præmonſtratenſis. 1380. 657
Philippus, Abbas Bonæ-Spei in Hannonia. 1160. p. 429
Philippus de Leydis, Juſriſc. Belga. 1380. 659
Radulfus de Rivo, Decanus Tungrenſis. 1400. p. 669
Raynerus, S. Laurentii Leod. Mon. 1120. p 391
Rodulfus, Abbas Sancti Trudonis in Hasbania. 1110. p. 375
Stephanus, S. Jacobi Leodienſis Abbas. 1100. 365
Stephanus, Leodienſis Epiſcopus. 910. p. 300
Stephanus, Tornacenſis Epiſcopus. 1200. 474
Simon Tornacenſis, Theologus Pariſienſis. 1210. p. 485
Theodoricus, Sancti Trudonis Abbas. 1100. 354
Urſio, Alti-Montis Abbas, Ord. Divi Benedicti. 1080. p. 343

GALLI.

ABbo, Floriacenſis Abbas & Martyr. 1000. p. 317
Abbo S. Germani Pariſienſis Monachus. 890. 292

Adalhardus, Corbeienſis in Gallia Abbas. 820. p. 225
Adamus de Corlandon, Decanus B. Mariæ Lau. dunenſis. 1200. p. 477
Adamus, Epiſcopus Sylvanectenſis. 1230. p. 500
Adamus de Perſennia, Monachus & Abbas. 1200. p. 477
Adamus, Sancti Victoris Pariſienſis, Ordinis D. Auguſtini. 1160. p. 436
Adelhelmus, Sagienſis Epiſcopus. 880. p. 289
Ademarus, Engoliſinenſis Monachus. 1030. p. 326
Adrevaldus, Floriacenſis Monachus. 900. p. 296
Adſo, Dervenſis Abbas. 980. p. 308
Adſo, Monachus & Abbas Luxovienſis. 960. 305
Ægidius Carlerius, Decanus Eccleſiæ Cameracenſis. 1440. p. 707
Ænæas, Pariſienſis Epiſcopus, 860. p. 252
Agobardus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 830. 234
Aigradus, Fontanellenſis Monachus. 700. p. 188
Aimoinus, Floriacenſis Monachus. 1000. p. 315
Aimoinus, S. Germani Pariſ. Monachus. 870. 261
Alanus Epiſcopus Autiſſiodorenſis. 1180. p. 455
Albericus, Monachus Trium-fontium. 1240. 506
Alexander de Villa-Dei, Ord. FF. Minorum. 1230 p. 499
Algerus, Cluniacenſis Monachus, 1130. p. 395
Altmannus, Altivillaris Monachus. 890. 291
Amalharius, Metenſis Diaconus & Abbas. 830, p. 230
Amulo, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 840. 239
Anſcherus, Sancti Richarii ſeu Centulenſis Abbas. 1100. p. 365
Anſegiſus, Abbas Fontanellenſis. 820. p. 227
Ardo Smaragdus, Anianæ Monachus. 840. 236

Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotenſis. 1160. p. 431
Arnaldus Terreni, Presbyter Sacriſta Elnenſis. 1370. p. 641
Arnobius Junior, Gallus. 460. 100
Audoenus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 670. p. 184
Aurelianus, Arelatenſis Archiepiſcopus. 550. 120
Balduinus, Dolenſis Archiepiſcopus. 1130. 397
Benedictus, Fundator Anianæ & primus Abbas. 820 p. 220
Benedictus, Maſſilienſis Epiſcopus, poſteà Franciſcanus. 1260. 534
Berengarius de Fredol, Epiſcopus Biterrenſis. 1300. p. 566
Bernardus, Abbas Fontis calidi, Ord. Præmonſtratenſis. 1180. p. 457
Bernardus, Abbas Montis Caſſini, & Cardinalis. 1330. p. 611
Bernardus Guidonis, Epiſcopus Lodovenſis. 1320. p. 594
Bernardus Morlavenſis, Monachus Cluniacenſis. 1150. p. 423
Bernerus, Humolarienſis Abbas. 950. 303
Bertharius, Presbyter Virdunenſis, 920. 300
Bertrandus de Trilla, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 578
Carolus Calvus, Francorum Rex. 870. p. 276
Carolus Magnus, Rex Francorum & Imperator. 810. p. 216
Chrodegandus, Metenſis Epiſcopus. 760. p. 200
Clemens VI Summus Pontifex, antea Petrus Rogerius. 1340. p. 615
Conſtantius, Presbyter Lugdunenſis. 480 p. 102

Cyprianus Tolonenſis, Meſſianus, & Stephanus, Galli. 550. p. 121
Dacrianus, Abbas ſuppoſititius, 790. p. 207
Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1330. p. 605
Donatus, Biſuntinenſis Archiepiſcopus. 640. 166
Donatus, Metenſis Diaconus, 790. p. 206
Drogo Sancti Joannis Laudunenſis Abbas. 1130. p. 400
Dudo, Sancti Quintini Veromandenſis Decanus. 990. p. 315
Durandus Campanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 620
Durandus, Troarnenſis Abbas. 1060. p. 335
Eligius, Noviomenſis Epiſcopus, 640. 170
Ermentarius, Trenorchienſis Abbas. 860. p. 255
Evantius, Viennenſis Epiſcopus. 580. p. 138
Ferreolus, Ucetienſis Epiſcopus. 590. p. 141
Florus, Lugdunenſis Diaconus. 850. 244
Frotarius, Tullenſis Epiſcopus. 830. 231
Fulcherius, Carnotenſis Presbyter. 1130. 293
Garnerus, Canonicus & Supprior S. Victoris Pariſienſis. 1170. 448
Garnerus ſeu Garnerius, Lingonenſis Epiſcopus, cum Henrico. 1180. p. 455
Gaufredus à Mala-Terra, Monachus. 1090. p. 350
Gaufredus, Monachus & Prior Voſienſis. 1180. p. 458
Gaufridus, Abbas Igniaci, Altæ-Cumbæ & Claræ-Vallis. 1170. p. 438
Gaufridus de Bello-loco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546
Gaufridus Groſſus, Tironenſis Monachus. 1130 p. 399

EE e

Gaufridus de Ville-Hardoüin, Campaniæ & Romaniæ Mareſcallus. 1200. p. 479
Gerardus, Abbas S. Vincentii Laud. 1070. p. 337
Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 543
Gerardus Machetus, Gallus Theologus. 1420. 691
Gerbertus Papa Romanus, dictus *Silveſter II.* 990. p. 312
Gervaſius, Abbas Præmonſtrati & Sagienſis Epiſcopus. 1210. p. 481
Gilbertus de Porreta, Pictavienſis Epiſcopus. 1150. p. 420
Gotteſcalcus, Orbacenſis Monachus. 860. 258
Gregorius Papa VII. 1070. 339
Gualdo, Corbeïenſis in Gallia Monachus. 1030. p. 330
Gualterus Cornutus, Senonenſis Archiepiſcopus. 1240. 506
Gualterus, Prior Sancti Victoris Pariſienſis. 1210. p. 485
Guibertus, Abbas B. Mariæ de Novigento. 1120. p 387
Guido, Abbas Cariloci in Burgundia Sequana. 1150, p. 419
Guido. Abbas S. Dionyſii in Francia. 1320. p. 588
Guido Ebroïcenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 662
Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus. 1330. p. 608
Guigo V Prior majoris Carthuſiæ. 1130. p. 400
Guillelmus, Abbas Sancti Theodorici prope Remos. 1150. p. 426
Guillelmus, Andrenſis Cœnobii Abbas. 1230. p. 494

Guillelmus Arvernus, Pariſ. Epiſcopus. 1240. 518
Guillelmus, Bituricenſis Diaconus, olim Judæus. 1240. p. 500
Guillelmus Brito, Arremoricus. 1220. p. 491 cum Rigordo.
Guillelmus de Brocia, Archiepiſcopus Senonenſis. 1260. p. 533
Guillelmus Calculus, Gemmeticenſis Monachus. 1130. p. 393
Guillelmus de Campellis, Catalaunenſis Epiſcopus. 1110. p. 368
Guillelmus Carnotenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546
Guillelmus Duranti, Mimatenſis Epiſcopus. 1310. p. 580
Guillelmus Major, Andegavenſium Epiſcopus. 1310. p. 583
Guillelmus de Mandagot, Ebredunenſis Archiepiſcopus. 1300. p. 567
Guillelmus de Monte-Lauduno, Juriſconſultus Toloſanus. 1340. p. 625
Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dionyſii. 1300. p. 571
Guillelmus Peraldus, Ord. FF. Præd. 1270. p. 541
Guillelmus de Podio-Laurentii, Hiſtoricus. 1230. p. 496
Guillelmus de Sancto-Amore, Theologus. 1260. p. 530
Helgaldus, Floriacenſis Monachus. 1030. 331
Helinandus, Frigidi-Montis Monachus. 1210. p. 483
Henricus Boich, Juriſconſultus Gallus. 1390. 666
Henricus, S. R. Eccleſiæ Cardinalis, Albanenſis Epiſcopus. 1180. p. 455.

Herardus, Turonenſis Archiepiſcopus. 870. p. 265
Herivæus, Remenſis Archiepiſcopus. 920. p. 301
Hervæus, Burgidolenſis Monachus. 1130. p. 394
Herricus, Autiſſiodorenſis Monachus. 880. 279
Heſſo, Canonicus & Scholaſticus Remenſis. 1120. p. 385
Hildemarus, Gallus Monachus & Abbas. 830. p. 231
Hincmarus, Remenſis Archiepiſcopus. 880. p. 281
Honoratus, Maſſilienſis Epiſcopus. 490. p. 105
Hugo, Canonicus S. Victoris Pariſ. 1140. p. 401
Hugo Farſitus, Abbas Canonicorum Regularium. 1140. p. 411
Hugo, Flavigniacenſis in Burgundia Abbas. 1100. p. 356
Hugo de Folieto, Corbeïenſis Monachus. 1130. 392
Hugo, Lingonenſis Epiſcopus. 1040. p. 329
Hugo à Sancta Maria, Floriacenſis Monachus. 1110, p. 373
Hugo Metellus, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1120. p. 389
Hugo, Monachus Vezeliacenſis. 1150. p. 423
Hugo, Monachus Abbatiæ Cluniacenſis. 1160. 436
Hugo, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1160. p. 433
Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1340. p. 619
Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 1310. p. 582
Jacobus de Vitriaco, S. R. E. Card. 1240. p. 513
Jeſſe, Ambianenſis Epiſcopus. 830. p. 229
Joannes de Abbatis-Villa, Veſontionenſis Archiepiſcopus. 1230. p. 492
Joannes, S. Arnulfi Metenſis Abbas. 980. p. 310
Joannes Beleth, Theologus Pariſienſis. 1320. p. 589

Joannes Breviſcoxa, Theologus Pariſienſis. 1410. p. 680
Joannes Groſſus, Ord. FF. Carmelitarum. 1380. p. 659
Joannes de Joinvilla, Miles, dicti loci Dominus. 1300. p. 575
Joannes, Majoris Monaſterii Monachus. 1150 422
Joannes Pariſienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 571
Joannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 1410. p. 684
Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 1270. 539
Joannes Vitalis à Furno, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1320. p. 586
Jonas, Aurelianenſis Epiſcopus. 840. p. 236
Jonas, Fontanellenſis Monachus. 720. p. 192
Iſaac, Abbas Stellæ, Ord. Ciſtercienſis. 1180. 456
Iſaac, Epiſcopus Lingonenſis. 870. p. 264
Letaldus, Miciacenſis Monachus. 990. p. 314
Leidradus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 810. 215
Lietbertus, Abbas Sancti Rufi prope Valentiam. 1120. p. 385
S. Ludovicus IX Galliæ Rex. 1260. p. 533
Lupus, Abbas Ferrarienſis. 850. p. 242
Marbodus, Rhedonenſis Epiſcopus. 1120. p. 386
Marculfus, Gallus Monachus. 660. p. 179
Martialis, Lemovicum Epiſcopus. 100. p. 2
Matthæus Ebroïcenſis, Ordinis FF. Prædicatorum. 1380. p. 652
Matthæus Vindocinenſis, Abbas Sancti Dionyſii. 1260. p. 532
Mauricius de Soliaco, Epiſcopus Pariſienſis 1190. p. 468
Modoinus, Auguſtodunenſis Epiſcopus. 830. 235
Nalgodus, Cluniacenſis Monachus. 1090. 352

Nicolaus Arremarenſis, Monachus Claræ-Vallis. 1160. p. 435
Nicolaus Gorrham, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 661
Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædicacatorum, 1280. p. 556
Nicolaus de Orbellis, Ordinis Fratrum Minorum. 1450. p. 716
Nicolaus Oreſmius, Lexovienſis Epiſcopus. 1370. p. 643
Odo, Abbas Morimundi, Ordinis Ciſtercienſis. 1150. p. 420
Odo de Diogilo, Abbas Sancti Dionyſii in Francia. 1150. p. 428
Odilo, Sancti Medardi Sueſſionenſis Monachus. 920. p. 302
Odo Rigaldus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1270. p. 540
Odorannus, S. Petri Senonenſis Monachus. 1030. p. 327
Ordericus Vitalis, S. Ebrulfi Monachus. 1140. 410
Paſchaſius Ratbertus, Corbeïenſis Abbas. 840. p. 241
Paulinus Petricordius, ſeu Petracoricenſis. 470. p. 101
Petrus Abaëlardus, Monachus & Abbas Sancti Gildaſii. 1140. p. 412
Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico. 1180. p. 455
Petrus de Alliaco, S. R. E. Cardinalis. 1410. 687
Petrus de Alvernia, Canonicus Beatæ Mariæ Pariſienſis. 1300. p. 568
Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1280. p. 555

Petrus Berchorius, Pictavienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1360. p. 633
Petrus Bleſenſis, Archidiaconus Bathonienſis. 1200. p. 471
Petrus Cellenſis dictus, Ep. Carnotenſis. 1180. 459
Petrus Comeſtor, Presbyter & Decanus Trecenſis. 1190. p. 462
Petrus de Corbolio, Senonenſis Archiepiſcopus. 1210. p. 486
Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 565
Petrus, Monachus Clarævallenſis. 1350. p. 632
Petrus de Palude, Patriarcha Hieroſolymitanus. 1330. p. 603
Petrus Pictavienſis, Archiepiſcopus Ebredunenſis. 1200. p. 476
Petrus Pictavienſis, Monachus Cluniacenſis. 1160. p. 430.
Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remenſis. 1200. p. 472
Petrus Theologicæ Scholæ Rector, & Beatæ Mariæ Pariſienſis Cantor. 1190. p. 463
Petrus Tudebodus, Sivracenſis presbyter. 1100. p. 357
Petrus Vallis-Sarnenſis Monachus. 1210. p. 484
Philippus Abbas de Eleemoſyna, Ordinis Ciſtercienſis. 1180 p. 455
Philippus Caballolus, Cavellicenſis Epiſcopus. 1370. p. 639
Philippus Grevius, Pariſienſis Cancellarius. 1230. p. 496
Philippus de Monte-Calerio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 602
Præpoſitivus, Pariſienſis Theologus. 1220. 491

Radulfus Ardens, Pictavinus Presbyter. 1100. p. 354
Rainaldus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 1120. 392
Raymundus de Agiles, Canonicus Podienſis. 1100. p. 357
Raymundus Jordani, Abbas Cellæ Bituricenſis. 1380. p. 656
Ratramnus, Corbeïenſis Monachus. 860. p. 251
Remigius, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 870. 267
Remigius, Remorum Archiep. 530. 110
Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagenſis. 1240 504
Rigordus, Sancti Dionyſii in Francia Clericus. 1220. 491
Robertus Baïocenſis in Normannia Abbas, 1080. p. 348
Robertus, Epiſcopus Senecenſis in Gallia. 1370. p. 642
Robertus Sancti Mariani Autiſſiodorenſis, Hiſtoricus. 1210. p. 482
Robertus Paululus, Presbyter Ambianenſis. 1 70. p. 447
Robertus, Sancti Remigii Remenſis Monachus. 1120. p. 380
Robertus de Torinncïo, Abbas de Monte Sancti Michaelis. 1180. p. 457
Rodulfus Tortarius, Monachus Floriacenſis. 1160. p. 433
Serlo, Abbas Savigniacenſis, Ordinis Ciſtercienſis. 1150. p. 423
Severus Sulpicius, Presbyter Primularienſis. 420. p. 62
Smaragdus, Abbas ſancti Michaelis ad Moſam. 840. p. 237

Stephanus, Auguſtodunenſis Epiſcopus 1120. 390
Stephanus de Salagniaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p 561
Sugerius, Abbas ſancti Dionyſii in Francia. 1150. p .418
Syrus, Cluniacenſis Monachus. 1010. p. 321
Teulfus, Morigniacenſis Monachus. 1150. 414
Tilpinus, Remenſis Archiepiſcopus, 810. 215
Theobaudus, Bezuenſis in Burgundia Monachus. 1120 p. 381
Theodulfus, Aurelianenſis Epiſcopus. 820. 221
Thomas, Monachus Ordinis & Abbatiæ Ciſtercienſis. 1170. p. 443
Victorius Aquitanus, Chronologus. 460. p. 98
Urſinus Gallus, Monachus. 690. p. 186
Uſuardus, ſancti Germani Pariſienſis Monachus. 870. p. 274
Vvalterus, Aurelianenſis Epiſcopus. 870. 266
Vvalterus, Senonenſis Archiepiſcopus. 920. 302
Vvibertus, Tullenſis Archidiaconus. 1060. 333
Vulfadus, Bituricenſis Archiepiſcopus. 870. 266
Vulfinus Boëtius, Pictavienſis Epiſcopus. 820. 820. p. 229
Yvo, Carnotenſis Epiſcopus. 1100. p. 358

GERMANI,

Cum paucis Danis, Suecis, & Polonis.

ABſalon, Abbas Spinxirbatenſis. 1200. p. 480
Albertus, Abbas Stadenſis, tum Franciſcanus. an. 1250. p. 530
Albertus Aquiſgranenſis Canonicus & Sacriſta. an. 1120. p. 380

Albertus Argentinenſis, Hiſtoricus. 1370. p. 648
Adebertus, Abbas Heidenheimenſis. 1160. p. 434
Alrfridus, Monaſterienſis Epiſcopus. 840. 241
Amalharius, Treverenſis Archi-piſcopus. 810. p. 216
Amedeus; Lauſanenſis Epiſcopus. 1150. 425
Anſelmus, Havelbergenſis in Saxonia Epiſcopus. 1150. p. 424
Aribo, Friſingenſis Epiſcopus. 780. 205
Arno, Saliſburgenſis Archiep. 800. 214
Arnoldus, Hildesheimenſis Præpoſitus. 1210. p. 483
Arnolfus, Ratiſponenſis Monachus. 1020 323
Berno, Augiæ-Divitis Abbas. 1030. 327
Bonifacius, Moguntinus Archiepiſcopus. 750. p. 198
S. Brigitta Sueciæ Principiſſa. 1370. p. 643
Bruno, Herbipolenſis Epiſcopus. 1040. 328
Cæſarius, Monachus Heiſterbacenſis. 1230. 498
Candidus, Fuldenſis Monachus. 820. p. 224
Conradus, Abbas Everbacenſis Cœnobii. 1230. p. 497
Conradus, Bruvillarenſis Monachus. 1090. p. 349
Conradus Marpurgenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1230. p. 499
Conradus Moguntinus; Archiepiſcopi Corepiſcopus. 1240. p. 517
Coſmas, Pragenſis Eccleſiæ Decanus. 1120. 392
David de Auguſta Vindelicorum, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. 553
Ditmarus, Merſeburgenſis Epiſcopus. 1020. 325
Eigil, Fuldenſis Abbas. 820, p. 223
Elizabetha, Virgo & Abbatiſſa Schonaugienſis. 1160. p. 434

Engelbertus, Abbas Admontenſis in Styria. 1280. p. 552
Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 1290. p. 561
Ermanricus, Elevvangenſis Abbas. 840. p. 238
Evervinus, Theologienſis Abbas. 1050. p. 332
Fridericus Imperator Ænærobarbus. 1170. p. 448
Fridericus II Imperator. 1230. p. 497
Gallus, Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia. 1370. p. 637
Gebehardus, Epiſcopus Auguſtanus. 980. p. 309
Gerardus, Auguſtanus Presbyter. 980. p. 309
Gerhohus, Abbas Reicherſpergenſis in Bavaria. 1180. p. 459
S. Gertrudis, Abbatiſſa Cœnobii Helffedani. 1280 p. 553
Godefridus, Monachus Sancti Pantaleonis Colonienſis. 1240. p. 513
Guillelmus de Rubrock, Ord. Fratrum Minorum 1250. p. 543, cum Guillelmo Tripolitano.
Haimo, Halberſtatenſis Epiſcopus. 850. 242
Hartmannus, Sancti Galli Monachus. 890. p. 312
Hatto, Baſileenſis Epiſcopus. 830. 232
Helmoldus, Butſonienſis prope Lubecam Canonicus. 1170. p. 439
Helpericus, Sancti Galli Monachus & Decanus. 980. p. 311
Henricus de Langeſtein, Ord. Eremitarum Divi Auguſtini. 1400. p. 671
Henricus Rebdorfienſis, Monachus Divi Benedicti. 1370. p. 647
Hepidannus, Monachus S. Galli. 1050. p. 330
Hermannus de Leerbeke, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 678
Hildegardis, Abbatiſſa Montis ſancti Ruperti

prope Bingam. 1180. p. 452
Jacobus de Lauſanna, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 585
Joannes de Friburgo, Oſſunenſis Epiſcopus. 1310. p. 583
Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 1370. p. 642
Ioannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1430. p. 701
Joannes de Sancto Geminiano, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 575
Joannes Schadland, Epiſcopus Hildesheimenſis. 1370. p. 638
Joannes Semeca, Præpoſitus Eccleſiæ Halberſtatenſis. 1240. p. 515
Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 663
Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1370. p. 639
Jordanus de Saxonia, Præpoſitus Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1250. p. 526
Iſo, Monachus Abbatiæ Sancti Galli. 860. p. 254
Levvoldus de Northovv, Germanus, Hiſtoricus. 1360. p. 634
Ludgerus, Monaſterienſis Epiſcopus. 800. p. 213
Marius, Lauſanenſis Epiſcopus. 580. p. 138
Martinus Polonus, Archiepiſcopus Gneſnenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. 549
Matthias de Cracovia, Theologus. 1370. p. 643
S. Mechtildis, Abbatiſſa Ord. D. Benedicti 1280. p. 554
Megenfridus, Fuldenſis Monachus. 1010. p. 321
Metellus, Tegerſeenſis Monachus. 1060. p. 334
Micrologus, Operis, non Auctoris nomen. 1080. p. 347

Nicetius, Treverenſis Archiepiſcopus. 570. p. 131
Nicolaus Dinckelſpuel, Germanus, Theologus. 1420. p. 690
Notkerus Balbulus, Sancti Galli Monachus. 910. p. 300
Oliverius, Colonienſis Scholaſticus. 1210. 487
Othelgrimus, Vvertinenſis Monachus. 860. 254
Othlonus, Ordinis Divi Benedicti Monachus. 1090. p. 353
Otho de Sancto Blaſio, Germanus, Hiſtoricus. 1190. p. 463
Paulus Benriedenſis, Præpoſitus Canonicorum Regularium. 1080. p. 347
Petrus de Duisburgo, Germanus, Hiſtoricus. 1420. p. 691
Petrus de Roſenheim, Ordinis Divi Benedicti. 1420. p. 691
Petrus de Vineis, Juriſconſultus, Frederici II Cancellarius. 1230. p. 494
Philippus Eiſtetenſis in Germania Epiſcopus. 1320. p. 587
Regino, Abbas Prumienſis. 900. p. 297
Rembertus, Bremenſis Archiepiſcopus. 880. p. 290
Rhabanus, Moguntinenſis Archiep. 850. 247
Roſvveita, Gandersheimenſis Monialis 980. 311
Rotgerus, Colonienſis Monachus. 960. 306
Rudolfus de Frameinberg, Paſtor in Sucken 1330. p. 610
Rudolfus, Fuldenſis Monachus. 860. 253
Rupertus, Abbas Tuitienſis, juxta Coloniam. 1130. p 398
Salomon, Conſtantienſis Epiſcopus. 900. p. 297
Saxo Grammaticus, Sialandicus. 1200. p. 474

Tangmarus, Hildeſheimenſis Decanus. 1020.
p. 323
Theganus, Treverenſis Eccleſiæ Corepiſcopus.
830. p. 233
Theodoricus, Abbas Ordinis Divi Benedicti.
1200. p. 473
Theodoricus Danus, Incomperti Cœnobii Abbas.
1180. p. 449
Theodoricus de Niem, Presbyter. 1410. 680
Theodoricus, Abbas Epternacenſis. 1100. 566
Udalricus, Conſtantienſis in Germania Epiſcopus. 1130. p. 396
Vincentius Cadlubcus, Cracovienſis Epiſcopus.
1210. p. 484
Vvalafridus Strabus, Augienſis Abbas. 850.
p. 249
Vvaltramnus, Argentinenſis Epiſcopus. 900.
p. 297
Vvandalbertus, Prumienſis Monachus. 850. 243
Vvernerus, Abbas ſancti Baſilii in Nigra Sylva.
1210. p. 486
Vvilleramus, Abbas Merſeburgenſis. 1070. 343
Vvillibaldus, Eiſtetenſis Epiſcopus. 760. 199
Vvolbero, Abbas ſancti Pantaleonis Colonienſis.
1150. p. 422
Vvolfhardus, Haſenrietanus Monachus. 890.
p. 293

GRÆCI.

Cum paucis Syris, Ægyptiis & Armenis.

ADrianus, Auctor Græcus. an. 500. p. 106
Agathias, Scholaſticus Smyrnæus. 570. 131
Alexius Ariſtinus; Juriſc. Græcus. 1250. p. 529

Ammonius Alexandrinus. 220. p. 15
Anaſtaſius Monachus, Sancti Maximi Diſcipulus. 660. p. 181
Anaſtaſius, Monaſterii S. Euthymii Abbas. 750. p. 196
Anaſtaſius Sinaïta, Epiſcopus Antiochenus. 590. p. 143
Anaſtaſius Alter, Antiochenus Epiſcopus. 590. p. 144
Andræas, Cretenſis Archiepiſcopus. 720. p. 190
Andronicus Conſtantinopolitanus, 1320. p. 593
Andronicus Sebaſtus, Auctor Græcus. 1330. 600
Anna Commena Conſtantinopolitana. 1120. 377
Antonius, Abbas Ægyptius. 360. p. 28
Antonius Meliſſa, Monachus Græcus. 1140. p. 409
Antonius Simeonis Stylitæ Diſcipulus. 470. 102
Aretas, Cæſarienſis Presbyter. 910. p. 298
Arſenius, Monachus in Monte Athos. 1150. p. 416
Aſterius, Amaſeæ Epiſc. 400. 58
Athanaſius, Alexandrinus Epiſc. 370. 30
Athenagoras, Athenienſis Philoſophus. 168. p. 12
Barnabas Apoſtolus. 41 p. 1
Baſilius, Archiepiſcopus Cæſareæ Cappadocum. 379. p. 41
Cæſarius, frater Sancti Gregorii Nazianzeni. 369. p. 39
Conſtantinus Harmenopulus, Sebaſtus. 1150. 415
Conſtantinus Manaſſes, Hiſtoricus Græcus. 1150. p. 414
Cyrillus Monachus, Sancti Sabæ Diſcipulus. 560. p. 129.

Diadocus Photices, in veteri Epiro Epiſcopus. 460. p. 91
Dionyſius Areopagita, Athenienſium Epiſcopus. 100 p. 4
Dorotheus Archimandrita. 660. p. 178
Evagrius, Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopus. 393. p. 47
Evagrius, Ponticus Monachus. 395. p. 47
Eudoxia Theodoſii Junioris uxor. 440. p. 83
Euſebius, Emiſſenus Epiſcopus. 350. p. 28
Euſtathius Presbyter. 590. p. 141
Euſtratius, Conſtantinopolitanus Presbyter. 650. p. 173
Geogius Acropolita, magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 1270. p. 547
Georgius, Conſtantinopolitanus Monachus. 880 p. 280
Georgius Cyprius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1280. p. 551
Georgius, Monachus Conſtantinopolitanus. 790. p. 206
Georgius Pachymeres, Hiſtoricus Græcus, Preſbyter. 1340. 611
Georgius, Patriarcha Alexandrinus. 630. 164
Gennadius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 490. p. 103
Germanus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 730. p. 193
Germanus II Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1230. p. 495
Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 1340. p. 625
Gregorius Palamas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. 623

Gregorius

Gregorius, Neocæſarienſis Epiſcopus. 260. 21
Gregorius, Nyſſenus Epiſcopus. 395. 49
Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 1300. 569
Ignatius, Antiochenus Epiſcopus. 100. p. 7
Joannes Cantacuſenus, Imperator Græcus. 1360. p. 635
Joannes Cinnamus, Hiſtoricus Græcus. 1180. 452
Joannes Climacus, Abbas Montis Sina. 580. 136
Joannes cognomento Scholaſticus. 560. p. 122
Joannes Conſtantinopolitanus, Diaconus. 890. p. 292
Joannes Cypariſſiota, Theologus Græcus. 1360. p. 636
Joannes, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 710. p. 189
Joannes Philoponus, Grammaticus. 610. p. 159
Joannes Phocas, Hiſtoricus Græcus. 1180. p. 452
Joannes Scylitzes, Curopalates 1080. p. 344
Joannes Tzetzes, Hiſtoricus Græcus. 1160. p. 432
Joannes Vveccus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1270. p. 546
Joannes Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1060. p. 334
Joſephus, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 820. p. 226
Iſaac Junior, Monachus Syrus. 560 p. 125
Iſaac, Monachus Syrus. 430. p. 71
Iſaac, Monachus Syrus. 1130. p. 396
Leontius, Byzantinus Monachus. 590. p. 139
Leontius, Neapoleos in Cypro Epiſcopus. 620. p. 162
Macharius, Ægyptius Abbas. 360. p. 29
Manuel Calecas, Theologus Græcus. 1360. 634

Marcus Eremita, qui & Exercitator. 395. p. 58
Marcus, Gazæ in Paleſtina Diaconus. 403. p. 61
Matthæus Blaſtares, Juriſconſultus Græcus. 1360. p. 635
Maximus, Martyr & Monachus. 660. p. 180
Methodius, Olympi Liciæ Epiſcopus. 260. p. 22
Methodius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 840. p. 237
Michael Glycas, Siculus. 1120. p. 382
Michael Pſellus, Philoſophus Græcus. 1070. 341
Nicephorus Blemmyda, Monachus & Presbyter. 1240. p. 501
Nicephorus Gregoras, Hiſtoricus Græcus. 1340. 1340. p. 621
Nicetas Choniates, Magnus Logotheta. 1200. p. 479
Nicetas Paphlago, cognomento David. 880. p. 277
Nicolaus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. p. 627
Nicolaus, Methonenſis Epiſcopus. 1190. p. 468
Nilus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. p. 627
Nilus, Metropolita Rhodius, hoſtis Latinorum. 1340. p. 626
Nilus, Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis Conſtantinopolis. 450, p. 86
Nonnus Panopolita. 530. p. 108
Origenes; Presbyter Alexandrinus. 230. p. 16
Palladius, Helenopoleos Epiſcopus. 420. p. 65
Pantaleo, ex Diacono Presbyter Conſtantinopolitanus. 1250. p. 528
Philippus, Solitarius Græcus. 1100. p. 364
Philo, Carpathi Inſulæ Epiſcopus. 396. p. 58

Philo cum Agathopode & aliis. 120. p. 12
Philoſtorgius Arrianus, Hiſtoricus. 420. p. 68
Philotheus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1330. p. 599
Photius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 880. p. 284
Polychronius, Apameæ Epiſcopus. 420. p. 67
Proba Falconia. 440. p. 82
Procopius, Cæſarienſis, Hiſtoricus. 570. p. 130
Simeon Junior, cognomento Magiſter & Logotheta. 1150. p. 416
Simeon Metaphraſtes, Græcus Hiſtoricus. 1320. p 590
Thalaſſius, Monachus Græcus. 650. 173
Theodorus Abucara, Cariæ Archiepiſcopus. 870. p. 259
Theodorus, Heracleæ Thraciarum Epiſcopus. 320. 27
Theodorus Metochita, magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 1330. 607
Theodoſius & Theodorus fratres. 660, 183
Theodotus, Anciranus Epiſcopus. 440. 78
Theophanes Cerameus, Tauromenii Epiſcopus. 880. p. 278
Theophanes, Monachus & Agri Abbas. 810. 219
Theophanes, Nicææ Archiepiſcopus, 1340. 624
Theophilactus, Acridæ in Bulgaria Archiepiſcopus. 1080. 345
Theophilactus Simocatta. 610. 157
Theoſterictus, Monachus Græcus. 830. 231
Zacharias, Mytilenenſis Epiſcopus. 560. 127

HISPANI.

ALvarus de Lucia & mendoza, Miles Calatravæ. 1240. 502
Alvarus Pelagius, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. 604
Antonius de padua, Ulyſſiponenſis, Minorita. 1220. p. 489
Braulio, Cæſarauguſtanus Epiſcopus. 640. 169
Eugenius Junior, Toletanus Archiepiſcopus. 650. p. 176
Eutropius, Valentinus Epiſcopus. 590. p. 153
Franciſcus Ximenius, Epiſc. Helenenſis. 1400. 671
Fructuoſus, Bracarenſis Archiepiſcopus. 650. p. 178
Guido Terreni, Epiſcopus Majoricenſis & Helenenſis. 1330. p. 597
Guillelmus de Rubione, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. 608
Hildefonſus, Archiepiſ Toletanus. 660. 182
Jacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1410. p. 686
Joannes Ciritta, Abbas Taroucanus. 1160. p. 432
Joannes de Deo, Hiſpanus, in Decretis Doctor. 1250. p. 528
Iſidorus, Pacenſis Epiſcopus. 750. 197
Leander, Hiſpalenſis Epiſcopus. 600, p. 155
Lucas Tudenſis, in Hiſpania Epiſcopus. 1240. 503
Lupus de Oliveto, Hiſpanus, Fundator Hieronymitanorum. 1420. p. 695
Montanus, Epiſcopus Toletanus. 530. p. 110
Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 666
Orientius, Illiberitanus Epiſcopus. 600. p. 153

Paulus, Emeritenſis Eccleſiæ Diaconus. 610. 157
Paſchaſius, Martini Bracarenſis Epiſcopi Diaconus. 580. p. 136
Philippus Ribotus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 651
Prudentius Galindus, Trecenſis Epiſcopus. 850. p. 250
Raymundus Sebundus, Hiſpanus Theologus. 1430. p. 700
Robertus Retenenſis, Pampelonæ Archidiaconus. 1140. p. 411
Rodericus Semenus, Toletanus Archiepiſcopus. 1240. p. 514
Severus, Minoris Inſulæ Balearis Epiſcopus. 420. p. 67
Taïo, Cæſar-Auguſtanus Epiſcopus. 650. 177

ITALI.

ÆGidius Aſſiſias, Ordinis Fratrum Minorum. 1240. p. 507
Agnellus, Ravennatenſis Epiſcopus. 570. p. 132
Albertanus, Brixienſis Cauſidicus, 1240. p. 515
Albertinus Muſſatus Patavinus, Poëta & Hiſtoricus. 1320. p. 590
Albertus de Sartiano, Ord. FF. Minorum. 1430. p. 702
Albertus, Vercellenſis Epiſcopus, & Patriarcha Hieroſolymitanus. 1200. 478
Alexander, Abbas Vallis-Celeſinæ. 1150. 422
Alexander de Sancto Elpidio, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1330. 602
Alvarus, Cordubenſis Epiſcopus. 850. p. 249
Ambroſius Autpertus, Abbas, 770. p. 202

Anaſtaſius, S. R. E. Apocriſiarius. 660. p. 181
Annibal de Annibaldis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
Anſelmus Mantuanus, Lucæ Epiſcopus. 1080. 345
Antonius Rampelogus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1420. p. 693
Antonius Raudenſis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum. 1430. p, 700
Atto, Vercellenſis Epiſcopus. 960. 305
Auguſtinus Aſculanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1380. p. 658
Auxilius, Presbyter (ut credimus) Italus. 900. p. 295
Bartholomæus Albicius, Piſanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 655
Bartholomæus Urbinas, Ord. Eremitarum Divi Auguſtini. 1340. 629
Benedictus, Monachorum Parens. 540. 117
Benno, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1070. p. 339
Bernardus de Compoſtella, Presbyter & Sacrorum Cuſtos. 1250. 527
Bertoldus ſeu Bernoldus, Presbyter Conſtantienſis ad Rhenum. 1090. p. 351
Bruno, Signienſis in Italia Epiſcopus. 1120. p. 389
Caſſiodorus, Monachus & Abbas Vivarienſis. 570. p. 132
Catharina Bononienſis, Ord. S. Franciſci. 1460. p. 718, de qua ad annum 1370. pag. 650
S. Catharina Senenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1370. p. 649
Celeſtinus V Romanus Pontifex. 1290. p. 565
Chriſtianus, Abbas Ordinis Ciſtercienſis. 1180. p. 450

Claudius, Taurinenſis Eccleſiæ Epiſc. 820. p. 224
Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ Mariæ. 1340. p. 618
Clemens Romanus Papa nominis I. 100. p. 2
Daniel de Tarviſio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 61
Dacius Mediolanenſis Archiepiſcopus. 560. p. 127
Deſiderius, Abbas Caſſinenſis. 1080. p. 344
Deuſdedit, S. R. E. Cardinalis. 1080. p. 346
Dionyſius cognomento Exiguus. 540. p 115
Dynamius Patricius. 590. p. 142
Domnizo, Italus Presbyter. 1120. p. 384
Euſebius, Vercellenſis Epiſcopus. 360 p. 29
Fabianus, Hugelinus, aliique Auctores Minoritæ. 1230. 498
Falco Beneventanus, Hiſtoricus. 1140. 409
Fauſtus, Sancti Benedicti Diſcipulus. 600. 154
Franciſcus Petrarcha, Canonicus Patavinus. 1340. p. 619
Franciſcus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum. 1440. 703
Godefridus, Viterbienſis Presbyter & Imperatorum Sacellanus. 1180. p. 459
Gregorius, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1080. p. 346
Guido Aretinus, Monachus. 1030. 326
Guillelmus Appulus, Hiſtoricus. 1090. p. 351
Guillelmus, S. Romanæ Eccleſiæ Bibliothecarius. 890. p. 291
Henricus de Balma, Ord. FF. Minor. 1380. p. 655
Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. 1320. p. 596
Henricus de Vrimaria, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1330. p. 609

Herempertus, Caſſinenſis Monachus. 880. p. 290
Hieronymus à Sancta-Fide, Medicus. 1410. p. 686
Honorius III, Summus Pontifex Romanus. 1220. p. 489
Hubertinus de Caſali, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 583
Hugo Falcandus, Eccleſiæ Panormitanæ Theſaurarius. 1190. p. 462
Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1370. p. 647
Jacobus, Januenſis Archiepiſcopus, de Voragine dictus. 1290. p. 558
Innocentius III, Romanus ſeu Summus Pontifex. 1210. p. 484
Innocentius V, Romanus Pontifex. 1270. p. 544
Joannes Burgundio, Civis Piſanus. 1150. p. 414
Joannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 1460. 718
Joannes Januenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p. 559
Joannes Italus, Ticini Monachus. 950. p. 304
Joannes de Ligniano, Juriſconſultus Mediolanenſis. 1400. p. 677
Joannes Monachus, S. Romanæ Eccl. Cardinalis. 1300. 568
Joannes III Papa, Pelagii ſucceſſor. 560. p. 127
Joannes IV Papa Romanus. 640. p. 169
Joannes de Qualca, Ordinis Fratrum Minorum. 1270. p. 548
Joannes, S. R. Eccleſiæ Diaconus. 870. p. 262
Joannes de Teramo, Canonic. Aprutinus. 1390. 669
Laborans, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1180. 449
Laurentius, Novarienſis Epiſcopus. 500. p. 106
Leo Magnus, Romanus Pontifex. 460. p. 92

Leonardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius. 1440. p. 714
Leonardus de Utino, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1440. p. 706
Lupus Protoſpata, Appulus. 1100. p. 356
Maphæus Vegius, Italus, Martini V Pontificis Datarius. 1450. p. 715
Marcus Poëta, Monachus. 600. p. 153
Marcus Polus, Venetus. 1270. p. 546
Marinus Sanutus, Patricius Venetus. 1320. p. 588
Martinus I Papa Romanus. 650. p. 175
Michael Angrianus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 658
Monaldus Juſtinopolitanus, Archiepiſcopus Beneventanus. 1330. p. 601
Moneta Cremonenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1240. p. 502
Novatianus, Antipapa Romanus. 250. p. 17[illegible]
Odilbertus, Mediolanenſis Archiepiſcopus. 810. p. 216
Odoricus de Portu Naono, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 593
Ogerius, Abbas de Lucedio in Sabaudia. 1150. 419
Pandulfus Piſanus. 1120. 377
Paſchaſius, Diaconus Romanus. 500. p. 107
Paterius, S. Gregorii Papæ I. Diſcipulus. 610. 156
Paulinus, Sancti Ambroſii Diaconus. 410. 61
Paulinus, Epiſcopus Aquileïenſis. 800. p. 209
Paulus, Neapolitanæ Eccleſiæ Diaconus. 640. 167
Paulus Vvarnefridi, Mon. Caſſinenſis. 800. 208
Pelagius Papa Romanus. 560. p. 126
Petrus Chryſologus, Ravennæ Epiſcopus. 450. 89
Petrus Honeſtus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu. 1110. p. 377

Petrus de Natalibus, Equilinus Epiſcopus. 1380, p. 656
Petrus de Paternis, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1350, p. 630
Petrus Siculus, Hiſtoricus. 870. p. 260
Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 1370. 637
Philippus Presbyter, Divi Hieronymi Diſcipulus. 430. p. 78
Ptolomæus Lucenſis, Ep. Torcellenſis. 1340. 616
Quintus Julius Hilarion. 393. 46
Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 549
Raynerus Piſanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1410. p. 675
Rainerus Sacconus, Placentinus, ejuſdem Ordinis. 1250. 526
Ratherius, Veronenſis Epiſcopus. 960. 307
Ricerus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 1240. p. 507
Romualdus, Salernitanus Archiep. 1170. 447
Simon de Cremona, Ord Erem. D. Aug. 1380. 662
Theodoricus de Apodia. Ord. FF. Prædic. 1280. 552
Thomas, Abbas Sancti Andreæ Vercellenſis. 1400. 678
Thomas de Leontino, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 548
Victor Porchetus de Salvaticis, Carthuſianus. 1310. p. 584
Vigilius Diaconus. 430. p. 72
Uranius, S. Paulini Nolani Diſcipulus. 430. p. 75

Finis Indicis Nationum.

INDEX QUARTUS

SECUNDUM DIVERSOS STATUS, Dignitates, Profeſſiones, ordine Alphabetico digeſtus,

CUJUS PRIOR NUMERUS annum Chriſti Incarnati, poſterior paginam libri ſignificat.

SAnctus Barnabas Apoſtolus, anno Chriſti 41. paginâ 1

SUMMI PONTIFICES ROMANI.

COeleſtinus V Romanus Pontifex. 1290. p. 565
Clemens Romanus Papa. 100. p. 2
Clemens VI Summus Pontifex, anteà Petrus Rogerius. 1340. p. 615
Gregorius Papa VII. 1070. 339
Honorius III Summus Pontifex Romanus. 1220. p. 489
Innocentius III, Summus ſeu Romanus Pontifex. 1210. p, 484
Innocentius V Romanus Pontifex. 1270. p. 544
Joannes III. Papa, Pelagii ſucceſſor. 560. 127
Joannes IV. Papa Romanus. 640. 169
Leo Magnus Romanus Papa. 460. p. 92
Martinus I Papa Romanus. 650. 175
Novatianus Antipapa Romanus. 250. 17
Pelagius Papa. 560. 126

Silveſter II Papa Romanus, anteà Gerbertus. 990. p. 312
Victor III Papa Romanus, anteà Deſiderius Abbas Caſſinenſis. 1080. 344

S. R. E. CARDINALES.

BEnno, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1070. p. 332
Bernardus, Abbas Montis-Caſſini, & Cardinalis. 1330. 611
Deuſdedit, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1080. p. 346
Gregorius, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1080. 346
Henricus, S. R. Eccleſiæ Cardinalis, Albanenſis Epiſcopus. 1180. 455
Jacobus de Vitriaco, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1240. 513
Joannes Monachus, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1300. 568
Joannes Vitalis à Furno, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1320. p. 586
Laborans, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1180. 449
Petrus de Alliaco, S. R. Eccleſiæ Cardinalis. 1410. p. 687
Robertus de Chorçeon, S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalis. 1200. p. 481

PATRIARCHÆ ORIENTIS.

ALbertus, Vercellenſis Epiſcopus & Patriarcha Hieroſolymitanus. 1200. p. 478
Anaſtaſius Sinaïta, Epiſcopus Antiochenus. 590. p. 143

Anaſtaſius alter, Antiochenus Epiſcopus. 590. 144
Athanaſius, Alexandriæ Epiſcopus. 370. 36
Evagrius, Antiochenæ Eccleſiæ Epiſcopus. 593. p. 47
Gennadius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 490 p. 105
Georgius Cyprius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1280. 551
Georgius, Patriarcha Alexandrinus. 630. 164
Germanus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 730. p. 193
Germanus II Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1230. 495
Ignatius, Antiochenus Epiſcopus. 100. p. 7
Joannes, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 710. p. 189
Joannes Vvecus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1270. p. 546
Joannes Xiphilinus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1060. 334
Methodius, Patriarcha Conſtantinop. 840. 237
Petrus de Palude, Patriarcha Hieroſolymitanus. 1330. 603
Philotheus, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 1330. p. 599
Photius, Patriarcha Conſtantinopolitanus. 880. p. 284

ARCHIEPISCOPI.

AGnellus, Ravennatenſis Archiepiſc. 570. p. 132
Agobardus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 830. 234
Amalharius, Treverenſis Archiepiſcopus. 810. p. 216

Amulo, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 840. 239
Andræas, Cretenſis Archiepiſcopus. 720. 190
Anſelmus Cantuarienſis Archiepiſcopus. 1100. 365
Arno, Salisburgenſis Archiepiſc. 800. 214
Aſterius, Amaſeæ Archiepiſc. 400. 58
Audoenus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 670. p. 184
Aurelianus, Arelatenſis Archiepiſcopus. 550. 120
Balduinus Devonius, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 1180. p. 453
Baldericus, Dolenſis Archiepiſcopus. 1130. 397
Baſilius, Archiepiſcopus Cæſareæ-Cappadocum. 379. p. 41
Bonifacius, Moguntinus Archiepiſc. 750. 198
Capreolus, Carthaginenſis Epiſcopus. 430. 76
Cæſarius, frater Sancti Gregorii Nazianzeni. 369. p. 39
Cyprianus, Carthaginenſis Epiſcopus. 250. 17
Datius, Mediolanenſis Epiſcopus. 560. 127
Donatus, Biſuntinenſis Archiepiſcopus. 640. 166
Egbertus, Eboracenſis Archiepiſcopus. 750. 195
Eugenius, Carthaginenſis Epiſc. 490. 103
Eugenius Junior, Toletanus Archiepiſcopus. 650. p. 176
Fructuoſus, Bracarenſis Archiepiſc. 650. 178
Gregorius, Neocæſarienſis Epiſcopus. 260. 21
Gregorius, Nyſſenus Epiſcopus. 395. 49
Gregorius Palamas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1420. 623
Gualterus Cornutus, Senonenſis Archiepiſcopus. 1240. 506
Guillelmus de Brocia, Senonenſis Arch. 1260. 533
Guillelmus de Mandagot, Archiepiſcopus Ebredunenſis. 1300. 567

Herardus, Turonenſis Archiepiſcopus. 870. 265
Herivæus, Remenſis Archiepiſcopus. 920. 301
Hildefonſus, Archiepiſcopus Toletanus. 660. 182
Hincmarus, Remenſis Archiepiſcopus. 880. 281
Hugo, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1160. p. 435
Jacobus, Januenſis Archiepiſcopus, de Voragine dictus. 1290. 558
Joannes de Abbatis-Villa, Veſuntionenſis Archiepiſcopus. 1230. 492
Joſephus, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 820. p. 226
Leander, Hiſpalenſis Archiepiſcopus. 600. 155
Leidradus, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 810. 215
Martinus Polonus, Archiepiſcopus Gneſnenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. 549
Monaldus Juſtinopolitanus, Archiepiſcopus Beneventanus. 1330. 601
Montanus, Epiſcopus Toletanus, 530. 110
Nicetius, Treverenſis Epiſcopus. 570. 132
Nicolaus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcopus. 1340. 627
Nilus Cabaſilas, Theſſalonicenſis Archiepiſcocopus. 1340. 627
Odilbertus, Mediolanenſis Archiepiſcopus. 810. p. 216
Odo Rigaldus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1270. p. 540
Petrus Chryſologus, Ravennæ Epiſcopus. 450. p. 89
Petrus de Corbolio, Senonenſis Archiepiſcopus. 1210. p. 486
Petrus Pictavienſis, Archiepiſcopus Ebredunenſis. 1200. p. 476

Raìnaldus, Lugdunenſis Archiepiſc. 1120. 392
Rembertus, Bremenſis Archiepiſcopus. 880. 290
Remigius, Lugdunenſis Archiepiſcopus. 870. p. 290
Remigius, Remorum Epiſcopus. 530. 110
Rhabanus, Moguntinenſis Archiepiſcopus. 850. p. 247
Robertus Pullanus, Rothomagenſis Archiepiſcopus. 1210. 488
Rodericus Semenus, Toletanus Archiepiſcopus. 1240. 514
Romualdus, Salernitanus Archiepiſcopus. 1170. p. 447
Stephanus Langton, Cantuarienſis Archiepiſcopus, & S. R. E. Cardinalis. 1200. p. 474
Taïo, Cæſarauguſtanus Epiſcopus. 650. 177
Theodorus Abucara, Cariæ Archiepiſcopus. 870. p. 259
Theodorus, Cantuarienſis Archiepiſcopus. 680. p. 184
Theodorus, Heracleæ Thraciorum Epiſcopus. 320 27.
Theodotus, Ancyranus Epiſcopus. 440. 78
Theophanes, Nicææ Archiepiſcopus. 1340. 624
Theophilactus, Acridæ in Bulgaria Archiepiſcopus. 1080, p. 345
Tilpinus, Remenſis Archiepiſcopus. 810. 215
S. Thomas, Cantuarienſis Archiepiſcopus & Martyr. 1170. 442
Vulfadus, Bituricenſis Archiepiſcopus. 870. p. 266
Vvalterius, Senonenſis Archiepiſcopus. 920. p. 302

EPISCOPI.

EPISCOPI.

ADamus, Epiſcopus Sylvanectenſis. 1230. p. 500
Adelboldus, Ultrajectenſis Epiſcopus. 1020. 324
Adelhelmus, Sagienſis Epiſcopus. 880. p. 289
Ænæas, Pariſienſis Epiſcopus, 860. p. 252
Alanus Epiſcopus Autiſſiodorenſis. 1180. p. 455
Amedeus, Lauſanenſis Epiſcopus. 1150. 425
Anſelmus, Havelbergenſis in Saxonia Epiſcopus. 1150. p. 424
Anſelmus Mantuanus, Lucæ Epiſcopus. 1080. p. 345
Altfridus, Monaſterienſis Epiſcopus. 840. 241
Aribo, Friſingenſis Epiſcopus. 780. 205
Atto, Vercellenſis Epiſcopus. 960. p. 305
Baldericus, Dolenſis Epiſcopus. 1130. p. 397
Baldricus, Noviomenſis & Tornacenſis Epiſcopus. 1110. p. 372
Bartholomæus Anglicus, Oxonienſis Epiſcopus. 1180. 456
Benedictus, Maſſilienſis Epiſcopus, poſteà Franciſcanus. 1260. 534
Berengarius de Fredol, Epiſcopus Biterrenſis. 1300. p. 566
Bernardus Guidonis, Epiſcopus Lodovenſis. 1320. p. 594
Braulio, Cæſarauguſtanus Epiſcopus. 640. p. 169
Bruno, Herbipolenſis Epiſcopus. 1040. 328
Bruno, Signienſis in Italia Epiſcopus. 1120. p. 389
Chrodegandus, Metenſis Epiſcopus. 760. p. 200
Claudius, Taurinenſis Eccleſiæ Epiſcopus. 820. p. 224

Conradus Moguntinus, Archiepiſcopi Corepiſcopus. 1240. p. 517
Conradus, Ultrajectenſis Epiſcopus. 1070. p. 338
Creſconius, Epiſcopus Africanus. 690. p. 187
Cumianus, Hyberniæ Epiſcopus. 640. p. 168
Deoduinus, Leodienſis Epiſcopus. 1050. p. 353
Diadocus Photices, in veteri Epiro Epiſcopus. 460. p. 91
Dionyſius Areopagita, Athenienſium Epiſcopus. 100 p. 4
Ditmarus, Merſeburgenſis Epiſcopus. 1020. 325
Drogo, Morinenſis Epiſcopus. 1050. p. 331
Eligius, Noviomenſis Epiſcopus, 640. 170
Ernulfus, Roffenſis in Anglia Epiſcopus. 1120. p. 381
Evantius, Viennenſis Epiſcopus. 580. p. 138
Evodius, Uzalenſis Epiſcopus. 420. p. 68
Euſebius, Emiſſenus Epiſcopus. 350. p. 28
Euſebius, Vercellenſis Epiſcopus. 360. 29
Eutropius, Valentinus Epiſcopus. 590. 153
Facundus, Hermianenſis Epiſcopus. 550. p. 118
Faſtidius, Britannorum Epiſcopus. 440. 81
Ferreolus, Epiſcopus Ucetienſis. 590. 141
Franciſcus Ximenius, Epiſcopus Helenenſis 1400. p. 671
Frotarius, Tullenſis Epiſcopus. 830. p. 231
Fulgentius, Ruſpenſis in Africa Epiſcopus. 530. p. 114
Galfridus, Aſaphenſis in Cambria Epiſcopus. 1150. p. 417
Garnerus ſeu Garnerius, Lingonenſis Epiſcopus, cum Henrico. 1180. p. 455
Gebehardus, Epiſcopus Auguſtanus. 980. p. 309
Gervaſius, Abbas Præmonſtrati & Sagienſis Epiſ-

copus. 1210. p. 481
Gilbertus Foliot Londinenſis Epiſcopus. 1180. 449
Gilbertus, Lunicenſis in Hybernia Epiſcopus. 1090. p. 353
Gilbertus de Porreta, Pictavienſis Epiſcopus. 1150. p. 420
Guido Terreni, Epiſcopus Majoricenſis & Helenenſis. 1330. p. 597
Guillelmus Arvernus, Pariſienſis Epiſcopus. 1240. p. 518
Guillelmus Duranti, Mimatenſis Epiſcopus. 1310. p. 580
Guillelmus de Campellis, Catalaunenſis Epiſcopus. 1110. p. 368
Guillelmus Major, Andegavenſium Epiſcopus. 1310. p. 583
Haimo, Halberſtatenſis Epiſcopus. 850. 242
Hatto, Baſileenſis Epiſcopus 830. p. 232
Honoratus Antoninus, Conſtantinæ in Africa Epiſcopus. 450. p. 90
Honoratus, Maſſilienſis Epiſcopus. 490. p. 105
Hugo, Lingonenſis Epiſcopus. 1040. p. 329
Jeſſe, Ambianenſis Epiſcopus. 830. p. 229
Joannes Aſſerus, Schireburgenſis Epiſcopus. 900. p. 295
Joannes de Friburgo, Oſſunenſis Epiſcopus. 1310. p. 583
Joannes Sariſberienſis, Carnotenſis Epiſc. 1170. p. 440
Joannes Schadland, Epiſcopus Hildesheimenſis. 1370. p. 638
Jonas, Aurelianenſis Epiſcopus. 840. p. 236
Iſaac, Epiſcopus Lingonenſis. 870. p. 264
Iſidorus, Pacenſis Epiſcopus. 750. p. 197

Laurentius, Novarienſis Epiſcopus. 500. 108
Leontius, Neapoleos in Cypro Epiſcopus. 620.
p. 162
Lucas Tudenſis, in Hiſpania Epiſcopus. 1240.
p. 505
Ludgerus, Monaſterienſis Epiſcopus. 800. p. 23
Marbodus, Rhedonenſis Epiſcopus. 1120. p. 386
Marius, Lauſanenſis Epiſcopus. 580. p. 138
Martialis, Lemovicum Epiſcopus. 100. p. 2
Martinus Poriæus, Atrebatenſis Epiſcopus. 1410.
p. 685
Mauricius de Soliaco, Epiſcopus Pariſienſis 1190.
p. 468
Methodius, Olympi Lyciæ Epiſcopus. 260. 22
Modoinus, Auguſtodunenſis Epiſcopus. 830. 235
Nicolaus, Methonenſis Epiſcopus. 1190 468
Nicolaus Oreſmius, Lexovienſis Epiſcopus. 1370.
p. 643
Notgerus, Leodienſis Epiſcopus. 1000. 319
Orientius, Illiberitanus Epiſcopus. 600. 155
Palladius, Helenopoleos Epiſcopus. 420. 65
Paulinus, Aquileienſis Epiſcopus. 800. 209
Paulinus, Nolanus Epiſcopus. 430. p. 72
Petrus Cellenſis dictus, Epiſcopus Carnotenſis.
1180. p. 459
Petrus de Natalibus, Equilinus Epiſc. 1380. 656
Philippus Caballolus, Cavellicenſis Epiſcopus.
1370. p. 639
Philippus Eiſtetenſis in Germania Epiſcopus. 1320.
p. 587
Philo, Carpathi Inſulæ Epiſcopus. 396. 58
Polychronius, Apameæ Epiſcopus. 428. 67
Primaſius, Adrumeti in Africa Epiſcopus. 550.
p. 119

Prudentius Galindus, Trecenſis Epiſcopus. 850. p. 250.
Ptolomæus Lucenſis, Epiſcopus Torcellenſis. 1340. p. 616
Ratherius, Veronenſis Epiſcopus. 960. 307.
Roberrus Capito, Lincolnienſis Epiſcopus. 1240. p. 522
Robertus, Epiſcopus Senecenſis in Gallia. 1370. p. 642
Salomon, Conſtantienſis Epiſcopus. 900. p. 297
Severus, Minoris Inſulæ Balearis Epiſcopus. 420. p. 67.
Silveſter Giraldus Cambrenſis, Menevenſis Epiſcopus. 1180. 460.
Stephanus, Auguſtodunenſis Epiſcopus 1120. 390
Stephanus, Leodienſis Epiſcopus. 910. p. 300
Stephanus, Tornacenſis Epiſcopus. 1200. 474
Theganus, Treverenſis Eccleſiæ Corepiſcopus. 830. p. 233.
Theodulfus, Aurelianenſis Epiſcopus. 820. 221
Theophanes Cerameus, Tauromenii Epiſcopus. 880. 278.
Udalricus, Conſtantienſis in Germania Epiſcopus. 1130. p. 396
Victor Cartennæ, in Africa Epiſcopus. 460. 99.
Victor Vitenſis, in Africa Epiſc. 490 p. 104
Vigilius, Tapſenſis in Africa Epiſcopus. 560. 122
Vincentius Cadlubcus, Cracovienſis Epiſcopus. 1210. p. 484.
Vvalrerus, Aurelianenſis Epiſcopus, 870. p. 266
Vvaltramnus, Argentinenſis Epiſcopus. 900. p. 297
Vvillibaldus, Eiſtetenſis Epiſcopus. 760. 199
Vulfinus Boëtius, Pictavienſis Epiſc. 820. 229.

Yvo, Carnotenſis Epiſcopus. 1100. p. 358
Zacharias, Mytilenenſis Epiſcopus. 560. 127

ARCHIDIACONI, DECANI, Preſbyteri, & Diaconi.

ADamus Barxingenſis, Anglus Theologus. 1210. 482
Adamus de Corlandon, Decanus B. Mariæ Laudunenſis. 1200. p. 477
Ægidius Carlerius, Decanus Eccleſiæ Cameracenſis. 1440. p. 707
Albertus, Aquiſgranenſis Canonicus & Sacriſta. 1120. 380
Alexander Neckam, Theologus Anglus. 1210. 482
Alvarus, Cordubenſis Presbyter. 850. 249
Ammonius Alexandrinus. 220, 15
Anaſtaſius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Apocriſiarius. 660. 181
Anſelmus, Leodienſis Canonicus. 1040. 329
Aretas, Cæſarienſis Presbyter. 910 298
Arnaldus Terreni, Presbyter Sacriſta Elnenſis. 1370. p. 641
Arnobius Junior, Gallus. 460. 100
Arnoldus, Hildesheimenſis Præpoſitus 1210. 483
Aurelius Carthaginenſis. 250. 20
Auxilius, Presbyter. 900. 295
Bachiarius, Hybernus Presbyter. 440. 80.
Bernardus de Compoſtella, Presbyter & Sacrorum Cuſtos. 1250. 527
Bertharius, Presbyter Virdunenſis, 920. 300
Bertoldus ſeu Bernoldus, Presbyter Conſtantienſis. 1090. 351
Conſtantius, Presbyter Lugdunenſis. 480. p. 102

Coſmas, Pragenſis Eccleſiæ Decanus. 1120. 392
Cyprianus, Meſſianus, & Stephanus. 550. 121
Domnizo, Italus Presbyter. 1120. 384
Donatus, Metenſis Diaconus. 790. 206
Dudo, S. Quintini Decanus. 990. 315
Euſtathius, Africanus Presbyter. 440. 85
Euſtathius Presbyter. 590. 141
Euſtratius, Presbyter Conſtantinopolitanus. 650. p. 173
Falco Beneventanus, Hiſtoricus. 1140. 409
Florus, Lugdunenſis Diaconus. 850. 244
Franciſcus Petrarcha, Canonicus Patavinus. 1340. p. 619
Fridegodus, Diaconus Anglus. 960. 305
Fulcherius, Carnotenſis Presbyter. 1130. 393
Georgius Acropolita, magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 1270. 547
Gerardus Machetus, Gallus Theol. 1420. 691
Gerardus, Presbyter Auguſtanus. 980. 309
Gilbertus S. Vvaldetrudis, apud Montes Hannoniæ Præpoſitus. 1170. p. 447
Godefridus Viterbienſis, Presbyter & Imperatorum Sacellanus. 1180. 459
Godeſcalcus, Leodienſis Canonicus & Diaconus. 770. p. 201
Gualterus, Tarvanenſis Eccleſiæ Canonicus. 1120. p. 379
Guido de Monte-Rocheri, Theologus Gallus. 1330. 608
Guillelmus Appulus, Hiſtoricus. 1090. 351
Guillelmus, Bituricenſis Diaconus, olim Judæus. 1240. p. 500
Guillelmus de Montibus, Lincolnienſis Canonicus. 1330. p. 598

Guillelmus Nottinghamus, Theologus Anglus. 1320. p. 587
Guillelmus, S. Romanæ Eccleſiæ Bibliothecarius 890. 291
Guillelmus de Sancto Amore, Theologus. 1260. p. 550
Heddius Stephanus, Anglus. 740. 194
Helmoldus, Butſonienſis prope Lubecam Canonicus. 1170. 439
Henricus, Huntingtonenſis Archidiaconus Anglus. 1150. 424
Heſſo, Canonicus & Scholaſticus Remenſis. 1120. p. 385
Hugo Falcandus, Sancti Petri Panormitani Theſaurarius. 1190. 462
Jacobus de Teramo, Canonicus Aprutinus. 1390. p. 669
Joannes de Beka, Canonicus Ultrajectenſis. 1340. p 617
Joannes Beleth, Pariſienſis Theologus. 1320. 589
Joannes Breviſcoxa, Theologus Pariſienſ. 1410. 680
Joannes, Conſtantinopolitanus Diaconus. 890 292
Joannes Cornubienſis, Anglus. 1170. 442
Joannes de Deo, Hiſpanus, in Decretis Doctor. 1250. 528
Joannes Felton, Presbyter Anglus, Concionator. 1440. p. 704
Joannes Froiſſartus, Canonicus Chimacenſis & Inſulenſis. 1400. p. 670
Joannes Gobelinus, Pii II Secretarius. 1460. 718
Joannes Hocſemius, S. Lamberti Leod. Canonicus. 1340. p. 621
Joannes, S. R. Eccleſiæ Diaconus. 870. 262
Joannes Scotus Erigena, Anglus. 880. 282

Joannes Semeca, Præpoſitus Eccleſiæ Halberſtatenſis. 1240. 515
Leonardus Aretinus, Presbyter, Summorum Pontificum Secretarius. 1440. 704
Leporius, Presbyter. 420. 69
Maphæus Vegius, Italus, Martini V Pontificis Datarius. 1450. 715
Matthias de Cracovia, Theologus. 1370. 643
Micrologus Operis, non Auctoris nomen. 1080. p. 347
Nicetas Choniates, magnus Logotheta. 1200. 479
Nicetas Paphlago, cognomine David. 880. 277
Nicolaus de Clemangis, Belga, Theologus. 1420. p. 695
Nicolaus Dinkelſpuel, Germanus, Theologus. 1420. 690
Nicolaus, S. Lamberti Leodienſis Canonicus. 1120. 383
Odo de Cheritona ſeu Ceritona, Anglus. 1180. p. 457
Oliverius, Colonienſis Scholaſticus. 1210. 487
Origenes, Presbyter Alexandrinus. 230. 16
Pandulfus, Piſanus. 1120. p. 377
Pantaleo, ex Diacono Presbyter Conſtantinopolitanus. 1250. 528
Paſchaſius, Diaconus Romanus. 500. 107
Paſchaſius, Martini Bracarenſis Epiſcopi Diaconus. 580. 136
Paterius, Sancti Gregorii Papæ I Diſcipulus. 610. p. 156
Paulinus Petricordius, ſeu Petracoricenſis. 470. p. 101
Paulinus, Sancti Ambroſii Diaconus. 410. 61
Paulus, Emeritenſis Eccleſiæ Diaconus. 610. 157

Paulus, Neapolitanæ Eccleſiæ Diaconus. 640. p. 167.
Petrus de Alvernia, Canonicus Beatæ Mariæ Pariſienſis. 1300. p. 568.
Petrus Bleſenſis, Archidiaconus Bathonienſis. 1200. p. 471.
Petrus Comeſtor, Presbyter & Decanus Trecenſis. 1190. p. 462.
Petrus de Riga, Canonicus & Cantor Remenſis. 1200. p. 472.
Pelagius Scotus, Hæreſiarcha. 420. 63.
Petrus Theologicæ Scholæ Rector, & Beatæ Mariæ Pariſienſis Cantor. 1190. p. 465.
Petrus Tudebodus, Sivracenſis presbyter. 1100. p. 357.
Philippus Grevius, Pariſienſis Cancellarius. 1230. p. 496.
Præpoſitivus, Pariſienſis Theologus. 1220. 491
Philippus Presbyter. 430. 78.
Radulphus Ardens, Pictavinus Presbyter. 1100. 354
Radulphus de Diceto, Decanus Sancti Pauli Londonienſis. 1190. p. 468.
Radulfus de Rivo, Decanus Tungrenſis. 400. p. 669.
Raymundus de Agiles, Canonicus Podienſis. 1100. 357.
Raymundus Sebundus, Hiſpanus, Theologus. 1430. 700
Richardus de Hampoole, Presbyter Eremita, Anglus. 1340. p. 612.
Richardus à Sancto Laurentio, Canonicus Rothomagenſis. 1240. p. 504
Rigordus, Sancti Dionyſii in Francia Clericus. 1220. p. 491.

Robertus Paululus, Presbyter Ambian. 1170. 447
Robertus Rethenenſis, Pampelonæ Archidiaconus. 1140. p. 411
Rudolfus de Frameinberg, Paſtor in Sucken. 1330. 610
Severus Sulpitius, 420. 62
Simeon Junior, cognomento Magiſter & Logotheta. 1150. 416
Simeon Metaphraſtes, Græcus Hiſtoricus. 1320. p. 590
Simon Boraſton, Theologus Anglus. 1330. 609
Simon Tornacenſis, Theologus Pariſienſis. 1210 p. 485
Tangmarus, Hildesheimenſis Decanus. 1020. p. 323
Theodoricus de Niem, Presbyter. 1410. 680
Theodorus Metochita, Magnus Logotheta Conſtantinopolitanus. 1330. 607
Ticonius Afer, Donatiſta. 395 57
Thomas Bockingam, Oxonienſis Cancellarius. 1270. 538
Thomas Palmeranus, cognomento Hybernicus. 1290. p. 556
Vigilius, Diaconus. 430. p. 72
Uranius, S. Paulini Diſcipulus, 450. 75
Vvibertus, Tullenſis Archidiaconus. 1060. p. 333

MONACHI GRÆCI
ſeu Orientales.

Anaſtaſius, Monachus, Sancti Maximi Diſcipulus. 660. 181
Anaſtaſius, Monaſterii Sancti Euthymii Abbas. 750. p. 196

Antonius, Abbas Ægyptius. 360. p. 28.
Antonius Meliſſa, Monachus Græcus. 1140. p. 409.
Antonius Simeonis Stylitæ Diſcipulus. 470. 102
Arſenius, Monachus in Monte Athos. 1150. p. 416.
Cyrillus Monachus, S. Sabæ Diſcipulus. 560. p. 129.
Dorotheus, Archimandrita. 660. 178
Evagrius, Ponticus Monachus. 395. 47
Gregorius Acindynus, Theologus Græcus. 1340. p. 625.
Georgius, Conſtantinopolitanus Monachus. 880, p. 289.
Georgius, Monachus Conſtantinopolitanus. 790. p. 206.
Joannes Climacus, Abbas Montis Sina. 580. 136
Joannes, cognomento Scholaſticus. 560. 122
Joannes Cypariſſiota, Theologus Græcus. 1360. p. 636.
Iſaac, Monachus Syrus. 430. 71
Iſaac Junior, Monachus Syrus. 560. 125.
Iſaac, Monachus Syrus. 1130. p. 396.
Leontius, Byzantinus Monachus. 590. p. 139
Macarius, Ægyptius Abbas. 360. p. 29.
Manuel Calecas, Theologus Græcus. 1360. 634.
Marcus Eremita, qui & Exercitator. 395. 56
Marcus, Gazæ in Paleſtina Diaconus. 403. 61
S. Maximus, Martyr & Monachus. 660. 180.
Nicephorus Blemmyda, Monachus & Presbyter. 1240. p. 501
Nilus, Metropolita Rhodius, hoſtis Latinorum. 1340. 626.
Nilus, Monachus & Abbas ex Præfecto Urbis

Conſtantinopolis 450. 88
Nonnus Panopolita. 530. p. 108
Philippus, Solitarius Græcus. 1100. 364
Thalaſſius, Monachus Græcus. 650. 173
Theodoſius & Theodorus fratres. 660. 183
Theophanes, Monachus & Agri Abbas. 810. p. 219
Theoſterictus, Monachus Græcus. 830. 232
Uiſinus, Monachus Africanus. 430. 71

MONACHI OCCIDENTALES Ordinis Divi Benedicti.

ABbo, Floriacenſis Abbas & Martyr. 1000. p. 317
Abbo, Sancti Germani Pariſienſis Monachus. 890. p. 292
Adalhardus, Corbeïenſis in Gallia Abbas. 820. p. 225
Adamnanus, Monachus Scoto-Hybernus. 710. p. 189
Ademarus, Engoliſmenſis Monachus. 1030. p. 326
Adrevaldus, Floriacenſis Monachus. 900. p. 296
Adſo, Dervenſis Abbas. 980. p. 308
Adſo, Monachus & Abbas Luxovienſis. 960. 305
Ægidius Muiſius, Abbas Sancti Martini Tornacenſis. 1340. 618
Aigradus, Fontanellenſis Monachus. 700. p. 188
Aimoïnus, Floriacenſis Monachus. 1000. p. 315
Aimoïnus, S. Germani Pariſ. Monachus. 870. 268
Albinus Flaccus Alchuinus. 800. p. 210
Aldebertus, Abbas Heidenheimenſis. 1160. 434
Alexander, Abbas Vallis-Celeſinæ. 1150. p. 422
Algerus, Cluniacenſis Monachus. 1130. p. 395

Altmannus, Alti-Villaris Monachus. 890. 291
Alulfus, Sancti Martini Tornacenſis Monachus 1110. p. 373
Amalharius, Metenſis Diac. & Abbas. 830. 230
Ambroſius Autpertus, Abbas. 770. 202
Andræas, Monachus & Abbas Marchianenſis. 1200. p. 478
Anſcherus, Sancti Richarii ſeu Centulenſis Abbas. 1100. p. 365
Anſegiſus, Abbas Fontanellenſis. 810. p. 227
Anſelmus, Abbas Gemblacenſis. 1130. p. 399
Ardo Smaragdus, Anianæ Monachus. 840. 236
Arnaldus, Abbas Bonæ-Vallis Carnotenſis. 1160. p. 431
Arnolfus, Ratiſponenſis Monachus. 1020. 323
Baudemundus, Sancti Amandi in Belgio Abbas. 690. 1?5
Benedictus, Monachorum Parens. 540. 117
Benedictus, Fundator Anianæ, & primus Abbas. 820. p. 220
Bernardus Morlavenſis, Monachus Cluniacenſis. 11?0. p. 423
Bernerus, Humolarienſis Abbas. 950. 303
Berno, Augiæ-Divitis Abbas. 1030. 327
Candidus, Fuldenſis Monachus. 820. 224
Caſſiodorus, Monachus & Abbas Vivarienſis. 570. 132
Ceolfridus, Abbas Anglus. 690. 185
Cogitoſus, Scotus Monachus & Abbas. 530. 108
Columbanus, Abbas Luxovienſis & Bobienſis. 610. p. 158
Conradus, Bruvillarenſis Monachus. 1090. p. 349
Dacrianus, Abbas ſuppoſititius, 790. p. 207
Dionyſius cognomento Exiguus. 540. 115

Diogo S. Joannis Laudunenſis Abbas. 1130. 400
Durandus, Troarnenſis Abbas. 1060. 335
Eadmerus, Cantuarienſis Eccleſiæ Monachus. 1120. p. 383
Eigil, Fuldenſis Abbas. 820, p. 223
Elizabetha, Virgo & Abbatiſſa Schonaugienſis. 1160. p. 434
Engelbertus, Abbas Admontenſis in Styria. 1280. p. 552
Engelhardus, Abbas in Lanckaim. 1290. p. 561
Ermanricus, Elevvangenſis Abbas. 840. 238
Ermentarius, Trenorchienſis Abbas. 860. p. 255
Ethelvolfus, Monachus Anglus. 800. 215
Evershelmus, Altimontenſis Abbas. 1050. p. 332
Evervinus, Theologienſis Abbas. 1050. 332
Fauſtus, S. Benedicti Diſcipulus. 600. 154
Florentius Bavonius, Vigornienſis Mon. 1110. 376
Fœlix, Monachus Anglus. 740. 194
Franco, Afflighemienſis Abbas. 1110. p. 366
Fulcuinus, Laubienſis Abbas. 990. p. 315
Gaufredus à Mala-Terra, Monachus. 1090. p. 350
Gaufredus, Monachus & Prior Voſienſis. 1180. p. 458
Gaufridus Groſſus, Tironenſis Monachus. 1130. p. 399
Gerardus, Abbas S. Vincentii Laud. 1070. p. 337
Gerhohus. Abbas Reicherſpergenſis in Bavaria. 1180. 459
Gertrudis, Abbatiſſa Cœnobii Helffedani. 1280. p. 553
Gervaſius, Dorobernenſis Monachus Benedictinus. 1200. p. 471
Gilbertus, Abbas Vveſtmonaſterienſis. 1110. 375
Godefridus, Monachus Sancti Pantaleonis Colo-

nienſis. 1240. p. 513
Gonterus, S. Amandi in Belgio Monachus. 1190 p. 463
Gotſelinus, Cantuarienſis Monachus. 1110. 367
Gotteſcalcus, Orbacenſis Monachus. 860. 258
Gualdo, Corbeïenſis in Gallia monachus. 1050. p. 330
Gualterus, Marchianenſis Monachus. 1120. p. 390
Guibertus, Abbas B. mariæ de Novigento. 1120. p 387
Guido, Abbas S. Dionyſii in Francia. 1320. p. 588
Guido Aretinus, Monachus. 1030. 326
Guillelmus, Abbas Sancti Theodorici prope Remos. 1150. p. 426
Guillelmus, Andrenſis Cœnobii Abbas. 1230. p. 494
Guillelmus Calculus, Gemmeticenſis Monachus. 110. p. 393
Guillelmus, Malmesburienſis Monachus. 1120. p 389
Guillelmus, Monachus Sancti Martini Tornacenſis. 1240. 516
Guillelmus de Nangiaco, Monachus Sancti Dionyſii. 1300. p. 571
Guillelmus Thorne, Monachus Benectinus. 1380. 1380. p. 651
Harigerus, Laubienſis Abbas. 1000. 320
Hariulfus, Aldemburgenſis Abbas. 1100. p. 356
Hartmannus, S. Galli Monachus. 980. 312
Helgaldus, Floriacenſis Monachus. 1030. 331
Helpericus, Sancti Galli Monachus & Decanus. 980. p. 311
Henricus Rebdorſienſis, Monachus Ordinis Divi Benedicti. 1370. p. 647
Hepidannus, S. Galli Monachus. 1050. 330

Herempe

Herempertus, Caſſinenſis Monachus. 880. p. 290
Hermannus, Abbas Sancti Martini Tornacenſis. 1120. p. 385
Herricus, Autiſſiodorenſis Monachus. 880. 279
Hervæus, Burgidolenſis Monachus. 1130. p. 394
Hildegardis, Abbatiſſa Montis Sancti Ruperti prope Bingam. 1180. 452
Hildemarus, Gallus, Monachus & Abbas. 830. p. 231
Hugbaldus, Elnonenſis Monachus. 890. p. 293
Hugo, Flavigniacenſis in Burgundia Abbas. 1100. p. 356
Hugo de Folieto, Corbeïenſis Monachus. 1130. 392
Hugo à Sancta Maria, Floriacenſis Monachus. 1110, p. 375
Hugo, Monachus Abbatiæ Vezeliacenſis 1150. 425
Hugo, Monachus Abbatiæ Cluniacenſis. 1160. 436
Joannes, Sancti Arnulfi Metenſis Abbas. 980. p. 310
Joannes Ciritta, Abbas Taroucanus. 1160. p. 432
Joannes Italus, Ticini Monachus. 950. p. 304
Joannes, Majoris Monaſterii Monachus. 1150. 422
Joannes Stabulenſis, Ordinis Divi Benedicti. 1440. p. 705.
Jonas, Fontanellenſis Monachus. 720. p. 192
Iſo, Sancti Galli Monachus. 860. p. 254
Laurentius, Dunelmenſis Monachus. 1120. 378
Laurentius, Sancti Laurentii Leodienſis Monachus. 1160. p. 437
Letaldus, Miciacenſis Monachus. 990. 314
Lupus, Abbas Ferrarienſis. 850. p. 242
Marculfus, Gallus Monachus. 660. 179
Marchus Poëta, Monachus. 600. p. 153
Matthæus Pariſius, S. Albani Monachus. 1250. 529

Matthæus Vindocinenſis, Abbas Sancti Dionyſii. 1260. p. 532
Matthæus Vveſtmonaſterienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1300. 573
S. Mechtildis, Abbatiſſa Ord. D. Benedicti 1280. p. 554
Megenfridus, Fuldenſis Monachus. 1010. p. 321
Merellus, Tegerſeenſis Monachus. 1060. p. 334
Milo, Sancti Amandi in Pabula Monachus. 860. p. 255
Nalgodus, Cluniacenſis Monachus. 1090. 352
Notkerus Balbulus, Sancti Galli Monachus. 910. p. 300
Odilo, Sancti Medardi Sueſſionenſis Monachus. 920. p. 302
Odo de Diogilo, Abbas Sancti Dionyſii in Francia. 1150. p. 428
Odorannus, S. Petri Senonenſis Monachus. 1030. p. 327
Ordericus Vitalis, Sancti Ebrulfi Monachus. 1140. p. 410
Osbernus, Cantuarienſis Eccl. Monachus. 1020. p. 322
Osbertus, Monachus Anglus. 1100. ſed cum Oſberno. 1020. 322
Othelgrimus, Vvertinenſis Monachus. 860. 254
Othlonus, Ordinis Divi Benedicti Monachus. 1090. p. 353
Paſchaſius Ratbertus, Corbeïenſis Abbas. 840. p. 241
Paulus Vvarnefridi, Monachus Caſſinenſis. 800. p. 208
Petrus Abaëlardus, Monachus & Abbas Sancti Gildaſii. 1140. p. 412

Petrus Berchorius, Pictavienſis, Ordinis Divi Benedicti. 1360. p. 633
Petrus Pictavienſis, Monachus Cluniacenſis. 1160. p. 430.
Petrus de Roſenheim, Ordinis Divi Benedicti. 1420. p. 691
Ranulfus Hidgen, Monachus Ciceſtrenſis. 1350. p. 631
Ratramnus, Corbeïenſis Monachus. 860. p. 251
Raynerus, S. Laurentii Leodienſis Monachus. 1120. p. 391
Regino, Abbas Prumienſis. 900. p. 297
Richardus Ciceſtrenſis, Ordinis Divi Benedicti. 1340. p. 618
Robertus Baiocenſis in Normannia Abbas. 1080. p. 348
Robertus, Sancti Remigii Remenſis Monachus. 1120. p. 380
Robertus de Torinneïo, Abbas de Monte Sancti Michaelis. 1180. p. 457
Rodulfus Tortarius, Monachus Floriacenſis. 1160. p. 433
Roſvveita, Gandersheimenſis Monialis 980. 311
Rotgerus, Colonienſis Monachus. 960. 306
Rudolfus, Fuldenſis Monachus. 860. 253
Rodulfus, Sancti Trudonis Abbas. 1110. 375
Rupertus, Abbas Tuitienſis, juxta Coloniam. 1130. p. 398
Simeon, Dunelmenſis Monachus, 1120. 378
Smaragdus, Abbas ſancti Michaelis ad Moſam. 840. p. 237
Stephanus, Sancti Jacobi Leodienſis Abbas. 1100. p. 365

Sugerius, Abbas ſancti Dionyſii in Francia. 1150. p. 418
Syrus, Cluniacenſis Monachus. 1000. p. 321
Theobaudus, Bezuenſis in Burgundia Monachus. 1120 p. 381
Theodoricus, Abbas Ordinis Divi Benedicti. 1200. p. 473
Theodoricus Danus, Incomperti Cœnobii Abbas. 1180. p. 449
Theodoricus, Sancti Trudonis Abbas. 1100. 354
Theofridus, Abbas Epternacenſis. 1100. 366
Teulfus, Morigniacenſis Monachus. 1150. 414
Thomas, Abbas Sancti Andreæ Vercellenſis. 1400. 678
Thomas, Elienſis in Anglia Monachus. 1120. 379
Thomas Vvalſingham, Ordinis Divi Benedicti. 1440. p. 713
Turgotus, Dunelmenſis Monachus. 1110. p. 374
Urſinus Gallus, Monachus. 690. p. 186
Urſio, Altimontis Abbas, Ordinis Divi Benedicti. 1080. p. 343
Uſuardus, ſancti Germani Pariſienſis Monachus. 870. p. 274
Vvalafridus Strabus, Augienſis Abbas. 850. p. 249
Vvandalbertus, Prumienſis Monachus. 850. 243
Vvernerus, Abbas ſancti Baſilii in Nigra Sylva. 1210. p. 486
Vvilleramus, Abbas Merſeburgenſis. 1070. 343
Vvolbero, Abbas Sancti Pantaleonis Colonienſis. 1150. 422
Vvolfhardus, Haſenrietanus Monachus, 890. 293

CANONICI REGULARES ORDINIS Divi Auguſtini.

ABſalon, Abbas Spinkirbatenſis. 1200. p. 480
Adamus, Sancti Victoris Pariſienſis, Ordinis D. Auguſtini. 1160. p. 436
Garnerus, Canonicus & Supprior S. Victoris Pariſienſis. 1170. 448
Gerardus Magnus, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. p. 665
Gerardus de Zutphen, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. 664
Gualterus, Prior Sancti Victoris Pariſienſis, 1210. p. 485
Henricus de Kington, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1390. 664
Hugo, Canonicus S. Victoris Pariſ. 1140. p. 401
Hugo Farſitus, Abbas Canonicorum Regularium. 1140. p. 411
Hugo Metellus, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1120. p. 389
Joannes Buſchius, Canonicus Regularis Divi Auguſtini. 1450. p. 717
Joannes, Prior Hagulſtadenſis, Ordinis Divi Auguſtini. 1150. p. 422
Joannes de Sancto Victore Pariſienſi. 1320. 584
Lietbertus, Abbas Sancti Rufi prope Valentiam. 1120. 385
Paulus Benriedenſis, Præpoſitus Canonicorum Regularium. 1080. p. 347
Petrus Honeſtus, Abbas Sanctæ Mariæ de Portu. 1110. 377

Raymundus Jordani, Abbas Cellæ Bituricenſis. 1380. p. 656
Richardus Hagulſtadenſis, Ordinis Divi Auguſtini. 1190, quem quære cum Joanne Hagulſtadenſi. 1150. p. 422
Robertus de Flamesburia, Canonicus Ordinis Divi Auguſtini. 1190. p. 469

ORDINIS CISTERCIENSIS.

Adamus de Perſennia, Monachus & Abbas. 1200. 477
Ægidius, Aureæ-Vallis Monachus. 1240. 516
Alanus de Inſulis, Ordinis Ciſtercienſis. 1290. p. 564
Albericus, Monachus Trium-fontium. 1240. 506
Alredus ſeu Edilredus, Abbas Rievallis. 1160. 436
Cæſarius, Monachus Heiſterbacenſis. 1230. 498
Chriſtianus, Abbas Ordinis Ciſtercienſis. 1180. p. 450
Conradus, Abbas Everbacenſis Cœnobii. 1230. p. 497
Gallus, Abbas Aulæ-Regiæ in Bohemia. 1370. 637
Gaufridus, Abbas Igniaci, Altæ-Cumbæ & Claræ-Vallis. 1170. p. 438
Gilbertus, Abbas de Oilandia, Ordinis Ciſtercienſis. 1160. p. 435
Gilbertus de Sempringham, Gilbertinorum Inſtitutor. 1170. p. 441
Guido, Abbas Cariloci in Burgundia Sequana. 1150. p. 419
Helinandus, Frigidi-Montis Monachus. 1210. p. 483
Jacobus de Termis, Abbas Caroliloci. 1310. p. 582

Joannes Brompton, Abbas Jornallenſis. 1190. 470
Iſaac, Abbas Stellæ, Ordinis Ciſtercienſis. 1180. p. 456
Nicolaus Arremarerſis, Monachus Claræ-Vallis. 1160. 435
Odo, Abbas Morimundi, Ordinis Ciſtercienſis. 1150. 420
Ogerius, Abbas de Lucedio in Sabaudia. 1150. p. 419
Petrus Abbas octavus Claræ-Vallis, cum Henrico. 1180. p. 455
Petrus, Monachus Claravallenſis. 1350. p. 632
Petrus Vallis-Sarnenſis Monachus. 1210. p. 484
Philippus Abbas de Eleemoſyna, Ordinis Ciſtercienſis. 1180 p. 455
Serlo, Abbas Savigniacenſis, Ordinis Ciſtercienſis. 1150. p. 423
Stephanus Hardingus, Ciſtercienſis Abbas. 1130. p. 398
Thomas, Monachus Ordinis & Abbatiæ Ciſtercienſis. 1170, p. 443

ORDINIS PRÆMONSTRATENSIS.

ADamus Scotus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 1170. p. 442
Balduinus, Ninovenſis in Flandria Hiſtoricus. 1290. 564
Bernardus, Abbas Fontis-Calidi, Ordinis Præmonſtratenſis. 1180. p. 457
Hayto Armenus, Canonicus Ordinis Præmonſtratenſis. 1300. p. 569
Hugo Floreffienſis, Ordinis Præmonſtratenſis. 1230. 492

Lucas, Abbas Sancti Cornelii Leodienſis. 1140. p. 410
Pettus de Herentals, Ordinis Præmonſtratenſis. 1380. 657
Philippus, Abbas Bonæ-Spei in Hannonia. 1160. p. 429
Robertus, Sancti Mariani, Autiſſiodorenſis Hiſtocus. 1210. p. 482

ORDINIS FRATRUM MINORUM.

Ægidius Aſſiſias, Ordinis Fratrum Minorum. 1240. 507
Albertus, Abbas Stadenſis, tum Franciſcanus. 1250. p. 530
Albertus de Sartiano, Ord. FF. Minorum. 1430. p. 702
Alexander Halenſis, Ordinis Fratrum Minorum. 1240. p. 507
Alexander de Villa-Dei, Ord. FF. Minorum. 1230 p. 499
Alvarus Pelagius, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. 604
Antonius de Padua, Ulyſipponenſis, Minorita. 1220. p. 489
Antonius Raudenſis, Italus, Ordinis Fratrum Minorum. 1430. p, 700
Bartholomæus Albicius, Piſanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 655
Bartholomæus Anglicus, ex Ordine Fratrum Minorum. 1350. p. 629
Daniel de Tarviſio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 610
David de Auguſta Vindelicorum, Ordinis Fratrum

Minorum. 1380. 553
Durandus Campanus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 620
Fabianus, Hugelinus, aliique Auctores Minoritæ. 1230. 498
Franciſcus de Platea, Ordinis Fratrum Minorum. 1440. 703
Gilbertus Tornacenſis, Ordinis Fratrum Minorum. 1260. p. 538
Guillelmus Ocκam, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 607
Guillelmus de Rubione, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. 608
Guillelmus de Rubrocx, de Ordine Fratrum Minorum. 1250. p. 543. cum Guillelmo Tripolitano.
Guillelmus Vvodfordus, Ord. Fratrum Minorum. 1380. 653
Henricus de Balma, Ord. FF. Minor. 1380. p. 655
Henricus de Carreto, Ord. FF. Minorum. 1320. p. 596
Hubertinus de Caſali, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. 589
Jacobus Guiſius Ord. Fratrum Minorum. 1380. p. 660
Joannes Gualenſis ſeu Vvallenſis, Ord. Fratrum Minorum. 1260. 536
Joannes de Qualea, Ordinis Fratrum Minorum. 1270. p. 548
Joannes Parvi, Ord. FF. Minorum. 1410. p. 684
Joannes Pecκam, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 562
Joannes Ridvaldus, Anglus, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 612

Joannes de Rupella, Ord. FF. Minorum. 1270. 539
Nicolaus de Orbellis, Ordinis Fratrum Minorum. 1450. p. 716
Odoricus de Portu Naono, Ordinis Fratrum Minorum. 1320. p. 593
Petrus Joannes Olivi, Ordinis Fratrum Minorum. 1290. p. 565
Petrus Queſnel, Ordinis Fratrum Minorum. 1380. p. 651
Philippus de Monte-Calerio, Ordinis Fratrum Minorum. 1330. p. 602
Ricerus, Italus, ex Ordine FF. Minorum. 1240. p. 507
Robertus Covvton, Ordinis Fratrum Minorum. 1340. p. 616
Thomas de Bradvardina, Ordinis Fratrum Minorum. 1350. p. 630

ORDINIS FF. PRÆDICATORUM.

ANnibal de Annibaldis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
Bertrandus de Trilla, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. 578
Conradus Marpurgenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1230. p. 499
Dominicus Grenerius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1330. p. 605
Gaufridus de Bello-loco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546
Gerardus de Fracheto, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 543
Gerardus Leodienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1280. p. 550

Guido Ebroïcenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 662
Guillelmus Carnotenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 546
Guillelmus Peraldus, Ordinis FF. Prædicatorum. 1270. p. 541
Guillelmus Tripolitanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 542
Hermannus de Leerbeke, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. 678
Jacobus de Lauſanna, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1320. p. 585
Joannes Bromiard, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 660
Joannes Januenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p. 559
Joannes Nider, Germanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1430. p. 701
Joannes Pariſienſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 571
Joannes de Sancto Geminiano, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. p. 575
Joannes de Tambaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 663
Jordanus de Saxonia, Præpoſitus Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1250. p. 526
Leonardus de Utino, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1440. p. 706
Matthæus Ebroïcenſis, Ordinis FF. Prædicatorum. 1380. p. 652
Moneta Cremonenſis, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1240. p. 502
Nicolaus Eymericus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1390. p. 666

Nicolaus de Briard, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. 67
Nicolaus Gortham, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1380. p. 6
Nicolaus de Hanaps, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1280. p. 55
Nicolaus Trivettus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1300. 57
Petrus de Alvernia, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1280. p. 555
Radulfus Bockingus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 545
Raymundus Martini, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 549
Raynerus Piſanus, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1410. p. 679
Rainerus Sacconus, Placentinus, ejuſdem Ordinis. 1250. 526
Stephanus de Salagniaco, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1290. p. 561
Theodoricus de Apoldia. Ord. FF. Prædic. 1280. 552
Thomas Anglicus, cognomento Jorgius, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1400. p. 674
Thomas de Leontino, Ord. Fratrum Prædicatorum. 1270. p. 548
Thomas Stobæus, Ordinis Fratrum Prædicatotorum. 1350. 632

ORDINIS FF. CARMELITARUM.

GUillelmus de Sanvico, Ordinis Carmelitarum. 1270. 547
Henricus de Arena, Ord, FF. Carmelit. 1370. 648
Joannes Groſſius, Ord. FF. Carmelitarum. 1380. p. 659

Michael Angrianus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 658
Philippus Ribotus, Ordinis Fratrum Carmelitarum. 1380. p. 651

ORDINIS EREMITARUM Divi Auguſtini,

ALexander de Sancto Elpidio, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1330. 602
Antonius Rampelogus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1420. p. 693
Auguſtinus Aſculanus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1380. p. 658
Bartholomæus Urbinas, Ord. Eremitarum Divi Auguſtini. 1340. 629
Henricus de Langeſtein, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1400. p. 671
Henricus de Vrimaria, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1330. p. 609
Hugolinus Malabranca, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1370. p. 647
Jacobus Folquerii, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1340. p. 619
Jacobus Magnus, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1410. p. 686
Jordanus de Saxonia, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1370. p. 639
Petrus de Paternis, Ordinis Eremitarum Divi Auguſtini. 1350, p. 630
Simon de Cremona, Ord Erem. D. Aug. 1380. 662

DIVERSORUM ORDINUM.

GUigo, quintus Prior majoris Carthuſiæ. 1130. p. 400

Victor Porchetus de Salvaticis, Carthuſianus. 1310. p. 584
Clemens Florentinus, Ordinis Servorum Beatæ Mariæ. 1340. p. 618
Lupus de Oliveto, Hiſpanus, Fundator Hieronymitanorum. 1420. p. 695
Joannes de Hiſdinio, Ordinis Fratrum Hoſpitalium. 1400. 673

IMPERATORES, REGES, NOBILES, & alii Laïci.

ADdrianus, Auctor Græcus. 500. 106
Ælfredus Anglorum Rex. 870. 263
Agathias, Scholaſticus Smyrnæus. 570. 131
Albertanus, Brixienſis Cauſidicus, 1240. p. 515
Albertinus Muſſatus Patavinus, Poëta & Hiſtoricus. 1320. p. 590
Albertus Argentinenſis, Hiſtoricus. 1370. p. 648
Alexius Atiſtinus, Juriſc. Græcus. 1250. p. 529
Alvarus de Lucia & Mendoza, Miles Calatravæ. 1240. 502
Andronicus Conſtantinopolitanus, 1320. p. 593
Andronicus Sebaſtus, Auctor Græcus. 1330. 600
Athenagoras, Athenienſis Philoſophus. 168. 12
Balduinus Aveſnenſis, Miles. 1280. p. 551
Balduinus, Flandriæ & Hannoniæ Comes. 1200. p. 479
Carolus Calvus, Francorum Rex. 870. 276
Carolus Magnus, Rex Francorum & Imperator. 810. 216
Commodianus, Philoſophus. 320. p. 27
Conſtantinus Harmenopulus, Sebaſtus. 1150. 415
Conſtantinus Manaſſes, Hiſtoricus Græcus. 1150. p. 414

Dynamius Patricius. 590. p. 142
Eberardus Bethunienſis in Arteſia. 1220. 490
Enguerranus Monſtrelet, Belga Nobilis. 1460. p. 718
Fridericus Imperator Æneobarbus. 1170. p. 448
Fridericus II. Imperaror. 1230. 497
Gaufridus de Ville-Hardoüin, Campaniæ & Romaniæ Mareſcallus. 1200. p. 479
Georgius Pachymeres, Hiſtoricus Græcus, Preſbyter. 1340. 611
Gervaſius Tilleberienſis, Arelatenſis Regni Polemarchus. 1210. 481
Guillelmus Brito, Arremoricus. 1220. p. 491. cum Rigordo.
Gualterus de Caſtellione dictus, Inſulis oriundus 1190 p. 467
Guillelmus de Monte-Lauduno, Juriſconſultus Toloſanus. 1340. p. 625
Guillelmus de Podio-Laurentii, Hiſtoricus. 1230. p. 496
Henricus Boïch, Juriſconſultus Gallus. 1390. 666
Hieronymus à Sancta-Fide, Medicus. 1410. p. 686
Joannes Burgundio, Civis Piſanus. 1150. p. 414
Joannes Cantacuſenus, Imperator Græcus. 1360. p. 635
Joannes Cinnamus, Hiſtoricus Græcus. 1180. 452
Joannes de Joinvilla, Miles, dicti loci Dominus 1300. p. 575
Joannes de Ligniano, Juriſconſultus Mediolanenſis. 1400. p. 677
Joannes de Mandeville, Nobilis Anglus. 1370. p. 642
Joannes Philoponus, Grammaticus. 610. p. 152

Joannes Phocas, Hiſtoricus Græcus. 1180. p.
Joannes Rochefort, Anglus Nobilis, Hiſ
cus. 1400. p. 6
Joannes Scylitzes, Curopalates 1080. p. 3
Joannes Tzetzes, Hiſtoricus Græcus. 1160. p.
Levvoldus de Northou, Germanus Hiſtoric
1360. p. 6
Lucius Cælius Lactantius Firmianus. 320. p.
S. Ludovicus IX Galliæ Rex. 1260. p.
Lupus Protoſpata, Appulus. 1100. p. 3
Marcellus Memorialis. 420. 6
Marcus Polus, Venetus. 1270. p. 54
Marinus Sanutus, Patricius Venetus. 1320. p. 58
Marius Mercator. 430. p. 7
Matthæus Blaſtares, Juriſconſultus Græcus. 136c
p. 63
Michael Glycas, Siculus. 1120. p. 382
Michael Pſellus, Philoſophus Græcus. 1070. 341
Otho de Sancto Blaſio, Germanus Hiſtoricus.
1190. p. 463
Petrus de Duisburgo, Germanus, Hiſtoricus. 1420.
p. 691
Petrus Siculus, Hiſtoricus. 870. p. 260
Petrus de Vineis, Juriſconſultus & Frederici II
Cancellarius. 1230. p. 494
Philippus de Leydis, Juriſconſultus Belga. 1380.
p. 659
Philippus Mazerius, Nobilis Venetus. 1370. 637
Philo cum Agathopode & aliis. 120. p. 12
Philoſtorgius Arrianus, Hiſtoricus. 420. p. 68
Procopius, Cæſarienſis, Hiſtoricus. 570. p. 130
Quintus Julius Hilarion. 393. p. 46
Nicephorus Gregoras, Hiſtoricus Græcus. 1340.
p. 621

Saxo, Grammaticus Sialandicus. 1200. 474
Sedulius Junior, natione Scotus. 820. p. 221
Tertullianus, Africanus, Montaniſta. 210. p. 13
Theophylactus Simocatta. 610. 157
Thomas de la Moor, Nobilis Anglus. 1300. p. 600
Victorius Aquitanus. 460 p. 98

FOEMINÆ.

ANna Commena Conſtantinopolitana. 1120. p. 377
S. Brigitta Sueciæ Principiſſa. 1370. p. 643
Catharina Bononienſis, Ordinis Minorum. 1460. p. 718, de qua ad annum 1370. pag. 650
S. Catharina Senenſis, Ordinis Fratrum Prædicatorum. 1370. p. 649
Eudoxia Theodoſii Junioris uxor. 440. p. 83
Proba Falconia. 440. p. 82

Finis Indicis Dignitatum.

ERRATA.

PAg. 5 lin. 11, Areopagitis, lege Areopagiticis. p. 6 l. 21, Autoris, l. Auctoris. p. 10 l. 25, juditio, l. judicio p. 14 l. 1 & 25 : p. 17 l. 7 & 8 : p. 18 l. 8 & 14 & 24, Pammelius, l. Pamelius. p. 22 l. 32, præſtantes, l. præſentes. p. 25. l. 5, ibi, l. non ibi. Ibid. l. 16, quas, l. quaſi p. 47 l. 5, hiſt. & Caſſiodorus Tripartitæ, l. & Caſſiodorus hiſt. Tripartitæ. p. 49 ad marginem 595, l 395. p. 65 l. 20, Hieronimi, l. Hieronymi. p. 69 l. 11, reſuſcitaco, l. reſuſcitato. p. 72 l. 21, trditione, l tradicione. p. 80 l. 4, Siudæ, l. Sydæ. Ibid. l. 17, didit, l. edidit. p. 81 l. 1, cohær, l. cohæres. p. 98 l. 18, lege, ſcrupuloſus. p. 100 l. 21, l. indicium. p. 101 l. 22, l. Pithoei. p 105 l. 1, l. perſecutionis. Ibid. l. 23, Italica littera, *Victor Vitenſis non occurrit*. p. 112 l. 1, l. Fieherum. Ibid. lin. 10, l. 1614. p. 116 l. 29, lege quam. p. 128 l. *ul*timâ, lege Morelliana. p. 131, lin. 13, lege hiſtoriæ. p. 134 l. 12, lege exemplaria. p. 141 l. 21, l. annum. p. 144 lin. 16, lege earum. p. 145 lin. 29, ſic, lege ſi. pag. 152 l. 2, lege deſumptam. Ibidem l. 18, lege Cod. lin. 19, lege Codd. p. 153 l. 10, lege diſtrictione. idem l. 14 ibidem. p. 155. l. 16, lege indicio. ibid. l. 29, lege die. p. 173, l. 25, l. completa. p. 195, l. 30, Cantuarienſis, l. Eboracenſis. p. 198. l. ultimâ, l. Moguntinenſem. p. 206 l. 22, lege Patriarchæ. p. 223 l. 16, lege Vulfinus. p. 249 l. 1, l. Sirmondus. p. 253 l. 30, l. Presbyter. p. 256 l. 15, lege ex Mss. Codd. Ibid. l. 28, lege hyemis. p. 266 l. 31, l. interfuit. p. 272 l. 28, lege 1115. p. 274 l. 32, l. laciniam. p. 276 l. 28, lege abſtulit, ubi *attigit*. p. 280 l. 6, l. Vvanefrido. p. 283 l. 19, l. ut ait. p. 288 l. 13, l. Dominicanus. p. 291 l. 32, l. poſt. p. 292 l. 5, l. inſtruxerat. p. 296 l. 21, l. quod. p. 299 l. 18, ubi 320, l. 920. p. 301 l. 5,

lege Vitoni. p. 302 l. 12, ubi 626, lege 926. Item l. 21, lege *facta*. p. 304 l. 1, lege ejuſdem. p. 308 l. 7, l. Namurci. Ibidem ad marginem, l. 980. p. 310 l. 26, lege Deoderici. p. 312 l. 5, l. panegyricum. p. 314 l. 32, lege Annonis. p. 323 l. 15, ubi 16, lege 19. Ibidem lineâ ult. verbo ultimo, l. factus. p. 341 l. 24, l. Bernriedenſis. p. 343 l. 33, lege, ad acta. p. 348 l. ultimâ, lege *initia*. p. 359. l. 4, lege Pannomia. Itemque p. 361 l. 15, lege Pannomiam. p. 365 l. 30, ubi cap. 61, lege *pag*. 61. Item l. 21 omiſit, *ſcripſit*, &c. pag. 372 l. 23, l. Tornacenſis. p. 378 l. 12, lege Byzantinæ. pag. 386 l. 3, l. egit. p. 390 l. 12, ubi ante, lege poſt. p. 412 l. 12, lege 1543. p. 423. l. 15, lege Morlavenſis. p. 428 l. 5, ubi Benedicti, lege *Bernardi*. p. 433 l. 6, l. Lucia. pag. 442 l. 23, ubi Elogium, lege, *Eulogium*. paginâ 459 l. 28, lege 378. p. 461 l. 6, l. 1603. paginâ 487. l. 10, lege Joannes Launoy, ſublato *De*. pag. 490 lin. 29, lege Ingolſtadii. pag. 491 l. 9, lege, Orialenſi. pag. 497 lin. 24, lege Bonifontis. pag. 498 l. 24, lege, Gallobrabantos. pag. 499 lin. 13, lege, *abundè*. pag. 501 l. 31, lege, habentur, &c. Blemmydæ. pag. 518 l. 26, ubi Bartholomæi, lege Blaſii: idemque p. 528 lin. 4. p. 588 lin. 31, ubi Mss. lege Ms, p. 591 l. 32, l. movet. pag. 622 lin. 25, ubi Atera, lege Altera. p. 649 l. 21 dele *ejus Confeſſarius* tanquam ſuperfluum. In Indicibus, Chronologico 1236, lege 1230. Alphabetico, *Iunocentius*, lege Innocentius. In Indice Dignitatum, ubi de Benedictinis, Marchus Poëta, lege Marcus.

Fine

S. BANDITELLI - Tel. 6782409

Digitized by Google